Radu Aldulescu

Amantul Colivăresei

roman

CARTEA ROMÂNEASCĂ

RADU ALDULESCU s-a născut la 29 iunie 1954 la București și a debutat, în 1993, cu *Sonata pentru acordeon*, roman pentru care a primit Premiul Uniunii Scriitorilor din România. A mai publicat romanele: *Amantul Colivăresei* (1996), *Îngerul încălecat* (1997), *Istoria eroilor unui ținut de verdeață și răcoare* (1998) și *Proorocii Ierusalimului* (2004). A scris scenariul filmului *Terminus Paradis*, care a obținut Marele Premiu al juriului la Festivalul de la Veneția.

www. cartearomaneasca.ro

Editura CARTEA ROMÂNEASCĂ
București, Calea Victoriei nr. 115, sect. I

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

ALDULESCU, RADU

Amantul Colivăresei/ Radu Aldulescu. – București : Cartea Românească, 2006

ISBN : 973-23-1778-7

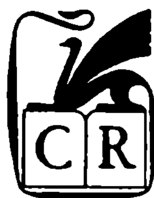
821.135.1-31

Printed in ROMANIA

Radu Aldulescu

Amantul Colivăresei

roman

CARTEA ROMÂNEASCĂ
2006

1.

Aniversarea zilei de naștere a lui Dimitrie se potrivise cum nu se poate mai bine cu programul de lucru al tatălui său. În anul acela, 1961, 11 octombrie cădea într-o luni, singura zi din săptămînă cînd Grigore Cafanu își îngăduia să plece din redacție mai devreme de miezul nopții. Funcția de redactor-șef al cotidianului *Zori Noi* acaparîndu-l cu totul, în vremea din urmă el trecuse pe lîngă aniversările celorlalți doi fii. Trimisese atunci doar cumpărăturile, prin șoferul însoțit de fotograful ziarului.

Pe cheiul Dîmboviței, pavat cu crîmpeie de piatră cubică alternate cu denivelări în care se strînsese apa ploii din ajun, zdruncinăturile Pobedei gri se întețiră. Șoferul reduse viteza, dar Grigore Cafanu nu-și dădu seama, atent la zăngănitul sticlelor de suc și de șampanie din portbagaj, care începuse să îngîne zdruncinăturile.

— Mai ușor, tovarășu' Relu, spuse redactorul-șef. Acum ne-am terminat treaba, nu mai trebuie să ne grăbim. Zîmbi: sîntem în timpul liber. Zîmbetul său avea o siguranță de sine reținută, inspirînd încredere celor din jur. Plutea amintirea unui aer felin pe figura aceea fălcoasă și pleșuvă, cu privire decolorată.

Șoferul reduse și mai mult, lăsîndu-se depășit de o bicicletă condusă de un om în palton lung, cu o servietă agățată de ghidon. Se auzi clopotul insistent al tramvaiului din urmă. Mașina îi ocupa șina. Tovarășul Relu coborî geamul, învîrtind foarte repede manivela de pe ușă și neîncetînd în acest timp să

privească înainte. Frînă apoi sub botul tramvaiului, care abia avu timp să oprească la o jumătate de metru în spatele Pobedei.

— Ho, măi, omule, că doar nu dau turcii! strigă șoferul către vatman, gesticulînd violent din cap și din mînă. Clănțăni aiurea din clopotu' ăla!

Grigore Cafanu, alături, privea prin celălalt geam trecătorii rari ai înserării umede. Aveau băști negre îndesate pe cap și figuri supte, osoase mai degrabă. Oasele împungîndu-le pielea îi inspirară pe moment ceva amenințător, față de care se simți imediat adăpostit și în deplină siguranță.

— Lasă-l, tovarășu' Relu, se auzi glasul fotoreporterului de pe bancheta din spate. Mai rău pierdem timpul cu el...

Șoferul își ieșise din fire.

— Nu-l vedeți, tovarășu' Mandache, cum clănțăne ca nebunu'? Parc-a luat foc!

Și el, și fotoreporterul se grăbeau și erau osteniți. Ei nu-și terminaseră treaba. Tovarășul Cafanu trebuia dus acasă cu sticlele de suc și șampanie și tortul fiului său mijlociu, cu portocalele și măslinele și pachetele cu mezeluri. Apoi, tovarășul Relu s-ar putea să fie trimis din nou după tîrguieli, după ce ar fi hotărît ce mai trebuie pentru masa din seara aceea tovarășa Aura, în timp ce fotoreporterul ar fi făcut poze copiilor, iar cînd tovarășul Relu s-ar fi întors cu șervețele sau țigări sau scobitori, probabil că tovarășul Cafanu l-ar fi invitat și pe el la o gustare, cum mai făcuse în cîteva rînduri, ceea ce nu i-ar fi displăcut, doar că atunci n-ar mai fi avut încotro și ar fi trebuit să-l aștepte și pe tovarășul Mandache pînă-și consuma cele trei filme, cam o sută de poze, cu tovarășul Cafanu și tovarășa Aura împreună cu cei trei băieți și copiii invitați, și pe urmă să-l ducă pe tovarășul Mandache pînă la naiba-n praznic, în Bucureștii Noi, se face unșpe, iar mîine, la ora opt punct, din nou la poarta tovarășului Cafanu.

Cînd ajunse în dreptul Institutului Medico-Legal, șoferul își dădu seama că a depășit strada pe unde ar fi putut scurta. Pe

acolo o ia dimineața cînd se simte în întîrziere, scutește cinci minute. Tovarășului Cafanu îi place să fie punctual. Pe aici, pe lîngă Morga, drumul e mai lung, dar mai bun. Făcu la dreapta și, după ce trecu de trei străzi, din nou la dreapta. Tovarășul Cafanu nu se grăbește și-l preocupă soarta sticlelor din portbagaj. Pare dispus și cu chef de vorbă totuși.

— Și p-ăla mare unde zici că l-ai dat, tovarășu' Mandache ? îl întrebă pe fotoreporter. Anul ăsta parcă termina.

— L-am băgat la Construcții, tovarășu' Cafanu. Am auzit că acolo-i cel mai bine.

— Bine că l-ai băgat, apasă Grigore Cafanu ostentativ, dar insesizabil pentru celălalt. Și-i place ? Îi place să-nvețe ?

— E musai să-i placă, tovarășu' Cafanu. Fotoreporterul își scutură părul bogat, ușor încărunțit, pornit din rădăcina frunții înguste și lins pe spate în șuvițe groase. I-am spus doar : fără învățătură în ziua de azi, ești un om mort. Să-nvețe, altă treabă n-are. Io... tovarășu' Cafanu... io pentru ei mă zbat, spuse, șovăind, mărturisindu-și parcă o meteahnă.

Lucra cu tovarășul Cafanu de cînd acesta pusese pe picioare *Zori Noi,* cotidianul cu cel mai mare tiraj dintre toate ziarele centrale, de șaisprezece pagini și cu trei ediții zilnice, în afară de luni, cînd scoteau doar ediția de dimineață și de prînz. În primul rînd, în preajma tovarășului Cafanu, fotoreporterul își cîntărea vorbele cu mare atenție, ceea ce devenise un reflex adînc înrădăcinat, definitiv. Altminteri, tovarășul Cafanu nu e din cale afară de aspru, deși dorește ca toți să fie la fel de harnici și corecți ca el. E musai. Tovarășul Cafanu stă în redacție de dimineață pînă seara, îndeplinindu-și norma zilnică de trei editoriale, bașca ce se mai ivește, bașca ziarul de care răspunde, direct și personal, pînă la ultima virgulă.

— Și cel mic cît are acum ?

— Păi merge pă șaișpe, tovarășu' Cafanu.

— Mai ai puțin și-l bagi și p-ăsta și te-ai văzut scăpat de griji. Te mai ușurezi.

— Așa e, tovarășu' Cafanu, da' uite că grijile nu se prea ușurează niciodată...

Dimitrie împlinea azi doisprezece ani. În septembrie, clasa lui se despărțise, iar Grigore Cafanu hotărîse ca fiul lui să opteze pentru engleză. Soția sa fiind profesoară de franceză, această limbă o putea învăța și acasă. Deja pare că a început să se descurce, deși de bună seamă că ar fi trebuit s-o știe la perfecție după cît l-a pisat maică-sa. A trecut aproape o lună de cînd a început școala, și uite că azi-noapte, cînd s-a întors de la redacție, vorbind cu soția despre Dimitrie, a aflat că fiul său n-are habar de nici un cuvînt englezesc. Profesoara i-a dat un șase pentru că-l știe că-i al ei, au fost colege, dar mai ales de obrazul tovarășului Grigore. Aura i-a mai spus că n-o să aibă încotro, va trebui să-l mute pe Mite la o clasă de franceză. Acolo o să știe mai bine și o să-i arate și ea, fiindcă nu depășește cu mult stadiul de începător. Poate ar fi bine să-i punem un meditator la engleză, a sugerat Aura. El i-a spus că meditațiile i-ar rupe din timpul pentru celelalte materii ; la toate merge destul de rău. Nu prea învață Mite. Dar e musai, își spuse Grigore Cafanu, preluînd fără să-și dea seama exprimarea fotografului, care dintr-odată i se păru foarte potrivită cu situația fiului mijlociu. Nicușor e prea mic pentru a-și face cu el astfel de probleme. Cel mare, Costel, dintotdeauna, a fost un elev strălucit, primul din clasă și, fără-ndoială, va fi un student strălucit. Se gîndi că pe Mite va trebui poate să-l bage, are dreptate în definitiv Mandache cu băgatul lui, totuși, povestea asta cu băgatul, asociată cu firea lui Mite, îi deștepta un sentiment acut și sîcîitor de nesiguranță.

Mașina urca pe străduțele scurte și-n pantă. Grigore Cafanu îi spuse din nou șoferului să încetinească, iar acesta se conformă, abia reținîndu-și o strîmbătură. Tovarășul Cafanu se uita pe geam foarte preocupat și imediat îi spuse să oprească. Îl privi întrebător, mai aveau vreun kilometru de mers din locul acesta unde panta devenea brusc abruptă. Redactorul-șef lăsase geamul

jos, inspirînd lacom umezeala din aer, și se uita în urmă, la casa de care tocmai trecuseră. Stîlpii porții erau acoperiți de două drapele de doliu, iar deasupra gardului era aninată de un teu de șipcă o fecioară cu pruncul, pictată pe o pînză dreptunghiulară. Erau și niște inițiale, scrise cu vopsea neagră pe două bucăți de tablă galvanizată, pe care Grigore Cafanu nu reuși să le distingă în lumina pierindă a amurgului.

— Cine-o fi ăsta ? se întrebă cu glas abia auzit.

— Să mă duc să întreb, tovarășu' Cafanu ? ceru permisiunea șoferul, așteptînd un răspuns care nu mai venea.

El nu-și prea cunoaște vecinii de pe stradă. Ei îi spun să trăiți dom' Cafanu, cînd se-ntîmplă să iasă fără mașină. Le răspunde la salut, pe unii îi știe din vedere. Mai toți sînt și arată a oameni de cu totul altă condiție și, pe urmă, el e ocupat pînă peste cap, pînă într-atît încît nici familiei nu-i poate acorda cine știe ce din timpul său. Pe copiii lor poate îi știe mai bine, mai vin pe la aniversările fiilor lui. Vin mulți atunci, aproape toți jerpeliți, te și sperii cît sînt în stare să bage în ei, ca niște cîini, fără să salte nasurile din farfurii pînă nu le lasă curate. Pe Grigore Cafanu aproape că-l întristează, dar mai degrabă îl irită, fiindcă-i aduce aminte de copilăria lui, iar lui nu-i stă capul la aduceri aminte. Creierul său trebuie să funcționeze în ritmul apariției celor trei ediții zilnice ale ziarului, care desființează trecutul și chiar și o mulțime de aspecte nesemnificative ale prezentului. Lunea însă, cînd nu apare ediția de seară, el își poate permite un scurt răgaz, interesîndu-se, de pildă, cine a murit la trei străzi depărtare de casa lui.

O femeie în doliu ieși pe poartă. Arăta foarte tînără și de sub baticul negru i se ivea o șuviță aurie. Avea o figură îmbujorată, cu trăsături delicate, contrastînd cu tăietura fermă a maxilarelor. Încuie și pe urmă se înălță pe vîrfuri, aplecîndu-se mult peste poartă, să tragă zăvorul pe dinăuntru sau să ascundă cheia. Avea șolduri puternice, prevestind ceva primitor, ocrotitor și liniștitor pulsînd în acel trup. I se ridicase fusta peste picioarele de o suplețe

robustă, abia bănuită prin ciorapii negri. Grigore Cafanu se străduia s-o vadă mai bine, dar de-acum se înnoptase. Lumina farurilor din spate ale Pobedei trecea pe lîngă ea decupînd o umbră, apropiindu-se odată cu zgomotul pașilor. Ea trecea pe trotuar pe lîngă mașină.

— Cum îl cheamă pe cel care a murit ? întrebă Grigore Cafanu.

Ea răspunse fără să se oprească și fără să privească spre el.

— Vasile Terente.

— Îi sînteți rudă ? Ea se depărtase și Grigore Cafanu auzi slab prin întuneric că-i este soție.

— Hai, tovarășu' Relu. Mite ne așteaptă cu tortul.

Constantin Cafanu și soția sa, Gina, locuiesc pe strada Drumul Murgului, într-un apartament confort doi sporit, cu două camere, aflat la etajul șapte al unui bloc cu zece etaje. Lui i se mai spune și dom' inginer Iisus. Cu barbă, e leit. Dar și cînd și-o dă jos, slăbiciunea sa extremă și mina sa gravă și deopotrivă blajină tind către aceeași asemănare. Deși nu-i decît inginer, frățiorul nostru Costel a băgat în el mai multă învățătură decît toți Cafanii la un loc. De la bun început, a făcut două facultăți deodată, Electronica și Matematica, isprăvindu-le ca șef de promoție, și-ar fi făcut-o și pe-a treia, și pe a patra, că și-a mai mîncat niște ani cu Dreptul și Filologia, tot în paralel. Frățiorul nostru Mite e sigur că le-ar fi terminat pe toate din nomenclator dacă nu s-ar fi luat cu însurătoarea și necazurile, mare păcat. Numai că n-au fost copiii cei care i-au strîmtorat soarta, ci tocmai dimpotrivă : o grămadă de tratament a băgat frățiorul nostru cel mare în Gina lui, care asta cine mai știe cît a pătimit cu atîtea sarcini pierdute ! Așa a fost, încît e sigur că pentru el au rămas niște vremuri fericite și pentru totdeauna apuse acelea petrecute prin biblioteci și amfiteatre.

Despre frățiorul nostru cel mic, Nicușor, în vremea din urmă el a început să vorbească plin de jind și resemnare.

— Norocul lui a fost că s-a dezmeticit de timpuriu.

Mite îl cam știe pe frate-său Nicu de-a fir a păr, și nu vede cum de-a fost el mai dezmeticit decît alții.

— Și mai ales decît tine, dom' inginer, care, oricum...

— N-ai auzit poate, frățioare, și nici eu n-am apucat să-ți spun. Din capul locului eu am avut orice nădejde tăiată. Eu nu m-aș fi mișcat de aici pînă n-aș fi plătit toate facultățile. Patru aproape.

— Cinci, cu a mea, spuse Gina.

Gina e profesoară de istorie la viața ei. Cum stă în fotoliu, lăsată pe spate și privind în tavan, cu o expresie impenetrabilă, ferecînd o pîndă continuă, sub capot i se ițește burta bombată. O singură dată Mite a mai văzut-o așa, și e ceva vreme de atunci. De multe ori doar a auzit, iar ea l-a scăpat înainte să înceapă să-i crească burta cît de cît. Ei și-au dorit copii cu tot mai multă ardoare, pe măsură ce timpul trecea, asta-i ca un blestem, oricum e destul de greu și pentru ei. Mite nu-și mai amintește de cînd sînt împreună, au totuși niște ani, iar ea a început să semene cu frate-său foarte mult, la gesturi și pînă și la trăsături. Dom' inginer Iisus n-a încărunțit încă, dar a trecut atîta timp, încît Mite nu-și mai amintește dacă nu cumva semănau de cînd s-au luat.

— Surioara mea, cumnățica mea, cinci cu a ta... Asta-nseamnă cît?

— Păi, Miteluș, să zic vreo jumătate de milion cauțiunea, plus ce s-ar mai fi ivit. Dacă văd ei că pot scoate de la tine suma asta, apoi nu se lasă pînă nu te scutură de te lasă gol-goluț.

— O jumătate de milion! Ooooo!... Mite face gestul teatral de a se apăra, lăsîndu-se pe spate în fotoliu și ridicîndu-și palmele la cap.

Costel aduce o sticlă cu vin gălbui, două pahare și o pungă cu biscuiți. Le pune pe măsuța dintre cele două fotolii pe care stau frate-său și nevastă-sa. El stă pe canapeaua extensibilă, care se desface și se face pat. Aici e camera unde Costel și Gina dorm.

Biblioteca e în cealaltă cameră, dar și aici e plin de cărți puse în teancuri pe lîngă pereți și împrăștiate laolaltă cu coli curgînd din dosare și caiete de toate formele pe șifonier, pe masa televizorului și pe televizor și pe covor, de jur-împrejurul fotoliilor și canapelei.

— Nicu a prins și o perioadă mai tulbure, spune Gina, cu lămuriri, tergiversări, intimidări, cărora nu chiar anevoie le-ai fi ținut piept, și după aceea nu mai aveau încotro și te lăsau în plata ta. Toți am crezut atunci că va fi din ce în ce mai lesne, ne puseserăm mari nădejdi, totuși, lucrurile au mers din rău în mai rău, către tot mai rău...

Cînd și-a depus cererea la ambasadă, frățiorul nostru împlinise de două luni șaptesprezece ani. Atunci a fost cînd l-au chemat la Sfatul Popular al sectorului, unde s-a întîlnit cu o Comisie a Oamenilor Muncii, încropită special pentru astfel de situații. Nu aflaserăm încă nici noi, nici mama, nici tăticuțul nostru, încît asta aveam s-o ținem minte, că oamenii muncii au fost primii care au încercat să-i scoată din cap fumurile americane. L-au mai chemat după aceea pe la Miliție, în cîteva rînduri au venit pe acasă alți oameni în uniformă și civili, să stea de vorbă și cu el, cu mama și cu tăticuțul nostru, și tocmai ei s-ar fi dorit cei dintîi care să-l întoarcă pe calea cea bună. De bună seamă că s-a ținut tare și a procedat cu grijă în tot ce a făcut și a vorbit în perioada următoare, dar mai apoi am știut că frățiorul nostru a prins ultima tranșă.

La nouăsprezece ani i-a ieșit pașaportul și nu-i mai trebuiau decît bani de avion. Ar fi putut să plece și cu trenul, cu bani mai puțini și întîrziind prin lagăre de muncă în Austria ca să plătească biletul de avion. Dar el să n-audă, nu mai avea nici un strop de răbdare și uite că de bani de avion nu avea cum să facă rost. Să se angajeze undeva, era de-acum destul de greu. Singurul act de identitate rămăsese pașaportul. Singurul drept ce-l mai avea aici era să plece. Fusese scos din porție și bineînțeles că nu interesa pe nimeni dacă are sau nu bani de drum.

Ar fi putut, totuși, să lucreze ca zilier la vreo fermă sau la descărcat lăzi în piață, s-ar fi găsit ceva, dacă ar fi dorit cu tot

dinadinsul. Însă pe frățiorul nostru nu-l trăgea inima nici chiar pentru cele nouă mii de lei cît costa biletul de avion. La ce să-și mai facă inimă rea pe aici? Și pe urmă, n-avea habar de nici o meserie. Lucrase, cîteva luni doar, la Prestări Servicii, cărător de mobilă. Într-o îndeletnicire ca asta, trebuie în primul rînd să te deprinzi cu greul, învățînd de unul singur cum se cîștigă un ban mai ușor – un ban grămadă, cum ar veni. Adică-i cu totul altceva decît ce se vede din afară, de către cel care plătește de-l ustură la inimă pentru un șifonier și un recamier de urcat trei etaje, și-n plus, e concurență de nu se poate. Nu mai făcea de frățiorul nostru nici hamalîcul ăsta de lux și nici altceva, iar toată povestea cu America începuse deja să lucreze în el anapoda. Avea pașaportul și se vedea fără doar și poate acolo, fiind aici și neîntrezărind vreo speranță de a-și procura bani de drum. Tăticuțul nostru nu-i mai dădea nimic de mult și, din momentul cînd a auzit de cererea de emigrare, n-a mai vrut s-audă de el deloc. În mama-i rămăsese nădejdea, deocamdată, cu cei patru sute de lei pe lună, pentru reînnoirea vizelor pașaportului fără cetățenie și ceva bani de buzunar, foarte strîns drămuiți, pentru ca nu cumva să reușească să economisească din ei pentru biletul de avion. Căci ea s-a perpelit din cale-afară pentru a-l strămuta pe frățiorul nostru din visul pierzaniei lui, recurgînd de-a valma la tot ce i se părea la-ndemînă, cum că taică-tău nu mai are mult pînă la pensie și plecarea ta o să-i facă greutăți acolo-n postul lui din minister, dacă nu cumva l-or da afară, a muncit și el o viață și s-a sacrificat pentru tine, pentru voi s-a sacrificat și de ce să nu se bucure și el în tihnă, ca toată lumea, la o vreme de bătrînețe, de cîte zile i-o mai lăsa Dumnezeu, chiar dacă ea ar fi fost ultima care ar fi crezut în roadele sacrificiilor pe seama cărora nu mai prididea să se lamenteze și nu mai credea de mult nici în bucuriile de care cineva ar fi trebuit să se bucure. De-acum nu mai credea în nimic, simțind cum îi fuge pămîntul de sub picioare, pierzîndu-l pe frățiorul nostru Nicușor, și de ce nu vrea el să stea aici, cu părinții și frații

lui, nicăieri nu poate să fie mai bine, în vreme ce el o asculta amuțit, abia reținîndu-și uimirea văzînd-o cum, așa, dintr-odată se transfigurase, chircindu-se de disperare și irupînd în patetismul acela scăpat de sub orice control pe care nu i-l bănuisem vreodată și care, pe zi ce trece, ne-o îndepărta tot mai mult, dimpreună cu frățiorul nostru Nicușor.

Poate unde era cel mai mic, ultimul, pe Nicolae l-a avut mai aproape de suflet decît pe Dimitrie și Constantin. Doar lui, Aura Cafanu i-a fost și profesoară de limba română vreme de trei ani, și drept e că și-a cam bătut capul cu el și mai ales cu colegi de-ai ei, profesori, pentru ca el să absolve fără corijențe. L-a meditat și l-a împins de la spate și cînd a fost să ia examenul de admitere la liceul seral, în care Nicu n-a frecventat decît două trimestre, terminînd astfel cu liceul cu mult înainte de a-l termina. Cu el a pătimit foarte mult într-o vreme, și de aceea Costel și Mite nu catadicsiseră să se simtă nedreptățiți. La cinci ani, a căzut de la etajul trei al vilei unde locuia. A stat multă vreme în ghips, și că a scăpat întreg a fost un mare noroc. Însă numai de noroc nu s-ar fi putut spune că a avut parte cu fiul ei cel mic. La zece ani l-a lovit un copil cu o piatră-n cap, și de tovarășul acela de joacă al lui, ea va trebui să-și amintească peste o vreme, cu aceeași spaimă și ură de atunci. Florin Marcu a fost unul dintre cei care au plecat primii în State, la taică-său, și cel de la care Nicușor a primit o sumedenie de scrisori, cu îndemnul de a se lupta pentru pașaport, fiindcă acum e momentul și nici să nu se gîndească să se mai uite înapoi. Atunci, Florin a fost pentru Nicu pricina unei operații grele. După doi ani, a trebuit să fie din nou operat. A avut o tumoare și n-a lipsit mult ca să-l piardă, și astăzi n-are cum să-l vadă vindecat cu totul.

— Rupe pașaportul, rupe-l, dacă mai ai un strop de milă pentru mama ta.

Și nu știi cît de rău e prin străini, și știi că mi-ești bolnav. Vrei să-mi mori acolo și vrei să-mi otrăvești și zilele astea puține

care mi-au mai rămas. Și unde pleci și cui mă lași, plîngîndu-i parcă la cap, dar pe frățiorul nostru îl clintea întocmai. Și să stea aici și cît om fi eu și taică-tău n-are să-ți lipsească nimic și dacă nu vrei să muncești te ținem acasă, nu-i nici o rușine, ori îți găsește taică-tău ceva pe la el prin Minister.

— Cum i-a găsit și lui Mite, mamă. D-aia-și omoară frățiorul nostru viața prin fabrici și șantiere. Fiindcă tăticuțul nostru a spus că-n fabrică e mai bine decît oriunde, ești asigurat, nu-ți țîțîie niciodată că te dă afară. Știi bine că el n-are de gînd să ne-ajute. Nici acum, pentru ultima dată, să-mi dea bani și să scape de mine. Știi bine că mereu a fost numai pentru el, pentru pîinea lui, pentru funcția lui, pentru pensia lui.

— Rupe pașaportul, Nicușor, și-ți promit că-l voi face eu să se căiască.

— Ai o obsesie, mama, cu ruptul pașaportului. Doar nu mă duc să mor acolo. Nu mai cobi. N-are cum să fie rău acolo.

— Pentru tine o să fie rău, Nicușor...

— O să vă scriu, am să mă întorc să vă povestesc, să vezi că n-o să fie rău...

Pe de altă parte, el se lepădase de nevoia căinței cuiva. Uneori, spunînd vrute și nevrute, rămînea impenetrabil, și lesne s-ar fi văzut că nu cerea nimănui socoteală pentru neizbînda plecării ori neputința de a-și face un rost aici sau oriunde, doar că voia să o facă pe maică-sa să priceapă că n-are încotro, cu toate că vedea foarte limpede că ea nu s-ar fi liniștit cu adevărat decît făcîndu-l să renunțe. Dar cale de întoarcere nu mai exista pentru el, oricît s-ar fi amăgit în secret că făcuse o mare prostie lăsîndu-se sedus de scrisorile lui Florin și Nelu, de-acum era sigur că nu mai există cale de întoarcere.

Și ce să mai fi zis de tăticuțul nostru, căruia nu i-a mai adresat un cuvînt din momentul cînd i-au fost refuzați banii de avion și pînă cu două săptămîni înainte de a pleca? El se dădea de ceasul morții după dovezi de netăgăduit, spulberînd o tăcere pe cale de

a spune totul, iar în mijlocul acestei tăceri, frățiorul nostru și povestea aia gîfîită, ajunsă la capătul puterilor, cu emigranți trădători de țară și pe cine-am ținut la ușă, cartea nu ți-a plăcut, nici munca nu ți-a plăcut, habar n-ai de capul tău și habar n-ai pentru ce trăiești pe lumea asta și du-te domnule acolo dacă ai impresia că ăia numaidecît pe tine te-așteaptă și nu mă interesează și mi-am luat mîna de pe tine și dacă vrei să pleci, la muncă sau pleacă prin lagăre, cu trenul, cu opt sute de lei, ia de vinde-ți ce mai ai de vîndut, dacă mai ai ceva de vîndut, și, nemernicule, te-am ținut pînă la anii ăștia ca p-un trîntor și să-ți bați joc de munca mea și mi-ai mîncat bătrînețile și tot așa și din secundă-n secundă parcă stătea să crape. De bună seamă că se țăcănise.

Gina își mîngîie burta cu un zîmbet leneș, care nu pare al ei, desprins parcă de buzele-i subțiri și de chipul slab, cu cearcăne violacee.

— Pentru amîndoi a fost un șoc. Ei v-au crescut, în multe privințe, ca pe niște feciori de bani gata...

— E și asta o vorbă, nu tocmai la locul ei, e de părere Costel.

Mite e întru totul de acord cu frate-său.

— Tocmai așa. Noi am făcut tocăniță din milioanele lu' tăticuțu' nostru pe la Paris și Las Vegas și așa mai departe. Îi arată cumnată-sii palmele umflate și mari, le-ntoarce pe față și pe dos exhibînd straturi cornoase de bătături, ciupituri și cicatrice mai vechi și mai proaspete, dovezi de care oricînd el e dispus să abuzeze.

— Degeaba zăngăni armele alea, știi bine la ce mă refer...

— Armele albe ale clasei conducătoare, îi ia Costel vorba din gură nevesti-sii. Detașamentul de avangardă pe care-l urmăm neabătuți... Versifică : Nu e dictatură cît o borîtură. Ceva cleios care se simte bine și încleiază cu fericirea lui tot restul.

— Știți bine la ce anume, revine Gina. Voi ați dus-o ceva mai bine decît alții, cel puțin cît ați fost copii. Pe urmă, dacă s-a rupt, din tot felul de pricini, ați fugit care-ncotro și nu v-ați mai uitat înapoi.

— Așa-i, mami, cedează Costel.

Mite și Costel au terminat vinul și au fumat ultimele țigări Carpați din pachet. Mai sînt cîțiva biscuiți pe punga ruptă și întinsă drept față de masă pe tăblia lăcuită a mesei dintre fotolii, lîngă un teanc de caiete de teză pe care Gina se apucă să le răsfoiască. Costel lungește mîna peste frate-său, fără să se ridice de pe canapea. Amîndoi ronțăie de zor, luîndu-se parcă la întrecere și punînd țara la cale cu gura plină.

— Nici nouă... Adică nici lor nu le mai e așa bine. O apă și-un pămînt sîntem cu toții, cu tot cu ei...

N-are nici un rost poate, Costel n-are nici un chef să despice firul.

— Îmi spui de parcă eu n-aș lucra tot la fiare.

Dom' inginer Iisus la IMGB își face veacul, știe și vede și el. Pe bună dreptate socoate că nu-i mare lucru de știut și de văzut.

— Își poartă jegul pe ei ca un blazon, și-n rest să aibă unde se duce și de unde să vină, de unde să mai fure trei bucăți de cornier și să facă un ciubuc și-o sticlă de tărie și ciorba de oase, burta plină cu orice și nu-i mai interesează nimic. Încleiază toată lumea în chestia asta.

— Așa o fi, dom' inginer. Tu ești deștept, nu mai am ce zice.

Pe străzile din jur îl cunoștea multă lume, femeile mai ales, fiindcă era dascăl la viața lui și nelipsit de la slujbele de la Sfînta Vineri. Deși trecuse binișor de șaizeci, avea încă un glas dumnezeiesc, prevestitor de mari grozăvii și deopotrivă aducător de pace-n suflete, care desființa uneori și preotul, și întreg corul bisericesc. Astfel de probe de virtuozitate, hipnotizînd asistența de credincioși de la slujbe, se întîmplau însă nu prea des, atunci cînd el mai întrecea măsura, fiindcă-i plăcea să mai tragă cîte un păhărel în plus, dar nimeni nu-l văzuse vreodată umblînd pe șapte cărări.

Nea Terente îi ziceau... Unii îi mai ziceau și Colivaru, alimentînd zvonul că ar crește porci din colivele primite la pomeni. În fiecare an, nea Terente creștea porc, ceea ce nu era nici pe departe o dovadă, fiindcă el făcea oricum un ban frumos alergînd neostenit, cu darul glasului său, prin toate locurile unde era nevoie de popă. N-ar fi avut de ce să te mire că-și permite să țină porc ori că a reușit să-și cumpere casa aceea unde, o bună bucată de vreme, a stat singur, după ce le-a dat să-și facă un rost și celor doi băieți ai săi. Atîta că aceștia nu-i semănau deloc, fiind fără nici un căpătîi, risipitori și mai mult prin pușcării petrecînd. Ba unul l-a și bătut într-o zi și cît pe-aci să-l omoare pentru cîteva sute de lei. Nea Terente-nea Terente, pă cine-ai crescut și-ai făcut mare cît bradu', ca să-ți scoată viețișoara din tine cu mîinile lui alea păcătoasele... Am crescut pă dracu, coană Varvară și dadă Mioară și madam Gușatu. Chiar că pă dracu, din amărîta asta de gură pă la toate nunțile și botezurile și pomenile și slujbele. Minunați-vă-ți pă cine-am putut io să cresc. Pă diavolu-n carne și oase, iartă-mă Dumnezeule!

Atunci a fost cînd el a plecat la țară-n Oltenia, de unde este el, și-a adus de-acolo un fel de nepoată sau verișoară, au zis femeile, să aivă grijă dă el, un suflet acolo lîngă el, să nu rămîie singur la o vreme de bătrînețe. Ilinca sau Sofica sau Măndica, n-au putut să afle cum o cheamă, zici că-i mută de ferecată la gură ce e, doar bună ziua – bună seara, și sălbatecă de nu știi dincotro să te-apropii, și cu uitătura aia întunecată și tăioasă ca de jivină de pădure, și-a băgat-o și-n servici, la Fabrica de Pîine, pe Ilinca sau Sofica, dar cînd a venit vremea că el s-a cununat cu ea, care de bună seamă că era mai mică și decît băieții lui, Colivăreasa i-a rămas numele. Ba au fostără și la sfat, și la biserică, pe de-a rîndu, numai decît nuntă n-au făcutără, unde să cheme lumea și pă copiii lui ca să vază toți de ce-a fost Colivaru-n stare, mai mare rușinea.

Prea puțină lume i-a mai zis de-atunci altfel decît Colivaru, care vezi bine cum strînge colivă cu sacu' să-și îndoape porcii, și

bețiv și curvar cu d-alea de poa' să le fie bunic, de i-a pierit și glasu', ciricăie-n strană ca un brabete jigărit, Colivăreasa o să-i pună crucea. Însă drept era că cineva trebuia să i-o pună, că-n nădejdea băieților lui, la cîini l-ar fi dat aceștia, iar după cum s-a dus, n-a fost el un om atît de păcătos pe cît vorbeau coana Varvara și dada Mioara și madam Gușatu, care dacă te uiți în gurile lor te ia cu frig și amețeală.

Pînă la ani șaptezeci a trăit nea Terente cu glasul lui pe care i l-a dăruit Dumnezeu. Duminică a cîntat la Sfînta Vineri, cum de amar de vreme nu i-a lipsit, după care a venit acasă și a stat la masă cu Colivăreasa lui și a dat grăunțe la porc și pe seară ei au mîncat din nou și nu e lucru de mirare dacă nu s-or fi și jucat și-au adormit împăcați, și astfel s-a dus Vasile Terente, către dimineața zilei de 11 octombrie 1961, într-o luni, din somn trecînd direct în viața veșnică, fără chin și zăcere, fiind iertat din această Vale a Plîngerii.

Ei i-a lăsat casa prin testament, și de bună seamă că și toți banii cîți o fi strîns cu dăscălia lui. De aceea, mai umbla vorba că ea l-ar fi grăbit la moarte, dar mai mult decît asta ei se bucurau s-o arate cu degetul, cu nesfîrșit dispreț și admirație în aceeași măsură, uite-o pă curva aia care-și bătu joc de tot neamul Colivarului, o vorbă amarnic învîrtoșată pe măsură ce ea devenea, pe zi ce trece, tot mai scumpă la vedere. Ba poate că nici nu mai ieșea din casă, cică de frica băieților Colivarului, care de-acum promiteau în stînga și-n dreapta și oricui se nimerea că o vor face varză cu cuțitele. Căci nu puțin rău le făcuse dezmoștenindu-i și scăpîndu-i de a se tăia unul pe altul pentru casă și grămada de acareturi.

Nimeni nu intra la ea în curte și nici ea nu se ducea la nimeni. Toți o știau acolo, dar n-o vedeau cu lunile, și cînd o vedeau, mai mult o zăreau și-o bănuiau. Ea lucra numai de noapte la Fabrica de Pîine, ca panacodară, adică băga și scotea din cuptoare paletele cu pîini. Încă purta doliu, ani de zile numai așa a umblat, ducîndu-se și întorcîndu-se de la lucru ca o umbră în puzderia de umbre a serilor și dimineților.

Cel mai fericit răgaz al vieții sale a venit tîrziu și cînd nu se aștepta, în perioada cînd era gravidă cu Nicușor. Peste amintirea primelor două sarcini, o pace cu totul nouă, nestăvilită, cobora crescînd în ea neîncetat și răzbătîndu-i în toată ființa o seninătate pe care nu și-ar fi putut-o închipui vreodată. Nimic n-ar mai fi putut-o distrage sau indispune pe Aura Cafanu, nici chiar acel soț pe care doar cu numele părea să-l aibă. Uneori, noaptea, îi auzea zgomotul pașilor și fojgăiala ca de duh al tenebrelor prin întunericul casei, încît aproape că nici nu știuse cînd îi făcuse copiii, pe zi ce trece tot mai străin de ei toți. Pînă să rămînă gravidă a treia oară, orice se întîmpla în casa asta o făcea să palpite, atîtea lucruri rătăcite, și pînă și-o plăcintă arsă în cuptor o dădea peste cap de nu mai era bună de nimic o săptămînă încheiată. De-acum însă, fie că toate se legau de la sine, fie că-i rămîneau indiferente, nimic nu mai avea puterea s-o atingă. Această stare de beatitudine atinse apogeul în ultima lună a sarcinii, cînd gîndul că de astă dată va avea o fată începu să o urmărească tot mai îndeaproape. Și-a dorit mult o fată și înainte de a-l naște pe Costel, și cît îl purtase pe Mite, dar niciodată dorința nu i se preschimbase pînă într-atît în certitudine. Nu mai încape îndoială, va fi fată, și îi va pune numele Nicole, cel mai îndepărtat nume pe care-l știe, numele străbunicii din partea mamei...

Într-o zi îl întrebă pe Mite dacă se bucură că va avea o surioară. Răspunsul lui a debordat din toată ingenuitatea vîrstei sale de șase ani, se bucură foarte mult, pentru că va fi surioara lui și o s-o mîngîie și o să-i pună mîna la păsărică... Toată dispoziția benefică, adunată de-a lungul perioadei de sarcină, se spulberă atunci instantaneu. Un val de repulsie și spaimă o năpădi pe Aura Cafanu, simțind dintr-odată iminentă primejdia acestui incest, la care participa nemijlocit alături de fiica sa pe cale de a se naște. Amîndouă deopotrivă erau mînjite. I se făcu rău, un rău

intens, amestecat cu grețuri care o făceau să se simtă despicîndu-se și rostogolindu-se în hăuri fără fund. Nu-și amintea așa ceva din experiența primelor două sarcini. Avu totuși puterea să-și mustre aspru fiul, nu pentru ceea ce putuse să-i treacă prin cap, ci mai curînd pentru monstruozitatea pe care tocmai o săvîrșise, iar în zilele următoare îl pedepsi ca pe un om în toată firea, căruia în nici un caz nu-i putea fi mamă, evitîndu-l și nemaiadresîndu-i nici un cuvînt. Cînd își luă seama, o cuprinse neliniștea față de acea infirmitate a fiului său. De bună seamă că era o infirmitate care trebuia cumva împiedicată să se dezvolte, stîrpită. Educatoarea de la grădiniță i se plînsese deja în cîteva rînduri că joaca lui cu fetițele întrecea adesea nevinovăția jocurilor de copii. Acest copil o făcea de rușine. Îl crescuse și-l educase într-un mediu în care nici nu se putea face vreo aluzie la promiscuitate. E adevărat, de la copiii de pe stradă și cei pe care-i mai invita pe la aniversările celor doi fii ai ei, nu se putea aștepta la nimic bun. Însă Mite petrecea aproape toată ziua la grădinița partidului cu orar prelungit, iar vara în colonii la munte și la mare, încît printre copiii vecinilor abia de scăpa sîmbăta și duminica.

Aura Cafanu suspectă servitoarea și o verifică discret cînd îi făcea baie și îl îmbrăca, dar cum nu i se confirmară bănuielile, purcese la un fel de interogatoriu, suficient de dur și de răstit ca s-o facă pe biata fată de la țară să izbucnească în plîns, înainte să-și dea seama de ce anume vrea s-o învinuiască doamna Aura. Plînsul ei avu darul s-o înmoaie pe doamna Aura, ba chiar își făcu reproșuri pentru asprime și mai cu seamă pentru felul în care era pe cale s-o înjosească pe biata fată. Compasiunea ivită instantaneu în sufletul ei o făcu să se descarce, mărturisindu-și oful despre Mite. La rîndu-i, fata aceea de optsprezece ani, aflată în serviciul doamnei Cafanu de cîteva luni, îi făcu niște confesiuni la care nu s-ar fi înduplecat în nici o altă împrejurare, fiindcă era o fată cuminte și curată, cumințenia și curățenia ei fiind tot ce avea mai de preț și întreg viitorul ei depindea de acestea. Îi spuse că și ea se jucase astfel cu copiii de vîrsta ei, cînd erau foarte mici. Era

un joc, o fi și acum, de-a mama și de-a tata, în care copiii își imitau părinții. Nu avu puterea s-o liniștească pe doamna Aura experiența pe care i-o împărtășise servitoarea. Mite n-a avut cum și unde să vadă așa ceva, pentru a imita, iar fata degeaba îi spuse că ar fi fost de ajuns ca unul dintre ceilalți copii de la grădiniță să fi văzut pentru a răspîndi jocul. Nu, Aura Cafanu simțea că-i altceva cu Mite, ceva mult mai grav, ceea ce părea să-i confirme și educatoarea, anume că fiul ei e singurul băiat de acolo cu astfel de apucături, anormale la vîrsta lui. Ori că e surprins prin boscheții din curtea grădiniței, ori că sîcîie și bruschează fetițele și acestea vin și se plîng educatoarei că Mite le trage chiloțeii și le pune mîna la... Nu era nici pe departe pornirea de a imita, ci un instinct dezvoltîndu-se aberant, însoțit de o insistență ce reproducea prematur reacțiile pubertății. Era cum nu se poate mai rău, așa încît Aura Cafanu l-a dus la cîteva consultații la policlinica de circumscripție și pe urmă la un medic mai bun, de la policlinica partidului.

Deși mai crescuse, avea nouă ani acum, neliniștea mamei rămăsese intactă. Medicul îl făcu să se rușineze, băgîndu-i mîna în chiloți, după un chestionar amănunțit despre fetele de vîrsta lui și despre actrițele de cinema pe care le admiră în taină și discută despre ele cu prietenul său cel mai bun. Trebui să afle doamna Cafanu de la medic că are un copil ceva mai dezvoltat decît cei de vîrsta lui, ceea ce-i îmbucurător în definitiv. El nu vede de ce ar îngrijora-o comportamentul lui, cît de curînd el va fi un bărbat în toată firea. Cît de curînd? Îi apăruse deja o mică aură de cîrlionți negri în jurul sexului care, prin dimensiuni și aspect, părea într-adevăr ceva anormal pentru cei nouă ani ai lui. Se mai întîmplă, doamnă, spuse medicul, cam agasat de-acum de insistențele doamnei Cafanu, care dorea, se pare, cu tot dinadinsul să-i găsească o boală și un tratament pe măsură fiului ei. Unii se maturizează mai repede, devin adolescenți cînd alții nici n-au intrat în pubertate, îi mai spuse el. N-aveți nici un motiv de îngrijorare.

Îngrijorarea Aurei Cafanu tindea să se asocieze și cu faptul că Mite, în acei primi ani de școală, se vădea greu de cap și plin

de un dezinteres vecin cu inconștiența unei vîrste mai mici decît cea pe care o avea, ceea ce parcă-i amintea vag de unele lucruri citite mai demult. Niște cazuri de, și în gînd se înspăimînta de acest cuvînt, neîndrăznind să-l pronunțe. N-avuseseră cretini în familie nici ea, nici Grigore, nu, asta în nici un caz... În scurt timp însă, toate motivele de îngrijorare pentru fiul mijlociu și cel mare și pentru orice din ceea ce o înconjura aveau să se spulbere de la sine, odată cu primul accident al lui Nicușor, care a fost doar începutul unei lungi și atroce pătimiri.

Reținuse Mite de la mama, cînd vorbiseră despre o soră în locul căreia venise Nicușor, în primul rînd că nu e voie. E un lucru urît și grav, pe care îl condamnă toată lumea. Dintr-un instinct asemănător celui care-l făcea să se apropie de fetițe la grădiniță, tot atunci înțelese, de unul singur, că lucrurile pe care nu ai voie să le faci trebuie făcute luîndu-ți unele precauții care să înșele vigilența celor mari. Nu renunțase el la tentații mai puțin presante, să bea apă rece vara de la frigider, să se îndepărteze din fața casei mai mult decît îi era permis, pîndind cînd mama doarme sau e plecată de acasă pentru scurt timp și calculînd îndeajuns de bine pentru a reapărea la momentul potrivit. Aceste lucruri le făcea adesea și-n vis, uneori visa și o stradă unde umblau toți oamenii mari și copiii în pielea goală, și el vedea mai ales femeile și fetițele, dar mai ales femeile. Asta se întîmpla în cu totul altă lume, fiindcă era ceva interzis, nici copiii și nici oamenii mari nu fac asta. Nimeni în afară de el nu dorește să vadă femei dezbrăcate. Dar cînd îl dusese mama la medicul acela care-l făcuse să moară de rușine băgîndu-i mîna în chiloți, el aflase deja. Se eliberase în vis, se eliberase în singurătatea aglomerației unui vagon de tramvai, apăsat de pîntecul enorm al unei gospodine mustăcioase, în care se îndesase la rîndu-i cu o spaimă pe deplin conștientă de ceea ce avea să se întîmple, se eliberase apoi în deplina singurătate a camerei sale, sub masa la care își făcea lecțiile, în repetate rînduri și luîndu-și infinite precauții pentru a nu fi surprins.

Deja încetase a fi un calvar, rămînînd o preocupare printre atîtea altele care nu-i lăsau timp pentru învățat. Și engleza încetă să mai fie un calvar, din momentul în care nu-i mai acordă vreo atenție. Acum nu mai avea învățător, avea profesori la toate materiile, precum și o grămadă de colegi noi. Fetele nu arătau cu mult diferite de colegele de grădiniță, iar pe el îl interesau profesoarele, și cele în vîrstă, dar mai ales cele tinere. Deopotrivă îl interesau băieții noi care apăruseră în clasă. Provocările lui presupuneau un anume ritual, trebuiau să demareze cu un aer misterios către cei nou-apăruți. Ceilalți îl cunoșteau și nu mai îndrăzneau să-l conteste. Trimitea prin clasă bilete și avea, de-acum, o anume experiență în acest fel de a coresponda și o rețea bine pusă la punct. Prin vechii colegi din clasele primare, ele ajungeau în timpul orelor la destinatar, fără a fi interceptate de profesor. Aceste bilete sunau cam așa : Te aștept în spatele școlii, după ore să ne batem. Winetu. Dacă sufli cuiva un cuvînt, ești un om mort.

Odată a avut ghinion. Unul dintre biletele acelea a nimerit la profesoara de engleză. Cine-i cavalerul Par-dai-lan ? silabisi profesoara, șocată de scrierea fonetică. Cineva spuse Cafanu în spatele lui, fără să se ridice și refuzînd pe urmă să mai repete, în ciuda insistențelor profesoarei. De bună seamă că-i era frică de cavalerul Pardailan, de căpitanul Fracas, de Cartuș, de Contele de Monte Cristo și atîția alții pe care-i întruchipa una și aceeași persoană. Profesoara îl puse atunci pe elevul Cafanu Dimitrie să traducă în engleză conținutul biletului, repetîndu-i-l, de cîteva ori, cuvînt cu cuvînt. După ce un altul traduse în locul lui, elevul Cafanu fu plimbat prin toată materia predată de-a lungul unei luni de cînd începuseră învățarea englezei. Se bîlbîia, se bîțîia, citea pe litere și pe silabe, pronunțînd cum se scrie, nu știa nici un cuvînt englezesc, îl încerca aceeași umilință la care-l supusese mama plimbîndu-l pe la doctorii care-l pipăiau și-l întorceau pe toate părțile cu o osteneală și o plictiseală ce semănau a dezgust. La fel de plictisită și dezgustată părea și această profesoară tînără,

care uite că tot nu-i dă pace, și parcă tot din pricina mamei, a insistențelor ei deplasate care-l făceau să crape de rușine.

Îi dădu nota șase. În împrejurări asemănătoare, altora le dăduse trei. Mite încă era în stare să-și amintească. Îi spuse s-o trimită pe doamna Aura la școală, adăugînd că au fost colege, să nu se teamă adică. Dar ea a fost cea care părea să se teamă, cînd îi mai spuse că dacă mîine nu apare la școală, îi va face o vizită. Mite a aflat mai apoi despre vizita aceea, după ce împlinise doisprezece ani, pe care i-a aniversat sub cele mai bune auspicii, cu mulți copii, vecini de pe stradă și colegi de clasă, și, ca niciodată, a fost și tata lîngă ei. A aflat, mai mult a bănuit că vorbise mama cu profesoara de engleză, abia cînd s-a hotărît să fie mutat într-o clasă de franceză.

Bisericuța părea departe de casă, pentru că ajungeai la ea străbătînd cîteva străduțe scurte și strîmbe, întortocheate, pe care Mite se rătăcise odată, cînd era foarte mic. În spatele ei se întindea un mic platou cu iarbă, care era o fundație veche a unei clădiri dărîmate. Dedesubt era o pivniță unde puteai intra printr-o ușă deschisă într-un zid de cărămidă devenită albă din pricina vechimii. De la poalele zidului înalt de un stat de om, pornea către cheiul Dîmboviței, în coborîș, o stradă lungă și cu multe coturi.

Veneau pe platou mulți copii de vîrsta lui Mite, pricăjiți față de el, jerpeliți, în hăinuțe cu poalele prea lungi și cu mînecile suflecate, rămase de la frații mai mari. Pînă toamna tîrziu, alergau după minge desculți, și-i vedeai tot așa leorbăind de zor prin iarba veștejită în mustul lapoviței. Era un loc doar al lor, fiind ferit prin înălțimea sa și prea îngust pentru cei mai mari. Singur Nene-Minele se amesteca printre ei ca măgarul între oi. Neavînd pe nimeni la cei cincisprezece ani ai săi, se oploșise pe lîngă preotul bisericuței și trăia mai cu seamă din pomeni, dintre toți

ceilalți milogi femeile preferîndu-l pe el de departe, cu adevărat un suflet al nimănui și o ființă a lui Dumnezeu, prin care mîncarea va ajunge sigur la morții lor. Nene-Minele făcea curățenie în biserică și era cel mai în drept să aspire la postul clopotarului bătrîn, căruia îi ținea adesea locul. El îi învățase pe copiii de pe platou să-și facă praștii și cum să dea iama cît mai de-aproape prin stolurile de vrăbii poposite în pomi și prin praful străzilor. Pe cele ucise și rănite le lua doar el, le rupea capetele și le păstra în buzunare, iar uneori îi trimitea să adune cioturi uscate de sub pomii din curtea bisericii și scîndurele putrede și albite de sfărîmătură de mortar din pivniță, pentru a face focul ca să frigă brabeții ; atunci le dădea și lor, era bună carnea de brabete, dar cînd vînatul era prea puțin, cum se întîmpla cel mai adesea, îl păstra numai pentru el, pentru ciulamaua de brabeți de diseară.

Pivnița o exploraseră de-a fir a păr în lumina razelor de soare prăfuite ce pătrundeau înăuntru, la diferite ceasuri din zi, prin toate spărturile și prin gaura îngustă a ușii ce-și păstrase ușorii. Uneori aprindeau focul în colțurile întunecoase, închipuindu-se într-o peșteră din care foarte repede îi izgonea fumul. Vara mîncau acolo tot ce puteau aduce de pe acasă ferindu-se de părinți, felii de pîine pe care le udau și presărau zahăr deasupra, cîte un colț de brînză și din brabeții vînați pentru Nene-Minele cînd le mergea din plin. Se simțeau ca într-o locuință numai a lor, unde povesteau filme și despre cei mari, părinți și frați, unde fumau, iar în mai multe rînduri Nene-Minele le arătase cum se masturbează. Unii încercaseră chiar să-l imite și abia dacă reușeau. Cel mai reținut, cînd ajungeau în această fază a jocurilor lor, îl găsea Nene-Minele pe Mite, și-l mai stîrnea și faptul că era cel mai răsărit dintre toți. Într-o zi îl îmbie cu un pumn de mărunțiș, cîțiva de douăzeci și cinci de bani și mai mulți de zece și de cinci bani galbeni, doi lei și zece bani, ca să mi-o iei la labă. Nene-Minele avea o figură prelungă, trasă, ca de lapte brînzit, murdară și cu tuleiele buboase. Și cea mai vagă curiozitate i se stinsese lui Mite

sub dezgustul pe care-l deştepta acest chip, încă de cînd Nene-Minele se tot opintea să le arate ceea ce el ştia de o vreme. Cînd spuse că nu, înspăimîntat şi ieşind din pivniţă făcînd cîţiva paşi şovăitori îndărăt, se făcu foc Nene-Minele. De bună seamă că o să-l silească, dar spaima lui Mite se risipi instantaneu afară, lîngă zidul pivniţei, simţindu-se apucat de umărul cămăşii cu o îndîrjire ce era chiar dorinţa lui Nene-Minele din acel moment. Avu timp să vadă că Nene-Minele era încă descheiat la pantaloni, dar n-o mai avea afară. Era înalt Nene-Minele şi-l silea să se aplece şi el cedă o secundă, doar cît să-şi poată lua avînt şi să zvîcnească, izbindu-l cu osul frunţii în capul pieptului. Nene-Minele îi dăduse drumul de mai bine de un minut, se sufoca, deschidea gura după aer şi se chircea sub zid şi se ridica mergînd împleticit şi bulbucînd ochii spre cer.

Se lăsase frigul, dar ei încă se jucau pe platou. Înainte şi de engleză, şi de franceză, înainte de conturile de reglat cu noii colegi din clasa de franceză în care fusese mutat la o lună după începerea şcolii, trebuiau limpezite relaţiile cu Nene-Minele.

Nene-Mineleeee, cît îmi dai să ţi-o iau la labă ? ! – astfel suna strigătul lui de luptă şi, ca din fuga calului, îi sărea în spinare ori i se agăţa de gît şi se prăvălea cu el la pămînt, răsucindu-l ca pe un animal pe care vrei să-l tai şi potrivindu-l cu faţa în jos, pentru ca el împreună cu ceilalţi copii să-i întoarcă buzunarele pe dos. Dar Nene-Minele nu mai avea nici cinci bănuţi. Nene-Minele-la-ba-giu', Nene-Minele-te-be-cis-tu', strigau copiii ritmat, în cor, în jurul lui. De la părinţi şi de la femeile ce-i dădeau pomeni auziseră că Nene-Minele fugise de la un sanatoriu TBC în mai multe rînduri şi că ar umbla după el cu miliţia cei de acolo.

Foarte repede însă, deveneau din nou tovarăşi buni şi se adunau într-o armată care să vîneze cît mai multe vrăbii, poate şi-un guguştiuc, pentru care Nene-Minele îi răsplătea descuindu-le ghereta clopotniţei şi lăsîndu-i să tragă clopotul.

A fost, totuși, o vreme cînd ei s-ar fi putut considera, pe bună dreptate, copii de ștab. Însă, foarte de timpuriu, Grigore Cafanu a început să se răcească de cei trei fii ai săi. A ajuns un ștab de capul lui – o specie destul de rară în vremurile acelea cînd, de la ministru la gestionar, toți își trăgeau neamurile pînă la a șaptea spiță după ei. Așa se face treaba, ba la o adică tot așa se și poate duce de rîpă. Păi, la un caz de Doamne ferește, tăticuțului nostru nu i s-ar fi putut reproșa, nu i s-ar fi putut scoate pe nas chestia aia cu nepotismul. Nu se face sîngele apă, așa-i, da' pînă la urmă sîngele ăsta poate să țină și de sete, și de foame. Toți trei au fost siguri de asta, cînd a năvălit peste el ca o lepră America frățiorului nostru, fixîndu-i definitiv certitudinea unei teribile mîrșăvii și-a unei trădări pe față. Păi a băut și el ce-a băut toată viața lui și-acuma i-a ieșit prin piele. Ar fi băut el și sîngele nostru, după lovitura pe care i-a dat-o frățiorul nostru Nicușor. Mai apoi și-a mai revenit cît de cît, dar noi de amar de vreme nu mai aveam nici în clin, nici în mînecă însă cu fiii de ștab. Ba au fost destule momente cînd anevoie ne-am fi putut numi fiii lui, ai tăticuțului nostru.

Și totuși ei au crescut cu servitoare și mașină la scară, chiar dacă n-au avut timp să se simtă prea deosebiți pe străzile din împrejurimi, pline de familii proletare și mai ales de familii de țigani măturători pe stradă și lucrători la spații verzi. Ale lor erau străzile acelea împletite tot mai strîns, ca niște mațe prea îndesate și gata să plesnească, înspre buricul orașului. Casele naționalizate, bătînd către suta de ani, multe atinse de o paragină cruntă, cîrpită pe alocuri cu vagi încercări de renovare, nășteau viața cu pulsația ei păstoasă și hurducăită și făceau viața să fie asemenea lor, niște cocote deșelate și împopoțonate strident cu balcoane de fier forjat cojit de rugină și pe fațade înflorind arabescuri buboase și prăfuite, ițite printre hărți mari de igrasie, încît te-ai

fi codit la o adică să ieși în lume cu paparudele astea amarnic fardate, rufoase și trăsnind a rîntașuri și sudoare dospită. Totuși, ele țineau de cald, te primeau în camere încă bune, de cărămidă, cu dușumele vechi, dar sănătoase, și sobe mari de teracotă, lemne și cărbuni să fi fost. Erau – nu erau, dar pînă o da colțu' ierbii nu era niciodată cine știe ce, și o lumină nouă scălda atunci destule vile mai acătării, ca aceea în care stătea și familia Cafanu, ocupate îndeobște de foști proprietari deveniți chiriași într-o cameră din fosta lor casă, avocați pensionari, profesori universitari, ofițeri din alte vremuri și printre ei activiști tocmai avansați în funcții și-n noul domiciliu pe termen nedeterminat și așteptînd de pe o zi pe alta să se elibereze ceva la șosea.

Adesea, ei erau duși și aduși de la școală eu mașina ziarului. Ce-i de ținut minte de atunci e că Pobeda aia le aparținea cu tot cu șofer, pentru mers la școală și pentru cumpărăturile pe care le făcea șoferul împreună cu servitoarea, pentru orice și la orice oră din zi și din noapte, tovarășu' șef redactor. Misiunea tăticuțului nostru era un ditamai cotidianul central, cu trei ediții zilnice, dar ale cărui zile au fost numărate. Îi zicea *Vremuri Noi* sau *Zori Noi,* dacă nu cumva *Spaime Noi,* prea puțin a durat ca să ne mai putem aduce aminte. Sigur e că tăticuțul nostru l-a înființat și a fost o misiune pe care singur și de capul lui și-a asumat-o de la cap la cap și tot el l-a și desființat cînd și-a aranjat locul în minister. Cu vremea, am fost din ce în ce mai convinși că tăticuțul nostru a inventat în întregime și de-a fir a păr toată chestia asta, îl duceau mintea și priceperea, ținîndu-se permanent aproape, acolo-n capul trebii, de unde destui cădeau de nu se mai vedeau, dispărînd pe capete, de parcă nici n-ar fi fost. Căci n-a fost nici pe departe un ageamiu tăticuțul nostru, nici vreun idiot sau cabotin, cum mai eram uneori tentați să credem, dacă nu cumva chiar o fi avut steaua lui norocoasă.

A venit în sfîrșit o vreme cînd doar frățiorul nostru s-ar mai fi putut considera, cît de cît, fecior de bani gata, avînd nas pentru

unele hatîruri în contul căzăturii de la etaj și al tumorii lui, despre care știam că n-a lipsit mult să-l curețe. Pobedei îi luase locul o Dacie neagră de serviciu, alături de care apăruse o alta, albă, proprietatea tăticuțului nostru și pe care o conducea chiar el. Frățiorul nostru Nicușor avea să fie pricina schimbării Daciei albe cu o superbă Lada combi, una dintre primele apărute atunci pe străzile orașului. Chiar înainte de a-și depune cererea de emigrare, el deja prinsese obiceiul să se folosească de mașină în escapade de o zi sau două, cu tovarăși de-ai lui avînd aceleași gînduri de plecare și trădare, orientîndu-se după cum tăticuțul nostru lipsea de acasă și smulgînd consimțămîntul tacit și înspăimîntat al mamei. Ba pleca și fără să țină cont de nimeni și de nimic, și bineînțeles că n-avea carnet, iar de-acum prinsese și gustul băuturii, pe care o simțea ca fiind cel mai bun medicament pentru boala lui de cap. Avea șaisprezece ani cînd, după o tamponare și o răsturnare la Predeal, Dacia albă a tăticuțului nostru a avut de suferit atît cît să nu mai poată fi reparată pentru a fi vîndută, încît tăticuțu' nostru a trebuit să se facă bani pentru Lada cea nouă, fiindcă fără mașină oricum nu putea. Frățiorul nostru, cu picioarele fracturate și patru coaste rupte, era de-acum obișnuit cu ghipsul și intervențiile chirurgicale multiple și în regim de urgență. De timpuriu și-ntr-un răstimp de vreo zece ani, el avusese șaptesprezece fracturi mari de oase și opt mai neînsemnate, douăsprezece rupturi de mușchi și ligamente și cîteva vătămări de organe interne, fusese operat de douăzeci și trei de ori și stătuse, cu totul, în ghips mai bine de trei ani. Poate că toate astea nu l-au afectat nici pe departe cît hotărîrea tăticuțului nostru de a nu-i mai da bani cîți cere, cum fusese învățat, și bineînțeles că de plimbări cu mașina nici nu mai putea fi vorba. Nu prea mai avea ce face pe aici frățiorul nostru, astfel că gîndurile sale la plecarea în State au început să prindă contur.

Cam pe atunci a dispărut frățiorul nostru Mite. Noi îl știam în armată, dar uite că n-a dat pe acasă în vreo permisie și nici nu ne-a scris. La mai bine de un an, după ce făcusem socoteala că

ar fi trebuit să se lase la vatră, el încă nu apăruse. Ne-au povestit niște cunoscuți că l-au văzut prin oraș. Ei l-au găsit foarte schimbat, și nu în bine. Spuneau că ar locui într-o comună ori sat, pe șoseaua Olteniței. N-au reușit să afle precis unde anume, fiindcă el se grăbea, avea tren peste puțin timp și venise de fapt în oraș după tîrguieli. Tîra după el un sac cu pîini, glasu-i duhnea a alcool ordinar, puturos, amestecînd nume și date și întîmplări într-un talmeș-balmeș dezlînat, cumplit, încît nu arăta deloc întreg la minte, și jerpelit și murdar, fără a se sfii deloc, ai fi zis că dintotdeauna fusese așa, ori poate nici nu era frățiorul nostru Mite. Cine mai avea timp să cerceteze ? Tocmai ieșit din studenția lui prelungită și deopotrivă concentrată, frățiorul nostru Costel se înhămase la ratele apartamentului proprietate personală în care se mutase cu Gina lui. Doar frățiorul nostru Nicușor rămăsese cu bătrînii în cele patru camere ale apartamentului din vilă. În primăvara anului următor, vila aceea și altele două, vecine, au intrat în zona de demolare. A fost gîndul bun al mamei că nu i-a scos pe nici unul din spațiu și a plătit pentru ei, în continuare, cotele de chirie și întreținere, și astfel Costel Cafanu și-a recuperat banii dați în avans și ratele plătite o jumătate de an, obținînd un apartament identic, cu chirie la stat, în urma demolării. Întors din armata sa prelungită cu un an și jumătate de căsătorie în comuna Perțihani, aflată la jumătatea liniei spre Oltenița, Mite avea să găsească la maică-sa cheia unei garsoniere pe care nu mai avea decît s-o mobileze.

Garsoniera lui Nicu și azi își așteaptă locatarul înscris în contractul de închiriere. Profesoara de limba română și franceză Aura Cafanu va fi mereu la zi cu datoriile la ICRAL și la administrația blocului, și pe singurul scaun, drept mobilă acolo, ea va sta săptămînă de săptămînă, cîte două ceasuri, așteptîndu-și fiul cel mic într-o casă a lui în care el n-a stat niciodată și pe care n-a vrut nici măcar s-o vadă. Nimeni n-a putut mai apoi să pătrundă în acel domeniu al ispășirii. Costel n-a putut să-i smulgă cu nici un chip cheia ca să-și înjghebe acolo un cuib tihnit pentru

studiu și pentru viața lui extraconjugală. Nici Mite n-a putut-o înduioșa, ca să obțină un apartament cu două camere în schimbul celor două garsoniere, a lui și a fratelui său din America.

Primise pașaportul de două luni cînd maică-sa a plătit devizul contractului și branșarea la rețeaua electrică, dar prea departe de el se puneau toate acestea la cale. Florin și Nelu prinseseră să-l asalteze cu puteri noi, aflînd din scrisori că mult n-ar mai fi fost. Promisiuni, povețe, îndemnuri, dar nu mai mult de atît. A apucat să le ceară și lor bani de avion, și pentru ei ar fi fost taman nimic, însă uite că nici măcar ei nu se prea îndurau cînd era să se caute în buzunare. Deși neînfrînt în mîndria lui asprită și de așteptare, Nicolae Cafanu trecu prin momente deloc ușoare cînd se cam perpeli pe lîngă taică-său, care avea o sumedenie de motive pentru a nu se lăsa convins. Drept e că frate-său Mite nu avea cum să-l ajute. Și atunci, și toată viața lui, acesta a dus-o de azi pe mîine, și aproape neavînd nici el habar cum, prin fabrici, șantiere și ferme, sau liber ca pasărea și parcă mai mult cu aer hrănindu-se, bietul de el. Frate-său cel mare poate ar fi avut, deși prea bine nu stătea nici el, și nu-i cădea deloc ușor să investească leafa pe patru luni în niște fantasme de boală încă și mai periculoase decît atîtea accidente de cîte avusese parte fratele lui și care, de bună seamă, îl vor răpune. Socotea prea de ajuns că-i mai dădea cîte o sută-două, cînd Nicu îi cerea cu mare strîngere și părînd a se umili peste măsură. Nevastă-sa, o femeie oricum mai scuturată, cam strîmba din nas și părea ajunsă la capătul răbdării cînd Costel nu se putea abține să nu promită că o să se împrumute, o să facă el rost pînă la urmă pentru nenorocitul ăla de bilet de avion. Însă mai degrabă dădea de înțeles că n-are nici o putere, adică nici pomeneală, căci punea totul la cale cînd era și Gina de față, între șase ochi, toată tevatura amplificîndu-se pînă într-atît, încît rolul său să devină din ce în ce mai neînsemnat, pe măsură ce trecea lună după lună și ștampilele vizelor de prelungire umpleau foile carnetului acela cu scoarțe maronii, în care nimeni nu mai credea. Îi trece... Toți ajunseseră să accepte, într-un acord tacit, că în cele din urmă o să-i treacă.

Costel îi făcu semn lui frate-său, arătînd cu ochii spre sticla goală ițindu-se printre caiete de teză, pahare și punga ruptă și plină de firimituri de biscuiți, într-un moment cînd nevastă-sa, distrasă, purcese din nou să-și contemple burta. Să-l ajute adică într-un fel, pentru încă o sticlă, și să nu se gîndească, n-o va plăti tot el. Nu le e prea bine nici lor, își spuse Mite, pentru a doua oară în seara aceea. Se ferește de ea, să nu bea, să nu cheltuiască, ori nu vrea s-o supere tocmai acum. Știu ei ce știu, dar Mite habar n-are. Nu l-a știut niciodată pe frate-său înverșunat pe băutură.

— Eu am zis atunci c-o să-i treacă, spune Costel. Obligat-forțat. Oricine pătimește chestii din astea, cu vreo femeie sau o idee, cu fuga de mizeria asta cu care ajungi pînă la urmă să te împaci. O împăcare tot vine de undeva, și de unde te-aștepți, și de unde nu te-aștepți. Trebuie, dacă nu-ți iei zilele singur...

Mite îi ia vorba din gură:

— Eu am să cobor să mai iau o sticlă.

— Păi n-a fost destul? încetcă Gina să aplaneze. Mai e și mîine zi. Mai bine să vă fac o cafea.

— Păi să nu ne luăm zilele singuri, cumnățică.

— Mare scofală.

— Și ceva tot trebuie să facem în bafta și sănătatea nepoțelului meu din burta ta.

Au făcut întocmai, și au mai trăncănit o vreme despre frățiorul lor Nicușor, a cărui împăcare a trebuit să vină de atît de departe.

Ce a simțit ea pînă la epuizare timp de doi ani și ceva, anume că agonia aceea nu se va fi putut lungi la nesfîrșit fără să însemne moarte sigură cît de curînd, o fi fost pe cale de a se înfăptui. Atunci a fost cînd Aura Cafanu a făcut un împrumut de douăsprezece mii de lei la reciproc, pentru biletul de avion și toate cheltuielile necesare plecării.

A sosit și ziua. El își luase bilet și-și cumpărase o geantă de voiaj încăpătoare, din pînză de cort, în care a pus niște perechi de chiloți, maiouri, șosete și două tricouri, toate noi, din îmbrăcămintea lui neluînd decît puloverul, blugii și canadiana care

le-avea pe el. N-avea de ce să se-ncarce cu bagaj. Dar mai era și imboldul nedeslușit din el, de a porni de la zero pentru a ajunge la realizări fabuloase. Era tot ce avea la-ndemînă în acel moment. Și ce-i veni lui, că a umplut geanta cu medicamente de tot felul. Piramidoane, aspirine, antinevralgice, un braț de testele, și cutii și borcănașe cu ampicilină, tetraciclină, scobutile și papaverine și cîte or mai fi fost, cu care a umplut trei pungi mari de plastic. Asta pentru că-i mai rămăseseră niște bani după ce cumpărase biletul și făcuse praf trei mii cu frățiorii lui și tovarășii lui, ca pentru ultima oară, dacă nu cumva, cine știe cum, se vor întîlni acolo, căci toți rumegau perspectiva, ba cîțiva aveau depuse cererile și așteptau de pe o zi pe alta pașapoartele. Și se mai gîndise el că vreo brînză tot ar face cu hapurile alea, dacă s-ar întîmpla acolo, prin străini să-l trădeze tumoarea ori corpul său plin de tăieturi și cusături vechi din creștet pînă-n tălpi. Dintre atîtea sfaturi ce-i împuiaseră capul reținuse în primul rînd că medicamentele și doctorii sînt foarte scumpe acolo și dacă apuci să ai nevoie e nenorocire, mori cu zile și mai mult nimic, iar el se învrednicise s-o ia de bună, chiar și fără ca maică-sa să-i fi sugerat ceva în acest sens.

Toți își vor fi amintit de-a fir-a-păr dimineața aceea de februarie, o zi de miercuri însorită și cu ger uscat, străbătută de convoiul ca de înmormîntare, răsfirat și nemaiprididind să se strîngă spre începutul unui drum pe care mulți îl vedeau fără întoarcere. Atunci a fost cînd Aura Cafanu i-a cerut pentru ultima dată fiului ei să rupă pașaportul, și unii au întors capetele dezaprobator, în vreme ce alții s-au repezit s-o împace și să o încurajeze, îndemnînd-o să vadă și partea bună a lucrurilor. Pînă la urmă va fi trebuit să accepte că s-a dus copilul în lume să-și caute norocul pe care în nici un caz nu-l va găsi aici.

Pînă și Dorina, care a stat atît de mult lîngă frățiorul nostru Nicușor în vremea din urmă, i-a spus mamei că acum nu mai are rost și poate că-i mai bine că s-a întîmpiat așa, care asta știm toți cît a fost împotrivă și cît s-a zbuciumat. Ea încă de-atunci avea posibilități, deși nu era decît cu vreo trei ani mai mare

decît frățiorul nostru. Lucra în comerț, deja începuse să-i meargă ca-n brînză, și totuși n-a vrut să-i dea banii de drum. Eram și noi, și mama de față cînd a spus că n-o să plătească pentru a-l pierde pe frățiorul nostru, asta în ruptul capului, și ar fi un blestem și nu și-ar ierta-o în veci. Dar uite că pînă la urmă lucrurile s-au potrivit în așa fel încît mama noastră a trebuit să plătească. Parcă-i vedeam durerea potolindu-i-se în vreme ce toți roiau în jurul ei, și nașa Mioara, care l-a botezat pe frățiorul nostru, că nu-mi spune tu mie că și aici ce dracu să fi făcut decît să-și pedepsească tinerețile, și Gina și Cristina și Laura și o sumedenie de neamuri și vecini și prieteni și cunoscuți de care abia de ne mai aduceam aminte, că aia e, doamnă profesoară, în ziua de azi doar să ne pară rău unora de alții și mai cu seamă de tineri să ne pară rău, fiindcă cei mai în vîrstă au apucat vremuri și mai așa, și mai așa, da' parcă tot n-a fost atît de rău ca acum, și la ce să fi stat el aici să tragă targa pe uscat și doar vedeți cum e, tot mai rău, parcă și-a făcut Cel Rău casă aici și a prins rădăcini și nu-l mai poate alunga nimeni, de nici nu-ți dai seama unde-o să ajungem, și dumneavoastră la ce vă mai faceți atîta sînge rău dacă Nicușor a reușit să scape și mai rău e de noi aici.

După ce a nins, au fost din ce în ce mai puțini pe maidanul bisericuței. N-aveau haine groase, dar mai ales n-aveau cu ce se-ncălța. Apoi a început să viscolească. Spre primăvară avea să audă Mite că în timpul viscolului Nene-Minele a fost găsit fără suflare în altar, răpus de boala lui de plămîni, în apropierea unui Iisus răstignit, de ipsos, care-i semăna foarte mult în acea dimineață geroasă.

Vila în care stăteau se afla pe o ridicătură. De la geamul camerei lui Mite, de la etajul trei, se vedea tălăzuirea de acoperișuri de țiglă și tablă străbătută de frunzișuri alternate cu ziduri de cărămidă și fațade tencuite în culori palide, coșcovite și afumate. În

stînga, îngrămădirea de case era tăiată de cheiul larg al Dîmboviței, șerpuit larg pînă în zarea unde se distingeau în zilele senine turlele Mitropoliei ivite dintr-o mare de verdeață și foișoarele Așezămintelor Brîncovenești. Acolo îi spusese mama că l-a născut, și frățiorii lui s-au născut tot acolo. De-acum, viscolul ștersese întreaga perspectivă și abia de se mai zăreau rarii trecători de pe stradă. Convulsiile și vuietul învîrtejit al furtunii de zăpadă sporeau din clipă-n clipă, susținînd și amplificînd neliniștea lui Mite. Pe masă erau împrăștiate caiete și cărți, și așternuturile se ghemuiseră mototol în mijlocul patului, și peste tot pe jos și pe scaune, înșirate pulovere și pantaloni. Uneori servitoarea apărută de curînd, o unguroaică blondă, osoasă și micuță, cu un aer amintindu-i de un cîine alb ce se atașase de copii pe maidan, venea să facă ordine în cameră și cînd era el aici. În cîteva rînduri, intrase peste el în baie pe cînd făcea duș. Mormăia un fel de scuză înjumătățită, cotrobăind prin coșul cu rufe murdare. N-avea de unde să știe, vezi, că el nu mai era chiar copil, încît își făcuse și el o vreme de lucru pe lîngă geamul camerei ei de la demisolul vilei. Ea o rupea destul de anevoie românește și această pîndă reciprocă, aproape mută, se isprăvi după cîteva săptămîni. Într-o zi îi găsi în bucătărie pe ea și pe tata vorbind în șoaptă parcă și vedea că stau cu coatele sprijinite pe masă, și chipurile lor erau foarte apropiate și păreau că se înțeleg de minune. Își aminti că tata începuse să vină mai devreme acasă în ultima vreme, avînd parcă intenția să-l constrîngă să se apuce de învățat după ce vine de la școală, și de cîteva ori îl certase pentru dezordinea din cameră. Acum însă, arăta într-o cu totul altă dispoziție și, totodată, încurcat cînd îl văzu apărînd în ușa bucătăriei, ca și cum fusese surprins într-o postură pe care Mite o intui numaidecît. Unguroaica a fost cea care l-a scos din încurcătură, spunînd în dialectul ei româno-maghiar imposibil, ce-i părea familiar lui tata, că domnu să-i dea bani lui Mite să se ducă la film, la Tomis, unde au băgat un film nou, frumos, cu Belmondo, l-a văzut ea ieri... Iar tata-i traducea în timp ce se căuta de bani, și Mite nu putea să nu se bucure că

scăpase și de lecții, și de sîcîiala că nu e ordine în cameră și, ca niciodată, primi douăzeci și cinci de lei și pentru film, și pentru bomboane, și pentru tot ce-ar fi vrut. Tata-i fricos de felul lui și pe lîngă asta are tot felul de pretenții absurde și răbufniri nefirești. Face crize de furie mai ales cînd aude de notele proaste și-l bate cu cureaua. Cînd îl bate, Mite îl simte fricos și vrednic de dispreț și neînstare de nimic bun. Chiar dacă cei de pe stradă îl salută cu să trăiți și el li se adresează cu mata, el e laș și slăbănog și Mite nu poate discuta cu el nimic din ceea ce îl interesează, despre filme și oamenii din cartier, despre boxeri și fotbaliști. Tata nu se pricepe, lui nu-i plac lucrurile astea și, pe urmă, el are foarte puțin timp și Mite îl vede aproape doar atunci cînd îl încinge cu cureaua. Tata face un ziar pe care Mite nu-l citește și pe care nu-l prea citește nimeni dintre cei pe care-i știe Mite.

Unguroaica începu să-i stîrnească un soi de repulsie înrudită cu cea încercată în preajma lui Nene-Minele. Presimțea unde ar fi fost capătul pîndei lor reciproce din faptul că ea e pentru tata și parcă aidoma lui. Pe urmă văzu că aidoma lor sînt și mama, și meditatorul de engleză pe care i-l adusese pe cap după ce trecu la o clasă de franceză.

Cînd a venit de la școală în ziua aceea, a găsit ușa încuiată și a sunat lung și pe urmă a așteptat pe treptele de la intrare. Îi era prea foame ca să se ducă direct pe maidanul bisericuței și nici la geamul unguroaicei nu se simțea nici o mișcare. I se dăduse liber probabil, și totuși cineva era acasă, el avea cheie, dar ușa era încuiată pe dinăuntru cu siguranța yalei. Trecu aproape o oră pînă veni mama și-i deschise. A vrut să se ducă direct la bucătărie să mănînce, dar mama îl trase în casă să i-l prezinte pe meditatorul de engleză. De la bun început nu i-a plăcut deloc individul acela grăsuț și sclivisit, mai tînăr decît mama, pe care n-avea cum să-l vadă separat de chinul învățării acelei limbi de care se crezuse definitiv scăpat. Cînd i-a întins mîna, el i-a întors spatele și s-a dus la bucătărie, iar mama îl scuză că-i este foarte foame. Veni apoi după Mite, ce-s aerele astea, omul a venit să te ajute, ce

impresie o să-și facă ?, iar el îi spuse că-i e foame și am așteptat o oră afară pe trepte pînă... pînă. Mama îl fulgeră cu o privire rea, nicidecum intimidată, stăpînă pe situație și stăpînă și pe el și-i spuse să se gîndească serios dacă vrea sau nu vrea să învețe, dacă vrea sau nu vrea să ajungă ceva în viață, dacă vrea chiar să fie ca Nene-Minele, Colivarii și toți ceilalți pe care-i vede zi de zi perindîndu-se pe la birtul lui Séver... Suna ca un avertisment plin de o neîndurare ce nu-i prea stătea în fire mamei și care îl stîrni s-o înfrunte, spunîndu-i pe un ton ridicat să-l lase să mănînce. Mama începu să tremure și ieși din bucătărie. În timp ce mînca, el încercă să se gîndească serios dacă vrea sau nu vrea, ce vrea de fapt. Sigur n-ar vrea să semene nici cu mama și nici cu tata și nici cu servitoarea unguroaică și nici cu meditatorul de engleză, pe care reuși să-l facă să se lase păgubaș după prima lecție. El nu va fi niciodată ca ei pentru că ei, sînt foarte urîți și foarte fricoși și va trebui să fugă pentru a nu începe vreodată să le semene.

Viscolul pe care-l vedea afară îi sporea neliniștea, și dorința de a fugi îl copleșea parcă mai tare ca oricînd și uite că nu putea să iasă cu sania pe un prăpăd ca ăsta. Va trebui să aștepte pînă se mai liniștește. În alte dimineți, mereu e primul afară cu sania. Lasă manualele de engleză și franceză și tot restul vraiște pe masă. Pînă spre prînz, cînd trebuie să se ducă la școală, apar puțini copii cu săniile. După prînz li se alătură alții, și mai mici, și mai mari decît Mite, și el rămîne uneori cu ei. O dată la trei-patru zile nu mai dă pe la școală.

Te poți da cu sania un kilometru și mai bine pe mai multe străzi, coborînd în pantă spre cheiul Dîmboviței. Dar acum, viscolul l-ar lua pe sus, l-ar ajuta să fugă, poate, într-un loc unde nu va mai trebui să-i vadă. Viscolea atît de amarnic, încît el știa că negreșit va fugi. Îi va da pe ei afară din el, ca pe ceva care nu-l lasă să trăiască, și nu mai putea zăbovi nici o clipă în acest loc. Ieși în fugă cu sania, trăgînd-o după el și trîntind-o zgomotos cu tălpicele de țeavă pe cimentul treptelor. În sfîrșit, va scăpa.

Coborî pe sanie strada pustie în pantă, prea încet, din pricina vîntului izbindu-l în față. Coti pe altă stradă, iar vîntul, bătîndu-l dintr-o parte, părea să-i înlesnească alunecarea. La capătul străzii, panta se termina. De aici trebuia să urce, trăgînd sania după el. În locul acela ningea liniștit. Viscolul contenise, ba nu, îl izbi în față după primii pași de urcuș, trîntindu-l în zăpadă. Se ridică și fața îi luase foc de la vînt și zăpadă și atunci se auzi strigat prin vaietul apocaliptic. Nu era numele lui, nu era nici un nume, dar știa că lui îi e adresată chemarea.

Nu o văzuse niciodată pe femeia aceea blondă, îndoliată, dar o recunoscu numaidecît, pentru că fuga lui începea de la ea și ea era un îndemn de a nu se opri nicicînd și de a nu se uita după ce lasă în urmă. Ea îi luă sania și i-o băgă în curte și-i dădu un bidon de tablă pentru gaz. El știa unde-i găzăria, la două stații mai sus de cinematograful Tomis, lîngă șina de tramvai, deasupra unui WC public subteran. Mai era o găzărie la capătul tramvaiului, la Sfînta Vineri, dar pînă la aceea era mai mult de mers.

Cînd nu era coadă, nu-i lua mai mult de zece minute. Pînă la găzărie și înapoi tot într-o fugă o ținea. Ajungea lac de transpirație, cu bidonul vărsat jumătate pe drum și gata să i se verse și sufletul din el.

— Da' fugiși, Miteluș. Ți-era frică să nu mă fure cineva de aici, să nu te lase fără Colivăreasa ta, nu-i așa că-ți era frică ? Să nu mă hărtănească lepreſe cu cuțitele, cum s-au tot lăudat. Ți-ar părea rău de mine, ai ?

— N-ar avea de ce să-mi pară rău, ți-am spus de atîtea ori. Amîndoi Colivarii vor fi morți cînd vor încerca să se atingă de tine. Atunci eu îi voi ucide cu propriile lor cuțite, pentru ca toată lumea să știe pentru ce i-am ucis...

— Știu că tu mă aperi, spunea Colivăreasa, deloc tulburată de adevărul spuselor acestui băiat de doisprezece ani, voinic cît unul de șaisprezece. Apoi cădea pe gînduri : tu mă iubești și tu ai să le pui pielea-n băț într-o bună zi și atunci o să putem ieși

în lume... Șirul gîndurilor ei aici se tulbura. Ea știa că viitorul nu trebuie răscolit. Încuie ușa acum așa, răsucește de două ori, să nu intre Colivarii peste noi.

Spuza din sobă murise peste noapte, cît ea fusese de serviciu la Fabrica de Pîine, dar cutia de tablă din fața sobei era plină de lemnele avînd încă urme de zăpadă, pe care le adusese el. Avea alături un vraf de ziare, pe care ea le cumpăra special pentru aprinsul focului, de cinci lei *Zori Noi,* și cu unul întreg, de șaisprezece pagini, stropit bine cu gaz, chiar și cu lemne ude, el reușea să ațîțe focul, în timp ce ea se schimba lîngă el de veșmîntul de doliu. Înfrigurată, lua repede pe ea un capot și abia dacă apuca să scoată din plasă pîinile aburinde și ouăle și untul împachetat într-o bucată de hîrtie groasă, pe care le aducea în fiecare dimineață de la fabrică, că soba și începea să duduie și dogoarea ei umplea camera.

— Oh, da rău mai transpirași, cocoș, și-ți bate inimioara. Să ne băgam sub plapumă să nu răcești. În iarna asta ai crescut... Te-am crescut, acuma ești bărbat în toată firea și mie tot mi-e frică cînd nu te știu lîngă mine... Și cînd intri în mine, oh, liniștea mea și dulceața mea mică...

El era într-adevăr bărbat, la ani doisprezece, așteptînd să treacă mai repede seara și noaptea și dimineața s-o regăsească sub plapumă și sub capotul ei, care, odată ce-i cuprindea dogoarea camerei, amestecîndu-se cu dogoarea trupurilor lor, fugeau de pe ei pe jos și apoi se rostogoleau și ei din pat, amestecîndu-se cu capotul și plapuma în jocul lor dezlănțuit mirosind a foc și gaz și a arsură de viscol înspăimîntîndu-le măruntaiele, și venea un timp cînd ea se punea pe rîs și el presimțea că nu se va mai putea opri vreodată și părea că se destramă toată și se cutremura în hohote carnea ei tare și fiecare bucățică din ființa ei se scutura întru pieire de sine și el pierea o dată cu ea, pentru că el era ea, iar acela era rîsul care rupe spaima, al aceluia care-i întrupa pe ei doi și era mîna ei conducîndu-i mîna către ea și degetele lor fremătau pe melodia rîsului eliberator.

2.

Erau două șiruri de case de paiantă, chircindu-se-n zare de o parte și de alta a unei bătături șerpuite larg, ducîndu-te cu gîndul la niște nămeți șlefuiți de viscol, priponiți între ei cu frînghii pe care fluturau cămăși crucificate-n leșinul adierii prăfoase. Ea stătea în ultima casă din cel mai lung șir, care de fapt era o cameră de patru pe patru. Cel puțin după nume, o știau mulți. Într-o vreme ieșise o vorbă, un soi de jargon, în care numele dimpreună cu sexul ei evocau zădărnicia căutării tardive a unui lucru anume. Bani din chihlu' Vatalii, se spunea de pildă. Sau brînză, făină sau țigări. Sau cînd se terminaseră, bilete la film din chihlu' Vatalii.

Dar de-acum, Vatala, cu ciroza ei uscată, care din tinerețe îi dădea tîrcoale, nu mai ieșea nicăieri. În vara aceea părea că a ajuns-o și a încălecat-o definitiv. Mite o vedea cum își tîrăște respirația de cenușă din curte la cișmeaua din fața gardului, de la umbră la cișmea, să se răcorească, pe drumul acela de zece pași, de cîte cincizeci de ori pe zi. O vedea la vremea prînzului, cînd venea de la școală și se ducea la Sală. Iar de la Sală la ștrand și pe străzi, așa încît ajunge acasă seara și noaptea, doar ca să mănînce și să se culce. E prea multă liniște acolo, Costel învață, iar pe Nicu l-au adus acasă între două operații, cu capul în bandaje, și mama stă zi și noapte lîngă el și vînează pînă și zgomotele ușilor care se închid și se deschid. Frățiorul nostru Nicușor are nevoie de liniște.

Mite e deja un băiat bine clădit, mai înalt decît oricare altul de vîrsta lui. Figura sa prelungă, măslinie, cu o umbră de mustață

abia mijită, are un aer ușor insolent și mai degrabă somnoros, din pricina privirii apoase.

Prea limpede curgea amiaza. Canicula curgea în valuri mari. A văzut-o la capătul străzii, răcorindu-se. O mînă se sprijinea de țeava cișmelei tremurînd și cealaltă se făcuse căuș. Se clătea în gură și bea și-și turna pe față și pe urmă a intrat horcăind în curte și tusea ei sfîrteca pînze putrede de flegmă și ficatul ei putred se cutremura și se risipea în gemete. Cînd Mite a ajuns la cișmea, ea tot se auzea de după gard, iar lui îi era prea sete ca să mai aștepte o jumătate de oră pînă ar fi ajuns la Sală. A deschis robinetul la maximum. Privi îndelung jetul gros izbind gratiile canalului. Mulți o ocolesc pe departe pe Vatala. Și din aerul ăsta te-ai putea molipsi. Ei spun că ar fi un soi de lepră, de vreme ce se stafidește și se învinețește de pe o zi pe alta și se scutură parcă toate pieile de pe ea. A rămas un schelet, e tot ce-a mai rămas. El se gîndea că dacă ar reuși să dea cuiva boala ei atît de veche, atunci s-ar întîmpla minunea să scape. Dar după cum a văzut-o, poate că nu mai are nici o săptămînă Vatala. Cît ar fi pînă la vacanță. Vatala n-o să mai prindă vacanța de vară. Ba e vie încă, iar el așteaptă lîngă jetul de apă, fript de sete, cu ochii pironiți în canal. Pe urmă a știut ce așteaptă. Pe marginea canalului se ivea de sub o pînză subțire de noroi, scînteia ca o capcană minusculă răscrăcărată în așteptarea prăzii, a luat-o și a ținut-o sub jetul de apă, o dantură completă, dinți și măsele de aur pe care le cîntărea în mînă. Atîrnă aproape cît o piatră bună de aruncat. Ei au aur. Auzise, știa, cine știe ce nu mai avea de învățat. Ba învățase pînă se prostise. Îi umbla prin cap vacanța, o femeie în doliu, mirosul încins de sudoare al Sălii.

— Hei! Babooo! Și-a dat seama însă că ei i-ar fi fost mai greu să iasă.

A intrat în curte cu proteza ascunsă în palma îndoită peste marginea mapei de vinilin ciocolatiu în care, o dată la trei-patru zile, punea două manuale mai groase și trei caiete de cincizeci

de file sau trei manuale subțiri și un caiet de două sute de file. Are și caiete de o sută de file. Le combină în așa fel încît mapa să arate potrivit de consistentă, dar nici să crape. Echipamentul și-l ține la Sală, nu-l mai cară după el. O dată pe săptămînă l-aduce acasă și și-l spală.

Bătrîna zăcea ghemuită pe preș, la umbra singurului pom din curtea de pămînt bătătorit, un corcoduș cu coroana mare, tăiată parcă în două, jumătate verde și jumătate veștejită. Două găini scurmau pe lîngă preș, se apropiau și-o ciuguleau de basma. Ea le ușuia, risipindu-și ultimul strop de viață. E încă vie. Și cît de vie, Doamne, îi scînteiau ochii și pămîntiul pielii iradia, gonind în rafale umbra corcodușului, străluminînd amiaza și orbind-o. Oasele obrajilor erau suflate cu aur. Avea o privire de dihor în călduri. Albul ochilor era din foițe de aur transparente, iar montura retinelor îl fixa cu ametiste întunecate.

— Babo ! strigă, ferindu-și privirea.

— Îîîî... făcu ea, străină, scăldată-n gălbeneala ei galactică.

— Dinții, babo, unde ți-s dinții ?

El n-o mai vedea și totuși îi arăta cu degetul rînjetul lui tînăr și pe urmă Vatala a înțeles și s-a pipăit febril peste zgîrciurile gingiilor, pînă ce el a văzut-o din nou, așa babo, bagă degetele adînc pe beregată, poate i-oi fi-nghițit, caută, caută, caută. Scotocea prin buzunarele șorțului și prin vraful fustelor slinoase, dezvelindu-se toată, cu nesfiiciunea unui copil.

— Nici chiloți n-ai pe tine, babo, și jegu' să-l ciopleşti cu cazmaua, să-l spargi cu picamăru'...

Ce chin, scuturînd chinul bolii. Dinții ei erau la el, uite-i ! Îi spuse că ea, oricum, pentru cît mai are, și dacă ar scăpa și de data asta, și-ar cumpăra alți dinți. Atîta pagubă, măcar de-ar scăpa. Lui i-ar fi poate de folos dinții ăștia, ba i-ar păstra și ca pe un suvenir. Ea îi spuse că n-ar avea cu ce mînca cît o fi s-o mai ducă, iar ca să-și comande alții ar dura prea mult pînă vor fi gata, mult mai mult decît simte că o s-o mai ducă.

E cam neaerisită Sala. Pe fereastra care dă în Calea Dudești se vede șina tramvaiului, și peste drum, clădirea avînd la parter Atelier de Pictură și Depozit de Vinuri, continuată de Cinema Tomis și Restaurant Unirea. Cealaltă fereastră dă într-un scuar mic, întunecat de un calcan din tencuială de strop de ciment. Tocul acesteia s-a umflat și s-a înțepenit și trebuie să bați în el cu un disc de halteră. În cîteva rînduri, au spart geamul și pînă la urmă au renunțat. O fereastră deschisă e prea de ajuns și vara, și iarna.

Lîngă peretele din fund sînt doi saci din piele ciocolatie, roasă și răstăbăcită de lovituri, agățați cu lanțuri de tavan, iar în mijloc, ringul improvizat dintr-o frînghie prinsă și patru cîrlige de fier-beton încastrate în ziduri, pe care-l strîng cînd își fac încălzirea jucînd fotbal cu o minge de tenis. După fotbal fac uneori gimnastică, și pe urmă, pereche după pereche, intră între frînghii, în timp ce ceilalți își așteaptă rîndul făcînd reprize la sac, reprize de sărit coarda și reprize de box cu umbra. De-a lungul a două ceasuri de reprize de trei minute alternate cu pauze de un minut, aerul se îmbibă neîncetat de sonoritatea gîfîiturilor și fornăiturilor, a bufniturilor în saci și-a țăcănitului corzilor din cablu de plastic în podea, dimpreună cu mirosurile a douăzeci de trupuri încinse, amestecate cu damfurile de motorină ce somnolează în dușumea.

Lîngă fereastră, Mite se apleacă și se ridică și scutură picioarele, în vreme ce, în vitrina atelierului său, pictorul își degustă cafeaua dintr-o cană de pămînt. La masa aceea întinsă pe care croitorește parcă, el e asediat de pînzele întinse pe rame de șipcă și așezate la uscat pe lîngă toți pereții, cîte o literă roșie pe un fond străveziu, ca de urină, S, C, R, A, probabil de la trăiască sau înflorească, și toată ziua cu nasu-n borcănașe de vopsea și amețit de vapori de tiner, și chiar dacă ai șablon nu-i lucru ușor să faci față fără să dai rasol la atîtea comenzi, zeci de pînze cu litere, în timp ce Mite scutură brațele și pumnii cu mănuși mari, din

piele neagră umplută cu zegras, înghite lacom aerul fierbinte și plin de praf al amiezii, patruzeci de inspirații și expirații prelungi, a trecut un minut... Taiiiim!

Jidanu e blonziu, tuns chilug, strîmbă din gură și ochii lui albaștri și răi se uită strîmb. E desculț și doar în pantaloni de trening și are pieptul scobit și abdomenul ușor bombat. Geme și fornăie, admonestînd parcă la fiecare lovitură. Din cinci îi reușește una, și atunci strîmbătura gurii i se întoarce pe dos, într-un zîmbet. Lui Mite îi ia foc fața, și-i reușește a șaptea și a opta abia. Directa de stînga se înfige ca o săgeată în gîtul Jidanului, urmată de croșeul de dreapta în falcă. Mite aude clănțăitul dinților și izbitura scăfîrliei în peretele din spatele Jidanului, îl înghesuie cu lovituri lîngă perete, dar Jidanu se smulge și-i scapă apărînd, numaidecît în dreapta lui Mite și-n mijlocul ringului. Lasă brațele jos și le scutură, nu-i pasă adică, și stau așa și tot nu mă nimerești. Rămîn față-n față o secundă, nemișcați, într-o pîndă încordată. Sînt la fel de înalți și de cincisprezece ani amîndoi, dar Jidanu-i mai ușor cu opt kilograme decît Mite. Acest handicap e un motiv de mîndrie pentru el, ca într-un joc de șah în care deliberat te lipsești de ture și nebuni. El rupe pînda cotind în stînga și făcînd trei pași ca de mers pe stradă. Ridică pumnul stîng la frunte ca și cum ar saluta și dreapta-i atîrnă pe coapsă și iar rămîn amîndoi nemișcați o secundă, două, trei. Jidanu o să dea cu dreapta pe care Mite o vede tresărind. Nu mai are timp. Stînga lui Mite îi explodează în urechea dreaptă. Curge sînge din ureche și încăierarea se încinge cu grindini de lovituri, căzînd neîncetat din patru pumni. Nu se mai termină. Mite calcă cu adidașii pe picioarele goale ale Jidanului. Amîndoi au buzele sparte și sînt un ghem de gîfîituri și gemete. Timpul. Da. Abia se mai țin pe picioare. Se țin, totuși. Timpul?

— Dați-i bătaie, că mai ie, strigă meșterul. Acum au trecut două minute, și nu-i da Mite-n burtă că avortează.

— Mi-a dat în coaie, meștere!

— Dă-i și tu. Așa s-a călit oțelu', cîini sovietici! Dacă te bați cu ăștia mai grei, să vezi cum zbîrnîi sîmbătă, Jidănele.

Sîmbătă, Jidănelu are meci. Mite are luni și timpu', meștere, și timpu' io-l țin și dați-i înainte cu bătuta. N-au trecut trei minute. Ba au trecut șapte. Chiar șapte. Taiiiim! Îi stătuse ceasul meșterului. Sau nu se-ndurase să-i oprească pînă nu l-ar fi văzut pe unul căzut lat. Timpu-i la el în mînă. Face ce vrea cu el. Taiiiim! Încă una scurtă, copii, de juma de minut. Hai! Brațele sus, Mite!

Doar să și le lege cu șireturile mănușilor de gît. Jidanu-i tot o apă și-o gîfîitură și bălăngăne capul. Care lovește primul și mai tare scăpă mai ieftin, anihilîndu-l pe celălalt. Lovești de frică, din obișnuință, de plăcere. Lovești pentru a nu fi lovit.

Sub ei, în pivniță, sînt două butoaie de tablă cu motorină și buturugi de plop umede și ațoase care se aprind anevoie. Tudora toarnă cîte o jumătate de găleată de motorină în sobă pînă să ațîțe focul. Iarna e frig în Sală. Ies aburi din trupuri, din bluzele de trening umezindu-se neîncetat, pînă devin numai bune de stors. Ies aburi din ei ca din niște cai, și de la aburii aceia Sala prinde să se încălzească.

Tudora ajungea mai mereu în urma lor. Locuia peste drum, deasupra Depozitului de Vinuri. Apărea pe la unsprezece, chiaună de somn, și asta era vorba ei în loc de bună dimineața sau altceva:

— Meștere, n-ai cumva un băț de chibrit s-aprind boileru' ăla?

Circulînd aferat printre lovituri și sărituri, meșterul o amenință că-i face bucata. Meșterul are burta și fundul revărsate ca un aluat crescut. Picioarele, strîmbate de la genunchi în formă de X, îl duc într-un mers ca de focă. Cînd exemplifică loviturile, pare o focă izbind cu botul într-o minge, într-un număr de dresură la circ. Îl cheamă Geza Furo. Se îndepărtează de Tudora, intrînd în ring între Vicențiu Popa și Florian Marcu, pe care-i oprește și le arată cum se ține bărbia în piept și cum trebuie protejată cu umărul stîng, apoi trece în fund, între cei doi saci bălăngănindu-se sub loviturile tunătoare ale celor doi frați Cocîrlați. Aceștia sînt opera

lui, în ei a investit mari nădejdi și eforturi, Mugur și Leonte Cocîrlatu au devenit anul trecut campioni naționali de juniori.

— Dacă începînd cu ziua de azi, de mîine de fapt, că azi tot io am făcut focu' la baie, merge tot așa, pînă la urmă o să cer la club o normă de femeie de serviciu și să vedem atunci, Tudorico, unde-ai să mai găsești tu proștii de-aici... Ai să te duci la blocuri să freci la trepte-n genunchi, scări de zece etaje, pă ciment, pînă ți s-or defecta toate organele, să nu te mai primească nici bărbată-tu acasă în halu' ăla de defectă...

Cînd nu-l chinuie sciatica, meșteru-i mult mai îngăduitor. Îi explică atunci Tudorei, tolănit pe o saltea pentru exerciții de abdomen trasă lîngă sobă, cum că ar avea el un băț.

— Da' nu știu dacă mai scapără, Tudorico-tată. Nu pun prea mare bază-n el. Mă trădează cînd mi-e lumea mai dragă. Cere și tu pe la copiii ăștia. Ei negreșit au.

— Ăștia, copii, meștere? Ăștia ie măgari de-acuma, arăta ea spre vreunul tocmai ieșit din baie și suindu-se pe cîntar, care lăsa deoparte prosopul petrecut peste șale, fiindcă era ud și atîrna și ăla cîteva sute de grame, iar cîntarul oficial dinaintea meciului așa se face, în pielea goală.

— Măgari mari, cu coada-n față, suna etichetarea irevocabilă a Tudorei, care de mult nu mai avea puterea să stîrnească hazul cuiva.

Mai rău era că boilerul băii avea duzele înfundate și se stingea de multe ori pînă să se-ncingă apa, iar Tudora n-avea răbdare să stea lîngă el să-l tot aprindă și n-avea nici suficiente bețe de chibrit. Cînd se oprea brusc apa caldă, prinzîndu-i săpuniți sub dușuri, protestau zbierînd și chelălăind. Tudora, delegată de meșteru', dornic de liniște și neavînd chef să se ude, intra peste ei și se străduia să-i aducă la ordine, mai cu vorba bună, mai împungîndu-i cu coada măturii în coaste, în timp ce ei o apostrofau cu scălîmbăieli porcoase ce n-o intimidau cîtuși de puțin.

Familiaritatea debordantă, mustind de tupeu, a cîinilor săi sovietici îi făcea bine mai ales în toiul crizelor atroce de sciatică. În unele dimineți abia se putea smulge din pat. Poate-i altceva, ceva mult mai grav, și de aceea amîna permanent să-și facă un control medical mai amănunțit. Maestru al sportului, da, într-o vreme îl umpleau de mîndrie insigna și brevetul, și uite că numai datorită celor care i le atribuiseră ajunsese la cincizeci de ani neîmpliniți să nu mai aibă mult pînă să meargă-n patru labe. Zbieretul acela bestial însă – meștere ! – suna ca un semnal fixîndu-i certitudinea că încă-i în viață și activ, iar boala-i departe de a-l răpune. Din asociații vagi, între ce-i povestise despre ruși bătrînul său, combatant pe frontul de Est, și imaginea boxerilor sovietici cîștigînd aproape tot ce se putea cîștiga în competițiile boxului amator, el încropise acest apelativ dezmierdător : cîini sovietici. Cu toate că între timp apăruseră cubanezii, care au dat iama printre ruși, da' fie vorba între noi, tot cîini sovietici sînt și ăștia, cît or fi ei de metiși, mulatri sau negrotei.

De cîteva ori pe an îl vedeai bucurîndu-se ca un copil, cînd președinții și vicepreședinții de la club și federație hotărau să-și însoțească și el cei cinci-șase cîini sovietici pe care-i crescuse într-un turneu în străinătate. Pînă și el ajunsese să creadă că i se face o concesie de către cei abonați lună de lună la astfel de deplasări. De cîteva ori îl lăsaseră acasă, pentru a-și suplimenta ei locurile și, pe de altă parte, dorind parcă să-l convingă că nimeni nu e de neînlocuit. Cu vîrf și-ndesat reușiseră să-l convingă, făcîndu-l să dispere și umilindu-l peste măsură, dar totodată reușiseră ei înșiși să constate contrarul. Acceptaseră tacit, în cele din urmă, că nu e lucru puțin și contează decisiv felul cum sînt pilotați din colț cîinii sovietici, din pumnii cărora, în definitiv, toți trebuiau să mănînce și să se plimbe pe afară. Meșterul Geza Furo era singurul pe care-l aveau, pricepîndu-se la pilotat cîini tot atît de bine pe

cît se pricepea să-i crească. Ar fi fost mai mare daraua să angajeze un al doilea, doar pentru a-l concura și a-i scoate pe nas ipoteticele pretenții, atît de voalat exprimate de altfel, încît nici nu aveai cum să le iei în seamă. Adică încă un salariu și încă un loc pentru deplasări, dublu ori înjumătățit, să-l ia naiba, pe seceta asta de fonduri subțiindu-se pe zi ce trece, din care abia dacă mai poți ciupi cîte ceva. Meșteru' Geza e un om vechi, tovarăș de nădejde în definitiv, de la care știi la ce te poți aștepta. El merită cu vîrf și-ndesat să-l bagi în seamă cu cîte o primă cînd și cînd și cu o ieșire pe-afară la juma' de an. Muncește, roadele muncii sale îți sar în ochi. Cei doi frați Cocîrlați, campioni naționali de juniori. Dimitrie Cafanu, Vicențiu Popa, Florin Marcu și ăla de-i zice Jidanu, da, Valentin Regman, clasați toți, la ultimul campionat de juniori, printre primii cinci... Și-n afară de asta, după fotbal, boxul aduce cele mai mari venituri clubului. El consumă adică din ce produce, din vînzări de bilete, fără să mănînce din buget...

Se perpelise și el niște ani, vreo cinșpe, prin sălița prost încălzită și igrasioasă, bîntuită de curenți dușmani, care reușiseră să-i răscolească toate osișoarele și măruntaiele. Se mulțumea cu o deplasare la cinci-șase luni în Bulgaria, Ungaria, ba și în Italia. Își mai aducea cîte ceva de pe-acolo, o haină mai de Doamne-ajută, un casetofon, o mașină de rîșnit cafea. Sănătos să fie. Da' uite că nu prea e. Numai el singur poate să aibă grijă de sănătatea lui. Cînd n-o mai fi bun, ăștia l-aruncă numaidecît la gunoi. Așa că mai întîi de toate să se-ngrijească, să se protejeze, să se odihnească...

În timpul vacanței mari a elevilor, își luă cu de la sine putere liber, deocamdată două săptămîni, și după aceea om mai vedea... Salariul trebuia să meargă, atît le-ar trebui..., că numaidecît i-ar lăsa cu fundu-n baltă. La o adică, putea fi invocată sciatica lui, de care nu pregeta să se vaite oricui, mai ales președintelui și celor cinci vicepreședinți ai clubului, pe bună dreptate uneori, dar cel mai adesea în virtutea unei obișnuințe pe care o știa aducîndu-i unele foloase. Totodată, găsise și un om care să-l înlocuiască pînă i s-o face din nou dor de Sală și de cîinii lui sovietici. Dorin

Danciu petrecuse și el niște ani în Sală, avea oarecare experiență care-i permitea să facă față onorabil acestei misiuni. De aproape un an, făcea armata la un club militar și datorită meșterului Geza, care intervenise pentru el pe lîngă niște prieteni – antrenori de acolo. Așa că Dorin îi era obligat, pentru armata lui în București, lîngă casă, și pentru programul de cazarmă foarte lejer. Uite că s-a ivit ocazia ca, din programul acela pe care oricine și l-ar fi dorit, să-l roage să rupă cîteva ceasuri pe zi și să se repeadă la Sală.

Dorin Danciu îi ținea locul și Tudorei. Și asta dispăruse, numaidecît ce observase nesperata absență a meșterului, șeful ei direct, intuind pe bună dreptate că nimeni nu se va osteni să-i umble la pîine: Dorin spălă în cîteva rînduri dușumeaua Sălii, imprimîndu-i un luciu stabil și deopotrivă nefiresc. Purcese apoi să despuțească pe îndelete vestiarul și baia. Scurmă cu o tenacitate de cîrtiță prin toate colțurile din spatele boilerului și după dulapuri, de unde scoase mai multe găleți de cîrpe și hîrtii îmbibate de motorină, amestecate cu funingine și sfărîmătură de tencuială. Se cățără cu o scară la tavan unde nu ajunsese mătura Tudorei, și curăță pînzele de păianjen, iar într-o zi aduse de acasă o rindea și ajustă tocul ferestrei dinspre scuar, la care nu mai umbla nimeni de o bună bucată de vreme, socotind-o pe veci înțepenită. Tot el a demontat boilerul și i-a desfundat duzele și a avut pe urmă grijă să-l aprindă și să-l oprească doar la anumite ore, în așa fel încît să nu lipsească apa caldă după antrenamente și totodată să nu se irosească rezerva de motorină care mai exista în pivniță.

Desculț și gol pînă la brîu, doar în pantalonii săi bufanți militari, legați cu șireturi peste glezne, se plimba printre cîinii sovietici cu ceasul în mînă, explicînd și exemplificînd neîncetat. Grație staturii miniaturale, răzbătea prin hățișul de coate și pumni înmănușați aproape fără să ostenească să se aplece. I se mai zicea și Drăcie, ceea ce se potrivea cu felul cum și-l aminteau funcționînd în ring, în urmă cu un an. Era unul dintre cei mai scunzi boxeri de categoria 48 de kilograme ce fusese văzut vreodată. Un pitic voinicos și agil, teribil de înverșunat și grăbit,

găsindu-se permanent pe picior de atac și înghesuindu-se-n om, nepermițîndu-și răgazuri de pîndă sau te miri ce combinații deștepte, în primul rînd ca o consecință a handicapului de a avea brațe mai scurte decît oricare dintre adversarii săi. El trebuia să fie mereu aproape și să lovească ca un drac. Fie și doar o jumătate de pas depărtîndu-se, nu mai putea lovi și lesne era vînat de loviturile celuilalt.

Avea o pasiune ponderată pentru acest sport. Pe el, unul, îl ajutase prin aceea că făcea o armată mai ușoară, în București, la zece stații de troleibuz departare de casă. Își atinsese și aproape că-și depășise scopul. Nu mai avea nici un sfert de armată. Se știa obligat față de meșter și se străduia să se achite cît mai bine de această obligație. Își făcea treaba, văzînd cum toți își fac de cap prin tot felul de acte de dezertare și parcă pe nimeni nu mai interesează nimic din ce se întîmplă aici. Meșterul nu e, Tudora nu e. De la club n-a venit nimeni să-i întrebe dacă au nevoie de ceva. Copiii ăștia, măgarii ăștia mari de-acuma, îndeobște își fac de cap. Cînd n-au chef de nimic, încă e bine, e cum nu se poate mai bine. Joacă fotbal și sporovăiesc o vreme după ce fac duș. Femeile și fetele și bătăile, meciurile care au fost și cele din perspectivă, și uneori banii de la părinți care nu prea le ajung, fiindcă au început să fie bărbați și au început să cheltuiască. S-ar părea că pe el îl ascultă și țin la el ca la un frate mai mare. Îi aduc țigări și cîte o sticlă de coniac. Frații Cocîrlați au porumbei acasă și i-au adus de cîteva ori porumbei fripți. După ce pleacă toți, rămîne să tragă un pui de somn, aici, pe salteaua pentru exerciții de abdomen și cu o pereche de mănuși sub cap, face ordine și mai mătură, încuie și se duce să facă prezența la unitate.

Mai rău e cînd cei mari se încing la bătaie. Ăștia de 60-70 de kilograme, ale căror lovituri au început să devină ca de baros. Este, de bună seamă, și concurența, și, pe lîngă asta, niște conturi de reglat, care încolțesc pe te miri unde, pe stradă, prin discoteci și baruri, și tind să înflorească aici. Dar antrenamentul nu trebuie transformat în meci. Ei se pot răni îndeajuns de tare, încît la

meci să nu mai fie buni de nimic. Trebuie ținuți în frîu. Toată chestia asta cu pumni trebuie drămuită cu mare atenție. Meșteru' Geza e neîntrecut, pricepîndu-se să-i tempereze îndeajuns, parcă pe măsură ce-i incită la cruzime și prelungește și reprizele la nesfîrșit, ferindu-i astfel de vătămări inutile și aducîndu-i, în preajma meciurilor, întregi și proaspeți și cu un chef nebun de bătaie.

Lui Dorin îi venea cam peste mînă, dar pînă la urmă se obișnuise ca el, o jumătate de om la urma urmei, să intervină între doi vlăjgani de 16-17 ani și cîntărind în jur de 70 de kilograme, capabili să omoare cu pumnul tot ce mișcă în jurul lor și cel mai adesea surzi la taimul lui zbierat repetat.

Mugur Cocîrlatu e un *chilăr* în plină emancipare, uns cu toate alifiile, pe care meșteru' Geza l-a crescut ca pe copilul lui și-i sigur de-acum că nu-l va face niciodată de rușine. Alb ca un delfin și ușor gheboșat sub carura de salahor, cu niște brațe care îl fac să semene cu un cimpanzeu, pare în stare să te lovească și cu scăpărătura privirii pînă te scoate din circulație. Are 17 ani și 75 de kilograme, se vrea provocat și provoacă permanent, nu iartă nimic din tot ce se învîrte la mai puțin de zece kilograme sub categoria sa. Adesea îi dă de furcă și singurului greu din Sală, Ilie Dascălu, un ditamai hăndrălăul de o sută de kile, destul de dezghețat și ăsta de felul lui, dar numai să-l vezi pe Mugur cum îi intră printre coate ca un șarpe și-i scormonește ficații.

Dimitrie Cafanu are 67 de kilograme, e măsliniu și înalt, subțirel, dar mai degrabă fibros, și la doar 15 ani a început să vadă deja meserie. Lovește din toate pozițiile cu ambele brațe, se mișcă lejer și parcă după un plan anume, alcătuit din atacuri distorsionate și eschivări spectrale, solemne, încetinite pînă la punctul de a exploda în trombă. El reușește să lege o sumedenie de combinații în stare să lase omul lat la pămînt, răstignit în cruce, cum s-a întîmplat în două rînduri mai deunăzi, în faza municipală a campionatului de juniori. Își cunoaște și-și supraestimează puterile și-i permanent dornic să și le verifice și să le sporească, ceea ce-i imprimă o schimă mică a mustăcioarei abia mijite peste un

zîmbet viclean și provocator. Privirea lui te învăluie și îmbie parcă, e privirea unui doctor care o să-ți facă ceva, promițînd că n-o să te doară. El este sub Mugur cu două categorii, cu doar opt kilograme. Amîndoi au desigur în cap perspectiva unei concurențe, ceea ce-i chiar nimic pe lîngă faptul că sînt doi bărbați care doar aici găsesc cu cale să se afirme și să se desăvîrșească, dovedindu-și unul altuia și tuturor celorlalți care e mai bun. Singur meșterul Geza e în stare să-i manevreze într-o luptă liberă la mănuși, fără să intre chiar deloc între ei, în așa fel încît să nu depășească punctul în care s-ar alege praful de unul din ei. Admite și el tacit, și toți din Sală sînt siguri că Mite e cel protejat în această situație. E și mai crud, și mai ușor și n-are nici pe departe performanțele lui Mugur Cocîrlatu, care, împreună cu frate-său Leonte, duce pe umeri toată faima clubului.

În anul din urmă ei se schimbaseră, crescuseră mult în toate privințele. Lui Dorin încă-i plăcea să și-i amintească de cincizeci și ceva de kilograme, cînd el, mai vînos și mai experimentat, se amuza de mama focului, zăpăcindu-i cu rafale prelungi și ciocănindu-i ca pe niște saci, pînă nu mai erau în stare să nimerească ușa băii de amețiți. Păi de-acum erau măgari, cruzi și perverși, dar, poate unde lipsise un an, el tot copii îi vedea. Altminteri nu i-ar fi împerecheat pe Mite Cafanu cu Mugur Cocîrlatu. Își dădu seama că trebuie să ia aminte abia cînd toți ceilalți din sală își întrerupseră reprizele de sac și coardă și box cu umbra, pentru a urmări pasionanta joacă dintre frînghii. Celălalt Cocîrlat, Leonte, deja începuse să-i dea indicații și să-l încurajeze pe fratele său.

— Așa, bagă-i dreapta aia mereu în inimă! Demolează-i tîrtița! Și cu stînga aia nu mai aștepta! Agață-l, scobește-l, hai, încă o dată și încă o dată, că-i terminat!

Toți ceilalți îi spun lui Mite ce să facă, într-un vacarm de nedescris, intuind fiecare după puteri o răsturnare spectaculoasă și o detronare, la care trebuie neapărat să contribuie. Și un meci e departe de ce se petrece aici, pînă și Drăcia de Dorin trebuie să recunoască în sinea lui, în vreme ce răgușește strigîndu-le să

nu se bată, fiind din moment în moment pregătit să sară între ei cînd încleștarea s-ar încinge peste măsură, luînd o întorsătură nu tocmai plăcută. Doar meșteru' l-a trimis aici, punîndu-și toată nădejdea în el. Totuși, uite că ăștia încă se mențin la limita dintre joacă și bubuială cu muniție de front.

— Joacă, joacă, mai multă joacă, îi sîcîie Dorin neîncetat. Nu mai sta pe loc, fugi de-acolo, mișcare, mai multă mișcare...

Ei par să-l ia în seamă. Dar mai degrabă prudența, grija față de propriul trup care trebuie să lovească și să desființeze, e cea care întîrzie iminența unei încleștări pe viață și pe moarte. Toți știu ce-i poate osul Cocîrlatului ăsta mare cînd se pornește.

— Dreapta, Mite! țipă scurt Vicențiu Popa, și-n același moment contra de dreapta a lui Mite îl făcu pe Cocîrlatu să se cutremure din creștet pînă-n tălpi. Îl văzură toți vibrînd ca o lamă de oțel bine înfiptă în dușumea.

— Acum, Mite, peste el! zbieră ca scos din minți Florin Marcu. Nu-l lăsa! Mori cu el de gît, Miteluș!

Ei se înfipseseră deja în mijlocul careului de frînghii de aproape o jumătate de minut, cu picioarele depărtate, betonate parcă în podea, trimițîndu-și alternativ lovituri în stare să dărîme un zid, insensibili la zbieretele sincopate ale lui Dorin: taiiim! taiiim! taiiim, ritmînd vacarmul cu fugi de-acolo, Mugur, și dreapta tot acolo, Mite. Nu se mai urneau și erau atît de obsedați să lovească, încît abia de se mai sinchiseau să se apere. Pumnii explodau și ciuruiau trupurile lor tinere și frumoase într-un martiriu magnific, reverberînd o aură densă de irealitate izvorîtă parcă din conștiințele lor risipite spre zări nebănuite. Se vedeau unul pe altul ca printr-un vis imemorial și îndelung rîvnit și tot așa îi vedeau și ceilalți.

Dorin sări între ei cînd fu sigur că într-o clipă din Cocîrlatu va rămîne ceva ca un canar salvat în ultimul moment din ghearele unei pisici. După el săriră imediat și Vicențiu, și Florin, și Jidanu, și, bineînțeles, Leonte, nu ca să-l scape pe frate-său de rușine, cum n-a vrut să recunoască mai apoi, ci ca să nu-l aibă frate-său pe conștiință pe Mite, care nu mai era viu nici cît o varză murată.

În acel moment apăru și Tudora, ceea ce fu pe cale să descurce și să facă ordine în vălmășagul de trupuri fojgăind ca un ghem de șerpi în mijlocul careului de frînghii. Aprinsă la față și precipitîndu-se printre gîfîituri, ea le spuse că o duce pe Vatala, repede, măgarilor, ieșiți afară repede... N-o mai văzuseră de vreo lună pe Tudora. Era într-o rochie curată din pînză albă de in, părînd nouă, strînsă pe formele-i ferme, viguroase, potrivit de scurtă, lăsînd să i se vadă sub tiv genunchii frumoși, cu brațele goale, ciocolatii și avînd pe un umăr inițialele unui nume tatuat cu tuș albastru, de o parte și de alta a unei inimioare de mărimea unei frunze de trifoi. Avea la gît un batic transparent din nailon negru și pentru prima dată o vedeau rimelată, iar buzele rujate alb pe fondul figurii ei de maimuțică tuciurie o făceau să pară negativul unei fotografii.

Cîțiva o înconjurară, amușinînd-o ca niște cîini mari, s-o observe mai îndeaproape, s-o ciupească și s-o pipăie sub pretextul că-i admiră rochia. Mimau un interes insistent, copleșitor, pentru femeia aceea coaptă și încă atrăgătoare, pe care nu prea catadicsiseră să-l exprime cînd abia dacă o vedeau în halatul albastru și nu tocmai curat, gratulîndu-i pînă la saturație cu măgari mari cu coada-n față. Ea se zbătea fără convingere între ei, mă-nvinețiți, măgarilor, și glasul i se strîngea într-o undă imperceptibilă de plîns, de care se scutură într-un tîrziu, prin strigăte de-o disperare maimuțărită: săriți că mă violează, și ei se prindeau în joc, Florin o ținea din spate de mîini, proptindu-i un genunchi în noadă, în vreme ce Vicențiu se ridica deasupra ei umflîndu-și pieptul și bicepșii sculpturali și căutîndu-se la nesfîrșit în pantaloni, hai scoate-o măgarule, că nu mai ai ce, îl provoca Tudora, și pe urmă începu să se smiorcăie și imediat au văzut-o zguduindu-se de plîns. Plîngea cu lacrimi adevărate, mari cît bobul de fasole, a murit Vatala, mătușica mea cea bună, ieșiți, măgarilor, s-o jelim.

Era, într-adevăr, un eveniment demn să-i scoată în stradă goi, în chiloți colorați din mătase, în maiouri și tricouri trase peste bluzele de trening și mulți dintre ei cu pumnii strînși în bandaje. Grupul pestriț se amestecă printre lumea multă de pe

trotuarele late de o jumătate de pas și neîncăpătoare pentru toți. Trecătorii se risipeau vărsîndu-se-n traficul de mașini și camioane, întorcînd capetele, așteptînd și tresărind însuflețiți de ritmul tunător al fanfarei. Muzica stîrnea praful amiezii de iulie și preceda triumfător convoiul ce încă nu apăruse la cotul șinei de tramvai de la bifurcația Căii Dudești cu intrarea către Podul Mărășești. Se ivi într-un tîrziu în zare, plutind pe valuri mari de caniculă și lăsînd în urmă un siaj prelung, scînteietor. Un copil ducea crucea mare de lemn de care atîrna un prosop și-n urma lui un bărbat arunca pumni de mărunțiș pe deasupra mulțimii. Ea luneca peste lume, cu dricul etajat, tras de cai mari. Era sus și înconjurată de geamuri, ca expusă într-o vitrină și ivindu-i-se doar capul, înălțat pe o perniță de satin galben din mormanul de flori basculat peste sicriu. Era pudrată și cu pomeții înroșiți, cu obrajii nescofîlciți și printre buzele rujate dantura trimitea o sclipire mică, reverberînd o rază din soarele torid. O urma un șir de femei și bărbați îndoliați, fanfara, după care caravana de Dacii, Mercedesuri și Forduri ce nu se mai termina, dimpreună cu jalea de sirenă a claxoanelor.

O îngroapă cu dinții pe care el îi găsise și îi înapoiase pentru cît mai avea s-o ducă. De-acum o duc ai ei cu dric cu cai, fanfară și Mercedesuri. Mite nu se putu reține să nu-i povestească lui Drăcie, stînd amîndoi pe pervazul ferestrei, acolo, lîngă șină, goi pînă la brîu și fumînd în vreme ce contemplau înmormîntarea de fală a Vatalei.

Dorin îl ascultă cu tot mai multă uimire, iar perplexitatea de pe chip i se preschimbă dintr-odată în milă și dispreț. Mite se simțea privit ca un imbecil și nici el nu mai avea cum să se simtă altfel. Drăcie, oarecum stînjenit de acea figură confesîndu-se și căindu-se la nesfîrșit, adoptă un ton cît putu de nejignitor. Faptu-i consumat oricum, mortu' de la groapă se duce naibii, rămîne un pont de vîndut cui se ocupă cu așa ceva, gîndi Dorin.

Spuse:

— Mă faci să-mi schimb impresia, Cafanule. Și tocmai cînd l-ai făcut pe Cocîrlatu.

— Ești sigur de asta? și Mite îl puse să-i relateze cu lux de amănunte tot ce văzuse de pe margine, întrerupîndu-l și corectînd momentele memorabile cu ce făcuse și văzuse și simțise el pe propria-i piele.

Nu chiar toți erau convinși că Mite îl făcuse pe Cocîrlatu cel mare. Ei s-au mai bătut de cîteva ori în Sală, dar un meci n-ar fi fost posibil, din pricina diferenței de categorie. Și chiar făcînd aceeași categorie, meșteru' i-ar fi păstrat pe amîndoi, mătrășind tragerile la sorți în zonele campionatelor de juniori, pînă-n ultima fază, plasîndu-i pe culoare diferite și aducîndu-i întregi, față-n față în meciul finalei. Asta s-ar fi întîmplat în toamnă, cînd Mite ar mai fi pus pe el carne, și Cocîrlatu cel mare n-ar mai fi crescut deloc.

N-a mai fost timp pentru o revanșă dusă mai departe de locul unde o întrerupseseră în după-amiaza înmormîntării Vatalei. În august, în timpul unei întîlniri cu naționala de juniori a RFG-ului, meșterul Geza și amîndoi frații Cocîrlați au cerut azil politic. Meșterul Geza a rămas să-și facă un rost în München, pe potriva sciaticii lui. Avea cincizeci de ani și niște rude îndepărtate pe-acolo, care de silă de milă l-ar fi ajutat. Ba și pentru Mugur și Leonte ar fi fost loc, dar în doar cîteva luni aceștia reușiseră să facă rost de destui bani pentru a-și prelungi statutul de emigranți în Los Angeles și pe urmă în Chicago. Toți Cocîrlații, părinții, bunicii și ceilalți patru frați, au fost aduși, cu timpul, în State de cei de acolo.

Cocîrlații tocmai plecaseră de cîteva zile din Los Angeles cînd Florin Marcu a ajuns acolo, în urma chemării tatălui său, clarinetist în Filarmonica din Los Angeles și membru al Asociației

Internaționale a Muzicienilor Nevăzători. Era orb din naștere tatăl lui Florin și cetățean american de vreo șase ani. Din Los Angeles, prin scrisori, Florin și Nelu i-au determinat pe mulți dintre foștii lor tovarăși din țară să-și depună cereri de emigrare. Campania îndemnurilor fusese pornită de Florin, simțindu-se el poate prea străin lîngă tatăl său, îmbătrînit și orb și pe care nu-l mai știa de cînd avea cinci ani. A fost ceva foarte firav la început, dar care a luat o amploare nebănuită odată cu sosirea lui Nelu în Los Angeles. Ion Arvinte, pe numele lui întreg, fusese în Dacia albă a lui Grigore Cafanu cu Nicu și Dorina cînd se răsturnaseră. Tocmai îl culeseseră din drum la ieșirea din Predeal, cu un sfert de oră înaintea accidentului, din care doar Dorina a scăpat nevătămată. Nelu a avut o claviculă ruptă, iar Nicu a fost ceva mai grav, dar tot a fost bine, că în spital au avut timp să se cunoască și să discute pe îndelete. Bucureștean din Grivița, Nelu era un student întîrziat, care făcea ASE-ul după ce nu se prezentase la postul de profesor ce-i fusese repartizat după terminarea Facultății de Litere. Avea deprinderi de mon-tagnard solitar și-un fizic admirabil și-l știa vag pe Costel Cafanu, mai mult după nume, fiind ei în ani diferiți și pentru că el nu ținuse vreodată evidența șefilor de promoție. Dintotdeauna el luptase pentru note de trecere, iar de ASE s-a apucat fiindcă asta dorise din capul locului. Dăduse examen de admitere de două ori acolo și pe urmă intrase, de prima dată și fără să se omoare pregătindu-se, la Litere. Totuși, Nelu părea cam reținut și fără chef, neavînd poate prea multe să împărtășească unui puști de șaișpe-șaptișpe ani și părînd a se simți bine singur cu gîndurile lui. Numaidecît însă, el s-a aprins cînd Nicu i-a povestit de Florin și i-a dat adresa lui din Los Angeles. N-avea pe nimeni Nelu în străinătate și tot îl bătuse gîndul și tot amînase să facă cerere de emigrare, poate după ce va fi terminat și ASE-ul, doar un an ar mai fi fost, nici Nicu nu acționase încă în vreun fel, dar era hotărît ca, odată ieșit din spital, să nu mai zăbovească o clipă. Tăticuțul lui trecuse pe la

spital făcut foc, și se vedea că din pricina mașinii și n-ar fi fost mare lucru să zici că i-ar fi dorit fiului său cel mic o soartă încă și mai rea decît picioarele și patru coaste rupte. Era limpede că Nicu n-o să mai aibă ce face pe aici, iar mama deja nu mai avea nici o putere asupra domnului subsubministru pentru mașină și bani, și ar fi rămas și el al nimănui, ca frățiorii lui, Mite și Costel.

Primul a ieșit din spital Nelu și, chiar a doua zi, el a făcut cerere la Ambasada SUA. El a avut și noroc, dar s-a și orientat bine, n-a mai stat pe gînduri cînd, peste două luni, i s-a ivit ocazia de a fugi pe la granița cu sîrbii. De-acum nu se mai puteau obține decît în situații de excepție pașapoarte cu cetățenie, și cam pe vremea cînd Nelu a ajuns în Los Angeles, la Florin, sîrbii au început să-i returneze în țară pe fugarii prinși. Granița se depărtase și paza se dublase. Îi numărai pe degete pe cei care fugeau și reușeau să scape în Italia. Avînd cerere de emigrare depusă și nemaitrăgînd speranță la pașaport, Vicențiu Popa s-a încurcat în două tentative de trecere frauduloasă a graniței. L-au trimis sîrbii înapoi pachet, iar cele cîteva luni de închisoare au fost nimic pe lîngă bătaia luată de la grănicerii români, întărîtați de-acum la culme și specializați în astfel de tratamente, ce l-au făcut pe Vicențiu să renunțe la o a treia încercare. Peste mai bine de zece ani, după insistențe întîmpinate de obstrucții de toată mîna, avea să obțină pașapoarte pentru el, pentru nevastă-sa și cei doi copii.

Cînd a ajuns Nelu la Florin în California, scrisorile către cei de aici au început să se îndesească dintr-odată. Cîștiga binișor cu clarinetul său tatăl lui Florin, și pe lîngă asta conferenția la Universitatea din California. Unii și-l aminteau că și în țară făcuse ceva asemănător. Cînta la radio și ținuse un serial de emisiuni în care vorbea despre istoria artelor, despre tot felul de poeți, pictori și compozitori, și-n vremea aceea, lume de toate condițiile trecea pe la el să afle o sumedenie de lucruri despre creștinism și evul mediu, și centuriile lui Nostradamus, și a patra dimensiune a spațiului, împărtășite cu aceeași elocvență cu care

dădea sfatul cel bun unui mecanic auto sau unei gospodine căreia i s-au înmuiat castraveţii puşi la murat. Tatăl lui Florin străbătea departe prin lucruri şi oameni cu privirea lui goală, care era a celui ce citise toate cărţile din lume cu buricele degetelor pe cartoane înţepate. El i-a ajutat pe Florin şi Nelu să se familiarizeze foarte repede cu scrisul şi vorbitul englezei, înlesnindu-le astfel obţinerea cetăţeniei şi încropirea unui rost acolo, înaintea tuturor celorlalţi. Ceva din bătrînul orb era şi în scrisorile lui Florin şi Nelu către tovarăşii lor din ţară. Destul de aglomerat pe vremea cînd Florin şi Nelu redactau cu frenezie veşti şi îndemnuri către mai bine de treizeci de inşi, el a fost cel care i-a sfătuit să se orienteze doar spre un singur membru al familiei. Dintre Cafani, fusese ales Nicu, deşi Florin fusese mai apropiat de Mite, la Sală. Ceva mai puternic îl lega însă pe Florin de Nicu, şi anume întîmplarea că acesta ar fi putut muri de piatra aruncată de el. Se vorbise o vreme prin vecini despre nenorocirea pe cale să se întîmple şi, deşi nu fusese mai mult decît o joacă de copii, Florin se simţise vinovat şi atunci, şi mai apoi, pînă într-atît încît acum dorea cu ardoare să-l fericească pe Nicu şi să-l aibă lîngă el pe pămîntul tuturor făgăduinţelor. Aşa se face că toate scrisorile pe adresa Cafanilor ţineau legătura explicită şi străbătută de îndemnuri din cale afară de pătimaşe doar cu un singur membru al familiei. Mai tîrziu, Mite s-a gîndit că n-ar fi avut nevoie de scrisori care să-l îndemne s-o ia din loc, şi pe urmă i-ar fi fost prea de ajuns o chemare de la frăţiorul lui, dar a socotit că-i prea tîrziu. Se pleca din ce în ce mai greu. Totuşi, destui plecau şi prin chemări de la rude, şi prin cereri de emigrare mai vechi şi împrospătate cu insistenţe şi proteste de tot felul, şi destui reuşeau să scape pe la graniţa cu ungurii. Pentru el însă, era tot prea tîrziu. Mereu a fost prea tîrziu. Pentru el nu existase niciodată vreo făgăduinţă acolo, după cum şi aici a încetat să existe de timpuriu, pe măsură ce un soi de entuziasm secat de ambiţii îl împingea înainte şi-l făcea să se bucure, diluînd amintirile şi desfiinţînd perspectivele, şi n-avea decît să-şi vadă de ale lui, lăsîndu-se purtat şi rostogolit

și minunîndu-se de minunea de a se pomeni din nou în picioare și încă plin de chef de a o lua de la capăt mereu și mereu, ca un țap îndrăcit regulîndu-i pe toți cei care vroiau să-l reguleze, și n-ar fi fost umilință și necaz mai mare decît să se lase încălecat.

A fost totuși o lovitură plecarea meșterului Geza și a fraților Cocîrlați. Clubul era modest și afiliat cu chiu, cu vai la Fabrica de Ace, care abia scotea salariile muncitorilor. S-a desființat atunci și secția de box, iar în locul Sălii de la parterul acelei clădiri de peste drum de cinematograful Tomis a fost mutat un aprozar. Nu era chiar vorbă-n vînt că meșterul Geza cu cei doi Cocîrlați, singurii campioni naționali pe care-i avea clubul, duceau pe umerii lor forțoși tot sporul președintelui și al celor cinci vicepreședinți, scoțîndu-le salariile și primele și justificîndu-le deplasările în străinătate, și așa se face că nici clubul n-a mai avut viață multă, după ce cîinii sovietici s-au împrăștiat care încotro. Aceștia și-au mai făcut de lucru o vreme și pe la alte cluburi, nedepinzînd ei nici de fostul lor meșter și cu atît mai puțin de altcineva, ci numai de șansa condiției lor de cîini sovietici.

Dorin a rămas la clubul militar unde și-a făcut armata și o vreme s-a putut menține printre semimuștele fruntașe din țară, ceea ce-i conferea dreptul unei scoateri permanente din producție. A fost cea mai bună perioadă a lui, care a pus în umbră tot ce făcuse pînă la douăzeci de ani, însă destul de repede și ca din senin, îndrăcirea lui a început să dea semne de oboseală, iar cînd nu i s-a mai dat scoatere a rupt-o definitiv, rămînînd doar cu Fabrica de Motoare a Douăștreiului, unde figurase pe statele de plată în ultimii ani, și cu o meserie în care fusese avansat cîteva categorii de salarizare fără să o fi practicat vreodată. El a lucrat totuși ca sudor, cu intermitențe lungi, pricinuite de desele-i stagii prin clinici de psihiatrie. Dintr-un cîine sovietic care și-a urmat cît de cît menirea, e greu îndeobște să mai scoți și altceva.

La clubul acela militar a activat și Dimitrie Cafanu. Și el s-a lăsat păgubaș, la puțin timp după Dorin, și la fel s-a întîmplat și cu ceilalți rămași aici, care au scăpat toate ocaziile de a obține un pașaport sau de a fugi. Singurul pentru care meseria de cîine sovietic a devenit o îndeletnicire cît de cît îndestulătoare și deschisă unui viitor imprevizibil și plin de voiajuri și culori orbitoare a fost Valentin Regman. După șaptesprezece ani, el a început să crească ca din apă, iar la douăzeci și unu avea doi metri aproape și în jur de o sută de kilograme, păstrîndu-și intactă sprinteneala adolescentului de nici șaizeci de kilograme care fusese, și-n plus el învățase multe, frecîndu-se de timpuriu printre cîinii sovietici ai meșterului Geza. În decurs de mai puțin de un an, devenise pur și simplu un pericol. La ultimul campionat național la care a fost văzut înaintea turneului Lotului National în cîteva orașe din State, el s-a bătut cu totul trei minute în patru meciuri. A fost o istorie de cîțiva ani, fără precedent și nemairepetată vreodată, că la galele din țară, cu adversari din țară, meciurile lui erau organizate ca demonstrative, ca un fel de antrenamente la mănuși. Cei care pînă de curînd împărțiseră o pîine cinstită aici și reprezentaseră onorabil ultima categorie în competițiile de pe afară deveniseră pentru el sparing-parteneri de mîna a șaptea, ce trebuiau protejați. El poseda pe de-a-ntregul acea facultate rară de a face pe oricine să urască boxul, pînă într-atît încît să nu mai vrea să audă de el tot restul vieții. Cît ar mai fi durat și comedia asta de necrezut? Avea douăzeci și trei de ani, trecuse prin Campionatele Europene la fel ca prin cele naționale, făcîndu-i pe toți, și pînă și pe ruși, să mănînce jar, și în sfîrșit, după unele tratative acerbe, cubanezii au fost aduși la București, la Sala Polivalentă, cu prima lor garnitură. Încă de atunci ei aveau trei-patru garnituri aproape la fel de bune, care se odihneau și lucrau cu schimbul în circuite neîntrerupte prin Americi și prin întreaga Europă. Niște veritabili cîini sovietici, ieșiți ca pe bandă, pe care nu mai aveai cum să-i cunoști decît după marca fabricii de pe maiouri. Scria Cuba pe ei și-ți era de

ajuns, erai sigur de ce le poate pielea înainte de a-i vedea la lucru. Greul lor însă era un caz aparte : la treizeci și doi de ani, de trei ori campion olimpic și nu-l bătuse nimeni de vreo zece ani. Ai lui cheltuiseră probabil ceva cu el ca să accepte să facă pe amatorul atîta amar de vreme. Greii sînt îndeobște cazuri aparte, cum și Jidanu era, și toată lumea știa că manevrele acelea de trupe cu întîlniri tur-retur româno-cubaneze, care tocmai începeau, aveau drept scop să-l pună față-n față cu negroteiul acela care aducea pe foarte departe a boxer, părînd mai degrabă un cocostîrc cu picioarele strîmbe, pornind de undeva de pe la subsuori și cu un mers legănat și tîrșîit care ți-l amintea pe meșterul Geza chinuit de sciatică, decît că avea niște brațe ce-i permiteau să se scarpine la genunchi fără să se aplece un milimetru și-avea ceva peste doi metri și cu exact douăzeci și șapte de kilograme mai mult decît Jidanu, iar cînd a fost să fie, ei s-au învîrtit și s-au sucit nu mai mult de o jumătate de minut, după care s-a întîmplat ceva ce nimeni n-a avut timp să observe, văzîndu-l deodată doar pe Jidanu în picioare și pe celălalt în fund, cu-n braț proptit în pămînt și c-o mănușă ținîndu-se de gură, de-ai fi zis că poposise pe malul unei gîrle să bea apă, dar uite-l ridicîndu-se în timp util și arbitrul strigînd box și el întorcînd spatele și îndreptîndu-se spre colțul lui fără să dezlipească dreapta de la gură și cu stînga ridicată sus și făcînd semn fără să se uite înapoi că nu, nu-i mai trebuie. Asta a fost, și de-acum nu mai era mult pînă la Olimpiadă. Ei îl țineau ca pe ochii din cap și ca sigur pentru un titlu olimpic, cu doctori, maseuri, antrenori, sparing-parteneri plătiți cu ora, care țineau de alte obiceiuri, doldora de făgăduințe, după care de bună seamă că el tînjea. Încît ei aproape că-și dădeau seama că îl vor pierde, și mare, scofală că degeaba-i mare și tare și-i blond nereușit, mai mult alb și deloc bătînd spre șaten, și cu niște trăsături subțiri ca de mironosiță perversă și unde s-a mai pomenit așa ceva, ca să intre printre negroteii ăia coborîți din copaci, care, la o adică, ei cu pumnii lor scriu de vreo sută de ani

istoria acestei meserii, și tot așa, și or să-i dea pînă i-or deștepta dorul de patrie, pe de-a rîndul și-n cap, și-n ficați, și-n inimă, pînă-o zice Jidanu hau, tot mai bine era acasă. Ba dintre toți care au ajuns acolo pe toate căile, el a fost singurul care a mai încercat să facă ceva cu boxul. În timpul turneului Lotului National prin cîteva orașe din State, primise douăzeci de oferte grase, încă trei din Lotul National au rămas pentru oferte mai puține și mai mici și alți doi cărora nu le-a oferit nimeni nimic s-au rătăcit pe aeroport la întoarcere și a mai fost și semimijlociul, pe care l-a așteptat mătușă-sa la aeroport de cum au atins pămîntul făgăduințelor și i-a îmbrățișat pe toți pe rînd și le-a spus la revedere și zadarnic l-au rugat și i-au arătat părintește că mult mai înțelept ar fi să dea probă de lucru cu astea cinci-șase meciuri, că sălile vor fi pline de manageri și impresari care vor trage de tine, și pe urmă cum să ne faci tu măgăria asta să ne lași descompletați să ne facem de cacao p-aici prin străini și mai bine fă-ți treaba pînă la capăt și pe urmă ne-om vedea de treabă fiecare încotro ne e scris și el că atît m-am bătut cît să ajung pînă aici, atîta mi-a fost soarta de cîine sovietic care să mușcați voi din mine, jigodii comuniste. Așa că Jidanu n-a fost cu mult deosebit de ceilalți, decît că numele lui s-a mai auzit de cîteva ori pe la emisiunile sportive ale Europei Libere, s-a bătut de cîteva ori, a cîștigat de cîteva ori și pe urmă s-a auzit din scrisorile lui Florin și Nelu că și-a deschis o companie de taximetre și o duce mai bine decît mulți de pe-acolo.

Și te mai gîndești cum era el pe atunci, un blonziu albinos cu piept scobit și abdomen bombat, de înfometat din fragedă pruncie, ceea ce chiar asta era, și-o tărtăcuță mare legănîndu-se pe trufia fragilă a gîtului și-o uitătură crucișă de prostovan și mereu tuns zero pentru că taică-său numai așa îl purta, croitor de lux ăsta, după cum spunea și firma de la poartă, dar înhămîndu-se la absolut orice, de la lenjerie de damă pînă la prelate de mașini mici și corturi, lucrînd în ritmul unei fabrici de confecții de mărime medie, încît ia un moment dat ajunsese să-și renoveze casa adăugîndu-i tot felul de brizbizuri și camere noi și plătind

zeci de mii amenzi la Primărie pînă ce deveni o vilă și n-ar mai fi lipsit aproape nimic pentru a-i spune castel, dacă n-ar fi intrat pe fir Comisia de Venituri Ilicite, confiscîndu-i toată agoniseala de-o viață băgată în zidurile alea și scoțînd-o la licitație, iar la licitație s-a înscris și Jidanu ăl bătrîn ca să-și scape blestemata de cazemată, pentru care s-a vîndut și pe el și pe fiu-său diavolului, pentru că fără-ndoială era omu' dracului, cît o fi fost de harnic și de geniu în croitorie, așa de cărpănos la sînge și neavîndu-l lîngă el decît pe Valentin, căruia mama îi murise cînd îl născuse și care n-a știut ce-i ăla un ban de la taică-său și nici măcar de-o pereche de teniși nu-i dădea, de i se-aprindeau tălpile la antrenamente pe dușumeaua aia îmbîcsită de motorină și pînă spre șaptesprezece ani încolo n-a avut parte de altă tunsoare decît aceea pe care i-o făcuse Jidanu cel bătrîn acasă, cu mașina.

Se-adună momentele de epuizare lungi, prelungite pînă la limita putinței de a îndura a trupului. Se-adună foarte repede și miile de lovituri de toate calibrele, și toate se fac ghem într-o greutate care dintr-odată simți cum te-apasă și nu te mai lasă să faci ceea ce pînă de curînd îți reușea de minune. Gata, Dimitrie Cafanu. Poate altă dată s-o mai lățești cumva, dar de lungit, în nici un caz.

Și tot dintr-odată, cînd nu s-a mai cheltuit bătîndu-se, a văzut că are nevoie de bani. Poate că oricum ar fi avut nevoie, doar de-acum avea 18 ani. Ba Nicușor mereu a avut nevoie, cu toate căzăturile și accidentele și stagiile petrecute în armuri de ghips. El de timpuriu a tot cerut și a primit și niciodată nu i-a ajuns și poate chiar d-aia a și plecat. Lui Costel însă, pînă spre treizeci de ani, nu i-a prea trebuit mai nimic, bîntuind încolo și-ncoace prin biblioteci și săli de cursuri, de unde glonț acasă, s-o ia de la cap cu teancuri de cărți și sute de kilograme de hîrtie scrisă. Cînd s-a trezit și el să ceară, Grigore Cafanu îi scosese deja de mult pe toți din porție.

Aerul insolent îi dădea în pîrg de la o zi la alta, transformîndu-se într-o nepăsare senină, de animal fericit, care-i topise de pe chip orice urmă de obrăznicie. Avea unde să stea și ce să mănînce fără să-l coste nimic. Mama nu ridicase vreo pretenție. Avea banii lui, care nu i se păreau deloc greu de cîștigat, luptîndu-se, precum ursul, cu butoaiele de sodă caustică și poliester de două sute cincizeci de kilograme în Policolorul cel de curînd ridicat cu deținuți și-n care majoritatea rămăseseră să lucreze și după repunerea în drepturile civile. Era tot zvelt, deși se mai îngroșase puțin, torsul său prevestind un ridicător de haltere la bîlci care făcea și pe clovnul, și pe scamatorul. De-a lungul unui an întreg, cincizeci și trei de femei răscoliseră și cutreieraseră prin toate cotloanele trupului acela de o perfecțiune neverosimilă și necunoscînd istovirea și tristețea. Se irosise astfel, dacă nu mai trebuia să se bată. Uitase poate, oricum nu-l trăgea deloc inima să-și aducă aminte. Odată, un om de cincizeci de ani, pe care-l chema Gică Bălașa, dintr-o lovitură de pumn îl scosese prin ușa unui laborator pentru probe de rășini și n-a lipsit mult ca s-o mai lungească de-a berbeleacul pe cimentul unei scări abrupte cu douăzeci de trepte. N-a ripostat, avea unele motive întemeiate, printre care și acela că nu l-a durut cine știe ce, iar în următorul sfert de oră orgoliul său era intact.

Însă odată nimerit acolo, nimic din ce învățase de timpuriu, înfruntînd atîtea vicisitudini cu un curaj de-o dezinvoltură nebună, nimic nu-l mai putea ajuta. În sfîrșit, îi era foarte limpede că ei vor să-l termine. Fără îndoială că vor reuși. Numaidecît și-a simțit capul despicîndu-i-se cînd a vrut să-și facă un plan pentru a scăpa. El nu-și făcuse niciodată planuri, așa că asista de-acum la propria-i pieire, la cinci sute de kilometri de orașul tinereților sale prăduite, într-o antrepriză de construcții și întreținere de căi ferate, la descărcat vagoane de pietriș pentru terasamente, la manevrat șine și grinzi cu ranga și la dimensionat ecartamente cu barosul. Astfel trecură pe lîngă Dimitrie Cafanu iunie, iulie și august, bătîndu-l

soarele-n cap cîte zece ore pe zi și făcînd în palme răni care cît de curînd se vor pietrifica într-un strat cornos și nesimțitor. Seara, la masă, îi tremura mîna cu care ducea lingura la gură. Adormea greu, prinzînd către ziuă cîteva ceasuri dintr-un somn înspăimîntat și fragmentat și tot cu mîncărimi și usturimi pe tot trupul, încît abia mai suporta așternutul și atingerea efectelor soldățești. Ai lui nu ridicaseră nici o pretenție, întreținîndu-l cînd deja ieșise pe leafă, ar fi fost chiar din cale-afară la veniturile lor, dar uite că nu ridicaseră nici un deget ca să nu ajungă aici. Presimțise că așa vor face. Nu le purta nici o fărîmă de resentiment, pentru că toată lumea lor i se ștersese definitiv din memorie.

N-a scris nici o scrisoare și n-a mai vrut să primească nici o veste de nicăieri. Se jigărise și se ferecase în sine. Trecuse și jumătate din septembrie, și el părea singurul care nu reușise să se adapteze la regimul de aici, deși, de bine, de rău, străduindu-se supraomenește, își făcea norma zilnică. Caporalul avea apucături de vechil și inimă de satrap, dar de bună seamă că doar el îl vedea așa pe ardeleanul acela plin și roșu-n obraz, cu carnea bătucită, cuprinsă anevoie de uniforma cu nasturii stînd să sară. Cînd se apropia la mai puțin de zece metri, îi producea un fel de uruială în cap.

În ciuda corpolenței, abia dacă asuda și își făcea traseul neostenit și aproape voios de-a lungul a kilometri de șină, pe jos și pe locomotivele de manevră pe care se cățăra și de unde sărea din mers. Supraveghea șapte puncte de lucru, luîndu-și însemnări într-un carnețel soios, și mai era și o apariție insolită prin accentul său, nerimînd deloc cu gradul. La instrucție avuseseră și olteni, și moldoveni, și bucureșteni, și țigani, pentru ca aici el să fie ales, fiind cel mai indicat. Tot așa ceva făcuse și acasă, astfel încît era ca un șef de echipă, deja familiarizat cu specificul muncii, cu normele și putința oamenilor de a le face față. El, Septimiu Bucșe, mai tare ca pe niște copii trebuise să-i dădăcească pe unii. Majoritatea lucraseră prin fabrici, la muncile cîmpului sau vînzători sau funcționari prin birouri sau nu lucraseră deloc, tot încercînd

să mai tragă de școală, și chiar și pe șantier e mult diferit, fiindcă acolo mai ai unde te trage la umbră și te mai poți cît de cît rătăci pe etaje și prin camerele blocurilor, însă aici nu prea ai unde te duce în mijlocul cîmpului și cu norma precisă de metri de șină și metri cubi de pietriș descărcat pe cap de soldat. Chiar că pe cap, că mulți pînă într-atît de neștiutori erau, încît a trebuit să le arate cum să nu desfaci oblonul la vagonul cu pietriș stînd în dreptul lui, că vine valul de piatră pe tine și te-ngroapă, așa că mai bine cațără-te sus pe el dacă nu ești în stare să te dai într-o parte, și pe urmă a trebuit să le arate la fiecare în parte și la toți deodată cum se găuresc grinzile cu sfredelul și cum se fixează buloanele și cum trebuie strînse treptat cu tubulara și cum se mișcă șina cu ranga și cum să se sincronizeze între ei în așa fel încît să nu și-o rostogolească pe picioare, și desigur și normele, cărora el le ține socoteala zilnic în carnețel, pentru a raporta superiorilor. Nu sînt mari, sînt aceleași pe care Septimiu le știe din civilie, și totuși ei, deși tineri, se conformează anevoie. E și neobișnuința cu greul, dar Septimiu își dă seama că mai e ceva, resimțit din plin pe propria-i piele. Nu poate să uite că munca asta i se plătea după cît e ea de grea, or ei lucrează ca și pe degeaba, ca la ocnă aproape, pentru cîteva sute de lei adunate pe un carnet de CEC cu care se vor lăsa la vatră. Asta e, și totuși ei văd bine cum Septimiu nu trage cu dinții și nu-i silește ca nesătulul la normele alea, chiar dacă le notează și le socotește pînă le zăpăcește, multe chestii se fac și se desfac doar acolo-n carnețelul lui și el se mai pricepe să întîrzie vagoanele cu pietriș prin triaje și să-i învețe cum să răstoarne o șină într-o rîpă pentru a aștepta pînă seara macaraua să vină s-o pună la loc și arareori dacă i-a zorit cînd fumează sau își mai trag sufletul sub un pom, că doar nu pe moșia lui își omoară ei zilele pe vipia asta de-ți iau foc creierii-n cap, uite-i deja septembrie, și încă scurmă în ei ca un diavol. Ce mai, Septimiu e tocmai cel de care au nevoie ca să le îndulcească zilele cît de cît în mijlocul acestei vitregii. Dar nici să-l scoți din dracii lui, nu se face. Pur și

simplu, nu se face. Păi mai fă-te că lucrezi la ceva cînd îl vezi că vine și el întors pe dos de cît trag de el și cadrele, și ăia de la calea ferată, care au pus mîna pe noi, pe muncă pe de pomană, hai să tragă în neștire, și uite-l pe ăsta, soldat Cafanu, întins pe iarbă în liziera de salcîmi, singur el, ca mort acolo, cînd toți s-au apucat de lucru de o oră, răscrăcărat, cu reteveiul de rangă lîngă el să se apere de muște, încît i-au și spus:

— Nu vrea, tov. caporal.

— E beteag? E bolînd? întrebă molcom caporalul Septimiu.

— Nu spune nimic. Să-l ia dracu. Poți să-l întrebi orice. Stă cu ochii-nchiși ca un mort.

— Păi no, c-o fi mort deja, și voi trajeți dă hieru' ăsta ca bou'.

— Măcar de l-o fi luat dracu, face Drișcu, un oltean șaten mic, subțirel și fercheș. Și-așa, și cu el, și fără el, tot aia.

Caporalul Septimiu cobora deja terasamentul lung și-n pantă lină, și cînd ajunse la valea coborînd încă spre lizieră, cei șapte soldați goi și-n maiouri prăfuite aruncară rângile și lopețile și porniră în urma lui. Putoarea aia jegoasă de Cafanu pînă și pe Septimiu să-l scoată de pe fix, cît e el de băiat dulce, și la o adică de ce să facă ei norma lui, cum de mai bine de-o săptămînă tot așa fac, și dacă nu-i e bine să se ducă la infirmerie în loc să-i încarce degeaba cu încă un om sau să-l bage să stea la umbră la arest, cu siguranță că asta-i trebuie și merită.

Visase un vis scurt, era Colivăreasa, rîsul ei limpede îi umblă prin măruntaie preț de o secundă. Era la umbră și la răcoare și parcă nu-l mai mînca pielea și pe urmă i se porni uruitul în cap și umbla ceva lipicios și scîrbos pe el. E caporal Septimiu, îl văzuse cățărat în vîrful terasamentului. Se întorsese cu fața în jos. Îl gîdila un fir de iarbă în nară, cum stătea cu palma sub obraz, de-ți vine să înnebunești. Înnebunește, Mite!

— Ești beteag, tu, Cafanule?

— Aha. Mi s-a rupt o vînă... Iaaaaaaa! Sări în picioare cu ochii injectați și un val de salivă îi năpădi bărbia în timp ce-l

împungea violent, cu vîrful răngii folosite ca o sabie, în gît și în burtă. După un mers scurt îndărăt, concomitent cu ceilalți șapte soldați, caporalul Septimiu Bucșe o rupse la fugă. La jumătatea urcușului văii o viră la dreapta, în coborîș și către pomii lizierei, cu Mite în urma lui, aproape, zbierînd și învîrtind ranga deasupra capului. Gîfîiala sta să-l stranguleze pe caporal, în vreme ce gîfîiala celuilalt și zbieretele îi ardeau spatele, împingîndu-l înainte. Se-mpiedică, buși din toți rărunchii pe burtă și-n același moment simți izbitura lui Mite încălecîndu-l din salt și genunchii împungîndu-i coastele și brațele puternice ale nebunului răsucindu-l, întorcîndu-l cu fața-n sus dintr-o singură smucitură. Mite nu lăsa ranga din dreapta, iar cînd simți mîna caporalului apucînd-o, îl izbi cu călcîiul bocancului peste degete. Îi fixa bărbia cu stînga, strîngîndu-i fălcile în cleștele degetelor, apoi toți văzură cum, tot cu stînga, suflîndu-și nasul abundent, întinse o pală de muci de-a lungul și de-a latul chipului porcin din care fugise tot sîngele.

Ei se cam cutremurau pe dinăuntru, ba aproape că rîdeau, păstrîndu-și neclintită neutralitatea. N-ar fi avut de ce să se implice mai mult decît niște martori pasivi, dar arși de curiozitate față de deznodămîntul acestei povești. Ăsta umilit la sînge în fața lor, ăstălalt gata s-o scrîntească urît cînd o fi să se afle. Mite se ridicase. Aruncă ranga învîrtindu-se pe cer pînă hăt, în buza terasamentului, lîngă șină. Te minunai cît de departe putuse să zboare din elanul său arcuit, de sulițaș, în timp ce ei îl ajutau pe caporal să se ridice, îl scuturau și dădeau să-l șteargă pe față. El nu-i lăsă, se șterse singur cu mîneca, și înțeleseră numaidecît că încă nu s-a terminat, vor mai avea ce vedea și comenta și azi, și mîine, și toată săptămîna, cum o să-și spele ăsta onoarea, așa, bărbătește, că uite-i față-n față arătîndu-și pumnii. Ce le-a plăcut mai apoi e că butucul ăla de Septimiu tot se ținea în picioare după șapte-opt lovituri în plin care-l umpluseră de sînge ca pe un porc tăiat. Abia mai sufla, plin de sînge și sudoare, și pe urmă n-a mai avut ce face. Le-a întors spatele și-a luat-o spre terasament și de-a lungul șinei și s-a dus, singur, cu tot necazul lui.

Își dădură seama că Septimiu tăcuse mîlc, sau cine știe ce răzbunare secretă clocea, sau o lăsase moartă, cînd, după trei zile, Cafanu rămăsese încă necontactat de nici un cadru. A patra zi, cînd a fost chemat la locotenent, deja știau pentru ce și că de la unul dintre ei se aflase despre mascarada din pădure, și unora aproape că le părea rău că nu acționaseră în acest fel mai devreme, încă din ziua aia, cînd tot rahatul ăsta era cald încă, așteptînd după vita asta de Septimiu să-l dea în gît, care uite că-n baza lui tot pe capul lor o să stea putoarea, să muncească șapte la norma pentru opt. După patru zile însă e cam tîrziu, s-a mai răcit și nu-i mare lucru ca tov. caporal bun de șters mucii pe el și alergat cu ranga și umplut de sînge ca o vită înjunghiată să nu mai recunoască, să spună că habar n-are și gata, că s-a-mpiedicat și a căzut cu muianu de șină pînă-i s-au învinețit ochii.

Locotenentul Iulian Mandache a terminat Construcțiile Civile. Cînd bătrînul lui i-a spus că-i musai, că trebuie neapărat, fără-nvățătură în ziua de azi ești un om mort, el l-a înțeles, i-a urmat cu sfințenie povața. N-a fost un fitecine bătrînul, ei n-au trăit deloc rău, ba față de alții au dus-o împărătește. Îmbrăcați și mîncați și tot ce le trebuie în casă, așa că numai să-nvețe și nimic altceva, iar bătrînul i-a ajutat cît a putut și pe el, și pe frate-său. Avea și mai are unele relații, ca fotoreporter principal pe la cele mai importante publicații centrale. Un artist în meseria lui, toți trag de el și banii curg gîrlă, încît în vremea din urmă nici nu se mai ostenește să facă pe pozarul ambulant pe la nunți și botezuri. Îl mai cheamă unul și-altul și el strîmbă din nas și dă din mînă. Dintotdeauna, Iulian l-a admirat și l-a luat ca exemplu de hărnicie și corectitudine și cumințenie. După ce Iulian a ieșit inginer, cu marile lui relații și cu banii lui mulți, bătrînul s-a zbătut și i-a găsit un post în București. Îi numărai pe degete pe cei cărora le-a ieșit figura asta. Mai toți din promoția lui s-au împrăștiat pe

marile șantiere ale țării, la te miri ce canal și te miri ce combinat, unde țara avea nevoie de ei. El a rămas să facă blocuri pentru țară, în București. Cu un salariu de să-l cheltuiești într-o seară la Athénée Palace, cum adesea făcuse în studenția lui de toată bafta, pe care-o s-o plîngă cu lacrimi amare toată viața. Bătrînu' nu se uita cînd era pentru el și scotea teancurile de sute de te miri unde, doar pentru el făcea și dregea atîtea învîrteli și alergătură pe la nunți cu filme și hîrtie din fondurile redacțiilor. Da' uite că n-a mai fost așa, cînd Iulian s-a văzut pe leafa lui și cu trei copii deja, la nici treizeci de ani, și cu program de zece ore pe șantier și leafa aia mizeră. Și tot bătrînu' a fost atunci cu povața cea bună, cînd i-a spus și tot el a făcut niște manevre pe la tovarăși mai mici și tovarăși mai mari ca să-l bage pe Iulian la Școala de Ofițeri, care acolo și-n Miliție iese cu lefurile cele mai mari, i-a spus bătrînul, și că ei te-mbracă și te-ncalță și-ți dă să mănînci, fă-o și p-asta, ca să te-ajuți singur și să fii pe picioarele tale. A făcut-o Iulian. A ajuns din construcții civile în economia națională la construcții CFR, aici, la fundu' pămîntului. Dar decît la început s-a amărît mai tare, că nu-i barem într-un oraș și că nu face militărie pentru că-i inginer, deși destui neingineri fac ce face el și mai rău de-atît pe la canale și combinate, și pînă la urmă a văzut că-i bine. Pe unde te-oi duce, haina militară de orice fel te pune ceva mai sus decît oricare. Leafa-i bunicică, apartament în oraș aici, aproape, la zece kilometri, și-aici și birou, și casă, și popotă, de unde poate trimite copiilor acasă orice de mîncare, de nu mai are nevoie soția să ia un morcov din piață. A avut el dreptate, bietul bătrîn, și de astă dată, e boierie curată, cît ți-o fi dor de București, e mai București aici decît oriunde. Kenturi, cafele, nesuri, coniacuri, bidoane de vin de butuc, pe vijelia asta de le suflă pe la toți prin stomacuri, pentru că soldatului zi de zi i se face dor de-acasă și de permisie și părintelui la fel i se face dor de copilul lui militar, care tot cere de-acasă și aruncă în tine cu marfă, să te dea jos, nu alta, cît nici

un doctor nu primeşte. Ba nici în privinţa muncii n-ai la ce să te plîngi. Normezi armata şi-o scoţi din statele şantierului CFR-ului, e la mintea cocoşului, toţi sîntem ai statului şi mîncăm unii după alţii şi de pe urma statului, e clar şi limpede, nu-i nici un fel de dubiu, îi ai p-ăştia-n grijă, adică să muncească şi să nu se bage cu capul sub roata vreunei locomotive. Le e şi lor greu, dar ce să le faci, sînt tineri, ţara are nevoie de ei, păi dacă ar fi război? Un atac la graniţă, ceva, cu ăştia lăsîndu-se la vatră fără să fi pus mîna pe-o armă de cinci ori. Ba atacul şi războiul sînt aici, cu tîrnăcopul şi ranga, cu kentul şi nesul, cu ingineria de nimic şi uniforma militară care te mai scoate cît de cît din nevoi. Războiul e aici, noi între noi, care răzbeşte şi care crapă de foame ca cîinele. Războiul acesta, locotenent Mandache, e cel mai sîngeros dintre toate cîte s-au pomenit oriunde-n lume, cu orice fel de arme. Şi nu că ei îl pierd şi tu îl cîştigi, locotenent Mandache, ar fi prea frumos atunci. La o adică ei cîştigă, plecînd şi venind mereu, tot la un an şi patru luni, în vreme ce tu stai aici permanent, unde încă-i al dracului de bine cît ai avea norocul să nu nimereşti pe şantierele naţionale ale tineretului, la Canal, la te miri ce combinat, la te miri ce Casă a Poporului despre care ai auzit că mor acolo soldaţii pe capete. Acest război, locotenent Mandache, e să dai să fugi, e cu mai multă nenorocire decît bomba atomică...

Numele soldatului Dimitrie Cafanu i-a spus de la bun început ceva. Un Grigore Cafanu i-a fost şef bătrînului într-o vreme. Lucrau ei pe atunci la chestia aia, *Zori Noi* parcă, şi bătrînu' era mereu cu Cafanu ăla-n gură, că doar şefu-i cheia. Cînd l-a văzut pe soldat Cafanu' şi-a adus aminte de figura aia de pisică adormită din nişte poze pe care le developa bătrînu' pe-acasă. Erau zeci şi sute, cu torturi şi aniversări şi copii mulţi. El era, ăsta-i băiatul şefului lu' bătrînu', care uite că faţă de el, locotenent Mandache, a ajuns nu prea bine. Parcă i-ar fi spus, l-ar fi-ntrebat, să vadă cum a făcut şi-a dres de-a ajuns aici şi n-a fost în stare şi el de ceva

mai de Doamne ajută. Chiar dacă și el, locotenent Mandache, tot aici se cheamă că e, în aceeași oală, nu e același lucru. Dar la ce bun să mai intre-n vorbă cu el? Îi e destul lui Iulian că bătrînu' s-a priceput să-și aranjeze copiii mai bine decît șeful său, și n-are decît să-l venereze pe bătrîn, o merită cu prisosință. Altminteri, n-ar fi avut el ce intimități să aibă și nici măcar ce vorbi cu soldatul în termen Cafanu Dimitrie.

A venit însă la el olteanul ăla micuț, soldatul în termen Drișcu Virgil, să-i spună că ei la punctul lor de lucru trag pe brînci să-i scoată norma lui Cafanu și că s-au săturat, că le-a ajuns la os și așa mai departe. Și i-a spus, uite ce e, Drișcule, tu să nu-mi vii mie cu turnătorii d-astea de doi bani. Dacă ei, șapte inși, nu sînt în stare să-l dea pe brazdă pe Cafanu, să-l bage la mijloc pînă mănîncă din fierul șinelor, atunci înseamnă că sînt toți de nimic și n-au decît să muncească în locul lui. La care Drișcu i-a spus că nu te poți apropia, că l-a umplut de sînge pe caporal Septimiu și tot gogomănii d-astea, care dacă-s adevărate înseamnă că voi faceți de căcat Armata Română și v-aș băga numaidecît pe toți în tribunalu' militar ca trădători și sabotori. Adică voi, șapte inși cu șapte răngi și tîrnăcoape-n mîini, vă lăsați regulați de un nemernic? Uite ce e, Drișcule, cu prima ocazie cînd mai aud de la tine chestii d-astea, cu mine te-ai ars. Tu crezi că ăsta-i cel mai rău loc de la diribau? La Canal ai auzit cum e?

Se făcuse foc locotenentul Mandache. Îți vine să-ți iei cîmpii cînd îi vezi așa. Soldații ăștia au războiul lor, pe care vor cu tot dinadinsul să-l piardă zi de zi. Special pentru așa ceva îi crește țara, ca să știe să piardă războiul. Cînd s-or duce acasă să pună cornu-n pămînt, să nu zică pîs, să tragă-n credință și să se tîrască precum rîmele pe pămînt. Ba lasă că-i mai bine așa, e foarte bine.

Săracu' soldat Drișcu avea dreptate-n definitiv, decise locotenentul după ce-și frecă un nes și se mai liniști. De ce să-și facă ei singuri dreptate, cînd dreptatea e-n mîna ta, locotenent Mandache? Țara d-aia te-a-mbrăcat în uniformă cu grade, ca să cîștigi războiul,

împărţind dreptatea. Cineva trebuie să piardă şi cineva trebuie să cîştige, iar războiul ăsta nu se termină niciodată. L-a dus bătrînul meu şi Cafanu, îl duc io cu fiu-său Cafanului, îl vor duce copiii noştri, unde nu-i iertare şi nici împăcare, în această vale a rîsului înotînd în zoaie de sînge pînă la brîu. Războiul trebuie să continue, locotenent Mandache!

Şi l-a chemat la el pe caporal Bucşe Septimiu. El n-a vrut să recunoască nimic, deşi avea amîndoi ochii negri. Locotenentul l-a sucit, l-a învîrtit, l-a ameţit, zadarnic. El a căzut. L-a chemat atunci din nou pe Drişcu, pe care tocmai îl ameninţase cu Canalul şi el o luase de bună, de parcă io, locotenent Mandache, aş fi şef de centru de recrutare. Tot speriat era Drişcu şi dădea din colţ în colţ cînd l-a pus de faţă cu Septimiu. Păi dacă nu ei cu gura lor cer anchetă, atuncea cine? O să le arate tov. locotenent Mandache cum se face anchetă. I-a-ntărîtat, ăla că aşa, ăla că invers, şi cum a fost şi că minţi, ba tu, ba tu şi tot aşa, ca nişte copii la grădiniţă care oricînd aşteaptă să dea piept cu duşmanu' ţării la graniţă... Gata! Văd că vă bateţi joc de mine! Adică eu sînt maimuţoiu' vostru să vă bateţi joc de mine cum vreţi voi. Să mă minţiţi în faţă. Dacă nu vă puneţi de acord imediat, zece zile de arest pentru fiecare, plus degradări şi ce s-o mai ivi. Şi s-au pus de acord: Cafanu e dement şi periculos, tov. locotenent Mandache. D-aia nu i s-a dat nici armă pe mînă, da' nici rangă nu trebuie să i se dea. Daţi-ne altu-n locu' lui.

Locotenentul era satisfăcut. Ancheta mergea. Va merge pînă-n pînzele albe, pînă ce toţi vinovaţii vor fi dovediţi şi pedepsiţi. Scrumiera era plină cu chiştoace de Kent. Îşi spălă gîtul şi gura de amăreala fumului cu o duşcă lungă de coniac trasă direct din sticlă, apoi aruncă scrumiera pe fereastră şi mai trase o duşcă. Înşurubă dopul de tablă galbenă şi puse sticla la loc în dulap. Cu Albanezu' ăsta se împacă cel mai bine, e cel mai bun prieten pe-aici prin pustietăţi. Îşi aprinse încă o ţigară şi se gîndi că-şi va mai face o cafea şi va trimite după soldat Cafanu.

Soldat Cafanu străbate liziera de salcîmi cu un bidon de plastic fumuriu. Vîntul răscolind frunzișul are susurul unei aduceri aminte îndepărtate, nefolositoare, iar el e în pantaloni kaki albiți de praf, acoperind bocancii cu cataramele descheiate, și-n maiou alb, părînd nespălat de luni de zile. Țepii unei bărbi de o săptămînă îi năpădesc figura tuciurie, cu pometi largi și privire transparent-fosforescentă, de felină derutată, rătăcită pe urmele unei prăzi iluzorii. A istovit soarele acestei veri vîrstîndu-i cu reflexe ruginii coama de păr negru încîlcită și murdară. La început le asigurau frizer destul de des și le impuneau să se bărbierească în fiecare zi. Pentru Mite mai cu seamă, era un supliciu să transpire-n praful vagoanelor de pietriș proaspăt ras. Îi ieșise pe după urechi și pe bărbie o crustă subțire de răni, peste care a trebuit o vreme să dea cu lama.

A fost secetoasă vara și nu s-a simțit nici o adiere și nici un strop de răcoare, deși muntele e aproape. Vîntul ăsta pare să vină de departe, înfometat și cu roiuri mari de frunze uscate și stropi de ploaie. Ar fi bine să plouă. Ar întrerupe lucrul și s-ar adăposti ei pe undeva. Dar stropii sînt rari, vîntul împrăștie norii. N-o să plouă, doar că s-a răcorit dintr-odată, o să ningă direct și atunci o să fie și mai bine, vor ieși cu lopeți pe lîngă locomotivele cu pluguri care deszăpezesc terasamentele... Și n-ai decît să faci pe nebunul pînă înnebunești. Și la balamuc sînt oameni, peste tot unde sînt oameni e loc de-ntors. Ba spunea unu' venit de-acolo că-i plin de soldați și cadre de toate gradele, cei mai mulți aterizați direct din economia națională. Ba nu i-ar plăcea nici acolo lui Dimitrie. Dar nici aici. Și nici de acasă nu-i e dor, după cum nici de butoaiele de la Policolor, ori să mai facă pe zidarul niște luni ori niște ani. Încotro atunci? Ba nu se frămîntă deloc. Alții vor hotărî în locul lui. Singura lui treabă e cu lopata și ranga și barosul, și-i mai puțin obositoare decît să te gîndești încotro s-o iei.

Vîntul s-a înteţit şi nu mai picură. El iese dintre salcîmi în drumul de căruţe care tiveşte liziera, mergînd paralel cu calea ferată. Fîntîna cu cumpănă, avînd drept contragreutate o buturugă enormă legată cu sîrmă, e peste drum şi lîngă lanul de porumb adînc de mai mulţi kilometri. Din vîrful terasamentului se văd în zare, peste lan, dealuri împădurite, peste care se încovoaie spinările unor munţi albaştri. Satele sînt departe de locul ăsta, şi tîrgul e destul de departe. Ieri, Dimitrie a văzut pe drum trecînd nişte femei cu biciclete. Aveau pe ghidoane şi pe portbagaje sacoşe burduşite cu drugi de porumb şi tenişi încălţaţi pe picioarele goale, înnegrite de soare şi stropite de noroi uscat. O fi început culesul, dar lanul de lîngă fîntînă e pustiu. Astă vară au fiert porumb în cîteva rînduri, dar norma nu prea te lasă să-ţi tihnească.

Vărsa în fir subţire în bidonul lăsat jos din găleata grea de lemn, cercuită cu bandă de tablă îmbrobonată de rugină şi îmblănită pe fund cu un strat tare de muşchi verde. Îl clăti, îl mirosi, are un damf încins de tescovină, deşi sînt mai bine de trei săptămîni de cînd l-au umplut într-o dimineaţă cu trei jumătăţi de rachiu de drojdie cumpărat din tîrg. Norma nu-i lasă să le tihnească, dar mai ales e mare lipsă de bani, iar apa oricum miroase a ţuică. După ce umplu bidonul, urină în drum, cu spatele la fîntînă şi privind spre liziera de salcîmi. Ar mai fi zăbovit, aici parcă-i mai linişte, o luă totuşi agale printre salcîmi. Ba pe caporal Septimiu l-a chinuit rău de tot. Oh, ce mai căsăpeală şi ce mai cîrpeală. A ajuns un cîrpaci, el, care altădată anestezia omul cu o singură împunsătură măiastră. Croşeurile dibaci ochite în vîrful bărbiei ori în carotidă, exact între ureche şi osul maxilarului, şi contra de dreapta pusă cu precizie în zona dintre nas şi vîrful bărbiei, precum şi toate loviturile upercutate, cu stînga scormonind în capul pieptului şi-n ficat... Aia e, că nu mai eşti un vraci, ci un jalnic cîrpaci. Şi cu toate astea n-o să aibă linişte pînă nu l-o duce cu şuturi în fund pe Drişcu prin toată liziera asta ca să-l arunce în fîntînă. Cît e de mic, atît e de-al dracului, cu strîmbăturile lui şi crizele lui cînd

dă cu lopata de pămînt, că ori punem mîna toți, ori. Ori s-o-ncalece pe mă-sa de pitic oltenesc nenorocit, că-i iau zilișoarele cu mîna mea.

Caporal Septimiu tocmai sosise în vîrful terasamentului și-l aștepta. Pe ceilalți îi lăsase jos, lungiți sub salcîmi, și nu se mișcaseră de-acolo. Ei nu se apucă de nimic pînă nu-l văd și pe Cafanu că pune mîna. Dacă se scarpină Cafanu sau se oprește să tragă o bășină, mai iau și ei o pauză. Și numai jigodia asta de Drișcu îi manipulează în felul ăsta, cum că tot ce îndură ei aici de la Cafanu li se trage. Acum ei îi cer apă lui Cafanu.

— Șefu' mai întîi, îi atenționează acesta trecînd pe lîngă ei și ia pieptiș culmea terasamentului, întins, către caporal Septimiu, care pare într-adevăr teribil de însetat. E asudat și aprins chipul lui rotofei de atîta alergătură pe zăpucul ăsta, kilometri și kilometri de șină cu carnețelul în mînă, și cu ochii negri de vineți, dar deloc nu se lasă, nimic nu-l apasă.

Mite întinde bidonul cu amîndouă mîinile, cu o încetineală solemnă și pătrunsă de respect. Caporalul e mort de sete, gîlgîie lacom, cu capul răsturnat pe spate.

— Lasă-ne, bă, și nouă, băăăăă! Apa, băăăă!... strigă unul dintre cei de jos.

— Îi vezi, dom' caporal? șuieră Mite înveninat. Atît de harnici că mai bine ar muri de sete decît să se ducă pînă la fîntînă.

Septimiu, atent la soldat Cafanu, pare totodată hotărît să bea cinci litri de apă dintr-o singură dușcă lungă. Într-un tîrziu, smulge bidonul de la gură cu o zvîcnire care îl stropește abundent pe Mite pe față și pe piept.

— Așa-i, Cafanule.

— Oh, se scutură Mite înfrigurat. Mă răcoriși, dom' caporal. Să trăiești, să-ți dea Dumnezeu o soață, știi cum...

— Băăăă, nu mai risipi apa, băăăă!... se aud de jos mai multe voci încălecîndu-se.

— Știi, una d-aia strîmtă-strîmtă-strîmtă, cum am avut io una, stai să-ți spun, și zbieretele însetaților de jos se unesc și se intensifică bruindu-l. Strigă către ei: Tăceți, bă, că cobor la voi

și vă bat cu bidonu' ăsta-n cap pînă vă trece de sete! Era im-po-si-bi-lă, dom' caporal. Umbla numai cu tubul de Nivea la ea, erau nedespărțiți. Era la Liceul de Chimie, în clasa a unșpea, și cam pe măsura ta, dom' caporal, așa, la vreo optzeci de kile...

— Hai, Cafanule, zise Septimiu. Să mergem. Ești chemat.

— Stai să-ți spun, dom' caporal. Bine, hai să mergem și-ți spun. Era ea nu chiar scundacă, da' o cam dădeai de-a dura. Îți dai seama, la șaptișpe ani ai ei și-o mutrișoară bucălată și cu cîrlionți blonzi, de îngeraș rotofei, că eu cum te-am văzut pe-aici numaidecît m-am gîndit la ea. Ce v-ați mai fi potrivit... Da' dacă n-aveam Nivea sau vaselină parfumată la noi, dac-ai mai pomenit așa ceva, dom' caporal, puteam să ne luăm adio.

— Cum adică, măi, Cafanule?

— Adică nu chiar, da' orișicît, pe intrarea principală nici nu mai putea fi vorba. Așa era ea de fel, strîmtă și uscată ca o smochină, ca la o măicuță de șaizeci de ani. Odată a tot căutat pe la mine prin baie ceva să ne ungem și-a dat peste un tub de pastă de ras, și-am lucrat atunci un mal de clăbuc mai mare decît noi, de ne piteam prin el, dom' caporal...

Se-nveselise caporalu', ba rîdea în hohote, iar cînd se liniști îi povesti întrevederea cu locotenentul Mandache și despre confruntarea cu Drișcu. Îi spuse că nu-i era de arest și degradare, cît de faptul că el, soldat Cafanu, e stricat la cap ori că s-a stricat aici, ori că așa-i de fel. Poate-i mai bine să știe ăștia cu cine au de-a face, ca să nu-l lase să facă vreo tîmpenie mai mare, care, fără-ndoială, tot pe soldat Cafanu l-ar îngreuna. Mite îl bătu pe umăr, dîndu-i dreptate întru totul caporalului. În definitiv, ei știu mai bine, se gîndi apoi. Acum, ei hotărăsc ce vor face cu el, n-are rost să-i încurce contrazicîndu-i.

— Și ce-a zis Mandache că face cu mine?

— Acuma, Cafanule, iar ești greu de cap. Cum să-mi grăiască el mie ce vrea să-ți facă!? Te-o chema zilele astea să-ți grăiască...

— Ia stai. Acuma nu el mă cheamă?

— No, c-am uitat, de cît de iute m-ai luat cu vaselina parfumată. I-o doamnă, no, în straie negre. Mumă-ta o fi, c-o baftă de deces în familie, de-ți dă drumu' acasă o săptămînă.

— Oh, ce baftă mi-ai adus, dom' caporal. Dacă-mi dă drumu', te cinstesc pînă mori cînd mă-ntorc.

Nu i-a prins nici o locomotivă din urmă. Pînă la gara tîrgului au bocănit șase kilometri cu bocancii în grinzile traverselor. Caporalul a rămas în triajul de marfă din susul gării, la un vagon cu pietriș pe care-l pregătea pentru descărcat o grupă de soldați.

Mite, în maiou și cu bluza pe umăr, sălta grăbit peste rețeaua de perechi de șine, traversînd apoi în diagonală peronul ațipit în amurgul fierbinte. Un pîlc de țărani, răsfirați printre saci mari de cînepă, aștepta în umbra clădirii mici și văruite pe care scria Gara Moșneni. Ieși prin spatele ei pe lîngă gardul înalt al birtului, dincolo de care se auzea zarvă, și printre cele cîteva blocuri cu patru etaje, cu vitrine prăfuite la parter. Strada dădea direct în uliță, unde simți răcoarea amestecîndu-se cu înserarea umplîndu-i plămînii. Era un aer bun, pe care se străduia să și-l amintească și să-l recunoască, inspirîndu-l profund. Știa cine-l așteaptă. Poate că tot ce-i acum pe cale să se năruie va reîncepe să se adune și să se lege. Ea îl ajutase și altă dată. Ba în tot răstimpul de cînd o cunoscuse îi înlesnise fuga, cu o fîlfîire îndoliată scoțîndu-l din mîinile celor care vroiau să-l răpună. Rîsul ei reușise să rupă spaima pentru o vreme. Petrecuseră împreună multe dintre diminețile acelei ierni și ale anilor ce au urmat. Cînd el a vrut să rămînă la ea, i-a spus că, dacă ar fi fost ceva mai tînără, poate s-ar fi încumetat la pasul acesta. Ea va fi deja bătrînă cînd el o să crească. Cine va avea grijă de ea atunci ? îl întrebă, reproșîndu-i-o totodată. Cine o va apăra de băieții Colivarului ? În nici un caz nu se poate lăsa pe mîna lui. Rîsul ei ostenise. O năpădise din nou frica, și întreaga vină o purta el. O făcuse să-l iubească, își bătuse joc de ea pînă într-atît încît să nu vadă că ei nu se potrivesc deloc. Lucrul acela care i-a apropiat nu înseamnă nimic sau contează foarte puțin,

în nici un caz nu poate arăta că se potrivesc. De ce n-o lasă în pace ? De ce nu-și vede de treabă, căutînd una pe potriva lui ? E plin peste tot de fete și femei. De ce o chinuiește ? Și atunci el a fost nevoit să vadă că ea e înglodată pînă peste cap în treburi gospodărești și-n serviciul ei la Fabrica de Pîine, a văzut că anul acela își cumpărase doi porci, pentru a se asigura de carne tot anul, și-a mai trebuit să vadă și să accepte că ea are și un soț, brutar, lucrînd la aceeași Fabrică de Pîine, în schimbul de dimineață, cînd el o căuta, nereușind acum decît s-o hărțuiască tot mai tare. O copleșea această hărțuială și mai mult decît orice, o apăsa că-și înșală soțul și trebuie să-l mintă în permanență. Era un om bun soțul ei, care fără doar și poate că o iubea, știa să aibă grijă de ea, ea e sigură că va ști mereu, lîngă el nu se teme de bătrînețe. E adevărat că-i place să bea, da' vezi, cam toți sînt așa, ba cu metehne și mai rele. În schimb, el e foarte muncitor, aducător, toată ziua aleargă încolo și-ncoace pentru casă. Cînd a cerut-o de nevastă și l-a refuzat, a plîns săptămîni în șir, îi ieșea mereu în drum așteptînd-o în frig și-n zăpadă, se-mbolnăvise și slăbise, ajunsese cît un greieraș, și ea n-a suportat să-l vadă suferind. Socrii ei, deși au cam strîmbat din nas la început, o iubesc acum ca pe propria lor fiică. Cum ar putea ea să le facă o măgărie ca asta ? Să-i lase pe toți, să lase tot, să se ducă... Nu, ea nu e pentru astfel de aventuri și nu mai are nici vîrsta. Ea e bătrînă deja, e la o vîrstă cînd pasiunile nu duc la nimic bun, sînt mortale. Spunea mereu că-i bătrînă, ori că-i bătrînă față de el, făcîndu-l pe Mite să înțeleagă că-i un copil vicios, că trebuie neapărat să se schimbe. Apoi îi spunea că de bună seamă viața îl va schimba, el are viața înainte și trebuie să privească plin de nădejde. Colivăreasa îl rănea, se sfia parcă să-l rănească și mai rău, respingîndu-l definitiv. Teama lui de a o pierde se mistuia în teama de a nu-i face rău. Era într-adevăr un copil vicios, care începuse să vadă în femei o rasă aparte, un fel de pisici cu o mulțime de vieți, renăscînd permanent una din alta, pe măsură ce te străduiești să le distrugi. Doar Colivăreasa părea să aibă o

singură viață, amenințată și de băieții Colivarului, și poate fiind acum în mîna lui. Teama ei că nu va mai cădea în picioare, că el o va omorî cu viciul dragostei lui îl copleșea și pe el.

A căutat-o de cîteva ori la Fabrică. Ea i-a dat un cozonac odată și, pe urmă, el i-a cumpărat o bluză neagră, pe care n-a vrut s-o primească, pentru că acest dar ar fi consfințit legătura lor vinovată. Acolo era locul unde doliul ei veșnic, amintind de Colivaru și de toți morții ei de care se dorea nedespărțită, căpăta culoarea albă a halatului și-a șorțului de panacodară. Într-una din zilele acelea a ținut ca el să-l cunoască pe soțul ei, căruia i l-a prezentat sub pretextul că vrea să se angajeze acolo. Era doar pe jumătate un pretext, ei i-ar fi plăcut într-adevăr ca Mite să se facă brutar. Altă dată îi spusese că ei îi plac oamenii care au o meserie stabilă, care știu și fac ceva folositor, ceea ce era iarăși o aluzie la faptul că un astfel de om îi trebuie ei, cu totul altfel decît el, pe care nici școala și nici altceva nu-l puteau ține-n loc.

Semăna foarte mult cu ea maistrul acela brutar blond și cu un aer senin, ca un vis întrerupt și diluat de un zîmbet perpetuu, ce părea nefiresc acolo, în dogoarea de iad a cuptoarelor cu benzi, populată de femei și bărbați prăfuiți de făină. El îi povesti puțin lui Mite ce se întîmplă acolo, cum devine cu făcutul pîinii în trei schimburi zilnice, șapte zile pe săptămînă, în cuptoare care abia au timp să se răcească pe rînd cîteva ceasuri pe lună, avea o voce melodioasă și puțin solemnă, amintind de psalmii Colivarului captînd credincioșii slujbelor de la Sfînta Vineri, iar Mite nu putu să nu aibă în sfîrșit certitudinea că nu va fi în stare niciodată să facă pentru ea ce face acest om. El are grijă de ea, așa cum și Colivaru avusese grijă de ea și așa cum îl îngrijise și ea pe Colivaru. Oamenii trebuie să-și poarte de grijă unii altora, nici ea nu putea fi altfel. Asta în vreme ce prea puțini sînt ca el, lipsindu-se de grija oricui, pentru că nu e în stare să poarte de grijă cuiva, cînd un cîine sovietic, cînd un cîine al nimănui, rătăcit fără scăpare în obiceiurile lui de cîine și-n viața lui de

cîine, și totuși neuitînd vreodată că singur a ales asta, pentru că asta i-a plăcut. A fost o alegere, printre cele cîteva care ți se oferă. Și tocmai că ea, Colivăreasa, îl ajutase să-și împlinească această alegere. Datorită ei, el reușise să fugă.

Mergea avînd deja siguranța pămîntului ferm sub picioare, și chiar dacă uneori se simțea puțin ostenit, nu călca în gol. Rîsul ei risipise orice urmă de nesiguranță. A durat și asta o vreme... Ba pînă de curînd, pînă să-l dea peste cap bestiile astea în uniformă de aici. Acuma însă, parcă din nou a prins putere, simte pămîntul uliței și pe urmă asfaltul șoselei sub picioare, cocoșii și cîinii lătrînd se aud altfel decît în alte dăți.

Vrînd să-și îmbrace bluza, el vede că mîneca-i descusută, gata să se desprindă din umăr. Ea o să-l vadă în maioul ăsta năclăit de jeg, pe care bluza l-ar mai fi ascuns cît de cît. Ea o să-l vadă așa cum e, murdar, istovit, ca ieșit dintr-o ladă de gunoi, neînstare să-și poarte de grijă, nici lui însuși, cu atît mai puțin altora. E deja prea tîrziu ca el să mai fie așa cum l-ar fi vrut ea, la fel cu ceilalți. Ei își poartă de grijă unii altora, ei se sperie să rămînă singuri mai rău ca niște copii mici, și de aceea se strîng mereu laolaltă în fabrici, în birouri, în familii, în cîrciumi, în parcuri, pe stadioane, ținîndu-se de vorbă și ținîndu-se de mîini și făcîndu-și tot felul de servicii și contraservicii, certîndu-se și împăcîndu-se și punînd la cale plini de speranță viitorul lor și-al celor cărora le poartă de grijă. Și totuși ea îi înlesnise fuga de ei, ea rupsese cîndva spaima din singurătatea lui. Era darul inexorabil al unei vieți, pe care i-l făcuse în nemărginita ei generozitate, pe care el îl citea acum avid pe chipul ei foarte puțin schimbat. Colivăreasa nu îmbătrînise deloc, poate unde obsesia ei că-i bătrînă și va îmbătrîni încetinise trecerea anilor. Părul ei blond era tuns scurt și era puțin trasă la față. Arăta ca un copil, deși s-ar fi vrut un fel de mamă care-i adusese fiului ei țigări și bani și doi cozonaci. Figura ei era scăldată în aceeași seninătate, care uneori, după ce-l cunoscuse pe soțul ei, i-l amintea pe acesta. Lipsea doar

zîmbetul întrerupînd aerul visător pentru a lua în piept grijile lui și ale ei, în vreme ce ea rămăsese cum o cunoscuse Mite la doisprezece ani, pe jumătate plutind în acea irealitate care o apropiase de el, ivind pe rînd ispita și gustul bun al împlinirii ei și gustul rău al vinei și pe urmă spaima.

Venise poate să-l ajute din nou, în alt fel, mîngîindu-l pe tîmplă cu mîna ei despre care ținu să-i spună că-i mîna unei femei bătrîne. Era o mînă stropită de pistruii bătrîneții, cu buricele degetelor cojite și crăpate de aluaturi și de amestecat prin gălețile cu lături ale porcilor, o mînă pe care el nu se mai sătura privind-o și sărutînd-o, nemaiștiind și nemaivrînd să știe dacă e mîna femeii cu care se culcase sau mîna femeii care-l născuse. Era mîna ei și era ea și nu încetase nicicînd s-o venereze, era singura lui datorie pe lumea asta, pe care nu va fi vreodată în stare să și-o plătească. Crezuse poate că, dispărînd definitiv din viața ei, ea se va socoti recompensată. Dar viața ei, pe care el nu fusese în stare s-o schimbe, nu era diferită de a celorlalți. Nu era deloc ușoară, nu era din cale-afară de frumoasă.

Avea la gît, atîrnată peste bluza neagră de un lănțișor de argint, o cutie plată rotundă, ca pentru un ceas de buzunar cît o nucă. O deschise să-i arate pozele soțului ei și fiului ei, decupate în cerc și lipite pe capacele de argint. Ținea la ei foarte mult, desigur, ținea și la socri, țineau unii la alții și se zbăteau unii pentru alții. În ciuda atîtor greutăți și neajunsuri, viața lor avea partea ei frumoasă. Cu tot acest zbucium abia luminat de dovezi de afecțiune și împliniri, Colivăreasa se gîndise la el și își făcuse timp să-l caute. Și totuși, nimic nu o făcea să arate ca o femeie care, făcîndu-i-se dor de amantul ei, se încumetase la acest drum lung pentru a-l vedea. Ea îl mîngîia pe frunte ca o mamă și el îi săruta mîna de mamă și o săruta pe frunte ca pe un copil, dorind-o în același timp, sorbindu-i chipul curat și strălucitor ca o monedă nouă, plin de trupul ei curat și frumos de care n-ajunsese încă să se sature, cotrobăind furibund prin trupurile tuturor femeilor ce-i ieșiseră

în cale, tot mai grăbit și mai disperat, pe măsură ce se irosea nemaigăsind-o. Ea era mama și copilul acestui tată și fiu istovit, răscolind după ea prin slinul lumii întregi. Ea era Colivăreasa. Înduioșarea de pe chipul ei abia se ținea să nu se transforme în milă.

— Arăți cam jigărit, îi spuse. Socotea inutil să-i mai spună și cît de murdar este. Văzuse militari și aici, și-n trenul care o adusese. Încercase să descopere o clipă mai devreme o asemănare cu cel pe care-l căuta. Acum nu-și amintea să fi văzut la vreunul un aer atît de prigonit ca al acestui soldat care o așteaptă de o vreme. Nu-și putea alunga senzația sîcîitoare că a întîrziat prea mult. Se reținu însă, constată doar ca-n treacăt: nu-ți merge prea bine aici.

— Eh, mie nu-mi merge prea bine nicăieri. Da' pînă la urmă mă descurc.

Ea fuma și avea alături, pe masa din melamină roșie din camera bufetului unității, un pachet cu țigări grecești, cu filtru alb. Îi adusese și lui cîteva pachete de țigări din acelea.

— Ai primit scrisorile mele? îl întrebă.

— Nu, n-am primit nici un fel de scrisoare. N-am deschis adică nici una. Le-am aruncat, așa, pe toate și nu m-a interesat de unde vin.

Ea era foarte puțin mirată. Își închipuise, ajunsese să-l cunoască îndeajuns de bine, și totuși dorea să știe ce-l determinase să procedeze așa.

— Nu am chef să aflu ceva despre ei. Și pe urmă, ar fi fost o întreagă nenorocire să le spun ceva despre mine. Despre mine n-am nimic de spus vreodată cuiva.

— Dar eu, Miteluș?

— Oh, tu! Știi bine că n-aș fi avut ce face cu scrisorile tale. De tine, așa, ca acum, aș fi avut poate nevoie. De tine vie, în carne și oase.

— Știu. D-aia, de fapt, nici nu ți-am scris.

— Ai procedat înțelept, ca-ntotdeauna în viața ta. Ea îi dădu o sută de lei, să cumpere cafele și două sticle de suc de la bufet. El refuză, avea și el bani...

— Hai, nu face pe prostu' tocmai cu mine, Miteluș. E mai bine așa, ți-am spus de-atîtea ori și altă dată.

El fusese poate jalnicul întreținut al unor femei, prin aceea că, nimerindu-se seara sau dimineața la ele acasă, mîncase din mîncarea lor. Altminteri, nici ele și nici el nu concepeau să plătească pentru un astfel de serviciu, arareori perfect reciproc. Totuși, el mîncase din ouăle și untul și pîinea pe care ea le aducea de la Fabrica de Pîine, iar ea ținuse întotdeauna să plătească pentru amîndoi cînd ieșiseră împreună undeva, spunînd că e mai bine așa, ori de cîte ori el încercase să se împotrivească.

— Oricum m-ai ruinat, spuse ea cu o afectare contrafăcută.

Pe masă, printre cafelele aburinde și sucuri, el scosese din buzunar o papiotă de ață și un ac cu care încerca să-și coasă mîneca bluzei.

— Să te ajut?

— Nu, în nici un caz. Ai venit să mă vezi, să te-ngrijorezi de viața mea, să-mi aduci o grămadă de chestii... Asta ar pune capac la toate, să-mi cîrpești trențele astea. Doar nu m-ai luat de suflet. Și atunci cînd m-ai trimis prima dată după gaz, mi-a fost groază să mă gîndesc la așa ceva... Că m-ai luat ca pe un cățel degerat din viscol. Tu m-ai luat, de fapt, să te apăr de băieții Colivarului.

Ea zîmbi. Zîmbetul ei era fericit și deloc pierdut.

— M-ai apărat destul de bine, o vreme, de băieții Colivarului. N-a mai fost să fie ca să mă aperi și-n ziua de azi. Am să regret toată viața, dar mai bine să regret decît...

— Mai bine să regreți decît să-ți pară rău, o ajută el, fără să ridice capul din cusătură.

Prea semănau cu niște bătrînei depănînd amintiri, ceea ce pe ea o irita. Nu venise aici să-l vadă cosîndu-și mîneca bluzei. În definitiv, de ce venise? se întrebă. Atunci îi veni în gînd Colivaru și nu mai putu să-l alunge. Îl îngrijise ca o soție și o fiică pînă-n ultima clipă, iar el îi răsplătise devotamentul lăsîndu-i toată agoniseala lui și spaima de moarte a amenințărilor băieților lui.

Toate acestea aparțineau unui trecut de care nu se putea desprinde, o copleșea, își dorea din tot sufletul să poată uita, deși din acest trecut făcea parte și tinerețea ei. Mai tîrziu a știut că tinerețea ei a început cu acel copil de doisprezece ani, trăgînd o sanie prin viscol într-o dimineață de decembrie. A trecut prea repede tinerețea ei. Ar fi stat poate cu Mite oricît, pînă ce acesta ar fi părăsit-o. Nu diferența de vîrstă a făcut-o să dea înapoi și să-l alunge, ci presimțirea ei, azi pe cale de a se confirma, că acel copil nu va reuși niciodată să se lege de ceva sau de cineva. El creștea lîngă ea, îl simțea și-l cunoștea, viața lui va fi un calvar, devenise deja un calvar.

Îl vede în maioul murdar, nebărbierit și tras la față. Încă îl vede frumos, și abia dacă-și dă seama de ce. E un bărbat înalt și bine clădit, un fel de salahor sau mai degrabă un actor pierdut definitiv în rolul unui salahor. Dar mai ales, el e cel pe care-l știe de atîta vreme, e tinerețea ei. Doar de el a avut nevoie mereu, tot ce ar putea să-i povestească el despre el n-o interesează și îi repugnă. El e îndeajuns de abil ca să-și dea seama încotro se vrea îndemnată această revedere, și pe urmă lui îi place să o audă vorbind despre viața ei, despre soțul ei, Sorin, și fiul ei, Romi, despre socrii ei și părinții ei. Locuia laolaltă cu cei patru bătrîni, de care avea grijă, așa cum altădată avusese grijă de Colivaru. De toți avea grijă de fapt, toată familia aceea numeroasă depindea de ea, și Sorin, și Romi, și cei patru bătrîni, precum și cei doi porci pe care-i creștea în fiecare an. Fiecare cerea ceva anume și era o problemă care avea o rezolvare anume. Bătrînii aveau fiecare o boală, cerînd un anume fel de medicamente și un regim alimentar diferit, iar ea trebuia să fie foarte atentă să nu încurce cele patru rînduri de tratamente și era singura-n drept să le distribuie, după cum tot numai ea gătea pentru fiecare mîncărurile permise și le servea la masă.

Toate grijile vieții de familie a Colivăresei, alergăturile din viul dimineții pînă-n viul nopții, întrețineau uruitul monoton al unei oboseli adunîndu-se neîncetat. În vremea din urmă, tot

mai des se simțea la limită. Atunci i se făcea dor de Mite, dîndu-și seama totodată că-i o nevoie de schimbare a ceva care nu se va mai schimba, nici pentru un timp măcar. Îi repugna să aibă un amant. Nu era sentimentul vinei cît repulsia, neputința, încît aproape că invidia femeile măritate culcîndu-se cu alt bărbat și reușind să mintă astfel cenușiul strivitor al unei vieți în care, prin toată lumea care te înconjoară, nu mai poți să te regăsești. Poate-i un handicap al ei, însă, observînd îndelung destule colege de fabrică și prietene apropiindu-se de patruzeci de ani, văzuse că nu prea are ce să invidieze. Și cele foarte frumoase încă și-n jurul cărora roiesc bărbați de toate vîrstele, adesea, par a se amăgi cu bună știință. Pe lîngă această amăgire și multe altele cărora te dai trup și suflet, Colivăreasa începuse să accepte că schimbarea e una singură, venind de la sine și de care n-ai cum scăpa : bătrînețea. Te bucuri de copiii care cresc, de nepoți apoi, și-i tot o amăgire căreia te dai trup și suflet, n-ai încotro, ceva trebuie să faci, alternativa fiind schimbarea cea mare, adevărata schimbare, de care ai început să fugi și spre care te îndrepți neîncetat din clipa cînd te-ai născut. Și, totuși, ar fi fost din cale-afară să fie niște bătrînei depănînd amintiri, chiar dacă tot ce-i lega mai tare nu era mai mult decît o amintire. Acum ea venise să-l vadă. De cîte ori dorise să-l vadă și de cîte ori îl văzuse împotriva dorinței ei, chiar și cînd îl implorase să n-o mai hărțuiască, să n-o mai chinuie căutînd-o, toate intențiile ei care-l priveau se estompau sub un singur gînd : să se culce cu el. Venise să-l revadă după atîta vreme, iar gîndul acesta îi umbla prin tot trupul ca un venin din care se scursese și ultimul dram din dulceața de altădată. Era o boală rea și era o amăgire și mai rea să-și închipuie că el ar putea s-o vindece. Era deja prea tîrziu. Nu se simțea în stare să se dea acestui bărbat străin, mare și murdar și urît. Dintr-odată o năpădi dorul de-acasă, de Sorin și de Romi al ei, de bătrîni, de prietenele și prietenii ei brutari de la care știi întotdeauna la ce să te-aștepți, de toți acei oameni care țineau la ea și n-aveau nimic comun cu omul acesta.

— E tîrziu. Eu o să plec, spuse Colivăreasa.

El ridică privirea din bluză. Ea văzu nişte ochi răi, luminînd bezna de slin a unei feţe pe care încă se străduia s-o urască. Trebuia să-l urască pentru felul cum arăta şi pentru felul cum vorbea. Trebuia să urască şi să dispreţuiască pe de-a-ntregul această fiinţă, numai aşa simţea că se poate vindeca.

— Ziceam că mai stai cîteva zile pe aici. Am găsi o cameră la hotel...

— Nu, Miteluş, şi aşa am întîrziat destul pe drum şi am atîtea de făcut pe-acasă.

De ce să-l urască ? Ce vină are el ? În ciuda tinereţii lui, aproape că i-ai plînge de milă. Figura asta hămesită, cerînd ajutor parcă, şi uite că nici măcar ea nu-şi poate permite să-i poarte de grijă. Ea e înglodată pînă peste cap de griji, de atîtea îndatoriri. Ai ei o aşteaptă îngrijoraţi, de soarta ei şi, deopotrivă, de-a lor. Ce s-ar face ei fără ea ? Va trebui să-i mintă, să le spună că cine ştie unde a fost...

— O să plec, Miteluş. Acum. Am tren peste mai puţin de-o oră.

— Mai stai. Facem un sfert de oră pînă la gară.

— Nu. Acum plec.

— Mai stai trei minute. Aşteaptă-mă.

Dispăru în fugă. Ea îl aşteptă cu ochii pe ceas, gîndindu-se la trenul pe care nu avea cum să-l piardă, gîndindu-se la drumul prea lung şi văzîndu-se acasă, printre ai ei. El apăru tot în fugă şi, alunecînd cu bocancii pe ciment, se opri agăţîndu-se de spătarul scaunului pe care stătea ea. Se spălase. Era ud pe poalele pantalonilor, aruncase maioul şi luase bluza kaki pe el. Vioiciunea care-l însufleţise dintr-odată şi figura cît de cît limpezită şi surîzătoare îi amintiră copilul de doisprezece ani din dimineaţa de decembrie. Din nou îl dori fără speranţă, din nou se dori cît mai departe de el. Făcu un efort să zîmbească.

— Ai s-o conduci la gară pe bătrîna ta Colivăreasă.

— Da, am să te apăr de băieții Colivarului, spuse el. Am să am grijă de tine mereu...

Șoseaua și ulița erau cufundate-n beznă. Ea se ținea cu amîndouă mîinile de brațul lui, călcînd atentă. Începuse să-i povestească despre viața lui de aici, lucruri despre care știuse dintotdeauna că nu-i plac și n-o interesează.

— Taci!

Suna ca o poruncă și ca o promisiune. Ea era Colivăreasa, neschimbată și totuși alta decît o știa. Îl vroia doar pe el, fără nimic din ceea ce putea fi legat de el, dar bucuria ei de altădată se preschimbase în spaimă și nerăbdare. Într-un tîrziu, ea spuse:

— Știi bine cît te doresc.

— Știu, și voi profita din plin de asta. Am să te chinuiesc, după cum meriți. Nu mi-e milă de... De o femeie bătrînă. Aicea rămăsesem acum cîțiva ani. Cîți ani ai, Colivăreaso?

— Destui... Destui peste treizeci.

El știa bine că are treizeci și șase. În ziua cînd îi împlinise stătuse numai în lizieră, lungit pe iarbă, cu ochii închiși, pînă se înnoptase. O văzuse băgînd la cuptor o plăcintă cu vișine și pe urmă o luase cu amețeli și pe urmă o văzuse stînd toată ziua în pat palidă și trasă la față și nemaimîncînd nimic două zile, după care își reveni treptat, începînd să meargă prin casă, și abia după cinci zile s-a dus la fabrică.

— Mda. Ai putea Colivăreaso, să-mi fii bunică. Foarte urît din partea mea. Dar și tu ești o perversă, fiindcă mă dorești. Sîntem doi mari perverși, mă mir cum de ne mai ține pămîntul ăsta, cum de nu se despică înghițindu-ne...

— Miteluș, ți-am mai spus, eu nu sînt o femeie liberă. Sînt legată cu lanțuri grele.

— Unde-s? Nu le văd, nu le-aud zăngănitul! Auzi, mie nu mi-e milă de tine. Mie nu mi-e milă de nimeni, vezi bine că am apucat-o amîndoi printre oameni care n-au milă unii de alții. Dar tu ești mai miloasă decît toți, am văzut, ai vrea să ai grijă de toți. Să-i oblojești, să le dai pîine, să gătești pomeni și viilor, și

morților laolaltă, pe lumea asta și pe lumea aialaltă, și să-i strîngi pe toți lîngă tine dacă ai putea. Ți-e milă de oricine, numai de tine nu ți-e milă. Îți place să te chinuiești sau nu știu ce vrei de fapt. Nu știu de ce-ai venit la mine...

— Am venit să te văd, Miteluș, și pentru că tu nu vrei să vezi pe nimeni.

— Eu vreau să mă culc cu tine, sînt foarte îndîrjit pe chestia asta. Ca un soldat ce sînt, ca un deținut, ca un obsedat și un pervers, care n-are nici o reținere față de o femeie bătrînă ca tine...

Ea îl strîngea tot mai tare de braț, și strîngerea ei spunea același taci, taci, taci, neauzit acum, dar reverberat din tot preaplinul disperării ei. Se lipiseră unul de altul, iar palmele lui umblau febril pe sub bluza ei. Se opriseră la capătul uliței, sub foșnetul unui pîlc de pomi, și palmele lui îi urcau și-i coborau pe spate și coborau peste șolduri, remodelîndu-le în uitare de sine, și pe sub fustă și pe sub chiloți, mîngîindu-i și venerîndu-i fesele tari și fierbinți. Departe, se vedeau luminile de la ferestrele blocurilor și luminile de pe peronul gării și din curtea birtului. Dorința lui se domolea căpătînd vigoare și continuitate, susținută de liniște necuprinsă, neîncercată de multă vreme, despre care a avut cîndva certitudinea că numai această femeie i-o poate aduce. O așteptaseși, o așteptai, o aștepți încontinuu și peste tot, tu și dragostea ta de cîine, iar ea îl strînge, străduindu-se să-l bage cu totul în ea, să-l înghită și să-l mistuie în dorința ei nestăvilită, în vreme ce dosul palmelor lui îi mîngîie pîntecul fierbinte, coborînd tot mai jos.

— Nu, te rog, îl imploră glasul ei, iar el resimte tot zbuciumul ei, spaima de moarte cu care-l dorește și mîinile i se-ntorc peste șolduri și din nou peste fesele ei semețe și întristate de această lume făcută de cîini pentru cîini. Mîinile lui coboară tot mai jos, mîngîind-o și întinzînd degetele către locul de unde se întorsese mîngîindu-i pîntecul. Colivăreasa se cutremura ușor sub pieptul lui, îndesîndu-se în virilitatea căreia nu-i putea simți decît împunsătura prin fustă și prin pantalonii lui. El știa și recunoștea acum pe de-a-ntregul trupul acesta și pacea ce-o emana încontinuu,

umplîndu-l fără s-atingă vreodată sațietatea, în timp ce ea se cutremura tot mai tare, pînă ce el o simți eliberîndu-se și ascunzîndu-se de el la pieptul lui, iar rîsul ei se împotmolise în geamăt.

— Îți place, Colivăreaso? o întrebă el. E bine?

— Nu știu... Aș vrea să te simt înăuntru, spuse, apăsîndu-și palma peste talia fustei, în vreme ce el îi mîngîia părul scurt și ceafa, capul ei de copil drag. Se descheiase la pantaloni și se ridica pe vîrfuri spre goliciunea pîntecului ei de pe care plecaseră poalele bluzei. Atunci ea schiță începutul gestului de a se apleca, pe care și-l înfrînă, și se smulse din brațele lui și se întoarse, ascunzîndu-și fața în palme. Nu, nu, nu mă recunosc, spuse, redescoperindu-se plină de jale și de neputință, asistată de spaima lui de a o ajuta, de a umbla cu mersul lui de cîine prin spaima ei de moarte.

— Să mergem la gară, Miteluș, spuse Colivăreasa.

Prin ferestre intră tot soarele la această oră a amiezii, învîrtoșînd atmosfera lîncedă din birou. Locotenentul Mandache e descheiat larg la gît și are cămașa scoasă din pantaloni. În ciuda ținutei relaxate, neglijente, cămașa cu trese stă ca turnată pe umerii largi și pieptul puternic al locotenentului.

Pînă săptămîna trecută, el mai ieșea la ora asta prin curtea unității, la răcoare, și chiar și pe teren, pe la punctele de lucru. Acum însă se simte mai în siguranță în dosul baricadei biroului, pe care zumzăie în cușca lui de sîrmă de inox ventilatorul nemțesc. Nu se mai satură contemplîndu-l cum funcționează. Bătrînul i l-a trimis, de la București. Tot bietu' bătrîn. I s-a ivit o ocazie, a fost un prieten de-al lui pe-acolo, și-a adus mai multe. El a cumpărat patru, i-a scris. Iulian doar îl știe cum este, nu se uită la bani cînd e la o adică. Chiar dacă patru mii, aproape cît leafa de locotenent a lui Iulian. Ce-i patru mii pentru bătrînu', care-i face în cîteva zile clănțănind din aparat la o nuntă și-un botez? Și-a luat și lui, i-a scris, și lui Iulian, și lui

frate-său. Unu' l-a luat să-l aibă acolo, să fie, că doar nu cere de mîncare. Fața smeadă, pătrățoasă, a locotenentului Mandache savurează răcoarea cu o privire mijită leneș, în timp ce mîna se întinde la întrerupătoare ; ventilatorul, cu tot cu cușcă, se rotește lent în ambele sensuri, răscolind neobosit curenții, e o minune pe zăpucul ăsta. Cu arma asta refegistă, războiul este ca și cîștigat, locotenent Mandache. Da' și Albanezu, desigur, el trebuie aruncat la luptă la momentul potrivit. Locotenentul e cuprins de o moleșeală dulce, care nu-l lasă să se ridice și să meargă pînă la dulapul-vestiar de lîngă ușă, unde are hainele civile pe umeraș și sticla de Albanez pe raftul de sus. În fața ușii, așteaptă soldat Cafanu, țintindu-și boneta la spate și bîțîind de pe un picior pe altul. Și Cafanu ăsta, locotenent Mandache, cu războiul lui moștenit de la tac-su, a căcat steagu' definitiv...

— Dreeepți ! strigă de se cutremură întreg biroul locotenentul Mandache, dintr-o mijire abia perceptibilă a buzelor pline, cărnoase, făcîndu-l pe soldatul Cafanu să tresară violent și să încremenească în poziție de drepți. Am zis io repaus, soldat ? Răspunsul refuză să se rupă din încremenirea soldatului. Am zis repaus ! ? urcă locotenentul tonul, nicidecum enervat. El e dotat cu un glas limpede și tunător, pe care adesea și-l exersează cu plăcere. Ciudățeniile soldatului Cafanu n-au putere să clintească dispoziția susținută de zumzăială răcoroasă a ventilatorului. O să-ți trebuiască un control, soldat, constată locotenentul, la fel de limpede și puternic, dar pe un ton mai jos. Repaus ! Ordinul se lovește ca de un zid de sistemul de reacție a soldatului, încremenit, pare-se, definitiv, în poziție de drepți, ba nu-s nicidecum un cîrpaci, repaus... repaus... repaus, șuieră locotenentul voluptuos, ci sînt un magnific vraci.

— Hai, repaus, soldat, îl îndeamnă prietenește.

Și n-ar fi mare lucru, cît ar zice os l-ar anestezia, socotește Mite. Ar fi chiar bine, abia i-ar face un control mai amănunțit și lui, și ăstuia, care, uite-l, cît un taur de coridă, cară tunu' în spinare... Cară pă dracu' !

— Atuncea stai așa, soldat, să se pișe inamicu' pă tine. Bine-ți mai stă! Caută în dulapu' ăla din stînga ta... Așa, vezi că te-am dezțepenit? Vezi că-i o sticlă. Una îmbrăcată-n rafie. Nu jos, sus, soldat. Sus, am spus!

— Nu e, tovarășu' locotenent.

— Sus, am spus!

Răsturnat pe spate în scaun, locotenentul Mandache fixează tavanul cu privirea, într-o nemișcare ce-i urcă tot sîngele-n cap de enervare. Rumegă și scrîșnește și Albanezu' nu mai vine, fir-ar mamițica voastră și tăticuțu' vostru de cretini nenorociți și de labagii ordinari!

Soldat Cafanu e băgat tot după ușa dulapului. Sticla e-n ochii lui, pe raftul de sus, iar el scotocește febril prin toate buzunarele goale ale hainei costumului de pe umeraș. Găsește în sfîrșit un portofel gros din piele maron, în buzunarul interior de la piept. Îi ține-n portofel, taurul, să nu-i rupă buzunarele și ia să vedem și repede-repede și ars de grabă nu nimerește să deschidă portofelul fără fermoar și fără nici un fel de clip, ajută-mă, Colivăreaso, să nu-l las fără acte, să nu i-l iau cu totul, da, e un sistem deștept, pe care Mite-l vede pentru prima dată, banii stau de-a lungul și se îndoaie și se întind odată cu închiderea și deschiderea portofelului, și trage repede, cît o ieși, că nu mai e timp. Trase aproape totul, hîrtii de douăzeci și cinci și de o sută, noi, cu o mînă le dă drumul în sîn, sub cămașă, în timp ce cu cealaltă îndeasă portofelul la loc, făcînd cusătura buzunarului să pîrîie ușor, l-a băgat strîmb, forțează, să stea înfipt în căptușeală, și sticla îmbrăcată-n rogojină, uite-o.

...și de nenorociți care mi-ați mîncat viața și tinerețile...

— Am găsit-o, tovarășu' locotenent, irupe victorios glasul soldatului.

Sticla e-n fața lui, pe birou. Locotenentul răsuflă ușurat în fața acestei priveliști.

— Te miști greu, Cafanule. Ne ia inamicul pe sus dac-ar fi toți ca tine. Trebui să fii spirt. Locotenentul se-ncruntă, se

strîmbă la sticlă, ca la un inamic. Spirt, Cafanule, mă-nțelegi? Tot așa ești și la femei?

— Tot așa, tovarășu' locotenent.

— Ba io zic că din excesu' de onanie ți se trage, Cafanule.

— Și io zic, tovarășu' locotenent.

— Lăsați-o și voi mai ușor, Cafanule. Vi s-a suit naibii la cap. Nu se mai înțelege nimeni cu voi.

— Așa-i, tovarășu' locotenent. Să v-aduc un pahar?

— Nu, mersi. Io nu cred în pahare, Cafanule, mărturisește locotenentul și trage o dușcă lungă din sticlă. Ai văzut vreodată pahare sau căni în biroul ăsta?

— N-am văzut, tovarășu' locotenent, spuse Mite cu ochii pe sticlă și pe capul răsturnîndu-se pe spate și orientîndu-se apoi, într-o legănare ușoară, după mișcarea circulară a cuștii ventilatorului.

Ar fi prea de tot să-i dea din coniacul lui acestui vraci dibaci, și dacă mă scoate din draci, tot îl anesteziez, cu ce mi-a dat Colivăreasa mea și cu ce mi-a dat el, am cît pentru cincizeci de controale.

— N-ai să vezi cești, căni, pahare, din care să bea toți labagiii care mișună pe-aici. Sticla e sfîntă, Cafanule, numai io beau din ea. E cel mai igienic... Cafanule, îmi pare bine că ești bucureștean de-al meu. Din ce parte zici că ești?

— Din Dudești, tovarășu' locotenent.

— Din țigănia aia de pe-acolo... Stai jos, Cafanule, oi fi și tu obosit. Soldatul se așeză pe dușumeaua de scîndură vopsită roșu, rezemat cu spatele de perete. Nu sînt scaune, dușumeaua e sfîntă, s-a aranjat bine locotenentul aici. Tu crezi că mie îmi convine, Cafanule? Crezi că eu o duc mai bine ca voi?

— În nici un caz, tovarășu' locotenent. Păi, dumneavoastră...

— Păi, vezi? Locotenentul se strîmbă la sticla de pe birou. Scutură din degetele toate spre ea, ca și cum ar vrea s-o gonească. Ia-o, Cafanule. Lichidează-o.

Mai sînt trei degete de coniac în sticlă. Lui Mite îi trebuie trei înghițituri poticnite ca s-o golească. Arde și amețește instantaneu. Sînt luni de zile de cînd n-a mai pus pe limbă ceva asemănător.

— Nu-mi convine, da' asta e. Țara are nevoie de noi, Cafanule, și pe cîmpul de luptă, și pe șantiere și ogoare. Nu trebuie să ne facem de rîs țara și neamu', apasă grav locotenentul. Să punem toți umăru', fiecare după puteri și pricepere... Ce meserie ai tu la bază, Cafanule?

— Am lucrat zidărie, tovarășu' locotenent, și-am lucrat și-n chimie.

— Tac-tu cu ce se ocupă?

— Tăticuțu' meu e ministru, tovarășu' locotenent. Locotenentul se crispă și se scutură frisonat, revenindu-și însă instantaneu, prea repede, încît Mite abia dacă avu timp să observe efectul spuselor sale. Și tocmai că avea pe birou, la-ndemînă, o listă pe care o conspectase cu mai multe luni în urmă. O ținea de atunci la vedere, dintr-un reflex nedeslușit. Erau aproape o sută de nume, de miniștri, subminiștri, directori de centrale și tot felul de funcționari importanți din întreg sistemul economiei naționale. Vru s-o parcurgă, nu, e imposibil, își spuse în momentul următor. Obligat i-ar fi rămas înfipt în memorie numele, așa cum îl reținuse făcînd legătura între soldat Cafanu și tac-su, șeful bătrînului... Soldatu' ăsta are un soi de șmecherie împuțită în el, asta e, ori face pe idiotul, ori minte, crezînd că te prostește, locotenent Mandache, zicînd că ai venit aici direct de la coada vacii, și el, vezi, cîți ca tine o fi tras pe cosor...

— Ce ministru e tac... În ce ramură de activitate lucrează tăticuțu' tău?

— Nu e chiar ministru, tovarășu' locotenent...

La care locotenentul îl mustră blînd:

— Iar o frigi aiurea, Cafanule. Ți-am spus doar și te-nțeleg perfect, te-a bătut soarele în cap, pe toți ne-a bătut și ne-a stricat, da' io te-am întrebat omenește. Ce mare filosofie te-am întrebat?

În, ce, ramură, de, activitate, activează, tăticuțu', tău. Și nu te-am întrebat ca de la gradat la soldat, ci ca pe cel mai intim prieten.

El întrebase din curiozitate, pur și simplu. Practic, n-are cum să nimerească un fiu de ministru aici. O singură dată s-a întîmplat, acum vreo trei ani, cînd locotenentul Mandache tocmai fusese repartizat în unitatea asta, și nimeni n-ar fi bănuit că vor ajunge salahori la calea ferată. Și oricum, era ceva în neregulă între băiatul ăla și tac-su, ministrul, cu acordul căruia o singură înlesnire i s-a făcut, care nu era chiar de colea : cameră separată și televizor. Dar, în rest, se conforma băiatul tuturor activităților cu toți soldații. Ba era zelos în draci, că l-au lăsat la vatră cu grad de sergent luat pe merit. Un băiat simțit, atent și harnic și spirt, nici că se compara cu putoarea asta patentă care auzi-o.

— Da, tovarășu' locotenent, vroiam să spun că-i sub.

— Adică subministru, îl ajută plin de bunăvoință locotenentul. Subministru unde ? În ce ramură ?

— În ramura culturii, tovarășu' locotenent. El e imediat după ministru-adjunct. Mîna lui dreaptă. Dacă, cine știe cum, aveți nevoie, dacă ziceți că vă interesează, Grigore Cafanu îl cheamă.

— Ce naiba nevoie să am de tac-tu ori tăticuțu' tău, cum îi zici...

Locotenentul împinge pachetul de Kent la marginea biroului, îi face din ochi un semn, sastisit, să se servească, parcă ar spune că unde merge suta merge și mia.

— Ziceți-i cum vă vine mai comod, tovarășu' locotenent. Io nu mă supăr, oricum i-ați zice. Io-i zic tăticuțu' meu pentru că mi-a dat viață și m-a făcut mare. Îl iubesc pe tăticuțu' meu.

Își aprinde țigara și locotenentul. Trage însetat pînă-n fundul plămînilor și expiră fumul într-un șuier viguros. Privește-n fum, căzut pe gînduri.

— Bine faci că-l iubești. Te-am întrebat despre el, așa, ca fapt. Și c-a fost coleg cu taică-meu. Mă rog, i-a fost șef. Era bătrînu' meu fotograf la un ziar, nu mai știu cum dracu-i zicea. Cum îi zicea, Cafanule ?

— Nu mai știu nici io, tovarășu' locotenent.

— Mă rog, n-are importanță. Mîncau și ei o pîine împreună. O pîine, nu tocmai... Cum să spun? Nu chiar rea. Ce mai, ne-au făcut mari, Cafanule.

— Așa-i, tovarășu' locotenent. Ne-au făcut mari și ne-au dat viață și ne-au crescut. Corect.

— În sfîrșit, Cafanule, dac-am face și noi pentru copiii noștri ce-au făcut ei pentru noi, încă ar fi o treabă deșteaptă. Într-un oftat adînc, slobozi fumul parcă direct din inimă. N-are familie ușoară locotenentul.

Ăștia cu copii mulți și familie grea, gîndi Mite, sînt cei mai aprigi cînd e la o adică. Cînd o să vadă că-i lipsesc banii, precis dă în chelălăială și-și aduce aminte cît i-am căutat sticla în dulap și oricum poate să-și ia adio de la bani și oricum nu m-a chemat aici ca să facem conversație despre ce a făcut tac-su pentru el. Ăsta nu-i Drișcu și nici Septimiu. E o nenorocire întreagă cum stă el aici rînjind fasolea la ventilatoru' ăsta.

— Cafanule, te-am chemat de fapt pentru că am găsit pentru tine ceva mai onorabil. Chiar dacă tu, de cînd ești aici, și-l mai ai și pe tac-tu cum ai zis că-l ai, n-ai ieșit cu nimic... Gata! Locotenentul ridică palma ca și cum ar vrea să astupe gura soldatului, care se deschide și se închide. Nu vrea să fie întrerupt de astă dată, nu vrea să audă nimic. Și, mă rog, nici permisii nu ți-am dat, nici n-ai cerut și nici n-aveai pe ce să ceri. Tac-tu-i sărac, la normă, pauză, în fine. Fiindcă tot vin țăranii ăștia cu care lucrezi cu fel și fel de sesizări sau turnătorii, cum vrei să le zici, că muncesc în locu' tău, io m-am gîndit să te scap de ei. Uite, dacă tot zici că ești zidar...

— Nu sînt, îl întrerupse Mite, și de-acum îi e limpede ce vrea bestia asta și poate că nu-i timpul pierdut să-l anestezieze. Un program de șantier, cu normă la lucrări de zidărie, de-acum și pînă o veni iarna de-a binelea, înseamnă c-a nimerit din lac în puț. Ți-am spus doar c-am lucrat o vreme zidar. Îl atenționează de-acolo,

de la picioarele lui, stînd pe dușumea rezemat de perete, cu mîna întinsă și fixîndu-l cu arătătorul între ochi pe taurul fiu de fotograf.

— Băi, ai lucrat, ești. Locotenentul pare neatins de zvîcnirea de tupeu a soldatului. Nici eu nu prea sînt locotenent, fiindcă am lucrat o vreme, da' la o adică aș putea să fiu și colonel, și general dacă l-aș avea pe tata ministru. Tu mă ai pe mine, Cafanule. Dacă te gîndești că io te trimit într-un loc mai rău decît aici, înseamnă că ești un... Locotenentul îi înfruntă o clipă privirea injectată, de cîine mare, gata să se repeadă la beregată. Ce atîta tevatură ? Nu-i șantier, nu-i pușcărie, e o cărămidărie. Nu mai muți șinele de colo-colo, muți cărămizile. E, oricum, mai convenabil...

— În cărămidărie cărămizile întîi se fac, locotenente, abia p-ormă se mută, da' nu contează...

— Dacă nu-ți vine să pleci, dacă-ți pare rău după Drișcu și Bucșe și nu mai vrei să te desparți de ei...

— Plec acolo, lor o să le pară rău după mine... Ordinu-i ordin, locotenente.

— Hai, nu fi mocofan. Ca băiat de subsubministru ce te afli, o să-ți fie bine acolo. Ai să mă pomenești, Cafanule. Dacă te grăbești, pleci acum. Prinzi camionu' care pleacă într-o jumătate de oră acolo cu niște materiale. Vezi că-i la poarta unității. Îi spui șoferului c-a zis locotenentul Mandache să te ia în cabină.

Soldatul Cafanu iese în fugă, spre dormitor. După un sfert de oră fuge cu valiza de lemn spre camionul cu prelată de la poarta unității, un Buceag în trecere prin unitatea militară din Moșneni. Încărcat cu rația de pîine și conserve pe o săptămînă pentru cei 40 de soldați dintr-o cărămidărie cu regim de batalion disciplinar. Am să te pomenesc, locotenente. Și poate că-n același moment, cei doi au răsuflat ușurați în urma acestei despărțiri definitive.

La un sfert de oră după ce camionul ieși pe poarta unității, locotenentul îl pomeni îndelung pe soldatul Cafanu. Chemase plantonul să-l trimită după o sticlă de Albanez. Simțea nevoia, deși se achitase de datoria zilnică obișnuită : o jumătate de litru, mai puțin, desigur, pomana ce și-o făcuse cu zdreanța aia de

Cafanu. Atunci a văzut că mai are doar două bancnote de o sută în portofel, dintr-o mie cinci sute și ceva cît avusese. Nu-și amintea exact cît, pînă la ultimul leuț, dar i-a fost foarte clar ce s-a întîmplat, revăzînd pas cu pas moșmondirea soldatului Cafanu în căutarea sticlei în dulap. Dintru început își promise să-și recupereze banii cu vîrf și-ndesat, și gîndindu-se în ce fel, înțelese treptat că nu prea are cum. M-a făcut la buzunare, m-a făcut, borfaș nenorocit, și doar el cu gura lui și cu mîna lui semnase să-i dea liber spre cărămidăria-batalion disciplinar unde-i este locul de fapt, ceea ce-n definitiv a fost o mișcare bună și lucrată delicat, ca pentru copilu' subsubministrului, care-i intrase pe mînă. Ce-o să-i mai placă bătrînului cînd i-o povesti unde le face el loc copiilor șefilor, la mijloc de codru și-n vîrf de munte cu urșii și lupii, să rîme lutul pentru cărămizi ca cîrtița. O să-l pomenească. Băi, Cafanule, șase luni de armată cîte mai ai, în troaca cu noroi ai să putrezești... Și dacă l-a făcut de vreo mie patru sute, de rația de Albanez pe aproape o lună, asta e, și-i și mai bine că i-a dat liber pînă să-și dea seama, că nu l-am prins aici, că dacă-l prindeam în momentul ăla nu mai știam ce fac și-l demolam definitiv cu bătaia pe băiatu' de subsub. Phhh... ce idiot și ce cretin și ce jigodie patentată și plină de aere, îl omenești, îl îndeși cu băutură și țigări, ți-e milă de el de cît de jeg nenorocit este și el te fură-n față. Bine c-am scăpat, și mare dreptate aveau băieții caporalului Septimiu cînd mă tot pisau la cap. Ăsta nu-i om de-nțeles, ca să faci o treabă cu el, și la o adică ar fi mai mare daraua, acolo nu-i telefon și nici n-aș avea ce să le spun, știu ei ce să-i facă, și la o adică nici pentru o mie și ceva nu m-aș deranja pe drumu' ăla rău pînă la Cărămidăria Viezuroaia, ducă-se.

Locotenentul opri ventilatorul. Amuțirea zumzetului îl eliberă instantaneu de ghemul de ace ce-i stătuse pînă atunci pe ceafă fără să-și dea seama. Bătu cineva la ușă. Era soldatul de planton, cu sticla de Albanez.

3.

Asta a fost acum un an și ceva. A fost fără doar și poate o descoperire epocală. Sub dealuri, la adîncimi mici, erau straturi virgine, nesfîrșite, de lignit, de grosimi variind între 15 și 40 de metri, care au declanșat numaidecît practicarea furibundă a unui minerit de suprafață, cu buldozere și excavatoare, concomitent cu deschiderea a douăsprezece guri de mină adînci de pînă-n 150 de metri. După spusele geologilor, bazinul carbonifer Porcești-Gorunu era apt pentru o exploatare intensă pe o perioadă de circa trei sute de ani, și astfel s-a trecut la defrișarea de livezi de meri și pruni și a cîtorva zeci de hectare de pădure. Roman diesele de mare tonaj încărcate cu cărbune circulau într-un du-te-vino neîncetat, zi și noapte, cale de 80 de kilometri, spre cel mai apropiat punct de cale ferată, care este Gara Moșneni. Începuse deja construcția noii căi ferate Porcești-Moșneni, care avea să treacă pe sub dealuri, prin zece kilometri de tunele. Această construcție, precum și transformarea Porceștilor dintr-o așezare de cîteva mii de suflete de rudari cioplitori de linguri, căuce și albii de lemn de frasin în orașul viitorului energetic al țării au fost precedate de dislocări masive în bugetul statului și de migrări în masă către această regiune ale populației dornice de muncă și cîștig. Porceștii înghițeau miliarde de lei și sute de mii de oameni și mistuiau frenetic. Cît de curînd, Porceștii vor invada termocentralele țării cu munți de cărbune de cea mai bună calitate.

Pentru că suia și cobora în serpentine un deal mare, numit al Viezuroaiei, tăind în două pădurea Viezuroaiei pe o distanță de

15 kilometri, acelui drum forestier i se spusese pînă anul trecut Drumul Viezuroaiei. Altminteri, era și plin de viclenii, ca o femelă de viezure, îngust de doi pași pe alocuri, cu multe cotituri și plin de gropi mari, umplute cu sfărîmătură de bolovani adusă din carierele de piatră de var din munte, încît pe aici treceau doar camioane cu bușteni de gabarit mic, ce nu depășeau îndeobște viteza unor căruțe. Odată cu apariția Roman dieselelor cu cărbune, vechea denumire s-a golit instantaneu de sens, s-a risipit pe urmele tamponărilor și derapărilor încununate cu rostogolul prelungi prin rîpele Viezuroaiei, și lumea n-a mai vorbit decît despre Drumul Oaselor, care tot așa avea să se numească și peste trei ani, cînd se va fi terminat construcția căii ferate Porcești-Moșneni, iar Drumul Oaselor se va fi ușurat definitiv de traficul mașinilor cu cărbune.

Un soare pierit se arată în răstimpuri lungi prin negura curgătoare a cerului. A trăsnit și a fulgerat în pădurea Viezuroaiei și au scăpărat bolovănișurile de calcar, dar norii de furtună au trecut repede dincolo de culmea dealului, lăsînd în urmă o răpăială scurtă de mană înspumată, cu miros de cremene și lemn ars. Văzduhul se limpezea anevoie peste platoul de la poalele rîpei de lut vînăt-ciocolatiu, mușcată de rotocoalele mari ale unor scobituri ce te duceau cu gîndul la încercările eșuate de trasare a unor guri de tunel. Rîpa se verticalizase în timp, tinzînd să devină un perete înalt de patru metri și pe deasupra căruia trece, neprimejduit încă de a se surpa, un drum larg de căruțe, ținînd cît luminișul și rătăcindu-se în pădure prin ambele capete, pe poteci întrerupte de desișuri de făget și de văioage nevăzute de soare, acoperite cu straturi suprapuse de frunze putrede. Luînd-o prin capătul dinspre est al platoului, după o jumătate de oră de mers întins pe poteci, ieși în Drumul Oaselor prin locul numit Gura Viezuroaiei. De aici sînt 30 de kilometri pînă-n Porcești, iar în sens invers, vreo 35 pînă-n primele sate din jurul Moșnenilor.

Cărămidăria Viezuroaiei se răsfira larg pe întreg platoul, sub cerul senin de aprilie. Dormitorul de forma unui hangar, din

marginea luminișului, era din cărămidă netencuită. Din pîlcul de corturi din fața lui, pămîntul pornea bătătorit și ușor vălurit, fără fir de vegetație, cu fața spînă scrijelită rar de grămezile de cenușă ale cuptoarelor de cărămidă. Stivele de cărămizi roșii și din cele nearse, uscate la soarele ultimelor săptămîni călduroase ale toamnei trecute, învelite cu bucăți de carton gudronat și folii de polietilenă, se-ntindeau șerpuit la celălalt capăt al platoului, făcînd o buclă mare pe lîngă o groapă de varniță nefolosită de mai bine de un an și încercuită cu un brîu de bolovani de calcar.

Nu le trecuse vreodată prin cap porceștenilor, gorunenilor sau moșnenilor să facă var și cărămidă în codrii Viezuroaiei. Orice gospodar cît de cît întremat la minte face varul din piatră adusă din munte, în varnițe săpate îndeobște în apropierea caselor în construcție, iar la marginea satelor, pe lîngă vreun cot de gîrlă, pîrîiaș sau fîntînă, este cît vezi cu ochii pămînt bun pentru cărămida care, cel mai adesea, este folosită în stadiul de chirpici, pentru a economisi lemnul de foc și pentru a grăbi timpul de fabricație, compoziției adăugîndu-i-se un amestec de paie și baligă, ce înlesnește pietrificarea la soare. Cu toate astea și-n ciuda greutăților transportului cu tractorul prin pădure pînă-n Drumul Oaselor, Cărămidăria Viezuroaiei ființa de vreo douăzeci de ani, și astăzi își dădea modestul ei obol zecilor de mii de apartamente în care vor locui minerii, constructorii și ceferiștii porceșteni. N-ar fi avut cum să piară această fabrică de material de construcție, aflată la 30 de kilometri de cea mai apropiată așezare omenească, ce încă-și păstrează, abia lustruită de trecerea timpului, menirea de colonie penitenciară. Prin muncă neplătită, cu soldați sau deținuți, s-au făcut doar destule și mai de falǎ decît niște biete cărămizi.

Pînă să apară soldații, pe aici trecuseră deținuți. De la ei rămăsese construcția trainică a dormitorului-hangar, cu paturi de fier suprapuse și bine înfipte în cimentul de sub scîndura podelelor, apte să înfrunte neclintite anii mulți și grei de pedeapsă, și sobele mari de teracotă din ambele capete ale dormitorului,

special concepute pe măsura iernilor grele petrecute în pădure. Altminteri, nimeni nu se grăbise să oficializeze regimul de batalion disciplinar al soldaților cărămidari, menținut mai cu seamă prin stahanovismul normelor, de care depindeau permisiile, iar de permisii depindeau, trup și suflet, toți cei trăind luni de zile, zi și noapte, în pădure.

În primele săptămîni friguroase ale toamnei anului trecut, norma de cărămizi pe zi pentru un soldat a crescut de la o sută la o sută cincizeci de bucăți, scăzînd mult în fapt, deoarece ieșise din manoperă frămîntatul lutului, presatul în forme și aranjarea cărămizilor la soare pentru uscarea dinaintea arderii. Spre iarnă, norma încă avea să scadă, iar în eventualitatea unei ierni friguroase, se auzea că vor fi mutați la construcțiile din Porcești, pentru lucrări de zidărie și salahorie. Iarna a fost neobișnuit de blîndă pentru aceste locuri. N-au avut norocul să scape din pădure, toți tînjeau, chiar dacă la construcțiile porceștene știau că vor fi înhămați la un program de lucru de zece ori mai greu. Au rămas aici să hiberneze, cu o rezervă de șapte mii de cărămizi uscate, special păstrate așa de gradații cărămidari, în vederea unei ierni umplute cu clăditul cuptoarelor, în dogoarea cărora să-și depene dorul de lume. Toată iarna ei au robotit la buncărele de pămînt cu guri de aerisire, înălțîndu-le și peticindu-le meticuloși ca pastă de noroi, pornirea firească de a zăbovi pe lîngă focuri și desființarea temporară a normelor dînd gesturilor o încetineală solemnă a unui balet grotesc printre jeturile de scîntei spulberate de vînt prin coșuri, pe care dacă l-ar fi văzut vreun localnic în trecere, n-ar mai fi prididit să se închine în fața acestor arătări cu fețe pline de funingine, picate din altă lume cu tot cu obiceiurile lor smintite de a face iarna, în pădure, cuptoare pentru ars cărămizi.

Cînd au contenit ploile, odată cu primele zile însorite ale acelei primăveri timpurii, normele au început să crească treptat. A sporit totodată și dorul de permisii. Ba parcă de-acum nici nu mai aveau habar ce-și doresc, mulți nemaiavînd decît cîteva luni

pînă să scape definitiv. Mînați de un instinct nedeslușit, așteptau de azi pe mîine, zorind normele pe zile și săptămîni, ca niște unelte abia însuflețite, într-o stare de lîncezeală teribil de activă, pe care doar permisiile de o zi-două petrecute în Moșneni și Porcești o mai puteau amăgi cît de cît. Nu erau totuși prea mulți cei care se puteau pune în funcțiune pînă într-atît încît să depășească cele o sută de cărămizi pe zi, reieșite din cele șapte sute săptămînale, frămîntate, modelate, uscate la umbră și la soare, arse și stropite și aranjate în stivă, și erau de asemenea puțini cei care primeau îndeajuns de mulți bani de acasă pentru a plăti altora ca să le facă normele depășite și să le rămînă și de țigări, și de altele, și de cheltuit în permisii, căci n-ar prea fi avut haz să te duci în tîrgul Moșneni ori în Porcești, avînd în buzunar doar cît să plătești autostopul dus și-ntors cu mașinile de cărbune. Bani din care să-și fi plătit normele obligatorii ar fi avut destui, dar poate că nu le-ar fi priit numaidecît statul degeaba și pe bani, băgați altminteri în lucruri mai folositoare. Soldatului îi este veșnic foame și trebuie să fumeze și, dacă-i mai rămîne ceva, cheltuiește pe rachiul de drojdie adus din Moșneni de Giani Bajnorică, ăsta mereu se întoarce din permisii cu marfă, și de cînd se laudă c-o s-aducă și femei, uite c-a trecut și toamna, și iarna, și mai e la un colț pîn' la vară și nu mai e mai nimic pînă om scăpa de cărămizi și de pădure, Doamne ajută.

Ăsta era poate singurul dintre cei patruzeci și ceva de soldați care-și plătea normele obligatorii pînă la ultima cărămidă, Cafanu Dimitrie pe numele lui întreg și căruia Giani Bajnorică îi mai zicea și Mite, lipsindu-se pare-se de costisitoarele descinderi în permisii tocmai în scopul economisirii pentru normele obligatorii făcute de alții. Ar fi zăcut el mort-copt în pădure toată viața, numai să nu pună mîna pe cărămizi, cît o avea bani și are poate destui, de vreme ce-i mereu cu plata la zi. Colivăreasa îi lăsase niște bani, puțini, atît am reușit să-ți fac rost, îi spusese ea cînd îi întinsese portofelul ei de peveceu maron. Îi spusese că nu umblă el în portofelul ei, o chestie pe care practic n-avusese

de unde s-o deprindă și care nu dăduse niciodată vreun semn de viață în el, căutînd cu voie și fără voie prin genţile și portofelele atîtor femei pentru a lua ce socotea că i se cuvine de drept și dînd mai mereu peste ceva mai mult decît nimic, iar acum Colivăreasa scotea din portofel și-i dădea cu mîna ei o sumă pe care practic n-ar fi avut cum s-o găsească în vreunul dintre acele portofele și chiar dacă ar fi găsit-o, nu s-ar fi încumetat s-o ia toată. Era cît pentru o pomană de falã a mortului de șapte luni care era Mite, cel trimis de la șine de tren la cărămizi, în pădure. Suma asta, ceva mai mare decît solda pe șaisprezece luni de pe cecul cu care avea să se lase la vatră, plus cei o mie patru sute treizeci și patru de lei ai locotenentului Mandache, un preț nu tocmai convenabil pentru o iarnă și o primăvară și o jumătate de vară pătimite în codrii Viezuroaiei, să-i fie țărîna lu' tac-su fotografu' în ciorba copiilor și nepoților lui, i-ar fi ajuns, vezi, pentru ca, în tot acest răstimp, doar să se învîrtească pe lîngă cuptoare fără să atingă vreo cărămidă, ba poate i-ar mai fi rămas și cîteva sute de lei, deși nu era chiar sigur pe calculele lui. La începutul lui aprilie fusese în două permisii, una de o zi și una de două, la Moșneni și la Porcești, să-și mai vînture ambianța, și n-a cheltuit cine știe ce pe transportul cu mașinile de cărbune și pe șase ciorbe de burtă și cincisprezece beri, partea lui, alături de cel mai bun prieten de pe aici, soldat Bajnorică Giani, care l-a cam dus cu vorba că are-n Porcești o femeie unde vor înnopta, și pînă la urmă au dormit într-un șantier, pe panouri de cofraj, într-o cameră cu saci de polietilenă în ferestre, ceea ce n-a fost ceva după care Mite să fi rămas cu inima friptă, însă ce l-a făcut să-și ia gîndul definitiv de la permisii a fost recalcularea sumei ce-i rămăsese, pe zile și norme cîte au mai rămas pînă să scape din pădure, din care reieșea că nu i-ar mai ajunge banii exact pînă-n ultima zi, iar normele deja începuseră să scadă crescînd, nu mai ținea cu el nici boleșnița asta de căldură năvălită-n aprilie, adăugînd treptat la manoperă bălăceala prin troacele cu lut și presatul în forme și aranjatul pentru uscat

la soare, încît el și-a impus să nu mai cheltuiască pentru depășirea normelor, scutind totodată și ce ar fi cheltuit în permisii, rezumîndu-se la strictul necesar de biscuiți, ciocolată și țigări ce-i parveneau la prețul lor din magazin prin Bajnorică, prietenul lui cel mai bun, care uite că nici el nu primea bani de-acasă. Venit cu o lună înaintea lui Mite în Cărămidăria Viezuroaiei, fără un ban, Giani izbutea în răstimpuri să-și încropească un mic capital pe care și-l gospodărea cu pricepere vreme de cîteva săptămîni, plătindu-și depășirea normelor și plecînd în permisii pentru a aduce din Moșneni sau Porcești baxuri de Carpați, brichete, biscuiți, ciocolată, sticle de băutură, pe care le vindea cărămidarilor în termen la un preț îndeajuns de convenabil ca mulți să-i aștepte sosirea în Gura Viezuroaiei și să tabere peste el de cum cobora din mașina de cărbune și punea piciorul în Drumul Oaselor. După cîteva astfel de isprăvi, el cheltuia tot ce avea asupra lui, cel tîrziu la a patra permisie, pe distracții a căror amintire proaspătă îl hotăra să o ia, din nou, de la capăt, muncindu-și și normele sale și făcînd bani ajutîndu-i pe ceilalți și plecînd în permisie cînd strîngea de ajuns pentru marfă, și iarăși cumpărînd și iarăși vînzînd pentru a cheltui din nou totul.

Cel mai bine i-a mers lui Bajnorică în ultima lună și jumătate petrecută în cărămidărie, cînd a avut bani să-l asigure și pe prietenul său cel mai bun de cîteva permisii, scăpîndu-l definitiv și de obsesia socotelilor cu sume eșalonate pe zile și bilanțuri săptămînale ale plăților normelor obligatorii. Avea Mite o scrupulozitate încrîncenată față de acest fel de a supraviețui. În pofida sumei destul de mari cu care nimerise în regimul de pedeapsă de aici, el nu-și permisese o secundă să nu-i pese. Nu se sustrăsese niciodată de la datoriile sale față de cei care munceau în locul lui, ajungînd să se bucure de credibilitate, pe care și-o consolidase necontenit, în vederea lunilor pe care le avea de petrecut aici în condiții cît de cît prielnice. Credibilitatea sa era sporită și de împrejurarea că destui mai îngroșau obrazul, fie din lipsă, fie din lăcomie, amînînd plata

datoriilor către colegii lor de troacă la nesfîrșit și încercînd să le facă uitate, să le fie rușine, îi interesează în definitiv, ba bine că nu, căci de-acum începuse să-l intereseze și pe Mite, și acesta era pînă la urmă motivul pentru care Bajnorică se lipise de el în dorința de a face cît mai repede bani pe care să-i cheltuie cît de repede.

Giani era un băietan blonziu și cîrn, căruia traiul în cărămidărie nu reușise să-i alunge bujoreala din umerii înalți ai obrajilor și nici să-i stingă licărul insistent din ochii de un albastru pervers. Crescuse el într-o casă de copii din Constanța, destul de solid de altfel, agil și descurcăreț cînd era la o adică, nefiind totuși prea înalt de fel și nu era nici din ăia care să se încurce pînă n-ar fi sigur că ar ieși deasupra ; nu-i plăcea să riște adică, vreo cărămidă pe cocoașă sau în scăfîrlie la îngrămădeală neînsemnînd puțin lucru, și nici nu ținea chiar cu tot dinadinsul, cum destui sînt care, dacă n-au pe nimeni pe aproape, se iau la bătaie singuri, dîndu-se cu capul de ziduri. Păi nu era Bajnorică omul ăla, deși de la unii datornici la norme mai reușise să recupereze banii, rămînîndu-i totuși destui cu datorii mai vechi, pe care n-ar fi avut cum să-i aducă la zi cu plata decît secondat îndeaproape de prietenul lui cel mai bun. Păi așa se face un ban cinstit muncit, prietene, mai învățăm unul de la altul ajutîndu-ne, cît om fi aici, în mijlocul codrului, că pe urmă nu se mai știe, chiar dacă prietenul lucrase ca zidar și lucrase și în chimie pînă să ajungă la șine de tren și la cărămizi, după cum destul de des spunea Mite, cu o mîndrie prea plină de nepăsare ca să nu-ți dai seama că se face că ignoră pericolele ce-l pîndeau la tot pasul odată ieșit definitiv de aici, unde, de bine, de rău, are și un pat și căldură arhisuficientă prin specificul muncii, și aer excelent, și mîncare nu tocmai rea, și uite că are și bani să-și plătească odihnă cît cuprinde. Bajnorică nu lucrase nicăieri pînă-n armată, fiindcă la casa de copii, dacă nu ții cu tot dinadinsul să pleci numaidecît de acolo la o nevastă sau o casă a ta, e loc și pentru absolvenții celor opt clase ale internatului și ai casa și masa asigurate, și dacă știi să te descurci, poți

să faci un ban frumos, trimițîndu-i pe cei mici la cerșit și la furat, așa cum și alții te-au trimis pe tine, care ban nici nu se compară cu ce iese din păduchernița asta cu cărămizi, nici dac-ai lucra aici ca angajat civil, păi cine ar fi nebunu' ăla să stea aici nici pe cinci mii pe lună, și tocmai d-aia ei numai cu noi își pot face treaba ca să-și scoată salariile lor de colonei și maiștri militari cărămidari. Și așa se face că pe Mite nu-l prea lăsa sufletul să-i ceară bani prietenului său cel mai bun, pentru că făcuse pe portărelul în confruntările acestuia cu datornicii, ba pe unii trebuise să-i țină ca pe niște sălbăticiuni ce deveniseră acolo-n pădure, ca Giani să poată să-i caute prin buzunare și prin valize. De cîte ori fuseseră împreună în permisie, fiecare își plătise partea lui de consumație, păi de două ori doar, prietene, dacă nu cumva Bajnorică dăduse de la el pentru ultimele patru beri, ultimii bani, și nici marfă nu cumpărase și nu mai aveau nici pentru o mașină de cărbune și au făcut mai bine de jumătate de drum pe jos, că și ăștia, la cîștigul lor la tonă-kilometru de te doare capu', cere banii 'nainte, cum n-ai pomeni nici la cele mai nenorocite speriate de foame, și pînă la urmă i s-a făcut milă de ei unui șofer, cînd n-ar mai fi avut taman nimic pînă să întîrzie la apelul de seară. Aia e, că n-o ducea bine cu banii nici Bajnorică, oricît s-ar fi zbătut el paișpe ore pe zi cu normele și cocoșîndu-se ca un asin sub rucsacul și sacoșele cu țigări și băutură prin rîpele Viezuroaiei, da' a durat și asta pînă-ntr-o zi.

Atunci a fost cînd a apărut Bajnorică pe platoul cărămidăriei cu Bica. Bica era o femeie cu ovalul feței fumurii prelung-romboidal, ca de șarpe, cu trăsături migălos caligrafiate și părul foarte scurt, smolit și tărcat cu șuvițe ciocolatii, iar ochii ei verzi, imenși, sorbeau cu o aviditate îndurerată toată fojgăiala soldaților cărămidari din jurul ei. În după-amiaza aceea însorită de mai, ea părea să fi descins printre ei dintr-un paradis imemorial, îmbrăcată în blugi și-ntr-un pulover cărămiziu din lînă tricotată și ținînd pe umăr, cu arătătorul dreptei prins în gaica agățătorii, o canadiană de tercot negru, ce arăta cam terfelită. Alunecarea plutită și

nemișcată parcă a mersului ei de reptilă, ținîndu-se-n echilibru cu mîna stîngă înfiptă ca o gheară în brațul lui Bajnorică, aveau să și-o amintească toți în zilele următoare. Bajnorică-i spunea Bica și toți au prins să-i spună așa în cele din urmă, dar pe ea o chema Bianca și se vedea bine că știe pentru ce venise aici, printre patruzeci și ceva de bărbați trăind în pădure de mai bine de o jumătate de an, în vreme ce Bajnorică nu părea că face mai mult decît oficiul de însoțitor, n-ai fi avut cum să-l crezi în stare de altceva, chiar dacă mai apoi a dezmințit o astfel de presupunere.

În seara aceea, după apel, Bajnorică i-a pregătit Bicăi un culcuș într-unul dintre corturi, căzînd la învoială cu locotenentul-major Coșarcă Teodor, în baza promisiunii unei sume de două mii cinci sute de lei pe care avea s-o achite cît de curînd. Doar Mite și Bajnorică au stat în cortul Bicăi în prima noapte petrecută de aceasta în cărămidărie, iar Bajnorică n-o scăpa din ochi, însuflețit neîncetat de vigilența temătoare a unui paznic, mare lucru n-ar fi fost să se fi săturat de ea în cele două zile de permisie, dar cu atîta îngrijorare a însoțit-o și a cărat-o după el în tot locul în săptămînile următoare, încît era limpede că teama de a nu i-o fura cineva îi tăiase tot cheful din capul locului.

Bica spunea că are douăzeci și cinci de ani, dar frumusețea ei de șarpe cu ochi enormi și codați o făcea să pară mai tînără. Vegheată de Bajnorică, ea i-a spus cîte ceva lui Mite despre omul cu care stă de un an și ceva, miner din Valea Jiului, venit în Porcești pentru bani mai mulți, acum, la început, cît încă fondurile nu-s secătuite, și despre părinții ei care sînt administratori ai unei cabane în Făgăraș, și din tot ce-ai fi putut afla de la ea, greu ai fi bănuit motivele escapadei printre soldații din pădurea Viezuroarei, în compania cui, a cîrnului acela blonziu de Bajnorică, pe care nu-l vedeai în stare să lege trei vorbe deștepte în fața unei femei de condiția Bicăi, necum s-o momească pînă aici. Nu cu mult diferit a fost Mite în stare să înțeleagă povestea asta nici cînd Bica, înainte de a se dezbrăca, și-a tras peste piciorul stîng cracul blugilor

ei avînd o croială puțin specială, strîmtă foarte de la jumătatea coapselor în sus, pentru a-i pune în valoare formele longiline, și-n rest foarte largi, fără a fi evazați, anticipînd parcă moda șalvarilor și a colanților, care avea să se-ntîmple peste mulți ani, datorită piciorului ei de lemn, vopsit alb și împînzit pe alocuri de erupțiile unor scrijelituri minuscule cu creionul și pixul și prins deasupra genunchiului și peste coapsă cu un harnașament complicat de curelușe din piele cu catarame nichelate, ceea ce n-ar fi putut să însemne prea mult pentru Mite, pe lîngă tot restul prezenței ei stranii. Nici el și nici ceilalți n-au știut despre Bica Șchioapa mai multe decît ce aflase Mite în prima ei noapte petrecută pe platou, nimic adică, trăncănind verzi și uscate cu Bajnorică alături, trăgînd de ochii injectați de oboseală, ghemuit cu genunchii la gură pe piciorul pe care ea și-l scosese și i-l dăduse în grijă doar după ce a fost asigurată repetat și ferm de către prietenul lui, Mite, că este acceptată și dorită cu tot cu această infirmitate a ei, peste toată zumzăiala debordantă și deopotrivă plictisită a lui Bajnorică, și ce mai atîta tocmeală, Bico, ăsta te-ar lua și fără mîini, și fără picioare, și fără cap, doar să ți se-arunce pe canal în jos și să facă bîldîbîc, ajutor, mă-nec și hai și termină-l mai repede, să ne culcăm, că mîine-avem și norme, și o grămadă de treabă.

Mite și Bajnorică n-au știut cînd au adormit, picniți de un somn scurt și greu și care-i înțepeni ca moartea pe așternutul de rogojini întins pe bătătura tare a platoului. Trezindu-se, Mite a văzut prin crăpătura fermoarului deschis al cortului zorii fumegoși întremîndu-se, ajutați de zvonurile de ciripituri de păsări de toate neamurile, vînzolite de vînt prin frunzișul pădurii cufundate încă în beznă. Bajnorică sforăia amplu, cutremurător, răstignit cu capul pe spate, căzut de pe pufoaica strînsă în chip de pernă, cu gura întredeschisă și cu o mînă încleștată pe piciorul de lemn, și alături, felinarul, pe care n-apucaseră să-l stingă, pîlpîia încă și chiar în clipa cînd Mite începu să-și aducă aminte, ea se strecura țopăind prin crăpătura intrării. Era doar în pantalonii ei strîmți

și largi, avea sîni de forma unor cupe, nu chiar pe măsura unor palme de cărămidari, ce doar cu mare atenție ar fi putut să bea din ele fără să-și verse pe piept și pe jos, aureolele erau însă nefiresc de mari, cît gura unei cești de cafea și de culoarea miezului de caisă, crăpînd de copt și mozolindu-te de dulceață din creștet pînă-n tălpi. Se spălase Bica. Udă și deloc înfrigurată, țopăia în jurul lor, aplecîndu-se să caute țigările fără să îndoaie deloc din genunchi singurul ei picior, și apoi se așeză cu o mișcare firească și nepoticnită, de șarpe încolăcindu-se și retrăgîndu-se în sine și-n norul de fum al țigării, emanînd parcă din împletirea brațelor și a spatelui ei puternic peste îndoitura strînsă a piciorului teafăr.

Lungit și nemișcat, Mite încă o privea în pîlpîirea slabă a felinarului, iar ea nu arăta în vreun fel că s-ar simți observată. Se încolăcise într-o nemișcare și o liniște care amuțise și susurul vîntului rece prin copaci, și ciripitul păsărilor. Ochii ei rămăseseră la fel de mari, dar, din pricina imobilității privirii, îi bănuiai acoperiți de o pereche de pleoape transparente. Pe clavicule și pe umeri i se rostogoleau încă picături de apă. Părea nevăzut vreodată de soare acel trup foarte alb, contrastînd puternic cu fumuriul feței și al mîinilor. Fuma, cine știe de cît timp, că abia într-un tîrziu el deslusi mîna în care ținea țigara, ridicîndu-se la gură.

— Nu ți-e frig, Bico?

Ea îi făcu semn că nu, arătînd totodată către Bajnorică, doarme, e foarte ostenit, să nu mai vorbească așa tare că-l trezește, spuse într-o limbă de surdomuți de o expresivitate sporită, care o făcea accesibilă și unui necunoscător ca Mite. Nu se mai auzea vîntul afară. Plecase odată cu întunericul, lăsînd în urmă fiorul de gheață al dimineții.

— Io am... am înțepenit de nu mai... n-am să mă mai pot scula de pe rogojina asta nenorocită, șopti Mite abia auzit.

Bica îi arătă chiștocul care aproape că-i ardea degetele, să aibă răbdare puțin să termine de fumat, și numaidecît îl va încălzi, și-i arătă cum, mișcîndu-și privirea și capul pe gîtul ei

lung în rotiri tot mai ample și mai dezordonate, sugerînd o scoatere de pe orbită, pecetluită cu buricul inelarului mîinii ei drepte închinîndu-se, atingînd pe rînd vîrful limbii, sexul și sfîrcurile sînilor. Se ridică apoi, fără să se sprijine de pămînt cu palmele, așa cum prea puțini și dintre cei cu două picioare reușesc, lăsîndu-și în același timp pantalonii în locul în care stătuse, ca pe o piele veche și nefolositoare, și veni la el cu mersul ei de cangur, să-i dezțepenească oasele și să-i alunge istovirea și frigul din suflet pentru a treia sau a patra oară în noaptea și dimineața aceea. Într-o încolăcire întinsă și incandescentă, ritmată de zvîcnetul ciotului de picior împungînd coapsa lui Mite, ziua năvălea în cort, în vreme ce afară se auzeau soldații strîngîndu-se pe platou pentru raportul de dimineață.

În timpul pauzei de prînz și după aceea, pînă către seară, ei își așteptau rîndul la intrarea în cort, în șiruri de cîte șapte-opt, cu gamelele cu apă în mîini și cu niște figuri plouate și nerăbdătoare, așteptînd parcă suplimentul la cazanul cu ciorbă. Bica Șchioapa le pretindea să se spele înainte, în fața ei, și pe urmă să-și treacă numele și locul de baștină cu scris cît mai mărunt pe piciorul de lemn pe care-l ține lîngă ea ca pe un accesoriu indispensabil îmblînzitoarei de sălbăticiuni care era. Cîțiva, din cale-afară de insistenți, ieșiseră din cort cu capetele sparte, în bombănelile dezaprobatoare ale celor ce-și așteptau rîndul civilizat. Erau prea mulți ca să mai fie timp pentru trageri cu repetiții, și de unde știi că marfa nu-i pe terminate și mulți or să rămînă cu deștu-n gură, cum de fiecare dată se întîmplase cînd Bajnorică nu putuse să umple rucsacul și sacoșele cu destule țigări și sticle și n-apucaseră toți, nici cei ce se-nvredniciseră să-l aștepte în Gura Viezuroaiei. De-acuma însă, pare-se că Giani le adusese destul și pe săturate și adormise răpus de oboseală la umbra din dosul cortului, pe jumătate împăcat, azi e intrare liberă pentru toți, dar uite că destui se așezaseră la rînd pentru a doua și a treia oară, iar ea nu-i gonea, deși începuse să-i cunoască și le spunea să nu încerce

să o păcălească, semnîndu-și din nou pe proteza-măciucă numele lor sau, Doamne ferește, fictiv, zăpăcindu-i răbojul, iar ei se conformau, văzînd că-i destulă Bica Șchioapa, e de-ajuns pentru toată lumea femeia asta cu-n singur picior, care face cît patruzeci și ceva și mai bine și nu te costă nimic, da' asta a fost doar atunci, în cea de-a doua zi petrecută de Bica pe platou.

În săptămînile următoare, toți soldații ar fi avut dreptul la permisii de cîte două și trei zile. Se spulberau ca de la sine normele, urcînd la două-trei sute pe zi, iar malul de lut fusese excavat pînă să se surpe drumul de deasupra lui și să se prăvale-n platou. Se bălăceau îndrăciți de spor în troacele și gropile cu noroi și înălțau cuptoare de trei metri, cocoțîndu-se pe capre să le clădească și să le peticească, și focurile duduiau zi și noapte, împrăștiind o dogoare de iad ce veștejise frunzișurile copacilor din jurul platoului, dar Bica Șchioapa nu mai fusese văzută pe platou din ziua acelei sărbători de pomină și nu reușise nimeni s-o găsească nici după cît cotrobăiseră, vreme de două zile, prin pădure și prin toate corturile, dînd într-un rînd peste Bajnorică ațipit chiar în cortul nădejdilor lor împlinite, pe rogojina scorțită de abundența stropelilor lor arse de nerăbdare și prea îndelungată așteptare, păi ce facem, moșule?

Le spusese doar alaltăieri ce să facă, drept e că nu prea insistînd cine știe ce, dar uite că prea puțin se simțiseră și ieșiseră cu ceva, încît abia dacă au reușit să se achite de datorie față de tovarășu' locotenent major Coșarcă, fiindcă pe barba cui, chiar dacă-n codru, să facem aici, din Armata care produce pentru Economia Națională, bordel și cu cine, cu stricăciunea aia-ntr-un picior, care doar s-o vezi zvîrcolindu-se și-ncolăcindu-se să stoarcă spurcăciunea din patruj' de inși și-ți vine-napoi tot meniu' pe-o săptămînă, vezi cît pun io curu' și-obrazu' pentru tine, soldat Bajnorică, și tu nici barem cu trei mii nu mi-ai ieșit, bun, gata, te iert de data asta, și totuși, ei mai apoi au știut că Bica este încă acolo, dar Bajnorică o ține ascunsă și-i schimbă din oră-n

oră ascunzătoarea, prin corturi și prin pădure, cărînd-o de colo colo în cîrcă, ori cine știe dacă nu și-n biroul sau cortul în care doarme Coșarcă, și-n cele din urmă au făcut cum le-a cerut el și nu mai era loc de nici o tocmeală, acum, cînd mai avea Bajnorică nici o lună de armată și de stat în pădure, cam tot atît cît prietenul Cafanu, așa că se strîngeau cîte șapte-opt și se înfățișau celor doi cu suma respectivă, însumînd tariful fix și fără tîrguieli și comentarii și fără s-o lungească și fără s-o înnădească și-n cea mai deplină liniște și fără să ceară picioare de lemn în cap, ca să nu se-aleagă pînă la coadă cu o cărămidă, Bica-i aștepta în același cort aflat acum sub pază severă, la orice oră din zi și din noapte ar fi avut chef și cu ce să plătească, păi asta faceți, moșule.

Ea a plecat din cărămidărie definitiv odată cu Mite și Bajnorică, cîteștrei nepetrecuți de nimeni în afară de soarta lor călătoare purtîndu-i pe drumuri neștiute. Vara venise de-a binelea, iar Mite și Bajnorică aruncaseră prin rîpele Viezuroaiei valizele, canadienele și puloverele cu care se încorporaseră, știind prea bine că nu procedează deloc înțelept, deși bani se pare că aveau destui acum pentru a-și lua altceva în locul cămășilor, pantalonilor și pantofilor ăstora terfeliți și aspriți de nepurtare și-n care ajunseseră să nu se mai simtă bine și ducă-se învîrtindu-se și rostogolindu-se într-un nor de praf de cărămidă, bine c-am scăpat.

Banii erau la Mite. Bajnorică a fost cel care a întrebat-o pe Bica însă cît vrea să-i dea, iar Bica părea să nu-l audă, mergînd la cîțiva pași înaintea lor, cu foșnetul ei continuu printre copaci, răscolind stratul de frunze uscate, și ei își amintiră că în ultima săptămînă o văzuseră prea tăcută și tot așa părea să nu-i audă cînd o întrebau dacă vrea să plece, dacă i s-a făcut dor de minerul ei din Porcești, și acum, chiar dacă nu-i lua în seamă, o vedeau mult schimbată în bine și înțeleseră că i se făcuse dor de ducă în vremea din urmă, de soarta ei călătoare neostenită. Mite îi arătă lui Bajnorică banii, suma ce i s-ar cuveni Bicăi, iar acesta îi făcu semn să bage banii în buzunar, să-i ascundă, știe el ce știe, ba uite că habar n-are.

— Mergi cu noi, Bico, la București?

Însă nici ei nu știau încotro aveau s-o ia, nu-i aștepta nimeni nicăieri, nu vorbiseră și nu stabiliseră nimic precis, doar că vor pleca împreună din cărămidărie și mai departe nu mai știau unul de celălalt și nici de ei înșiși, n-aveau habar încotro.

— Te-ai sonat, Bajnorică, unde să mai merg io cu voi? N-am mers destul douăzeci și șase de zile, patruzeci și șapte de inși de la cap la coadă și de la coadă, la cap de cîte opt, zece și treisprezece ori?

— De-ai spart piața de cărămizi pentru blocurile din Porcești, spuse Mite.

— Păi, chiar așa. Mai trebuie să merg și prin alte părți și cu altcineva.

— Păi, te duci la miner în Porcești, presupuse Bajnorică. Te pupă ăla peste tot cînd te-o vedea după o lună.

Ieșiseră-n Drumul Oaselor prin Gura Viezuroaiei, așteptau și lăsaseră să treacă mai multe mașini de cărbune în sus și-n jos. Drumul ăsta are doar două direcții, dar ei sînt trei. Pe Bica n-o frămîntă nici pic, ea oricum va pleca singură. Era în același pulover cărămiziu și cu canadiana peste mijloc, cu mînecile înnodate în față. Ei asudaseră doar în cămăși, iar ei, ca de obicei, nu-i era cald și nu-i era frig.

— M-oi duce la miner. Nu știu. O să iau o mașină spre Porcești...

— Ai grijă cu șoferii ăștia de pe mașinile cu cărbune, spuse Bajnorică. Nu sînt atît de delicați ca cărămidarii.

— Îi știu și pe ăștia cum sînt, îi știu pe toți absolut. E bine așa cum sînt, nici că se putea mai bine de-atît...

— Să mergem și noi la Porcești? îl întrebă Mite pe Bajnorică într-o doară, la care Bica spuse că, în cazul ăsta, ea va lua o mașină invers, spre Moșneni.

— Bine, Bico, du-te. Să nu te mai văd! apăsă Bajnorică, avînd glasul înecat de furie și durere.

O Rabă de cărbune, mergînd în direcția Porceștilor, oprise la zece metri depărtare de ei, la semnele Bicăi, și acum ea fugea într-acolo.

— Banii, Bico! îi strigară amîndoi în urmă, gata s-o ia la fugă după ea.

Ea se opri lîngă ușa mașinii două secunde, ca să-și ia rămas-bun, chipul ei radiind de fericire, unduind tot mai amplu, pînă să iasă din orbită, și închinîndu-se apoi cu buricul inelarului pe vîrful limbii, pe sex și pe sîni.

Din Gara Moșneni au luat trenul spre București. Partea asta de drum oricum trebuiau să o facă împreună. Din Gara de Nord ar fi luat-o fiecare către vreun loc pe care și-l amintea cît de cît, căutîndu-l și încercînd să-l recunoască. Ar fi rămas Mite în București, iar Bajnorică ar fi luat un tren spre Constanța.

La unu noaptea, în Gara de Nord, au bîntuit o vreme peste șine și peroane pînă să găsească o țîșnitoare din care ieșea un fir de apă firav, cu gust de canalizare. Pe bănci erau puțini călători, așteptîndu-și trenurile ghemuiți și întinși cu bagajele la cap, iar Mite nu mai recunoștea nimic din acest capăt de oraș mort, cu iz de împuțiciune și cufundat în zăpușeală și beznă bîntuită de umbre amestecate cu umbrele îmbobosate ale bagajelor lor. Stăteau și ei pe o bancă după ce-și potoliseră setea și nu mai aveau nici țigări și nimic de mîncare. Peste tot era închis și ferecat în beznă, chiar dacă bani ar fi fost destui, trei mii și ceva de lei, în afara cecurilor cu soldele lor, și atunci au hotărît să mai rămînă împreună, o vreme barem, și s-au urcat în acceleratul de Constanța, care tocmai fusese garat pe linia din fața lor.

Nu mergea prea multă lume la mare. Trenul era aproape gol și s-au perpelit tot drumul pe băncile unui compartiment, fără să-i ia somnul, și tot însetați și înfometați și fără țigări. La patru dimineața, în Gara Constanța nu era cu mult diferit față de Gara de Nord. Se lumina anevoie, noaptea asta parcă nu se mai termina. Se foiră prin gară, așteptînd să se facă ziuă, acostați de

cei care ofereau camere și ei le-au cerut țigări. Numai de camere nu le arde lor acum și la prețul ăla... Vor sta în gară pînă pe la șase încolo, cînd deschide la centrele de pîine, la tutungerii și lăptării, dar n-au mai avut răbdare și-au pornit prin oraș spre mare, prin zorii tulburi scuturați dintr-un cer ca un hău săpat într-o rîpă de lut, iar marea abia dacă au avut timp s-o vadă, neclintită și întunecată și urcată pe cer și acompaniind cu vuietul ei monocord sorțile lor călătoare prin vise grăbite.

Cînd s-au trezit, era poate unsprezece. Înțepeniseră pe iarbă, lîngă niște tufe de salcîmi pitici, și jos se vedeau faleza și plaja pustie. Îi trezise un pîlc de bărbați ciocănindu-și coasele și niște femei deșirînd un furtun lung de pe un tambur cu spițe de fier-beton. Deșteptarea, boschetarii, încă strigau, prăpădindu-se de rîs. Așa-i, deșteptarea. S-au scuturat și s-au bătut cu pumnii în umeri să se dezmorțească și pe urmă au urinat ostentativ cu fața la ei, luînd în piepturile lor cocoșești huiduielile și chiuiturile femeilor care îi arătau cu degetul și-și trăgeau ghionturi una alteia și rîdeau, bătîndu-se cu palmele de genunchi.

Era tot nor și bătea vîntul și parcă stătea să plouă. Au luat-o pe drumul întors, spre restaurantul de alături de gară, să mănînce. A fost ceva aproape pe măsura foamei lor veșnice, întărîtat și de un post de o zi și o noapte. Ultima oară mîncaseră, pe platoul Viezuroaiei, ciorba de cartofi și varza cu carne de la cazan, doar ei cîteștrei, Mite, Bajnorică și Bica, lîngă un izvor din marginea luminișului, din care băuseră apoi cu gamelele. Acuma-i însă cu totul altceva. Au cerut o pereche de fripturi și încă una, ba io mai vreau, moșule, și trei sticle de vin Riesling amestecat cu Pinot Noir și cu opt sticle de pepsi, dar parcă tot ar mai fi intrat ceva, deși tocmai ceruseră devizul și le fusese pus pe masă, mîzgălit parcă în bătaie de joc pe foița subțire ruptă din carnețel: 1742, 15 lei. Văzuseră pe mesele din jur și mici, și porții de rinichi ornați cu garnituri de cartofi pai, orez, steluțe de morcovi și castraveți murați și varză roșie, și dintr-odată au rîvnit la toate bunătățile

alea pe care să le mănînci cu ochii și încă și mai bine cădeau la stomac, și pe urmă au vrut mici, cîte zece, și pe urmă cîte cinci, fiindcă se cam îngreunaseră și au cerut să li se facă din nou plata, să vedem cum ne-ncadrăm, a spus Bajnorică, și se încadrau cum nu se poate mai bine. De mai rămîneau cîteva sute de lei din banii lor lichizi, pe care biata Bica și păsărica ei minune i-au făcut, pe unde-o fi ea acuma, ne-o pomeni, moșule, am sughițat, iar Bajnorică zice are și whisky ăștia, Johnny Walker care io n-am mai băut de cînd am plecat militar și nu-ți face griji, că ne-ajunge banii, păi văd că tu-ți faci griji și mai du-te dracu' și nu-mi strica chefu', stricăciunea dracului, și au băut cîte două sute de grame de Johnny, ciugulind neîncetat din coșul cu chifle de pe masă, tot le era foame, cîinii nu se satură niciodată, da' acuma sîntem prea grei ca să putem fugi de sub nasu' ăstuia, trebui să-i dăm banii, dă-i și hai, ba mai stai, hai că nu mai avem nimic pă noi, decît cecurile, păi hai să le prăduim.

Se înnoptase și orașul se însuflețea de foiala și zarva vilegiaturiștilor. Închisese la CEC, acum ce să mai facem, mîine, moșule. Au trecut pe la Casa de Copii a lui Bajnorică și acolo toți îl știau și-l așteptau cu sufletul fript, dar administratorul n-a avut de unde să le dea un pat, păi pă timp de sezon, jigodia asta închiriază și veceurile, așa că noaptea asta o s-o facem tot la boscheți, pe malu' mării, păi, pînă mîine ce mai ie? Dimineața avea să-i găsească tot înfometați și înțepeniți de frig, e iunie, da' nu-mi spune tu mie că javra asta de mare trage. Au lichidat cecurile și le era atît de foame, că n-ar mai fi avut mult pînă să procedeze la fel de deștept ca ieri. S-au mai cumpătat însă, la autoservire te și saturi mai repede cu sosurile alea, și Bajnorică a luat o sticlă de vin de la alimentara, pe care a băut-o singur, în drum spre autogară. Mergeau tăcuți alături, aruncîndu-și priviri piezișe, suspectîndu-se cine cui poartă ghinion, Bajnorică gîlgîind din sticlă în dușmănie și Mite refuzînd în dușmănie cînd îi era întinsă sticla. Avea fiecare două mii și ceva în buzunar și poate socoteau că-i prea puțin și

încă n-aveau curajul s-o ia fiecare pe drumul lui. Și după ce Bajnorică a aruncat sticla în sus și a căzut în mijlocul traficului de mașini din stradă și toți claxonau și înjurau cu capetele scoase afară prin geamurile portierelor și nu știau de unde picase sticla aia, au văzut că ieșise soarele și se simțea o briză proaspătă adiind dinspre mare, iar ei aveau încă bani destui și pînă la iarnă mai e o grămadă, moșule. Au luat din autogară un autobuz plin de salariate ale sanatoriilor și ale hotelurilor intrînd în schimbul doi, ei vor coborî în Eforie Sud, știe Bajnorică unde. Pe urmă s-au rătăcit unul de altul în îngrămădeala celor care urcau și coborau, ducîndu-se la plajă sau la masă, și Bajnorică a crezut atunci că și-a pierdut prietenul, care s-o fi dat jos din mașină aiurea. Mite-Mite-Mite, a început să strige cu atîta disperare, încît o femeie i-a spus că este un copil la vreo cinci ani lîngă ea și să n-aibă nici o grijă, că nu i-l strivește nimeni, am zis că te-ai dat jos, moșule, stai că mai avem puțin.

Lui Costică Zlate din Eforie Sud i-au dat banii pentru trei zile de găzduire și i-au dat în păstrare buletinele și livretele militare. Camera era cu un pat, suficient de mare pentru doi, încropită într-un fel de magazie lîngă casă, fără geamuri, și viță-de-vie crescută printre crengile unui cais și acoperind toată curtea. Șoseaua trecea prin fața casei și, peste ea, o fîșie din pădurea de pe malul Ghiolului, iar m-ai adus la pădure, moșule... Păi, la banii ăștia, ce-ți mai trebuie ? Pe portița din tablă și S-uri mici de fier-beton, ieșea în evidență un Z mare. Lui îi mai zice și Costică Zet, Bajnorică îl știe de ani de zile, și-i mai zice și Costică Zît, fiindcă a avut odată un pisic și cînd a murit l-a plîns și l-a îngropat în grădină, și cum dracu-i mai zice ? Maiorul Zlate i se zice mai ales, fiindcă a lucrat ca ospătar la Oficiu' de Vizite și Protocol de la Neptun, de unde l-au dat pînă la urmă afară, de bețiv notoriu ce ie.

În sfîrșit, au putut să se bărbierească și să-și spele hainele la cișmeaua din curtea maiorului Zlate. După ce au trecut cele trei zile pentru care plătiseră, au mai stat. Aduceau în fiecare zi cîte

o sticlă-două de ceva și beau cu maiorul Zlate, care încetă pe moment să-i mai sîcîie cerîndu-le banii. Maiorul o lua dis-de-dimineață, de cum făcea ochi, trăgînd dintr-o sticlă din grămada pe care o avea la capul patului și pe sub pat, și pe urmă încuia și bîntuia pînă spre seară prin bodegile mai ieftine din Eforie. Era un om de cincizeci de ani, singur-singurel, și-a avut noroc cu dărăpănătura asta de casă care i-a rămas de la frate-său care a murit, că el n-a fost în stare de-un cap de ață-n viața lui, un boschetar bătrîn, moșule, vai de steaua lui. Mai avea o cameră în afară de cea în care stătea el, dar nu prea vin turiștii în împuțiciunea asta. Își gătea singur, o dată pentru mai bine de o săptămînă și ținea ardeii umpluți sau tocana de cartofi pe holișorul-verandă, într-un frigider Fram defect, pe care îl folosea drept dulap, laolaltă cu bucăți de pîine care se uscau și mucegăiau și mînca în fiecare seară cîte trei-patru linguri din mîncarea aia și-n jurul frigiderului mirosea de nu te puteai apropia. Nu-l vedeai vreodată treaz, dar într-o dimineață a fost și mai rău, fiindcă a încurcat sticlele și a dat pe gît o dușcă mare dintr-o sticlă cu clor pentru albit rufele și a zbierat la ei din toți rărunchii să cheme salvarea că moare, lasă-l, moșule, să moară. Și fiindcă tot nu dădea semne că-i pe ducă, au chemat-o totuși. Au mers cu el cîțiva kilometri pe șosea spre Constanța, pînă ce maiorul Zlate i-a spus șoferului să oprească și să-i lase jos, că nu mai are nimic. L-au lăsat într-o bodegă la ieșirea din Eforie Nord, unde le-a spus că n-a mai fost de vreo zece ani, și noroc că s-a ivit cu clorul ca să vină cu salvarea pînă aici. N-au vrut să rămînă cu el, fiindcă ar fi trebuit să-i plătească cinci, șase vodci pînă către prînz, ba io nu-mi dau seama de unde are bani să bea, moșule, că nici pensie nu primește.

Banii lor erau pe terminate, iar haine nu-și cumpăraseră, ba acum nu și-ar mai fi permis nici cîte o pereche de chiloți de baie. Se prăjeau la soare goi și se puricau de vietățile alea care în vremea din urmă îi făceau să se scarpine pînă la sînge. La lumină și căldură porneau dintr-odată să forfotească prin tot părul de

pe corp. Îi culegeau cu unghiile, trăgînd de firele de păr, abia de se vedeau, cît un vîrf de ac apăreau pe buricul degetului în lumină, și totuși li se deosebeau piciorușele fremătînde și fără nici un spor la mers. Unii erau roșii de atîta supt, și au și ouă, moșule. Doar strivindu-i între unghii îi puteau omorî, pocneau și ieșea sîngele din ei ca dintr-o bășică, ăștia te sug, moșule, de te nenorocesc, doar cu gaz scapi de ei. Nu cred totuși că numaidecît de la Bica am luat noi păduchi lați, mai degrabă ea a luat din cărămidărie.

Cînd n-au mai avut bani pentru băutura maiorului Zlate, acesta nu i-a mai sîcîit, le-a spus să plece numaidecît și n-a mai vrut să le înapoieze buletinele și livretele pînă nu se vor fi achitat și pentru cele șase zile, care le-au stat peste primele trei, care le-au plătit. În dimineața aceea, ei chiar au plecat. După ce au ieșit pe poartă, Mite a vrut să se întoarcă, îl fac io să ne dea actele. L-a oprit Bajnorică, lasă-le, mai bine ca la maiorul Zlate nu stă nicăieri actele noastre, aici ești sigur că le poți găsi oricînd. Pe la patru, în Gara Eforie Sud, s-au urcat într-un accelerat de București, plin și destul de aglomerat pe culoare, încît au rămas într-un loc cum nu se poate mai prost, la capătul vagonului, lîngă ușă. Cînd a venit controlul, i-au spus că li s-a furat totul, și bani, și acte și-acuma se duc acasă, la București. Necazul nașului era mare și i se vedea pe față cît e de cătrănit, avea trei inși de la controlul civil după el și trebuie că nu făcuse nici un leuț chior. I-au controlat și-n adevăr n-aveau nimic la ei, nici acte și nici bani, niște boschetari nenorociți, după cum chiar arătau, iar trenul oprise la semnal și ușa deschisă din dreptul lor le-a trezit, pe moment, civililor ideea să-i dea jos din tren, s-o ia pe jos, ca altă dată să se-nvețe minte să nu se urce-n tren fără bilet. Erau în cîmp, la vreo treij' de kilometri de Fetești, a spus Bajnorică. Se însera și s-au lungit la poalele terasamentului, așteptînd alt tren care să oprească la semnal. Ațipiseră și pe urmă au văzut lîngă ei un marfar foarte lung, căruia nu i se vedeau capetele, ăsta-i al nostru, moșule, oriunde-o merge.

Își făcuseră culcuș într-un vagon cu sfeclă, plin aproape pînă-n oblonul acoperișului din care desprinseseră două scînduri pentru a intra, încît abia dacă au reușit să-și facă loc lîngă un oblon lateral, aruncînd o grămadă de gulii de sfeclă din mersul trenului afară-n noapte, prin gaura prin care intraseră și peste care au tras pe urmă scîndurile la loc. Trenul oprea des și se urnea greu, și ronțăind din sfeclă li se risipiră dintr-odată și setea, și foamea, și-ntr-un tîrziu au adormit îmbrățișați. Era tot noapte cînd i-au trezit zgomote de ciocănituri în obloanele vagoanelor și hămăituri de cîini. Erau în triajul unei gări și au văzut printre scîndurile obloanelor lumini de lanterne și au auzit glasuri ce le deșteptară o spaimă inexplicabilă, dincolo de care știau prea bine amîndoi că n-ar avea ce mare lucru să le facă dacă ar da peste ei în sfeclă. Deslușiră printre hămăituri, cînd încetară ciocăniturile în obloane, astea-s toate cu sfeclă, dom' major, cheresteaua și porumbul sînt în față. Arată și mie idiotu' ăla care să fure sfeclă din vagoane, cu sacu' ori cu căruța... Păi pentru porci, da, pentru porci, pentru rachiu, da' mai ușor de-o mie de ori o ia de pe cîmp de la ceapeu, decît să intre aici, în gura noastră, pentru zece căpățîni de sfeclă... și pe măsură ce glasurile și hămăiturile cîinilor se îndepărtau și se stingeau în noapte, spaima lor se amplifica, odată cu trenul urnindu-se și nemaiavînd mult pînă să treacă peste trupurile lor cu toate cele optzeci și șase de vagoane ale sale, în vreme ce ei se îmbrățișau tot mai strîns și se căutau tot mai febril, spălîndu-și cu limbile fețele îmbăloșate de saliva spaimei celuilalt, și pe urmă s-au masturbat reciproc, plini de dorința de a face ceea ce nu le îngăduia locul din cale afară de strîmt, și au adormit liniștiți și împăcați.

Trenul oprise din nou într-un triaj de marfă. Lumina văzută printre scîndurile oblonului arăta a fi nu mai mult de unsprezece ceasul. Ronțăiau gulii de sfeclă, ținîndu-le cu amîndouă mîinile, ca niște hîrciogi, iar Bajnorică zise că nu-i furajeră după cît de bună e, de te scoală pur și simplu de pe boală și-ți taie și setea, și foamea, cît o friptură și un kil de vin, precis e pentru zahăr de

calitate extra, nu-mi spune tu mie, moşule, şi pe urmă îşi aduseră aminte de noaptea trecută, mai cu seamă Mite ţinu' să-şi amintească şi să i se amintească, moşule, ar fi mai mare daraua dacă am ajunge să ne căsătorim. În ce-l priveşte pe Bajnorică, astfel de deprinderi devin de timpuriu o obişnuinţă pentru rezidenţii din casele de copii, ca aia unde crescuse el. Pentru toţi absolut, n-ai să afli vreunul nerodat, indiferent că de unii se lipeşte mai bine, de alţii mai deloc, iar altora le rămîne pe viaţă, ca o pasiune pentru care nu numai că sînt în stare să plătească oricît, dar le şi deşteaptă mintea către îndeletniciri prin care se fac bani mulţi repede, căci e o meteahnă din cele mai costisitoare. Despre poponarii adevăraţi Bajnorică ştie că au bani cu sacu. Nu pîrîţii sau labagiii, ci d-ăia, zice el, care pentru ei nu există femeie şi nici altceva şi care ie vînaţi şi huiduiţi şi de lume, şi de miliţie şi daţi în gît pînă şi d-ăia cu care se mîrleşte şi nu-i satură de bani, aşa că pe ăştia totdeauna ai să-i vezi bine îmbrăcaţi şi plini de aur şi cu teancu' de zece mii la ei mereu...

— Da' unde dracu sîntem aici, moşule?...

Uitîndu-se mai bine printre scînduri, au văzut că erau în Medgidia.

— N-are nimic, moşule, spuse Bajnorică. Ne-ntoarcem în Constanţa, e vară, e sezon, poate dăm peste fun poponar cu bani...

Dar de bună seamă că ce spunea Bajnorică nu era mai mult decît o aiureală curată, care făcea să-i dea mintea-n clocot cu mare întîrziere. Se întîmplaseră chestii din astea probabil foarte de mult, poate pe cînd spunea el că se rupsese la rozetă şi-avea zece-unşpe ani, dacă nu cumva despre poponari plini de aur şi teancuri de zece mii cine ştie cine i-a povestit, care ăsta o fi auzit de la altul, care la rîndul lui o fi văzut în vreun film sau o fi citit într-o carte.

Sigur e că vremurile se înrăutăţiseră pînă într-atît, că nici poponarii adevăraţi nu mai aveau bani. Litoralul era mai pustiu decît reuşea Bajnorică să-şi aducă aminte că a fost vreodată, şi doar prin locurile astea s-a pomenit, la orfelinatul şi la Casa de

Copii din Constanța, și știe că s-a născut în comuna Techirghiol, dar pe acolo n-a prea avut ce să caute. Mama lui a stat vreo doi ani în Techirghiol, a văzut-o în două rînduri cînd era foarte mic și acum nu știe despre ea decît un singur lucru: moartă pe data de trei marte șaijdoi. Ba în Constanța a dus-o chiar bine. Aici, dintotdeauna a venit multă lume, cu mulți bani, și o grămadă de străini și n-ai cum s-o duci prea rău, oricît de bătut în cap ai fi, și d-aia nici n-a avut nevoie să se angajeze pînă-n armată, da' sărăcie ca acuma n-am pomenit și nici nu cred c-oi pomeni vreodată, alimentările goale și hotelurile goale și cîte zece oameni pe plajă și-n toate bodegile program pînă la unșpe, că nu mai are ce vinde, și doar sindicaliști peste tot, cu bonuri de masă și cu mîncarea-n sufertașe la plajă, ca la cantina de ajutor popular, și cine poate să-mi spună unde sînt străinii, doar cîțiva ruși acolo, care și ăștia tot sindicaliști de la minele alea ale lor, unde-s francezii și americanii din alți ani, unde-s nemții, cehii, polonezii, suedezii, italienii, unde-s poponarii și curvarii și bețivii de toate națiile, care aruncau în tine cu dolari și mărci și lire și tricouri și blugi, și decît numai pentru ca să-i plimbi și să le ții de urît, eh, poți să-mi spui și mie unde sînt?

— Și ce propui, Bajnorică?

Bajnorică propunea ca ei să se-ntoarcă la București, că Mite oricum trebui' să aibă pe cineva acolo, și aflînd din nou că nu are pe nimeni se cam dădea de ceasul morții cum că-i imposibil, cineva tot le-a făcut mare și te-a ținut pînă la anii ăștia, pînă s-ajungi în Cărămidăria Viezuroaiei, la care Mite îi repeta că ai lui au fost demolați și s-au mutat și nu știe unde stau și nici nu-l interesează și oricum nu-l vor primi nici pe el, cu atît mai puțin pe amîndoi, așa că pînă ne-om găsi ceva de lucru care să ne convină o s-o tîrîim cum om putea și nu te gîndi că-n București e mai bine ca aici și poate d-aia ne-au și dat bestiile alea de civili jos din tren și ne-a-ntors marfaru-ncoace, că-i mai bine să ne-nvîrtim pe-aici, barem cît o ține vara și sezonu', la care

Bajnorică din nou îi dădea dreptate, c-așa ie moșule, și dacă nu vrei la tine, o să mergem la mine, și astfel au ajuns în comuna Techirghiol, la descărcat baloți de paie din remorcile venite din cîmp, de la seceriș, pentru o sută de lei pe zi

Deși au dormit în saivanul de oi al CAP-ului și acolo se mai găsea cîte ceva de mîncare, și-n rest au mai cumpărat bonuri de masă de la sindicaliștii și pensionarii veniți la băi de nămol, și deși n-au băut în nici o seară mai mult de patru beri de fiecare, ei nu mai aveau decît o sută de lei și ceva mărunțiș după o săptămînă, în ziua cînd Mite a zis gata, n-am plecat de la cărămizi ca s-ajung la baloți. Arăta chiar cătrănit rău de tot prietenul lui Bajnorică. Bajnorică a încercat să-l aline, spunîndu-i că-i numai bine pentru ei să plece de la baloți, acum, cînd e-n toi culesul de piersici la Mangalia, și acolo o să fie mult mai bine, și atunci a fost cînd s-a ales de la prietenul său cu un dos de palmă năprasnic, care i-a zburat pămîntul de sub picioare și a făcut să-i curgă o grămadă de sînge din nas, și fir-ai al dracului de cîine nenorocit cu tot neamu' tău cîinesc de cretini și poponari nenorociți, că dracu' m-a pus să mă-ncurc cu tine.

Și chiar dacă mai apoi Mite n-a mai ajuns vreodată să-și iasă din fire pînă într-atît deși ei au mai avut motive de ceartă, încă și mai întemeiate, această izbucnire a fost pe cale să-i lege și mai tare și să întîrzie mult despărțirea lor. Pe cît de puternică a fost hotărîrea lui de moment să o rupă definitiv cu Bajnorică, pe atît de lipsit de tărie s-a pomenit în secunda următoare. Și numaidecît, slăbiciunea i s-a transformat în imboldul de a-l împăca pe prietenul său, și-ntocmai ca pe o femeie porni să-l împace și să-l mîngîie, drept pentru care Bajnorică se comportă întocmai, ca o nevastă prea plină de calvarul căsniciei ei și răspunzînd cu zgîrcenie avansurilor unui soț care acum se arată bun și-ncearcă parșiv să-i intre pe sub piele, dar cît de curînd își va da din nou în petic.

În seara aceea au cheltuit cu multă cumpătare, mărginindu-se doar la cei treizeci și ceva de lei pe care-i aveau peste o sută. Au

mîncat și s-au săturat cu două porții mari de mîncare de cartofi cu sos de bulion, la sala de mese a complexului de băi de nămol, și tot acolo au băut doar două beri. Tot în grajd s-au culcat, și de astă dată s-au iubit pe îndelete, continuînd și amplificînd și ducînd la bun sfîrșit ce înfiripaseră în vagonul de sfeclă cu o săptămînă în urmă. Cînd s-a trezit Bajnorică, atît de dus dormea Mite, încît nu s-a îndurat să-l trezească și a ieșit singur la baloți pentru suta de lei din acea zi, ultima pe care au făcut-o în Techirghiol, unde s-au ghiftuit pentru ultima dată cu varză printre pensionarii și sindicaliștii de acolo.

Seara următoare avea să-i găsească la restaurantul Rapsodia din Eforie Nord, unde nu ținea deschis mai tîrziu de unsprezece, încît doar să fi vrut cu tot dinadinsul ar fi reușit să cheltuiască toți cei o sută șaizeci și șapte de lei pe care îi aveau la ei. Însă bere la halbă era și la autoservirea de peste drum, iar ei erau sătui de autoserviri și cantine pentru pensionarii reumatici, și aici aveau și muzică și un soi de lubrifiant rozaliu și cu gust de săpun, pe a cărui etichetă scria Vin de Babadag, necostînd decît treizeci și șapte de lei sticla, cu remiză cu tot, așa că locul era tocmai potrivit ca ei să purceadă s-o pună la cale de unde o lăsaseră cu două seri în urmă, în grajdul CAP-ului Techirghiol, cînd Bajnorică a zis c-o să i se scurgă tot sîngele din el prin nări.

— ...și la ce s-o mai ardem aiurea, mergem la piersici la Mangalia și gata. Adică, ce poți tu să-mi spui mie? Să furi știi? Să peștești, să cerșești, ceva-n felu' ăsta, ai?... Și ce dacă știi să dai cu pumnul, dacă n-ai sînge-n pulă să tîlhărești? Ai fo meserie, ceva, șofer, ceasornicar, strungar, sau te-oi crede fun artist de film, ceva-n felu' ăsta? Atuncea? Acuma spune-mi și mie, prietene Mite, ce vrei tu de fapt, și io mă las pe de-a-ntregu' la mîna ta. Spune, te-ascult și te-nțeleg ca pe cel mai intim prieten al meu, ca pe singuru' meu frate, numa' spune tu, dacă io sînt nebun și cretin și poponar și cum m-ai mai făcut...

La care Mite că gata, bine, mîine mergem la piersici, numai să nu mai dormim în grajd în noaptea asta, bine, prietene, o să

mergem la boscheți, bine, e mai bine așa, bine, gata, ne-am înțeles, stai puțin că mă duc pîn' la veceu, bine, Mite, du-te și vino repede, că mi-e urît singur.

Orchestra era mai în fund. Nu se vedea din marginea terasei, unde se așezaseră ei. Se auzea zvonul unui amestec de muzică de dans și romanțe, și-n răstimpuri o dădea pe auauaua Codin al mieu să nu te duci la pădure cu topor și cu săcure. În lumina stației de autobuz de peste drum, se vedeau o birjă și un șir de taxiuri pierzîndu-se în întuneric pe strada ce cobora spre zona cu vile și hoteluri și spre mare. Terasa Rapsodiei se umpluse pînă la refuz de familii de sindicaliști, cu ciopor de copii după ei, alergîndu-se și hîrjonindu-se printre mese. Trecuse mai bine de un sfert de oră de cînd plecase Mite. Poate ar fi mai bine să nu mai vină deloc, își spuse Bajnorică. Ce m-aș face fără el? Și cu el ce dracu' fac? El nu știe cum e să furi și să cerșești și io nu vreau în ruptu' capului să-mi aduc aminte, ce-o să facem unu' lîngă altu', ținîndu-ne de mîini și de picioare, om vedea, își spunea văzîndu-l pe Mite apropiindu-se și făcîndu-și loc printre mesele înciorchinate de lume și nu era singur. Se oprea la fiecare pas pentru a gesticula și zîmbi la fata scundă de lîngă el, îmbrăcată în tricou galben și-n fustă din material de blugi foarte scurtă, și pînă la urmă m-aș duce și fără el la piersici la Mangalia, dacă nu cumva pitica asta o fi tot o Bica Șchioapa pentru doi inși ori patruzeci și ceva de prostiți de norme de cărămizi și stat în pădure. Bajnorică o vedea lăsîndu-și capul mult pe spate ca să răspundă la zîmbetele lui Mite, poa' să aibă la douăzeci, și cît de mică-i, pe măsura mea, și leșinatu' ăsta stă cu ea în drum de nu-i mai vine s-o aducă la masă, dac-ar avea banii la el s-ar duce naibii cu ea și-aș scăpa de el, mai bine-i lăsam banii lui, o mare nenorocire de o sută și ceva de lei din care să plătim și vinu', și hai odată, leșinatule, cu ea încoace și hai, și hai, și în sfîrșit Mite o aduse la masă, oferindu-i scaunul lui, te las cu prietenul meu, și el dispăru printre sindicaliști să-și caute un scaun.

Era aprinsă la față, dar zadarnic ar fi căutat Bajnorică în surîsul ei vreo umbră de stinghereală. Se așezase la masă pentru că avea cu ce plăti și-n jurul ei erau numai prieteni. Avea o figură de băietan, cu ochii negri sclipind de vioiciune și bretonul castaniu tăiat la jumătatea frunții, iar Bajnorică se gîndi că-i atît de scundă, încît lui îi vine pînă la tîmplă. Îi puse mîna pe umăr, strîngînd-o ca pe un tovarăș de nădejde, dintr-un reflex mai vechi. Dintotdeauna mersese la sigur cu fetele foarte scunde, pe măsura lui, care altminteri își găsesc mai greu pereche, ca și cele foarte înalte. Nu se prea înșelase, de vreo douăzeci-treizeci de ori i se confirmase, de-a lungul timpului, chestia asta, și nici acum nu se înșela. Ea își puse mîna peste mîna lui de pe umăr, într-o strîngere plină de complicitate afectuoasă ce i se citea și-n ochi, și totul părea deja perfectat între ei, chiar înainte de a-și fi adresat o vorbă.

— Cum te cheamă ? întrebă Bajnorică.

— Atena, sună răspunsul ei, la obiect, cuminte, recomandînd-o într-adevăr ca pe un tovarăș de nădejde, atent și foarte ascultător.

Cercetîndu-i chipul cu luare-aminte, Bajnorică socoti că poate să aibă mai mult de douăzeci de ani, cu vreo doi-trei ori cinci-șapte... Îi defilau prin minte mai multe femei de dimensiuni reduse cu care avusese de a face, dintre care multe arătau de douăzeci și la treizeci. Ba pe la șaișpe-șaptișpe ani, îl luase de suflet una care avea copii mai mari ca el, și nepoți, o băbuță prospețică și cu pielea netedă, de nu i-ai fi dat mai mult de treișcinci, și care era tot așa, de dimensiunile Atenei, pe care unul ca Mite n-ar avea decît s-o ia la subsuoară și să fugă cu ea.

— Cîți ani ai ?

— Io ? făcu ea cu o șovăire care lui Bajnorică i se păru de rău augur.

— Da' să nu mă minți, o atenționă el.

Ea păru dintr-odată foarte interesată de cel din fața ei :

— De ce să nu te mint ?

— Pentru că io și prietenul meu.... Noi nu mințim, nu ne place să fim mințiți, minciuna nu-i un lucru frumos în viață...

I se părea din ce în ce mai interesant acest băiat bretonat exact ca ea și avînd nasul la fel de mic, de parcă s-ar uita în oglindă, atîta că-i blond-roșcovan, iar cămașa asta căcănie antijeg de pe el arată cam răpănoasă, la fel ca și cea albastră a prietenului său, ăla mare, care-i făcuse semn pur și simplu peste gardul terasei, chemînd-o din stradă încoace, păi de ce nu, ce-ar avea de pierdut, a acceptat mai mult de curioasă, n-o acostase pur și simplu, o chemase ca și cum ar fi avut ceva foarte important și serios să-i comunice, anume că o invită, și reieșea că în cursul acestei invitații ea va afla treptat tot ce are să-i spună atît de important, și pe urmă a aflat că nu e singur, ci cu prietenul lui, Giulio sau Giani sau Giuliano, o fi vreun italian, ce le mai poate pielea și la peștii ăștia nenorociți care ne dau pe mîna străinilor, își spuse, curioasă totuși, și uite-l pe specimenul ăsta de toată bafta, care, hodoronc-tronc, întreabă o femeie cîți ani are, după care ar mai vrea poate să știe și cîți copii are și cu cine i-a făcut și cîte avorturi, e chiar simpatic.

Apăruse Mite. Nu reușise să facă rost de scaun.

— E un balamuc aici de-ți vine rău. Hai mai bine să mergem în altă parte, spuse, strîngîndu-l pe Bajnorică de antebraț pe sub masă. Împinse paharul lui în fața fetei, i-l umplu și pe-al lui Bajnorică și dădu peste cap restul din sticlă.

— Auzi, spuse ea, prietenul tău mă întreabă cîți ani am.

— Cine ?... întrebă Mite, neînțelegînd pe moment, plin de nerăbdare și stînd în picioare în fața celor doi, care nu păreau deloc grăbiți. A, Atena... Atena are șaptesprezece ani. Iar eu și prietenul meu avem douăzeci. Atena fu atît de satisfăcută de această punere în ordine, încît se trase pe jumătate din scaun și-i spuse lui Mite să se așeze, e loc, nu sînt atît de grasă, îl îndemnă ea.

— Îți spun io cît de grasă ești, spuse, înșfăcînd-o de pe scaun și ridicînd-o mai sus de nivelul privirii sale și făcînd-o să scoată un rîs chiuit, și pe urmă se așeză punîndu-și-o pe genunchi ca pe un copil.

— E cît un balot de... se poticni Bajnorică. De ștafă, apăsă foarte limpede.

— Voi unde stați ? întrebă ea.

Ei schimbară priviri derutate. Bajnorică pare extrem de nervos. El n-are de unde să știe ce a vorbit cu ea, pînă să o aducă la masă, cel mai intim prieten al său, plăvanu' ăsta îngrămădit, care uite-l cum se bîlbîie ca un bou.

— Noi, Atena... Ți-am spus doar, da' n-ai reținut... Io și prietenu' meu stăm la Meduza.

— Și io stau la Steaua de Mare, spuse Atena. Suna fără doar și poate ca o invitație, pe care cei doi o prinseră din zbor, ca pe o ciozvîrtă aruncată unor înfometați de un îmbuibat pe care-l distrează teribil spectacolul unor astfel de reacții. Cînd am venit, alaltăieri, mai spuse ea, nu mai erau locuri decît acolo, cîteva camere doar.

Ei din nou se scrutau cu un aer tîmp. Nu mai sînt locuri în hoteluri, auzi ce zice asta. Litoralul era plin. Ei n-ar fi avut cum să afle, stînd zi și noapte pe remorcile cu baloți de paie și-n grajd.

— N-au putut să-mi dea camera decît pentru o săptămînă dar o să stau mai mult, oricum, și aș vrea să-mi prelungesc tot acolo. E lîngă mare și e și discoteca aproape, iar o cameră pentru o persoană, ca asta pe care am nimerit-o, nu-i așa ușor de găsit.

Ochii lui Bajnorică scăpărau, răi și plini de nerăbdare, dîndu-i parcă peste mînă lui Mite : să-l lase pe el să vorbească, dacă nu vrea să se-aleagă prafu' și pulberea de ciozvîrtă.

— La Meduza e cel mai bine, spuse. Am avut rezervate locuri prin Agenție, de la București. Mîncarea e bunicică, avem și telefon, și televizor în cameră...

— Aveți color ?

— Nu. Ne-am trezit cam tîrziu. Cînd am ajuns noi la Agenție, nu mai aveau locuri la Europa. Anu' trecut am fost la Europa. Acolo au color în camere, au video, au piscină, da' te rog să mă crezi că nu-i cine știe ce. Nu-i mare deosebire, adică. Doar vii la

mare pentru apă, pentru soare, să te aerisești, să te refaci, nu pentru color și video. Să ai un pat și unde să faci un duș.

— Voi faceți și duș ?

— Noi ? Bineînțeles că facem. Tu nu faci duș, Atena ? surîse Bajnorică, luînd o figură candidă.

— Eu, nu. Niciodată. Uite ce e...

Confesiunea molcomă a blondului îmbujorat din fața ei, cu buze cărnoase, grele de o senzualitate blîndă, părea sinceră și pornită din adîncul inimii. Pe vlăjganul care o ținea în brațe îl simțea încolțind-o și pipăind-o bucată cu bucată, cu obrazul lipit de obrazul ei și învelindu-i tot spatele cu pieptul lui larg, și cu palmele mari, încrucișate, acoperindu-i și frămîntîndu-i sînii. Pe fesă și pe coapsa goală, de pe care fugise crîmpeiul de fustă, o împungea s-o străpungă virilitatea lui încordată, și mirosea a sudoare dospită, a grajd și a cîmp și a tutun prost, un miros de bărbat ce o înnebunea și deopotrivă îi provoca repulsie.

— Uite, dacă voi ziceți că aveți televizor în cameră, am să vin la voi să văd programul în seara asta. O trîntise la sigur și urmări cu satisfacție reacția declanșată de propunerea ei. Blondul se pleoști dintr-odată, iar vlăjganul care o ținea în brațe tresări ca scurtcircuitat, împunsătura din coapsă înmuindu-se brusc.

— Cum să vii tu la noi la televizor, îngăimă Bajnorică, dacă... Dacă tu zici că nu faci duș niciodată... noi facem duș zilnic și...

— Mă rog. Dacă nu vreți să primiți o jegoasă ca mine, n-am la ce să insist, spuse ea cu o șovăială parșivă, și nu mai era nici urmă din băietanul sedus instantaneu de Bajnorică, acela căruia-i pusese mîna pe umăr, întrebîndu-l cum îl cheamă, pentru a-i inspira încredere și pentru a-i acorda la rîndu-i toată încrederea în vederea unei misiuni importante.

Bajnorică trebuia să-și încordeze mintea să se rupă, că-n nădejdea plăvanului ăsta care mai și spune că-i băiat de București, strîmbînd din nas și la cărămizi, și la baloți, și la cules de piersici, ar rămîne moartă și îngropată definitiv.

— Atena, fata mea... Tu ești ca și surioara noastră cea mai intimă de-acum, tu ești și o fată foarte deșteaptă... și Bajnorică făcu o pauză lungă, încercînd să descopere satisfacția de pe chipul ei. Chiar dacă ai numai șaptișpe ani, tu ești deșteaptă cît o... cît o profesoară, o contabilă, ceva de felu' ăsta. Da' cu ce te ocupi tu de fapt ? A, nu poți fi decît studentă, decise el pînă să apuce ea să deschidă gura. Și dacă tu ești deșteaptă, foarte deșteaptă, cum am zis și cum se vede de la o poștă, tu-ți dai seama : dacă te-am lua la noi în cameră, la televizor, te-ai gîndi poate c-am vrea să abuzăm de tine, Doamne ferește. Ba chiar să fim noi cu gînduri bune față de tine și cu totu' împotrivă să ne-atingem de o păpușă și-o finuță ca tine, cine știe cum s-ar întîmpla și unu' din noi, ori amîndoi, Doamne ferește, ar cădea în abatere. Fiindcă de ce, poate știi și tu prea bine. Nu că ești foarte deșteaptă, da' și pe cît de frumoasă ești, arunci omu'-n ispită una-două. Cu cea mai mare plăcere te-am lua adică la noi în cameră, așa cum te-am luat și aici la noi la masa asta...

Ostenise glasul lui Bajnorică punînd la cale tot acest raționament îmbîrligat. Osteniseră și ea, și Mite ascultîndu-l. Fosilele astea de doi bani deja nu-i mai trezeau Atenei interesul. Îi bănuise din capul locului pîrliți, și uite că bănuielile i se confirmară. Îi știe acum și fără televizor, și fără duș, și poate și fără cameră, chiar dacă tineri și bine făcuți, totuși cam speriați de viață și lesne de îmblînzit și gata de orice compromis, adică așa cum îi trebuie ei. Hotărî s-o scurteze, mai hotărît de astă dată.

— Uite ce e... cum ai zis, da, Giani, și tu ? Mite, da, uite care-i problema. Dacă voi îmi promiteți, așa cum mi-ai spus, că nu veți încerca să abuzați, o să mergem la mine. Promiteți ?

Promiseră amîndoi într-un glas, ca un cor de școlari.

Pe drum le spuse că stă la Steaua de Mare, la etajul 13, camera 1313. Ea nu era superstițioasă, și nici ei nu credeau în acel triplu ghinion. După ce străbătură jumătate din strada coborînd spre faleză, le spuse să rămînă în urmă, ea o va lua

înainte și-i va aștepta la ușa hotelului, să pîndească un moment cînd lipsește recepționerul din hol sau nu e atent, fiindcă nu vrea s-o vadă intrînd cu ei. Le repetase etajul și numărul camerei de cîteva ori, încît erau siguri că nu vrea să-și bată joc de ei cu tot dinadinsul în felul ăsta absurd. Oricum, nu aveau altceva mai bun de făcut și nici mare lucru să-și împărtășească, cine-i Atena asta și ce naiba vrea, păi de bună seamă că tot o Bica Șchioapa, căreia-i trebuie mai mulți bărbați, atîta că arată mai perversă decît Bica, aia o făcea cu un soi de caritate parcă și întărîtată și pusă-n mișcare parcă de un debordant spirit de sacrificiu. Unde n-ar da norocul ăsta peste ei, ca să le pice de la ea cît au avut parte de la Bica, banii ăia de care, vezi, și-au bătut joc fără doar și poate, eh... tot e bine că au scăpat de baloți, de grajd și de boscheți, cel puțin pentru o noapte, și cine știe dacă nu și de culesul de piersici.

Bajnorică știa unde e Steaua de Mare. Or s-o ia la stînga pe strada care merge paralel cu faleza și-i în capăt, chiar lîngă faleză, un bloc turn cu șaisprezece etaje. Cînd au luat-o la stînga, au văzut în mijlocul străzii, în întunericul luminat de ferestrele hotelurilor și vilelor, un pîlc de oameni răsfirat larg din trotuar în trotuar. Așteptau și sporovăiau. Bajnorică îi spuse lui Mite că presimte ceva, să stea pe loc să-l aștepte, pînă se duce să vadă ce e. Păi aia e, ce ți-am spus. Oprește miliția lumea și cere buletinele. Ăștia face recensămîntu' sindicaliștilor, trebui' să fie și ei activi. Hai peste drum, pe faleză, dar pe faleză se instalase alt filtru. Au dat în turbare, spurcăciunile, mă mir dacă n-or face razie și pe plajă toată noaptea. Dacă o luăm pe-acolo, s-ar putea să ne vadă de sus, de pe faleză. Dacă ne vede că ne ferim e mai rău, și pînă-i povestim de buletinele și livretele noastre de la maiorul Zlate se termină și concediu' ăsteia. S-au întors înapoi și au luat-o în aceeași direcție, printre vile și hoteluri, pe străduțe întunecate, întorcîndu-se de trei ori din drum pentru a evita alte filtre. Atena îi aștepta în parcarea luminată din fața Stelei de Mare, plină de draci, iar Mite apucă să-i spună ce au pățit, nu mai

avea rost să-i ascundă, căci s-ar fi putut să fie un filtru și-n holul hotelului, pe care nu l-ar mai fi putut evita fără ajutorul ei.

Ea le spuse că n-a apărut încă miliția în hotel, dar, dacă vor să mai apuce să intre, să se grăbească, iar despre recepționer că nu e nici o nădejde să se miște din ghereta lui, să vadă și ei cum s-or descurca cu el, să aibă grijă totuși să evite să-i spună la ce cameră merg, și dacă o vrea și ăsta buletinele, nu mai are ce le face. Păi hai tu cu noi, îi spuse Bajnorică, îi spui că sîntem frățiorii tăi. Atena se strîmbă agasată, nu, asta în nici un caz, iar ei nu mai insistară, bine, du-te și venim și noi unde ai zis că stai, și ea o luă grăbită înainte.

Se urneau agale pe urma ei, sfătuindu-se, atîtea pînde și nenorociri și legitimări de parc-ai vrea să le furi și marea, și mașinile astea, și blocu' ăsta cît muntele, intrăm și gata, și cînd mai aveau trei pași pînă la ușă ea le ieși în față la fel de grăbită, totuși am să merg și eu cu voi.

Recepționerul era un tînăr atletic, echipat ca un manechin din vitrina unui shop, cu adidași, blugi și tricou cu inscripții și un lanț gros de aur la gît, scos pe afară. N-ar fi avut el cum să țină minte cele peste două mii de figuri schimbîndu-se permanent și vînzolindu-se zi și noapte prin holul Stelei de Mare. Dar Mite și Bajnorică erau oricum niște figuri aparte, distincte în toată pleava vînturată pe aici, și, prea conștienți de personalitatea lor, și-o arogau pur și simplu ca pe un neajuns al celebrității, doar așa rămînînd neîndoiți de umilințele de toată mîna. Ei sînt ei și sînt mai ceva decît toți ceilalți, întocmai își făceau intrarea triumfală la trei pași în urma Atenei, plini de prestanță și siguranță, lunecînd prin holul luminat orbitor al acestui așezămînt de sindicaliști amestecați din belșug cu securiști și nababi de toate neamurile. Aproape că fugea recepționerul după ei, ca să-i împiedice să ia liftul, dumneavoastră pe cine căutați ? iar Mite se întoarse brusc, încît el evită în ultimul moment tamponarea, da, pe cine căutați ? ce, să-ți dau un autograf, moșule ?, și-l ciupi de burta tricoului,

trăgîndu-i-l afară, peste pantaloni, și pînă să mai apuce să zică ceva recepționerul, Atena îi spuse dumnealor sînt cu mine, la care ăsta rînji prelung' și insinuant, da, săru' mîinile doamnă, petrecere frumoasă, în vreme ce pe figura Atenei creștea o mînie încrîncenată și rumegată în sine, abia reținută să nu explodeze.

— Spînzura-te-ai cu lanțu' ăla de la gît, bă, cîine de pripas! nu se putu abține să nu-i strige Bajnorică din ușa liftului, din toți rărunchii și din toată obida adunată prin cărămidării și grajduri, și păduri, și boscheți, ceea ce a fost pe cale să învîrtoșeze încrîncenarea de pe figura Atenei.

Abia dacă se mai însenină cînd au ajuns în camera mică, cu un pat de o persoană, conceput parcă pe măsura dimensiunilor ei miniaturale. Privirile lor hămesite se opriră direct pe sticla cu lichid rubiniu de pe măsuța lipită de perete, în fața patului. La vederea celor trei pahare, lor le-a fost din nou clar, ea s-a pregătit și nu mai încape îndoială pentru ce anume. Bajnorică întoarse sticla cu eticheta spre el, nu era ceva chiar din cale afară, coniac Bachus, dar pentru ei era într-adevăr ceva.

— Televizor n-am, spuse ea. Nici muzică. Nu prea suport, și arătă cu degetul la tîmplă, ca un ciocănit din care ei nu înțeleseră mare lucru. Ăsta, mai spuse, arătînd spre sticlă, mai mult cu ăsta mă omor. Dacă nu vă place, am și altceva. Scoase din dulapul cu două uși, ridicîndu-se mult pe vîrfuri la raftul de sus, o sticlă de Martini de un litru' și jumătate. Am și mîncare, cașcaval, niște conserve, stăm de vorbă aici mai bine decît la Rapsodia, și nu închide la unșpe. E trecut de unșpe deja... Da' stați jos, băieți, făceți-vă comozi...

Ei se așezaseră de o vreme, Mite pe pat, iar Bajnorică pe singurul scaun din cameră, lîngă masă, și umplea paharele. Ea și-i închipuise tot în picioare și așteptînd, poate unde deveniseră dintr-odată tăcuți, împietriți de o stinghereală de circumstanță, străbătută de o undă de venerație, care probabil le intrase în reflex pentru astfel de împrejurări. Știau că-i prinde cum nu se

poate mai bine. Nesfîrşită smerenie pentru mîna ce te scoate din cîinoşenia ta şi te aşază la masă şi-ţi dă să mănînci, iar ce-o mai fi pe urmă nu mai contează. Ciocniră.

— Pentru regăsirea noastră, zise Bajnorică, toastînd cu ce se-ntîmplă să-i treacă prin cap în acel moment, cu un tremur solemn în glas.

— Niciodată să nu ne mai pierdem unul de altul, îl completă Mite.

Ea avu o schimă de dezgust.

— Nici chiar aşa, dă-o naibii, ar fi prea de tot.

— Cel puţin pîn' la iarnă, se strădui Mite să-i fie pe plac. Pîn' la... Ea tot nu părea mulţumită. Vara asta barem, spuse el, să stăm regăsiţi. Doar nu sîntem cîini, să ne vedem azi şi mîine să nu ne mai cunoaştem.

— Bine, bine, bine... făcu ea împăciuitoare. Puneţi-vă Martini dacă vă place. Eu v-am spus că numai d-ăsta beau.

Ei şi-au pus Martini peste coniacul din pahare, şi invers, pe urmă au băut separat, un pahar de Martini, după care unul de coniac curat, pînă şi-au luat seama:

— Dacă tu nu bei decît coniac, noi n-o să mai bem d-ăsta, că-i pe terminate.

— Nu vă faceţi griji, şi scoase din dulap o sticlă plină de coniac. Nu vă sinchisiţi de mine. Puteţi să vă faceţi un duş, ziceaţi că faceţi în fiecare zi...

Ei şi-au făcut duş şi s-au întors de la baie doar în pantaloni, cu cămăşile spălate în mîini. Le arătă unde să le pună la uscat, pe balustrada balconului lung cît doi paşi de-ai ei, nu le ia vîntul, puneţi pietrele alea de jos pe ele, special le-am adus pentru rufe. Erau foarte sus. Marea se zărea foarte departe în întuneric, te izbea peste faţă cu jelania ei sacadată adusă de vîntul care se înteţise.

S-au codit cînd ea le-a spus să-şi spele şi pantalonii. Se vedeau deja în chiloţii lor tetra atît de rar spălaţi, care de bună seamă că i-ar fi stricat Atenei toată seara, întorcîndu-i coniacul îndărăt, din nou în pahare şi pe masă.

— Rămîneți în slipi le spuse, plictisită și deopotrivă nerăbdătoare.

— Ți-ar plăcea să facem așa... strip-tease, glumi Bajnorică.

— Da, mi-ar plăcea. Da' mai bine să rămîneți în chiloți...

— Și dacă ne dăm chiloții jos? N-avea nimic insinuant întrebarea lui Mite. Te superi dacă ne dăm chiloții jos? El dorea într-adevăr să n-o supere și, de asemenea, s-o scutească de priveliștea jegului de pe chiloții lor.

— N-ar avea cum să mă supere, de vreme ce voi mi-ați promis ceva, și doar cu condiția asta v-am luat aici.

Ei căzură pe gînduri și, pentru un moment, aproape încremeniră. Toată seara și toată noaptea petrecută cu ea se concentra în acel moment, și, numaidecît, Mite, în spatele ei și ferindu-se să nu-l vadă, își dădu jos pantalonii și chiloții și le aruncă mototol în brațele lui Bajnorică.

— Du-te tu și spală-le pe toate, spuse cu glas moale, contrastînd cu bruschețea gestului. Lăsat pe spate pe scaun, cu hainele-n poală, Bajnorică retoriză afectat:

— Spune și tu, Atena, e frumos ceea ce face?

— Mă rog, sînteți tovarăși. Și tu poate tot așa ai fi făcut. Sînteți, păreți vechi tovarăși de suferință...

Era foarte sigură că i se ceruse părerea despre justețea și frumusețea relațiilor dintre ei. Nu-i trecuse prin cap ce o întrebase de fapt Bajnorică, anume dacă e frumos, dacă se cuvine ca plăvanu' ăsta să se dovedească pînă într-atît de nesimțit încît să se lase în pielea goală în fața ei, o fată frumoasă și atît de deșteaptă, cum plin de perversitate și ipocrizie o alintase mai devreme, pentru ca acum să nu mai existe vreun dubiu pentru el față de aceste calități ale ei, puse-n valoare și de tratația ce i-a mers la suflet și neștirbite, altminteri, de eventualitatea că ea ar vrea să facă orice cu ei, oricum, pe rînd sau cu amîndoi deodată, n-ar conta chiar deloc, ea tot o doamnă ar rămîne și o păpușă s-o pui într-o vitrină, nu altceva, pe care uite ce poate s-o frămînte:

— Doar n-o să vă scuipați între voi acum, să vă stricați prietenia pentru una ca mine...

— Ah, nu, nici pomeneală, Atenuța, să nu-ți faci griji pe chestia asta, o liniști Bajnorică. Dorea din tot sufletul să-i fie pe plac. Socoti că, lăsînd-o singură cu prietenul lui cel mai intim, ea va fi fericită. Mă duc să spăl astea, spuse.

Zăbovi îndelung în baie, cu amîndouă perechile de pantaloni și chiloți, frecîndu-le din răsputeri cu un săpun verde în formă de ou care mirosea de-ți lua mințile, cît un milion de flori de toate neamurile, de-ți venea să-l mănînci. Nu-și mai amintea de-o viață cum e în apă caldă și-n aburul făcut de ea, provocîndu-i o amețeală dulce, și să fi trecut' o juma' de oră, poate mai mult, s-or fi terminat, s-or fi liniștit, dar îi venea cam peste mînă să se ducă la ei gol, oricît o fi fost de sigur că ea tocmai asta-și dorea. Tot sucindu-se și învîrtindu-se și sfătuindu-se de unul singur, găsi un prosop roz, pe care și-l petrecu peste șale.

Îi revăzu pe cei doi ca și cum cu un minut în urmă plecase de lîngă ei. El în pielea goală și ea tot îmbrăcată și el încercînd fără convingere și plin de-o tandrețe nervoasă s-o dezbrace, hotărîrea și forța împotrivirii ei fiind disproporționate față de moliciunea atingerilor lui. Întinzînd chiloții și pantalonii alături de cămăși, Bajnorică socoti că ea nu-l vrea pe Mite, ci, firește, pe el. Era sigur că nu se întîmplase nimic între ei cît zăbovise în baie, dar un bărbat gol scremîndu-se și chinuindu-se în pat lîngă o femeie îmbrăcată, este desigur o reprezentație de toată bafta. Tocmai se întoarse să-i urmărească prin geamul ușii balconului, cînd Mite veni lîngă el.

— Fugi, spuse, poate te vrea pe tine.

Lui Bajnorică nu-i trebui însă o jumătate de oră pentru a se lăsa păgubaș. După ce Mite rearanjă pietrele pe rufe, își regăsi prietenul gata garat, pe scaun, lîngă sticle și pahare, nedespărțit de prosopul roz petrecut peste șale.

— Dă-ți jos prosopul ăla, spuse ea cu un glas încins de senzualitate, și vorbea prin somn parcă, întinsă în pat, pe spate,

cu mîinile sub cap, privindu-i pe amîndoi și tot în tricoul ei galben și-n fusta ei de blugi ridicată peste pulpele ei de păpușă, împletite strîns și lăsînd să se vadă chilotul. Rămîneți goi amîndoi, spuse cu o voce de muribundă, în vreme ce ei o priveau ca pe o muribundă și păreau gata să-i împlinească toate dorințele.

— Ce vrei tu, Atenuța? întrebă Bajnorică, parcă de medicamentul care i-ar salva viața atît de scumpă lui, ce vrei, tu, o fată atît de frumoasă și deșteaptă și doar de șaptișpe ani...

Ea închise ochii pentru cîteva clipe și zîmbi, visînd parcă ceva frumos, și pe urmă continuă să-i privească, nemișcată, fugindu-i ochii de la unul la altul. Bajnorică stătea pe scaun, picior peste picior și aplecat în față, încă sfiindu-se de propria-i goliciune, iar Mite la picioarele ei, pe marginea patului atît de jos, încît îl făcea să stea ghemuit, cu genunchii lui mari ridicați aproape de fălci și antrebrațele vînjoase căzute pe ei, părînd scurs la rădăcina unui zid.

— Stați la masă amîndoi, le spuse, beți, simțiți-vă bine, nu vă sinchisiți de mine...

Nemaifiind alt scaun, Mite se așeză la capul ei, pe pat, în fața lui Bajnorică. Ei păreau să-i îndeplinească dorințele întocmai, iar cînd Mite îi atinse ca din greșeală tîmpla cu spatele, ea se trase spre perete. Apoi o mîngîie privind-o peste umăr, pe creștet și pe obraji, cît de nevinovat îi stătu în putință, și ea îi desprinse mîna de pe față, ca laba unui cățel prea insistent cu dovezile lui de devotament, și i-o așeză pe genunchi, cu un gest apăsat, acolo-i locul mîinii lui adică.

— Fără mîini. Ne-am înțeles și ați promis.

Bajnorică părea foarte relaxat. Fuma din pachetul ei de Marlboro și sorbea surîzător din pahar, rotind priviri mari prin cameră. Apoi se ridică, plimbîndu-se pentru a se dezmorți parcă, dar cercetînd de jur-împrejur avid și făcîndu-și de lucru cu deschisul ușii balconului și trăgînd și potrivind perdeaua umflată de vuiala brizei de afară. Era împăcat și gata să se țină de promisiunea făcută acestei femei, îndeajuns de ciudate pentru a-l face să se simtă

bine în preajma ei. În privința asta, Mite nu era chiar sigur de ce e în capul prietenului lui. Sigur e că Bajnorică inspectează camera pentru ciordeală, pregătind momentul cînd vor fi siguri că se vor despărți de ea definitiv. Dar și asta la timpul potrivit, își spuse Mite, în vreme ce nerăbdarea îi copleșea curiozitatea. Era prea puternică dorința de a se culca cu ea, chiar și lipsindu-se de orice plăcere și forțînd-o. Pe urmă, va fi cu totul la dispoziția plăcerilor și dorințelor ei, atît de perverse încît par a se petrece și împlini la depărtări de mii de kilometri de acest loc. O fi și asta o chestie, pe care ei, care au cutreierat lumea în lung și-n lat, scormonind-o prin cele mai întunecoase hățișuri, încă n-au văzut-o și n-au auzit de ea, dar de bună seamă că au tot timpul și deja uite-o în fața ochilor lor. Stă întinsă cu mîinile sub cap, fără ca măcar să și le bage undeva, nemișcată și cu pulpele strîns împletite și sorbindu-i din ochi cu atîta lăcomie, încît, din moment în moment, te-aștepți să i se aplece.

Și, pe urmă, lupta dintre ea și Mite reîncepu cu un suflu nou, întretăiat de vorbe gîfîite și șuierate, nu, nu, te rog, mă doare, doar o dată, te rog, să vezi că n-o să te doară deloc, doar să-ți dau chiloții jos, desfă picioarele, n-o să-ți fac nimic să te doară, lasă-mă numai puțin, și era o bună ocazie pentru Bajnorică de a inspecta mai febril și mai în amănunt. Deschise dulapul, văzu pe un umeraș o geacă vișinie din piele și o geacă din material de blugi, și cîțiva pantaloni, și-n raftul de sus, lîngă prosoape, un teanc de tricouri de toate culorile, da, astea pentru mai tîrziu, cînd ni s-o face din nou de grajduri și vagoane cu sfeclă sau cînd Atenuța o să dea în turbare de cît s-a holbat la noi, își spunea, căutînd prin buzunare și printre prosoape și tricouri și nu era nimic, nici o monedă de douășcinci de bani, nici un inel sau lănțișor. Căută și în geanta de voiaj din piele roșie, cu buzunarele laterale goale, și înăuntru pîinea și un pachet cu un sfert de roată de cașcaval și niște piersici, niște conserve și două sticle de coniac Bachus și un cartuș de Marlboro. Scose dopul unei sticle cu dinții și trase o dușcă. Rupse pîinea și cașcavalul și începu să înfulece, cu îmbucături

mari și nemestecate aproape, în picioare, ca un cîine, fără să scoată capul din dulap, și continuînd să amușine pe îndelete.

Cei doi din mijlocul patului erau poate la fel de ocupați și absorbiți de propria lucrare, ca și Bajnorică. Mite nu reușise să-i scoată chiloții, ci doar să-i întoarcă pe dos peste pulpele. încleștate. Prea tare strîngea chiloții, s-ar fi rupt dacă ar fi tras puțin mai tare, și tot tatonîndu-le rezistența, îi auzi pîrîind și-i smulse fîșii pînă jos, către labele picioarelor încîrligate, lăsînd o dungă roșie printre pulpele lipite, și se gîndi că tot e bine că n-a început să strige, dar pare foarte hotărîtă să nu desfacă picioarele și se zbate de mama focului. Pe cît de lesne reușea să-i atenueze zbaterea cu o mînă, pe atît de imposibil îi era să pătrundă cu palma celeilalte între pulpele ce păreau sudate, și pe urmă o lovi cu pumnul în burtă, reținut, încercînd parcă butonul ce declanșează deschiderea acestui mecanism. Apăsase pe un buton greșit, care înțepeni pe veci strîngerea pulpelor, și probabil că o lovise destul de tare, că încremeni și ea dintr-odată, dînd ochii peste cap și închizîndu-i.

— Ai omorît-o, idiotule, șopti Bajnorică, și începu să îndese de-a valma în geantă cașcavalul și pîinea, și tricourile, și gecile de pe umerașe, golind tot dulapul de cîrpe, și trase fermoarul genții și o așeză în fața dulapului. Rămase un minut într-o concentrare intensă și înfricoșată, cu spatele la cei din pat și cu bărbia-n pumn, privind la ușa închisă a dulapului pe care aproape că o atingea cu vîrful frunții. Ieși în balcon, izbind ușa de perete. Se uită la cer și văzu că nu poate să fie ceasul mai mult de trei jumătate, e prea devreme, nu poate ieși la ora asta din hotel fără să bată la ochi, și pe urmă văzu pantalonii și cămășile întinse la uscat și, pipăindu-le, simți că-s și mai ude decît cînd le-au întins, briza le îmbibase de umezeală, făcîndu-le numai bune de stors din nou, și atunci văzu că e gol și se întoarse în cameră și băgă geanta în dulap și închise ușile și iar le deschise, gîndindu-se din nou la ce ar fi mai bine acum de făcut și spunîndu-i lui Mite, fără să se întoarcă:

— Ai omorît-o? Vezi dacă mai respiră... Dă-i-o, idiotule, pe la nas, poate o trezești... N-am mai văzut leșinat ca tine, de cînd mama m-a făcut. Ești rău de pizdă, moșule. O să pătimești tare pă chestia asta.

Mite i-o dădea într-adevăr pe la nas și peste buzele la fel de încleștate ca pulpele și peste ochii închiși, și peste sînii peste care îi ridicase tricoul, iar pulpele erau tot încleștate și asudate scuturate de un tremur ușor, iar din cîrlionții negri ai pubisului răsăreau broboane de transpirație. O străbătu astfel de cîteva ori pe drumul acela, încetinit și poticnit sub arcuirea virilității, prea scurt, de la glezne pînă în vîrful frunții și înapoi. Se opri pe genunchii ei cînd simți fără nici o bucurie că va ejacula, cu mîinile depărtate, înfipte de o parte și de alta a trupului ei și cu brațele întinse, ca un alergător în poziție de start, și atunci o văzu deschizînd ochii încercănați și îi văzu fruntea palidă brăzdată de riduri și obrazul mic și schimonosit de durere. Era prea tîrziu și era ca o răzbunare, neprocurînd nimănui vreo satisfacție, stropeala abundentă împroșcînd-o pe pulpe și pe pîntec, și pe chip și sărindu-i pe bretonul ciufulit dezgolindu-i fruntea. Simți strînsoarea pulpelor destinzîndu-se sub fesele lui, după atîta încordare, iar geamătul ei era ca și cum ar fi ars-o cu un fier înroșit, și totuși deloc strigat. Pe măsură ce reușea să-și amintească ordinea lor inițială, Bajnorică rearanja hainele la loc pe umerașe, înfundă dopul de plastic în sticla din care băuse și o puse alături de geanta de voiaj. S-ar putea vărsa dacă ar pune-o la loc în geantă, unde a găsit-o. Luă apoi un pachet din cartușul de Marlboro și-și aprinse o țigară, în timp ce Mite se destindea peste trupul femeii de sub el, slăbind strînsoarea și atenția, socotind că n-are de gînd să facă zgomote mai mari decît geamătul acel înăbușit continuu, pe care n-aveai cum să-l bănuiești de plăcere, iar ea avea aerul unei suferinde care abia dacă reușea să urască. A fost apoi un moment cînd el o simți zvîcnindu-i printre picioare ca un animal mic și teribil de iute, după care ea ajunse în picioare, lîngă pat, cu un salt uimitor

și neverosimil prin amplitudinea și precizia sa. În secunda următoare, se ștergea cu prosopul, pe față și pe tot trupul, de sudoarea amestecată cu mizeria de stropeală a mizerabilului ăsta. E doar în fustă și o ridică pentru a se șterge și între picioare, cu gesturi insistente și apăsate, care spun că și acolo a fost pîngărită, iar apoi, cu brațul întins spre ușă și pe un ton suficient de ridicat ca să-i trezească pe cei din camerele vecine, ordonă :

— Afară ! Imediat afară, am spus ! Imediat îmbrăcarea și afară !

Lor nici că le trecea prin cap că n-ar avea cu ce să se îmbrace. Pe Mite îl năpădea o hotărîre tot mai intensă de a pleca, lăsîndu-i pe amîndoi aici, să se descurce în toată povestea asta devenită dintr-odată pentru el apăsătoare și din cale afară de scîrboasă. N-ar fi stat pe gînduri să iasă gol din hotel și tot așa spre gară, de unde să ia un tren care să-l ducă tot mai departe, dar uite că din nou, la fel ca în grajd, cînd dăduse-n bietul Bajnorică ce-i promitea culesul de piersici, toată fermitatea prinse a i se dilua treptat, pe măsură ce se străduia să-și amintească un loc unde ar fi mai bine decît aici, nu există un astfel de loc, și-n vremea asta Bajnorică se așeza în genunchi la picioarele ei, cu mîinile împreunate și cu glas înecat de lacrimi, rugîndu-se acelei icoane pe viață adorate.

— Atenuța, iartă-ne, Atenuța, n-o să mai facem niciodată, te rog io să ne ierți, de-acum înainte o să facem numai ce zici tu, îți promit io, și iartă-l p-ăsta că ie bou și idiot și cretin, da' n-o să mai facă în viața vieților lui, îți garantez io că n-o să mai facă...

— Afară imediat, am spus ! Tonul poruncitor, neadmițînd comentarii, abia de se mai înmuiase.

Și unde dracu' să se ducă, la dracu, ăsta-i al tău, pe viață, mănîncă-l ori lasă-te mîncat de el, și Mite încă-și ferea privirea de priveliștea rugăminților fierbinți ale prietenului său către această femeie, avînd, vezi, meteahna de a fi femeie fără să fie deloc femeie, atît de neînsemnată pe lîngă metehnele și neasemuitele cruzimi ale altor bărbați și femei, iar ție, idiotului și cretinului, numaidecît pe beteșugul ăsta ți-a cășunat, ca și cum ți-ar cășuna pe un ciung să-l pui să tragă la vîsle.

Nu se milogea Bajnorică, ci pur și simplu se ruga, curat, fierbinte și din adîncul inimii, la icoana-păpușă la picioarele căreia se prosternase. Mite socoti că n-are absolut nici un motiv să nu-i urmeze exemplul, mai cu seamă că el fusese cel care păcătuise în felul acela prostesc și nebunesc.

Atena păși tăcută și încruntată printre cei doi cîini mari schelălăind la picioarele ei, către capătul mesei unde se aflau sticlele și paharele. Scurse în paharul ei cele două degete de coniac de pe fundul celei de-a doua sticle băute în seara aceea, după care făcu un semn imperceptibil cu degetul către figurile lor întoarse, urmărind-o spășite. Bajnorică înțelese numaidecît, sări peste pat la dulap, de unde luă sticla de coniac din care băuse și pachetul de țigări desfăcut, și tot dintr-un singur salt, de cîine de circ, fu înapoi, lîngă ea, pentru a-i umple paharul și a-i aprinde o țigară. După ce trase cîteva fumuri căzută pe gînduri și ignorîndu-i cu totul, fără să se despartă de țigară și pahar, ținîndu-le pe amîndouă într-o mînă, luă un prosop din dulap, pe care și-l aruncă pe umăr și se duse să se spele.

Cînd veni din baie, camera era cufundată în întuneric. Aprinse lumina și-i văzu ghemuiți pe covor. Adormiseră. Continuînd să se șteargă, își mai turnă un pahar de coniac și apoi se băgă cu el în pat, sub pătură. I se făcu frig, era răcoare, se sculă și închise ușa balconului. Își trase pătura pînă la bărbie și-și potrivi perna pe perete și capul pe pernă, în așa fel încît să-i poată vedea cît mai bine pe cei doi bărbați de pe covor, gîndindu-se în acest timp că-i foarte bine că ei nu simt răcoarea din cameră și pot dormi așa, goi, pe jos. Poate unde așa dorm ei de obicei, își spuse, ca niște animale, sub cerul liber, fără să le pese de frig. Îl auzi pe unul dintre ei trezindu-se, ori bombănea în somn, încît ea abia reuși să înțeleagă glasul încleiat de istovire al lui Bajnorică.

— Stinge, bă, lumina aia, că-mi bate-n creier...

— Încă nu e ziuă, spuse ea. Lumina rămîne aprinsă pînă se luminează afară.

Atena era artistă de circ, specializată în numerele de acrobaţie la basculă. Din adolescenţă îşi descoperise instincte şi porniri lesbiene, înăbuşite şi bine ţinute în frîu datorită unui puternic sentiment de vină, ce a însoţit-o permanent, pînă la cei douăzeci şi opt de ani ai ei de acum, în pofida caracterului libertin şi deschis tuturor modurilor de exprimare al mediului în care-şi face meseria.

Atena venise la mare direct dintr-un turneu al trupei sale de basculişti în Italia. Fusese o întoarcere forţată, pricinuită de o entorsă a gleznei ce o pusese în imposibilitatea de a mai apărea în spectacole, şi nu erau semne că se va vindeca prea curînd. Abia de îndrăznea să spere că se va reface la mare, şi totuşi, după o zi, n-a mai simţit nici o durere. Era sigură că nu mai are absolut nimic şi se simţea în formă, încît s-ar fi putut întoarce la Trieste, unde se afla trupa ei. Dar dacă tot s-a văzut aici, a socotit că-i mai bine să profite de aceste zile, pe care să le petreacă singură la mare, ca-n fiecare an, deşi e căsătorită şi are doi copii. Ca şi altă dată, se afla aici pentru cîteva ceasuri zilnice de plajă şi înot, folosite la maximum însă, atît cît s-o facă să asude porţia zilnică de coniac de circa 800 de mililitri, şi pentru a se întîlni cu oameni pe care nu-i cunoaşte şi n-o cunosc şi n-o să-i revadă niciodată, pe bărbaţi să-i atingă şi să-i miroasă şi mai mult să-i vadă, iar pe femei să le vadă alături de ei şi să lege cu ele prietenii efemere. Se înrădăcinase cu timpul în ea acest soi de platonism pervers, avînd darul de a o elibera de tot răul din ea, prin inhalarea de imagini, mirosuri şi atingeri vagi, şi ţesînd în jurul ei o plasă de iluzii îndeajuns de trainică pentru a-i menţine echilibrul în viaţa de familie, ascuţindu-i, totodată, la maxim simţul acrobatic de orientare într-o realitate fulgurantă şi imponderabilă.

Ea nu se temea de înălţime şi de salturi în gol, nu se temea de animale şi nu se temea de oameni. Frica nu era pentru ea mai mult decît un cuvînt, care arareori căpăta sens şi pe care trebuia

să-l umple cu alcool agrementat din plin cu imaginile viciului său. Curajul fizic e un dat pentru unii oameni, iar această femeie înaltă de doar 1,52 m era dăruită din plin cu această calitate. Mult se mai mîndrea în copilărie cățărîndu-se prin locuri inaccesibile tovarășilor ei de joacă, în vîrful copacilor înalți și pe streșini de case, și împrietenindu-se instantaneu cu dulăii mari și răi ținuți în lanț. Cu timpul, cînd curajul începu să se lege de îndeletnicirea de pe urma căreia își cîștiga traiul, de la sine i se atenuă bucuria de a-l exhiba. De-acum, imposibilitatea ei de a se înspăimînta, extinsă mai ales în relațiile cu oameni necunoscuți, o făcea să nu poată încropi vreun sentiment de ură. Oamenii nu erau în stare să-i facă nici un rău, pentru că totdeauna îi văzuse și-i știuse mai slabi decît ea, iar pe măsură ce sentimentul vinovăției pornirilor ei deveni atotînvingător, contopindu-se într-un tot de curiozitate golită de dorință, bărbații și femeile ajunseseră pentru ea niște animale pe care merită să le vezi în toată goliciunea lor, adică în clipele de spaimă și disperare, cînd mușcă și cînd fug, dar mai ales cînd se împerechează. De aceea îi luase cu ea aseară pe cei doi băieți avînd niște figuri de vagabonzi și de fugari. Deși cu totul noi pentru ea, reacțiile lor din noaptea ce-a urmat i-au fost întru totul previzibile, pas cu pas intuite de un instinct care, nici de data asta, n-o înșelase. Același instinct îi spunea de-acum că ei au și apucături pederaste, ce doar se vor stîrnite de anumite împrejurări. Altminteri, le lăsase cu totul frîu liber, neputîndu-și permite totuși să nu-și ascundă banii, pentru a nu rămîne complet în aer aici, în săptămînile următoare. Știa, de asemenea, că o sumă mai mică dacă le-ar fi lăsat la-ndemînă, ei ar fi dispărut cu ea. Nu voia să scape de ei chiar așa de repede, încît a socotit că-i de-ajuns să vadă cu ce se îmbracă, ce bea și ce fumează, bănuindu-i o oarecare dare de mînă. Tot astfel, nu-și permisese să se lase lovită prea tare de ăla mai solid și de două ori cît ea, iar dacă i-ar fi cedat, ca o concesie, trecînd peste sila imensă cu care ar fi plătit acest compromis, cu siguranță că asalturile lui ar fi continuat pînă-n pînzele albe. De-acum era sigură că ei vor face întocmai ce dorește

ea, fără să le-o impună deloc explicit, pe de altă parte știind că dorințele ei își găsesc lesne un ecou în felul lor firesc de a fi.

A doua zi, la prînz, au mîncat toți trei în sala de mese a hotelului Steaua de Mare. Atena le-a făcut rost lui Mite și Bajnorică de bonuri pentru trei mese pe zi, timp de o săptămînă, cumpărate de la șeful de sală, la suprapreț, dat fiind că din această sumă era exclus costul camerei pe care ar fi ocupat-o cei doi. Aici nu-i restaurant, desigur, să ți se dea să mănînci fără să închiriezi și o cameră, tot așa cum la destule localuri nu se servește băutură fără să cumperi și mîncarea pe care, altminteri, n-ar lua-o nimeni de proastă ce este.

Aveau, deocamdată, masa asigurată pentru o săptămînă. N-a mai fost nevoie să le spună că vor sta în hotel cît va sta ea la mare. Le-a arătat pe urmă de unde să ia cheia și i-a prezentat recepționerei care schimbase tura de după-amiază cu cel care le stătuse lor în gît ieri-seară, și n-a mai fost nevoie nici să le spună că le stă la dispoziție camera pentru orice și la orice oră, nesinchisindu-se, desigur, de prezența ei, ceea ce le repetase totuși cu oarecare insistență aseară și azi-noapte.

La ora două s-au despărțit în fața magazinului din centrul stațiunii, de unde ea le-a cumpărat slipuri, cîte o pereche de pantaloni de plajă de culoare deschisă, tricouri și papuci de plajă, toate alese de ei, sfiindu-se întru cîtva de prețuri, socotind că deja o băgaseră la o cheltuială prea mare. Apoi s-au văzut și i-a văzut și ea mult schimbați. Le spusese că se vor vedea poate la masa de seară, iar dacă nu, la noapte, în cameră, și le dădu cîte o sută de lei. Era prea de ajuns pentru felul cum arătau acum, știa că n-o vor face de rîs în lume, iar centrul stațiunii era plin de lume, și pe plajă, la mijloc de august, abia dacă mai aveai loc.

Atena s-a dus la plaja pentru nudiști, pe care o frecventa de trei zile. O regăsi acolo pe fata cu care se împrietenise încă din primele ceasuri petrecute aici, o asistentă medicală din Brașov, tinerică și cam urîțică, venită singură la mare și pe care o știuse de la bun început foarte strîmtorată cu banii și totodată lipsită de orice fel de prejudecăți sau principii în privința sexului. Tamara,

la rîndu-i, o bănui pe Atena lesbiană, iar acum, cînd o invită la ea și-i spuse că e singură în cameră, bănuiala dintîi i se confirmă. Deși nu se prea dădea în vînt după astfel de experiențe, le încercase în cîteva rînduri. Prefera bărbații, dar pe cei pe care îi plăcea foarte tare nu-i putea ține lîngă ea cît ar fi dorit și nici nu erau în stare ori nu erau dispuși să-i asigure surplusul de confort material după care tînjea, astfel încît se orienta cu precădere spre cei față de care avea atuul unei diferențe de vîrstă de 10-15 ani. Aceștia îi ofereau garanția stabilității și, chiar dacă nu erau cu dare de mînă, erau dispuși la unele sacrificii.

Venise și ea la mare doar de cîteva zile. Pînă s-o ivi ceva mai bun cu care să-și condimenteze vilegiatura, care și așa îi provoca o permanentă stare de neliniște prin prețurile de aici, aberante față de posibilitățile ei, acceptă invitația Atenei. Tamara se dori chiar mai explicită, pe plajă, mîngîind-o ușor pe sîni pe această femeie micuță și spunîndu-i că o să ne simțim bine la tine și n-avem nevoie nici de bărbați. Ea luă tăcerea Atenei drept o inutilă măsură de precauție, încît îi spuse că n-are nici un rost să se ferească, doar nu vrea s-o încerce, și se vede foarte bine că ești lesbi și asta nu mă deranjează cu nimic și n-ai de ce să te reții și tot așa. După ce se vînturaseră prin stațiune, mîncînd pizza și prăjituri și bînd pepsi, totul pe banii Atenei, aceasta îi spuse Tamarei că nu, nu sînt lesbi, și în pofida tonului deloc scandalizat, Tamara se schimbă la față, scuză-mă, nici eu nu sînt, da' mi-e și mie urît singură prin toată lumea asta multă de pe-aici, o să mergem la tine și o să stăm de vorbă de una-alta la o țigară și un pahar de ceva, seara și noaptea-i mai greu, nu-i ca ziua, pe plajă, cînd nici nu știi cum trece timpul. Se însera și ele se-ndreptau pe faleză spre Steaua de Mare, cînd Atena i-a spus Tamarei că la ea în cameră sînt și bărbați, care de bună seamă că-și vor aduce și femei. Era sigură că Mite și Bajnorică nu stătuseră în nădejdea ei, după ce le spusese că le stă camera la dispoziție, și nici n-ar fi riscat o noapte ca precedenta, cînd nici măcar n-ar mai fi avut ocazia acelor zbenguiri atît de jalnic finalizate. La această mărturisire a

Atenei, Tamara fu doar foarte puțin contrariată, decizînd apoi că n-arăți chiar așa de nebună încît să fii în stare să mă dai pe mîna unor sadici care să mă taie și să mă scoată bucăți, în geamantane, din zgîrie-norul ăsta de hotel... Încercînd propria-i inapetență pentru spaimă pe pielea Tamarei, Atena încă întinse coarda, spunîndu-i că mai știi ?, și că ar fi pînă la urmă o moarte glorioasă și pe măsura vieții pe care o duci, mă rog, pe care-o ducem, ceea ce însufleți în Tamara un rîs nebun, după cum prevăzuse acrobata. Într-un tîrziu, Tamara își calmă rîsul, scuipînd ca un bărbat în holul hotelului și în fața ghișeului recepției, iar această ieșire Atena nu reușise s-o prevadă din tot comportamentul ei de pînă-n acel moment, însă o aprecie de bun augur.

Cheia au luat-o de la recepție, așa că nu e nimeni în cameră, îi atrase atenția Tamara pe cînd urcau cu liftul. Chicoti gros, bărbații și femeile alea de care spui se vede că îi ai în reviste, ca să-mi iei gîtu' cînd mă uit la ele și să-mi bagi degetu-n fund, hahaha... Oh, ce fată isteață, pe cît ești de mare, pe-atît ești de deșteaptă, îi cîntă Atena în strună. Nu era deloc măruntă Tamara și suficient de trupeșă pentru a glumi astfel cu poftă pe seama micuței ei prietene de trei zile.

În vreme ce turna coniac și Martini în pahare și punea fierbătorul în ibricul cu apă pentru cafea, acrobata îi spuse invitatei sale că trebuie să apară și ceilalți, așa încît vor lăsa ușa descuiată și întredeschisă, ea așa doarme mereu... Mite și Bajnorică au apărut destul de tîrziu, după miezul nopții, însoțiți de două chelnerițe din Reșița, angajate pe timpul sezonului la barul Dupont din Eforie Sud. Tamara deja se cherchelise bine, încercînd să bea cot la cot cu Atena, și tocmai se luaseră la sfadă, pe seama ușii pe care Tamara nu putea s-o știe descuiată și pe seama patului, care să doarmă în el și care jos, ținînd cont de faptul că tu m-ai invitat și io ți-am făcut plăcerea, fără să mă gîndesc că o să mă prindă o oră așa tîrzie, așteptînd bărbați și nici măcar un pat să nu fii în stare să-mi asiguri... În sfîrșit, de-acum nimeni nu mai

avea nevoie de pat, în afară desigur de Atena, care se lungise deja, după bunu-i obicei, cu mîinile sub cap și pulpele strîns împletite. Reprezentația oferită de cei doi bărbați și cele trei femei, stropită din belșug cu Martini și coniac Bachus, a fost o orgie de toată bafta și pe măsura așteptărilor ei, întrecînd în veridicitate și inventivitate filmele pornografice pe care Atena le văzuse în timpul numeroaselor ei turnee prin Occident, și cu atît mai mult o satisfăceau cele săvîrșite și simțite atît de aproape de ea, cu cît nu reușeau să o implice decît prin contorsionarea și zvîcnirea nevăzută a pulpelor ei împletite.

De-acum, Tamara se lipise trup și suflet de Atena și alaiul ei nocturn. Nopțile și le petrecea în camera treișpe-treișpe de la etajul treișpe al Stelei de Mare, iar ziua picotea pe plaja nudiștilor, străbătută de mîngîierea excitantă a soarelui de august amestecată cu crîmpeie de vise, cu imagini și senzații din noaptea trecută. Cu mult înainte ca ea să apuce să se plictisească, după doar trei nopți. Mite și Bajnorică au adus în locul chelnerițelor două cehoaice, cam purii, ce-i drept, părînd ceva mai sărite ca vîrstă decît Tamara și Atena, și care au intrat în ritm abia spre ziuă și mai mult silite, și de bună seamă nu din pricina conversației mai anevoioase sau pentru că ar fi fost prea conformiste în materie de amor. Se vedea cît de colo că nu le ajungea camera aceea strîmtă, și pe de altă parte nu puteau concepe cu nici un chip că femeia aceea micuță, după ce că ocupă patul, nu participă în nici un fel și doar stă cu ochii pe ei, stană de piatră, drept pentru care se împiedicară de Atena și încercară să-și facă de lucru cu ea în mai multe rînduri. Așa se face că a urmat o noapte în patru, Tamara, Bajnorică și Mite oferindu-i un spectacol anost și de-acum cam vlăguit Atenei. În noaptea următoare, Tamara a rămas să se odihnească în camera pentru care oricum plătise de se uscase la suflet pentru două săptămîni de sejur, iar Mite și Bajnorică au adus în camera Atenei o reșițeancă și o bucureșteancă, studente spuneau ele că sînt, iar ei nu prea aveau cum să-și dea seama de

adevărul spuselor lor și pe Atena n-o interesa nici atît, odată ce le-a văzut la lucru, și numaidecît le-a îndrăgit. Sigur e că reșițeanca și bucureșteanca se cunoscuseră doar de cîteva ceasuri, cînd Mite le-a întrebat dacă sînt amatoare să se joace cu delfinul, dat fiind că-i ultima reprezentație a Delfinariului în seara asta și tot așa, vechea poveste tocită prin vremi și generații, pe care reșițeanca a priceput-o numaidecît. Totuși, după ce s-au sucit și s-au învîrtit cam vreun ceas pe faleză, bucureșteanca și-a adus aminte și i-a întrebat cum rămîne totuși cu invitația la Delfinariu, pe care de cîte ori a fost la mare n-a apucat să-l vadă, dar cît de curînd avea să arate că inocența ei se manifesta doar în neînțelegerea unor astfel de glume, și-n seara aceea a apărut și Tamara printre ei, și cîteva zile încă, toți cinci au fost cum nu se poate mai fericiți, abia observînd prezența Atenei printre ei, după cum abia observau că pe spezele ei își fac de cap.

Din prima zi a săptămînii, cînd se schimbă tura recepționerilor și ei trebuiră să dea din nou cu ochii de cîinele ăla de pripas cu lanț de aur la gît, la orele mici cînd reveneau la cameră, Mite îi spuse prietenului său că ăla-i pus pe rele. Îl știa Bajnorică pe Mite dînd din te miri ce în sperietură, treaba lui, căci în ce-l privește, cîinele ăsta de pripas poa' să-mi dea pielea 'napoi cu două degete, că la vale vine ea singură, după ce-l stropește pe bot, și am cameră, moșule, plătită, și-s cu impozitele la zi, nu fur, nu tîlhăresc, nu cerșesc, nu peștesc, nu violez, adică cine ce poa' să-mi facă și pentru ce?

Cel care ar fi vrut și de bună seamă că-i stătea în putere, cel puțin, să le strice sejurul se ivi după cîteva zile. Avea o figură de buldog bronzat și grizonat, care se pricepe să împletească îndatoririle de serviciu cu programul de vacanță, și se legitimă maior Velcescu. Mai apoi, după felul cum a găsit cu cale acel maior să se încurce cu ei, cerîndu-le buletinele cînd raziile prin stațiune și hoteluri încetaseră de o săptămînă, Bajnorică a fost foarte convins că, deși prieten bun cu recepționerul, acesta trebuie că l-a îndesat pînă la refuz cu băutură.

Reşiţeanca şi bucureşteanca îi dădură maiorului Velcescu, în faţa recepţiei Stelei de Mare, buletinele şi carnetele lor de studente. Acum au văzut Bajnorică şi Mite că nu fuseseră minţiţi, sînt într-adevăr studente, şi cît de interesante chestii or învăţa ele acolo, la studenţia lor, dacă uite-le cît se dau în vînt după ce le învăţăm noi aici, căci, nefiind nici pe departe nişte încuiate, ele se dedau experienţelor din camera treişpe-treişpe cu o voluptate din cale-afară de uimită.

Cei doi însă aveau buletinele sus, în cameră.

— Puteţi să veniţi cu noi să vi le arătăm, încerca să-l îmbuneze Bajnorică pe maior.

— Era foarte înalt buldogul şi destul de corpolent, încît nu încape îndoială că depăşea cu mult suta de kilograme. Era în pantaloni albi şi-ntr-o cămaşă albastră cu gulerul înalt şi răsfrînt foarte şic, lăsînd să se vadă un lănţişor subţire, nu ca al cîinelui de pripas, în schimb foarte încărcat, întins să se rupă sub un medalion, o cruciuliţă, o ancoră şi un trifoi cu patru foi. El spuse:

— Adică voi îmi faceţi o favoare că pot să merg cu voi... Ce impresie vă faceţi că sînt io să umblu după toţi netoţii care nu-şi ţin buletinul asupra lor?

Şi Mite, şi Bajnorică îl vedeau pe recepţionerul în tricou roşu după ghereta sa, la adăpost şi neimplicat cu nimic şi mimînd un soi de curiozitate impasibilă, încît le-a fost clar că maiorul vrea cu tot dinadinsul să-i desfiinţeze, chiar de-ar fi avut la ei şi buletine, şi legitimaţii de serviciu, şi autorizaţii semnate de primărie cum că au voie să stea în acest hotel şi în această staţiune. Poate unde se simţea vinovat că ignorase orice pericol, Bajnorică luă în contul lui descîlcirea acestei poveşti. Apucă să spună:

— Am zis că urcaţi să serviţi ceva, cu noi, cu fetele...

— Băiete, spuse maiorul Velcescu, aruncîndu-le amîndurora o privire rea şi bătînd cu buletinele studentelor în marginea ghişeului, io n-am venit aici să servesc nimic. Deschise unul din buletine şi i-l băgă în nas lui Bajnorică. Era din ce în ce mai

nervos şi, apăsîndu-l pe nas cu buletinul pe Bajnorică, era ca şi cum i-ar fi dat o palmă. Ştii carte? îl întrebă pe cel din faţa lui, care nu se clintea deloc.

— Mda, ştiu... îngăimă Bajnorică, arătîndu-se de tot pierdut.

— Atuncea citeşte ce scrie aici, spuse, retrăgînd buletinul la distanţa potrivită pentru citit, iar Bajnorică se conformă, citind limpede şi intonînd semnificativ, ca un şcolar, toate paragrafele de pe coperta interioară a buletinului, inclusiv acela despre obligaţia posesorului de a purta permanent asupra lui acest act, precum şi acela care spune că nerespectarea acestei obligaţii se pedepseşte conform legii cutare.

— Voi deja aţi călcat pă lege, băiete, şi io nu stau după toţi idioţii ca voi, care umblă fără buletine asupra lor... Fuga sus, şi-n două minute să vă văd cu buletinele aici.

— Da' de ce ne faceţi idioţi? se burzului Bajnorică, mergînd cîţiva paşi îndărăt, în vreme ce ceilalţi ajunseseră deja la lift. Veţi avea de suferit pă chestia asta, mai spuse, şi maiorul se făcu spre el roşu de mînie, şi dacă s-ar fi înduplecat la un mic efort să-l ajungă, fără îndoială că n-ar fi stat pe gînduri să dea în el, simţindu-se pe deplin în drept şi stăpîn pe situaţie.

Cei patru nu pomeniră o vorbă despre acest incident în lift şi nici în camera treişpe-treişpe, unde Tamara şi Atena se încinseseră de aşteptare şi sporovăială înecată în carcalete de coniac şi Martini, şi pentru toţi era acum ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat, ca şi ieri-noapte, ca şi alaltăieri noapte, ca şi răsalaltăieri, pînă într-atît îşi doreau Mite şi Bajnorică să nu fi avut de-a face cu nici un maior pus pe rele pe cale de a strica joaca lor nocturnă. Atîta că, de astă dată, Mite catadicsi să răsucească cheia-n uşă, avînd grijă să nu-l observe Atena şi încălcînd regulile casei impuse de aceasta. Acrobata nădăjduieşte, vezi, ca odată şi-odată cineva să nimerească din greşeală sau intenţionat aici şi să se amestece în joaca lor, dîndu-i o turnură aparte. De la buldogul ăla cu grad mare şi

apucături de sergent de stradă, socoti Mite, nu te poți aștepta însă la nimic bun.

El bătu în ușă peste vreo jumătate de oră, cînd nimeni n-apucase să se dezbrace, în afară de Atena, desigur, pe care o arsese soarele așa de tare, că nu mai suporta nimic pe ea. Își luă totuși slipul costumului de baie, și pe urmă o auziră în holișorul dintre cameră și baie parlamentînd prin ușa întredeschisă cu maiorul, că stai dom'le să mă îmbrac și cine-ți dă dreptu' să dai buzna-n felu' ăsta și așteaptă și chiar ești mitocan și tot felul de chestii de genul ăsta, din care Mite și Bajnorică foarte lesne înțelegeau că nu face decît să-l întărîte, în sensul cel mai rău cu putință, pentru toți și mai ales pentru ei, și de bună seamă că ea crăpa ușa îndeajuns de tare pentru ca ăla s-o vadă fără nimic pe ea, în afară de slipul acela minuscul prin care-i ieșea totul și era încă și mai rău decît dacă ar fi fost în pielea goală.

Întorcîndu-se cît să-și ia un tricou pe ea, le spuse că nu știe ce vrea ăsta, maiorul nu știu care, dacă nu cumva o fi aflat ceva despre ce fac ei aici și atunci ar fi încă și mai bine, ar fi nemaipomenit, că-l vor da pe brazdă, da' acum să-l lase pe mîna ei...

— Ăsta vrea buletinele noastre, spuse Mite, și uite că...

Atena, arătînd deja intrată-n viteză, nu vroia să i se spună nimic, arsă de dorința de a vedea și simți totul cu pulpele ei împletite.

Maiorul încă ținea în mînă cele două buletine și legitimațiile de student, și de bună seamă că, dintr-o obișnuință proastă, întrebă ce fac ei la ora asta aici și, tot dintr-o obișnuință proastă, Atena găsi cel mai nimerit să-și bată joc de el.

— Jucăm șeptic. Tocmai am ascuns cărțile, să nu ne prinzi în flagrant.

— Actele dumneavoastră, vă rog, buletinele și legitimațiile de serviciu, spuse maiorul, clipind des, puțin derutat de obrăznicia acestei femei micuțe, care i-o reteză prompt:

— Nu-ți dăm nici un fel de act. Nu ai nici un drept.

Prudent din cale afară, căci nu știi niciodată cu cine ai de-a face, maiorul îi explică pe un ton amabil și răbdător cum devine faptul că el are dreptul să legitimeze toate persoanele din hotel, atît pe cele care au datele civile în registrul de recepție, cît și mai ales pe cele în trecere sau în vizită la acestea. La o adică e o pură formalitate, trebuie îndeplinită, așa că n-are nici un rost să ridicăm tot hotelul în picioare, lătrînd unii la alții la ora asta tîrzie, mai bine să ne-nțelegem omenește și tot așa, din ce în ce mai blînd și îmbietor, de-ai fi zis că s-a liniștit de-acum definitiv și nu mai are nevoie să vadă buletinele, e sătul de ele, de cîte o fi răsfoit la viața lui, și doar c-ar bea un pahar de Martini cu ei, în tihnă și fericire, cu cîte-o fată pe genunchi, și-atunci au văzut-o și-au auzit-o pe Atena, așa cum doar Mite și Bajnorică au văzut-o și au auzit-o cu aproape două săptămîni în urmă, în prima lor seară, dar de data asta zbierînd de se cutremurau pereții camerei :

— Afară ! Imediat afară din camera asta, am spus ! iar Mite și Bajnorică erau singurii care înțelegeau că în acest fel maiorul este de fapt reținut să-și ducă pînă la capăt însărcinarea pe care i-a dat-o recepționerul, pentru ca ei doi, la rîndu-le, să aibă ocazia să se arate pe măsura acestei însărcinări.

Nu se clintea și nu scotea un sunet maiorul, așteptînd ca isteria Atenei să se epuizeze de la sine, iar ea depunea mari eforturi de a-l pune în funcțiune, arătîndu-i o legitimație cu coperți albastre.

— Încă nu știi cu cine ai de-a face, îi spuse. Poate nici nu mă cunoști, da' după ce-ai făcut azi, să fii sigur c-ai să mă cunoști și-ai să mă pomenești cîte zile o să ai...

După ce o cercetă în treacăt, el puse legitimația pe masă.

— Acum știu cine sînteți. Vreau actele dumnealor, spuse arătînd spre Mite și Bajnorică.

Bajnorică luă de pe masă legitimația Atenei și se duse la capătul cel mai îndepărtat al patului și se așeză s-o cerceteze pe îndelete. Era o legitimație ca a oricărui salariat, dreptunghiulară și cu coperți de carton îmbrăcate în pînză albastră, cu poza ei și

numele ei înăuntru, Vasile Atena, angajată a Circului de Stat, pe funcția de artistă-basculistă, mare scofală. Fără să ridice nasul din legitimație, citind parcă de acolo, el spuse:

— Să moară familia mea dacă ăsta o fi maior, cum ne trage el de buletine ca ultimu' jeg de tablagiu. Ia arată-ne, moșule, legitimația, să vedem ce dracu' ești de ne faci nouă aicea propagandă împotriva regimului.

— Păi, nu tot maior era și ăla care ne-a luat nouă buletinele și livretele? retoriză Mite, învîrtoșînd jocul lui Bajnorică. Acesta la rîndu-i, îl preluase de la biata Atena, să nu i se rupă ceva în ea tot sforțîndu-se să se satisfacă, și uite-o acum în ușa balconului, lăsîndu-se cu fundul de calorifer și bîțîind din picioare, pînă la a nu mai avea mult să i se-ncîrlige de nu i le-ai mai despica nici cu toporul.

— Da' vezi că ăla era original maior, continuă Mite, Maiorul Zlate, lucrător la Vizite și Protocol...

— Și d-aia i le-am și dat în păstrare pă actele noastre, spuse Bajnorică.

Din toată mascarada asta obscură, maiorul Velcescu n-avea cum să nu înțeleagă că vor cu tot dinadinsul să-și bată joc de el. Pe de altă parte, nu era în stare să-și dea seama pe ce anume se bizuie ei. Tamara și cele două studente chicoteau pe înfundate, în vreme ce femeia aceea micuță îl privea fix, doar în tricoul galben căzîndu-i excitant peste coapse, ca un furou, și stînd rezemată de calorifer și cu palmele fremătînd, urcînd și coborînd încet dinspre subsuori spre coapse, mîngîindu-se parcă într-un ritm ciudat. El mai înțelese însă foarte bine că cei doi n-au buletine, încît are un motiv cît se poate de întemeiat să le arate la rîndu-i bătaie de joc, luîndu-i la sediul miliției din stațiune pentru cel puțin cîteva zile și să-i toace cu bătaia pînă i s-o face milă de ei. Deocamdată, el înghiți pe nemestecate și cît se poate de demn toate cîte i se serveau. Spuse:

— Bine. Da-ți-mi buletinele, voi, ăștia doi.

— Da' ăsta-i chiar obraznic, spuse Mite, întorcînd capul către Atena. Pulpele ei se strînseră încă, iar mîinile i se ridicară la cap, strîngîndu-l, cînd palma grea a maiorului smulse din loc, cu privirea către el, capul lui Mite.

El și Bajnorică o scuteau pe Atena să-l mai provoace pe maior. Poate nu era un preț prea mare pentru cele zece zile în care le oferise adăpost și hrană. Pînă acum s-au plătit într-un mod cît se poate de plăcut, așa că nu se face să evite și partea neplăcută, pe care Atena o pregătea zi și noapte, leșinată de așteptare, cu ușa descuiată, și uite-o acum strîngîndu-și pulpele și strîngîndu-și capul în mîini, e boala ei, e treaba ei, pentru Mite și Bajnorică e o confirmare că-și fac datoria.

— De ce dai, dom' maior? se lamenta Mite. De ce dai? De ce dai?...

Zgomotul palmei amuțise chicotelile. Doar studenta de la Reșița ținu să-i edifice că d-aia dă, pentru că așa e învățat, asta-i e meseria, de ciomăgar bătăuș, băgîndu-se și ea cu totul aiurea și-n necunoștință de cauză în ciorba asta otrăvită, pusă la fiert s-o sature pe Atena, și tot pentru burta ei, Mite încă scutura din palme pe lîngă el, necăjit și frămîntat, însuflețit de o văicăreală contrafăcută, de ce dai, de ce dai, de ce dai, pe un ton suficient de familiar maiorului pentru a înțelege numaidecît că singura lui cale de ieșire de-aici este să-l anihileze cît mai repede și mai eficient pe vlăjganul ăsta cu mutră de motan întărîtat.

Cele două croșee ale lui Mite au explodat imediat în viscerele acestui gînd rău, odată cu trosnetul oaselor ambelor maxilare și odată cu presiunea resimțită în încheieturile pumnilor și durerea ascuțită din falange, care-l făcu să-și înfigă mîinile în piepții cămășii maiorului, oprindu-l din prăbușirea sa pentru a-l fixa cu lovituri cu osul frunții, puternice și rare, de două ori, de trei ori, în nas, în gură, în bărbie, lăsîndu-l apoi să cadă, cu fața și piepții cămășii lac de sînge, într-o rînă, cu un umăr pe marginea patului și celălalt pe covor. Bajnorică sări imediat cu picioarele

pe pieptul lui, desprinzîndu-l de marginea patului, și din nou sări pe balta de sînge care era capul și pieptul lui și pe urmă începu să șuteze sistematic și din răsputeri în urechi, în gură, în pîntece. În piept, icnind și învîrtindu-se în jurul lui cu privirea injectată de furie. Oricît ar fi fost de prinși de acest recital de cruzime, ei nu putură să nu fie distrași de gemetele extaziate ale Atenei, pentru prima dată atît de distincte, și de cutremurul vizibil ce-i însufleți mai întîi pulpele și pe urmă o cuprinse din creștet pînă-n tălpi. Abia cînd începu să se apropie ca beată de pat, pentru a se lungi, Bajnorică încetă să-l mai lovească pe maior, care, așa făcut varză, încă mai avea tupeul să geamă, încît se aplecă la urechea lui și-i spuse că dacă mai scoate un sunet, acuma pe loc îți iau beregata.

Reamintindu-și parcă unde rămăseseră cu zece zile în urmă, Bajnorică îngrămădi toate hainele din dulap în geanta de voiaj a Atenei. Îl luă apoi pe Mite pe balcon ținîndu-l de braț, căci de-acum, el coordona fiecare pas al fugii lor din gura lupului. Îi arătă precipitat de grabă prietenului său tufa din marginea falezei, pe jumătate luminată, lîngă care să găsească geanta aruncată de el. Marea era departe, în întuneric, și înghițea cu jelania ei sacadată glasul șoptit al lui Bajnorică explicîndu-i lui Mite cum să iasă din hotel fără să treacă prin fața recepției, prin bar și prin sala de mese, și apoi prin bucătărie, unde o ușă cu zăvor pe dinăuntru dă în spatele hotelului. Mite făcu întocmai, și cinci minute mai tîrziu, geanta aruncată de Bajnorică era la picioarele lui.

Bajnorică îl lăsă pe maior în grija studentelor și a Tamarei, cu rugămintea să nu-i dea drumul mai devreme de o oră. Atena adormise. Își călcă totuși pe inimă s-o trezească.

— Bani de tren, de drum, Atenuța.

Atenuța îi arăta, printr-un semn bine-cunoscut de-acum de Bajnorică, unde sînt bani pentru drumul lor. Sub dulap, cinci sute de lei, deși Bajnorică se așteptase la mai mult, și fiindcă tot nu i-ar fi mers prea bine numai cu atît, nu ezită să se-ntoarcă

din drum, cu puțin pînă să ajungă la lift, pentru a smulge panoplia de cruciulițe și medalioane de la gîtul maiorului.

În stația de autobuz de peste drum de restaurantul Rapsodia, ei au găsit imediat o mașină care i-a dus pînă-n Constanța, pentru o sută de lei. N-au mai găsit la ora aceea altă mașină spre București, dar s-a potrivit cum nu se poate mai bine, că au prins în Gara Constanța un personal care, la opt dimineața, avea să-i lase în Gara Obor.

4.

Asta s-a-ntîmplat pe toamnă. De Bajnorică ăsta vreau să spun, la el mă gîndeam. N-ar fi băiat rău altminteri. Dacă te-a văzut căzut într-o groapă, numaidecît pune mîna pe o lopată s-arunce pămînt pe tine... Şi-a mai prins în vremea din urmă obiceiu' ăla păcătos, să se jure de se zbîrleşte carnea pe tine cînd l-auzi ce poa' să iasă din gura lui, şi se plezneşte peste piept ca un urangutan, cu palmele alea crăpate, de ouă greierii-n ele, şi tot aşa şi astă-toamnă, nu, că să-i dau cinci sute de lei pîn' la avans şi că să fiu sigur că mi-i dă el înapoi la avans şi că el e om şi că nu-i jigodie, ca alţii care face şi drege... Ajunge, moşule, m-ai ameţit, dau în chelălăială. Cică să moară familia mea şi tot nenorociri din astea, ca şi cum n-aş şti că n-are nici un fel de familie, nici părinţi, nici fraţi, nici nevastă, nici copii, nimic absolut, şi tocmai că eu i-aş putea veni niţel neam, adică am putea fi cumnaţi cît de cît, de vreme ce am ţinut mai demult două surori în Perţihani, dar asta a fost demult, foarte demult, cînd noi eram foarte tineri...

Ce-mi place să-mi amintesc de atunci e că noi ne mai vizitamm cînd şi cînd, ca nişte vechi prieteni ce eram, de-acum oameni cu stare, aşezaţi, la casele lor. Stăteam la şosea, casele nevestelor noastre surori nu erau decît la unsprezece case depărtare una de alta, iar soacra noastră locuia şi ea separat, dar în afara satului. Într-un loc către care nimeni din aşezarea aceea nu te-ar fi putut îndruma. Îşi înjghebase Graziela-doamna un soi de fortăreaţă lacustră, pe jumătate îngropată în pămîntul unui crîmpei de

zăvoi de sălcii și arini dintre două coturi ale rîului, și-i chiar de mirare cum de n-o luau apele la vale primăvara, cînd se umflau, și oricît te-ai fi-nvîrtit capiu prin locul acela, n-ai fi avut cum să dai peste casa ascunsă de susurul apei și de abundența vegetației tărcate de puzderii de lumini jilave. Trebuia să te strige sau să-ți iasă în întîmpinare. Avea un sistem de primire destul de ingenios Graziela-doamna, căruia Mite i-a dat de cap anevoie și destul de tîrziu. Bajnorică însă s-a dovedit mult mai ager. Păi, lui ajunsese să-i priască din cale-afară viața de familie, el a mai stat în Perțihani aproape un an după ce a plecat Mite. A fost, vezi, pe sufletul soacră-sii. Ea îl iubea mai mult decît pe Mite, și pînă la urmă și fetele au ajuns pentru bătrînă ca și cum n-ar fi fost, de cît drag prinsese de Bajnorică.

Păi, bineînțeles că trăia cu ea. Și cu fata, și cu mă-sa adică, fără să știe una de alta sau, să le ia naiba, poate doar se făceau că habar n-au. Mie, unu', moșule, te rog să mă crezi că mi-ar fi venit oricum peste mînă să mă încurc în felu' ăsta cu femeia aceea de toată bafta care era mama soțiilor noastre cu cununie, chiar dacă mai tîrziu parcă mi-ar fi părut rău... Graziela-doamna îi zicea tot satul, dar ei nu-i puteau zice altcuiva decît mamă, iar cînd nu era de față vorbeau despre madam Graziela cu o ironie diluată de un respect ce nu le stătuse vreodată-n fire. Vorbeau ei de madam Graziela, dar de bună seamă cu gîndul la mama lor, și poate pentru Bajnorică devenise mai mult decît atît, de vreme ce el știa despre mama lui care l-a făcut un singur lucru, anume că-i moartă de pe data de trei marte șaijdoi.

Păi, madam Graziela avea opt bivolițe. Avea și o șaretă dichisită, cu roți de automobil, și o mîndrețe de armăsar de trei ani, iar pe timp de vară făcea cîte trei drumuri pe săptămînă la București, cu un bidon de-o vadră de lapte și-o putinică de brînză, și cine nu s-ar fi dat în vînt după lapte de bivoliță cu șapte lei litrul, cum era atunci, iar brînza ajunsese și ea pe la vreo treișcinci. Chiar dacă între timp prețurile astea s-a ales prafu' de ele, pe atunci tot

delicatese se chema că negustorește mama noastră, încît ne-ar fi putut ține și pe noi, și pe Vera, și pe Amalia fără să mișcăm un pai, cu toate că fetelor nu le mai arătase un sfanț de cîțiva ani buni, de cînd le terminase și le mobilase casele și nu-i mare lucru că din lapte de bivoliță făcuse tot ce se vedea, case falnice din cărămidă cu foișoare-nvelite în tablă de inox de scînteiau ca argintul cînd bătea soarele-n ele, cu șase camere și mobilă, și frigider, și aragaz, și televizor, și video, și casetofon, și orice ai fi vrut, cît nimeni în Perțihani n-ar fi strîns nici într-o viață de tras pe brînci, și totul în dublu exemplar, pentru ele și deopotrivă pentru noi, deși, după ce le-a înzestrat ele, au trebuit să-și mute gîndul de la banii ei și au apucat-o fiecare pe alt drum și parcă nemaivrînd să știe una de alta, neputîndu-se înstrăina totuși de case. De bună seamă că acolo era rostul lor, de care anevoie s-ar fi rupt, iar drumul pe care și-ar fi putut ostoi neliniștea lor firească, de fete apropiindu-se de treizeci de ani, era unul singur.

Și pe șosea, și pe calea ferată, Perțihanii sînt cam la jumătatea distanței dintre București și Oltenița. Amalia mea făcea naveta la Filatura Română de Bumbac, iar Vera lui Bajnorică era vopsitoriță la Șantierul Naval. Asta în vreme ce noi, tocmai scăpați de Cărămidăria Viezuroaiei, de călătorii în vagoane sfeclă și de baloți de paie, și de maiorul Zlate, și de maiorul Velcescu, și să tot fugi, să nu te mai uiți în urmă, cînd și cînd mai luam trenul spre București, ori împreună ori fiecare de capul lui, după cum ne-or fi picnit inspirația și nostalgia unor îndeletniciri folositoare și de care nu s-ar fi putut spune că n-am avut parte în viața noastră de pînă atunci. Ei căutau, desigur, bîntuiau prin oraș, întrebînd în stînga și-n dreapta, ți se și ura stînd așa și să-ți pice fără să aștepți barem. Erau tineri și zdraveni, dar înainte de toate să fi avut să cheltuiască peste cît costa trenul. Banii. Erau, nu erau. Ba uite că atunci au fost cum nici lui Mite și nici lui Bajnorică nu li se întîmplase și nu mai avea să li se întîmple vreodată.

Drept e că, la început, baba s-a arătat din cale-afară de cărpănoasă, da' uite că, dacă apuca să te prindă cum îi pica ei

bine, madam Graziela era în stare să-ți dea și sufletul din ea, ceea ce lui Bajnorică i-a fost dat să dibuiască după unele tatonări și astfel s-a priceput el să-și tragă cîștigul, din care, n-aș avea la ce să mint, uneori se îndura să mai îmi dea și mie ce și ce, căci pentru el se zbăteau și madam Graziela, și Vera, și pe urmă și Amalia mea tot așa a făcut, după cum mi-a povestit Bajnorică după atîta amar de vreme, cînd soarta ne-a nimerit iarăși împreună în jafu' ăsta de uzină, amîndoi la același ham iarăși, și mi-a povestit că, după ce am plecat eu din Perțihani, le-a luat pe cîteștrele sub aripă și-și fixase de-acum reședința în cetățoiul bătrînei, unde, vai de mintea lui, stabilise cică zile și ore de audiență pentru fiecare, neîndurîndu-se să nedreptățească pe vreuna, și de bună seamă că-n rest Bajnorică al meu se hrănea, noaptea dormea și ziua se odihnea, n-ar fi avut cum să nu-i meargă, și nimic nu i-ar fi stat împotrivă s-o pună sărmanul în felu' ăsta pînă la adînci bătrînețuri, deoarece el toată viața lui a știut ce vrea și ce poate și, oricît de terfelit o fi fost încolo și-ncoace, niciodată nu s-a recunoscut învins.

Și totuși acolo, după cum Mite începuse deja să simtă, ceva părea fisurat. N-a plecat el din Perțihani din cauza asta, ci de bună seamă că din pricina lui Bajnorică, fiindcă, în vremea din urmă, devenise din cale-afară de lacom și de disperat pentru banul lui și nu mai vroia să-l împartă cu nimeni, așa că pînă aicea ne-a fost, cumnate, iar Mite n-a apucat să vadă pînă la capăt. Cu timpul, fisura se transformă într-o crăpătură, căscîndu-se pe zi ce trece. Bajnorică, vai de steaua lui, făcuse niște fălci ca genunchii de capră și mai erau și bivolițele alea cu uitături de diavolițe vădane, întristate și lacome, bărboase și cu bărbile încleiate de bale și nămol, și tot într-o sîsîială neîndurătoare își legănau capetele romboidale pe sub ușa lui Bajnorică și pe la ferestre, iar de-acum nimic nu-i mai cădea bine și doar un pahar cu lapte de bivoliță era mîncarea lui pe o zi întreagă și se trezea în puterea nopții vomînd șuvoaie de fiere și-n vremea din urmă numai încuiat îl țineau, încît abia a reușit să fugă, cu puțin

înainte de a fi prea tîrziu, spărgînd geamul și strîmbînd drugii ferestrei cu bruma de vlagă ce-i mai rămăsese.

Altă dată, Mite s-a gîndit că-n definitiv nu erau ele chiar urîte, să nu fie-n stare adică să-și găsească vreun creștin care să le fericească acolo-n strînsoarea lor, unde uite că și noi am poposit o vreme. Ba nici bătrîna nu era de lepădat, cît de țeapănă și drăcoasă era ea, de lua foc ca benzina și cine ar fi avut curaj să se urce lîngă ea în șaretă cînd se ridica în picioare, lăsîndu-se greu pe hamuri și strigînd în mijlocul șoselei Ru-diiii-ho-țiiii-ne--iiia-baniiii !, și Rudi se cabra într-un crescendo de galop nesfîrșit, făcînd droașca să valseze din șanț în șanț, zvîcnind din buza cauciucului roții în buza șanțului, da' de ce face-așa, mămico, a întrebat-o pierdut Bajnorică atunci, prima dată cînd a însoțit-o în drumurile ei, la București, cu lapte și brînză, și cică droașca asta... Ru-diiii-bandituleeeeee ! ! !

— Am fost cu ea, copile, și la fierar, și la un Service Auto în București, și vezi, suspensiile, oricîte îmbunătățiri i-aș aduce, droașca asta nu-și poate păstra direcția la o viteză mai mare de patruj' de kilometri la oră. Și un căruț cu patru roate dac-aș cumpăra, tot s-ar bălăngăni peste patrușcinci, și ce m-aș face cu ditamai hărăbaia. Cu asta știu bine că mă strecor mai lesne, mai ales cum e acuma, la patru dimineața, pe șoseaua cît de cît liberă. Că la întoarcere, la doișpe, tot cu Diavolu-nainte, doar cu El, cu El, cu El, Ru-diii-ho-țiii !... Patrușcinci e nimic pentru Rudi' El trece de șaizeci la oră. Părinții lui și bunicii lui au fost de curse, pur sînge arab. L-am cumpărat vara trecută de la Sibiu, de la tîrgul Junii Sibiului. Și ce m-a costat, copile, patruj' de mii, chilipiru' a fost că era omu' fript de nevoie și io cu teșcălău' de sute la mine. Da' una peste alta, cu tot cu droașcă, Rudi al meu face cît o Dacie break din asta nouă, ieșită acuma, dacă nu ceva mai mult cu cîteva mii...

Păi se pricepea Bajnorică la cai tot atît cît la funcții trigonometrice și poate tot atît cît la Dacia break, deși mai tîrziu s-a

îndeletnicit și cu șoferia, care i-a schimbat viața mult, tîrîndu-l prin pușcării. Așa se face că nu s-a sfiit să-i arunce soacră-sii adevărul în față, cum că bine ar face să vîndă sărăcia asta de droașcă și cu animalul ăsta periculos și aducător de nenorocire și să ne cumpărăm o Dacie, mămico, d-aia de care zici matale...

Pînă-n momentul acela ea vînduse și prăduise deja cu Bajnorică o bună parte din agoniseala ei, cuprinzînd cu deosebire mici piese de mobilier tapisate cu damascuri și atlazuri, pe care reușise să le ancoreze cu frînghii pe șaretă, și carpete persane și lănțuguri de aur, și brățări, și ghiuluri pricopsite, îndeobște asta fiindu-i boala cînd se vedea plină de bani în București, păi o frigea la mațe numai după investiții solide și îi mergea și mintea și-i nenorocire ce se lipea banu' de ea, și de bună seamă că doar din pricina lui Bajnorică ajunsese să se tulbure pînă într-atît, chiar dacă de cal și droașcă poate mai greu s-ar fi lipsit pentru a le risipi într-o mașină mică a iubitului ei ginere, și încă ce iubit, doar s-o fi văzut cît de însetată îl sorbea din ochi. Norocul a fost că n-a insistat cumnatu' Bajnorică prea mult, doar o dată i-a spus, și nu de tot convins, vezi și matale cum faci, mămico, și-acuma vezi cum faci să oprești undeva pe-aici că mi se pare că m-am stricat la stomac... Din pricina valsului prelungit pe mijlocul șoselei, prin traficul de la acea oră matinală începînd deja să se deștepte, se dăduse peste cap stomacul lui Bajnorică, însă de oprit, să mai aibă răbdare. Frînarea se împlinea cam la jumătate de kilometru de locul în care luai această decizie, iar madam Graziela, cu inima ruptă de perspectiva despărțirii de Rudi, să-și fi mușcat limba cînd i-a venit să-și laude calul, și după ce sabotul începea să sfîrîie și să fumege frecîndu-se de roată, Rudi mai zvîcnea o vreme cu șareta tîrîș, fără să simtă zăbala crestîndu-i gura mustind de spumă trandafirie, căci, pe de o parte, ea vroia să-l țină așa, pe de altă parte, anevoie își stăpînea presimțirea că într-o bună zi o s-o tîrască sub vreun camion în viteză, amînînd de pe o zi pe alta cea mai sigură cale și trambalîndu-l tot la două-trei zile pe la

veterinar să i-l injecteze cu calmante și lăsîndu-l mai mult nepriponit și liber să călărească bivolițele cît avea chef, chiar dacă hîrjoana aia îndrăcită și nefirească diminua mult producția de lapte, iar seara, întorcîndu-se de la păscut, fiicele Diavolului apăreau prin zăvoiul de sălcii și arini mai mult lihnite și hărtănite și mușcate de peste tot. Ba îl mai folosea madam Graziela și la montă, e-adevărat că mai ieșea un ban și de-aici, însă Rudi avea oricum sînge de alergător și hamul era pentru el ca și cum n-ar fi fost.

Și, totuși, dincolo de nenorocirea că Bajnorică a făcut pe el în șaretă și toată vina o purta armăsarul ăla înrăindu-se pe zi ce trece în bătătura soacrei noastre, căruia el abia dacă apucase să-i pună gînd rău, mi se pare că începusem să pricepem de ce le ocoleau toți pe fete, iar ele numaidecît pe noi ne găsiseră de feți frumoși. Eh, cumnate, miroseau, și vezi, chiar de gîndești că-i așa, că orice bărbat și orice femeie are un miros anume, care poate să-ți placă ori să te-alunge, ce să mai zici de mirosul lor care te scotea din minți, și Amalia mea, și Vera ta trăsneau a pucioasă și a fum de balegă uscată arsă mocnit, iar cînd le vedeai trebăluind prin curte tot ropot de copite înnoroite îți măcina lumina ochilor, deși, încolo, n-ai fi avut ce zice, harnice și iuți, la patru dimineața erau în picioare pentru navetă, iar de la trenul de cinci după-amiază direct acasă, să spele, să gătească, să deretice, cu atîta suflet încît lesne ai fi ghicit că pînă la noi nu prea avuseseră pentru cine.

Noaptea, duhoarea emana tot mai învîrtoșat din așternuturi, din dușumele și din pereți, și din mobile, și din trupurile lor răpuse de istovirea unei zile de alergătură neîncetată, iar peste zi încă stăruia în urma lor și-n mîncare, și-n apa de băut, și-n apa cu care te spălai, și de bună seamă că și ele simțeau, se obișnuiseră, dar nu pînă într-atît încît să nu le pese, căci tot pălinde de o vină grea le regăseai ori dincotro le-ai fi căutat. Spreiau, parfumau îndelung prin toată casa și prin toată curtea, și alteori tămîiau și ardeau mentă și împrăștiau peste tot busuioc și pelin, și levănțică, și tot felul de neamuri de ierburi și buruieni, din care Mite

făcuse la un moment dat o listă, a pierdut-o mai apoi, nu-și mai amintește de-a fir-a-păr, însă știe că s-a oprit la o sută douăzeci și șapte de nume. N-o întocmise pentru a o păstra, ci pentru a-și trece într-un fel timpul prin duhoarea aceea de iad ce nu putea fi alungată decît pe moment, cînd mirosea ca la frizerie sau ca la mort, ca-n serai sau ca la spițerie, pentru Ga imediat să te asfixiezi iarăși de pucioasă și balegă arsă.

În fundul curții se înălța un dîmbuleț de sticluțe de parfum goale și butelii de spray și mai erau și niște gropi pline cu cenușă de buruieni. Mi-amintesc, tocmai pornisem agale în recunoaștere prin domeniul al cărui stăpîn devenisem de o zi sau două, și atunci, vecinul de care mă despărțea gardul din spatele casei mă sfătui cum să procedez cu cenușa, cum că trebuie acoperită cu pămînt cît mai repede cu putință, să nu mai stau pe gînduri, să fac alte gropi lîngă celelalte din care să iau pămînt și să le umplu cu cenușa nouă și tot așa să fac zi de zi, că dacă apucă vîntul să împrăștie cenușa și să i-o pună pe vie, se alege praful de toată munca lui.

— Nu înțeleg, vecine, i-am spus. Poate nu mă pricep cît tine, da' cenușa-i îngrășămînt. Înviorează planta. E pentru ea cum ar fi pentru noi un pui fript.

Și ce mi-a spus vecinul atunci, oh, Dumnezeule, ce scornire smintită, că sărmana mea soacră și-a lui Bàjnorică se iubise cu însuși Cel Rău și le făcuse pe fete, iar cele opt bivolițe tot, din negura nepătrunsă a acestei ispite se iviseră-n bătătura bătrînei și d-aia nu se-apropia nimeni și nu intra nimeni în curțile lor, de putoarea Necuratului, da, chiar așa cum îți spun, toată lumea știe, tot satu', și dă-i și omoară-i acolo, prin gard, tot într-o șușoteală dezlănțuită și-nfricoșată, încît îl măsuram căscăund și-amuțit, așa cum, de altfel, și aștepta, era micuț, și-o mutrișoară înghesuită și tenebroasă la el, ca de șobolan strivit pe șale, radiind de spaimă și înverșunare, ori dracu' să-l ia și să fie-acolo-n sufletu' lui, că tot nu-mi dădeam seama dacă vrea chiar să-și bată joc de mine sau e sonat în bună regulă, și c-au mai fost bărbați pe-aici,

da' au fugit toți, după cel mult două zile, s-au dus mîncînd nori, și că bătrîna d-aia nu le mai dă fetelor un cap de ață fiindcă strînge zestre pentru bivolițe, să le facă și lor acolo un rost, și numa' cu ele-n grajd doarme, de atît de tare ce le iubește, da' iarna le culcă cu ea-n casă, în cetățoiu' ăla pîrîind sub ghețuri și crivățe învîrtejite-n gemetele nemernice ale Celui Rău, și mănîncă sarmale din strachină cu ele și trandafiri de porc, și piftii, și caltaboși, și cîte și mai cîte bunătățuri pă lumea asta, de se balegă fiicele Aceluia prin paturi și pe covoare persane, și-n primăvară ea adună balegile uscate și le dă foc în bătătură, bolborosind farmece și descînturi spurcate care, dimpreună cu fumu' balegii umblă prin lume și pălesc tot ce-ntîlnesc verdeață-n cale și amuțește tot ce suflă și mișcă pe pămînt, pentru a da de veste Iubitului ei cît se prăpădește de dorul Lui, maștera! Și uite-L cum vine! Uite-L cum trece! E oacheș, e oacheș! E oacheș și roșu-n obraz, cu mustăcioara-n furculiță și are copită despicată, de mistreț, și coadă-ncheiată-n șfichi de bici, și niște cornițe ca de juncan de un an...

— Știu, prietene, vecine, știu foarte bine...

— L-ai văzut! șuieră inchizitor.

— L-am văzut pă dracu', prietene. Chiar pă el. Toți trebuie că l-am văzut vreodată, m-am silit să-i explic, deși chiar îmi pierdusem răbdarea și tot cheful. Și tu l-ai văzut, vecine, de vreme ce știi atît de precis cum arată. Scuză-mă, și uite-l cum vine și uite-l cum trece și-i oacheș și roșu și așa mai departe, ești liber s-o iei cum vrei. Io am douăj' de ani, merg pe douășunu...

— Mulți înainte.

— Mulțumesc.

— Da' încă ai tot timpu', ești tînăr, de-acuma-ncolo ai să-ți tot dai seama de ce-ți spun io...

— Bine, vecine și prietene, cum îți spuneam, am douăj' de ani și mai vreau să-ți spun că-s hîrșit pîn' la os de scamatoriile astea-mpuțite cu uite-l cum vine și uite-l cum trece, mă rog, și se duce...

Nu pricepea. Tot nu vroia să priceapă. L-am invitat la mine să mărunțim povestea pe-ndelete. Nu se cuvenea să ne-ntreținem prin gratiile gardului, ca la vorbitor la pușcărie, așa că l-am poftit în casă, să discutăm de una, de alta, la un pahar de ceva și un mizilic, fiindcă oricum mi se făcuse și foame, și sete de cînd stăteam în picioare ascultîndu-i tîmpeniile, la care el se închină cu o iuțeală netrebnică, de douăzeci de ori în două secunde, și scuipă, în lături, piei spurcăciune-piei spurcăciune, departe părînd de el gîndul că m-aș putea simți jignit cu atîta Doamne apără-ne și ferește-ne și n-am intrat în casa asta și-n curtea asta și-oi intra în viața vieților mele, spuse cu mîna streașină la ochi, ferindu-i parcă de o ploaie de cioburi, să nici nu vadă casa și curtea și cred că nici pe mine, fiindcă de-atunci nu s-a mai întîmplat să dăm nas în nas.

Era un sfîrșit de august secetos. Grădina părea arată de curînd și se vedea că prin brazdele gloduroase Amalia lui Mite nu plantase nimic în anul acela, și timpul era desigur trecut pentru orice fel de răsad de legumă sau zarzavat. Ar fi trebuit totuși să plouă. Emana un leșin canicular din pămîntul înconjurat cu gard din plasă de sîrmă, întărit din loc în loc de niște vișini anemici, cu cîteva poame putrede printre frunzele opărite de vipie. Nu se mai urnea amiaza, și totuși, gîndindu-se la Amalia lui și la acest început de lună de miere, Mite reușea să se învioreze cît de cît. Și unde mai pui toată aiureala aia cu tipul care-i este socru. La șase, cînd apare Amalia, o s-o întrebe, și pe urmă se gîndi să iasă, să facă o tură prin sat.

Casele erau joase, aproape niște bordeie, niște vizuini în care ai fi intrat pe brînci, din paiantă nevăruită cele mai multe, și le numărai pe degete pe cele tencuite cu strop de ciment și învelite-n țiglă sau tablă, ca a lui și-a lui Bajnorică. Ba case ca ale lor, Mite nu recunoscu, vreuna. Văzu pe la porți, în fața gardurilor sărăcă-cioase din nuiele de salcîm, grupuri de bătrîne îmbrăcate în negru, chipuri fosilizate, stafidite, pîndind și ferindu-și privirile, șușotind cu palma pavăză la ochi și la gură, amintindu-i de

vecinul din fundul curții. Femeile astea stăpînesc praful uliței pînă spre seară, cînd încep să se verse trenurile cu navetiști. Mite mormăi de cîteva ori bună-ziua, iar ele nu-i răspundeau, făcîndu-l să-și dea seama că-i încă și mai rău decît un străin, pe care poate l-ar fi salutat înainte s-o facă el și că-l luau drept unul venit anume aici să le desființeze de pe fața pămîntului, da, chiar așa, o să treacă pe la Bajnorică, să-i povestească ce vecini scrîntiți întru Cel Rău au pe aici. Bajnorică știa. Ca și el, fusese prevenit de un tractorist, la bufet. Pe urmă se dusese la Sfatul Popular, unde chiar tovarășu' vice în persoană ținu să-i explice în ce porcărie reușiseră să intre, neîncumetîndu-se totuși să-i dea o sugestie cu privire la ce ar fi de făcut.

După cum le era obiceiul, ajunseseră aici tîrîndu-se unul pe altul. Fugiseră din hotelul Steaua de Mare și din Eforie fără să se-ntrebe o clipă încotro, știind doar că trebuie să fugă cît mai departe și mai știind că doar împreună fiind li se poate pierde urma. Nu socoteau că le-a mers prea rău în vara asta. Au fost inspirați cînd au hotărît să rămînă împreună, după ce s-au dat jos din trenul de Porcești în Gara de Nord, și după trei luni uite-i în Gara Obor, din nou în București, unde nu-i așteaptă nimeni, la fel ca oriunde, și din nou dimineață și prea devreme ca s-o ia din loc. Așteptau pe bancă pe peron, ca și altădată, vreun tren spre habar n-au ce direcție, ori să se mai însuflețească lumea prin oraș și ei să se lase luați de șuvoiul ei repede și îmbietor. Și pînă să se dezmeticească și să se hotărască, au văzut-o pe Amalia, așteptînd și, ea singură, pe o bancă – o femeie cu fața lată și osoasă, cu o claie de păr arătînd cam îmbîcsit, scurs într-o bură de tuleie pe obrajii plini de pistrui, părînd cam țărăncoasă în blugii ăia prea largi pentru ea și făcînd cute mari în jurul mijlocului strîns cu o curea bărbătească. Altminteri, părea simpatică și părea să aibă în jur de treizeci ; ținea aproape de ea o geantă de voiaj din pînză groasă neagră și jerpelită, plină cu șase pîini și cu un pachet mare de oase afumate, după cum au văzut mai apoi, și de vreun sfert de oră se holba la ei cu ochii ăia căprui și rugători, ca de animal cerînd cu sfială de mîncare.

Pînă la urmă s-au hotărît, n-aveau altceva mai bun de făcut, ea așteaptă, se vede, un tren care n-are cum să nu fie bun și pentru ei, și trenul ăla o să-i ducă undeva unde vor mai zăbovi o vreme să-și tragă sufletul, două-trei zile sau doi-trei ani, nu mai contează, deja au pierdut șirul. I-au făcut semn să se apropie, cu o silă generoasă, poți să vii, ființă a Domnului, noi avem tot ce-ți trebuie ție și încă multe pe deasupra, nu te teme și nu te sfii și spune ce te doare, iar ea le povestise de ea și de soră-sa Vera, că ar putea să vină la ele, că-i vede osteniți după drum, e doar o jumătate de oră de mers cu trenul de Oltenița, care trebuie să tragă numaidecît, ea a fost schimbul trei, de noapte, la FRB, dar dacă o să fie ei, o să-și aranjeze să lucreze numai schimbul unu, iar soră-sa lucrează la Șantierul Naval din Oltenița și tot așa, și pînă să urce în trenul de Oltenița afacerea era ca și perfectată, și Bajnorică hai să mergem acolo, și Mite, hai, și pe urmă ce-o mai fi or mai vedea.

Abia dacă apucaseră să se împotmolească cît s-ar fi cuvenit, că părerea lui Bajnorică în acele prime luni urmînd căsătoriei lor a fost că zadarnic s-ar numi Cel Rău ori Cel Bun, nu-i demn de numele său sau altcineva se ascunde sub numele ăsta, cine știe ce șarlatan jegos, dacă nici pe picioare nu-i în stare să se spele și se mai și balegă pe el cînd ți-e lumea mai dragă, și nu se mai gîndea nici Mite la Cel Rău, văzînd cum și așa se gîndește destul Acela la el, dar asta a fost demult, foarte demult, cînd el și Bajnorică erau foarte tineri.

Se gîndise Mite la ce a fost astă-toamnă, cînd Bajnorică i-a cerut cinci sute de lei împrumut, și culmea-i că știam că n-am decît să-i dau și să rămîn cu deștu-n gură așteptînd. Ce ar fi însemnat cinci sute de lei pentru mine și deopotrivă pentru el ? Acum n-ar mai trebui să mă gîndesc la toate astea. Ba altădată, noi mereu ne gîndeam la bani... Mi-a părut bine, și lui i-a părut bine cînd, după atîta vreme, am dat iarăși unul de altul aici, în fabrică. Ne-a părut bine și cum ne-a mai părut ? Ce tîmpenie, pe pagubă

tîrguind viețile astea ale noastre și să-i dau, să-i dau, numai să tacă odată. Se jura cum atunci, demult încă nu-l auzisem, fioros și scîrbavnic, răspicat, adică de mă-sa vroia să zică, Mitelus, că-i moartă de pe data de trei marte șaijdoi, dacă nu ți-i dau înapoi la avans... Cînd îmi zice Miteluș, știu că ține mai mult la mine decît cînd îmi zice cumnate. N-a fost rău deloc la Perțihani, dar nu prea ne gîndim nici unul cu plăcere la încumnățirea noastră. De unde pînă s-ajungem acolo n-am fi mîncat un colț de pîine unul fără altul, odată încumnățiți, tot într-o rîcă nesfîrșită am dus-o. Acuma să cred că de la mine pornea, pe el neavînd ce să-l deranjeze de vreme ce o jupuia pe soacră-mea numai de carne macră și pînă la ultimul cinci. A fost darul lui și norocul lui, desigur, dar pînă la urmă noi eram noi, iar ele erau ele. Noi, oricum, ar fi trebuit să avem, ca și pînă atunci, rostul nostru, aparte de al lumii întregi. Dar nu mai era Bajnorică omu' ăla, și de bună seamă că Cel Rău intrase în el încă și mai adînc decît îl știusem pînă atunci, că altfel n-aveam cum să-mi explic. De-acum se suia în tren de unul singur și blindat de bănet și fugea la București ori o lua invers, spre Oltenița, întorcîndu-se, cam la săptămînă, în haine noi, făcute însă ferfeniță de cît or fi tras cîinii de el și-o fi șters varul zidurilor din cotloanele pe unde-l biruise băutura.

Cu Miteluș deveneam din nou cel mai intim prieten, el străduindu-se poate să mă facă să uit vremea cumnăției noastre, cînd se dovedise o jigodie din creștet-pînă-n-tălpi. Și ce jigodie patentată, îmi venea rău cînd mă gîndeam, și el tot Miteluș dă-mi, și Miteluș nu mă lăsa, nu mai am nimic pînă la avans, nimica-nimicuța. Dar întreabă-mă, eu de unde să fi avut? Ca și cum nu tot jegul ăla de avans și din amăgeala aia de lichidare o-nnădeam de azi pe mîine, scuipîndu-mi sufletul pe fiare. Eu cum îl făceam pe ban și mai ales cum mă făcea el pe mine bun de aruncat la soneta cu fier vechi și de dat la retopit la nici treizeci de anișori care-i am? Da' numai să nu-l aud cum n-o lasă-n pace pe mă-sa nici acolo la ea în mormînt, că io nu rezist la chestii

din astea, seacă sîngele-n mine, să-mi bag pula-n mama că-i moartă de pe data de trei marte și-așa mai departe, așa că i-am dat.

Și uite că vine avansu', și Bajnorică al meu n-are să-mi dea banii. Are de plătit datorii mai mari și mai vechi. S-aștept să-mi vină rîndu'. Vine lichidarea și iarăși nu are și iarăși vine avansu' și tot așa m-a ținut vreo trei luni, dacă nu mai bine. Deși ne știm de-atîta vreme și care va să zică de-a fir-a-păr, și pe dinăuntru, și pe dinafară, el se face că uită că pe mine chestiile de felul ăsta mă supără mai mult decît orice pe lumea asta. Nu mi-ar fi fost adică de bani, cît de faptul că el face cu mine ca și cu oricine, ca și cum nimic n-a fost între noi vreodată. Ei bine, Bajnorică, dacă tu crezi că te joci cu te-ncurci, n-ai decît. Cînd vine iarăși zi de leafă, cumnată-miu ia banii înaintea mea și urcă la vestiar. Iau și eu banii și mă duc să mă spăl, și pînă la urmă îl găsesc. Cumnate, zic, banii, și tocmai ieșise din baie și se ștergea, cocoțat în picioare pe bancă, și cu o mutră mirată, care bani cumnate? Am să-ți dau fun ban? Spune de cînd, cumnate, că poate mi-am uitat. Am să dau la mai mulți, da' pe tine nu te mai țin minte. Zi cînd mi-ai dat și cît, că poate mi-am uitat... Zic, lasă cumnate. Ți-ai uitat, ți-ai uitat și gata, și-i iau parpalacu' din cui, de lîngă el, îl împăturesc și-l bag în geantă.

Poate nici n-ar fi făcut mai mult de două-trei sute parpalacu' ăla de culoarea untului la viața lui, lustruit și scorțit de-atîta purtare și fumuriu pe piepți, și unde să-l fi dat decît la ăia care strigă haine vechi pe stradă, care poate nici ei nu s-ar fi-ncurcat cu așa ceva.

Da' oricum nu mai avea altul și nici altceva de felu' ăsta, că două săptămîni a venit la lucru în pulover și nu mai avea nici bani, fiindcă plătise datoriile, alții mai vigilenți decît mine îl pîndiseră și-i tăiaseră calea imediat ce a semnat statul de plată, iar ce-i mai rămăsese, cu siguranță, prăduise în ziua aia, de focu' parpalacului și de necaz că rămăsese cu atît de puțini bani. Păi bineînțeles că nu poți trăi două săptămîni cu optzeci și ceva de lei, da' dacă-i bagi în două butelci de coniac Calipso și-ți mai rămîne ceva și de țigări, n-ai timp să te mai gîndești la ce o să fie

și altceva nu avea ce să mai fie, decît că s-a împrumutat din nou, el știe unde, că nu-i mai prea dădea nimeni prin fabrică, și după atîta amărală, mai venea și-n talie la lucru, barem în pufoaică să fi venit, da' ce să te faci că scăpase și de grija ăsteia, încă din vară, cînd își luase de la magazie dreptu' de echipament pe doi ani și dăduse pufoaica nouă-nouță, cu eticheta neruptă cu prețul de lei 223 pe ea, în piață, pe trei kile de brînză unui țăran.

Mai ningea, mai venea cu lapoviță și-o spurcăciune de vînt de te toca pă inimă, și uite-l cum vine și uite-l cum trece, e palid și încrîncenat Bajnorică al meu, cu mîinile îndesate în buzunare pînă la coate, zgribulit și înhămat la gîndurile lui, ți-e frig, cumnate ?

Tăcea și mă ocolea și m-ar fi mîncat cu uitătura aia amarnică, da' parcă de la picioare ar fi vrut să mă-nceapă, că nu sălta ochii din pămînt deloc.

— Păi, zic, dacă nu iau cinci sute pă jafu' ăla de parpalac, te descalț, cumnate. Și-o descalț și pe mă-ta aia moartă de pe data de trei marte șaijdoi.

A stat ploaia și parcă nici nu mai burnițează. Dacă nu vine autobuzul, douăzeci de minute de mers întins. Ba chiar n-are de ce să se grăbească, și-așa-i tîrziu. De o parte și de alta a terasamentului căii ferate, șoseaua udă, măturată de farurile mașinilor, clipește lunecos în răstimpuri. Pe dreapta, gardul uzinei-mamă adîncindu-se și ramificîndu-se pe sute de hectare. Din ea cresc alte uzine, mai mici, și Fabrica de Prefabricate de beton pe stînga șoselei și pe urmă o stație de transformatoare electrice, continuată de casele cartierului purtînd numele uzinei-mamă : Douăștrei.

Piei, spurcăciune. Piei din fața ochilor mei. Socră-miu și-al lui cumnatu' Mite, el e de vină mereu. Atîta că io și pă madam Graziela, și p-amîndouă fetele ei, așa că știam rostu' mai bine decît cumnatu'. Pă unde-o fi el acuma, Mite, și p-ormă n-am

nici o grijă c-am întîrziat și tot ce se vede de jur-împrejur mai ales de spurcăciunea oacheșă și roșie-n obraz e făcut.

Grupuri grăbite, ieșite din schimbul doi, trec în sens invers, spre gura de metrou și capătul tramvaiului de care Bajnorică abia a trecut. Și d-aia și io am dus-o ca-n filme după aia. Ba cu șoferia, ba reeducat la sînge, și-acuma la porci, ajută-mă spurcăciune, prea singur sînt, în tine mi-e toată nădejdea. Pîlcuri de navetiști fug spre trenul oprit pe mijlocul șoselei, escaladînd terasamentul în timp ce trenul șuieră. Alarma și atacul, iar ei asudă și gîfîie sub muniția lor de genți și sacoșe cu pîine, în vreme ce schimbul trei a intrat deja în pîine. Mașinile și-au schimbat slugile din mers, spurcăciune. O ghilotină de debitat tablă bufnește regulat pe fondul nechezatului metalic al gaterelor de tăiat țeavă, făcînd să trepideze geamurile halelor și șoseaua. Jalea isterică a polizoarelor pneumatice e punctată inegal de baroase, cu dangăte sonore reverberînd în neant. Bat clopotele, spurcăciune. Am să mă-nchin la hala asta în care n-am intrat niciodată și să vedem. Bajnorică își face cruce în urma unui șuier de abur purjat, dar duhoarea spurcăciunii nu mai poate fi oprită, coboară-n valuri dinspre turnătorii, diluînd întunericul jilav și vîntuit cu miasme de zgură încinsă.

Ieșit din zona Platformei Industriale, el mai are zece minute de mers pe jos, tot de-a lungul terasamentului, prin cartier. Se oprește să bea apă și trece pe lîngă alte cișmele din capul străzilor care dau în șosea, lăsînd în urmă perechi îmbrățișate pe lîngă garduri, șoapte fierbinți și grupuri gălăgioase și monocorduri nesfîrșite de chitară susținînd stihuri deocheate.

P-ăsta-l știu precis din vedere. De unde, spurcăciune? E plină lumea de ei și pe-afară. Ba și după nume mi l-am adus aminte. Ninel Bălașa, și pe tac-su-l știu tot de la Rahova, intră și ies cu schimbu'.

— Ce faci, spurcăciune?

— Care ești?

Chiar e beznă. Cartierul Douăștrei e primul în care dai stingerea, spurcăciune.

— Şi dă-te-n lumină, şi cască ochii, şi spune-mi cum mă cheamă.

— Aha. Nu eşti tu ăla care mînca var de pe ziduri să facă temperatură şi te certai cu pedagogii să te mute unde-ţi convine? Giani parcă.

— Păi tocmai ăla.

— Giani Bajnorică, îl prezintă Ninel celorlalţi. Care-a decedat în arestu' de gradu' zero la Poarta Albă.

Lîngă Ninel sînt doi puşti în geci de scai, cu freze lucioase, coafate, şi un blond la vreo patruzeci de ani, cu mutră ponosită, şi pe-ăsta-l ştiu din vedere, spurcăciune, mi l-am uitat cum îl cheamă. Mai e şi o ţigancă bondoacă, are părul vopsit roşu, în minijup din scai strîns pe fundul mare şi ciorapi negri transparenţi. Ei stau pe pietre, rezemaţi de gard, cu o sticlă de bere de un litru în faţă, pe trotuar. În faţa porţii e o ladă cu sticle pentru vînzare. Ninel îi întinde sticla lui Bajnorică.

— Să trăieşti, decedatule.

— Şi tu, te-ai mutat pe-aici? îl întrebă Bajnorică. Parcă te ştiam din Glina.

— Aici acţionez. Cu bere la chil, îl îmbie Ninel. Bajnorică se dumireşte:

— Aha. Şi io tot p-aici. La Porcăria din Pantelimon.

— E bine la porci? vrea să ştie Ninel.

— E binişor.

Ninel se gîndeşte o clipă.

— Adă şi tu nişte fripturi, cînd ieşi mîine-dimineaţă, s-o punem cu bere şi-avem şi vodcă...

— Se face, se face, dă din mîini Bajnorică. Se face, că e pămîntu' băligăros.

— Cine zicea aşa? Să mori de n-oi spune.

— Tata..., surîde candid Ninel.

— Ce mai face tac-tu?

— Bine... El face bine de tot. E tot frigotehnist, e la Abatorul din Glina, spune Ninel.

— Ai bani la tine, decedatule? interveni blondul. Să-ți dăm ceva să fuți.

— N-am acuma, poate-mi dai pe datorie..., se milogește Giani maimuțărit.

Țiganca cu părul roșu i-o reteză într-un șuier:

— Fugi, decedatule, în timp ce puștii lălăie și improvizează în jurul ei, pe lîngă fundul ei bombat, un dans plin de unduiri din șolduri și pîntece, un fel de reclamă consumată în semiîntunericul șoselei.

— Fug, zice Bajnorică. Am întîrziat.

Traversează și mai merge o vreme de-a lungul șinei, apoi trece dincolo, suind terasamentul abrupt, din piatră de granit. Ninel, al dracu', s-a aranjat, vinde cu ăștia bere și vodcă. Iese într-un teren viran semănat cu ruginituri, cîrpe putrezite, oase și cranii de oi și de cîini, gunoaie de tot felul, dominate de doi stîlpi susținînd un anunț scris cu vopsea albă pe un dreptunghi mare de tablă. Strict interzis depozitarea gunoiului. Se pedepsește cu amendă de la pînă la. Pînă la cinci sute sau cinci mii, spurcăciune. Ceva cu cinci, în orice caz. Banii de pe tablă zac în întuneric. Ninel ăsta nu mai știu pentru ce era, da' era de mult, l-am găsit acolo. Parcă un scandal cu niște zlătari cu un cazan de țuică, dintre care unu' cu țeasta ruptă, cică tac-su i-o rupsese, tac-su Gică, și fi-su luase totu' asupra lui. Da' și tac-su, Gică, dacă-mi aduc bine-aminte, un pizdar nenorocit. Violase un fel de laborantă pe-acolo prin Policoloru' ăla unde lucrase prima dată ca frigotehnist.

E deja în strada care dă cu celălalt capăt în lacul Pantelimon. Acum a ajuns. În urma lui se aude trenul apropiindu-se, îndepărtîndu-se, înseamnă că-i aproape doișpe ceasul. A întîrziat aproape o oră. S-a uitat adormit și a întîrziat. În întuneric se disting halele jungărețe, luminate slab la capete. Se înseninează, și vîntul întețindu-se descoperă o lună plină, iradiind o lumină lividă, tremurîndă, toarsă de țîrîit de greieri. E frig de-acuma și umbra lui lunecă peste gardul din plasă de sîrmă înălțat cu fîșie piezișă

de sîrmă ghimpată, apoi se strînge la picioare sub poarta din țevi cu vîrfuri de suliță, și să nici nu te gîndești că se poate mai bine de-atît. E liniște, spurcăciune. E libertate, își mai spune Bajnorică, amintindu-și că pe undeva prin spatele halelor porcăriei e un foișor cu un reflector în el, dar nu-i nimeni acolo, iar reflectorul e defect de mult și nu-s nicăieri pe la intrări caralii cu puști. Cînd o să mă plictisesc și-o să plec de-aici o să iau cu mine barem un porc să-l fac bani și încă unul să-l mănînc. Să nu uit, spurcăciune, că-s în război cu ei toți, chiar dacă asta nu scrie nicăieri și nici pe fruntea mea, iar drumul pînă aici noapte de noapte, și tot e o muncă... Cheia bîjbîie după lacăt, zuruie lanțul petrecut de mai multe ori peste țevile porții, barem de rugina lui să te murdărești în noaptea asta, servici ca ăsta n-ai să mai găsești să dai cu tunu', poate c-ai să regreți odată și-odată... Cîinii îl simt și se reped cu zarvă pestriță de lătrături și mîrîituri. O haită de șapte-opt javre flenduroase și murdare și veșnic înfometate, pe care de o jumătate de an a început să le știe și să observe cum mereu li se alătură altele, în timp ce altele se despart de grup. Pînă să apuce să intre îl recunosc, schelălăie și se gudură pe sub poartă.

Ochiul de geam al camera de gardă din capul halelor este luminat. Oricum nu-i nici o nădejde să maî găsesc pe cineva la ora asta. Tot e bine că a lăsat lumina aprinsă.

Bajnorică a botezat-o așa, cameră- de gardă, cînd s-a pomenit și i-a plăcut să se știe doctor de porci. E un vestiar de fapt, cu două dulapuri de tablă, în care se țin șorțuri și cizme de cauciuc și salopete, și un pat de fier vopsit alb, ca cele de prin spitale, cu saltea umplută cu paie și o pătură îmbîcsită de noroi uscat, iar din camera asta de gardă dai direct în stația de termoficare, compusă din două cazane de joasă presiune și două pompe-mamut din care înfloresc încrengături de țevi întinse pe pereții văruiți și afumați, iar din stația de termoficare dai direct în halele porcăriei propriu-zise. Așa îi spune oricine, porcărie, alt nume nici că ar merita. Ce altceva mi-ai fi oferit, spurcăciune, după aproape trei

ani de paidamos, liniște și libertate și aer curat și un ban grămadă muncit cinstit pentru Giani Bajnorică, în această crescătorie model de porci, cu cinci hale separate pentru animale aflate în diferite stadii de dezvoltare, cum trebuie că scrie în prospectul ei, și o hală-maternitate cu padocuri pentru fiecare scroafă gestantă, o hală pentru cei zece vieri de reproducere, magazie pentru furaje și o bucătărie, ba și o cameră pentru sacrificări ce te duce cu gîndul la o sală de operații, și, pînă la urmă, peste tot îl urmărește o rămășiță din atmosfera unui salon de spital în care a stat o lună din cei trei ani, asta după ce a decedat în arestul de gradul zero la Poarta Albă, vorba spurcăciunii ăleia de Ninel Bălașa... Da' nici să n-aud. Gata. Degeaba. Nu mai vreau să recunosc nimic, și peste tot, peste tot, lumină crudă de neon, amplificată de pereții văruiți, și padocuri betonate acoperite cu podețe de scîndură și despărțite de balustrade din țeavă nichelată, și deasupra hotele ventilatoarelor zumzăind, și canale cu gratii pe toată lungimea aleilor dintre padocuri, și guri de apă din zece-n zece metri, și alte padocuri afară, pentru zilele însorite, și un hectar cu trifoi, și sfeclă, și alei cu plopi și tei, asta-i pușcăria porcilor, și de porcar e încă și mai bine. N-ar minți Bajnorică dacă ar spune c-a îndrăgit această meserie. Ori mai degrabă ea a prins drag de mine, de vreme ce a trecut deja o jumătate de an. Nu-i o meserie tocmai ușoară, nu se prea-nghesuie lumea. Păi nu că n-o fi avut încotro. Oriunde s-ar fi putut duce. Ar fi putut să lucreze din nou pe mașină, la o adică. Carnetul nu i l-au luat. N-am avut mortăciuni, n-am avut accidente, o sancțiune barem n-am avut. Mi s-a tras toate că l-am cam făcut p-ăla, locotenent de circulație, cînd m-a oprit să mă caute sub banchetă, unde ce să fi găsit țopîrlanu' ? Arme, droguri, o valiză cu bani ai fi zis, după cîte aere-și dădea, și s-a sucit s-a-nvîrtit și-a pus ochii pe alea două pungi cu ceasuri electronice, care nici să-ți astîmpere foamea, la o adică. Lasă-le, măi, omule, c-o fi, c-o păți, că sucită și că-nvîrtită și i-a tras Bajnorică cinci-șase reteveie de țeavă peste gură, poate cine știe. Păi, de-aici mi s-a tras, spurcăciune. Recunosc fapta și-o

regret. Trebuia să-i dau pînă n-ar mai fi suflat și să-l urc în mașină și să-l duc la locul lui, să-l pun adică armătură la o grindă sau o fundație de beton. Nu mi-ai dat gîndu' cel bun de data asta, spurcăciune, și p-ormă nu mi-a mai mers bine deloc. Încă-mi ești dator vîndut, spurcăciune. Păi, ca pentru sufletu' lu' mama mea moartă de pe data de trei marte saijdoi, care doar pe ea o am la ora actuală și restu' nimic, într-o bună zi am să-ți spun, spurcăciune : la douăjșapte de ani eram porcar, făceam și dregeam și căram bălegar cu roaba... Ba nu : am douăjșapte de ani și sînt porcar și după atîtea semne care mi se fac, încă o vreme de aici încolo nici n-am să fiu altceva, ba altă dată sînt sigur că nici nu-mi doresc altceva, spurcăciune.

Uite-l că nu mai vine, uite-l că nu mai trece... Pe dracu'. Am glumit, păsărică. Nici un fel de tramvai nu se mai vede.

Hai s-o luăm pe aici. Pe-aici ieșim mai repede. Ușor. Vezi cum calci, să n-aluneci. Ține-te bine de mine, poate cădem amîndoi... Era o vreme cînd treceam în fiecare zi pe strada asta, noaptea mai ales... Așteptam mașina de noapte acolo, în stația de vizavi. Nu te uita, au desființat-o. Păi, lucram într-un fel de fabrică, nu mai contează... Ambalam la butoaie niște chestii, rășini poliesterice, alchidice, epoxidice... Umblam și cu butoaie de sodă caustică...

Manevram pe schimb vreo două sute de butoaie, de două sute șaizeci de kilograme bucata. Adică umplut, căpăcit, răsturnat pe burtă și dus de-a dura vreo optzeci de metri, pînă la rampa de unde le luau electrostivuitoarele și le încărcau în camioane. Dacă ai face o socoteală, pentru opt ore ieșeau niște tone. La schimbul trei chiar spărgeam norma. Îmboldit de somn, vezi, încă nu mă-nvățasem să ațipesc oriunde, lipit de vreo coloană de abur, întins pe ciment pe saci de hîrtie și învelit cu saci de hîrtie, mă sileam cît puteam, și la două jumătate, cel tîrziu trei, eram gata cu cele două sute de butoaie. Nu mai aveam la ce să aștept pînă

la șapte, o luam ușurel încoace, așteptam mașina de noapte acolo. În fiecare noapte din săptămîna schimbului trei făceam așa, mai rupeam cîteva ore de somn în pat... Într-o noapte, pe la trei, la demisolul ăla, al doilea geam, s-a aprins o veioză. Se vedea prin perdea. Era o femeie și un cîine lup, încă se hîrjoneau, se miroseau, se mîngîiau... Mă trăsesem sub balconul ăla. Venea un fel de lapoviță băloasă, cu spic de gheață, și, tot lungind gîtul după mașină, s-a luminat fereastra. Păi, de bună seamă că nu se-nțelegeau pe-ntuneric, și perdeaua era transparentă. Arăta cam somnoros bietu' cîine. Parcă făcea un număr de dresură. Ea arăta tînără și avea părul roșu,tuns foarte scurt, un fel de artistă, un fel de actriță. Cum stătea cu jumătate de spate pe marginea patului și cu picioarele proptite-n dușumea, ținea capul cîinelui în palme, privindu-l în ochi, și el cu labele pe pieptul și umerii ei și încercînd s-o ajungă cu limba s-o lingă pe față... Hop ! Ușurel ți-am spus. Iar era s-aluneci. Alunecă al naibii, și ce ger s-a lăsat. Hai pe-aici acum. Și ce beznă. Zăpada asta ce mai luminează, și nu se vede urmă de tramvai...

Oricum, la ora aia probabil că se retrăseseră toate la depou. Era în ianuarie, într-o duminică parcă. Da. Într-o duminică, fiindcă după patru jumătate, cînd s-a hotărît în sfîrșit să iasă, Dimitrie Cafanu era deja umflat de somn și îmbîcsit de programul de la televizor. Plutea ceva toxic în amurgul de afară, iar el a pornit-o ca și altă dată, fără nici o țintă, îmbătat de langoarea crepusculară a iernii marelui oraș. Într-un tîrziu, a intrat undeva și a băut ceva. Pe urmă a vrut să-i dea telefon unei femei și s-a răzgîndit. Pe urmă a vrut să intre într-un cinematograf și s-a răzgîndit. Pe urmă a vrut să treacă pe la frățiorul lui, Costel, și s-a răzgîndit, ultima vizită i-o făcuse nu mai tîrziu de săptămîna trecută, cînd sporovăiseră cîteva ceasuri bune despre frățiorul lor Nicușor, din America, bînd două sticle de vin și mîncînd la biscuiți pînă li se făcuse limba iască-n gură.

Deja se simțea în apele lui, purtat în deriva propriilor pași, nimic nefiindu-i îndeajuns, dar netînjind după nimic. N-ar

mai fi trecut mult pînă s-ar fi văzut din nou acasă. Era aproape nouă și n-ar mai fi avut unde să se ducă. Închide peste tot și-n definitiv pentru cine să fi ținut deschis ? în orice caz, nu pentru el. Iar altcineva nici nu existase vreodată. Era doar el, de cînd se știa, ba chiar mai de mult. Era singur și-i era bine, însă nu se gîndea la aceste lucruri cînd a văzut-o. Ea aștepta. În fața unui magazin sau în fața unui cinematograf, sau într-o stație... A doua zi dimineață, n-avea să-și mai amintească decît că a acostat-o în felul cel mai idiot cu putință : ce mănînci, păsărel, de ești așa frumos ? A fost tot ce-a putut scoate din el în secunda aia. Ea îi făcu semn cu mîna, să circule adică, o confundă, nu-i deloc dispusă pentru chestii de-astea, întorcîndu-i spatele, dar rămînînd pe loc. Doar n-o speriase pînă într-atît încît s-o pună pe fugă, și nu prea arăta că se sperie cu una, cu două. Avea un aer de copil dezabuzat și ceva pervers în trăsăturile chipului ei de copil, care îl făcu pe moment să încerce să și-o închipuie juisînd. Se lăsă păgubaș, doar pentru a insista din nou, mai ferm de astă dată, și fu respins mai ferm, du-te dom'le de-aici și vezi-ți de treabă ! Hai, pași ! îl îndemnă cu flegmă golănească, care chiar o prindea, nefiind nimic nefiresc în gesturile și-n glasul ei, și du-te dom'le de-aici cînd îți spun, că te-așteaptă nevasta și copiii acasă.

Oare chiar atît de bătrîn să-i fi părut ? Ar trebui să-i spună că nici pomeneală de nevastă și copii. Are doar douăzeci și nouă de ani. Dar așa îl arată figura pe el, matur, îl maturizează cu mulți ani, și să-i spună că de-abia de-acum încolo e hotărît pentru nevastă și copii, ceea ce fără îndoială că ar face-o să revină asupra unor prejudecăți. Nu este adică tocmai un netot care acostează pe te miri cine, pe oricine, confundînd femeile unele cu altele, băgîndu-le și pe alea și pe alealalte în aceeași oală și iscînd tot felul de confuzii. Oricît ar părea, nu este, și n-ar fi îndrăznit sub nici o formă, dacă n-ar fi fost copleșit atît de brusc și dureros, pentru că el este de fapt un om serios, chiar dacă oamenilor serioși li se pun atîtea în cîrcă și pe bună dreptate,

adică să n-ai încredere în ei, dar el este cu adevărat serios, pînă la capăt și-n toate privințele... și se pomeni întrebînd-o dacă așteaptă de mult, iar ea dădu iarăși din mînă, adică n-are nici o importanță de cînd așteaptă, nici chiar pentru ea nu mai are vreo importanță, astfel suna gestul ei sastisit, de o melancolie grea, asta spunea mîna ei legănîndu-se prin aer.

— Aștepți degeaba, păsărică. Nu mai vine.

— Crezi ? se înfioră ea într-un spasm mic.

— Sînt foarte sigur. La ora asta... E zece fără. Ba nu. Zece și.

Au plecat împreună. După cinci minute, intrau în primul local ce le-a ieșit în drum. Nu era încă zece, poate nici nouă jumătate, de vreme ce era încă destul de aglomerat. Au găsit totuși o masă, undeva în mijloc, în lumină. Era singura liberă și avea o poziție cumva stingheră acolo, cu atîta spațiu în jur și în văzul tuturor celorlalți. La celelalte mese lumina ajungea domolită, încropind o atmosferă intimă, în separeuri improvizate din panouri scunde, capitonate cu pluș albastru prins în bumbi aurii.

Ea ar fi băut un Pepsi, doar un Pepsi, atît, nu, nu-i e foame, o cafea poate, nu, nici o cafea. Pe mese erau doar sticle de vin și sticle de Pepsi, și cînd ospătărița trecu din nou pe lîngă ei, el o apucă de pulpana taiorului, fiindcă altfel n-ar fi putut s-o facă să stea pe loc.

— Vă rugăm frumos, doar două sticle de Pepsi. Le bem în cinci minute și plecăm...

— Nu pot, dom'le. Nu se mai ia nici o comandă la ora asta. Eu de azi-dimineață sînt în picioare și nemîncată, matale știi asta ? Matale poate la ora asta ești și băut, și mîncat și... Îi cuprinse pe amîndoi într-un rînjet complice și deopotrivă ocrotitor, matern.

Ea nu părea cîtuși de puțin fîsticită, ci doar agasată de bancul vechi și prost, în timp ce el îi cînta în strună ospătăriței, încercînd s-o aducă pe calea cea bună, păi tocmai d-aia, duduiță, am fi băut și noi cîte un pepsi, soția mea e gravidă și poftește și-ar fi băut și... Dar deși îi găsea foarte simpatici, ospătărița se grăbea, vă rog să

mă credeți, copii, că nu se poate : dac-ar fi după mine v-aș servi cu cea mai mare plăcere, da' s-a-nchis și baru' și nu-mi mai dă nimic.

Vezi că nu-i convine să vîndă nici Pepsi fără vin și nici să stea după ei pînă ar termina și Pepsi și vinul. N-ai ce-i face, cu cît te enervezi mai tare, cu-atît e mai rău. Totuși, stai aici, păsărică, să mă duc să văd ce și cum, asta vrînd poate să însemne că ori face rost de Pepsi, ori e chiar un nimic, deja toată povestea asta îl obseda și-l îndîrjea. Se agită printre mese, făcu puțin curent printre mese, se rugă zadarnic și de alți ospătari, apoi se dusese de cîteva ori pe la bucătărie, trecînd prin fața barului, acolo era cam pustiu, n-avea cu cine trata, barul era într-adevăr închis, cu barmanul punîndu-și socotelile în ordine, iar după ușa dintre bar și bucătărie erau trei lăzi cu sticle de Pepsi, drept pentru care refăcu traseul, de data asta în sens invers și mai încet, dar lăsînd impresia că trece mai grăbit, așa, acum e aproape, însă mare atenție la barman și la bucătărie, o mînă întinsă cu un carnet de bonuri și un dos mare în pantaloni negri se încovoaie peste tejghea, și capul și umerii se întind, acuma, da, ba nu, ba da, barmanul și-a scos ochelarii și se freacă la ochi cu amîndouă mîinile, acuma !

Cînd scoase de sub canadiană cele patru sticle de pepsi înfipte la brîu, le bem și mă duc să mai iau, el dori să afle că pe ea o impresionează relațiile lui, barem cît de cît... Părea totuși bucuroasă că-și poate potoli setea și pofta de Pepsi. Se învioră chiar și i se risipi aerul blazat, spunînd că ea băuse ultima dată Pepsi tot în restaurantul ăsta, duminica trecută, la care el îi atrase atenția cît de mult e de atunci, duminica trecută, adică anul trecut, ba duminica trecută a fost prima duminică a anului, îl corectă ea, iar revelionul a fost joi, asta știa precis. L-am făcut la Poiana Brașov, a fost atît de frumos, și-n privire îi licări un grăunte de nostalgie extaziată. Atunci el știu mai multe despre ea, ba fu foarte sigur că știe totul, reușind încă să nu se plictisească ascultînd-o, și era deja sigur că privind-o fără să o asculte n-ar apuca vreodată să se plictisească. O contempla atent, cu toate

cele cinci simțuri deodată, încordate, străduindu-se să nu-i scape nimic din vălmășagul acela de nimicuri. Ea spune că-i strungăriță, din toamnă, de cînd a terminat profesionala, și că are doar o soră în București, șoferiță pe taxi, dar nu stă la ea fiindcă are trei copii soră-sa și stau și ei înghesuiți într-o garsonieră, așteptînd să-i dea casă lui bărbatu-său de la fabrică, că d-aia s-a lăsat bărbată-su de șoferie și s-a angajat la Danubiana, unde-ți dă casă de cum te angajezi, după două-trei luni, bineînțeles, pentru că nu oricine stă acolo, la Danubiana, în apă pîn' la glezne și-n mîzga aia ca nămolu' și miroase în secția aia de pregătire anvelope, unde lucrează cumnată-meu, de nu poți să respiri, da' ce să facă și el, o să sufere cît o să sufere, și după ce i-o da apartament, o să găsească el o mașină să lucreze pe ea, bineînțeles că tot la Danubiana, că și acolo tot așa se dau casele, prin ICRAL, da' cu anexă la contractu' de muncă... ba nu, invers, cu axă la contractu' de-nchiriere: dacă pleci din fabrică, să dai casa înapoi adică...

Deși o urmărea din ce în ce mai anevoie, el se strădui să-i capteze la rîndu-i interesul explicîndu-i că doar la Danubiana e valabilă clauza cu contractul, să fii legat prin casă, și prin casă printre atîtea altele, da' nici acolo nu cred c-o să țină mult, fiindcă-n definitiv casele sînt ale ICRAL-ului, nu ale fabricilor, chiar dacă și casele și fabricile tot ale aceluiași stăpîn sînt, iar ICRAL-ul se luptă pentru felia lui de interes, păi care interes, păi să se poată mișca cît mai în voie, păi tu știi ce înseamnă un șef la ICRAL, un șef de centru vreau să zic, și nu mai zic de ceilalți, peste ăștia și chiar și de ăia de sub ăștia, ce mai, de la cel mai mic pînă la cel mai pitic, te despoaie, te jupoaie pîn' la os, sînt oameni de sute de mii...

Foarte curînd orchestra își încheie programul și ei hotărîră să plece. Băuseră două sticle de pepsi și pe celelalte le vor lua cu ei, oare cînd a trecut așa repede? Trebuie să fie foarte tîrziu, da, și cîntăreața aia, amărîta de ea, îi tot trăgea cu trece timpu' ca nebunu' trece ca un vis și spunea parcă ceva și de tutun. Era

purie rău, observă ea, cu o tonă de pudră și ruj pe ea și la ce or mai ține-o să sperie clienții ? O spunea într-un fel trufaș și neîndurător, în timp ce el părea dispus la concesii și-l durea lipsa lui de răutate, eh, dacă ar fi putut să fie mai rău, ce să-i faci, mănîncă și ea o pîine amară... De cîntăreață vroia să spună și părea să știe multe și despre pîinea aceea amară, ar fi fost multe de spus, încă nu era momentul, niciodată nu va fi de fapt momentul, fiindcă de fapt prea mulți o mănîncă fără să-i simtă amăreala, s-au învățat cu ea, gîndi, ca porcii, așa că nu mai ai ce le spune și ce le face... Coborau pe Calea Victoriei spre Splaiul Unirii, și pe urmă au făcut-o la stînga prin dreptul Tribunalului Mare îndreptîndu-se către Spitalul Brâncovenesc. Ninsese mult cu o săptămînă în urmă, apoi începuse să se topească, iar acum din nou dăduse gerul. Era într-adevăr tîrziu, tramvaie sau autobuze greu s-ar fi găsit la ora aceea, așa c-o s-o tăiem mărunt prin Piața Unirii și de la Sfînta Vineri o să ieșim în Dudești și de acolo om mai vedea, că nici taxiuri nu se mai văd pe zloata asta... Înotau fără spor prin întinsuri grunjuroase de zăpadă amestecată cu noroi, eh, păsărică, o sanie ar fi fost bună, cine știe cum o s-ajungem așa și cine știe cînd... Dracu' știe, socoti ea cel mai nimerit. Chiar El, păsărică, uite-L cum vine și uite-L-cum trece, întoarce capul și pune mîna la ochi... Ți-e foame ? Și dacă mi-e ? Mai rabdă și tu nițel, imediat o să ajungem acasă și o să mîncăm și o să ne spălăm și o să ne culcăm. Bineînțeles că ea va dormi la el, pentru că ea stătea la cămin și la ora aia nu mai avea nici un haz să trezească portarul din somn, să-i oprească poate și legitimația la poartă, că acolo nu ești de capul tău, nu-i hotel să intri și să ieși la orice oră și să umbli brambura, iar portarul și administratorul sînt mai rău ca niște soți în privința asta.

Nu, nu stau cu părinții. Am o garsonieră în Titan, la etaju' zece... cum de unde o am ? E a mea, însă ea vroia să știe dacă a cumpărat-o sau a primit-o de la... Eh, iarăși case primite, n-am primit-o de la nimeni, am avut în Vitan un apartament cu

multe camere, într-o vilă a bătrînilor, desigur, și am fost demolați și io am primit garsoniera asta în schimb... Da' tu de unde spuneai că ești ? iar ea răspunse că e olteancă din Vaslui și el își aminti că știuse de la început, deși n-avea pic de accent, pentru că sînt în București de la doișpe ani, cît am făcut ultimii ani de școală generală și profesionala am stat la soră-mea, și doar de patru luni, de cînd i s-a născut ultimul copil și ieșisem deja pe leafă, m-am mutat la cămin. Ar vrea totuși să găsească o gazdă undeva, la gazdă e altceva, poți să gătești, poți să mai primești pe cineva, atîta că la cămin te bucuri că nu te costă cine știe ce, optzeci de lei pe lună, da' nici nu face mai mult.

Fusese de la început sigur că-i olteancă din Vaslui, din Bîrlad ori Suceava. Cei de acolo păstrează ceva specific și după ce-și pierd accentul și parcă-i poartă un vînt pribeag încoace și-i aruncă prin fabrici și pe șantiere și prin localuri și cinematografe, da' la vară tot o să meargă la Vaslui, dacă zici că-i frumos, la care ea spuse că-i frumos, e ca la țară, pentru că nu stau în oraș, în Vaslui, ci într-o comună la douăzeci de kilometri, și pe urmă tăcu. O bună bucată de vreme nu mai găsi nici el nimic de spus, copleșit de oboseala și frigul și pustietatea asta de beznă prin care nu trece nici un tramvai și nici un taxi barem. Vedea că ea dorește să ajungă cît mai repede la căldură, într-un pat, să scape de cizmulițele care o strîngeau îngrozitor, te mai bat, păsărică ?, oh, cred că-s numai răni între degete, îmi vine să le dau jos și să merg desculță. Erau noi, azi le-am încălțat prima dată, iar el o încurajă, se mai lasă la mers și-mi pare rău de tine că te chinui atît și mai bine te-aș lua în brațe.

Cînd îi încolăci brațele peste gît, el îi simți mîinile fremătîndu-i pe ceafă, cu buricele degetelor asprite de crestături vechi de șpan, ca niște vietăți mici, și se gîndi că așa cum arătau erau tot ce poate fi mai tandru în noaptea aia geroasă.

— Lasă-mă totuși jos, c-ai obosit. Nu-s chiar atît de ușoară.

— Ba ești ușurică și eu sînt un tip vînos de felu' meu, și după încă douăzeci de pași o lăsă jos, că-i amorțiseră brațele. Mai

mergi puțin așa și pe urmă te iau iar... Și zici că cîștigi bine acolo, la strung? Că doar acostînd bărbați pe stradă, greu se poate trăi în ziua de azi... Hai s-o tăiem pe aici, p-aici ieșim mai repede... Vezi cum calci, să n-aluneci. Era o vreme cînd treceam foarte des pe aici. Așteptam mașina de noapte acolo, în stația de vizavi, au desființat-o, au mutat-o...

Tăcu, înțelegînd dintr-odată că nu e ascultat, și zadarnic încerca să-și amintească, era o vreme cînd treceam pe strada asta și așteptam mașina de noapte, era o vreme, dar în definitiv n-ar avea la ce să se îndoiască, a fost o vreme într-adevăr, încă mai este o vreme.

— Hei, nu mă mai iei în brațe? Zău, treci pă interes, că nu mai pot nici pic. Îmi vine să mă culc aici, în zăpadă.

Ba la urma urmei aici e un fel de fabrică. Ziua ăștia lucrează înhămați cu șorțuri de cauciuc, care atîrnă pe botul cizmelor de cauciuc. Seamănă cu niște chirurgi sau, mai curînd, parlagii, fiindcă o fac uneori și pe asta. Cînd se întîmplă că-i nevoie pentru un șef, urgent și pe nevăzutelea, unele sacrificări se fac și aici.

De bază însă rămîne rînitul, dar e bine, că mai mult te folosești de furtun decît de roabă și de lopată. Pui furtunul de pompieri cu presiune pe ei, îi speli și pe ei, și podețele din padocuri, iese totul lună, ca la farmacie, avînd grijă să potrivești apa însă, adică nici să-i opărești și nici să-i faci cu pneumonie, după cît de curați și hrăniți rațional și aerisiți, ca la pension, e viața lor, n-ai la ce să te miri că ești ca și sluga lor, a porcilor, că uneori se mai înfundă canalele și asta-ți dă ceva bătaie de cap și de bună seamă că o parte din bălegar trebuie scos afară și-mprăștiat pe parcelele cu sfeclă și trifoi, verdeața și vitaminele lor, peste care lături cu uruială și terciuri preparate din rebuturi de la o fabrică de înghețată, resturi de cornete de înghețată vafe tasate într-o cocă grea ca pămîntu', pe care o cari cu găleata, gîndindu-te

că or fi pe te miri unde benzi rulante prin grajduri, aiurea, nicăieri în lumea asta n-ai să vezi grăjdari sau porcari fără roabă și găleată și lopată și furcoi.

Benzi rulante, da, de la bucătărie pînă la troc, asta i-ar fi trebuit lui Bajnorică. Dacă nu sînt, el lucrează mai mult de noapte, să le păzesc somnu' și s-ajut scroafele să fete. Îmi pare bine că-s singur, spurcăciune. Și lor le pare bine, celor opt țărani navetiști care s-au băgat slugi la porci în două schimburi. Pentru ei e greu noaptea de unu' singur, le e urît, le e frică, pă foametea asta vine unu' să-ți dea în cap, să dea cu vastu' prin fabrica asta de carne, ori n-are decît să te prindă adormit și să opereze la lacăte sau nici măcar atît, că poți să fii treaz-nebăut-nemîncat-vigilent-conștient, dar de-aici pînă-n capu' halei ie mai bine de-o sută de metri și pîn-ajungi tu acolo ia ăla cît îi trebuie, un godac de trei săptămîni, afară dacă n-o veni c-un camion pentru fun transport de zece-cinșpe pe-alese, și-atuncea chiar că nu mai ai ce le face, ba le mai dai și-o mînă de ajutor la-ncărcat dacă-s mai mulți și nu vrei s-o iei urît pă cocoașă.

Pă dracu', își făcea și ei o idee, spurcăciune, și n-a trebuit să le-o spună decît o dată ca s-o ia de bună, că nici pînă s-apară Bajnorică nu le prea venea să stea cîte unul singur noaptea, peste opt sute și ceva de suflete de porci, așa c-am rămas în drept să dorm aici cu ei, cu porcii. Hoți de porci, hoți de cai din crescătorii, n-am pomenit cît turtoi și arpacaș am mîncat io cu ei, cu hoții, că nu iei porcu' să-l bagi în pantaloni ca pe-o conservă într-o autoservire, decît numai dacă răspunzi tu de inventaru' lui și poți să umbli-n inventar să-l scazi de-acolo. Hai, un pui de găină într-o avicolă, dacă-s mulți și nu se observă la grămadă, da' porcu-i porc, care cică-i dai să bea țuică să nu guițe, îl îmbeți și-ai plecat cu el și pînă să se dumirească cineva l-ai făcut repede cîrnați sau l-ai vîndut, da' ăsta-i porcu' ăla din coteț, care și-l păzește omu' ca pe ochii din cap, pînă ce e-n stare să nu-l mai vadă sau să-l vadă cînd nici nu mai este, ca și ăștia de-aici, care vede și ce nu este și doar să-i amorsezi nițel : spărgători de crescătorie de porci.

Ba-i un animal mai dat dracului decît oricare pe lumea asta. La mîncare adică, el trebuie să stea cu bîta lîngă ei pentru ca cei mai puternici să nu-i lase flămînzi pe cei mai slabi. E mare aglomerație aici, ca și la pușcărie, ca și-n spitale unde dorm doi-trei într-un pat și ca și-n cazărmi și apartamente confort înjosit, cel mai de jos adică, și degeaba, că porcii suportă ei și mai înghesuiți, oricum trebui' să-i muți de colo colo la ora mesii, să-i separi să nu se-ncaiere, și dacă nu prea ai cum și nu prea ai unde, în afară că te cocoșezi pe roabă și găleată, trebui' să-ți mai faci de lucru și cu bîta. Poate unde-i dat spurcăciunii, care intră-n el aproape tot atît de repede ca-n om. Păi n-ai să vezi doi cîini bătîndu-se pentru un os mai mult de o jumătate de minut, fiindcă odată stabilit cel în drept, unu' mănîncă și celălalt se uită, pe cînd un porc, uită-te numai la ei, altceva n-ai ce face, de pe urma lor mănînci și tu, păi un porc e în stare să-și omoare fratele pentru o coajă de dovleac și fratele lui e gata să se bată pînă la ultima suflare. Te uiți la ei, și vezi foamea, ei nefiind vreodată sătui, ba mai dorm, se mai întind, se scarpină, se hîrjonesc, da' cu o oră pînă-n ora mesii, guițatul lor începe să-ți ia auzul, chiar dacă zgomot e toată ziua, da' atunci nu mă-ntreba, că din secundă-n secundă aștepți să se surpe zidurile halelor de bușituri și zbierături ca la opt sute și ceva de tăieri, și de te-ar prinde spurcăciunile atunci dincolo de balustradele padocurilor ai fi ca-ntr-o cușcă cu lei. Și nu mai spun mirosu', chiar și ce rămîne din ce trage ventilatoarele astea, care numai și numai pentru ei sînt făcute, să le bage aer cald iarna și să-i aerisească vara. Mirosul te omoară, îți ia cheful de mîncare cînd nu mai poți de flămînd, îți ia orice fel de chef.

Vreme de cîteva luni privirea lui se tulburase roșu de aburii de uree, și gîndurile i se tulburaseră pînă-și fixase postul în camera de gardă. Aici, aproape că nu se simte mirosul. Ei dorm și toate zgomotele au amuțit definitiv. El mănîncă în liniște și cu poftă salam cu pîine și ceapă. Orice fel de poftă și chef vine și revine, iar cel mai adesea îl ia somnul imediat după ce mănîncă.

Alteori se scarpină o vreme și fumează țigară de la țigară. În dulapul cu șorțuri și cizme sînt niște cărți. Ei le țin aici fără teamă că or să dispară, sau or fi fost mai multe și au rămas doar astea. Povești Nemuritoare cu coperțile ferfenițite și un Mers al Trenurilor, de acum doi ani, și o Biblie cu coperți de vinilin albastru, și somnul îl ia îndeobște după cel mult două pagini citite... În cîteva rînduri l-a prins lectura și s-a străduit să n-adoarmă, fumînd aproape un pachet de țigări, cînd Satan a fost alungat dintr-un om și trimis într-o turmă de porci care s-a dus într-o prăpastie. S-a întrebat atunci dacă o dată cu porcii a murit și spurcăciunea, nu scria sau n-apucase el să citească, sînt peste o mie de pagini cu scris mărunt și chiar de ar veni aici ani de zile, noapte de noapte, tot nu le-ar isprăvi pe toate, povestea-i fără de sfîrșit și plină de minuni cum chiar și scrie, încît dacă au murit porcii ăia, poate și spurcăciunea aia care intrase în ei a murit, ba ei tocmai d-aia au trebuit să moară, pentru a muri spurcăciunea din ei, cu moartea pre moarte călcînd, să nu fie veșnică spurcăciunea adică, să se mai reteze cînd și cînd, cu moartea pre moarte, și să rămînă nădejdea, fără de care ce te-ai face? Da' spurcăciunea omorîtă învie cînd nici nu te-aștepți, uite că nu i se pierde sămînța și tot din sămînța aia Satan își trage vlaga, luînd fel și fel de înfățișări, e altul și altul, mereu altul ori doar ți se pare, fiindcă El e mereu același, îți stă mereu în ochi și nu știi de unde să-L iei și nici nu-L vezi, pînă într-atît de bine știe să se ascundă, încît te face să crezi că nici nu există, unde-i?, e o poveste și o minciună care te sucește și te-nvîrtește și te-mpleticește și îți taie cheful de orice, unde naiba e, dacă nu-l vezi și nimeni nu l-a văzut vreodată?, dar pe oricine ai întreba îți poate spune cum arată, păi d-aia nu-l vezi, pentru că-ți stă toată ziua și toată noaptea în ochi, ba poate-i doar în unele lucruri, în foarte multe lucruri, dar nu în toate, cu moartea pre moarte, se umflă buba și se sparge și se curăță, nădejdea se vindecă și nu se mai isprăvește, ani de zile, noapte de noapte, și tot n-ai termina.

Păi l-a văzut. Socru-său și-al lui Mite, pe care tot Perțihanul îl știa și i se ferea din cale, și-n adevăr puțea, aproape la fel ca porcii ăștia și-n plus a fum de pucioasă, dar o vreme el n-a crezut chiar nimic, o tîmpenie și-o nebuneală în capul lor, primar și secretar și tractorist și președinte de ceapeu pînă la ultima babă din sat se dădeau de ceasul morții, în timp ce el și Mite mîncau și beau și se regulau și stăteau cu burta la soare, ce timpuri, Dumnezeule mare și bun ! Madam Graziela îl plimba cu șareta, beți de viteză se trezeau în aerul tare de la patru dimineața, Ru-diiii-ho-țiii-ne-iiiia-ba-niiii... Nu zic, mi-a fost cam frică atunci, da' de unde știi dacă altfel nu m-aș fi plictisit, vezi că îi ținea de urît spurcăciunea, cu moartea-n sîn pe mijlocul șoselei, bălăngănind din șanț în șanț printre autobuze și camioane și mașini mici și motociclete. Al dracului animal, că nu se-ndura să-l scopească, sălbăticiunea dracului, se speria din orice, era ca speriat de lupi și cam puțea, nu c-aș fi făcut pe mine de frică, și pe urmă s-a tot împuțit, din ce în ce, ori o fi intrat spurcăciunea-n mine, la fel ca-n turma de porci, să moară cu mine de gît, să murim amîndoi, fiindcă tot pe dos i-a mers după aia, tot pe dos și tot spre fundul prăpastiei de-a dura și de-a rostogolul, cînd în cap și cînd în nas, un potop de lovituri la nimereală, în burtă și-n spinare și peste fluierele picioarelor, sînt niște ani, cinci sau șase, șapte sau opt sau zece, și cu cît vrei mai tare să uiți, cu atît ți-aduci aminte mai tare. Ba bine c-a mîncat și s-a săturat, e sătul și-i liniște și n-are nimic dacă nu-l ia somnul. Fumează, se scarpină, se poate masturba în voie, smulgîndu-și o plăcere sumbră și ursuză, o veștedă amintire a celei petrecute în zarva aspră și promiscuă a unui dormitor cu șaizeci de bărbați, fiindcă numai cu martori te poți satisface pe deplin. Ba sînt destule lucruri, vezi, pe care numai acolo le poți face cum trebuie. De pildă un tatuaj, care afară niciodată n-o să-ți iasă cum iese acolo. Sau întreabă-te cînd vezi vreun dement desenat din creștet pînă-n tălpi, de nu mai ai unde pune degetul pe piele curată, cum naiba o fi rezistat. Sînt atîtea locuri sensibile, care dacă

le-nțepi nu-ți mai trebuie nimic altceva, dar uite că acolo sînt atîtea mîini pricepute, care le știu și le ocolesc pe aproape, și tot ele fac crucifixe și medalioane din os de porc, piese de șah, de remi, și zaruri nu mai spun.

Sînt chirurgi cu jumătăți de lamă de ras dezinfectate la flacăra chibritului, care extirpă abcese și furuncule și-ți pot instala o minune de strună din fir de păr de coadă de cal, nefiind o operație deloc grea găurirea pielii preputului cu un ac înroșit, cît să petreci firul ca să faci un nod mustăcios, iar la momentul potrivit struna se-ntinde ca pe un arcuș de vioară, ba mai și zbîrnîie că d-aia-i zice strună, fiindcă o face pe femeie să cînte, dacă nu cumva o înnebunește și poate s-o și omoare, ceea ce de bună seamă că depinde de arcușul aceluia, după cum și de vioara pe care se joacă. Altminteri, după cum crezi că ar ieși mai bine melodia, struna cînd vrei o pui, cînd vrei o dai jos. Lui Bajnorică însă nu i-a trebuit. El e blond, mărunțel, sfrijit și veștejit, dar n-a fost întotdeauna așa, fiindcă a fost și scund și trainic legat și agil ca o panteră, alunecos de n-apucai să-l atingi și țapăn de spărgea ușa cu pumnul și îndoia burlanul cu capul, și pe urmă a tot mușcat spurcăciunea din el, s-a sfrijit și i-au căzut o grămadă de dinți, încît la douăjopt de ani a rămas o umbră a ceea ce-a fost. Acuma, drept e că nu-i un bărbat din cale afară de arătos, dar în schimb dotat, și d-aia au și pus ochii spurcăciunile pe el, madam Graziela și pe urmă amîndouă fetele și pînă la urmă și bivolițele, și pe urmă au pus mîna și au dat peste un pitic-minune cu care să te joci pînă mori, dacă nu cumva m-ar fi omorît ele pe mine, ceea ce io, Giani Bajnorică, pînă la cei douăjopt de ani ai mei nici n-am văzut și nici n-am auzit, adică s-o mierlești în felu' ăsta, luat de pe pîine de spurcăciunile alea de femei ori de altele, nu contează, n-am avut habar și n-o să am vreodată, dar mai s-o pățesc pe pielea mea. Asta în vreme ce cumnatu' Mite s-a cam sfiit și-o fi zis că de ce și păi uite d-aia, fiindcă eram în familie, iar Giani toată viața a dus dorul unei familii și s-a jurat strîmb pe familia pe care n-o are, vezi, pe ce și-ar fi dorit mai mult,

și de aceea nici n-a avut parte de familie, doar de mama mea moartă de pe data de trei marte șaijdoi, pe care atîta de puțin am văzut-o și-n rest m-au crescut spurcăciunile prin casele de copii și prin cărămidării și prin cazărmile de hoți, unde acolo nici n-ai cînd să te plictisești și nu ești niciodată singur. El făcuse, vezi, o operație încă și mai deșteaptă decît cea pentru instalarea strunei, atîta că-i mai dureroasă și pare mai complicată, dar nu-i mare inginerie să-ți bagi niște biluțe sub pielea prepuțului, deschizînd cu lama un lăcaș, cam pe un sfert de circumferință și la adîncime maximă, că pe întreaga circumferință te-ar lăsa să faci chiar cum se zice, cum e vorba aia, că s-o belești pînă la cotor, și doar să-ți dai seama și să-ți închipui cum ar arăta la Giani o belitură de douăzeci și trei de centimetri și cît o coadă de sapă de groasă, dar că rostul pliului e acela al unui buzunăraș din care nu cade nimic cînd îl scuturi, iar cînd vrei scoți biluțele, cînd vrei le pui la loc și-i ca de la sine noduroasă și nici nu se vede, ca struna. Ba-și pune alții și cîte cinci-șase biluțe, ca niște podoabe carevasăzică, dacă nu te-a-nzestrat Dumnezeu ca pe Giani Bajnorică, lui nici că i-ar fi trebuit ori dracu' știe, știe el ce știe și cînd n-ai ce face El îți plimbă prin cap fel de fel de năzbîtii, iar Bajnorică le ține acolo ca și-n oricare buzunar asigurat cu nasture sau fermoar, două biluțe de os și una din sîmbure de măslină, fiind în definitiv o bună ascunzătoare, unde ai putea, de pildă, ascunde zece biluțe de aur pe care nu ți le-ar găsi nimeni nici dezbrăcîndu-te la pielea goală, care aur de unde să-l iau și de cine să-l ascund, da' la asta o să mă gîndesc altă dată, acuma să zicem că dacă mi-aș fi bătut capu' cît de cît cu țiganca aia bondoacă, nu te gîndi că n-ar fi făcut-o să vină seară de seară aici, în Porcărie, și să-i aducă tot ce strînge, da' te mai gîndești că să intri peste unu' ca Ninel Bălașa, care nu-i nici măcar hoț și nici pește în adevăratu-nțeles, înseamnă să n-ai habar ce-i poate pielea dementului ăla, care atîta știe, să ia cu japca orice și de la oricine și-n rest se bagă în treabă aiurea, unde se nimerește și unde habar n-are și unde și un cretin și tot ar fi-nvățat cîte ceva

din jocurile astea pe care le joacă el de niște ani fără să se lipească nimic de el, cînd face pe peștele și-i o aiureală curată în care bate și femeile, și clienții pentru cinci lei de le sună apa-n cap și s-alege cu prafu' de pe tobă ori cînd face pe păzitorul și vînzătorul de bere și vodcă, și tot așa, nu se-alege cu nimic, sau face pe prăduitorul de cazane de țuică de la zlătarii care-i pun cuțitu' la gît, și pînă la urmă tot el iese cu dosar penal de bătut în cap ce ie și-n rest îl ia unu' și-altu' pe lîngă el ca un cîine de pază sau îi dă un pahar de ceva pentru dă-i o palmă lu' ăla, Ninele, ori fă-l p-ăla de spital, că la asta-i merge mintea, nu poți să zici, la asta și numai la asta de vreme ce la altceva e lemn, și doar că te scoate din circulație, pe bucăți ori definitiv, după cum primește comanda sau i se năzărește, ca și pe-o mașină care ori că-i înțepi cauciucurile, ori că-i iei bujiile și le bagi în buzunar, la păstrare, ori că-i scoți un piston și-i bolduiești cămașa c-o dăltiță și-l pui la loc de nu se mai cunoaște c-ar fi umblat cineva, și chiar dacă tot așa-i și tac-su, Gică, la o adică nici nu se compară cu fi-su, care tac-su mai lega trei gînduri în plus și scotea treaba la lumină de numa' cu două mîini harnice și deștepte făcuse două rînduri de case în Glina, păi cum, că nici ăla nu era decît tot hoț pîrît, care nu-l ducea mintea adică nici la spargeri și nici la butelii și nici măcar la găini, da' barem cît de cît, și-a făcut o grămadă din avutu' obștesc, care nu te gîndi că-i mai pericol decît orice cît a furat el vopsea și spirt din Policolor și medicamente de peste drum, de la Medicamente, și salamuri cînd s-a mutat la Abator la Glina, și-avea și servici în rîndul lumii de nu se lua nici dracu' de el și se bătea pe burtă cu toți, un nimic de frigotehnist și bea cu ei și-i cumpăra pe te miri ce c-un borcan de etilic și pază contractuală și miliție și pe securistu' întreprinderii și doar că mai călca cînd și cînd pe bec cînd l-apuca nebuneala, cînd i se acrea de-atîta bine și mai scăpa în cîte un scandal de căsăpea în stînga și-n dreapta sau în cîte un viol pentru care-i mergea numele de pizdar nenorocit și-așa mai departe, chiar dacă el era oricum ceva mai ceva decît atît și încă este, nu se compară cu fi-su, Ninel, care ăsta nici la degetu' mic nu-i ajunge.

Către seară încep să se liniștească bușiturile și guițăturile. Aproape de miezul nopții, cînd apare Giani Bajnorică, e o liniște ca-n prima zi. Prima zi începe mereu seara, cînd se sting luminile-n hale, după ce se fac ultimele verificări și apelul de seară la care răspund cele opt sute și ceva de suflete din Porcărie. Doar în hala-maternitate lumina rămîne aprinsă toată noaptea. Aproape în fiecare noapte se-ntîmplă că naște cîte o scroafă și e nevoie și pentru asta de Giani Bajnorică. El nu e doar paznic. El stă la fundul ei și așteaptă purceii să iasă unul cîte unul, niște boțuri de carne opărită pe care le șterge cu cîrpa de scursoarea de plămadă și le suflă în nări pe măsură ce ies la lumină, ca și un Dumnezeu care le dă viață, le înnădește primele răsuflări cu răsuflarea lui și îi așază la țîțele scroafei, în așa fel încît ea să nu-i strivească răsucindu-se, el face cum s-o pricepe ca să trăiască toți, cînd la cel puțin doi dintre ei le e dat să moară, pentru că mereu sînt mai mulți decît ar avea loc la țîțele ei, și-acolo-i înghesuială de nu se poate, și după cum spune și-n carte, că fratele va da la moarte pe fratele său și copiii se vor scula împotriva părinților și-i vor omorî, tot așa se mai întîmplă că, după două săptămîni, o vezi pe mama lor abia trăgîndu-și sufletul și înșirînd dîre de sînge prin padoc, pentru că unora le-au dat colții înainte de vreme și o mușcă atunci cînd sug. Giani trebuie să facă și pe dentistul, să-i caute în gură pe fiecare-n parte și să le ajusteze dantura cu patentul.

Primul lucru pe care-l face odată ajuns în camera de gardă este să consulte caietul de tură, un registru lăsat deschis pe masă la ultima pagină scrisă. Cel pe care-l schimbă pleacă îndeobște înainte de a-i preda personal. El face naveta. Vreo cinci sau șase din opt fac naveta tot pe linia asta a Olteniței. Sînt șase trenuri pe zi și-nghesuială pe ele de nu se poate. N-au loc unii de alții, pe tren ca și-n fabricile Platformei, Republica, Douăștreiul, Granitul, Ferebeul, Cablul, Policolorul, Medicamentele, Anticorozivul, Stela, Mașini Uneltele și cîte încă, la care se strivesc și se-mbrîncesc și se mușcă, la țîțele scroafei nemaipridind să-i alăpteze, abia

trăgîndu-și sufletul și-nșirînd dîre de sînge prin padoc, iar spurcăciunile ce altă treabă au decît să le ajusteze dantura cu patentul, domolindu-i cu cîte o geantă cu pîini, care cît o mai fi și aia, și un pachet cu oase afumate și-o sticlă de tărie de fie ce-o fi, și sodă caustică poa' să fie, dacă te arde pă beregată e bine. Păi d-aia ie bine să nu te lași la mîna lor, a spurcăciunilor, s-o pui adică așa cum trebuie ori barem să-ncerci s-o pui, și p-ormă s-o dregi cum poți și să rămîi barem cu inima-mpăcată c-ai încercat și-aștepți altă ocazie. Așa cum io, Bajnorică Giani, dac-am pus-o pe jumătate, acuma recunosc fapta și o regret, toată viața mea am s-o regret, adică aia ie că trebuia să-l omor atunci, cînd m-a oprit și a băgat labele sub banchetă după pungi. Atunci a fost cînd a citit pe fața lui. Anume că e mort. De bună seamă că n-a citit bine. Dacă-l omora, totul ar fi mers de la sine pe urmă. S-a tot gîndit pînă i-a crăpat capul, și degeaba s-a gîndit dacă n-a făcut-o. Mort să-l fi văzut și mortul singur i-ar fi arătat ce ar mai fi fost de făcut și a văzut luni de zile-n șir, zi și noapte, cum la două noaptea îl ducea în șantier și-l întindea în cofrag, legat strîns cu sîrmă și cu plasă de armătură sub el și pe el și-n părți și turna cu găleata și lopata el singur cu mîna lui și amesteca grinzile și lua una în mașină, dacă nu chiar pe aia o lua, în care-l turnase, și-o vindea bordură pentru o fundație de casă ori o păstra chiar el ca suvenir. Dar se vede că a avut zile, și Bajnorică n-a citit bine pe fața lui. Cînd i-a dat primele două cu reteveiul de țeavă peste față și-a auzit cum i s-au spart dinții în gură, atunci i-au scăpat spurcăciunii pungile din mînă și și-a acoperit fața cu mîinile, și pe urmă i-a dat în creștet, o dată, și încă, din toate puterile, ca și cu-n topor, fiindcă n-a auzit și n-a simțit cît de cît că se sparge ori se crapă ori pîrîie. Era ca și cum ar fi dat în ceva ca un trunchi gros de copac, ceva otova și tare, și atunci i-au căzut și mîinile de pe față și a căzut și el în genunchi și pe urmă pe spate, și Bajnorică i-a văzut fața și asta l-a pierdut. Se vedeau urmele adînci, încrucișate, ale primelor două lovituri, ceea ce l-a ispitit să creadă că dacă o să rămînă cu

semnele astea toată viața lui, ori de cîte ori s-o uita spurcăciunea în oglindă o să-și amintească de el, de Giani Bajnorică, de ăla de la care a vrut să se pricopsească, luîndu-i două pungi de ceasuri electronice, murea de plăcere gîndindu-se la asta, încît nici nu i-a mai păsat pe moment de ce o să tragă lăsîndu-l acolo-n drum, neterminat, și pe urmă a fost prea tîrziu, și pe urmă n-ar fi avut altceva decît să recunoască fapta și să o regrete, în anchetă prin aresturile Miliției Capitalei și prin cazărmile de hoți, că după tot balamucu' care-a fost viața mea cît de bine-i aici, noaptea, să-l schimb pe țăranu' ăsta din Frunzănești, cum naiba-l cheamă, că mereu îmi uit.

Ăsta se duce cu trenul de doișpe fără un sfert, care tocmai a trecut în urma lui Giani. Ba în fiecare seară îi citește numele în caietul cu procese-verbale de predare-primire, și cînd se-ntîlnesc, face un mare efort să-și aducă aminte. Nu deschide caietul atunci, e ca un exercițiu pentru memoria lui fugită către altele. Cel mult o dată pe săptămînă dau nas în nas, și cîteodată Bajnorică își aduce aminte că era o vreme cînd trecea prin satul de unde e omul, cu trenul ori cu madam Graziela, cu șareta. Cum vii dinspre Oltenița, Perțihanii sînt între Budești și Frunzănești, și de bună seamă că omul cunoaște o mulțime de perțihășteni, și pe ăștia de pe navetă, dar și bătrîni cu neamuri pînă la a șaptea spiță, răspîndite prin toate satele din împrejurimi, el fiind de fel din părțile alea, născut în Valea Roșie și crescut în Radovanu, și și-a făcut case în Frunzănești și are o fată măritată în Perțihani, da' pă Graziela-doamna, de ce să zic, io cu ochii mei n-am văzut-o cum arată și n-a văzut-o nici mulți din perțihăștenii bătrîni născuți-crescuți acolo, și vezi că tocmai d-aia unii mai și minte și povestește fel și fel de grozăvii, care io, unu' nu le-am dat vreodată crezare, după cît de răi ie oamenii și pe zi ce trece se-nrăiește, de nici nu-ți mai dai seama unde poa' s-ajungă lumea asta care dă-n clocot și din secundă-n secundă stă să dea pe răscoale.

Dacă vrei s-o cauți, oricine-ai fi, străin de loc, și-un copil de doi ani poate să te trimeață precis și să-ți explice pas cu pas, ca

și cum le-ar duce de mînă. Păi c-o găsești sau n-o găsești asta-i altă treabă, da' bun înțeles că-i treaba ei, dacă vrea ea adică, dacă nu-i e frică de tine sau dacă în adevăr are treabă cu tine ori dracu' s-o ia. Nu-i nici o păcăleală și nici o vrăjitorie din care am văzut io altele și mai și pînă la cinzeci și trei de am ai mei, atîta că n-am putut s-o văd casa aia din zăvoi, dintre două coturi de apă, ceea ce nu însemnează că nu-i acolo, și-s destui alții care n-au putut să vadă nici cît am văzut io : Crivina aia de zece ari, care-i locu' ei, se cunoaște că-i al ei după cum se face porumbu' acolo, în orice an, cît o fi seceta de mare, care nicăieri în tot Bărăganu' n-ai să vezi porumb ca ăla, cu drugi groși ca pe pulpa piciorului meu, și care din doi păpușoi ai umplut sacu' și io n-am văzut de cîte ori am trecut pe-acolo pe cineva dînd cu sapa ori pe cineva făcîndu-și de lucru la vremea culesului și-i numa' lanu' ăla dunăre din care vezi ieșind cîteodată opt bivolițe și un cal spre gîrlă și izlaz și nu-l păzește nimeni și nu-l fură nimeni și nici nu-l muncește, măcar că-n octombrie vezi locul arat și cocenii, strînși în treizeci de glugi și pe urmă, cînd cade bruma, sălbăticiunile alea de bivolițe și cu harmăsaru' ăla falnic vin de mănîncă direct din glugi și beau apă din gîrlă, fără nimeni în juru' lor să le dea de mîncare și să le-adape și să le-mprăștie balega pe loc.

Ți-am spus că io n-am văzut pe nimeni, chiar dacă orice perțihăștean te poate-ndruma acolo, la ea ori la fetele ei din două case mîndre la șosea pe stînga, amîndouă cum vii de la București și la unsprezece case depărtare una de alta.

— Le știu, nea..., îl curmă Bajnorică, frămîntîndu-se, totodată, cum naiba-l cheamă, îi umblă numele prin cap și abia cînd pleacă își aduce aminte. Parcă ți-am mai spus, nea... Am ținut-o pe una din fete, p-aia mică, pe Vera...

— Cîți nu mi-au spus, taicule, cîți nu le-au ținut pe Vera și pe Amalia. D-aia mai zice unu' și-altu' că-i lucrătura diavolului, urzită de ele două și de mama lor, Graziela-doamna, care-i și asta o minciună și-o păcăleală, sărmanele femei. Care ele și-a făcut pomeni cît nu cuprinde.

— Mie-mi spui, nea...

— Și să vezi că pînă la urmă ele nu-s nici ca alea care le știe tot satu' și care se duce omu' la ele cu bani sau c-o sticlă de băutură sau îl primește ele așa ca o dicstrație nenorocită, care și astea-s ca toată lumea, vai de viața lor, în odăi de chirpici și cu pămînt pe jos și trage pă brînci la ceapeu și prin fabrici în oraș, da vezi că ie-n rîndu' lumii, își are traiu' lor și rostu' lor pe care toată lumea-l știe, nu ca Vera și Amalia, pe care, la fel ca pe mă-sa, nu le vedeai și nu le știai pînă să se mai răcească Graziela-doamna de ele, care ea a rămas tot o doamnă, nu știe nimeni din ce trăiește și cu cine trăiește și prea puțini sînt cei care au apucat s-o vadă și nimeni n-o să-ți poată spune precis cum arată la față și cît e de etate, în timp ce fetele ei au început să se mai arate prin lume și să mai umble prin fabrici la oraș, cu toatele că nu s-au schimbat chiar de tot, nu s-au rupt adică de tot de mă-sa...

Giani simțea nevoie să-i dea dreptate și să-l mai domolească.

— Parcă mi-ai povesti romanul vieții mele, nea. Un an jumate am stat acolo cu ele, cu toate trei.

— Să fi stat și o zi ori să nu fi stat deloc...

— Păi, chiar atît am stat, un an jumate. Ceea ce sună în gura lui Giani Bajnorică precum un avertisment disperat și penibil, spulberat de o putere căreia nu-i rezistă nimic, oarbă și totodată teribil de precisă.

Istoria își urma ritmul limpede și egal, dintr-odată desprinsă de cel care o spunea și de ceh care o asculta.

— La Vera și la Amalia vine cîte unu' sau altă dată cîte doi tovarăși, amărășteni și drumeți de pe drum, fără de nici unele, decît numai boarfele de pe ei, și ei găsește acolo cum ar fi la un hotel de prima mînă, un han împărțit în două case cu cîte șase camere și așternute scrobite și combine muzicale și videoteleco-loruri și băile îmbrăcate în pogoane de faianțuri și oglinzi și zeci de cămări și cămăruțe pline cu mîncăruri și băuturi fine, fripturi și salaturi și prăjitururi și cîte și mai cîte bunătățuri, care toate

se termină dintr-odată cînd ai ieșit în curte, în bătătura ofticoasa tușind în valuri de praf cît casa și-n petecul de grădină nemuncită și cu grămezi de cenușă și gunoaie arse pe margini, și de-acolo vezi șoseaua și alte curți la fel de răvășite și pustii, din care toți pleacă cu noaptea-n cap la navetă, pe unde-i trimite spurcăciunea din inima lor să-și cîștige traiul. Acolo-i han ori hotel, dacă nu cumva raiu' pe pămînt, și p-ormă nu mai e nimic din toate astea, tot acolo. Acolo-i plînsu' și scrîșnirea din dinți, ca peste tot de jur-împrejur. Atîta că se-ntîmplă că-i tot acolo. Oricare vine stă o zi, două, trei, o săptămînă. Atît.

Este un prag cu neputință de înlăturat, pe care omul îl delimitează trîntind podul palmei pe mijlocul mesei acoperite cu ziare, și atunci Bajnorică își aduce aminte cum îl cheamă și că la ora asta ar trebui să fie plecat. Altminteri ar pierde trenul și l-ar avea pe cap toată noaptea cu poveștile astea încîlcite, pe care în parte le-a mai auzit de la alții și care seamănă foarte puțin cu tot ce a tras el pe pielea lui. Ba uneori e cu totul altceva, ca acum de pildă, cînd omul acesta nu vrea să consimtă cu nici un chip că el ar fi putut să stea acolo mai mult de o săptămînă.

— Atît, cît, nea Jigante?... Acesta-i numele lui, Jigante și Gheorghe, acum în sfîrșit i-l poate lipi pe făptură, poate unde în seara asta a întîrziat mai mult decît îi e obiceiul. În definitiv, lui Bajnorică nu i-ar displăcea să-l asculte toată noaptea. E foarte interesantă chestia asta... Am mai auzit chestia asta cu maxim o săptămînă, de la vreo douăzeci de vecini. Am avut timp destul s-o aud vreme de un an și jumătate.

Figura lui nea Jigante e suptă de boli necunoscute și duse o viață pe picioare, potopită prematur de riduri groase ca niște rîme împletite într-o mască prea strîmtă și care nu se mai poate întinde, prin care iese curat doar nasul mic și ascuțit și cîteodată uitătura limpezindu-se într-un verde viu și pătrunzător ce scormonește prin stîrpitura asta roșcovană din fața lui, în tihnă și pe jumătate indiferentă.

— Cît ți-am spus, taicule, șapte zile, după ce ele se cunună cu ei în felu' lor. Nu la biserică și nici la sfat, ci acolo la ele-n bătătură și pe urmă-i duce la mă-sa să-i vadă, ca orișicare, și-n plus să le dea încuviințarea, cum le-ar da preotul ori cel de la starea civilă... Adică vezi că și de aici li se mai trage că lumea-l vede acolo pe Necuratu', fiindcă pe ele le știe toți cununate de-atîtea ori și neintrate deloc în biserică și-i ca și un blestem al lor că nu poate ține pe nimeni mai mult de șapte zile și vine mereu alții, de pe drum, ori se duce ele și-i aduce de pe străzi, din gări și din porturi...

— Nu știu ce ai înțeles matale ori ce crezi, dacă ți-am spus c-am stat un an jumate în Perțihani... A fost o chestie care, în sfîrșit, m-a făcut să plec. Da' poate și-n ziua de azi aș fi fost acolo.

— Să fii sănătos, taicule, poate și te căiești, pentru cîteștrele, care-ai trăit cu ele, fincă ele mai are și obiceiu' ăsta, să se bucure cîteștrele de unu' singur, și d-aia le mai vorbește lumea și tot pe la spate le vorbește și-alungă spurcăciunea făcîndu-și cruce, da' cum își face ei cruce ? Păi aia ie, că nu cu smerenie și credință din adîncul sufletului, ci ca niște sălbăticiuni înfricoșate, care tot acolo se-nchină, unde își face nevoile, și tot cu gura aia bleastămă. Omu' e mai rău decît cîinele și decît porcu taicule, crede-n Duhu' Sfînt și deopotrivă crede-n diavol, și numaidecît nu mai crede în nimeni și-n nimic și se-nsoțește cu oricine-l amăgește și pentru orice are măsură decît numai făptura lui nemernică... Brusc, Jigante decide cu glas îngăduitor, străbătut de o fermitate secretă : ai stat, taicule, un an jumate.

— Bineînțeles c-am stat.

— Ai stat cum am stat io aici azi un an jumate, de la ora trei pînă la ora unșpe și zece, cît e ceasu' acum. Dacă nu plec acum, pierd trenu', adaugă ca pentru sine.

— Înseamnă că mint sau sînt nebun.

— Nu ești nebun, dacă ești aici și nu la balamuc, unde e locu' nebunilor. Și eu sînt tot la fel de întreg, și eu am văzut spurcăciunea încopitată și-ncornorată, în carne și oase, și nu o singură dată.

— Păi asta-i altă chestie. Îl mai vezi, se ține El după tine ori te ții tu după El, ca să te-ajute, să-ți dea să mănînci și așa mai departe, ceea ce nu înseamnă că am înnebunit pînă într-atît încît s-o lungesc dintr-o săptămînă într-un an jumate. Știu cît am stat în Perțihani, știu cît am stat la casa de copii, cît am stat în armată și cît am stat în pușcărie și cît am stat aici, la porci, ori în alte părți.

— Știi, taicule, fiindcă acolo unde zici ei te-au ținut, drept pentru care te-au și notat în certificate și livrete, și dosare, pe cînd la Graziela-doamna nu te-a ținut nimenea și de bunăvoie ai nimerit, fără să lași vreo urmă care...

Păi chiar s-o crede ăsta deștept de crapă că și-a găsit în sfîrșit un prost care să-l asculte cum despică el firu, acolo m-a ținut și dincolo am stat și dincolo m-au luat și dincolo am nimerit și dincolo m-am dus și m-am întors și uite-așa, pînă crede că mă prostește definitiv.

— Vreo urmă care să poată spune cît anume ai stat în acea Vale a Uitării...

Și te face să spui cum vrea el, cînd de fapt în Perțihani m-am dus că așa ne-a venit mie și lui Mite în Gara Obor, după ce l-am făcut pe maior Velcescu, la Steaua de Mare, în cameră la Atenuța.

— Pe care unii o mai numesc și Casa Necuratului și...

— Am înțeles, nea Jigante. Fugi că pierzi trenu'.

— Numai, două minute, păsărică, două minute și-am ajuns. Nu, nu te mai pot lua în brațe, că de abia mă mai țin pe picioare, da' imediat am ajuns. Uite c-am ajuns. Ăsta-i blocu'. Acolo, la ultimu' etaj, e casa noastră, păsărică, cuibușoru' nostru...

— Oooo, nu! Asta nu!

— Ce să-i faci, n-ai ce-i face, păsărică, spune el pe un ton încărcat de umilință. Și parcă i-ar fi căzut în genunchi, duminica, mai ales, liftu' e defect și să-ți spun...

— Nimic! Nu vreau s-aud! Am să dorm aici, pe cimentul ăsta rece, să mă-mbolnăvesc, să nu mă mai fac bine niciodată, să mă nenorocesc la optisprezece anișori neîmpliniți. Așa-mi trebuie!

— Te rog, păsărică, iartă-mă, n-am nici-o vină, da' iartă-mă... Duminica, vezi, se joacă copiii cu el... Dracii ăștia de copii nu se mai duc la școală și la grădiniță și n-au altă treabă decît să demoleze liftu', asta-i joaca lor...

— Așa-mi trebuie, fir-aș... oh, de-abia mă mai țin...

— Acuma ce vină am io, păsărică?

— Ah, cît te urăsc, cît te urăsc.

— Urăște-mă, dacă asta...

— Pînă s-apari tu, mă claxonase unu' cu Dacia, și io, fată serioasă, i-am întors fundu'...

— Bine i-ai făcut. Te iubesc, păsărică, oh, dragostea mea, iubirea mea, iartă-mă iartă-mă iartă-mă, știu că nu mai' poți...

— Vai de capu' meu, cît de tîmpită am putut să fiu. Nu mă mai mișc de-aici.

E așezată pe prima treaptă, iar expresia ei e plină de hotărîrea de a nu se mai urni un centimetru. S-o care în brațe sau în cîrcă pe scări ar fi o tragedie întreagă, te iubesc te iubesc, am să mor aicea lîngă tine, păsărică. Nici singur nu se simte în stare să urce zece etaje și stă lîngă ea, pe prima treaptă, neputincios, învins, tace și înghite, ca un soț într-o căsnicie veche, călită-n asprimile vieții și-n mizerii de toată mîna. Se umilește și se lamentează cu o anume voluptate, nemaisăturîndu-se să o admire așa, întărîtată și deznădăjduită. E frumoasă, e aproape un copil, iar el întîrzie, deși știe prea bine ce are de făcut.

— Hai, păsărică, să căutăm un lift.

— Du-te, spune ea cu ochii închiși. Te-aștept aici, pînă vii cu liftu'. Oh, ce silă mi-e, aș vrea să mor, poate mor, atîta mers prin zloată, pentru ce...

— Auzi, ție nu ți se pare că ești cam obraznică?

— Ce? Ea îl fixează cu o privire ucigașă. Vrei să țip acuma, să scol în picioare tot blocu' ăsta?

Privirile lor încă se înfruntă. Ea vrea să se uite în altă parte, iar el o prinde de bărbie, silind-o să-l privească.

— Auzi? Dacă-ți trag un picior în pizdă, nu te mai faci bine cîte zile oi avea! Fără chestii d-astea cu mine, c-ai încurcat-o definitiv! Ai înțeles? mai spuse, dîndu-i drumul la bărbie printr-o smucitură, ca și cum ar lovi-o.

Iau toate intrările scărilor blocului la rînd, ne mai certăm și-acasă, păsărică, te iubesc, da' și-aici e defect, și-aici, și-aici... Uite că aici merge, și ei urcă pînă la ultimul etaj, și de acolo urcă pe terasă și coboară în garsoniera lui.

Au ajuns, în sfîrșit. Ea se prăbușește pe marginea patului într-un oftat adînc, ziceam că mor și nu mai ajungem. El știe ce are de făcut, fără ca ea să schițeze un gest. Ca o ordonanță neîndemînatică, reușește cu chiu, cu vai să-i tragă cizmulițele, în timp ce ea îi proptește mîinile în umeri, suspinînd tremurat cînd îi scoate ciorapii plușați, uzi, lipiți de rosăturile sîngerînde dintre degetele reci și fierbinți, în timp ce el privește picioarele acelea de copil, însemnate de zdrelituri proaspete, ca după o zi de alergătură pe coclauri cu pietre și mărăcini, iar ea i le ridică încă în dreptul privirii și el își lipește obrazul de ele, de fierbințeala și răceala lor, și o prinde cu dinții de un deget, oh, căpcăunule, mă ia somnu', am s-adorm și tu ai să mă mănînci.

— Și fugi și-adu ceva de mîncare. Fugi, căpcăunule, nu mai pot de foame.

— Imediat. Mai întîi să-ți aduc niște apă fierbinte cu sare, să-ți înmoi picioarele. Să nu-mi răcești, păsărică.

— Oh, mersi, ești un căpcăun foarte...

Cînd se întoarce de la baie cu ligheanul cu apă, ea e îmbrăcată în bluza lui de pijama, cu mînecile sumese, iar poalele îi atîrnă pînă aproape de genunchi. Se uită după oglindă, nu e nici o oglindă în cameră...

— Cum îmi stă cu sumanu' ăsta?

— Îți stă extraordinar, păsărică. Ești ca o mireasă în noaptea nunții. Din nou pe marginea patului, ea își bălăcește picioarele

în lighean, trăgînd de ochi să nu i se-nchidă, cît naiba o fi ceasu', e tîrziu, păsărică, n-am ceas, l-am dat la reparat, văd că nu prea ai nimic p-aicea, și oglinda ai dat-o la reparat, da, și oglinda, tot e bine c-ai pat, da, tot e bine, și mi-e și foame și mai bine făceam un duș și nu mai am putere nici de duș și nici de nimic, așa e, păsărică, hai să ne culcăm și-om mai vedea. Au mîncat în pat, trei felii de pîine unse cu pateu, asta fiind toată pîinea pe care o mai avea în casă. În duminica aceea se trezise prea tîrziu ca să mai cumpere pîine. În schimb, pe lîngă cutia de pateu au găsit în frigider și o sticlă de bere. Au băut-o trecîndu-și sticla unul altuia și pe urmă au băut și cele două sticle de Pepsi rămase din jaful de la restaurant, ce mai jaf de zile mari, îi povesti el, săltat într-un cot pe pernă, în timp ce lăsau să cadă sticlele goale pe covor, lîngă scrumiera cu țigările aprinse, și mare noroc au avut că n-a luat foc covorul dimpreună cu ei, că nici n-au știut cînd au adormit, cu lumina aprinsă, trezindu-se cînd era pentru amîndoi prea tîrziu pentru a se mai duce la lucru, regăsindu-se încă și mai leșinați de foame, cu mațele chiorăind lung, a ta face așa, ba nu, a ta, și încă erau istoviți și buimaci, dar nu pînă într-atît încît să uite din nou pentru ce se aflau acolo-n pat.

El citește anevoie în caietul de tură scrisul desenat căznit pe pagina bășicată sub zgîrietura creionului chimic, înmuiat din belșug în salivă. Jigante ăsta e singurul care nu-și face rapoartele cu pixul. Caligrafia penibilă și ortografia plină de inovații îi dau adesea bătăi de cap lui Bajnorică. Ba mai degrabă îl reconfortează, după osteneala drumului pînă aici, de vreme ce pînă să facă altceva, să se culce, să mănînce sau să dea o raită prin hală, răsfoiește caietul de tură, pe care l-ar putea citi și mai tîrziu și n-ar fi mare lucru dacă nu l-ar deschide deloc. Oricum ar ști ce, are de făcut.

Subsemnatu Jigante Gheorghe între orele 15-23 în timpu serviciului, meu nu santîmplat ceva deosebit. Încît predau schimbu

în bune condiți. Atențiune! Nr. 576 a fătat 8 godaci și a murit unu. Mare Atențiune! Nr. 301 va făta noaptea asta. Predau schimbu în bune condiți.

Predat – semnătura bogată și colțuroasă, ca un ghem de mărăcini, o mîzgălitură pretențioasă și perfect indescifrabilă.

Primit – el semnează cu B-ul buclat, pornit din G-ul buclat și încălecîndu-l pe jumătate. El este la post, ceea ce semnătura lui confirmă. Mai mult decît atît, astăzi el are poftă de muncă, încît catadicsește să dea o raită pe la hala-maternitate, unde o vede și o recunoaște fără să trebuiască să-i verifice numărul bătut pe plăcuța de tablă cusută cu sîrmă de ureche. Fiindcă lui 301 îi este aproape sorocul. El n-o va lăsa să se chinuiască singură. Altminteri, ea s-ar putea descurca și singură, dar el este aici și vrea s-o ajute, și mai ales să-i ajute pe purceii ce se vor arăta mai leneși la viață. Ea gîfîie prăvălită într-o rînă, clipește a panică și a rugă, în vreme ce el o scarpină pe burtă, grohăie stins, nu mai are putere nici să se vaite, iar el continuă să o scarpine sub gușă și o roagă să se ridice. Niciodată n-ai să faci un porc să se ridice scărpinîndu-l, ba tocmai dimpotrivă, se vede că ei au un nerv care le-nmoaie picioarele cînd îi scarpini. Vreme de un an de zile, Giani a avut timp să observe cît de mult duc ei dorul scărpinatului, oh, cît de mult îi place bestiei să se lungească pe burtă și să-i rîcîi cojile de rapăn, iscînd nori de praf de mătreață. Dacă i-ar fi dat Dumnezeu gheare și labe mai lungi, ca cîinelui, precis că și-ar mai fi pierdut din pofta de mîncare, și-ar mai fi ocupat timpul altfel, avînd și altă treabă decît să mănînce și să se-ngrașe. Ba de două-trei ori în viață, ei i se face și de vier, slăbește, și-acuma suferă, biata de ea. Altminteri, doar cu bîta poți aduce un porc în poziție de drepți, da' s-o hăituiesc acuma în felu' ăsta, ar fi exact o faptă criminală, așa că o roagă scărpinînd-o și dezmierdînd-o, hai, fetița tatii și ușurel și știu că ți-e greu, iar ea îl ascultă, se proptește în genunchii din față, da-n poziția asta e și mai rău.

Nu țîțele vreau să ți le văd. Alea le văd și cînd stai lungită. Vreau să-ți văd fundu'. Și după alte rugăminți, ea îi arată și

fundul, săltîndu-se pentru o secundă în capul oaselor și prăbușindu-se la loc epuizată. Acuma Bajnorică știe, ea va făta în jurul orei trei și jumătate. Au trecut trei luni, trei săptămîni și trei zile, iar în momentul acesta Bajnorică poate aprecia exact și ora cînd vor începe să iasă purceii.

El se întoarce în camera de gardă. Pînă la ora trei poate să doarmă fără grijă. Toate ușile sînt încuiate, luminile stinse și cîinii slobozi prin curtea Porcăriei, iar noaptea se măsoară astfel: dacă încă se aud cîinii prin cartier și prin Porcărie, înseamnă că n-a trecut de două jumate, dacă e liniște de mormînt, înseamnă că n-a trecut de patru, dacă se aud cocoșii, înseamnă că mai e puțin pînă la cinci, iar după cinci începe să se lumineze și puțin pînă-n șase încep iarăși să latre cîinii și după șase jumate se aud primele grohăituri ale porcilor. Bajnorică adoarme cu auzul treaz către bătăile uriașe ale acestui orologiu în care și el este o piesă.

Într-un timp, visase că a fătat. A fost un vis doar, dar parcă se aude ceva. Visează că adoarme și nu se mai poate trezi, strivit sub o lespede grea de beznă, cu care se luptă, risipindu-și ultimele puteri. Nu mai rezistă, iar bezna se așterne peste el străbătută de lătrături și cucuriguri sfîșietoare și grohăituri lacome, precedînd masacrul trupului său vlăguit, ce nu se mai poate împotrivi. Dar poate-i chiar viu și treaz, deși e beznă. Se ridică din pat împleticindu-se și pipăie comutatorul, care-l întîmpină cu pocnete seci în întunericul și liniștea deplină de mormînt. S-o fi ars becul. Bîjbîie spre ușă. Peste tot e întuneric, și la maternitate, și nu mai ard neoanele din capetele halelor. Afară, tot cartierul Douăștrei e cufundat în întunericul veșnic. Prima zi care începe mereu noaptea e nesfîrșită. Cu moartea pre moarte piere spurcăciunea, bezna cheamă lumina imaculată. În cartier opresc destul de des curentul, nu-i de mirare, însă Porcăria e legată la o rețea separată. Aici nu s-au întîmplat niciodată pene de curent. Porcii au nevoie de lumină ca să fete și să nu li se sperie somnul. Zadarnic ar căuta. Nu se găsește nici o lanternă sau felinar în toată Porcăria. El se întoarce pipăindu-și drumul spre camera de gardă și ia chibritul de pe masă.

Se vede că-i trei și jumătate, de vreme ce purceii au început să iasă din scroafă. El arde toate bețele din cutie la fundul ei. Nu mai are cum să-i șteargă și să le sufle în nări. Pe întuneric, îi așeză totuși pe lîngă mama lor, în așa fel încît aceasta să nu-i strivească răsucindu-se.

Netezindu-i fața și părul, își aminti că ea îi spusese că palma lui e aspră. Și palma ei e aspră, dar e mai ușoară, iar ea simte asprimea și greutatea unei mîini străine, mai cu seamă acum, cînd e foarte istovită. S-o mîngîie mai cu milă, șoptea, în timp ce el o mîngîia căutînd-o dinspre sîni către pîntec, cu pieptul și obrajii, cu gura și ochii, găsind-o și regăsind-o de nenumărate ori, atent la zbaterea călcîielor ei pe fese și pe omoplați și la degetele ei înfrigurate frămîntîndu-i umerii și ceafa, aprobîndu-l și implorîndu-l necontenit. Treptat se umplea de mirosul ei iute și dulceag și de fierbințeala sevelor ei și de cutremurul ei tăcut amplificîndu-se neîncetat, pînă se prăbuși odată cu ea, iar ea îl imploră din nou cu un geamăt prelung, reverberat în zvîcnetul ei lipindu-i-se de buze și-n unghiile ei înfigîndu-i-se în umeri, împotrivindu-se prăbușirii, și din nou bîjbîi mîngîindu-i creștetul și umerii, în timp ce el își ștergea obrajii ca de lacrimi de pulpa ei și făcea drumul întors spre pîntece și sîni și spre buzele ei, și nemaiputînd să amîne și să întîrzie au atins din nou împreună acea culme a geamătului, încolăciți și înlănțuiți fără scăpare și frînți și striviți și te simt pînă-n inimă, oh, și așa așa așa și încă ești cu mine și nu-ți fie frică și încă ești cu mine și așa și șoaptele ei îi netezeau drumul și îl luminau și lumina orbitoare ca o beznă deplină îi făcu pe amîndoi într-un tîrziu să nu mai știe nimic și nici n-au mai avut cînd să-și amintească.

Într-un tîrziu, somnul nu se mai lipi de el. Ea adormise din nou de o vreme. I se ghemuise în șold și torcea neauzită. Afară, burnița înmuia carapacea cenușie a cerului. Ningea anemic.

Fulgii se topeau în aer, înainte de a se topi în rigolele înnoroiate și-n asfaltul străzilor cotropit de noroiul rigolelor întins în brazde discontinue de roțile basculantelor. Umezeala rece strînge tîmplele într-un coșmar îndepărtat de abur putred de ceață. Totuși, aici e cald și mai liniște decît altă dată. Se aude slab un covor bătut între blocuri, iar zarva uzinei se poticnește în văzduhul pîclos. Ar vrea din nou s-o vadă, iar ea stă strîns lipită de el sub pătură.

Îi trece palma din nou peste chipul îmbujorat de somn, mai bine las-o să doarmă, palma lui coboară pe spate și pe șold și ea se lipește și mai strîns de el, de el apărîndu-se și ridicînd piciorul îndoit peste coapsa lui și reînviindu-i amintirea sexului tare și umezit urcînd pe genunchi și căutîndu-l în somnul ei un timp, îngropîndu-și chipul în pieptul lui. Se strîmbă apoi și chelfăi ca un sugar sătul, se desprinse fără să se trezească și se ghemui invers, cu fața la perete.

Am să cobor după lăptic... Lăptic pentru copil. E cam tîrziu pentru lăptic, cît o fi... Sirena uzinei irupse roșu prin ceață, împroșcînd borîtura atotcuprinzătoare a unei artere totemice. Mda, vaca. E zece fără un sfert. Vaca asta n-am muls-o azi, și pe măsură ce-și amintea, mormăia încolțit de panică și de silă de tot și de toate, de unde lăptic, dacă tata n-are nici oi și nici vaci, doar pă vaca asta o am, văcuța, fir-ar copitele și coarnele ei și înjură printre dinți și scuipă în stîngă și-n dreapta, proptindu-se în cremona ferestrei și smucind.

Aerul e rece și saturat de umezeală, întinzi mîinile o secundă și poți să te speli de mirosul și sevele ei care ți s-au uscat pe față. În scena ferestrei apărea un șir de blocuri afumate cu patru etaje și două șiruri de case acoperite cu carton gudronat, cu umbre mucilaginoase viermuind prin ziduri, și pe urmă gardul de beton înălțat cu fîșie de sîrmă ghimpată și curtea uzinei, halele, de aici se văd joase, acoperișuri smolite, punctate rar de foișoarele butucănoase ale luminatoarelor, convoaie lungi de hale întretăiate de alei despărțite de liniile de transbordor în care se varsă șinele ieșind de sub ușile halelor, și locomotive noi, și locomotive de manevră cu

vopseaua acoperită de funingine, boghiuri desperecheate, stinghere, cu axele cardanice atîrnînd pleoştite, ca ţevile unor tunuri epuizate după asalt, şi fremuri de locomotive, capote şi cărucioare şi vagoane cu piese aşteptînd trasbordoarele galbene unduind gîturi de lebădă pe ţambalul reţelei electrice şi lunecînd ţepene ca fantomele unor vapoare cu zbaturi devorate de aburi, şi zeci de hectare de depozite pline de subansamble mari tasate şi încălecate, mii de tone de metal picotind sub cîrligele macaralelor şi ceaţa tresărind de clopotele podurilor rulante, şi dincolo de depozite alte poduri rulante parcelînd cerul peste sonetele uriaşe cu fier vechi şi şpan, şi buncărele cuptoarelor de var din jurul turnătoriilor şi munţi de cocs, şi cărămida refractară şi munţi de piatră de var coborînd spre un şes la capătul căruia se răzleţesc primele case ale cartierului. Douăştrei într-o pestriţeală discontinuă de garduri de scîndură şi de tablă de vagon cîrpită cu bucăţi roşii şi albastre de tablă de butoi, încropind un amestec de piatră şi lemn, şi fier împuţinat de umezeală şi înnoroindu-se dimpreună cu cerul şi dimpreună cu o linie de tren nevăzută, coborînd către sud.

Acum aproape că-i linişte. Acum ei mănîncă. El ar fi trebuit să fie acolo cu ei. Vaca asta – n-am fost în stare s-o mulg azi. Şi doar îşi promisese cîndva, chiar dacă s-ar tîrî în patru labe, mort- copt, în fiecare zi, orice s-ar întîmpla. Măcar de s-ar duce acolo şi n-ar face nimic, măcar de-ar sta trei-patru ore şi-ar pleca, măcar de-ar face aşa o săptămînă încheiată, zi de zi, dar nu ca azi. O zi lipsă înseamnă mult mai mult decît opt ore sau şaişpe, sau treizeci tăiate într-o lună. Nu e doar plata pe ziua respectivă, ei mai umblă la nişte sporuri şi drepturi, te seacă pur şi simplu. În fine, faptu-i consumat, o să cobor să iau ceva de mîncare. Ba poate am să dau şi pe la uzină, poate aranjez pentru schimbul doi. Vreau să lucrez, să muncesc, cît or fi ei de sătui de mine şi de minciunile mele. O să cobor, pe ea am s-o las încuiată în casă, să doarmă, altă treabă n-are.

Trecu mai întîi pe la uzină. Aici nimeni nu spune că-i imposibil ca el să lucreze azi schimbul doi, dar fiecare spune că nu depinde

de el. Șeful de echipă, Guțu, a trecut cu cîțiva ani de vîrsta pensionării și, întors de cîteva luni din service-ul din Brazilia, a fost instalat provizoriu pe post, pînă la pensionare ori pînă își va găsi încă un loc în lumea largă spre care să călătorească pentru a oferi asistență tehnică motoarelor aflate în garanție. După cincizeci de ani petrecuți în uzină și prin service-ul Fabricii de Motoare din cîteva zeci de țări, el nu se pricepe la manevrarea pontajelor și nici nu vrea să se bage, așa că-l trimite pe Cafanu la maistrul Garidu. Maistrul Garidu îl trimite la șefu de atelier, că și așa mi-au ieșit vorbe că m-ating oamenii cu damigene de vin și curcani ca să-i pontez fictiv și să-i trec pe tabelele de categorii, și barem de-ar fi adevărat, de treaba cu curcanii și damigenele vreau să zic, și nu mai iert pe nimeni, poa' să fie și mama, și dacă șefu' de atelier e de acord, n-am nimic împotrivă, înțelegi, s-am io o acoperire... Popular și tovarăș de chef al oricui, pentru că nimeni nu-l lasă să scoată bani din buzunar, șeful de atelier Fluierașu e prieten intim cu toată lumea. Însă asta-i o intimitate prea departe întinsă, n-ai decît să te duci la șefu' secției, cocoș, dacă ăla vrea, și io sînt de acord.

Șeful secției e ocupat în birou, sînt cu el cîțiva maiștri care se răstesc unii la alții și el se răstește la toți și la fiecare-n parte. Mite aștepta pe banca de lemn, în fața mesei secretarei vorbind la telefon cu copilul, dacă și-a făcut lecțiile și la matematică, mai ales la matematică fiindcă azi are teză, și dacă a mîncat și dacă a luat medicamentele, din alea roșii două și din alea albe trei, și farfuriile să le lase așa în chiuvetă că le spală ea și să nu cumva să iasă afară și să stea să învețe pentru teză, și în sfîrșit maiștrii ies grăbiți și crispați, cu aere de hăituiți docili.

Figura șefului de secție pălită-n tonuri cenușii domină peste mapa de carton presat, albastră, inscripționată urît cu galben. Ar fi o chestie să-l trimită și ăsta undeva, la directorul Fabricii de Motoare, care ăsta la rîndu-i să-l trimită la directorul general sau la unul dintre ceilalți directori, administrativ, tehnic, de producție, de export, de programare, și urmărire, e imposibil să

nu fie printre ei unul care să aibă pricepere de pontator. Ba de aici nu-i nici o speranţă să fie trimis mai sus. I se spune, desigur, că a greşit şi trebuie să plătească, nimeni nu ne iartă, viaţa nu ne iartă pe nici unul, ce dracului, fii bărbat, aproximativ aşa i-a spus şeful secţiei cu altă ocazie. Ori i se va oferi şansa, ce mare şansă, să lucreze schimbul doi azi. Pentru că oamenii trebuie ajutaţi, chiar şi cînd se întîmplă să mai greşească, că doar cu ei ne facem planul şi să nu ne grăbim la pedepse şi să cîntărim mult cînd e să umblăm la pîine, pentru că rău e uşor să faci da' mai greu e să-i faci bine omului, care om duce tot greul în spinarea lui ne scoate salariul la toţi, şi maiştrilor, şi şefilor de ateliere, şi tuturor şefilor, şi chiar şefului de secţie, cît e el de şef de secţie, căci şeful secţiei se avîntă adesea în astfel de tirade colcăind de adevăruri dezinteresate. Ba la asta nu se gîndise, deşi pe cît fusese de previzibil, pe atît e de rezonabil. Şeful de secţie îl trimite înapoi de unde a plecat, la şeful lui direct, şi se-nduplecă moş Guţu să facă ceea ce i-ar fi fost foarte lesne să facă de la bun început, scutindu-l de vreo două ceasuri de peregrinări şi parlamentări, modificînd pontajul şi formaţiile schimburilor pe ziua în curs.

Bine că a făcut-o şi pe asta. I s-a luat o piatră şi iese pe poartă uşurat. Şi ce ar fi fost să fi băgat gol azi, luni ? O zi în folosul cui ?, al lor sau al meu, cînd de fapt e ziua mea, şi unde mai pui că ea mă aşteaptă să o înnădim de unde am lăsat-o azi-dimineaţă, şi io leşinat să mulg vaca asta, de parcă mi-ar plînge copiii de foame, alerg cu limba scoasă pe la ei să mă căciulesc pentru trei sute şi ceva de lei, păi ce altceva aş avea mai bun de făcut ?

Ca o păpuşă într-o vitrină, portarul moţăie dincolo de geamul ghişeului, cu şapca trasă numai atît cît să nu i se vadă ochii. Cum stă pe scaun cu picioarele adunate ordonat şi mîinile încrucişate la piept, ai jura că nu-i scapă nimic din ce iese şi intră pe poartă. E o chestie, că nu oricine poate dormi aşa şi că el ajunge odihnit acasă, în Perţihani, Frunzăneşti, Budeşti, Radovanu, într-unul din sutele de cătune de pe linia Olteniţei, unde-s atîtea de făcut pe lîngă casă ori pe lotul ajutător de la ceapeu. Şi el, ca şi tine şi

ca și oricine, a căzut la pace cu ei. Nu va fi vreodată război, ori Dumnezeu știe ce va mai fi după atîta amăgeală și moțăială, tot așa o să fie, e mai bine să nu-ți pese și să dormi și să moțăi cu șapca trasă pe ochi.

Hotărăște să facă un mic ocol. Va trece prin piață, înainte de a se opri la complexul de la parterul blocului. Iese din parcarea din fața porții uzinei în strada îngustă flancată de plopi, cu blocuri de-o parte și de cealaltă, case așteptînd din zi în zi demolarea. Pe scîndura gardurilor, varul scorojit e împroșcat pînă sus de trîmbe de noroi uscat. Trecerea lui însuflețește hămăiala cîinilor care-i rupe tusea. Tușește, adună flegme groase și scuipă cîinii printre uluci, întărîtîndu-i și mai și. E istovit, e plictisit, găini albe, murdare, scormonesc prin mîzga peticelor de curte cimentuite, iar el ocolește bălțile și merge cînd pe un trotuar, cînd pe celălalt. Acum e oră de siestă și pe aici, între douășpe și unu șantierele au pauză de masă. Liniștea se umple necontenit de vuietul vîntului punctat în răstimpuri de scîrțîitul plopilor, o jelanie subțire, chemată și spulberată de vînt, un vînt de pustiu și sărăcie, și moarte irupînd peste platoul pieței unde nu e nimeni. Nu mai au țăranii cu ce veni. Doar niște usturoi pe o tarabă și niște lipoveni cu butoaie cu varză murată și castraveciori. Pe roșcovanii ăștia burtoși și bărboși îi găsești la orice oră aici. Ei nu se sperie de frig și-i o afacere bună asta cu varză murată și castraveciori. Au înghețat balele de saramură pe varză și-i tare scumpă. La toamnă o să pună și el varză la butoi. Acum, ea să facă sarmale. El a luat varză și pe ea o interesează de carne. Asta vrea burta lui. Diseară la unșpe, cînd o veni, să găsească sarmale. Sînt ani de zile de cînd n-a mai mîncat sarmale. Vera făcea, și nu mai zic de madam Graziela, care face niște halea cît căpățîna de miel, încît după trei, patru nu-ți mai trebuie nimic, să te întinzi doar și pun-te pe rafale de vînturi năprasnice de se cutremurau zidurile cetățoiului și pîrîiau ghețurile gîrlei în așteptarea Celui oacheș și roșu-n obraz și cu mustața-n furculiță, ce nu se mai arăta odată, și uite-L cum vine și uite-L cum trece, da' nici că se-arăta.

Ce vremuri, Doamne, ce vremuri, şi pe urmă cumpără şi cartofi, şi ouă de la gheretele aprozarelor. Într-un gînd amorţit de frig, socoti că nu mai are nimic de luat de pe aici şi face drumul întors, spre uzină şi spre casă. Face o ultimă haltă la complexul de la parterul blocului, pîine şi nişte salam şi, uitasem, o sticlă de vin, ba mai bine una de vodcă, e mai săţioasă, şi un pachet de cafea, ţigări mai avem sus, şi nişte cod, să-l prăjim cu usturoi, un kilogram ajunge, şi nişte prăjituri, şi unde le mai pun şi pe astea ? E înhămat peste toate încheieturile cu pungi de plastic şi pachete, pe undeva a început să ţîrîie zeama de varză, parcă s-a spart un ou, curge ceva lipicios, şi totuşi liftul n-a avut cine să-l repare aşa de dimineaţă. Reia escapada de azi noapte, mai anevoie şi mai cu grijă, să nu spargă prea multe ouă şi să nu se umple tot de zeamă de varză.

Ea doarme încă, pe burtă şi de-a oblicul patului, strîngînd perna în braţe. Plapuma strînsă mototol, cu cearceafurile la picioarele ei, e jumătate căzută pe jos, plecată de pe forme perfecte neatinse de un cît de mic cusur. Privirea lui osteneşte cotrobăind şi contemplînd. Întinde mîna şi o retrage. Adună plapuma de pe jos şi o înveleşte.

Închis în bucătărie, el fumează şi soarbe din cana de cafea cufundat în lectură. Schimburi de locuinţă, îndeosebi două camere pentru garsonieră, dar pot să fie şi trei la o adică, şi oricîte. Şi-a găsit din nou o femeie, aseară, şi de bună seamă că trebuie să fie pregătit şi pentru copii. Femeile fac o grămadă de lucruri folositoare sau aducătoare de pagubă, dar mai cu seamă fac copii. El are aproape treizeci de ani şi găseşte că-i o chestie frumoasă şi pasionantă să ai copii. Reia de la cap la coadă şi iarăşi de la coadă la cap rubrica de schimburi de locuinţe şi pe urmă se apucă să citească despre vînzări-cumpărări, şi chiar dacă n-ai bani, e ca şi cum te-ai uita în vitrină, o vitrină mare cu maşini şi case, clăpari şi schiuri şi cojoace de diferite măsuri, pe care le probezi pe rînd, apoi cereri şi oferte de serviciu la care se concentrează din ce în ce mai iritat. La dracu ! Nu în ziar am să găsesc o slujbă

mai de Doamne ajută, ele mă găsesc pe mine, fir-ar ele ale dracului de slujbe. Întinde ziarul pe masă, amintindu-și, să furi nu știi și nici să cerșești și nici să peștești, și nici să tîlhărești, și ai fo meserie ?, ceva, șofer, ceasornicar, strungar, ori te-oi crede fun artist, ceva de felu ăsta, spune tu Bajnorică, spune tu Mite, și taie capetele peștilor pe ziar și le scoate mațele, știu să fac de toate, știu să fac orice și nu știu să fac nimic, aruncă peștii în chiuvetă și dă drumul la apă. I s-a făcut frig, dă drumul la aragaz și se apucă să curățe cartofii cu găleata de gunoi între picioare. Le face pe toate fără să se ridice de pe scaun și fără să-și dezlipescă pîntecul de marginea mesei. E instalat ca la un pupitru de comandă. Așa mică, e totuși o bucătărie, se gîndește, chiar dacă un al doilea ar intra mai înghesuit aici. Are ușă, are și geam, ai pe ce să gătești o mîncare, cîți n-o au nici pe asta și gătesc în casă, pe reșou... Ea se trezise. O auzea umblînd prin cameră și auzi apa la baie curgînd. Ar fi vrut să amîne momentul, să-l lungească la nesfîrșit, iar ea apăruse deja în scena ușii și privirea lui întîrzia pe picioarele desculțe. Îi spuse să caute ceva prin debara de încălțat și scoase al doilea taburet de sub masă. Ea veni în niște adidași vechi, fără șireturi, se așeză, rezemată de tocul ferestrei, picior peste picior, cu pulpele goale împletite, ai să răcești, spuse șovăitor, observînd că n-are nimic pe ea în afară de bluza aceea de pijama pe care o îmbrăcase aseară, și pe urmă știu că ea își spălase toate hainele, și chiloții, și tot ce mai avea pe dedesubt, cît stătuse în baie.

El o luase din drum și-i dăduse un pat și apă caldă pentru o vreme, așa cum și alții făcuseră altădată cu el.

— Du-te și ia-ți pe tine ceva... Ce mai găsești pe acolo.

— Am înțeles șefu'.

Se întoarse într-un pantalon de trening scămoșat și cam mînjit de negreală de ulei de motor și funingine, atît cît se vedea în culoarea lui originală vînătă spre negru. Iarna, el îl poartă pe sub pantalonul de salopetă, sînt nedespărțiți la lucru, abia cînd se încălzește vremea îi vine rîndul la spălat.

Ea îi luă cuțitul din mînă.

— Dă la mine, șefu'. La ea merge desigur mai repede. O să fac niște cartofi cu ouă, șefu', și niște cod d-ăsta prăjit, și pe urmă am să plec. Păi ce să-nțeleg, șefu', parc-ai spus... Am uitat ce-ai spus. Ori oi fi visat, dracu' știe...

El schimbă tonul și poza, e îngăduitor, dar nu fără o anume exigență, și cu tact pedagogic.

— Tu așa ai învățat la mămica ta acasă? Cu draci? Cu șefi?

Mîinile ei funcționează ca un mecanism de sine stătător laolaltă cu cartoful și cuțitul, fixat deasupra găleții de gunoi, în timp ce caută din ochi un chibrit, cu țigara neaprinsă în gură. El îi smulge țigara cu un gest neașteptat, iute și plin de iritare.

— Mămica ta știe că fumezi?!

— Știe, șeeeeefu', psalmodiază ea insolent.

— E-n regulă, șefa, cîntă el pe o notă mai sus. Aprinde țigara și-i dă să tragă. Nu te interesează cum mă cheamă?

— Ei... Cum naiba să nu mă intereseze? Da' dacă nu mi-ai spus, nu mi-am permis obrăznicia...

— Acum îți poți permite.

— Da, șefu', te voi întreba. Zilele astea... negreșit. Abia aștept să știu cu cine am de-a face, cine face și desface, atît în pat, cît și la bucătărie, și mă apără de frig și mă-ncalță și mă-mbracă. Ea se întinde și cască lung acoperindu-și gura cu dosul palmei în care ține cuțitul.

Simte impulsul s-o plesnească, adesea are efect benefic, dar cuțitul acela nu stă bine deloc în mîna ei și de-a curmezișul figurii ei. Și-ar putea tăia mîna sau, Doamne ferește, să-i scoată un ochi. Atunci ar plăti-o de bună, ar plăti-o cît nu face, și și așa face destul, uită-te numai atent la ea. Acuma sparge ouă peste cartofii prăjindu-se în tigaie și omogenizează compoziția sfîrîindă în ulei încins.

— Asta se cheamă paparadă, șefu'. Apoi spală peștele din chiuvetă și inventariază fără greș, ca un obișnuit al casei ce este: făină n-avem, nici griș, nici mălai. O mînă de zahăr, șefu', și dacă nu ți-o place, îmi retragi diploma. În timp ce se prăjește peștele tăvălit prin zahăr, pisează usturoi cu sare. De-aici își va

trage sărătura... Cum cine ? Zahăru', șefu', ce naiba, nu te credeam chiar așa de... și ia niște foi de varză murată.

— Mai păstrează și pentru sarmale, îi spune el. Diseară o să facem sarmale cu pește și zahăr

Ea îl aprobă întru totul, în timp ce taie foile de varză în farfurie și pune ulei peste ele.

— Șefu' e servit !

Ce ființă nemernică. Făcuse totul într-un sfert din timpul care i-ar fi trebuit lui, iar el se știa mai iute decît toate femeile ce trecuseră prin bucătăria asta. Și nu părea deloc grăbită, uneori lăsîndu-ți impresia că nu se mișcă deloc, iar cartofii și ouăle, și peștele vîslesc temeinic prin aerul din jurul ei.

Ea termină de spălat farfuriile și pune totul la loc într-o ordine cu ceva nou în ea, și acum toarnă cafeaua în căni.

— La trei am să plec la lucru. Tu să stai cuminte în casă, o sfătuiește el, hotărînd totodată. Afară-i urît, n-ai ce face afară. Încuie-te aici și nu dai drumu' la nimeni dacă sună, indiferent. N-are cine să mă caute. Dacă sună lung de tot și bate în ușă, înseamnă că-i lumina. Îi lași să se ducă. Îi amînăm pînă vineri. Vineri iau banii, mergem în oraș și mai cumpărăm cîte ceva. Da, cum să nu, te duci și la lucru. Da ziua de azi s-a dus oricum. O iei de mîine. Azi te odihnești, iar ea, tot impasibilă și insolentă, bine șefu'. Mă cheamă Mite. Mite de la Dimitrie. Și pe mine Norica. De la Eleonora.

Acolo i se lumina. Sute de nopți se petrecuseră peste ochiurile de geam cît palma, acoperite de straturi groase de praf lor le priește semiîntunericul și iluminatul artificial, în vreme ce lumina zilei, puternică ca și efortul de a supraviețui, i-ar abate de la rostul lor, acela de a produce carne îngrășîndu-se și înmulțindu-se.

Bajnorică are deja un an și jumătate de cînd lucrează în Porcărie. El își vede de rostul lui încolțit de duhori iuți și

înțepenit pe vine și-n genunchi pe scîndura podețului opărită de zoaie și impregnată de crustă verde de balegă, socotind că din opt, doar trei sînt mai molateci, dar dacă îi prinde dimineața, sînt ca și scăpați. El îi va ajuta să apuce dimineața, iar, sudoarea-i șiroiește pe frunte și i se varsă în ochi. Se șterge cu poala cămășii, în timp ce alt val de sudoare irupe din rădăcina părului, precedînd junghiul și usturimea vederii. E foarte cald, și căldura le priește. El amînă să bea apă. Într-un rînd a dus la față cîrpa pentru buciumat nou-născuții. S-a oprit la timp, cînd l-a izbit mirosul încă și mai puternic decît cel de care mustește tot aerul de aici. Ba-i un miros nu chiar anevoie de suportat și care vine din căldura emanată de trupurile lor. Numaidecît ei vor învăța să sugă. Mîine vor fi versați deja și vor fi din ce în ce mai zdraveni, și tot greul îl va duce atunci scroafa. Vor trage din ea cu nădejde și ea va slăbi, se va jigări de n-ai s-o mai cunoști.

Ei se nasc cu un fel de pînză de păianjen pe ochi, pe care o topește prima lumină a zilei. Doar ei și copiii încep să vadă așa de repede. Celelalte animale sînt oarbe o vreme după ce se nasc, cîteva zile ori cîteva săptămîni, ies adică mai greu la lumina zilei, și-n afară de asta, mirosul porcilor pare atît de asemănător aceluia pe care Bajnorică, fără să-l distingă prea limpede dintotdeauna a bîjbîit în urma lui, atras și sedus și deopotrivă înspăimîntat de moarte și fugind încotro vedea cu ochii, încît a ajuns să se întrebe dacă nu e unul și același miros, al spurcăciunii pe care Fiul Omului o alungase dintr-un om într-o turmă de porci, cînd cu moartea pre moarte spurcăciunea a fost omorîtă, aruncată în prăpastie, și pierise atunci mirosul și rămăsese singur mirosul de om, curat și desfătător și care nu se compară cu nimic, pentru că-i însuși mirosul viu al vieții veșnice, dobîndite cu moartea pre moarte călcînd, și-i însuși mirosul Tatălui și al Fiului uniți în Duh, simțindu-se încă peste tot și străduindu-se să răzbată la tine prin mirosurile spurcăciunii. Bajnorică îi frecționa pe cei trei purcei mai leneși la viață și-i împingea cu boturile la țîțele scroafei. Distingea cu palmele cele trei rînduri de bătăi de inimă. Pe

întuneric ori dacă închizi ochii și-ți încordezi atenția, descifrezi la fiecare un ritm diferit.

Afară pășea, dintr-odată, într-o dimineață aburoasă de aprilie, din care se străduia să adulmece mirosul acela desfătător și curat. Cartierul Douăștrei s-a trezit de mult. El e plin de mirosurile bărbaților cu serviete în care-și țin sufertașele cu mîncare amestecate cu mirosurile femeilor cu pungi de plastic peste genți, trîntind porțile, grăbindu-se și lăsînd în urmă hămăitul cîinilor și cîrîitul păsărilor din curte. Cu zgomotul răzlețit al pașilor pe pămîntul bătătorit al străzii mărginite de-o parte de gardul Porcăriei acoperite încă de-o pînză de rouă, ei alungă ultima urmă din liniștea nopții, ieșind odată cu Bajnorică în trenul viran cu gunoaie vegheate de dreptunghiul de tablă cocoțat pe stîlpi de țeavă, care avertizează și atenționează cu Strict Interzis Depozitarea Gunoiului. În șoseaua străbătută pe mijloc de terasamentul căii ferate, ei se amestecă în valul de oameni ce coboară într-un singur sens pe trotuare și pe lîngă terasament, spre stația autobuzului 65 și mai departe, spre gura de metrou Republica. Un alt val de oameni vine dintr-acolo și lumea se amestecă într-o bulboană gîfîitoare, sorbită de intrările uzinelor Republica și Douăștrei.

Duduitul Dieselului din capul trenului garat pe mijlocul șoselei este acoperit pe moment de șuierul sirenei de la Republica, unul dintre cele trei semnale ale acestui început de zi. E șapte fără un sfert, șapte sau poate șapte și un sfert. Zbiară, spurcăciune! Să fie-n urma la mama mea moartă pe data de trei marte șaijdoi. Să fie-n urma la familia mea, că tot la tine am să vin, spurcăciune, să-mi dai să mănînc.

Salariul de porcar, cam cît al unui paznic, a început să-l apese pe Bajnorică. Ori i s-o fi acrit de viața asta de huzur. Noaptea dormi cu porcii și ziua te odihnești, cînd îți vine să te mai dezmorțești, te amesteci în treabă și moșești scroafele. Ba cînd ești odihnit și cît de cît sătul și ți s-a urît cu binele, te duce capul la orice. Ba și foamea, și hărțuiala se-ntîmplă că te-mpinge. Acum vreo lună, cînd i-a povestit Ninel Bălașa de să vezi numai

ce tun am găsit, de pă puțin două sute de mii de lei, într-o vilă cu casetofoane și bijuterii, Bajnorică a spus că da. S-a sucit și s-a răsucit și s-a-mbrăcat cu ce are mai bun, un parpalac nou de doc de culoarea untului, nu-i cine știe ce, dă-i costumația lui preferată cînd iese-n oraș, și s-a dus la Carul cu Bere, unde nu-și amintește să mai fi călcat de dinainte să-l aresteze. Să se gîndească la pontul lui Ninel, fiindcă așa se concentrează el cel mai bine, și-a comandat cîrnăciori oltenești cu garnitură de crochete de cașcaval și coniac Drobeta și o sticlă de Pinot Noir. După ce a terminat aproape tot și mai rămăsese un sfert din sticla de vin, a ajuns la concluzia că mai bine nu, s-o lase moartă cu Ninel. S-a dus de două ori la toaletă, iar a treia oară a intrat în Gostatul de peste drum, unde se strivea lumea și era un mare balamuc, fiindcă tocmai se descărcau mezeluri. A reușit să intre înăuntru înotînd prin mulțime și spunînd că o are pe nevastă-sa în față și trebuie să-i dea banii și s-a așezat într-un loc de unde a putut să-l vadă pe chelnerul care-l servise alergînd în susul și-n josul străzii, o dată și încă o dată și oprindu-se în loc și frîngîndu-și mîinile și dîndu-și cu pumnul în frunte. Bine că nu s-a dat cu capul de vitrină.

Nici chiar glume din astea nevinovate nu-i mai dă mîna să facă prea des, și e sigur că vreo două-trei luni n-o să mai calce prin zonă. Așa că la ce-i umblă mintea lui Ninel, trebuie să fii cel puțin tot atît de sonat ca el ca să stai să miroși. Bajnorică mai pricepe cîte ceva din toate, portofele sau spargeri sau, Doamne ferește, luat cu japca pe întuneric cu datu-n cap sau cuțitu' la gît, fără să se fi specializat însă în ceva anume. Meseria, vezi, ea te fură pe tine. Adică se lipește de tine ce se-ntîmplă că ți se potrivește sau nu se lipește mai nimic, fiindcă cei mai mulți sînt hoți pîrîți de fapt, ca și Ninel, care pe cît se bate el cu pumnu-n piept, pe-atît de îngrămădit este. Și tot așa și el, Bajnorică, lui nu-i e rușine să recunoască și-i prea conștient c-a apucat-o pe căile astea mai mult dintr-o întîmplare nenorocită, care obligat-forțat l-a făcut să dobîndească te miri ce, și oricum mai mult decît Ninel, încît ar fi o nenorocire curată să se-ncurce cu ăsta.

5.

Domnul Zane e una din mîinile șefului de personal al uzinei.. Nu chiar cea dreaptă, dar de la el începe drumul fiecărei angajări, extrem de întortocheat și plin de obstacole greu de trecut în vremea din urmă. Dată fiind vechimea în funcție, și mai cu seamă natura muncii sale, domnul Zane are o oarecare influență și trecere la conducere și are relații oriunde în uzina aceasta mare cît un cătun cu vreo douăzeci de mii de suflete. Peste zi e greu de găsit în biroul său, acum, cînd nu prea mai are nimeni șanse, venind pur și simplu de capul lui, să mănînce o pîine în Douăștrei, așa încît el umblă mai mult prin uzină, pe teren, și cîte nu se pot pune la cale într-o astfel de uzină cînd te ai la cataramă cu o mulțime de șefi de ateliere, magazioneri și meseriași de toată mîna ? De la vopsea de automobil pînă la ulei M30 și M40, bun pentru motor de Dacia, și segmenți, și pistoane ieșite din secțiile de tratament termic și secțiile de prelucrări mecanice, mai bune decît cele care nu se găsesc în magazine, și orice fel de mese sau grilaje de morminte din fier forjat și orice fel de mobilier, căci la atelierul de tîmplărie poți comanda absolut orice, și valiză de soldat, și cruce, și sicriu, și mici piese de mobilă de bucătărie, lucrate de tîmplari în timpul lor încadrat foarte bine în cele opt ore ale unei zile de muncă, iar lemn e din belșug. Mulți îl servesc pe domnul Zane, și de portari ce să mai spui, de vreme ce prin domnul Zane și-au băgat în uzină nepoți și copii, iar domnu' Zane dintotdeauna a

avut un cuvînt de spus, ori de cîte ori a fost vorba de vreo desfacere a contractului de muncă.

Era o vreme însă cînd domnul Zane se chivernisea admirabil și-n altă direcție. Cîți țărani cu damigene și păsări și pulpe de porci n-au trecut prin biroul lui, pentru a le face copiilor un rost la oraș și unde aici, în Douăștrei, unde la o adică ești un om făcut dacă pui osu' la treabă și te duce mintea cît de cît Dar, treptat, a fost din ce în ce mai anevoie. O perioadă de apogeu a fost aceea cînd s-au restrîns locurile de muncă pentru cei fără buletin de București, iar cînd nu s-au mai făcut deloc angajări pentru cei fără buletin, domnul Zane încă era unul care mai putea forța pe ici, pe colo niște portițe, cu mari eforturi, ce-i erau pe măsură răsplătite. Mai apoi, cînd nici el și nici chiar șeful personalului n-au mai putut face nimic, cînd și grupul de școli profesionale aparținînd uzinei a început să înscrie numai elevi cu buletin de oraș, vînzarea i-a slăbit văzînd cu ochii. A rămas o nimica toată, cei cu buletin de oraș care vor să se angajeze într-o secție a uzinei care să nu fie Turnătoria sau Forja ceea ce de cîteva luni a devenit cam imposibil pentru domnul Zane. În această fază de faliment l-a găsit Bajnorică în urmă cu vreo două luni, și de atunci a început să-l viziteze destul de des, căci dimineața, pînă pe la vreo nouă, acesta e de găsit în biroul său, iar drumul lui Bajnorică ieșind din schimbul de noapte de la Porcărie trece zi de zi prin fața porții Uzinei 23 August. De la bun început, domnul Zane i-a spus că nu se poate, iar Bajnorică a înțeles greșit, acesta-i felul de a cere, încît i-a dat imediat un kilogram de cafea. Nu prea știa mare lucru despre cum devine cu angajările, dar venise pregătit și hotărît să scape cît mai repede de punga de cafea, și asta fusese desigur cel mai bun lucru pe care l-ar fi avut de făcut. Nu-l lăsa inima pe domnul Zane să refuze cafeaua, iar pe de altă parte, nu întrevedea cum l-ar putea strecura într-o secție care-i convine blondului ăsta care zice că are douășopt de ani și pare de treizeci și cinci și n-are nici o meserie care s-ar potrivi aici, ceea ce n-ar fi deloc un

necaz, că-i mai nevoie de necalificați care să muncească pe salariu minim, însă uite că una-două i s-a vîrît în suflet, de parcă s-ar cunoaște de amar de vreme, cu cafeaua asta. Bun.

— Cafeaua ți-o iau și ți-o plătesc. Ce ți-am spus e valabil. Deocamdată, eu nu pot să fac nimic cu angajările și nici șeful personalului nu poate. Tu mai treci pe aici, că altă treabă n-ai dacă zici că lucrezi schimbul trei și ți-e în drum. Cînd te rezolv, îmi dai înapoi mia de lei pe care ți-am dat-o pentru cafea.

— Nu-mi place să promit, să încurc și să duc cu vorba. Nu te lua după ăia care spune că-s mînjit și așa și pe dincolo. Mănîncă și ei ce nu e de mîncat. Poți să-ți dai seama că dacă eram așa, nu rezistam douăzeci de ani pe postu ăsta. Una-două îmi rupeam gîtu'.

În unele dimineți, cînd domnu' Zane se întîmpla să fie mai neaglomerat de peregrinările sale prin fabricile și secțiile uzinei și avînd chef de conversație, se întrețineau și cîte un ceas. Vorbea mai cu seamă domnul Zane și se dorea ascultat, Bajnorică aflînd îndeosebi despre cum procedează el în meseria lui de îndrumare și distribuire a personalului productiv subiect bătut de altfel pe toate fețele și muchiile pînă la a căpăta duritatea diamantului. Ba, uneori, domnul Zane povestea și despre începuturile carierei sale de funcționar de personal în Douăștrei, cum a intrat ucenic la cazangerie la cincisprezece ani și pe urmă, dacă a fost nițel dezghețat, a urmat liceul la seral și cursul de cadre al uzinei, iar din scurta perioadă de lucrător prin secțiile de confecții metalice ale uzinei revenea adesea cu nostalgie la amănuntul că pe atunci puteai intra cu douăzeci și cinci de lei într-un restaurant și să mai ieși cine știe cînd, cu burta pusă la cale, cum scrie la carte, și avînd încă bani în buzunar, iar pe atunci chelnerul nici pomeneală să se uite s-aștepte să-l atenționezi cu bacșiș... Răbdare să fi avut să-l asculți, că-ntr-un tîrziu el revenea și la oful lui Bajnorică, din care fără doar și poate dospise intimitatea lor. Niște păcate amărîte, ofta domnu' Zane, ferindu-se totuși cu strășnicie să spună ale cui, așa cum toată viața lui se ferise, încît de mult

nu mai putea gîndi altceva decît ceea ce-și îngăduia să spună, și uite că acum abia dacă mai pot fi acoperite locurile absolvenților grupului de școli profesionale al uzinei, asta e. La Forjă sau Turnătorie, prietene Bajnorică, să zicem că m-aș zbate să găsesc ceva pentru tine la întreținere. Ți-ar conveni, aș scăpa și eu de tine, da' acolo, te rog să mă crezi, ești oricînd la dispoziția secției, și nu numai la dispoziția secției de care aparții, ci a oricărei secții din uzină. Nu mai spun că cei de la Întreținere au prioritate pe listele de detașări pe șantiere și la mine. Nu vreau ca pe urmă, cînd dăm nas în nas prin uzină, să-mi întorci spatele...

Bajnorică știe, domnu' Zane i-o repetase pînă la saturație, că io oricînd am lăsat loc de bună ziua, și iarăși că te văd băiat conștient și așezat și n-are rost să te grăbești, adică să nu ne grăbim vreau să spun, și să nu nimerești dintr-un amar în alt amar. Într-una din dimineți, Bajnorică a primit vestea că s-au ivit niște locuri, e nevoie de vreo cinci oameni la Secția Ansamble Sudate. E una dintre puținele secții din uzină unde încă se scoate salariul de bază, măcar că mai bine de jumătate din cei care lucrează acolo provin din detașați din întreaga uzină care au acceptat mutarea lor acolo ca un compromis avînd drept unică alternativă desfacerea contractului de muncă. De bună seamă că Bajnorică se interesase, trecuse prin uzină, și văzuse cu ochii lui, și pe de altă parte domnu' Zane nici nu se gîndea că are vreun rost să-i ascundă cum se lucrează în acest batalion disciplinar, unde mai ales barosul de zece kilograme știe de tine, după zece bătăi să încerci să fluieri, nu importă ce melodie, asta ca o probă de lucru pentru un as în meserie. Se-ntîmplă că unora le ies prin vîrful buzelor cîteva note oftate, deși orice om cu capacități fizice normale gîfîie ca un cîine cu mașina hingherilor vînturîndu-i pe la urechi, și nu lași barosul din mînă decît ca să iei polizorul pneumatic, Mobra, cum i se spune, din pricina jelaniei accelerate-n pante prelungi, nesfîrșite, ce iese în timpul lucrului din bebelușul acela de cincisprezece kilograme ce-l porți cu tine în hățișurile grinzilor și tronsoanelor

construcțiilor metalice și prin labirintul neîncetatei ispășiri, tîrîndu-te în genunchi și pe burtă și-n vîrful degetelor și spînzurat cu capul în jos, cînd peste tot de jur-împrejur se sudează, încît doar cu ochii închiși să stai ca să nu te prindă flama în miezul jeturilor de scîntei irupînd din polizor, ce-ți ard brațele și obrajii, iar ochelarii de protecție se îmbîcsesc după un sfert de oră de lucru, și cînd îi dai jos rămîi cu mîncărime și cearcăne pe sub carne vie, în vreme ce pudra de șpan ți se strecoară pe sub gulerul salopetei și pe spinare și pe piept către toate găurile trupului care absoarbe lacom, încontinuu, vreme de opt ore, toată mizeria aia...

Mai că ar fi acceptat Bajnorică oferta domnului Zane, generoasă la urma urmei, fiind vorba despre o leafă bătînd către două mii cinci sute de lei cu apoape o mie de lei, mai mult decît ia el de la porci. Dar tocmai pentru că-l are pe domnu' Zane aici, cu care de-acum se bate pe burtă, se gîndi să nu se grăbească, chiar dacă domnu' Zane și-o fi pierdut poate răbdarea, socotind că ce-o mai vrea și ăsta și ce-o mai aștepta, decît să dea damblaua peste mine și să-mi ia locu' aicea, în birou' ăsta... Ba nici că-i păsa lui Bajnorică ce-o fi în capu' lui domnu' Zane și, după bunu-i obicei, el forță nota de familiaritate.

— Mă vezi, matale, pe mine scuipîndu-mi plămînii pe baros? Nu-i păcat dă Dumnezeu s-o duc tot așa, tot bătîndu-mi joc de amărîtu' ăsta de corp, care numa' p-ăsta-l am și nimica altceva...

Pentru prima dată îl lua cu matale în loc de dumneavoastră. Bineînțeles că împrejurările o cereau, iar funcționarul de personal nici nu păru că se sinchisește. Îi lăsă pe umăr o palmă grea, paternă și fraternă, de răufăcător uns și el cu toate veninurile proletare.

— Nu, mînzule. Știu și io mai bine ca oricine ce-i aia. Oricine care a dat cît de cît cu nasu' pe-aici știe, da' uite că destui se bucură la un ban grămadă. Io am lucrat șase ani în cazangerie, și pe vremea mea încă nu se trăgea în draci, ca acuma...

Știa prea bine domnu' Zane cum e cu barosul. Poate numai de la cei care știu se întîmplă că găsești uneori atîta înțelegere și de la cei trecuți printr-o viață de mari compromisuri.

E nouă fix. Bajnorică se uitase adormit în patul camerei de gardă a Porcăriei, iar cei care-l schimbă, luați cu treburi, uitaseră să-l trezească. S-ar putea să nu-l mai prindă pe domnu' Zane. O fi plecat în turul lui prin secții.

Ba încă-i aici, în dosul biroului de placaj, cu fălcile strivite în podul palmelor. Ai zice că moțăie, cu privirea mijită, injectată. Are un cap mare, bovin, negricios și buzat, de zlătar spoitor de tingiri și meșter de cazane de aramă, și niște mîini mari, umflate, și cu unghiile neîngrijite.

— Salut, domnu' Zane. Iar muncești, dom'le ? Numai muncă și muncă și nu te mai odihnești și matale deloc...

Domnu' Zane tresări. Chiar adormise, cu ochii deschiși și cu ușa descuiată, și de cînd te-aștept, mînzule, și n-ai mai trecut pe aici...

— De trei zile n-am mai trecut.

— Dacă, îl mustră domnu' Zane. Ieri trebuia să te repezi. Nu pot ține măgăoaia-n loc pentru tine. Pentru nimeni nu pot s-o țin. Trebui' să fim pe fază permanent. De sîmbătă țin în loc trei oameni pentru Fabrica de Motoare. Acolo sigur o să-ți convină, să acționăm... Păi ce mai e ?

Bajnorică îi spuse, îi reaminti, deși era foarte sigur că domnu' Zane n-ar fi avut cum să uite de mia de lei pe care ar fi trebuit să i-o restituie pentru cafea.

— Nu am acuma să ți-o dau.

— Mi-o dai tu, la prima leafă, spuse domnu' Zane. Dacă nu cumva oi uita, mai spuse, arătîndu-se pregătit pentru o astfel de eventualitate. Atîta pagubă, s-am io stea în frunte cîte mii de lei au trecut prin burdihanu' ăsta. Plesni cu palmele abdomenul bombat, de cirotic. Îți fac formele imediat. Analizele. Ba nu mai e timp pentru analize. Le faci pe parcurs, după ce începi lucrul. Ori mai bine nu le faci deloc, ți le trec io direct în foaia de angajare. Cartea de muncă ? La sediul Agrocoop. Și-așa n-ai vechime cine știe ce, doi-trei ani. Ți-o aduci după aia, aranjez io cu cei de la arhivă, ori îți faci alta. Pleci de la porci așa, n-ai ce drepturi să pierzi...

Domnul Zane vorbea completînd de zor rubricile fișei de angajare. După ce termină, îi spuse lui Bajnorică să stea în birou pînă ce el va da o raită prin birourile personalului pentru semnături și ștampile, iar dacă-l caută cineva să-l aștepte în hol pînă la întoarcere.

La puțin timp după ce ieși din birou, pe Bajnorică, instalat pe scaunul domnului Zane, îl abordară doi adolescenți bălăiori, arși de soare, cu pletele decolorate. Îi bănuiai multe zile la rînd bătuți în creștete de un soare perpendicular. Petrecuseră, desigur, toată vara la muncile cîmpului și arătau cam somnoroși și șifonați. Dormiseră poate în tren azi-noapte, și parcă le abureau respirațiile a alcool și purtau cu un fel de dezinvoltură mimată blugi și tricouri colorate cu ABBA și Florin Piersic și pantofi cu fețe de velur și tocuri înalte. Bajnorică îi pofti curtenitor înăuntru și le atrase atenția să tragă ușa după ei, că-i curent al naibii, așa, e-n regulă, cu ce vă putem servi ?, intră el în rolul unui funcționar de personal ce îi cădea perfect.

— Aicea e pentru angajări ? întrebă unul.

— Aicea.

— Am venit și noi...

— De unde ați venit ? întrebă Bajnorică nerăbdător, plin de regretul că nu poate lungi joaca mai mult decît lipsește domnu' Zane.

— Păi io am mai lucrat aici anu' trecut. Și văru-miu a fost electrician la Slobozia, la Combinat...

— La Slobozia, punctă Bajnorică încruntîndu-se.

— Io am lucrat sudură electrică, se înfipse băiatul prinzînd curaj, încruntarea celui din fața sa spunîndu-i că acesta, desigur, se gîndește cum să facă să-i dea de lucru.

— La sudură autogenă te pricepi ? întrebă Bajnorică.

— Da. Nițel mă pricep. Mai mult la tăiat mă pricep, dacă asta am avut ocazia...

— Nu de tăiat te-am întrebat, băiete. Asta știe și fi-miu, spuse Bajnorică, inventîndu-și pe loc un fiu care are zece-doișpe

ani și pentru care n-ar mai trebui să-și facă griji în privința perspectivei unui loc unde să-și cîștige traiul, fiindcă-l va aduce aici cu el și va avea grijă de el, să crească mare și frumos, și priceput, așa cum el, Bajnorică, n-a avut ocazia... Nu tăiat autogen am întrebat, ci sudură autogenă.

— Da, de sudat, sări băiatul. Mă pricep. Într-o zi, n-am ce alege pînă găuresc cinci-șase bucate de țeavă.

— Bun. Aici e bucate de țeavă cîtă frunză și cîtă iarbă. Stai între fiare ca broasca-n apă...

Nu se-ndoia Bajnorică de buna intenție a puștiului și de energia lui. Și-n două ore ar fi fost în stare să învețe, stînd cu ochii în flacăra de oxiacetilenă pînă i-ar undui vederea în valuri verzi, numai că, ba mai bine să nu-i sperie întrebîndu-i de buletin. Ce greu ar primi ei izgonirea de la ospățul vieții de aici, ce încă îl socotesc îmbelșugat.

— Și la Slobozia, la Combinat, nu e bine?

— E... Băiatul stătu în cumpănă. Deschise gura și o închise. Și el, și văru-său păreau hotărîți să tacă pînă la capăt, și între timp să li se facă formele de angajare.

— Păi e bine, spuse Bajnorică. Chimia, se forță el, abia de-acum încolo... Mereu o să fie o pîine de mîncat.

— Da' acuma, dacă s-a pus pîinea pe cartelă, spuse celălalt, vărul, că peste tot s-a pus, numa' aicea nu, și d-aia. Ai mei lucrează la ceapeu. Mai am trei frați mai mici. Văr-miu ie opt cu toții...

— Păi bine, măi, băieți, voi veniți după pîine aici din Bărăgan, care-i mă-sa și tac-su al pîinii? Și dacă aveți părinți și frați mai mici, păi pe ei cine să-i ajute dacă nu voi, ca salariați, cu rație mai mare de pîine și ulei și zahăr?

Îi moraliza Bajnorică și se simțea excelent în această postură, deși știa prea bine că băieții plecaseră mai ales pentru a nu mai sta pe capul părinților și pentru a-și purta singuri de grijă, alungați și înstrăinați de sărăcia lucie din locurile despre care el știa că-s mă-sa și tac-su al pîinii.

Imediat cum apăru, domnu' Zane îi expedie brutal și plin de nervi pe cei doi ialomițeni.

— Nu discut! La sapă! La cules! Putrezește porumbu' necules în brazdă! Sînt sătul de-alde voi!

— Le face mai bine decît să le plîngi de milă, îi spuse pe urmă lui Bajnorică. Îi întărește, îi înrăiește, îi cîinoșește... Ăștia doi, uite-i, și mii și mii ca ei, nu pleacă ei cu una, cu două. Rămîn aici fără să-și poată găsi un rost și dau de lucru miliției pînă peste cap, cu razii pentru cei neîncadrați în cîmpul muncii, și nu mai spun spargeri și tîlhării de toată mîna, asta e, dacă noi nu-i mai putem lua, îi iau ei ori îi ia dracu'... Gata. Vezi că ți-am aranjat totu', nu-ți mai trebui' nimic, să-l pomenești pe domnu' Zane cîte zile oi avea. Mîine dimineață te prezinți la protecția muncii. Începînd cu mîine, să știi că ești pontat.

— Știu, domnu' Zane...

Peste două zile, în Fabrica de Motoare, Bajnorică avea să dea peste Mite, pe care nu-l mai văzuse de mai bine de șapte ani. Nimic nu mai era cum fusese și totuși nimic nu se schimbase, încît ei n-ar mai fi avut timp și nici n-ar mai fi avut de ce să se întrebe încotro îi duc aceste vremuri.

— Așa te duci îmbrăcat?

— Îhî. Lucrez acolo, peste stradă, îi arătă Mite pe fereastră.

— Și n-ai o salopetă mai curată? mai întrebă ea. S-o lași pe asta acasă, să ți-o spăl.

— E una mai murdară prin debara, dacă n-ai ce face... Sau mai bine lasă. Astea cer o spălare mai specială.

— Știu cum se spală.

De bună seamă că știe. El își aminti că aseară, Norica parc-a spus că-i zice, da, Norica asta îi spusese printre altele că-i strungăriță. Dar la strung e puțin altfel decît la el, unde, după două zile, printr-o salopetă nouă poate să răzbată uleiul și motorina prin tot

ce ai dedesubt, pînă la piele. Normal, la săptămînă ar trebui s-o fierbi în sodă caustică. În felul ăsta ai toca cinci-șase pe an, și cine naiba-și permite? Obligat te mărginești la dreptul de la magazia de echipament, o salopetă la doi ani și o pufoaică la trei, care ți se opresc din salariu la jumătate din prețul lor din magazin. Ei se-ngrijesc de soarta ta prin înlesnirea asta. Ei suportă cealaltă jumătate de preț. Păi de ce ți-ar da-o ei gratis? Pe moșia cui ești tu slugă aici? Cine-ți dă să mănînci și te-mbracă? Dracu-ți dă să mănînci și te-mbracă, și ți-l ții drept tată și mamă și frate, ești sînge din sîngele Lui, al celui oacheș și roșu-n obraz care vine și trece atît de aproape că nimeni nu-l vede.

Ba drept e că mulți o spală și o dată la o jumătate de an. O țin pe ei pînă devine scoarță, ca tabla unei armuri. O păstrează și după doi ani, dacă n-a apucat să putrezească pînă într-atît încît să se destrame de la sine, iar pe aia nouă, luată la jumătate de preț, o vînd.

El înoată voinicește prin mizerie și nici că-i pasă, și nici nu-l apasă, și nici nu-l interesează ce se întîmplă, știind totuși prea bine că nu e om de lume căruia să-i priască aici, atîta că te obișnuiești, e loc și pentru el, peste tot unde sînt oameni e loc de-ntors și să desfășori și să aspiri și să respiri și tot așa pînă cînd? Au trecut aproape doi ani. Pentru el, e oricum extrem de mult. icăieri, la te miri ce stăpîn oricît de bun, el n-a întîrziat atît. Mai știi, poate unde s-a nimerit aici, atît de aproape de bîrlogul lui, care nu-i al lui decît prin aceea că diseară are unde pune capul jos, dar mîine-seară nu se mai știe, pentru că el nu știe și nici nu vrea să se gîndească la mîine, iar stăpînii, da, prea des i-a schimbat, încît aproape că a ajuns să-și dea seama că-i unul și același peste tot unde s-ar duce, care ești cu el într-un război permanent, pe viață și pe moarte, și asta este una din fazele războiului, că va trebui oricum să plece și de aici, și de cînd zice să găsească altceva, nici nu prea m-am omorît căutînd, amîn, da' obligat și de la sine trebui' să vină și ziua aia.

Are mai mult de mers de la poarta Uzinei pînă la Fabrica de Motoare, decît de acasă pînă la poartă. Are de mers un kilometru prin curtea Uzinei și-i salutat și salută în stînga și-n dreapta. E plin de ei acum, la ora schimbării schimburilor. Din vedere măcar, îi știe pe toți. Zadarnic ai mai căuta o figură necunoscută. El merge de-a lungul liniei de transbordor, avînd în dreapta istmul de depozite cu gard de plasă de sîrmă, măsurat din zece-n zece metri de stîlpi din grinzi metalice susținînd pasarela podului rulant, și-n stînga halele, macadamul dintre șinele de cale ferată ieșite pe sub uși încrustat cu pămînt niciodată zvîntat, impregnat de uleiuri sorbite de clisa de noroi și zăpadă murdară presărată în fața halelor de prelucrări mecanice cu confeti de șpan, și numai drumul ăsta dus-întors și cu ce te mai învîrți prin hală muncind mănîncă trei perechi de bocanci pe an, și iarna ar fi mai greu, că vara nu arunci încălțările pînă n-au în tălpi găuri prin care să bagi deștele.

În acest ritm, poate, cît de curînd nu va mai avea timp să se gîndească la o schimbare. Trece timpul, uite-l cum vine și uite-l cum trece, e oacheș e oacheș e oacheș. Ba nici nu trece și nici nu vine, ba mai degrabă se-nvîrtește în loc, e ca roi de viespi de care nu poți scăpa dînd din mîini ca o moară beată. O schimbare doar din cer poate să pice, schimbările mari nu-s atunci cînd schimbi stăpînul, care-i tot unu' și-același, oricît te-ai da de ceasul morții. Ele pică din cer, schimbările, pică sau nu pică. Să se gîndească la bani, de pildă. Dacă ar fi foarte mulți, asta ar însemna negreșit o schimbare, și pe urmă să se gîndească pînă-i plesnește capul de unde ar putea veni bani foarte mulți. Păi, proteza de aur a Vatalei, de pildă, care cît de filotim ai fost de i-ai dat-o înapoi, milostivindu-te de ea că n-are cu ce să mănînce, acum să zici că ți-ar fi folosit dar atunci ? Naiba știe. Ba mai era și Depozitul de Vinuri cu vînzare pentru acasă, de peste drum de Sală, deasupra căruia locuia Tudora, păi ăla da. De cîte ori n-a trecut pe lîngă butoiașul ăla din vitrină, din căruța aia trasă de căluți de ipsos, și cine să fi bănuit, eh, dac-ar fi știut, și de unde naiba să fi știut... Jupînu' stătea toată ziua la masa din fund, cocoșat peste registre, cu

ochelari prinși cu sfoară și un chiștoc stins în colțul gurii. Morfolea, rumega cu patimă călîie, toată ziulica nu se mișca de-acolo, acolo i se lumina și i se întuneca, socotea însingurat în colțul lui, ca o mobilă, ca un butoi din ăla uriaș din dosul tejghelei, și netulburat de forfota din prăvălie, și nu dădeai un scuipat pe el, și veșnic în cămașa aia de culoarea biscuitului, nici curată și nici murdarăn și ochelarii aveau o lentilă crăpată și aburiți, de-ai fi zis că moțăie, dar nu, el înnegrea cu socotelile lui mii de pagini. A fost o operă de-o viață și-o viață închinată acelei opere. În magazia din fund au găsit cîteva teancuri de registre, înalte pînă-n tavan, iar tejgheaua aia lungă de cinci metri și groasă de două palme au găsit-o căptușită pe dinăuntru cu cecuri și pachete de dolari și mărci, și-n butoiașul din vitrină au găsit patruzeci de kilograme de aur.

Ba e bine acum că ea îl așteaptă, și și-a intrat în rosturi de la sine și atît de repede, foarte dispusă să-și facă de lucru cu jegurile astea de salopete. În așteptarea lui, ea o să spele sau o să gătească și o să facă puțină ordine pe-acolo. S-a și văzut căpătuită și măritată și la casa ei, în rîndu' lumii. Păi toate au asta-n cap, desigur, dacă nu cumva ea o sări peste normă. Ba deja sare, și de bună seamă că-i prea crudă ca să-și dea seama ce zace-n ea, de vreme ce tot robotește la strungul ăla. Și la pat e tot așa, îmbrăcată și dezbrăcată și mai departe, trecînd fluierînd și la pas prin orice fel de probă de foc. A fost o tîmpenie dac-ai crezut vreo secundă, c-ai luat-o de suflet, s-o crești adică, și totuși ea habar n-are, nu se prețuiește. Și ce-ai vrea să facă-n definitiv? Opt ore de ocnă zilnică sînt ocrotite prin legi și decrete. În afara lor, mai exersezi și alte pasiuni, dacă-ți dă mîna. Pedeapsa-i pedeapsă, un regim semiliber, oricum. Dacă nu-l respecți, treci pe regim de celulă.

— Pe gărduletul de fier din fața halei, Bajnorică și Buzilă au ieșit la aer și să fumeze. Bajnorică gesticulează cu fervoare, cu țigara înfiptă adînc între degete, și-i ascultat cu un soi de evlavie veselă de niște elevi în practică de la Grupul Școlar al Uzinei. Ei au halate curate și au în jur de șaisprezece ani. Unii dintre ei par să se fi hrănit cu tocătură de furaje acasă la părinții lor, încît nu le-ai da

mai mult de doisprezece ani. I-au trimis părinții lor aici să-și facă un rost, dar mai degrabă i-au trimis ca să scape cît mai repede de apăsarea grijii hranei lor. Giani Bajnorică le povestește despre o femeie cu un singur picior, care i-a făcut pe niște soldați cărămidari să-și îndeplinească și să-și depășească normele de cărămizi. Văzîndu-l pe Mite cînd acesta tocmai dă să intre în hală, îi strigă :

— Cumnate, vineri îți dau äia cinci sute de lei !

— Vineri îți dau parpalacu', cumnate, îi spune Mite, fără să se oprească.

El se grăbește. E trecut de trei. Pătrunde ca într-o pivniță. Te obișnuiești treptat cu penumbra din hală, și tot așa și cînd ieși, lumina zilei își face loc cu junghiuri în vedere. Motorul de pe bancul de rodaj îl bănuiește mai întîi după duduit, și pe urmă duduitul se destramă într-o ceață de funingine, și el vede că tava dintre tălpicele saniei pe care stă motorul e plină cu ulei. Curge din toate încheieturile motorul ăsta și lucește ca un monstru lacustru al înserării de aici, care nu se termină vreodată. Nu-i aici întuneric și nici lumină, e culoarea diavolului, nu contează. Cînd va trece în bancul de probe, motorul nu va mai curge. Nu așa de mult adică, iar asta depinde de cît de pretențios va fi recepționerul beneficiarului. Altminteri, cît curge, înseamnă că are de unde, n-a rămas încă pe uscat și nu-i în pericol de a se gripa.

Din Dorin Danciu se vede doar o bucățică din șorțul de sudor, făcut din piele de porc sub răcitorul motorului. S-a ascuns acolo să citească *Sportul.* El e un fost cîine sovietic pe care Mite l-a regăsit aici după niște ani, așa cum Bajnorică a dat peste Mite aici după niște ani. Sorțile lor călătoare uneori îi adună împreună, dar cel mai adesea îi despart și-i trimit care încotro, fiecare pe drumul lui, de unul singur, de la cap la cap, dar dacă există într-adevăr un capăt, înseamnă că acolo se vor regăsi pentru totdeauna și vor fi veșnic împreună.

— Să trăiești, Mite. Să trăiești ca morcovu'...

— Să trăiești Drăcie, ca sfecla și ca ustoroiu'. Mă duc, sînt schimbu' doi azi...

— Mai stai.

— Păi, în ce bază? Şi-i trecut de trei, şi ţi-am spus că-s schimbu' doi.

— Stai, măi, omule cînd îţi spun. Io dau de mîncare şi de băutură. Drăcie îşi dezmiardă burta, ca o femeie gravidă. Sticla e înfiptă la brîu, sub sorţul de piele pistruiat de arsuri de stropi de sudură, şi stai în baza decretului patru sute...

— Doar pentru o litră, Drăcie?! Eşti ca rîia pă om...

Lui i se spunea Drăcie din pricina dimensiunilor miniaturale şi pentru că funcţiona în ring ca instrument al diavolului. Dar şi zilele lui bune au fost numărate...

— Şi stai jos aicea, Cafane, şi frige-o pă şest, cu ochii la uşă. Tu ştii că n-am fost mereu cum sînt acuma.

Mite socoteşte că nici acuma n-o duce prea rău Drăcie. Din două-n două luni, el mai trece pe la Institutul de Cercetări Aero-Spaţiale, cum îi zice el, de unde dacă nu obţine un concediu medical cu internare, obligat face rost de program de şase ore pentru cîteva luni. Aia e, că toţi cîinii sovietici au cîte ceva la cap, mai grav sau mai neînsemnat, dar prea puţini sînt cei care au norocul să intre pe o astfel de relaţie, trainică şi veşnică, cu te miri ce Institut de Cercetări arondat unei prestigioase clinici de neuropsihiatrie. Şi mai e că Drăcie are destui ani în uzină, e foarte stabil, încît a căzut la pace cu toţi, cu trei luni de concediu medical pe an şi şase luni cu program de şase ore, şi ce se mai poate cu program de patru ore, şi leafa leafă şi are categorie măricică...

— Ba altădată puteam să dau de băut şi de mîncat la cîţi inşi, tu ştii, Cafane...

— Ştiu, Drăcie, Calipso la litră. La două sute cincizeci de mililitri, pentru două sute cincizeci de inşi, se zborşeşte Mite.

— Stai, că mai am în dulap una. Da' să ţii minte de la mine, decretează Dorin solemn: nenorocirea mea a fost c-am avut braţe prea scurte!

— Da. Asta a fost nenorocirea ta. N-ai ce-i face.

— Cînd ai brațe scurte Cafane, trebui' te ții aproape de om mereu, mereu, mereu. Ești mic și trebui' să te faci și mai mic decît ești. Să intri sub el. Să fii mereu pe pas înainte și să stai la bătaie. Să nu fugi de bătaie, să nu stai cu el la păcăleală, să nu-l lași să te plimbe cum vrea el... Litra lui Drăcie era goală.

— E trei și-un sfert, îl anunță Mite. Spune dacă mai ai ceva în dulap. Nu mă ține din producție.

— Și dădeam cel mai tare din toți de la patrușopt și cinzeșunu.

— Mă duc la bancurile de probă dacă nu te duci s-o scoți și p-ailaltă din dulap, hai...

— Da' să nu te bizuiești numaidecît p-asta. Drăcie se încruntă, se concentrează. Nu, e o mare greșeală.

— Hai du-te și adu bășicuța că plec. Și pe ce dracu' să te bizuiești dacă nu pe pumn ? Că doar despre ce dracu' discutăm aicea, despre motoare cu combustie internă ?...

— Da, Cafane, da' nu mereu...

— Ba io mereu. Mite i-arată pumnul, ridicîndu-i-l în dreptul privirii. P-ăsta dacă-l am cu mine, nu-mi mai trebui' nimic. Da, e trei și douăzeci. E goală și-asta. Du-te și scoate ce mai ai prin dulap să-ți spun io cum devine și cu pumnu'.

— Ba-n primu' rînd, norocu', măi omule.

— Ce ?

— De noroc ți-atîrnă, orișicît de bun ai fi. Da ! Odată, la Moscova, l-am pus jos de trei ori într-o repriză pe unu', Solonikov, dac-ai auzit. Ca să vezi ce-nseamnă, dacă așa l-am prins de prima dată. Și el, mare cîine sovietic și mare campion olimpic atunci. Abia se scula, că iar îl pocneam. Abia se scula, că iar ! Îl zăpăcisem definitiv. Și tot nu-i venea arbitrului să oprească, tot mai credea că-și revine, și ăsta iar a fost ghinionu' lui, arbitru'. Că l-am tocat de n-a mai fost bun de nimic p-ormă. Și ce bun fusese, nici nu-ți dai seama, era tocmai ce mi-a fost mie frică mai mult și mai mult în viața mea, un ditamai lunganu', la cinzeșunu de kile era înalt aproape cît tine, Cafane, și-o iuțeală la el de nici n-apucai să-l vezi bine cum arată că te și pocnea de douăj' de ori...

Drăcie poate fi lăsat să vorbească și doar cu el însuși, răstindu-se și cugetînd adînc și luîndu-se la rost și linștindu-se. Se simte bine singur cu amintirile lui ori naiba știe cum s-o mai simți și ăsta, nu mai e nimic din cel pe care-l știa Mite acum vreo zece ani, cînd nu părea să aibă vreo tragere pentru lucrurile despre care nu mai pridideşte acum povestind. Doar să-l amorsezi cît de cît și e-n stare să se certe de unul singur o zi întreagă.

Mite îl lasă vorbind și gesticulînd și iese din bancul de rodaj printr-un coridor luminat la capăt de un neon chior, încropit din penumbre și întuneric. Dincolo de uși, motoarele urlă și se vaită. Cît stau închise ușile masive și antifonate ale bancurilor de probă urletele și vaietele se aud slab. Te urmărește o respirație grea, duhnind a vapori de motorină, și o privire încleiată de urdori otrăvite, întreruptă de treceri grăbite în sus și-n jos. Se deschide o ușă și penumbra e înecată de duduit infernal. Infernul trepidează în pereți, iar cînd ușa se închide la loc, zgomotul mare se scurge în cimentul podelei, lăsînd loc zgomotelor mici, lipăitului sonor și frînturilor de conversației, și uite-l cum vine, uite-l, uite-l...

Meșterul Garidu îl întreabă dacă și-a aranjat să lucreze schimbul doi. Și doar îl vede aici, la ora asta și-n salopetă.

— Da' nu puteai să m-anunți și pe mine să modific formațiile în caietu' meu de tură ?

— Nu te-am găsit, meștere. Te-am căutat de-am amețit, și-n secție, și-n birou.

— M-ai căutat...

Meșterul Garidu are pe sub halat un pulover de lînă împletită, cu guler înalt, pe gît. Numai așa ceva poartă. I-o fi rămas de pe vremea cînd era motorist pe vas obiceiul acestui port, deși în sala mașinilor se cuvine mai degrabă în maiou. Ori și acolo s-o fi-vîrtit el mai mult pe lîngă miezu' problemei, pe-afară, pe punte, la aer...

— M-ai căutat pă dracu', băiete. Și fumează pipă acest scăpătat lup de mare.

— Te-am căutat, zău. Birou' era încuiat și n-am bătut, să nu te deranjez. Poate jucai table.

— Mă, cin' te-aude zice c-așa ie. Tu bagi omu-n pușcărie. Drept e că-i bine să-l bagi, pentru orice eventualitate.

El e oacheș și roșu-n obraz, uite-l, și-s moarte toate pizdele din hală după el. Dă iama prin toate sudorițele astea de optișpe-nouășpe ani, venite de la țară în Douăștrei după cîini cu covrigi, le umblă în pontaje și le umblă în chiloți, și-n rest își omoară vremea cu tablele în birou. D-aia e bine să-l bagi, pînă nu apucă să te bage el. Nu iartă nici pe mă-sa cînd e la o adică, pentru postu' ăsta de jupîn, care taie și spînzură și grațiază pe femei, curcani și damigene și tot ce s-o mai ivi.

— Jucam table, Cafanule, adică tu vrei să mă faci pă mine. Și dacă te trimit io acasă, că-i trei jumate și nu ești pă locu' de muncă ? Vocea lui albă, neutră, nu trădează pic de înverșunare. Și miroși, Cafanule, crezi că nu te-am văzut cu jigodia aia de Dorin ? Adineauri, în bancu' de rodaj, le sugeați ascunși după răcitor...

Pînă unde poa' să meargă căzătura asta de vaporean ! ? se trezește Mite instantaneu. Se scutură ca după o palmă în urma căreia îi ia foc fața. Intră în meșteru' Garidu și-l înghesuie și-l izbește de colțul de perete căzut într-un con de întuneric, cu gheara înfiptă în piepții halatului amestecat cu lîna puloverului.

— Te fac, meștere, să-nțepenesc de nu te fac ! Și scoate fiola aia dac-o ai la tine. Să suflăm, să vedem, îi strigă șoptit în ureche, fără să-i distingă trăsăturile și simțindu-i mirosul respirației precipitate, care-i spune că și el a băut. Fiola oricum n-ar fi scos-o, Mite știa, iar de-acum știe că, vrînd-nevrînd, va trebui să-și schimbe stăpînul în săptămînile sau lunile ce vor urma. Cu cît mai repede, cu atît mai bine.

Camera-i spațioasă, pustie mai degrabă, o locuință provizorie, cu mobilă puțină, în care abia de se simte căldura vetustă a unui singur trup și a unei singure respirații și aburii mîncării gătite și mîncate o bună bucată de vreme de unul și-același. Și patul de

două persoane, cu ladă pentru așternuturi, arată ca folosit de unul singur. Curg probabil ațele și paiele pe dedesubt, din hardughia asta greoaie și boșită. În colțul opus, șifonierul cu două uși și bufetul toaletei văduvit de oglindă, pe care stă televizorul cu ecranul sucit spre pat, iar în celălalt colț, un cuier-pom. Astfel de cuiere din lemn lăcuit ieftin vezi prin birouri de primării, unde-și cîștigă viața ușor, cu două paltoane și o căciulă, da' ăsta de-aici pare să aibă viața grea, gîfîind povîrnit sub purcoaie de haine de iarnă și vară, cămăși amestecate cu tricouri, pulovere și canadiene și pantaloni într-un talmeș-balmeș de talcioc, împodobit în vîrf cu o căciulă neagră din blană sintetică. Și covoru' de iută, să dai să fugi, cu romburi verzi și albastre întinse fără nici un Dumnezeu pe o țarină fumurie, despre care nu-ți dai seama dacă-i așa din pricina murdăriei sau asta-i culoarea lui originală, și tocit și subțiat, încît pare și el rechiziționat după mulți ani de serviciu în vreun birou de sfat popular comunal. Ba uite lîngă pat, abia acuma vede, o piele roșcată de țap, argăsită grosolan, păstrînd craniul cu coarnele lăsate pe spate și surîsul libidinos al unui faun îndemnîndu-te să-l calci în picioarele desculțe de cum te trezești din somn, și înfiripînd o boare de atmosferă intimă printre bucățile de perete pustiu ce-ți deșteaptă frisoane de cîmp înzăpezit. Nici un fel de tablou sau fotografie în bîrlogul ăsta al nimănui, dar văzuse-n schimb pe ușa holului niște abțibilduri, un fel de colecție de vreo treizeci de soiuri de ciuperci, o avea mania asta, căci ea văzuse abțibilduri cu ciuperci pe pereții din baie și pe frigider și pe bufetul din bucătărie. Pe unele văzuse scris mărunt cu creionul dacă sînt sau nu comestibile și ce feluri de mîncare se gătește din ele, tocăniță, escalop, ostropel, salată de ciuperci, ciuperci murate, sirop și jeleu și dulceață de ciuperci, de-ți vine pur și simplu apă-n gură pînă termini de citit toate legendele.

Și locul de baștină e trecut, de pădure, de cîmp, care apare-n livezi de pruni, de bălegar și tot soiul de bureți de stîncă și care cresc pe tot felul de pomi și la rădăcina lor și ciuperci care se

pretează la culturi intensive în grajduri și pivnițe. Chiar așa scria, că se pretează, auzi la ce se mai pot preta și ciupercile astea și pufni într-un rîs zgomotos și încărcat de obidă, împroșcînd locul acesta destăinuindu-i-se neîncetat tot mai sordid și mai neprimitor. Cuibușorul nostru, păsărică, asta-i căsuța noastră, cică, ori e idiot ori face pe prostu', nu-mi dau seama și nici nu mă interesează la urma urmei. Văzuse turme de carcalaci pe aragaz și pe bufetul din bucătărie, văzuse cîțiva rătăcind solitari și pe covorul de iută și mai văzuse prin colțurile camerei pînze de păianjen înnegrite de funingine. Să plece odată, la ce ar mai sta ?, de toate chestiile astea poți avea parte oriunde, și cît a stat la sora ei, și la cămin, unde stă acum, sînt foarte lesne de procurat, dar nu-mi dau seama cum de am reușit să mă prostesc în așa hal, de parcă mi-a luat Dumnezeu mințile, și pe urmă azi-dimineață era ca un drăcușor de zahăr ars din care ai fi tot supt, Doamne iartă-mă, bine c-a plecat, ca să pot să m-adun și să mă duc, să-l las cu necazurile lui și să mă duc la ale mele. N-au loc atîtea necazuri într-un loc așa de strîmt. Te mai apucă și mila, și cînd îi plîngi de milă unuia, parcă le-ai plînge tuturor de milă, d-aia poate că-ți vine să-i mîngîi și să-i oblojești și să-i primești pe toți în tine dacă s-ar putea, că-s ca niște copii, ca niște animale bolnave și care cer de mîncare. Da' nici chiar așa, ca tîmpita aia care lucrează pe freză în spatele ei, care cică ea dă de pomană, să aibă bărbată-su pe lumea ailaltă. Care bărbat nici nu-l are și-i de-o seamă cu Norica și frumușică cu draci pe ea de-ți vine s-o iei la palme cînd o auzi, și nu că doar ar arunca o vorbă acolo, da' chiar așa și face, dă de pomană. Ba asta să n-o zici, dacă se-ntîmplă cumva s-o faci, e de părere Norica. Mai bine-ți vezi de treaba înainte, dacă ești chiar așa de leșinată, nu c-am fost și-am făcut și-am dres și de cîte ori și ce nebunie și ce fantastic, oricui o avea, n-o avea chef s-o asculte și umple toată hala, și după toate astea, ea mereu fără pachet și fără bani de pachet la fabrică de-a ajuns de-o suflă vîntu' de cît trage de freza aia cu

burta goală, adică pentru ce? Norica se gîndește și se uită la ea cum a făcut-o fiartă acuma, cu dulceață de ciuperci și ostropel.

Să ia ceva pe ea. I se făcuse frig doar în bluza de pijama. E răcoare aici. Cînd trase de puloverul negru de pe calorifer, fu gata să răscolească un borcan cu doi hamsteri aurii ghemuiți într-un pumn de talaș. Dormeau ori hibernau, erau bolnavi sau muriseră: Or fi nemîncați. Să le dea' mama să mănînce la șobolănei, mînca-i-ar mama de șobolănei scumpi. Fărîmiță pîine în borcan și imediat ei se înviorară în jurul firmiturilor. N-ar mai fi avut mult pînă să moară de foame. Fuseseră uitați.

În bucătărie, cu bărbia turtită pe palma lipită de masă îi contempla de aproape prin geamul borcanului. Se opreau cînd și cînd din ronțăiala lor s-o privească și ei. Le tremura buza de sus și privirea lor licărea de neliniște. Scoase unul din borcan și-l mîngîie, frecîndu-și și obrazul de blană, în timp ce celălalt chițăia disperat.

E foarte aglomerată bucătăria, față de cameră, și îngustă și-i ca un depozit cu de toate, în care te strecori anevoie. Sînt băgate una în alta și lipite de pereți și frigider, și masă, și aragaz, și un bufet de veselă îngust și înalt pînă aproape de tavan, pavoazat cu benzi de aluminiu striat, mînere din bile nichelate și totul garnisit, desigur, cu ciuperci. Chiar nu-și dădea seama ce face, ce caută. Dacă într-adevăr caută ceva sau se învîrtește aiurea, nemainimerind ușa pe care intrase aseară aici, și pe urmă găsi strînsă mototol în fundul debaralei salopeta, împreună cu două tricouri de lucru, umede și atinse de verzitură de mucegai trasă din igrasia peretelui. Le lăsă să se înmoaie într-un lighean cu dero, mai tîrziu le va spăla, mîine poate.

Căutînd salopeta răscolise printr-un vraf de pantofi desperecheați și mai erau acolo și roțile unei biciclete și dădu și peste niște almanahuri și reviste vechi, pe care le luă în bucătărie să le răsfoiască în compania hamsterilor. Într-un sertar al bufetului găsi o pungă cu semințe de dovleac. Văzuse pe undeva și o tablă, probabil la așa ceva folosită, și o puse pe ochiul aragazului. Prăjea

seminţe, fuma, citea din almanahuri, timpul se depăna senin, străin de truda ceasurilor, era cald acum, şi fereastra era vătuită de un abur prin care răzbătea parcă zarva unui port de care se apropia, distingea tot mai limpede clopote de macarale şi scrîşnete de roţi pe şine şi mugete amestecate de sirene şi cînd încercă să-şi amintească i se părură prea îndepărtate şi nefolositoare toate amintirile ce vor fi fost vreodată ale ei. Era singură şi-i era bine. Era în casa unui străin, iar în aer se simtă respiraţia şi mirosul acelui străin. Îşi amintea de un piept ca de animal de povară, şi părul de pe piept creştea în smocuri rare, avînd parcă rosături de ham, iar chipul acela îi amintea de un motan negru, cam bătrîn şi cam năpîrlit, cu ochi galbeni-fosforescenţi, da, un cotoi bătrîn, dar nu pînă într-atît încît să arate din cale-afară de jigărit, şi pe urmă nu i s-a mai părut bătrîn, ci mai degrabă neîngrijit şi prost trăit, deşi nu se trezise peste noapte s-o ia la palme, cum i se întîmplase odată, în împrejurări aproape identice, înainte să vadă chestia asta în vreun film sau o carte sau să i-o povestească cineva, cînd pe ea deja o fripseseră palmele din vis aducînd-o cu picioarele pe pămînt în puterea nopţii. Azi-noapte a dormit dusă şi a avut un vis lung cu ceva de culoarea hamsterilor ăştia şi a ciupercilor din abţibilduri, erau nişte animale mari şi suple, cu blana şiroind de lumină, alergînd şi zbenguindu-se pe o pajişte.

Ieşi din bucătărie cu revistele şi almanahurile, să se întindă în pat să citească, şi atunci auzi soneria. Probabil că sună de mult, nu se aude din bucătărie, cînd stai cu uşa închisă. Sună şi bat ca apucaţii. E lumina, desigur. Cît o avea de plată, amărîtu' de el, de a stîrnit atîta disperare la uşă? Treaba lui, lasă-i să se ducă, mi-a spus, nu deschid...

A sunat de şase fără un sfert, pentru pauza de masă. A sunat de şase. A sunat de unsprezece fără un sfert, e timpul, şi pe urmă a sunat de unsprezece, ora schimbării schimburilor. Vînzoleala

celor care vin încrucișîndu-se cu cei care pleacă se răsfiră larg pe alei, învîrtoșîndu-se la porți și-n stațiile de tramvai și autobuz. Mulți sînt în salopete și grăbindu-se spre și dinspre blocurile din apropierea porții patru a uzinei, care dă în bulevardul Macaralei și spre Aleea Barajul Dunării.

Iar s-a lăsat ger. Nu se mai termină iarna, ba abia a-nceput. Dacă e apă, o să facă un duș și se va simți ca nou. Oricum, aproape nou, și n-are timp să observe că s-a mai învechit puțin și, oricum, a mai păcălit o zi. Ori ea l-a păcălit pe el, tot un drac. Ai mai păcălit un an, doi, cinci, în aceeași măsură în care și ei te-au păcălit pe tine. Ești chit, nu rămîi dator, n-ai cui cere socoteală și nimeni nu-ți cere socoteală, vei face un duș și-ți vei spăla beregata de fum și vapori de motorină cu un pahar de ceva. Cu mai multe pahare de ceva, ce-o fi, ceva mai ieftin, în orice caz. Mai sînt patru zile pînă vineri, după ce le păcălești și pe astea îți vei putea permite ceva mai scump. E o socoteală simplă și strict personală, n-o decontezi nimănui, iar gîndul ăsta îl face să se grăbească, dar poate și frigul, și oboseala, și duhoarea de motorină și funingine ce i-au intrat în oase și-n suflet îmbîcsindu-l. El va bea împotriva frigului și-a oboselii și împotriva aerului încețoșat de praf de rugină și saturat de vapori de motorină, împotriva umezelii și-a plînsului din oasele și carnea lui, dar mai mult împotriva aerului curat căruia i-a uitat mirosul și împotriva banilor care-i lipsesc și a tuturor lucrurilor după care i se pare că tînjește, și pînă la urmă bea pentru a nu se mai simți împotriva nimănui.

La fereastra lui se vede lumină. Uitase de cuibușorul nostru, păsărică, tocmai acolo sus. Cum naiba putuse să uite ? Oare nu s-a culcat ? Norica, vasăzică, și unde mai pui că s-ar putea să-l aștepte cu masa pusă și apă încălzită, dacă nu e apă caldă. N-are să mai mănînce singur, n-are să mai bea singur, n-are să mai facă duș singur, mai ales. Cel puțin pentru o vreme. Acum îți vine peste mînă să te gîndești că doar pentru o vreme. Emoția

lui de aseară și de azi-dimineață a sporit, încă sporește, acum e ca și pentru totdeauna, nu se mai termină niciodată...

Atîta zarvă de muzici pe palier și nu-i nici zi de leafă, nici sîmbătă și nici vreun sfînt mai important. În fața ușii, își dă seama că la el e balamucul ăsta, păi uite-o cum nici nu s-a instalat ca lumea și uite-o pe Norica mea cum deja a intrat în pîine... un casetofon la maxim, o jelanie guturală amestecată cu o alta, o placă unind două ofuri la fel de urgente. Ba biata Norica n-are nici o vină. Ăsta-i frățiorul nostru Costel, cu cine știe ce prieteni, scăpat din gheara Ginuței și fugit încoace. Zăbovește o vreme în fața ușii, încercînd să distingă și să recunoască voci. Nu poate distinge și recunoaște nimic prin trenule cînd oi pleca să șuieri cît oi putea s-audă și mama mea, împletindu-se ca sîrma ghimpată cu unde-i frate lîngă frate se dă lumea la o parte, unde-i unu singurel se leagă lumea de el... Nu degeaba a urmat frățiorul nostru Costel patru facultăți, știe să le potrivească pe aranjamentele astea muzicale, așa că Mite nu va fi singurel în noaptea asta și de bună seamă că nici nu va dormi și bine că-i și ea pe aici, Norica, așa a zis, intrată de-acum în familie... Cum deschide ușa, Costel sare peste el, cade pe el ca din pom, cu tot cu vestea cea mare.

— Miteluș ! A venit frățioru' nostru ! Nicușor ! A venit frățioru' nostru Nicușor ! Extazul lui Costel explodînd în zbierete se vrea pe măsura veștii.

Nicu e în bucătărie. A vrut să stea ascuns acolo și să descindă într-o apariție încă și mai năucitoare decît vestea sosirii lui, așa plănuiseră cei doi, dar Costel nu s-a putut abține. Mite n-o vede pe Norica cocoțată în vîrful patului, citind, în pantalonii de trening căruia el le simțise lipsa la lucru și numaidecît nu-l mai vede nici pe Costel, nu observă că și-a dat barba jos, doar Nicu este în ochii lui, nu s-a schimbat prea mult în anii ăștia, cinci sau șase, oricum are douăzeci și trei de ani acum, mustața i s-a îndesit și s-a închis la culoare, dar surîsul lui este același, un sclipăt amar, și mai degrabă cinic decît ironic, nu mai credeai

s-apuci, îl îngropaseși, Dumnezeule mare și bun, și ochii lui înroșiți îi recunoști, pe el numai după ochi îl știi că-i băut, nu se epuizează într-o mie și una de isterii și farofastîcuri pînă cade lat, ca frățiorul nostru Costel, nu delirează în patetisme și paroxisme morbide ca frățiorul nostru Mite, și ce faci Nae ? și bine bă și ce să și nu mai e loc în toată coșmelia asta a frățiorului nostru Mite de atîtea îmbrățișări și pupături și atîtea chiuituri și croșee trase cu sete în umeri, frățioare frățioare frățioare.

— Așa repede, frățioare ? Ultima dată la telefon ne-ai spus că întîi să obții cetățenia și să strîngi ceva bani. Și tu, așa repede, după cinci ani. Alții n-au mai apărut nici după zece...

— Încă n-am obținut cetățenia. În fine, cînd oi fi cetățean al Statelor o să-mi fie mai ușor să vin, da' nu se știe ce o să mai fie. M-am gîndit acum să fac o excursie.

Nu v-am spus la telefon, fiindcă nu eram sigur c-am să reușesc. Am cam riscat... Adică doar banii de avion. Am venit ca turist, puteam să fiu întors la aeroport...

— De ce, frățioare ?

— D-aia. Gata Am obosit, nu vă mai spun nimic...

— Auzi, frățioare, tu să nu faci tarantele cu noi, frățiorii tăi.

— Păi le știu și io p-ale mele, frățiorii mei..., spune Nicu agasat. Am văzut și am îndurat destule...

Și Costel, și Mite cad pe-același gînd și vorbă.

— Ce-ai văzut ?

— O să ne spui și nouă ce-ai văzut, decide Costel. Fiindcă noi n-o să vedem niciodată ce-ai văzut tu. Noi aicea o să ne sfîrșim nenorocirea și doar de la tine, frățioare...

— Eh, mare brînză. Dați aiurea-n fiert. Păi am stat două săptămîni în Roma după ce am plecat de aici, doar v-am trimis vederi. Am văzut Roma, ba mai mult aeroportu', și pe urmă Los Angeles direct. M-au așteptat la aeroport Florin și Nelu. Le scrisesem cînd sosesc. Am stat la ei, în Los Angeles, cîteva luni, și pe urmă ne-am certat, am plecat de la ei... Vă spun io altă dată.

— Ba nu, spune-ne acuma. De ce v-ați certat, frățioare? Murim de curioși, insistă Mite.

— D-aia... Uite că ei n-or să se mai poată întoarce niciodată în țară, în vizită. Ei au luat-o pe calea lor, iar mie, pînă una-alta, mi-a cam fost, să nu zic altfel... Nu-mi cădea bine deloc să nu mai pot să vin, să nu vă mai văd niciodată, și uite c-am reușit să vin...

— Pe ce cale au apucat-o, frățioare? îl blochează moale Mite.

Toată lumea știe pe ce cale au apucat-o Florin și Nelu. Costel îi explică frățiorului său Mite, ceea ce frățiorul său Nicușor se teme foarte să spună cu gura lui.

— Vor să le dea în gît pe bestiile astea de-aici. Strigă-n gura mare și le-arată cu degetul, le dă-n cap cu drepturile omului și-așa mai departe, pe la Europa Liberă și Vocea Americii. Frățiorul nostru, Miteluș, n-are sînge-n boașe, n-are stofă de... zi-i să-i zic.

— Patriot, zice Mite.

Pe Costel nu-l mulțumește termenul.

— Nu, că patrioții sînt ăștia de-aici, care nu-și trădează patria și dau pe brînci să n-o trădeze nimeni și își varsă sufletul ca gardieni pe la granițe și-n fabrici și case și așa mai departe. Ăștia-s patrioții. Cei ca Florin și Nelu sînt tocmai invers, trădători de patrie și disidenți, și nu mai știu cum...

Și pînă la urmă Mite și Costel au acceptat că frățiorul nostru Nicușor a venit de fapt să ne vadă, să ne povestească ce-o vrea el, cum e pe-acolo, la ce să-i împuiem capul cu lucruri care pot să-l îngreuneze pînă într-atît încît să nu se mai poată întoarce acolo...

— Și după ce am plecat de la Florin și Nelu, am umblat o vreme prin Hollywood și tot învîrtindu-mă io pe-acoloșa, pe la vilele alea ale artiștilor, nu mai puteam de cîtă fală era-n mine, pe unde-am ajuns io, dac-ar ști frățiorii mei pe unde-am ajuns io. Și mă țineam mai mult cu prune din pomi, niște prune mari și dulci, și cu portocale, era timpu' lor, livezi cît vezi cu ochii, și mai mîncam și coji de pîine, și resturi de prin lăzile de gunoi, și uneori mi se făcea și frică. Poate nu știți că pe acolo s-a omorît

Cocîrlatu ăla mic, George. Și-a tăiat vinele cînd n-a mai putut. Unii spun că frații lui ar fi fost de vină. S-au certat, da, și și-a luat lumea-n cap, de unul singur, ca și mine, după ce m-am certat cu Florin și Nelu... În sfîrșit, treaba lor, a Cocîrlaților. Io nu-i aveam acolo cu mine pe frățiorii mei. L-aveam pe Florin, pe Nelu, și nu că mi-era frică să fac ce făceau ei, mi-era frică doar că n-am să vă mai văd niciodată... Da, Cocîrlații sînt toți acolo. S-au strîns cu timpul, chemîndu-se unul pe altul... Voi, frățiorii mei, n-ați putut, v-ați codit, și pe urmă a fost din ce în ce mai greu. Cinci dintre Cocîrlați sînt în Chicago și unul în New York. Ăsta, penultimul, Tiberiu parcă-i zice, mi-a dat Florin adresa lui, da' n-am apucat să-l caut de cînd sînt în New York. Florin și Nelu au o grămadă de adrese, ale celor de-acolo și ale celor de aici, corespondează, îi pun în legătură pe unii cu alții, asta fac toată ziua, îi ține bătrînu' ăla orb, tatăl lui Florin. Și după ce am plecat de la ei am găsit de lucru pe un șantier, tot în Los Angeles, și d-aia vă spun c-am văzut și-am îndurat, și sindicatul companiei de construcții era controlat de Mafie și io tocmai acolo nimerisem, cotizam cu aproape un sfert de leafă, și totuși, pînă la urmă, am reușit să strîng bani și-sa ajung în New York. Acolo stau de mai bine de doi ani, am dus-o și mai așa, și mai așa, mi-era dor de voi... Acum lucrez într-un restaurant al unui român, la bucătărie, îmi ajung banii... Vara asta iar am reușit să strîng bani, am făcut ce-am făcut și-am luat-o spre Los Angeles și m-am împăcat cu Florin și Nelu. Aș fi stat cu ei pînă mai încoace, dar aveam nevoie de bani ca să vin să vă văd. M-am întors la New York, să strîng iar bani, ca să pot să stau aici o lună-două... Da, de lucru găsești, dacă ești dispus să faci orice, găsești și prin telefon. Deocamdată nu stau prea bine acolo unde stau, la o babă, o româncă de șaptezeci de ani care-mi ia o grămadă de chirie. Nu-i prea mare totuși față de cît mi-ar lua în altă parte. Ea e singură, nu mai are pe nimeni în țară. Îmi mai spune cîteodată că o să-mi lase casa prin testament, alteori că m-ajută cu bani cînd o fi să-mi

cumpăr și-mi găsește ea ceva mai ieftin. E crîntită, e senilă, acuma zice că face și drege pentru mine ca și pentru copilul ei, și-acum se zgîrcește și la ultimul cent și n'u-i mai intri-n voie cu nimic...

— Zici că-i bine acolo, frățioare? întrebă Mite, stînd parcă să se stingă, apăsat de-o lehamite întristată, fără leac. E mai bine decît aici? Dacă-i mai bine sau mai rău, asta vrea să știe Mite, din gura frățiorului lui, deși știe prea bine răspunsul și știe atît de bine cum e aici, încît orice comparație e neavenită. Ba nu, pentru că și acolo trăiesc oameni, și peste tot unde sînt oameni e loc de bine și de rău și loc de întors, și peste și Mite s-a gîndit dintotdeauna la asta, oricît de rău sau oricît de bine i-a fost.

— Oriunde e bine, frățiorii mei, spune Nicu. E bine, dacă-ți vezi de treabă și ești cuminte și tot așa. Adică, vreau să spun că altfel n-aș fi reușit să vin în vizită, ca turist, și cu statut de emigrant încă...

— Adică, frățioare?

— Adică să-ți vezi de treabă acolo unde ești, și acolo, și aici, și oriunde. Să nu vorbești mai mult decît trebuie, să fii ascultător, harnic și supus, așa-i printre străini, așa-i peste tot, pentru că peste tot ești printre străini. Și mai ales să taci, dacă vrei să te-ntorci pe-aici în vizită plin de fală și bani. Adică să taci despre tot ce știi și tot ce se-ntîmplă aici, ori să vorbești mai mult de bine, pentru că ei te pot auzi și acolo, și negreșit, te aud și uite că și acolo pot să-ți facă greutăți. Vedeți că Florin și Nelu n-au vrut să țină cont, ei au treburile lor, dar de venit aici n-or să mai poată... Știți că pînă să plec am primit de la ei cîteva scrisori, doar o parte din cîte au scris ei, și ei mă tot presau că trebuie neapărat să mă hotărăsc, cît o să te mai bălăcești în noroiu' ăla de-acolo și nu mai e nici o nădejde pentru neamul ăla de slugi nemernice și uite că ei au reușit să scape dacă și-au luat inima-n dinți și eu ce dracu mai aștept? Dar atunci eu așteptam, altceva n-aveam de făcut, cu miliție și securitate și comitete de oameni ai muncii, și pe urmă a trebuit s-aștept la mila tuturor bani pentru avion... Pentru cîtă chinuială am tras, frățiorii mei, am zis c-ar fi mai mare

daraua să dau cu picioru', să mă pun încă și mai rău cu ăștia de-aici, care au oameni și acolo, după cum au și-aici, pe oriunde și pe unde nu te-aștepți, e plină lumea de spurcăciuni.

— Mai povestește-ne, frățioare, cum e acolo...

— Altă dată... Acuma-s obosit, după drum, și am tot băut cu ăsta de la prînz de cînd am ajuns. Vă mai spun și altă dată ce...

— Anume ce? insistă Costel. Că doar cu el, cu dom' inginer Iisus, băuse Nicu. Ce naiba, frățioare, numai de-atîta-mi ești? Hai, spune, povestește!

Nicu se strîmbă enervat, și Costel își ia seama. Plesnește o palmă sonoră pe fruntea lui deșteaptă de elctronist-matematician-filolog-jurist, aflat pe o funcție de inginer mecanic la IMGB-ul răstignirii lui. Aaaaa, am uitat! Iartă-mă, frățioare, am uitat că tu n-ai voie să trădezi pentru că ție ți-au dat drumul să-ți vezi frățiorii. Am uitat, fi-mi-ar mușchii mei ai dracu și dom' inginer Iisus se izbește în piept cu amîndoi pumnii deodată, iscînd un zgomot dugos. Mina lui suptă de epuizare și de cîtă băutură a turnat în el azi și de necazul reînviat că încă-i aici și nu acolo de unde a venit frățiorul nostru Nicu și unde va trebui să se întoarcă singur e mai aproape ca oricînd de adevărul poreclei sale. De un minut se bate dom' inginer Iisus în pieptul de muscă tebecistă, acompaniindu-se sacadat cu fi-mi-ar mușchii mei ai dracu'. De l-ar decupla cineva, mare pomană și-ar face cruțîndu-i instalația, care din moment în moment stă să ia foc.

În sfîrșit, și-a consumat de la sine toată energia, dar tot nu se lasă, vrea altceva care să-l repună, desigur, în funcțiune.

— Mite! Frățiorii mei! Dați-mi repede un antinevralgic! Dați-mi ceva. Dați-mi ceva să mor, fi-mi-ar mușchii mei ai dracu'! Nu mai pot! Nu mai pot! Țipă scurt și gîtuit, ca o pasăre pe care-o tai. Trage de sertarele înțepenite zguduind bufetul toaletei fără oglindă, gata să-l răstoarne.

Și abia acum, Norica, cocoțată-n vîrful patului, se simte deranjată din lectura almanahurilor. De cînd apăruse Mite, ei

nu-i mai dăduse nici o atenție. Se întreținuse puțin cu musafirii după ce le dăduse drumul în casă, cînd bătuseră să spargă ușa, pînă ce ea înțelese că în nici un caz nu putea fi cel venit pentru plata curentului, și dădură năvală peste ea frățiorii lui cu niște femei după ei, care acum se retrăseseră în baie. Lunganu' ăsta slăbănog, care urlă acum și se bate cu pumnii în piept, îi făcuse chiar niște avansuri îndeajuns de directe și deplasate, ca să-i fie încă și mai antipatic văzîndu-l zbierînd, mai cu seamă că înțelesese prea bine că una dintre femei, cea gravidă, e nevastă-sa. Așa că nici n-a catadicsit să dea vreun semn c-ar interesa-o, pe ea, o străină, balamucul revederii frățiorilor ăștia, atît că slăbănogul ăsta, inginer și Iisus, răstignit mai curînd de viciu și nesimțire, o scoate pur și simplu din sărite cu urletele lui.

— Da, ce-ai, neică, ți-e rău ? Parc-ai dat în chelălăială, zău așa. Să-ți descînte dădica de boală urîtă ; boală urîtă e asta care-o ai, îl mustră Norica.

— Să-mi descînte dădica de umflătură, deveni dintr-odată Costel coerent, picnit de un acces de virilitate și tandrețe, deloc savurat de cea căreia îi era adresat.

— Hai, nu fi oaie cu șorici, că mă superi.

În vremea asta, în bucătărie, Nicu și Mite se întrețineau pentru cîteva minute cu vodcă Cristal și coniac Drobeta și trei pachete de Camel și unul de Kent desfăcute pe masă, n-am putut să aduc de-acolo decît țigări, frățioare, mergem mîine prin shop să mai luăm cîte ceva, bine,k frățioare, bine, acuma mă duc să mă spăl, bine, și tu lucrezi acum acolo ? arată frățiorul lui Mite pe fereastră și Mite dă din mînă, acolo, deocamdată, și mă duc să mă spăl și să mă schimb de hanțele astea urîte.

În baie, el dă iarăși peste o grămadă de cunoștințe vechi. Trei înghesuite pe cîte un colț de oglindă și pe o trusă cu farduri, creioane de ochi și rujuri tocmai sosite de peste ocean, însăilînd peisaje fugitive de acuarelă în oglinda aburită de respirațiile lor, în vreme ce a patra, pe closet, cu blugii în vine, tresare pentru o

clipă cînd intră Mite și el o apăsă ocrotitor pe creștet, stai, dragă, liniștită, iar una dintre cele trei chicotește, pișă-te, fă, liniștită, e Mite, e de-al nostru. Chiuveta e blocată de cele trei dosuri, și Mite își face loc la robinetele căzii, dă-te nașă mai așa, strînge-te să mă spăl, și spuma de culoarea mocirlei curge dintre palme rănind albul căzii, la ce altceva te-ai fi așteptat ?, cum au auzit au năvălit toate ca ciorile după prăduială...

În timp ce se dezbracă de salopetă lîngă cuierul-pom, lepădînd-o ca pe o piele trențuită și bună de aruncat la picioarele cuierului, și caută altceva în purcoiul de haine, Norica se căznește să-i spună ceva.

— Frații ăștia ai tăi...

— Ce-i cu ei ? Norica arată spre Costel.

— Și aschimodia asta mai e și cu nevastă-sa.

— Păi ei sînt nedespărțiți, îi explică Mite, pentru că se iubesc nemaipomenit. Și chiar doctorii le-au recomandat să fie mereu împreună. Ei vor avea un copil pe care-l așteaptă de ani și ani... Surîsul lui Mite e ostenit. El nu înțelege ce vrea Norica, iar Norica se sfiește să-i spună de-a dreptul și pînă la capăt. N-a bănuit-o pînă într-atît de sfioasă. A devenit subit, acum.

Frățiorul nostru Costel își mugește dorința cu ochii mijiți, policențiatul nostru, iar frățiorii lui hohotesc maimuțărindu-l, multiplicîndu-i poza de cretin obsedat, plin pînă la a da pe dinafară de vodcă Cristal și coniac Drobeta, iar Mite hotărăște, ca un stăpîn ce se vrea și se simte și fără doar și poate că este.

— Nu ți-o dau, dom' inginer, că ești beat. Pleacă de-aici, că ești beat, spune, părînd pe de-a-ntregul convins că ăsta-i unicul motiv pentru care nu i-o împrumută pe Norica frățiorului său.

— Hai, bă, du-te dracu' de gelosu' dracului. Al dracului gelos te-ai mai făcut și tu, îl mustră plin de lehamite Costel.

Norica a prins și ea glas și și-a intrat de la sine în rol.

— Du-te, bă, aschimodie, la furat. Acuma o chem pe nevastă-ta din baie... La care bietu dom' inginer, ce să mai zică și el ?

— Fetița mea, tu ai auzit de Rîmaru ? N-ai auzit, numaidecît ai s-auzi. Io sînt ăla, io, io, io, io le și omor și le și mîrlesc pe fetițe, le beau sîngele și le iau banii și le fac bucăți și le fac tocăniță și le halesc, haha – haha – haha, fetiță, Rîmaru știe de viața ta. Rîmaru, Rîmaru, Rîmaru, și-i dă tîrcoale Noricăi și se agită cu gesturile unui dresor amestecate cu gesturile unei sălbăticiuni dînd cu laba în tridentul dresorului, mîrîind și fornăind și stuchind, și Norica se-nvîrtește în jurul lui Mite, ținîndu-l de mijloc și ascunzîndu-se după el ca după un copac, prinsă cu totul de joc și chiuind îngrozită.

— Văleu, măicuță-văleu, tăicuță ! Săriți că mă halește Rîmaru ! Săriți săriți săriți...

Mite zbate palmele cu degetele inerte către Costel, îl alungă ca pe o piază rea, însuflețit de o aversiune famelică.

— Pleacă de-aici, Rîmarule ! Pleacă, n-auzi ? Nu ți-o dau s-o halești, pleacă pleacă pleacă...

Anunțată de zgomotul apei trase, apăru Dorina, netezindu-și blugii pe coapse. În mijlocul vînzolelii străbătute de rîsete și chiote primi un cot între omoplați și prea repede se învîrteau și-și schimbau locurile ca să aibă timp să observe cine o lovise. Încît trînti o palmă în spinare celui care i se nimeri mai la-ndemînă, lui Costel, dezechilibrîndu-l, trîntindu-l aproape la pămînt.

Dorina-i înaltă beldie și cam ciolănoasă, dar abia dacă se observă în blugii care stau strînși pe ea să plesnească. Are tenul de culoarea pîinii de secară și păr bogat, negru, albastru de negru ce este, încît ai zice că-i vopsit, dar nu, ea e brunetă originală și reușită, avînd o figură de indiancă de treabă din seria filmelor cu Winettou. Încă de pe vremea cînd Nicușor era în țară, ea își începea cariera la o tonetă cu șnițele, crenvurști, citronadă și tot felul de neamuri de prăjituri. A fost de o precocitate incredibilă. La nici șaișpe ani avea un aparat mobil pentru făcut sirop, din acela cu tuburi de oxigen, răzbătînd de una singură prin vîltoarea comerțului socialist, încît iat-o azi pe deplin formată și cu apartament

proprietate, cu trei camere, achitat integral și mobilat de la a la zet și cu bani pentru mașină, depuși pe numele maică-sii, pentru orice caz de Doamne ferește. Nu s-a măritat între timp, la ce naiba i-ar trebui, și de bună seamă că ea s-ar fi potrivit de minune cu frățiorul nostru Nicu, poate unde ea e o femeie care știe să-l facă pe ban, iar frățiorul nostru, cum îl știam noi pe atunci, era un bărbat care știa să-l toace pe ban. Ba asta-i o aiureală, despre orice bărbat sau femeie poți spune asta sau invers, că unu face și altul toacă, indiferent, dar vezi că, după atîta vreme, ei încă se vor împreună. În acest răstimp, Dorina a primit o grămadă de scrisori și vederi dintr-o mulțime de orașe, gîndește-te că doar ei și lui mama le-a trimis frățiorul nostru dolari. Mama i-a primit pe numele ei de fată, specificat lîngă celălalt nume, ca o măsură de precauție inutilă, pe care el și-a luat-o pentru fi sigur că nu se atinge altcineva de bani, așa că poate s-au cam căit cei la care s-a milogit frățiorul nostru pentru bani de avion.

Pe urmă apăru și Gina, care repetă gestul Dorinei, netezindu-și sarafanul, împletit din fir gros de lînă mov, pe șolduri.

— E din fondu', plastic, îhîm..

Bineînțeles că pe Dorina o interesează, pe ea mereu o interesează chestiile astea, și niciodată din pură curiozitate. Colecționează a naibii Dorina, cumpără și lucruri pe care dacă le poartă o dată, și apoi zac acolo-n garderoba ei ca de teatru național, păi dacă nici ea, atuncea cine?

— Decît că asta-i unicat, îi arată Gina, întorcînd poala pe dos și dezgolindu-și pulpele scheletice îmbrăcate în dres fumuriu. Două mii patru sute. Dai un ban, da-i lînă-lînă, toarsă pe fus și croșetată de mînă. Cizmele, da, cizmele-s tot de-acolo.

Vezi că Dorina-i chiar pornită, frățioare, e chiar caz de Doamne ferește să n-aibă și ea ce au altele. Ba cizmulițele-s făcute la un centru de comandă, numai acolo-și lucrează Gina și se-nvîrtește și-și lasă admirați carîmbii supli, ca niște gîturi de sticlă blindajul din catarame ca rupte din alămuri și pintenii nedesăvîrșiți, niște

avortoni de pinteni. Ea se expune pe-ndelete și ademenitor, într-o exhibiție arogantă, fiindcă ea și Dorina prea rar au ocazia. E o ocazie rară venirea frățiorului nostru Nicușor, ce îi va aduna de bună seamă aici pe mulți care nu s-au mai văzut cine știe de cînd. Gina și Dorina sînt din nou în familie, cît de cît cumnate, vezi, dar nimeni nu poate uita, și cu atît mai puțin ele, că, pînă s-ajungă la frățiorul nostru Nicușor, Dorina i-a primejduit căsnicia cumnată-si. E o poveste veche însă cea dintre Dorina și frățiorul nostru Costel, și de altfel nici atunci nu și-a prea făcut sînge rău Gina, cică la ce s-ar fi potrivit ea, la ce s-ar fi coborît la una ca aia, o vînzătoare de crenvurști, care ea, desigur, o doamnă și-o doamnă profesoară de istorie, e drept că arătînd acum ofilită cam de timpuriu, violacee și încercănată și cu un zîmbet căznit și plin de riduri. Ea a dus-o multă vreme între avorturi spontane cine mai știe cîte și tratamente pentru menținerea sarcinii și acuma uite-o din nou străduindu-se.

— Acum au folosit un procedeu de ultimă oră, dragă, uterul, mă-nțelegi, m-au cusut.

Dorina nu știe, habar n-are, n-a auzit în viața ei de așa ceva...

— Cum adică, scuză-mă, te-au cusut ca pe-o gură de sac ?...

Nici că se simte atinsă Gina de grosolănia acestei vînzătoare de crenvurști.

— Mi-a spus medicul că nouăzeci la sută din cazuri reușesc.

— Cum naiba ? De ce reușesc ? Se vede că Dorinei i-ar părea foarte rău să reușească.

— Nu-mi prea dau seama și nici medicul n-a fost în stare să-mi explice. Oricum, e sigur că nu mai scapi nimic, și cică se previne orice contact pe timpul sarcinii. Ceea ce la mine bineînțeles că nu e cazu', după cît mi-am dorit și m-am chinuit...

— Și bietu' Costel..., cade Dorina pe gînduri, și o drege cum că Costel în sfîrșit va avea ce și-a dorit toată viața, va avea cine să-i zică tata, tocmai cînd vin dinbaie nașa Mioara care l-a botezat pe Nicușor și Laura, o vecină din cartierul copilăriei lor,

care nici pe asta Mite și Costel n-au mai văzut-o de amar de vreme și chiar nu-și dau seama la ce-o mai fi venit și asta pe aici, pentru ca într-un tîrziu să-și amintească, ultima dată au văzut-o cînd l-au petrecut pe frățiorul lor la aeroport ca pe ultimul drum, iar astăzi oricine-i așteptat și binevenit, cu atît mai mult că-i aproape miezul nopții, și uite-o pe nașa Mioara, frățioare, la puțin peste patruzeci, e mai proaspătă și mai drăcoasă decît Ginuța frățiorului nostru la puțin peste treizeci, ba nu chiar atît de puțin, sînt doar ani de cînd ei s-au luat, Mite și Nicu erau copii, Dorina tocmai se ridicase și ea, o copilă de să-ți fi bătut copiii cu coji de pîine uscată în fața tribunalului. Doar nașa nu s-a schimbat prea mult, fiind casnică și dedicîndu-se celor trei copii și soțului-șef de centru la ICRAL, care ăsta, frățioare, muncește și el pînă cade lat, și nașa blondă aurie și-mbujorată, de-ai mușca din ea ca dintr-un măr, și veșnic întoarsă cu fața către dogoarea sîngelui, toată lumea știe ce-i mai devorează pe bărbați, i s-a dus vestea, ca pe nimic îi digeră și-i asimilează și uită-te la ea cît îi priește, de-i și de mirare cum de nu dă de necaz cu șefu' ei de centru de ICRAL ori cu vreun ispitit să golească o casă de șef de centru de ICRAL de hăinăraie de piele și casetofoane, nu că te-ai bucura, frățioare, ba tocmai că ți-ar părea rău, dar are niște preferințe de-ți stă mintea-n loc, adolescenți și necunoscuți, și îndeobște nu ține cont de nici un fel de preferințe, îi ia pur și simplu de mînă și-i bagă în casă, de-a valma și fără nici un discernămînt, și mai are prostul obicei că numai ce te faci că-i dai apă la moară și-ncepe să-ți povestească de-a fir-a-păr, fără nici un fel de fereală, și copiii nașei sînt de-acum măricei, da' știi Ginuțo cum le fac io instructaju' și nici nu poate fi vorba, de la ei n-are nimeni cum să afle ce se-ntîmplă-n casă cît e tac-su la servici și io sînt mama voastră și din mîna mea mîncați și eu vă fac mari și tot așa, și de Laura ce să mai zici cum ascultă ea cu gura întredeschisă, sorbind vorbele nașei cu lăcomie, încît îți vine să crezi că nu-i vorbă-n vînt ce se bîrfește despre ea, anume că-i fată mare la douăzeci și-atîția de

ani cîți trebui' să aibă acum, care ea nici nu s-a sinchisit să dezmintă vreodată, însă acum e vorba de postul ei de secretară, recent dobîndit, la Institutul de Cercetări Subacvatice, ce naiba o mai și aia, ba uite că este, iar ea l-a obținut prin multiple intervenții și mișcări de piese grele, în urma absolvirii unui curs de secretariat și dactilografie de casă de cultură, și detronînd o absolventă de Drept, care să-și facă meseria învățată pe cheltuiala statului, de vreme ce-s posturi de juriști cacălău la ceapeuri, și după toate astea Laura nu numai că nu dezminte bîrfele ce colcăie în jurul ei, dar își poartă fetia cu un soi de trufie țărănească, la fel cum își poartă și părul lung pînă la șolduri, despletit acum și risipit pe spate într-o manieră naturistă, potrivindu-se anevoie cu figura ei palidă și umbrită de o acnee ce pare îngrijită și combătută cu ardoare, încît ai zice, frățioare, că nu-i mare lucru de această palidă figură și de acest trup bănuit sfrijit mai degrabă sub rochia largă, care nu ți-ar trezi mai mult decît curiozitatea unei fantastice deflorări, și mai știi de n-o fi și asta o păcăleală, care păcăleală oricum ar merita, frățioare...

Norica a pus la fiert a treia oală de cafea și al cincilea ibric de vodcă, zahărul e pe masă, pe care masă ?, adică pe lada divanului, aia-i masa, da' e bine c-avem mult spațiu aici și uite că abia încăpem, da, e și vodcă, crudă cum se găsește, nu toți obișnuiesc fiartă și cu zahăr, e o sticlă acolo sub cuier, nu mai e, e goală, nu-i nimic parcă mai e ceva prin frigider, iar de o vreme a amuțit și muzica și nimeni nu simte nevoia să întoarcă pe cealaltă față caseta, rumoarea-i ca o spuză pe care picuri alcool, nașa Mioara o ciupește pe Norica de obraz, ce nevastă drăguță și-a luat Dimitrie al nostru, la care frățiorul nostru Mite nu mai poate de mîndru și fericit, da' și beșnița asta de nașă ce tot îi trage cu drăguță, cînd Norica-i frumoasă, frumoasă frumoasă cu draci pă ea și farjedă, cu mai bine de zece ani mai mică decît frățiorul nostru Mite, da' Nicușor, se trezește nașa Mioara, Nicușor, tu nu ?, păi să ne fi adus și nouă o americancă d-alea

ca-n Dallasu' ăla, că mereu îi spuneam lu' maică-ta, sărmana, cînd te jelea de 'ce-am că orbește, uite, p-acoloșa-i Nicușor al nostru, și ea că nu și nu, că te vrea lîngă fusta ei, phhhhhh, da' tare grețoasă-i nefiartă și fără zahăr, nu știu cum oți putea să băgați în voi prăpădenia asta, d-aia zic.

Nașa Mioara zice multe și dintr-o mulțime de domenii. Sare direct la alt of al ei, făcînd-o pe Gina să se cutremure de rîs pînă într-atît încît bagă alarmă și-n bărbatu-său, și-n frățiorii lui, să nu care cumva să se-ntîmple altă nenorocire, ba nu, că acuma-s cusută, nu mai are practic pe unde să scape, și nașa Mioara că ea-n primu' rînd și 'nainte de toate suferă de insomnie, Ginuțo, adică mă trage la somn zi și noapte continuu, oricîte cafele aș bea și fără cafea-s ca și bolnavă și dacă n-ar fi copiii nu m-aș da jos din pat toată ziua, pînă vine-al meu de la lucru. Ba poate că tot un drac sînt amîndouă, insomnia, somnolența, însă nașa o spune pe un ton expert, încît Gina nici nu catadicsește s-o edifice, atîta că părerea ei de nespecialistă e că din cauza abuzului de orgasme întîmpină nașa astfel de stări, adică să nu mai abuzez, Ginuța, asta vrei să spui, da' tu nu te gîndești că ele, nenorocitele, ele abuzează de mine... și din nou soneria și numaidecît nu va mai fi loc nici pe jos în coșmelia frățiorului nostru Mite, patul e ocupat complet și fum să-l fasonezi cu drujba, grinzi și scînduri de fum, frățioare, căci în noaptea asta nimeni nu fumează din țigările proprii, țigări sînt din belșug, însă de mîine, da, deja e mîine, copii ai fumului, e trei noaptea, e încă ieftin, nici la miliție n-a închis, care acolo închide cel mai devreme, pentru inventar și primit marfă, hahaha, mai rîdem, mai facem pă deștepții, mai o punem și noi cum ne pricepem mai bine, și uite-i cum apar în șir niște foști tovarăși de-ai lui Nicușor, sînt cinci sau opt sau mai mulți, și la ora asta, desigur, la orice oră și oricine și oricîți sînt așteptați și bineveniți și cînd n-o mai fi loc aicea, ne întindem pe palier, și mai lasă ușa aia deschisă, că-i prea frig ca să deschidem geamurile.

Ei sînt băieți de oraș, dintr-o primă generație de fabricanți bacalaureați sau absolvenți de zece clase obligatorii, o generație ivită-n crepusculul unei penultime generații de precupeți neprecupețind în neștire și-n uitare de sine, precedînd cine mai știe cîte generații îndelung rodate și versate întru neprecupețire și halal de soarta copiilor copiilor copiilor noștri, pentru care ne vărsăm sufletul pe strunguri și tractoare, și halul și de soarta noastră, pe care de bună seamă că ne-o merităm, și totuși ei, cei de aici, arată cu totul rupți de această punere la cale, nimeni și nimic nu va rezista, după ce au întors pe toate fețele toate obscuritățile sexului și încă nu li s-a veștejit pasiunea pentru sporturi bărbătești și încă au un fizic admirabil, întreținut și de îndeletenicirea de fabricanți la care au fost siliți, dar pe care au adoptat-o ușor, din mers, așa cum părinții lor au lăsat din mers coasa și sapa pentru barosul din cazangerie și timona strungului, și astfel au rămas ei reduși la o comunicare frustă și neverosimil de directă și debordînd de flegmă golănească, parcă iviți din altă lume decît cea în care trăiesc și pe care de bună seamă că numai ei vor fi în stare s-o schimbe, n-ai cum să nu presimți asta văzîndu-i căutîndu-și loc pe jos și prin pat și pe bufetul toaletei și pe televizorul folosit drept scaun, legănîndu-și torsurile de trăgători la galere, toți, chiar și cei nedăruiți de natură, cei foarte scunzi, și de altfel nu-i nici unul prea înalt, deși, desigur, și aici, și peste tot cresc oameni înalți și frumoși, însă uite că aici sînt mai mult scunzi și negricioși și învîrtoșați în sine, și răsuciți, și noduroși, o rasă făcută să țină la tăvăleală și să nu prea crîcnească, mulțumindu-se cu puținul moștenit prin praf de brazdă și fum de tractor și fum de hală de fabrică. Ei au depuse cereri de emigrare mai vechi și mai noi și sînt în diferite faze de perfectare a formelor pentru obținerea pașaportului. Vicențiu Popa, fost cîine sovietic din generația lui Dimitrie Cafanu, pe care acesta nu l-a mai văzut de amar de vreme, are mai bine de zece ani de cînd încearcă să ajungă în State și are la activ trei tentative de trecere frauduloasă

a graniței. Săptămîna aceasta lui îi vor ieși în sfîrșit pașapoartele, va pleca împreună cu nevastă-sa și cei doi copii, așa că Nicușor îl va avea tovarăș de drum la întoarcere, iar acolo va fi cel dintîi care-i va îndruma viața pe pămîntul tuturor făgăduințelor, Vicențiu îl întreabă pe Nicu pentru ce dată are bilet de întoarcere, ca să-și cumpere și el pentru aceeași dată și același avion și pe urmă Vicențiu întreabă de Jidanu, despre care a auzit că-i în Los Angeles, nu, nu mi-a scris, ăla nu mai scrie la nimeni acuma, a ajuns prea mare, am auzit că-i merge foarte bine, la Europa Liberă am auzit, l-a bătut pe însuși marele, pe fostul campion Jorj Fo, da, Valentin are reședința în Los Angeles, acuma el are o companie de taximetre, și pe urmă cineva zice că Jidanu a făcut mare prostie că a plecat de aici, s-a dus să-l bată pe negroteiul ăla cînd deja ăla ajunsese ciuca bătăilor la toți pe-acolo, deja era pe butuci campionul-murătură, și pe urmă Jidanu n-ar mai fi avut ce face, în vreme ce aicea ar fi fost boier, nu-i stătea nimeni în față, ar fi mîncat o pîine albă pînă la adînci bătrînețuri, să-l ia dracu', ce-o fi fost în capu' lui ?, așa-i cînd i se urcă omului la cap de prea mult bine, da' bineînțeles, pîinea aia albă, nu oricine se mulțumește numaidecît cu ea, chiar dacă prea puțini au parte de ea, mai se găsește și cîte unu' care, da, cîte unu' care.

Noaptea continuă să se depene-n van în coșmelia frățiorului nostru Mite și toți picotesc și nimănui nu-i e somn. Unii au plecat cu primele tramvaie ieșite din depouri. Femeile nu vor să plece fără bărbați, bărbații lor legitimi sau concubini sau viitori iubiți de nădejde sau nici măcar atît, pentru că-i un ceas nesfîrșit, cînd unei femei singure i-ar sta încă și mai rău decît unei femei bete, frățioare, și prea trează nu-i nici una. Nașa Mioara s-a aninat ca un medalion cap Nefertiti de grumazul vînjos al unui ucenic blonziu și coșuros, care trage cu sete din țigară, adunîndu-și gîndurile și dezmeticindu-se împăciuitor nevoie mare și deopotrivă aferat, ei lasă bubulino că ne descurcăm noi în fun fel, e imposibil să nu găsim undeva, da-n orice caz ți-am spus că la mine nu se

poate, că Mariana mea e schimbu' trei și uite-o acuma vine, da' dacă zici c-ai ceva pă matale, o sută barem, ne primește și-n ghereta paznicului din fața ceceului, hă-hă-hă... Păi de ce nu s-a dus jupînu' la muncă la ora asta, ah, da, zici c-a intrat în concediu, înțepeneala dracului, tocmai acum se găsi și ăsta cu concediu' lui, și-n vremea asta Gina îl zorește pe Costel, ea trebuie să fie la școală la prima oră, chiar dacă-i vacanță, nu-i de capu' ei, cu atît mai mult cu cît frățiorul nostru Costel pare să se fi dezmeticit tot turnînd neîncetat în el vodcă peste coniac, hotărît parcă să recupereze și să se răzbune pe austeritatea studenției lui și pe lungii ani de așteptare a unui moștenitor, reușind astfel să redevină din ce în ce mai rezervat și mai cumpătat în vorbă și gesturi, curtenitor cu Gina și un soț model, imediat, mami, imediat mă duc să fac rost de un taxi, doar să termin cafeaua asta și imediat, și adineauri parcă a dispărut și Laura, intimidată poate de Dorina, că pentru ce altceva venise ea decît pentru fericita împrejurare în virtutea căreia s-a păstrat pentru defloratorul ei legal și de drept, ce o va fi luat s-o ducă s-o deflioreze pe pămîntul făgăduințelor lui și-ale tuturor de aici, deși cu cîteva ceasuri în urmă nimeni n-a mai crezut așa ceva, după ce o fi pus la cale prin baie și pe holul palierului cu unul dintre cei șase, șapte veniți mai apoi, pe care tot de pe vremea copilăriei ei prin cartier nu-l mai văzuse, încît se vede că-i o aiureală sfruntată toată povestea aia țesută-n jurul ei, frățioare, ba ucenicul nașei zice cum că a văzut cu ochii lui cel puțin trei cazuri asemănătoare, în vreme ce nașa-l urmărește topită și lipită toată de el, ascultîndu-l cum a dat peste una care l-a sucit și l-a-nvîrtit și l-a frecat, ca pînă la urmă să nu-l lase decît în găurile unde nu s-ar compromite, pentru a rămîne întreagă-nevinovată pentru cine ar fi să se procopsească cu așa o poamă perversă, iar Dorina a redevenit sufletista dintotdeauna, de pînă să plece frățiorul nostru Nicușor, cînd el îi cerea treizeci de lei pentru o tunsoare plastică și șase lei de o bere, pînă ce ea termină de pus în ordine gestiunea și închide

prăvălia, și-l hrănea pe atunci cu șnițele și pui pane, și bani de avion nu i-a dat pentru că aș muri să te pierd și să și plătesc cu banii mei pentru asta, și cîtă sfîșiere și cîtă disperare și cîte lacrimi și acum uite-i din nou împreună după atîta așteptare chinuită, doar noi doi, Nicușor, pe mama am trimis-o la bărbată-su, la gagică-su, i-am spus să n-o mai văd în astea două luni cît stai în țară, apartamentu' nostru e liber și hai să mergem să ne culcăm și să-ți frec un nes cu frișcă, mai știi, cum îți plăcea ție cînd...

Lumina mijindă îi ademenește pe toți afară, ca prevestirea altei nopți, în care nimeni nu vrea să intre singur. Plini de spaimă și speranță, ei se risipesc și se caută. Norica e la ea acasă și a adormit ghemuită pe un colț de pat. Mite cumpănește atent că nici azi ea nu s-a dus la lucru și că s-a cam învățat cu nărav, în sfîrșit acceptă că el n-ar fi lăsat-o la lucru nici azi, și uite că Nicușor și Dorina au rămas ultimii și se pregătesc să plece. Atunci se auzi din nou soneria. Trezește-te, Mite, să-ți primești musafirii. Soneria e ca un ceas deșteptător la ora asta. E mama lui Florin din Los Angeles. Ea îl albește de pupături pe frățiorul nostru Nicușor și se străduiește din răsputeri să nu izbucnească în hohote de plîns, stinse în horcăituri peste tăcerea căzută subit. Părul ei e cărunt și ca o fumigație gălbejită reflectînd această dimineață de cenușă și sudoare dospită Chipul ei livid mocnește prin roșeața ochilor, prin sărătura lacrimilor pe care le șterge cu dosul palmei și-și suflă nasul și întreabă de data cînd se întoarce frățiorul nostru. Va merge și ea cu Nicu, să-l vadă pe Florin, i-a făcut chemare, în vizită doar va merge și doar să-l vadă, nu vrea să rămînă acolo cu el și cel care încă-i e soț. Are pensia ei aici pentru care a muncit o viață și la care nici nu mai trăgea speranță. După ce i-au plecat și bărbatul, și copilul, a zăcut de-a zis că moare, da' uite c-a ținut-o Dumnezeu. Mama lui Florin lălăie și se zbuciumă în jelania ei dezlînată, clipocește sîngele ei de vrăjitoare ursărească trăgînd de sforile sorții pînă se încurcă în plasa lor cu spaimă și blestem și văicăreală și îngrijorare, nu vrea să-și piardă pensia ei de filatoare, mare-mică, atît cît e, a muncit o viață pentru pensia asta, chiar

dacă Florin și taică-su i-au trimis bani și pachet, au chemat o în vizită, nu s-a dus pînă acum fiindcă nu ieșise încă la pensie, nu putea să plece să-și lase serviciu, dar acum și iarăși și iarăși că să plece doar să-l vadă, și nicidecum să rămînă acolo și să-și piardă pensia ei și rostu' ei aici, scormonindu-și neîncetat ispita dureroasă a rosturilor ei acolo și aici.

Florin are mai mulți ani acolo decît Nicușor și e cetățean al Statelor, frățioare, și ți-am spus de ce n-a putut veni în vizită, nici el și nici taică-su. O cheamă pe bătrînă acolo și vor s-o țină cu ei și uite că ea nu vrea.

Ar putea să rămînă aici Nicu și Dorina, să doarmă puțin la frățiorul nostru Mite. Au dormit aici și cîte zece inși, știi, Nicușor, de-a latul patului și pe jos, de revelionul ăla, cu două luni pînă să pleci. Nu, hotărăște Nicu, trebuie să trecem și pe la bătrîni, pînă ajungem acasă, cafeaua asta și gata. Mite și Nicu stabilesc pentru a doua zi la părinți, la Dorina sau iar aici sau în altă parte, s-o continue de unde o lasă acum. Două luni de acum încolo ei tot așa o vor duce, cu petreceri cu lume multă și plimbări prin oraș după cumpărături, împotrivindu-se timpului năvălind spre ziua despărțirii.

Nicu caută printre hainele din cuierul-pom după cojoc și geantă. Geanta lui de voiaj e mai mică decît aceea din pînză de cort cu care a plecat cînd avea nouăsprezece ani și e din piele adevărată, lăcuită și atît de strălucitoare, încît pare din scai sau vinilin. Mai e o sticlă de o jumătate de litru de vodcă înăuntru. Au uitat-o acolo. Aseară, geanta a fost plină cu sticle de vodcă și coniac, burdușită, încît cartușele de țigări n-au mai avut loc în ea și a trebuit să le ducă în mînă. Într-un buzunar lateral sînt trei mii de dolari, banii rămași din banii strînși pentru această vizită, după ce a cumpărat biletele de avion dus-întors, iar Nicușor mai scoate din geantă și numără un sul de bancnote de

o sută de lei. Sînt douăzeci și cinci. Atît i-a rămas după ce a vîndut douăzeci de pixuri cu ceasuri electronice, imediat ce a ieșit din aeroport și după ce a cumpărat sticlele de vodcă și coniac. În cele două luni petrecute cu ai lui, Nicu va cumpăra din shop pentru a face cadouri și pentru a vinde, pentru a avea de cheltuială aici. El n-a venit cu mașina de acolo și nici nu s-a ambiționat să închirieze o limuzină cu număr de New York sau Los Angeles, să mă dau grandoman, mare brînză, însă oricum, de-a lungul acestor două luni a circulat numai cu taxiul prin oraș și a fost cu taxiul și la Predeal cu Dorina, plătind drumul dus-întors, fiindcă șoferul n-a găsit client la întoarcere, iar cînd s-au întors după o săptămînă cu un taxi din Predeal, au plătit tot dus-întors. Relațiile dintre el și bătrînul Cafanu reveniseră de mult la normal, și, oricum, nu mai putea fi vorba ca acesta să-și mai facă griji pentru Lada lui, că ar mai avea cum să-l tenteze pe Nicușor. Nicușor venea dintr-o lume pe care parcă se străduia s-o mute aici, cinînd cu ai lui și cu Dorina în fiecare seară la alt restaurant și frecventînd piscina Intercontinentalului, fiindcă era în vacanță frățiorul nostru Nicușor și pentru el timpul se urnea destul de anevoie. Cînd s-a întors la rostul lui de acolo, a fost petrecut tot cu lacrimi, ca la plecarea dintîi, și la fel ca atunci, el nu s-a molipsit de lacrimile acelea, ci doar a spus că și-ar fi dorit să-i aibă acolo, cu el, pe ei toți și pe urmă că a cheltuit ceva în aceste două luni, dar nu contează, odată ajuns acolo se va pune din nou pe muncă și numaidecît se va reface, și de revelion ori la vara viitoare va veni din nou să-i vadă...

La începutul lui martie, după o săptămînă de dezgheț timpuriu, pămîntul și asfaltul prinseseră să se zvînte. Creșteau și scădeau zilele prin cețuri subțiri, irizate de fumigații violete gonind gerul de pe drumurile noastre cele de toate zilele. Era plăcut, dar va fi așa pînă se va înstăpîni definitiv boleșnița arșiței și-a prafului.

Mite trecuse într-adevăr pe aici în urmă cu mulți ani, într-o dimineață senină de februarie, să-l petreacă pe frățiorul Nicușor, dar de atunci n-a mai avut ocazia. Abia dacă mai recunoștea pista de beton plantată în zare cu șirurile discontinue ale panourilor parazăpezilor, aprinsă pieziș de un cer albastru-apos, gheruit de torsuri lungi de fum și zumzet urias de motor de avion. Era poate același avion București-Roma-Los Angeles, scrijelind o buclă mare pe cenușiul pistei și decolînd către clipa atît de mult amînată, sosită și pierită. Nicu, Vicențiu cu ai lui și mama lui Florin vor merge direct în California, la Florin și Nelu și la bătrînul orb. Aceștia abia îi așteaptă cu vești din țară. Ei îl vor ajuta pe Vicențiu și îi vor plăti drumul lui Nicu la New York, după ce va petrece la ei cîteva săptămîni.

Cerul avea poate culoarea pierderii, iar ei păreau să se țină unii de alții printr-o legănare împietrită a pierderii pămîntului de sub picioare, privind către fumul invizibil al avionului care dispăruse. Doamna profesoară Aura Cafanu e plînsă și asudată și părul vopsit cărămiziu i-a încărunțit la rădăcină. N-a mai avut timp să se coafeze și să se vopsească, cît a stat aici fiul ei cel mic. Soțul ei, pleșuv și complet alb, zgribulit și înfrigurat parcă, și-a pierdut dintr-odată toată prestanța și siguranța. Costumul lui gri, potrivit de deschis, ca de primăvară timpurie și cu vreme schimbătoare, stă boțit pe el, și figura de leu al atîtor manevre oculte și pline de pericole la cel mai înalt nivel s-a boțit cenușiu, dezvăluindu-l dintr-odată un slujbaș rătăcit într-o perpetuă umilire și măcinat de mizerii de toată mîna, băbit și năclăit și adunat într-un ambalaj de protocol ieftin. Și totuși, în drum spre Lada sa combi din parcarea aeroportului, el își revine. Redevine numaidecît omul care organizează și hotărăște. Costel și Gina, Mite și Norica vor merge cu el și cu mama, cu mașina. Puțin înghesuiți, au loc. Îi va lăsa pe fiecare acasă. Se circulă greu cu itebeul la ora asta tocmai pînă-n celălalt capăt al orașului. Mite îi spune că el și Norica merg doar pînă-n capul Herăstrăului. Să-i lase acolo.

— Te duci la lucru, domnule. La ce oră intri? Ai zis că lucrezi schimbul doi.

Bătrînul e așa cum Mite îl știe dintotdeauna, ai zice că imbecil, dacă nu l-ai ști cît e de meschin, iar uneori pare pur și simplu nebun, și uite-l cum nu știe la ce oră intră fiul lui cînd lucrează schimbul doi. Întreabă, pur și simplu, pentru că nu știe. Ba nu vrea să țină minte, ori de cît ori i-ai spune. Nu-i mare lucru, Mite, să știi ce vrea el de fapt, ce a vrut dintotdeauna. Să-ți vezi de treabă, să ai banu' tău, să nu care cumva să tînjești la al lui. Mite are aproape treizeci de ani și de pe la vreo șaptesprezece a fost tot pe sufletul lui Grigore Cafanu în această privință. Ba au fost destule perioade cînd a fost ca și dispărut pentru tatăl său, la fel ca frățiorul nostru Nicușor, și totuși uite că domnului subsubministru nu i-a trecut deloc spaima că într-o bună zi derbedeul ăsta mijlociu s-ar întîmpla să-i cadă-n spinare. Derbedeul tace, ostentativ, sau pur și simplu ca un refuz; dintotdeauna s-a ținut departe de acest străin care-i este tată. El este cel care Mite n-ar vrea să fie, și pe măsură ce se apropie de un liman necunoscut și teribil, și pe măsură ce se aseamănă tot mai mult cu el, tînjește după o explozie care să spulbere cele două ființe inexorabil suprapunîndu-se într-una singură. El piere și tu devii el, zadarnic te-ai apăra tăcînd...

— La două jumate zici că...

N-ai unde fugi tăcînd, spre care pămînt al făgăduințelor deșarte să scapi de tine, care ești carne din carnea lui și ești chiar el.

— La trei, tătic. De vreo doi ani intru tot la ora asta. La fiecare trei săptămîni, o săptămînă din trei, numai la ora asta și de vreo doi ani mă întrebi și-ți spun că la trei.

— E bătrîn și el, Miteluș, aplanează doamna profesoară Aura. Noi de-acum sîntem cicălitori curioși, uităm... Așa sînt bătrînii. Oftează și oftatul e plin de copiii ei mici, de bătrînețe, de copiii ei mari, Constantin, Dimitrie, Nicolae, și-i plin de timpul care-i al tuturor celor ce sînt și dintr-odată în afara tuturor acestora, care nu-l pot grăbi, întîrzia sau ține în loc.

— Chiar dacă intri, la trei tot n-ai timp. E unu fără un sfert. Te duci în Herăstrău, te mai întinzi, vă mai întindeți la o bere sau mai știu eu ce, și pînă ajungeți în Balta Albă...

— Ajungem tătic. Zău, nu-nțeleg ce te frămîntă atîta.

— Mă frămîntă, pentru că pe tine văd că nu te frămîntă.

— Zău, tătic... Dacă n-avem altceva mai bun de făcut decît să ne frămîntăm... Și Mite trînti dintr-odată plin de ură: mi se pare că n-am prea venit la tine să-ți cer, nu că n-aș fi avut nevoie, nu că m-aș ține nu știu cum...

— Bine, Mite, gata, încearcă s-o curme domnul subsubministru.

— Știu că n-ai tătic, mai spune Mite, amintindu-și cum de atîtea ori reușise să se stăpînească, și parcă ceva s-a tot subțiat în el pînă a dispărut definitiv. Păi d-aia n-am venit și n-am îndrăznit, pentru că trăiești și tu vai de capu' tău din amărîta aia de leafă de...

— Bine domnule, am înțeles, da' văd că ai chef s-o luăm din nou de la capăt.

— Ba tocmai că n-am nici un chef, tătic: nu-mi dau seama la ce te frămînți, la ce oră intri și ai să-ntîrzii și ce-am să mă fac dacă mă dau ăia afară și așa mai departe. Nu tînjește nimeni, tătic, după munca mea de acolo și după leafa mea, dacă eventual nu mi-aș da silința. Ba tocmai că ei știu bine că n-ar avea decît de pierdut dacă m-ar da afară.

— Bine, domnule. Ești major, ești vaccinat, mi-am luat...

— Mîna de pe mine. Ți-ai luat mîna de pe mine. Procedezi foarte deștept.

— Lasă-l bă în pace. Lasă-l să conducă, bombănește Costel dezgustat..

— Păi cine nu-l lasă să conducă, dom' inginer? Atîta de rar ne găsim și noi toți laolaltă și ție-ți pare rău...

— Miteluș, lasă-l să conducă, îl roagă mama.

Norica și Gina par a nu îndrăzni să-și dea vreo părere. E pentru prima dată cînd Norica e martoră la un asemenea consiliu de familie, din care zadarnic s-ar strădui să priceapă ceva, înțelegînd

doar că taică-său e un fel de ministru care și arată astfel cu mașina asta a lui și cu felul lui de a se impune, în vreme ce fiu-său este acela pe care-l știe de vreo două luni, adică de condiția ei și încă și mai de neinvidiat dacă socotești că-i la o vîrstă cînd, oricum, ar fi trebuit să aibă cît de cît un cheag acolo, barem o brumă de mobilă dacă nu altceva sau barem să fie-n stare să nu-i mai amîne la nesfîrșit pe cei care-l caută săptămînă de săptămînă ba cu lumina, ba cu întreținerea ori chiria ori abonamentul tv. Și nu cu mult mai mult se-nduplecă să priceapă Gina, care de ani de zile se-nvîrtește prin miezul acestor diferende, și totuși de la bun început pentru ea a fost cît se poate de limpede: tatăl lor are, dar numai pentru el, și irevocabil s-a convins că nu există cale de a-l clinti din principiile lui pe domnu' subsubministru, de a-i îndrepta dragostea de părinte ori mila ori interesul ori frica spre fiii săi, spre unul dintre ei barem, și, după toate semnele, nici nepotul care-i va fi copilul ei nu va avea putere să-l schimbe, încît anevoie ai întrezări vreun strop de răutate dincolo de această grozăvie atît de sărită peste orice fel de normă, care parcă face să-ți ia mintea foc și pe Gina o amuțește de fiecare dată.

Norica își îndreaptă o șuviță șatenă căzută de-a curmezișul frunții. Adie miresmele brizei umede și ceru-i împăienjenit de nuiele de salcie înmugurite. I-a mai crescut părul de astă-iarnă. Nu și l-a mai tuns și i-a crescut uniform pînă la umeri. El i-a spus că-i mai bine așa, chiar deloc convins în sinea lui, tot atît de bine îi stătea și tunsă scurt, dar i-a impus într-o doară să nu se mai tundă, iar ea s-a grăbit să-l asculte, poate unde chiar crede că-i mai bine cu el decît altfel. De bună seamă că-i mai bine, de vreme ce nici nu simte nevoia să-și explice de ce. Oamenii trebuie să se adune împreună, capete, să-și poarte de grijă unii altora. Se nasc cu deprinderea asta, pe care el a trebuit s-o

deprindă anevoie de la Colivăreasa și numaidecît s-o uite pentru totdeauna, cînd n-a mai avut-o pe Colivăreasa lîngă el. Sînt deprinderile oamenilor, ale părinților și copiilor oamenilor, tătic, noi n-om fi oameni, ci o specie aparte, nevrînd să știe de grija părinților și copiilor, hrănindu-se doar din dorința de a fi ascultați, să nu le iasă nimeni din cuvînt, să nu te mai tunzi, panchisto, ne-am înțeles, am semnat pactul, au-au-au panchista mea, tu ești viața mea, adesea el o tachina cu refrenul ăsta idiot al coamei de pe ceafă, cu care o pomenise în duminica aceea cînd o adusese în cuibușorul nostru, păsărică, și auzi, ție nu ți se pare că ești cam obraznici, și dacă-ți trag un picior în pizdă dai în chelălăială, și cu mine să nu faci chestii d-astea și așa mai departe, și uite că în sfîrșit a dat-o afară din stilul ei de panchistă și n-are nici o importanță dacă-i mai bine sau mai rău, important e că l-a ascultat.

El o ascultă, mai degrabă o aude doar, ca un susur ce-l duce într-un liman plin de liniște și verdeață, unde nu-i nici durere și nici întristare.

— Îți spuneam de tata. Că a ajutat-o mult pe soră-mea. A cheltuit mult cu nunta ei și i-a cumpărat mobilă, și uite c-a pus bani deoparte și pentru mine. Mi-a arătat cecul și mi-a spus că nu mi-l dă pînă nu mă mărit. Pînă nu mă trec în acte, așa spune el. Și să nu-l fac de rîs, să nu-l facem de rîs noi, fetele lui... Că el pentru noi muncește, își trage bucățica de la gură și așa mai departe. Așa-i la țară, are dreptate. Acolo-i greu... Dai cu sapa la ceapeu pe crepetul de soare pînă-ți sare sîngele din nas...

El o auzea și se bucura de glasul ei. Peste aleile pustiite de lumina mare a amiezii, buclate larg printre parapeții de tufișuri ajustați din foarfecă, el bănuia și pe urmă zărea lacul, foarte scăzut acum, cu ruginituri și gunoaie împotmolite în cîmpul întins de lut de sub brîul de beton al taluzului. Undeva, pe mijlocul cîmpului, își săpa albie o tulbureală maronie zvîrcolindu-se-n sclipiri iuți, adunînd susurul teluric a sute de pîrîiașe invizibile.

— Muncești pentru nimic, spunea ea. D-aia fug toți încoace. E o vorbă, era, care spune că colectivu' e rai, fură dacă vrei să

ai... Da' acuma s-a isprăvit. Cinci știuleți dacă ți-a găsit în sîn, asta înseamnă pe puțin un an. Nu le mai dă mîna, și poate să și putrezească acolo-n brazdă ce rămîne după cules. Să plouă și să ningă pe el și să fie pentru mistreți. Șefu' de post nu mai cunoaște și nu mai iartă pe nimeni, că-i e frică și lui. Anu' trecut cînd am fost la cules, era mai multă miliție și securitate decît lume care să muncească. Ditamai locotenentu-n haine de oraș pîndea babele la capu' locului și le scotocea prin cămăși și fuste...

A rămas un rîușor ce poate fi îngropat sub cîteva bascule de pămînt cu tot cu crapii chinezești îngrășați cu furaje. Peste cîteva săptămîni, se va da drumul la ecluze și apa va crește peste cîmpia de lut și va acoperi gunoaiele și ruginiturile...

— ... da' altădată brigadieru' se făcea că nu vede, și paznicu' trebuia să bea și el o țuică, și șefu' de post trebuia să bea și el și să-și hrănească ibovnicele dintre vădanele puse pe pricopseală. Și dacă s-a-ngroșat gluma și nu s-a mai putut fura, oamenii și-au văzut de treabă, s-a descurcat fiecare cum a putut, tata tot mi-a strîns bani pentru cînd m-oi mărita. Ferească Dumnezeu de mai rău, a spus el. Încă e bine. Taci că încă-i bine...

Tăcea neamul de slugi nemernice despre care povesteau scrisorile primite de frățiorul nostru Nicușor din Los Angeles, și cînd ai să te hotărăști odată să pleci și să te smulgi din noroiu' ăla și așa mai departe, vezi, ei încă și mai bine știau, de acolo, că gluma încă se îngroașă și taci că încă-i bine și ferească Dumnezeu și noroiul, și lutul tac și se lasă frămîntate în picioare, iar lutul e făcut cărămizi și zidit.

— Furtul nu era furt, pentru că nici măcar așa munca nu era plătită, păi doi lei la ziua muncă, iei banii grămadă la sfîrșitul anului și ți se pare că-i mult, și pe urmă ai dreptul să cumperi grîu și porumb la preț de stat și te-ai asigurat pe o bună de iarnă. Pentru restul anului nu-ți ajunge decît dac-ai fura zi de zi cu căruța, și-ți rămîne să cumperi din tîrg cu două sute bănicioru'. Ce-i aia ? Păi aia e că un kilogram de porumb e mai scump decît un kilogram de portocale și la ce să te mai miri...

— Doi lei la ziua-muncă, încă-i o chestie. Încă ar fi o chestie și un leu... Lasă-i, chiar dacă sîntem toți tot în strachina aia. O să-i scriu frățiorului nostru să ne facă chemare. La ora asta, el trebuie să fi aterizat la Roma...

Duminica Floriilor a fost prima din anul acela în care n-a lucrat nici o secție a Fabricii de Motoare. A fost atunci ghinionul meșterului Garidu că s-a pus ofițer de serviciu, avînd nevoie de bună seamă de încă o recuperare, pe lîngă alte două săptămîni libere pe care și le-ar fi adăugat concediului. După bunu-i obicei, el a blocat pe dinăuntru, la ambele capete, ușile celor trei hale, lăsînd aprinse doar cîteva neoane, și s-a încuiat în biroul lui.

Luni dimineață, podul rulant al macaralei cu comandă de jos, din Montaj, pentru mutat de pe un banc pe altul carcase și arbori cotiți, se afla tras în lumina neonului din mijlocul secției. Cei care au apărut primii la lucru l-au văzut pe Dorin Danciu spînzurat de cîrligul ei, și vreme de aproape două ceasuri după aceea, pînă să vină procuratura, au venit să-l vadă toți din Fabrica de Motoare care lucrau schimbul unu și o sumedenie din întreaga uzină. Făcuse lațul dintr-unul din cablurile acelea subțiri, pentru piese mici, care-i bălțase tot gîtul și bărbia cu zgîrieturile mustăților de sîrmă oțelită. Avea un gît lung de aproape o jumătate de metru, și chiar dacă brațele îi rămăseseră la fel de scurte, devenise acum atît de înalt cît își dorise el pentru a-și desăvîrși gloria de cîine sovietic. Erai în sfîrșit, Drăcie, un instrument al diavolului în perfectă stare de funcționare, pus în mișcare printr-o prelungă și deplin conștientă apăsare pe buton ce te ridicase sus de tot, la vreo cinci metri, pînă aproape să se oprească cîrligul în podul rulant. Mîna lui stîngă încă era încleștată pe mînerul cutiei cu butoane pentru comenzi. Cînd au trebuit să-l coboare, a fost nevoie ca cineva să se suie pe podul rulant și să tragă cu nădejde de cablul cu fire electrice al cutiei cu comenzi pentru a i-o

smulge din mînă. El încă părea să se împotrivească, iar lumina lividă de neon din jurul lui era o aură mustind de acea împotrivire și hotărîre nestrămutată de a fugi fără să se mai uite înapoi. Nimic și nimeni nu-l mai putea ține în loc, nici o amăgire și nici o certitudine, în vreme ce colegi de-ai lui sudori din Fabrica de Motoare explicau celor care nu-l cunoșteau sau îl știau doar din vedere că bineînțeles că-i nebun, are și carnet, și fișă la spitalul nouă, era zdruncinat tare bietul de el, că a fost boxer și l-au bătut ăia tare-n cap...

Bietul Drăcie, iar Mite nu-și găsise timp să meargă la înmormîntare. Se îngrămădiseră în săptămîna aceea o sumedenie de treburi. Își găsise în sfîrșit din nou de lucru. Asta în primul rînd, de mult fiind hotărît să n-o mai lungească în paguba de-aici unde nu-i de trăit nici chiar pentru cîinii sovietici, care îndeobște se adaptează celor mai aspre condiții. Trebuia să-și facă formele de lichidare odată cu cele de angajare. Și să lucreze, să-și ducă pînă la capăt cele cincisprezece zile ale preavizului. Totodată, să se miște cît mai repede cu analizele și actele pentru cununia civilă, fiindcă Norica e sigură că poate face rost de o repartiție pentru un apartament cu două camere de la ea de la fabrică, în baza certificatului de căsătorie, și dacă ar mai avea ceva la mînă că-i gravidă, n-ar mai fi nici o umbră de îndoială. În plus, banii pe care i-a pus taică-său pe cec, tot cu aceeași clauză pot fi obținuți. E indispensabil acel certificat de căsătorie...

El își caută certificatul de naștere trei după-amiezi la rînd, răscolind în amănunt prin chitanțele de lumină și întreținere amestecate cu testele de aspirină și antinevralgice în sertarele bufetului toaletei, prin rufele din șifonier și printre almanahurile și revistele din debara și prin sertarele lăzii dormezei pline cu ațe și papiote și cocoloașe de ață deșirată și nasturi și piesele unui deșteptător demontat și tot felul de hîrtiuțe și adrese și numere de telefon notate pe bilete de tramvai și bonuri de uzură pentru scule adunate de prin buzunarele salopetelor băgate la spălat trebuie făcută ordine, doar aruncînd tot bălegarul ăsta al vieții

tale se poate face ordine, și ordine deplină tot n-ar fi, numai Drăcie a reușit să facă ordine deplină, și uite și diploma asta de bacalaureat, care nu ți-a folosit la nici un fel de angajare și nici ca să-ți faci actele de căsătorie nu-ți trebuie, la gunoi și cu asta, și cu carnetul ăsta pe care scrie cu litere aurii, suflate cu bronz, FRB, și la o privire fugară ai zice că-i Filatura Română de Bumbac a soației mele din Perțihani, și de fapt e Federația Română de Box, și dacă-l deschizi afli cum te cheamă și cum arătai la șaptișpe ani și că ai susținut, pînă la data de, 31 de meciuri în campionatele naționale de juniori și-n cupe intercluburi, dintre care ai cîștigat 27, o performanță pur și simplu de excepție, care prea puțini se pot făli și care nu-ți folosește la absolut nimic, și pe urmă a început să miște patul și șifonierul și frigiderul și bufetul din bucătărie, l-a luat dracu' pe certificatul meu de naștere. Ba era pe undeva căzut, albit de praf, zăcea probabil acolo de cînd venise din Perțihani și se mutase în garsoniera obținută de maică-sa în urma demolării.

Norica nu și-l găsi pe al ei prin lucrurile aduse de la cămin și nici prin brambureala camerei ei de acolo, în care stătuse împreună cu patru fete. Cu siguranță că-l pierduse după ce se înscrisese la profesională. De-atunci nu-și mai amintește să-l fi văzut. N-avea decît să se ducă la ea la Vaslui să-și scoată un duplicat de certificat de naștere, ceea ce ar însemna două zile pierdute cu drumul și încă una sau două pe la Sfatul Popular. Ar fi însoțit-o Mite, o astfel de ieșire, în Moldova, unde n-a apucat să ajungă vreodată, fiind cît se poate de binevenită. Ar fi mers, chit că n-ar fi reușit să se învoiască, fiindcă el n-a lucrat anul ăsta nici o duminică și n-are recuperări, dar uite că-l țineau în loc cele cincisprezece zile ale preavizului. Trebuia să le ducă pînă la capăt întregi, fără o oră învoită sau tăiată, fiindcă ei atîta așteaptă, ca să te încurce și să te pună s-o iei de la cap cu altă cerere de lichidare și alte cinșpe zile, doar-doar te-or face să te lași păgubaș. Și așa are presimțirea că a întîrziat, nu-l așteaptă numaidecît pe el postul ăla. Și ce post, și ce funcție, ce amăgeală nenorocită, cînd va munci tot

îngroşîndu-şi pielea de pe palme ca cea de pe călcîie, trăgînd de chei şi tot cărînd fier cu spinarea, conducte de cinci ţoli şi te miri ce piesă de pompă de apă de douăzeci de kile, care-ţi mănîncă viaţa şi măruntaiele din tine. Păi de asta ai fugit mereu şi numai de-asta ai avut parte, da' de-acum ai să circuli printre blocuri la aer curat şi-o să-ţi odihneşti oasele prin punctele termice ale blocurilor, aşa-i la Termoficare, şi nici iarna n-o să trebuiască să te omori cine ştie ce. Cui îi trebuie căldură îşi cumpără lemne şi cărbuni, că nici d-astea nu prea mai sînt, şi nici apă nu mai e cine ştie ce, toate-s pe terminate. Păi un post ar fi fost desigur acela de dispecer, normator, magazioner, ceva de felul ăsta, dar uite că aşa ceva n-a fost în stare să-şi găsească. Păi cine să-mi fi găsit, tăticuţu' nostru, pentru el ar fi fost taman o nimica toată ceva şi mai de soi, un post de bibliotecar sau instructor pe la vreo casă de cultură, eh, e ca şi cum tăticuţu' nostru ar fi mîncat toată viaţa lui o pîine cinstită muiată-n sărătură de sudoare, ca lăcătuş strungar, frezor, rabotor, ba tocmai că ăştia sînt pe viaţă şi pe moarte cînd e în joc soarta copiilor lor, care să nu pătimească tot ce pătimesc ei. Nimerise el odată în uzină şi întrebase de fiu-său în stînga şi-n dreapta, dar acesta era alta tură şi nu era nici acasă. Trebuia neapărat să-l găsească, vezi, îi împrumutase o mie de lei, şi le trecuse termenul, şi poate fiu-său ar fi fost tentat să-i facă uitaţi. Cu oricine şi-ar fi permis Mite astfel de glume, dar în nici un caz cu domnu' subministru, şi totuşi acesta se vădea teribil de precaut. Nu-i chiar de colo o mie de lei şi are şi el destule pe cap. Mănîncă maşina aia de nici nu-ţi închipui, benzină şi întreţinere şi reparaţii, şi mai sînt şi permisul de pescuit, şi permisul de vînătoare, şi partidele de pescuit şi vînătoare, şi amanta aia de ultimă oră a domnului subministru, despre care frăţiorul nostru Costel spune că-l suge pînă la ultimu' cinci, da' că merită cu vîrf şi-ndesat Biata, mama, ei îi cerea de obicei Mite, iar ea îi dădea, şi, bineînţeles, nu sub formă de împrumut. Cît să-i mai fi dat şi ea ? Şi tot datorită ei are acum garsoniera asta şi n-a ajuns la treizeci de ani un boschetar cu acte-n regulă, fără buletin şi fără livret şi fără certificat de

naștere și cine știe dacă nu și mai rău, și cine-ar fi fost de vină și cine-i de vină dacă nu chiar domnu' ăsta subsub sau adjunct de adjunct, cu geniu de contabil și suflet de cămătar în gospodărirea bugetului familiei, la care dacă ai apelat de trei-patru ori, de fiecare dată impunîndu-ți să fie pentru ultima oară și de fiecare dată a trebuit să iau de la mama ca să mă achit de datorie.

Un vinovat, desigur, trebui' să existe, de vreme ce exiști. Cinstește-l pe tăticuțu' tău din coapsa căruia ai ieșit. Atunci l-a găsit acasă a doua zi, și Mite i-a restituit mia cu mulțumesc tătic, și chiar din tot sufletul dorea să-l cinstească, pentru că mia aia îi fusese într-adevăr de mare folos, cînd cu mai bine de-o săptămînă pînă la avans sau lichidare se pomenise fără nici un ban.

— Bei ceva?

Taică-său refuză din capul locului.

— Sînt cu mașina și mă și grăbesc...

— Bine. Știu că timpul tău e prețios, e tot ce ai mai prețios timpu' ăsta, spuse Mite ca pentru sine. Am auzit că m-ai căutat pe la uzină. Cum ți s-a apărut?

— Ce anume?

— Acolo... Cum ți-a plăcut acolo?

— Eh, fum, zgomot, balamuc mare...

— Da, e balamuc mare acolo..., se strădui Mite să fie cît mai echivoc. Da-s niște nebuni pașnici. Nu fac rău, decît poate fără să vrea.

Dorin încă nu se spînzurase, dar existase totuși un precedent. Se aruncase unul de pe hala turnătoriei, după ce-și făcuse un bilet de voie de două ore, poate în ideea de a nu-i băga în încurcătură pe șefii lui, iar accidente mortale se întîmplă cel puțin unul la două luni.

— Asta-i viața, ce naiba să-i faci, spuse taică-său distrat, indiferent mai degrabă.

Suna totuși ca o îmbărbătare. Doar erau între bărbați, ce naiba. Erau ca doi bărbați ce păreau să se fi cunoscut întîmplător de cîteva ceasuri, în tren sau pe plajă, și se antrenau într-o

sporovăială calpă, ce nu reușea să încropească nici un strop de simpatie reciprocă.

Nici la maică-sa nu reușise de altfel să găsească îmbărbătarea potrivită, deși ea străduise din răsputeri, într-o vreme, să scoată ceva din fierul rău care se vădea a fi Mite. Îl meditase cîteva luni, așa cum făcuse și cu frățiorul nostru Nicușor, chinuindu-se să-i bage în cap cu lingura, cu polonicul, cu ce i s-a părut mai lesne bietei femei. El trebuia să dea examen la Filologie, pentru că asta era meseria ei, și astfel avea permanent meditator și consultant la dispoziție. Prea puțin însă a durat coșmarul aspirației lui către studenție. Nu arăta în nici un fel că s-ar fi născut într-o casă cu mai bine de o mie de cărți, care de-a lungul timpului vor fi fost mai multe. În cîteva rînduri, își amintea, taică-său făcuse din ele o grămadă măricică în curte și le dăduse foc, și între timp apăreau în casă altele. Își mai amintește că într-un colț al bibliotecii, separat, erau niște volume cartonate, cu coperți roșii și maro, inscripționate auriu, Opere Alese, Marx, Engels, Lenin, Stalin. Erau cincizeci și ceva și le scotea uneori afară și le înșira pe covor să facă din ele fel de fel de construcții, ca din cuburi sau cărămizi. Îi absorbea ceasuri în șir jocul ăsta, făcea un fel de castele pe care le înălța mai mult decît propria-i înălțime, pînă să apuce să se dărîme, iar ei îl lăsau, fiindcă se juca în liniște și fără să strice nimic și nu mai trebuiau să-i poarte de grijă o vreme, să nu bage cuie în prize sau să fugă afară și să se rătăcească...

Mama, mai ales cumpăra cărți. Aducea acasă cîte un pachet mare, care abia încăpea în plasă. O bună bucată de vreme avusese deprinderea asta, care cu timpul s-a pierdut, și odată cu ea s-a pierdut și deprinderea ei de a citi. Treptat, s-au pierdut și cărțile ce mai rămăseseră, fiind împrumutate și uitate poate, dar mai degrabă dispăruseră pur și simplu, ca o bucată de gheață băgată în cuptor, și de-acum nimeni din cei care rămăseseră în casă nu le simțea lipsa.

După eșecul examenului său de admitere la care i-a fost părtașă, mama a încercat să-l îndrepte către ceva ce i s-ar fi

părut mai ușor. Poate ceva cu profil tehnic. Orice, să fie ceva acolo, dar lui i se isprăvise ambiția, dacă avusese cumva vreun dram de ambiție ori vreo cît de vagă aptitudine pentru studiu. Era respins de această îndeletnicire și o respingea la rîndu-i, neputîndu-i găsi vreun rost, cum de altfel nimic nu se vădea a fi pe măsura lui. Nici cartea nu ți-a plăcut, nici munca nu-ți place, și lui ajunsese să-i sune îndeajuns de pertinentă admonestarea tăticuțului nostru adresată frățiorului nostru în ajunul plecării lui, și totuși s-ar zice că și-a găsit un rost acolo, spălînd vase sau spălînd closete într-un restaurant și permițîndu-și să-și petreacă niște luni aici, care să-l coste cu totul cît n-a cîștigat Mite în toată viața lui. Frățiorul nostru Mite zăbovise totuși destul prin uzină, prin șantiere și cărămidării, nu prea avusese încotro, nu-i prea ușoară nici viața de boschetar și cîine vagabond și nu-i pria. Văzuse că nimănui de fapt nu-i priește, după cum nimeni nu-i făcut nici pentru munca în fabrică, chiar dacă oricine își poate găsi acolo o justificare, un rost, de la lichidare la avans și de la avans la lichidare, cum să mănînci mai bine și cum să muncești mai ușor, asta-i meseria dintîi și pe care fiecare o învață de unul singur, vezi că pentru ea ești într-adevăr făcut, și pe lîngă ea nu-ți mai trebuie aproape nimic.

Se răzgîndi în ultimul moment să-și cumpere bilet de tren. Preavizul, desigur. Mereu e ceva care te ține în loc. Mereu e ceva care te face s-o iei din loc. Se întîmpla că aveau bani de drum pentru amîndoi. Pentru dus, bineînțeles, iar pentru întoarcere le-ar fi dat părinții Noricăi. Ba ea conta pe și mai mulți bani, pe care i-ar fi scos de la taică-său, dacă ar fi apărut acolo cu viitorul ei soț. Mite era o garanție vie a certificatului de căsătorie de peste cel mult două săptămîni, în baza căruia li se vor elibera douăzeci și ceva de mii de lei, după estimările Noricăi. Deocamdată, tot vor putea scoate de la taică-său două-trei mii, iar cînd s-ar fi întors, ar fi luat amîndoi lichidările, mai bine de două mii de lei

cu totul. Vor avea bani destui o vreme, și n-au dus lipsă nici pînă de curînd, cît l-au avut cu ei pe frățiorul nostru Nicușor, care cheltuise mult, tot ce avusese la el, încît ar fi fost prea de tot să-i spună Mite să le mai lase ceva, că doar vede și el cum o duc ei aici, nici măcar de azi pe mîine, ci muncești azi, ca abia să-ți ajungă să te saturi azi. În sfîrșit, în afară de banii pentru două bilete pînă la Vaslui și două bilete de rată pînă-n satul Noricăi, au vreo treizeci și ceva de lei. În sfîrșit. Să nu m-aștepți la gară, că nu știu cînd mă întorc, poate întîrzii pînă joi-vineri, să văd cît durează, cum mă descurc cu ăia la Sfat, și se ajunge greu, au mai scos din autobuze, mi-a spus soră-mea că le-a băgat acum de trei ori pe săptămînă, da' văd eu ce fac, am să fac tot posibilul... Păi mai ai timp, mai are cinci minute pînă pleacă, fugi și ia-ți bilet, păi nici tu nu știi ce vrei, c-ai vrea, că n-ai vrea, ești ca o d-aia, păi chiar așa ești de-mi vine să te caut să văd dacă ești ce pretinzi că ești, și el că unde mă cauți și să stai cuminte, păsărică, e o grămadă de lume aici, și ce dacă, și să te caut în pantaloni, băi, pizdă-plînge. Și vrei sau nu vrei și fugi și ia-ți bilet și tu cînd m-ai întrebat prima dată în seara aia dacă vreau și nu mai puteam de dărîmată și-mi trecuse os prin os de atîta mers prin ger și zloată, păi te-am întrebat. Aaaa, m-ai întrebat, ce-i al tău i-al tău, ești un domn, un gen-te-le-men, care m-a-ntrebat vrei sau nu vrei, și pînă la urmă, a doua zi dimineață cînd ne-am trezit fripți de foame și dacă tot eram amîndoi acolo mai mult ca să ne treacă de foame și urît, păi adu-ți aminte, nu-s nici patru luni, ți-am spus fără s-o mai scald în atîtea ape cum faci tu acum, că vreau, și nu vreau și spun amîndoi pe mieunatul jalnic al unui cotoi în călduri vrrrrei-nu vrrrrei-io tot ți-o vîrrrr, și fugi odată și ia-ți bilet.

— Am văzut în Siberia motoare care lucrează zi și noapte continuu la minus treișcinci de grade și nici pomeneală de antigel, și poate că nici de baterii ca să pornească n-aveau nevoie,

îți dai seama, dacă le porneau în septembrie și pînă-n mai nu le mai opreau... În Irak am văzut motoare de sondă ambalate săptămîni în șir pe-o arșiță de-ți fierbea creierii-n țeastă, da' dacă puneai mîna pe ele, abia dacă erau nițel încinse. Am văzut motoare nemțești, Ganz-uri, și p-ormă Meybach-uri, cu echipament de injecție Bosch, pentru sonde și tancuri, pentru locomotive vapoare, utilaje de construcții... și-am văzut și cum se lucrează la Mercedes, am văzut motoare Diesel mai nărăvașe și mai iuți decît cele pe benzină. La General Motors am văzut motoare care odată ieșite pe poarta uzinei nu mai e nevoie să pui cheia pe ele ani de zile. Eu am văzut cu ochii mei șalupe și sonde, și locomotive care n-au pe ele truse de scule și nici un fel de motorist de serviciu, care dacă rîgîie motoru' ori dă ochii peste cap dai un telex la atîtea mii de kilometri și-n maxim o jumătate de zi patronu' și firma îți trimite echipa cu-n motor nou și-ți plătește pagubele pentru staționare, și crezi că i-ar conveni ? Care d-astea nu se prea întîmplă nici în cele mai nenorocite exploatări, prin cine știe ce cale ferată de mină unde se-mbîcsesc filtrele de aspirație cu praf de cărbune, prin cine știe ce mlaștină-n junglă în care borborosește jumătate de volantă în nămol... Și cum arată motoarele alea, te-ntreb, care io pot să-ți spun cu mîna pe inimă că nu-s cu cine știe ce mai altfel decît astea, și bineînțeles că se-nvîrtesc tot după regula aia. Care regulă n-are cum să se schimbe nici de-acum într-o mie de ani. Păi bineînțeles că nici oamenii ăia care le face n-arată altfel decît noi, tot cu două mîini și-un cap, doar c-or avea altceva în cap, adică ce ? Că d-aia am văzut io motoarele alea mai de aproape și demontate și cum era ele ? Aveau flanșele alezate oglindă, să te bărbierești în ele, și îmbucîndu-se atît de fest că ai fi putut să le etanșezi și fără garnituri, și strîngînd șuruburile cu mîna. Țevile, pe dinăuntru, arată ca argintate și lustruite cu peria... Aia e, Cafanule-tată, și presostate și termostate cu cuarț, regulatoare electronice de mers în gol și de mers în sarcină, și peste tot unde te duci, cu totu' altfel decît aicea se pune problema.

Lucrează omu' fără grabă și are tot ce-i trebuie, și face numai piesa aia zi de zi și ani de zile, o flanșă, un șurub, o bucățică de bielă, și-o face ca lumea pentru că-i plătit ca lumea și nici pomeneală să se policalifice, de la strung la lăcătușerie și sudorie și la cărat șpan cu roaba și la dat zăpada de pe străzi, care acolo ie oameni care numa' p-asta o face și ie plătiți pentru asta, fiecare are locu' lui și nu le zăpăciți de colo colo. Aia ie, Cafane, c-așa am învățat noi doar, să ne batem joc unii de alții. Care-i piua-ntîi la chestia asta și dac-ai învățat-o p-asta nu-ți mai trebui' nimic. Pînă nici arabii ăia puturoși nu mai înghite asta. Anu' trecut pe vară, eram în Egipt cu-n hîrb d-ăsta de-al nostru în garanție. Doar io, ca motorist, și mecanicu' lor răspundeam de toată garnitura de tren, Cafane, că la ei nu există șef de tren, control, și control civil și ajutori de mecanici și frînari și cîți or mai fi. Șase ore cît ținea drumu' pe Valea Regilor, acolo-nțepeneam, în sala mașinilor, Cafane-tată...

De sub motorul Diesel de 1200 CP, cu 12 cilindri în V și turbosuflantă dublă, ca o cochilie de melc uriaș, din Cafanu se văd doar bocancii, fără șireturi, cu bombeurile curbate ca tălpicele de sanie și fețele scorojite și roase de motorină, și nu te gîndi că nu-s buni, aici, la lucru, alții moare și-așa n-are. Aia ie, Cafane-tată. El e lungit și răstignit, cu picioarele rășchirate pe sub burta carterului și îndesat în locul strîmt dintre volantă și coama motorului. I-au amorțit mult umerii și brațele, iar degetele abia dacă și le mai simte pe fierul cheii. Un strop de ulei îi pică la intervale lungi pe ureche, i se prelinge pe ceafă și pe sub tricou, amestecîndu-se cu sudoarea și șurubul ăsta nu mai vrea să iasă, e strîns foarte tare, e înțepenit, cheia intră greu pe hexagon și scapă, e strîns în disperare, ba nu e strîns deloc, pentru că-i bătut cu ciocanul, de vreme ce are hexagonul mutilat, e bătut în disperare și-n bătaie de joc, savantă lucrătură ce se potrivește de minune cu această poziție de lucru, în care doar să vină unu să te reguleze și nu s-ar mai osteni nici să-ți dea pantalonii jos, că au fugit

toate hanțele astea jegoase pe tine, agățate-n hățișul de fiare, păi a dat cu ciocanul în el pînă să fie montată volanta pe motor, și la o adică ar fi avut loc să-l altoiască și cu barosul.

Să fie un sfert de oră de cînd Mite se roagă de șurub și-l înjură dimpreună cu cel care l-a înțepenit acolo, și dacă n-a pus aparatul de sudură pe el să-l lipească de motor ca să știe o socoteală, tot degeaba, și nu mai e mult pînă la ziuă și uite că n-am făcut nimic în noaptea asta, noaptea de Înviere, Isuse, păcătoșii de noi, în toate bancurile de probă se aud motoarele duduind și doar aici e liniște și pace, și boșorogu' ăsta de Guțu care te-mbolnăvește de cap cu marile lui aventuri prin cele străinătățuri.

Și n-a pus mîna pe nimic toată noaptea. Și tot așa mi-a făcut și noaptea trecută. Cît o fi el de șef de echipă Guțu ăsta, uite-l cum te aduce-n stare să-i dai c-o cheie-n cap, numai să tacă odată. Măcar de s-ar culca, să nu-l mai aud și să nu-l mai văd. Vezi că nu-l ia somnu' de cîte griji are ! Ori o dormi acasă toată ziua, da' uite că nici să pună osu' la treabă nu se-ndură. Ai rămas de fraier, aia e, Cafane-tată. Acuma, dac-ai rămas, ai rămas. Și parcă te rîcîie-n inimă cîn' l-auzi. Și Buzilă a venit cum a venit. Doar că nu mergea în patru labe că-ncolo era bun de exerciții la bîrnă. Și cumnatu' Bajnorică n-a mai venit deloc, păi nu-i aicea ca la Porcărie, de unde-a venit el să ia un ban grămadă-n Douăștrei, să-ncui porcii și să tragi pă dreapta. Cît de idiot a putut să fie de a plecat de-acolo, pentru ce ? Pentru prostia lui din cap, pentru-o mie de lei, el, fără cățel, fără purcel, fără nimic, și să fie-n rîndu' lumii, doctor de fiare-n Douăștrei. Mai am nici o săptămînă și bine că scap, rămîne cumnatu' Bajnorică-n locu' meu, cît o mai rezista și el cu cîte cinci-șase lipsuri pe lună, și dă-mi și mie cutare, pîn' la avans, douășcinci de lei, că n-am de nici unele. Io nu mai am, cumnate, io vreau să mă-nsor și să fac o tîrlă de copii, m-am săturat de viața asta de cîine și de boschetar, eh, Buzilă, da, te mai miri și de ăsta cum i-o fi dat drumu' portaru' pe poartă în halu' ăla. Da' barem așa, ăsta mort-copt vine la

lucru, nu ca Bajnorică, se-ntoarce din drum cînd îi taie calea vreo pisică. Și de la unșpe, și-a ocupat patul sub ventilator Buzilă. Sforăie de se cutremură, pînă aici se-aude. Doarme pe ciment și pe bumbac plin de ulei de motor, ca-n așternuturi de olandă. Și tu cu șurubu' ăsta îți faci un milion de draci și cu Guțu, care-ți face capul mare cu vrăjeala lui bășită. Bine că mai am cîteva zile pînă la divorțu' definitiv. Ba de mîine, moșulică, nu mă mai prinzi tu așa. Mai sînt trei nopți din săptămîna asta, și de nu mi te-oi tăvăli prin băile de ulei ale motoarelor și prin tăvi, de-ai să mă pomenești și după ce-o să ieși la pensie.

Cînd o mai fi și vremea aia să iasă Guțu la pensie? Or fi ani de zile de cînd i-a trecut termenu' de liberare, și tot nu se-ndură. M-aș mira de n-o avea vreo șaptezeci. Îl strînge foamea de gît p-aicea pe fiare. A rămas cel mai vechi. E singurul care a fost pe unde nici dracu' n-a fost, în toate Service-urile uzinei, prin patruzeci și nu mai știu cîte de țări, și cică ar fi călătorit mai mult decît orice director de export pe care l-a avut Douăștreiul. Atîta-ți trebuie, doar să-i dai puțină apă la moară și p-ormă se-nvîrtește pe uscat de-ți ia mau'. E ca o lepră dacă apucă să înceapă cum era să-l mănînce șerpii în jungla braziliană, cum s-a rătăcit în Istanbul o săptămînă și cum l-au răpit legionarii la Paris, care ăia ce să fi făcut cu el, să-l facă friptură, de parcă cine știe ce mare diplomat e moșu' acesta care tot delirează cum l-au jefuit în Mozambic niște mari virtuozi, suflîndu-i un fum somnifer pe sub ușa camerei de hotel, de s-a întors în țară lipit pămîntului.

O să mai încerce un minut. Dacă nu iese într-un minut, se va duce să se culce și să intre Guțu în locul lui. Mai mult de trei ganguri nu se mai văd a fi. Mult a fost și mai e destul și-i zvîcnesc tîmplele și parcă are nisip în ochi și i-a curs în gură pe puțin o litră de ulei. E sărat și dulceag, are gust de pămînt. Cît pămînt din ăsta o fi băut în ultimii doi ani, dar mai are cîteva zile și scapă. N-o să mai stea aici ca-n sicriu, cu o basculă de pămînt pe el și cu pămînt în gură. Și pămîntu-l apasă și-i pasă tot mai tare. E trei și jumătate noaptea. El are treizeci de ani și se vede c-a îmbătrînit.

Și Buzilă, halal de rașpa lui, doarme-n bumbac, drogat de vapori de motorină. De vreo patru ore și ceva n-a mai dat în viu. Se pomeni cu șurubul în mînă cînd de mult uitase de el. În sfîrșit, ieșise. Ia de studiază-l, moș Guțule.

Cererea de angajare a lui Cafanu Dimitrie era acolo de aproape o lună. Pentru Termoficare Titan, scria pe un colț. Avea și două semnături de aprobare, dar șefa Serviciului Angajări-Lichidări nu era sigură dacă mai este nevoie de oameni la punctele termice. Săptămîna trecută încă se făceau angajări, da, și aici e nevoie mereu de oameni, s-a creat însă o situație specială, odată cu intrarea în vigoare a legii acordului global în retribuție. Fondurile de salarizare acordate de bancă s-au redus simțitor și probabil că se vor reduce și angajările, dacă nu cumva se vor sista definitiv.

— Și atunci, doamnă?

— Să vedem... Poate pe la sectorul Canal și Apă. Și ICAB-ul aparține tot de noi. Sau la Electroconstrucția. Avem niște echipe de băieți la șanțuri pentru cabluri electrice. Sînt electricieni și electromecanici, majoritatea absolvenți de liceu industrial. Avem echipe din acestea prin Rahova, Bucureștii Noi, Ghencea, unde v-ar conveni...

— Bine, doamnă, da' am vorbit cu inginerul-șef de la Termoficare Titan și acum o lună, cînd mi-a aprobat cererea, și alaltăieri am vorbit. Are nevoie de fochiști și lăcătuși, și încă opt inși, mi-a spus, care să aibă calificarea mea – mecanic motoare combustie internă Mecanic dieselist adică. Îi trebuie oameni care să se priceapă la pompe, compresoare, la instalații de încălzire pe motorină și gaz metan...

— Dînsul a zis așa pentru că n-avea de unde să știe. Nici eu n-am avut de unde să știu, pînă azi-dimineață. Să vedem totuși pe unde ar mai fi loc și pentru dumneavoastră. Să vedem...

Moş Guţu chiar o ia de bună cu studiatul. Răsuceşte şurubul printre degetele noduroase, strîmbate de reumatisme imemoriale. Îl măsoară concentrat, ca pe un corp delict, şi pentru ce şi pentru cine atîta teatru, e patru dimineaţa, iar el ţine-n mînă un şurub cu filetul şters, care ar putea fi folosit ca bolţ sau piron încastrat într-un perete, de care să agăţi cine ştie ce, şi chiar să te şi spînzuri. Ar ţine şi pe unul de o sută de kile, asta se vede oridincotro l-ai privi şi fără să-l priveşti mai mult de o secundă.

— Cafane-tată, a fost bătut de ăla din montaj, cu ciocanu'.

— Da, sigur, de ăla din montaj...

— Cu ciocanu' sau c-o ţeavă grea sau c-o bucată de...

Pică de somn Cafanu, dar încă rezistă.

— În orice caz, nu de caşcaval.

Moş Guţu nu-l ia în seamă. El e expert. Se vede că d-aia pun mereu ochii pe el ăia din Service-uri.

— A văzut băiatu' că merge greu şi ce şi-a zis ?

— Chiar aşa, nea Guţule, ce naiba şi-o fi zis ?

— Arde-l cu ciocanu' ! Că-i sfînt ! Arde-l pă ţăran la lingurică ! Să simtă ! Glasul lui Guţu devine dintr-odată vehement şi patetic, piţigăindu-se, treptat, de indignare. După cinzeci de ani de meserie, acuma sînt sigur : cînd va dispărea dalta şi ciocanu' din România, toţi o să dispărem ! Toţi-toţi ! Şi fabrica asta, cu tot cu oameni ! Şi toate fabricile din ţara asta. Cînd va dispărea dalta !... Ciocanu' !... Levieru' !... Ranga !... Barosu' !...

Oh, bietele scule, puternicele şi neînfricatele, fac să reverbereze în glasul lui sonorităţi sinistre. El pare să enumere nişte instrumente de penitenţă şi mortificare : biciul !... ştreangul !... securea !...ghilotina !...

Dar vorba i se aşterne şi devine blîndă, de o sfătoşenie parşivă, e din nou el, vulpoiul bătrîn de Guţu...

— Cafane-tată, du-te cu el la menghină, ia o filieră de doişpe şi nişte tarozi tot aşa, număru' trei, doi, unu...

— Păi tot așa ziceam și io, moșule, îl aprobă Cafanu. Du-te cu el la menghină și filetează-l și bagă tarozi pă gaură. Io mă duc să mă culc. E trecut de cinci. Poate ațipesc două ceasuri, să mă-mpărtășesc și io dimineață.

— Cum să te culci, unde să te culci, băiatu' moșului ? Peste tot e curent. Trage peste tot. Ești tînăr, nu simți, da' corpului îi pasă. Nici nu-ți dai seama cum se pătrunde corpu'...

— O să mă bag sub ventilator, lîngă Buzilă. A-nceput să bage aer cald. Îl simt de-aici.

— Să nu faci prostia asta, băiatu' moșului. Să te culci lîngă Buzilă, lîngă stricatu' ăla. Tu nu știi că ăla are apucături musulmane ? De ăla nu scapi cu una, cu două...

Și să vedem și ce-o să găsim și pentru dumneavoastră și cît de strepezit a ajuns el de să vedem că nu știm deocamdată da' să vedem totuși și unde-ar mai fi loc și cîte birouri de serviciu personal prin care a trecut în acești ani, douăzeci pe puțin, că-i și pretențios și deopotrivă infidel și-i place să schimbe mereu stăpînii. Ba el s-a mulțumit cu puțin, poate unde mereu s-a întîmplat să aibă parte de mai puțin decît foarte puțin, un cîine la urma urmei, la urma urmei desfundător de canale ori săpător, gropar de cabluri electrice, de mult s-a lepădat de el însuși, fiindcă ajungi departe cu căciula-n mînă și uite unde a ajuns.

— Oriunde ziceți dumneavoastră că aveți loc, doamnă.

— Doar v-am spus că nici eu nu știu deocamdată precis, și nici dacă se mai fac angajări...

— Nu, asta nu mi-ați spus...

— Cum nu v-am spus ? Înseamnă că eu sînt tîmpită, nu ?

— Da' nu v-a făcut nimeni tîmpită.

— Uite ce e, domnule.

— Da, doamnă.

Dacă ar avea Buzilă apucături canibalice, și tot ar fi o treabă, cum cade el acum din picioare, și ce șmecherit și Guțu ăsta... Buzilă e în tricou roșu, jegoșit, cănit și puroiat pe piept de uleiuri arse amestecate cu uleiuri crude și cu un braț de bumbac sub cap drept pernă și răstignit pe bumbac și bluza de salopetă, cu brațele-n lături și picioarele răscrăcărate. Capul lui de cîine de luptă, cu frunte teșită și maxilare puternice, horcăie pe o infinitate de tonuri. Freza năclăită de ulei de păr și obrajii rași pînă la sînge se zguduie imperceptibil, risipind damfuri de colonie și tescovină. Surîde în somn o secundă și pare un sugar desfășat părăsit în mijlocul unei poieni însorite. Vorbesc îngerii cu pruncul ăsta zdravăn. Mite îl împunge cu bocancul în șale, căutătura lui somnoroasă împietrindu-se a neîndurare. Parcă ar vrea să se convingă dacă e mort de-a binelea, dacă mai e nevoie să mai strice un glonț pe el.

— Hei, te-ai întins cît o pomană. Păi cum dracu', ne-am bețivit, ne-am curvăsărit, și-acum tragem pă dreapta! C-aicea-i hotel, casă de odihnă, sanatoriu ori ce dracu' o mai fi și-aicea, neică? Ia să-l chem io pe meșteru' Garidu, c-ăla are și o fiolă la el...

Dar nu mai poate fi readus la viață Buzilă, nici cu bocanci în șale și nici chiar cu meșterul Garidu. El se răsucește către perete, încovrigîndu-se totodată, fără să se trezească și fără să-și întrerupă sforăitul, urnit de un simț somnambulic, și numaidecît sforăiturile celor doi încep să se îngîne distinct sub ventilator, conturînd liniștea indecisă a dimineții și-un timp indecis, învîrtoșîndu-se în sine.

Guțu așterne pe lada de scule o pagină de ziar. Scoate din servietă două ouă roșii și două felii de cozonac. Ciocnește ouăle unul de altul și recită mecanic. Hristos a-nviat — Adevărat a-nviat. Curăță oul privindu-l fix, desprinzînd coaja cu gesturi mărunte, care devin din ce în ce mai lente, pînă ce mîinile îi încremenesc în aer și lasă oul să cadă pe foaia de ziar. Scoate șurubul din buzunar. În uitătura imobilă și grea îi licărește un grăunte de nebunie.

După ce prinde șurubul în menghină, ezită iarăși un timp. Apoi îl scoate din menghină și-l trîntește înverșunat de ciment. Caută alt șurub în lada de scule, caută niște tarozi...

Era o ruină de doamnă, cu părul aranjat înfoiat, ce ar fi putut fi o perucă de un fumuriu tărcat indigo, o culoare fistichie, de carnaval, iar rujul contura niște buze duble, de clovn, și-o tencuială prăfoasă de fard se căznea să acopere scofîlceala obrazului și avea cercei de celuloid sidefiu, și mîinile descărnate și noduroase, stropite de pete cafenii și sigilate la încheieturi de brățări de celuloid de toate culorile, i se însuflețeau în răstimpuri de un tremur nervos. Deja el îi devenise antipatic, ba părea să-l urască. El venise s-o chinuie cu angajarea lui, iar ea are și așa destui ani și destule necazuri în spinare. Îl sfătuise cineva de la secția Titan să vină cu un buchet de flori la paparuda de la angajări cînd o fi să atace. Și-ar fi dat și singur seama, pînă să dea ochii cu paparuda asta care aduce secetă. El n-are bani de pîine pentru zilele cît va lipsi Norica și nici nu și-a bătut capul să împrumute, pentru că poimîine ar lua banii de la Douăștrei, ultima lichidare, încît socoti că n-are rost să se îndatoreze. Pînă la urmă, a găsit prin casă un săpun american rătăcit, tot ce mai rămăsese în urma reîntoarcerii lui frate-său în State. Are prețul scris pe o etichetă cît unghia, lipită pe ambalajul care el singur spune mult prin arabescurile viorii închipuind baloane suind din troiene de clăbuci.

Poate doar i se păruse că privirea ei a licărit lacomă cînd a pus săpunul pe birou, de vreme ce ea refuză numaidecît șperțul, ciubucul și bacșișul, și mita, atrăgîndu-i apoi atenția cu un paragraf dintr-o cărțulie scoasă repede dintr-un sertar al biroului, pe care se pare că o ținea permanent la-ndemînă. Funcționarii de la angajări n-au voie să primească obiecte sau bani de la viitorii angajați în

vederea unor înlesniri sau favoruri, aceasta pedepsindu-se conform legii, ca luare de mită și așa mai departe, și întreg paragraful era subliniat cu roșu, iar alte paragrafe erau subliniate cu negru și albastru, și verde, ca niște portative multicolore încropite parcă din dezdoirea brățărilor ei de celuloid, iar paginile arătau ca și ea, ferfenițite și vechi, și patinate de multele răsfoiri, și îngălbenite de vreme. Îi băgă sub nas acel ceaslov plin de tîlcuri și învățături de căpătîi, și parcă începuse să-l simpatizeze, explicîndu-i pe larg, pasionată și plină de tact, cu dicție limpede și imaginație, cum devine cu etica profesiei ei și cu ce se ocupă profesia ei. Ea apelă în sfîrșit la un exemplu sugestiv pentru a fi sigură că el a priceput, dacă m-ați fi întîlnit pe stradă, cică, auzi, pe stradă chiar, dacă ar fi întîlnit-o, domnule, și mi-ați fi oferit săpunul ăsta din mai știu eu ce motive, cu totul altceva ar fi fost, da' așa, dată fiind relația ce se impune...

Și mare lucru dacă ar întîlni-o pe stradă, păi se vrea acostată, fiind sătulă de cît o fi curtată în biroul ăsta de-atîția cîini și boschetari cărora le dă de lucru la șanțuri și desfundat canale. Biata băbuță se vrea dorită cu disperare, așa cum alții iau calea bisericii, dacă nu cumva o fi același drac, altfel costumat. Ba nu oricine se îndură să se retiagă pur și simplu, să întoarcă spatele cînd i se întoarce spatele, dărîmînd lumea ca un vînt năprasnic. Bîhhhh... bîhhhh... tusea și pîrțu', ea își înfigea țigara în țigaret, era în formă și plină de vervă, explicîndu-i, pentru a treizeci și șasea oară, în ce constă învestitura ei, cît și relația care se impune, într-un amplu delir hermeneutic masturbant.

O cît de cît relație se impunea, cu toate c-o făcuse tîmpită. Ea revenea, pentru a paisprezecea oară, la întîlnitul pe stradă, învăluită și încălzită de rînjetul lui candid și de umilința lui ipocrită și sinceră, oh, doamnă mare, ți-aș încălzi ciolanele pînă te-ai face toată o flacără, da' îmi ghiorțăie mațele, doamnă, foamea nu mă lasă, dă-mi ceva, doamnă, un șanț de săpat, un canal de desfundat, orice.

Puțin după ora șase motorul era pornit, încins deja, sfîrîia și duduia și se cutremura agresiv din toate încheieturile. Tălpicile saniei pe care era fixat făceau să trepideze cimentul și uleiul din tava de sub carter clipocea neauzit. Buzilă și Mite dormeau ghemuiți în miezul duduitului acela apocaliptic, în stare altminteri să te trezească și din comă. Așternutul din bumbac și bluze de salopetă, prea suficient pentru unul singur, era cam strîmt pentru doi inși, iar aerul vărsat de ventilator începuse să se răcească, aducînd atmosfera dimineții de afară peste ei, încît se chirciseră îmbrățișați, bot în bot, cu respirațiile împletite strîns, respirația unui cataclism teribil suflîndu-le parcă în cefe.

De la ora asta în sus începeau să apară cei mai harnici din schimbul unu. Zguduindu-i îndelung, cînd pe unul, cînd pe celălalt, de-abia reuși să-i trezească bătrînul. Între timp, el avusese grijă să răstălmăcească decorul din camera bancului de probă nr. 8. Acum, oricui i-ar fi sărit în ochi că s-a muncit din greu și-n credință toată noaptea. Stropise cu furtunul motorul încins și aruncase pe el cîțiva pumni de ulei. Lăsase să curgă la canal, din rezervor, vreo douăzeci de litri de motorină. Cu asta s-ar fi încălzit o săptămînă vreun băiat necăjit, constată el și parafrază, cu emfază evlavioasă, din pămînt ai ieșit, în pămînt să te duci prin conductă la canal. Ostenise. Se retrase în sfîrșit în cămăruța de doi pe doi, cu pereți antifonați, un refugiu pentru reculegere și odihnă a auzului, unde purcese să umfle raportul de tură, deșirînd meticulos un pomelnic de o pagină de registru. Nota de plată carevasăzică, moș Guțule, nu sîntem la strung ori pe tractor să ne socotim la număr de piese și hectare arate. E o meserie în care nu te poți lipsi de poezie. Poezie, cît mai multă poezie, moș Guțule. E o poezie și o pîine de mîncat dacă te pricepi și la bietul motor care se-ntîmplă să iasă teafăr de tot de pe banda de montaj. Dacă te pricepi să-l îmbolnăvești uitîndu-te

la el numai, el are nevoie neapărată de tine. Adică să-ți bați joc de ei, moș Guțule, pînă s-apuce ei să-și bată joc de tine, și poezie cît mai multă, cît încape, așa ie-n Țara lu' Foaie Verde.

Din robinetele deschise la maximum jeturile păcăneau frenetic, cojind rugina de pe fundul jgheabului de tablă. Urinînd în jgheab, Buzilă întoarce o figură umflată de mahmureală către Mite. El vine cu mînecile salopetei suflecate și prosopul pe după gît și duce cu sine ritualul unui schimb fulgerat de priviri și rînjete încrucișate și mormăieli. Sînt ca bătuți, doi bărbați ca brazii stînd să se dărîme, tineri încă, dar gata să îmbătrînească. Au dormit, și somnul aici înseamnă mai mult boală-n oase.

Pe cît de osteniți, pe atît sînt de grăbiți și plictisiți de toate și plictisiți unul de altul. Dar n-au încotro, trebuie se să suporte, pînă o porni fiecare pe cont propriu ziua asta marcată de gustul coclit al unui somn pe ciment și-n fum și zgomot de motor. Se grăbesc pentru că vor să scape cît mai repede, și, dacă s-ar putea, să scape și de gîndul că diseară la unsprezece se vor regăsi tot aici. Altminteri, n-au vreo treabă anume, și timpul lor nu e deloc prețios, e chiar cel mai ieftin dintre atîtea lucruri ieftine de care se lovesc zi de zi.

— În zăpadă dacă ai dormi și tot... Mite se apleacă și se îndreaptă poticnindu-se. Se aud limpede rotulele și oasele bazinului pîrîind, ca un mecanism cu piesele îmbucate pe uscat. El lasă săpunul pe marginea jgheabului. Dacă n-ai învățat carte, Buzilă, cerneala-i băut-o în loc să fi scris cu ea... 'S-albastre mațele noastre, oh, venin ce iese din noi, oh, oftează în timp ce se ușurează și el în jgheab.

— Dacă nu ne trezea moșu', făceam pe noi în pat. Buzilă încercă și el să se-ndrepte, cu palmele lipite de șale, iiiiia... Nu e el prost degeaba Guțu. Știe el de ce nu vrea să doarmă aici. Nu mai ajungea el la anii ăștia printre fiare... Da' să fiu dacă știu cum a fost aseară. Cine m-a dus sub ventilator?

— Moșu' te-a adus.

— Aha. Și-a avut grijă să-mi și aștearnă, să nu mă tragă la noadă... Da' ăla unde-i? Cumnată-tu, Bajnorică.

— A băgat gol, precis. N-avea nici un liber de luat...

— Mare căzătură și cumnatu' ăsta al tău. Nu-l apucă vara p-aicea cred. Nu știe să doarmă pe ciment... Buzilă bușește cu încheietura mîinii în frunte : da' mă doare ăsta. Mă doare prostu' ăsta. D-alaltăseară n-am mai ajuns acasă. Cîn' m-o vedea aia, mă pupă de la a la zet. Pă unde-ai fost, puță ? face. Păi am fost... da, am fost cu bețivu' ăla de Bajnorică și cu bețivu' ăla de Cafanu, n-am mai scăpat de ei și așa și pe dincolo.

— Cu mine n-ai fost niciodată nicăieri, constată Mite pe un ton neutru. Nici n-o să ai ocazia. Și ce bine ți-ar părea să mă pomenesc într-o bună zi cu biata femeie la ușă, oh, biata femeie, se vaită sincer Mite. Și barem dac-ai umblat atît, ai găsit tapițer pentru biata femeie ?

— Nimeni nu mă crede, nimeni nu mai știe cît pătimesc cu dormeza aia, se vaită Buzilă. Ce lucrare-ce lucrare, vreo opt tapițeri i-am adus pîn-acuma. I-am spus, fetițo, de-acuma un mecanic auto, am să te pun pe arcuri de suspensie pentru Dacie, ăsta-i leacul tău...

Mite rîde în hohote, căzut pe vine și ținîndu-se cu mîinile de marginea jgheabului. Arcuri de suspensie, chiar așa. Buzilă a pus deștu' pe rană și-o oblojește de minune. Aia de-acasă, care-l așteaptă de trei zile, biata femeie, e sărită mult peste suta de kilograme, și după cum povestește Buzilă că evoluează în ultima vreme, s-ar zice că-i în creștere. Are doar douăzeci și ceva de ani biata fetiță și femeie și are tot timpul să demoleze la dormeze, și să vezi cînd nu merge liftu' cum mă strigă de jos, hai tată, coboară, că iar a murit nenorocitu' ăsta, și bag cornu-n pernă, Cafane, mă fac că dorm, s-o ia tac-su s-o urce opt etaje pă scări, că i-a spus și doctoru', așa și așa, și ea i-a astupat gura la doctor : mie dacă mi-e foame, dom' doctor, nu mai pot ține cont de nimic și că la două noaptea dacă mi-e foame, io mă scol și mănînc, și zău dacă nu chiar așa face, da' cum o face, zici că face hidrocentrale, metrouri, tunele de mină...

Să-i tot repare la dormeze Buzilă, dar momentan nu-i stă lui capul la asta. Îi crapă capul, are o căpățînă de o tonă, funcționînd prin strîmbături și în salturi scurtcircuitate.

— Și cît ziceai că mai ai, Cafane ? Ai făcut ceva cu transferu' ?

Mite n-a făcut nimic cu transferul. Nu vor să-i aprobe. Au nevoie de oameni și pe de altă parte nu mai angajează, pentru că n-au probabil bani să-i plătească. El a rămas la preaviz. Mai are cinci zile din preaviz și a scăpat de Malaxa...

— E bine și-așa, Cafane. Mi se pare că n-ai ce pierde.

— N-am nimic absolut...

— Și unde ziceai că. Parcă mi-ai spus, da' am uitat.

— La Termoficare. Pe la puncte termice la blocuri. Lucrez doar dimineața, de la șapte la trei, mă plimb de colo colo cu geanta de scule în spinare, pot să văd și-un film și să mă duc la ștrand. Nu e pușcăria și mizeria de aici. Ce zici ?

Privirea lui cobora repede de pe coafura tehnicolor pe spătarul scaunului cu încrengături de lemn afumat și din piele veche țintuită în bumbi de alamă. E tronul doamnei, pe care ea și-l apără pînă la ultima picătură de vlagă, în vreme ce privirea lui îngenunchează și se chircește și se vaită pe vraful de dosare și coli și se răsucește agonic între termos și ceașca de cafea întoarsă pe șervețelul mînjit cu zaț și ruj.

Aștepta. Oare de cît timp ? Oare fusese uitat ?

— Așteptați puțin pe hol, îi spuse doamna.

Chiar o încurca acolo. Biroul ei se umpluse de salariați veniți pentru adeverințe, lichidări, angajări, cereri de transfer. Fumă pe hol două țigări. A dat ultimii bani pe țigări, în loc să-și cumpere pîine. Nu mai avea acasă nici o coajă de pîine. Oho, e prea învățat cu foamea. Trîndăvind o faci parcă, într-o veselie, mai al dracului e cînd o faci muncind. De două zile însă, el e liber ca pasărea, și acuma cerșește la doamna o colivie pentru

sufletul lui și pentru stomacul lui zburător. Cum o scăpa de aici, o să vîndă săpunul. Doamna e incoruptibilă pînă-n vîrful unghiilor. O să-l dea la magazinul de confecții de peste stradă la vreo vînzătoare, cu o sută, chiar și c-o juma' de sută, important e să-l dea cît mai repede și să-l facă bani pentru o bere și o plăcintă la patiserie și de țigări mai bune decît mizeriile astea de Carpați cu filtru îndopate cu tocătură de bețe. La ce să-l mai oprească pentru Norica ? Ea e ca și dispărută. De alaltăieri trebuia să apară cu certificatul de naștere și cu bani de la tac-su. Așa-i trebuie, dacă a lăsat-o să plece singură și a rămas aici s-o curteze pe doamna pentru un șanț de săpat și un canal de desfundat.

Ceasul din hol arăta ora douăsprezece. Poimîine o să ia lichidarea, cincișpe sute aproape, ultimii bani de la ultimul stăpîn, îl ia cu amețeală gîndindu-se, sau o fi de la foame amețeala asta. A uitat să mănînce de ieri de pe la ora unșpe. Cînd devine un lucru de ținut minte și pe care-l uiți, asta ce înseamnă ? Foamea se transformă într-un viciu de care nu te mai dezbari în veci, asta e. Ba în frigider, își amintește, mai sînt trei linguri de varză călită într-o cratiță, și-a mai rămas și niște mălai într-o pungă. O să trîntească o ditamai mămăliga. Foamea amăgită e încă și mai rea. E ca o tîrfă care se duce la mînăstire și pe urmă se răzgîndește, și pe urmă se răzgîndește iar, și-o duce toată viața așa, cărîndu-l în spinare pe oacheșul și roșul în obraz, marele nostru amant de suflet.

Pe urmă a fost rechemat în birou, iar doamna i-a răsfoit cartea de muncă, atîtea locuri de muncă schimbate... da... mai sînt și altele, netrecute acolo. Și doar trei calificări... Țepene însă, încît doamna le enumeră, operator chimist, zidar, mecanic motoare combustie internă. El îi spuse că asta de la urmă poate să țină loc și de motopompist, compresorist, precum și de lăcătuș, e cam același lucru. Însă doamna juisase îndeajuns cu cărțulia profesiei ei și cu acostatul pe stradă, se epuizase, era din nou ostenită și agasată.

— Uite ce e, domnule. Eu n-am idee de ce anume poate să țină loc. Doamna era neclintită : ce scrie aici, asta e. Noi vă dăm

posibilitatea să vă recalificați pe profilele noastre. Organizăm cursuri de recalificare la locul de muncă, cu școală de trei ori pe săptămînă, pe banii noștri și fără nici un fel de obligație din partea dumneavoastră. Fără nici un fel de contract cu întreprinderea, vreau să zic.

Ea îl trimise apoi un etaj mai jos, la camera zece, la biroul de învățămînt-salarizare, unde să i se spună de ce fel de personal muncitor este nevoie în momentul de față. Eventual să fie înscris la un curs de calificare. Și cică pe banii noștri, ai întreprinderii, și de rahatul ăsta el era îndelung hîrșit de-a lungul calificărilor pe care le făcuse. Păi pe banii cui, dacă ei te angajează pe salariu de necalificat, indiferent la ce te-ai pricepe, în pofida legii, care spune că trebuie să ți se asigure media de salariu pe ultimele douăsprezece luni din vechiul loc de muncă. Ei răstălmăcesc legea, tu încerci să răstălmăcești ce scrie în cartea de muncă, dacă nu te-ai priceput să ștergi și să scrii ce le trebuie lor. Un zugrav, de pildă, e în stare să facă și pe faianțarul, oricum le face pe amîndouă cînd e nevoie, și la o adică e în stare să facă și zidărie. Dar dacă se întîmplă să aibă doar una dintre meseriile astea pe cartea de muncă, obligat intră în bîza ăstora de la personal, mai cu seamă dacă are categorie mare și ei sînt puși să economisească pentru întreprindere. Atunci, omul muncește și mai puțin decît este plătit cît se recalifică, sau trage în draci și se tîrăște pe brînci, e în stare de orice ca să le cîștige încrederea și banul care uite-l nu-i prin legi și decrete cu acordul global și reduceri de personal și de fonduri și recalificări și policalificări, și ei se feresc de tine cu banii și tu te ferești de ei cu munca și mai bine stai acasă, da' ce te faci că te scot și din casă cu legi și decrete. Unde să se ducă?

În camera zece, privirea aceea încercănată, cu riduri solzoase, nu prevestea nimic bun. Cum stătea cocoțată pe birou, cu picioarele descălțate pe scaun, reiații și bluza strîmtă scoteau în evidență o suplețe viguroasă, contrastînd cu aerul epuizat al figurii. Singură printre birouri pustii, își freca de zor pasta de

nes într-o cană. Se vede treaba că și pe aici s-au făcut reduceri. Pe ceilalți i-o fi trimis pe străzi să măture și a rămas ea de caraulă, deloc veselă, plină de țîfnă. Fără să-și întrerupă ritmul de rîșniță puternică, îi spuse să-i transmită din partea ei tovarășei de la angajări să binevoiască să-și vadă de sarcinile de serviciu, să-și mai ridice fundu' de pe piesa aia de muzeu de pe care nu se saltă o secundă, de frică să nu i-o fure cineva, și să treacă pe la director să se intereseze personal și să nu mai arunce găinile moarte pe unde găsește fraieri să muncească în locu' ei...

Cobora, el, găina moartă, mortăciunea, din nou la doamna, și n-ar fi lipsit mult să-i transmită mesajul colegei, dar nici chiar o astfel de distracție nu mai era în stare să guste. Era peste măsură de ostenit, plictisit și înfometat. Doamna tatonă un sfert de oră la telefon pînă să reușească să dea de directorul adjunct, care-i spuse că nu se mai fac absolut nici un fel de angajări pînă la noi ordine, cel puțin pînă la sfîrșitul anului a înghețat toată schema. Doamna răsuflă ușurată prin toți porii figurii ei astupați de pestrițeala machiajului, emanînd un norișor de pudră. Era gata-gata s-o facă nefăcută, nu din neglijență sau incompetență, fiindcă directorul a fost în ședință pînă la ora asta, iar ea nu avusese de unde să știe de aceste instrucțiuni căzute ca din cer și ca o bombă.

Și eu ce fac? Sună prea stins întrebarea pentru a putea fi auzită în vînzoleala din birou, amplificată de directivele de ultimă oră. De el, oricum, nu mai avea nimeni timp. A ieșit furnicat de un zor fără rost și fără țintă și s-ar fi vrut indiferent, ca-ntotdeauna, și aproape reușea, deși mai anevoie ca altă dată, și dacă ar fi băgat preavizul cu o zi mai devreme, doar o singură zi a întîrziat, sau dacă legea acordului global ar fi apărut cu o zi mai tîrziu, sau dacă ar fi lăsat să-i fie desfăcut contractul de muncă, lipsind trei zile consecutiv, plecînd cu Norica și întorcîndu-se ieri, și tot ar fi fost ceva. Nu se putea smulge dintr-un trecut prea repede irosit printre degete, pe care continua să-l remodeleze în neștire. Ajunsese în stația de tramvai și zadarnic încerca să se scuture,

era copleșit, și pe urmă a fost tentat să se scuture pînă ar nimeri sub roțile tramvaiului, doar la un pas, un salt scurt, și ce simplu, și ce cheie bună de descuiat orice. Drăcie o găsise și nu-i mai dăduse drumul, se încleștase de cutia cu comenzi, iar comanda a fost hotărîtă și plină de har, sus! Iar el mereu crede c-ar găsi altceva mai bun de făcut, gîndurile ți-o iau razna într-o descătușare haotică și manevrată totodată de o mînă atît de sigură, prea rar se îndură să te mîngîie mîna asta, alungîndu-te dimpreună cu ploaia orizontală a culorilor verii peste geamul tramvaiului.

Arăta deja încins caldarîmul de piatră cubică, forfotind de lume pe margini, pe trotuarele late de un pas. Dinspre Biserica Sfînta Vineri, pe Calea Dudești, casele hurducăiau din tencuială, gata să se destrame. Asuda pe scaun, lîngă geamul aprins de soare. Tramvaiul se urnea din stația cu baraca de tir, pornea și se poticnea din nou, la stop, pe sub ciorchini de lume atîrnînd de tejgheaua barăcii și bulucindu-se-n stație. Venise vara, și cîte femei și-n tramvai, și-n lumina mare de-afară, de unde naiba or fi ieșind atîtea dintr-odată ?, de-ai zice că au stat închise undeva cît a fost vremea friguroasă. Și-n cîte sîntem azi, mai, nouă sau zece sau cinșpe, dar e miercuri oricum, și nici dacă-i miercuri nu era sigur. Știa că Norica trebuia să se fi întors alaltăieri, dar dacă vine diseară... nu, nu mai vine, de asta să fii sigur, a claxonat-o unu' cu Dacia, care poate stătea și la parter, și de data asta nu i-a mai întors fundu', n-a mai fost fraieră, doar știe ce-a pățit astă-iarnă.

De la intersecția cu Șoseaua Mihai Bravu, nici pe scaun nu-ți tihnește în acest tramvai. Era o stație mare, și unii cică ar fi așteptat o jumătate de oră și uite-l acum grăbindu-se să plece tîrîș, cu ei pe scări. O pereche de fese semețite prin stambă înflorată aproape că i se așezau pe genunchi, iar părul lung îi bătea peste ochi cu iz de șampon ordinar, prin care îl năpădea mirosul viu de sudoare și mătreață, ți s-a umezit rochia pe strînsura taliei și adie damful sexului tău ca un zefir încins de gemete, vă rog să mă scuzați, da' mi-e imposibil și n-am de ce să mă țin, stau într-un

vîrf de pantof, și stați, domnișoară, vă rog, așezați-vă, făceți-vă comodă. El nu se ridica și o îmbia să i se așeze pe genunchi și ea zîmbea cu o jumătate de chip peste umăr. Era un fulger de zîmbet ostenit, stors de veselie și schimonosind o față lătăreață, cu buze cărnoase și parcă lîngă nară avea o aluniță mare, ce ar fi putut fi un neg. Părea tînără, o strungăriță sau o filatoare, desigur, cu copii preșcolari ce-i mănîncă și carnea de pe ea și cu capul plin de rate la ceareu și rate la mobilă. Era rimelată, dar rochia înroșită la subsuori arăta că de epilat n-are timp sau îi repugnă. De la spate ar fi zis că-i ceva mai de soi, păi cum naiba, păi pretențios, păi dacă i s-ar fi așezat pe genunchi și ți-ar fi surîs altfel, păi erau făcute să zîmbească altfel buzele acelea cărnoase, pentru cine însă, ori poate că tot foamea alunga sîngele surîsului ei din buze. Întoarse capul către cele de-afară, vederea lui amușina prin carnea lor coaptă de lumina apocaliptică a verii.

Trecea un ceas mohorît, solar, stors de vitalitate, iar el aștepta acolo, încălecat peste umeri și cap de aluviuni fermentate de umeri și capete. Instantaneu, se hotărî să coboare din tramvai.

Va încerca aici. Plăcinta Dîmbovița, Lei 30 Kg, își încrunta rumeneala scorojită prin geamul tejghelei, lîngă tăvi cu pateuri și pătrate de plăcintă cu mere pudrate cu zahăr, și-n rafturi piramide de fursecuri și pișcoturi livide pătate de muște, stivuite ca grămezile de bușteni, iar pe mesele de fier vopsit, farfurii cu zdrențe părăsite de plăcintă Dîmbovița și pahare cu zmeurată abia gustată, o leșie dulce, colorată cu sîngele cui ? Dar coada pe trei rînduri încă se îngroșa, ocolind mesele și înghesuindu-se pe lîngă pereți, și nu mai avea mult pînă să iasă pe ușă afară, încît abia pridideа vînzătoarea cu față de fleică, deși avea la-ndemînă două cocătoare intrînd și ieșind pe ușa din spatele ei cu tăvi proptite-n pîntece. Sudoarea picura din nasuri și bărbii, topindu-se-n aburi. Se scutura mătreața pe sub batice albe fugite pe cefe, învîrtoșînd brînza degresată, dreasă cu saramură, hipnotizată de zeci de respirații gîfîite, precipitate de foame. El cutreiera prin ceața încinsă, fript de foame. Ți-e foame. Mi-e foame. Mănîncă ! Mi-e foame.

Mănîncă, rupe, sfîrtecă, mistuie, adună totul de pe mese cu amîndouă mîinile și îndeasă în tine. Mi-e foame. Mănîncă sau vei fi mîncat! Nu fugi! Voi încerca totuși aici.

Săru' mîna, doamnă. Ți-am adus. Cum ce? Ce mi-ai zis alaltăieri. I-l băgă sub nas. Ea avea mîinile ocupate și fierte în grăsime și nu era dispusă să dea mai mult de treizeci de lei pe un săpun american. Atîta pagubă. Nici el mai jos de o sută, în ruptu' capului. Uită-te și matale, doamnă mare, ce scrie aicea. Nu-mi arăta mie, că nu mă pricep în limba asta a lor, și el că ăsta-i mai ceva decît Rexona, doamnă mare, ia de miroase, ne, am zis, am luat săptămîna trecută pentru fii-mea Rexona cu cinzeci dă frangi, tot așa a venit unu' ca tine, cu trei bucăți, și fii-mea a zis...

Și uite cu cine-și bagă-n cîrd. Ce-a mai zis și fii-sa, fute-m-aș pe bafta voastră de țăranci. Și cum o zguduie mamare cu cinzeci de frangi Rexona, ori s-o fi prostit ăla, îndopîndu-se cu cocă crudă de plăcintă Dîmbovița, și ce-i juma' de sută pentru mamare, care-i rămîne pe puțin numai de la coada ce se vede, și numai cu doi lei dacă-l pîrlește pe fiecare, fiindcă-i o marfă care se pretează, adică nici scumpă și nici ieftină, și oricum rămîne pe mese și intră la retopit și ai văzut-o pe mamare cum i se-nvîrtesc cioatele alea de mîini cu șpaclu' și furculița prin bălăngănelile cîntarului și parcă are-n țeastă un calculator, următoru' – șase lei, următoru' – opt lei, următoru' – nouă lei douășcinci, următoru' și vidul din stomac care te suge, sfîrtecînd și măcinînd viscere uscate, deshidratate, pietrificate, și după Patiserie, Încălțăminte și Confecții și ABC și Pîine-Lactate și Mezeluri-Brînzeturi, cu grafii și culori plutind pe amețeala străvezie a foamei.

De bună seamă că foamea l-a inspirat. A încercat direct cu o sută la vînzătoarea de la Încălțăminte, și numaidecît a fost sigur că ea i-ar fi dat și o sută cincizeci fără să se tocmească. Dar o sută a apucat să-i iasă, fie.

A trecut peste drum, tăind insula lungăreață de trotuar cu spațiul verde care desparte sensurile de circulație. Gărdulețul

era rupt cît o poartă pentru o strungă de oi, ce îl ducea pe o potecă ocolind soclul de marmură cu Monumentul Eroilor Căzuți. Soldatul de fontă în mărime naturală, atacînd crispat la baionetă, îi fugea peste scăfîrlie, în timp ce el își spunea că războiul e în plină desfășurare, e departe de a se fi încheiat. Avea bocanci și pantaloni bufanți, iar gambele înfășurate în moletiere, și raniță cu pătură făcută sul deasupra, și chipiu cu clape și cozoroc, protejînd o căutătură dîrză. De ani și ani se bătea prin arșițe și frig, și zloată, iar iarna trecută îl văzuse cu o zdreanță de sacou în spinare și-ntre bocanci cu o ruginătură de reșou avînd firul lipit de prohab cu o pleașcă de ceva alb, var sau ipsos, ceea ce a fost încă un semn, printre atîtea altele că războiul continuă și revoluția e veșnică, zadarnic ar mai fi tras nădejde să apuce pacea.

Dimitrie Cafanu se învîrtea și parcă dădea tîrcoale, se-nvîrtea în cerc și pe urmă invers, peste sensul giratoriu și printre mașinile din intersecția bulevardului Șulea cu bulevardul Sălăjan, era revoluție și război și toată lumea se bătea cu toată lumea, iar el tăia într-un tîrziu trotuarul, apucînd-o pe drumul cel mai scurt către Valea Dracilor.

6.

Uite-l cum vine și uite-l cum trece pîrjolind totul în cale. Se împlineau în ziua aceea exact trei săptămîni de la incendiul de la Nitro, cel mai mare din cîte se iscaseră vreodată în Platforma Chimică. Puțini au știut atunci cît a lipsit ca să fie atins parcul cu rezervoare de solvenți, de la care s-ar fi aprins nu numai întreg Policolorul, ci și Fabrica de Medicamente, Anticorozivul, Fabrica de Săpun Stela, IOR-ul și toată valea de blocuri, pînă spre intersecția bulevardului Șulea cu bulevardul Sălăjan.

În seara aceea însă, la schimbul doi, ei se simțeau pe deplin stăpîni pe eventualitatea de a se fi ales scrumul de toate cu trei săptămîni în urmă. Tocmai terminaseră de mîncat și fumau în vestiar, uitîndu-se ca la o arătare jalnică la borcanul cu probă de basamac de pe masă, căci se întîmplase ceea ce foarte rar și de fapt niciodată nu se întîmplă, și anume că nu găsise nici unul prin dulap nici zahăr, nici cacao sau vanilie și nici măcar o coajă uscată de portocală, decît numai niște dropsuri lipite între ele într-o pungă jegoșită amiruise cineva dintr-un buzunar și încropiseră un soi de lichior cam fără nici un Dumnezeu, dar spiritul era stins cu artă, potrivit din apă cît trebuie, nici leșinat și nici să-ți aprindă mațele, băubil carevasăzică.

Se tot foia în jurul borcanului Gică Bălașa și pe urmă îl ridică în lumina pîlpîitoare a neonului, cercetîndu-i tulbureala prin rețeaua rînjetului, în timp ce Petrică Grasu, cum e el plin de nerăbdare lacomă în aceste chestiuni, că ce-l mai piguleşti bă

atîta, doar nu s-o fi spîrcîit fo muscă-n el, ori ce nu-ți convine? E etilic-etilic. Direct de la sursă.

El îl adusese din laboratorul central al uzinei Policolor, condus de domnișoara Suceveanu, în contul unor obligații ale domnișoarei, asta pentru cine ar fi fost în stare să creadă în spusele lui, că între el și domnișoara se află relații de afaceri sau mai mult decît atît, cînd nimeni nu se îndoia că îl cerșise, de fapt, cu săru' mînușițele, domnișoară, să trăiți să înfloriți că tot ca o floare sînteți, care domnișoară bătînd către cincizeci, toată lumea știa că nu suporta să fie abordată altcum, și chiar și fără să fi insistat cine știe ce cu doamnă sau tovarășă, numaidecît te dădea pe ușă afară cu doamnă și tovarășă e mă-ta, de porc nesimțit și vită-ncălțată, cum atîtea cazuri au fost, așa că, în ce-l privea, Petrică avea cugetul împăcat, special l-am adus, să vă orbesc și să vă omor și atîta pagubă, și totuși cine ce să mai înțeleagă din borîtura aia vișinie-purulentă, decantînd alene sfărîmăturile de bomboane, în timp ce Petrică își curăța unghiile și bătăturile din palme cu un cuțitaș conceput și făcut de el, cu un bisturiu cu lama de o jumătate de lat de palmă și mînerul de două ori mai lung și cu plăsele de plexiglas, sub care fixase ceva colorat, decupat dintr-o revistă, iar Dimitrie Cafanu căuta să-l facă să priceapă ce rău face că tot cu același cuțit cu care taie șunca își curăță unghiile, ba altă dată își răzuiește de pe cizme rășină și toate mizeriile astea de pe-aici, la care Petrică i-o întoarse că poate să jupoaie și cîinii cu custura asta și pe urmă s-o folosească la servirea mesei, atîta vreme cît în prealabil a spălat-o cu acetonă, care se știe că acetona stîrpește orice fel de microb, ceea ce-i foarte înțelept spus, confirmă Celestin, da-n afară de asta, acetona se hrănește, se știe, cu globulele roșii ale omului, albește sîngele, uite, bea tu, Grasule, nu mai mult de o sută de mililitri de acetonă, și pe urmă taie-te să vedem ce iese, iese spirt,l să fiu nebun, anticipă Grasu într-un hohot năprasnic, iese etilic, direct de la sursă, din laboratorul domnișoarei Suceveanu.

Gică Bălașa încă studia borcanul. Abia într-un tîrziu remarcă, este în adevăr etilic, și că lumina asta te și poate înșela și te doare și capu' cum pîlpîie ea așa aiurea, drept pentru care trase o dușcă lungă de aproape un sfert de borcan și se strîmbă îngrețoșat, totuși nu-i plăcea, nu mai beau, spuse, nu-i bun cu bomboane.

Atunci intră în vestiar un pui de moldovean angajat de curînd și cooptat de o săptămînă în echipa lui Petrică Grasu. Era blonziu și atît de firav, încît Celestin îl întrebase cînd apăruse printre ei dacă e foame mare pe-acolo pe la ei, în Moldova, îhî, nene, e nenorocire... Ciori, de ce nu vă axați pe ciori ? îi sugerase Celestin pe un ton atît de expert și serios, încît puștiul se strădui din răsputeri să nu rîdă, mai cu seamă că Celestin profeți numaidecît că ciorile vor salva lumea.

Bă' tu nu știi să bați la ușă ?! îi sări țîfna lui Petrică Grasu, și apari neanunțat și din senin, ca un pîrț de principesă ce te afli, iar glasul său mustrător se înfioră de un oftat de ușurare că n-a fost cine știe ce șef frămîntat de producție la ora asta tîrzie, care să-i surprindă vînturînd etilic prin borcane, ceea ce n-ar fi fost mare nenorocire, da' orișicît. Moldoveanul, nicidecum fîstîcit, se întoarse și bătu din afara ușii închise, de trei ori, cu podul pumnului, cu toată nebănuita lui putere, făcînd să se zguduie tabla, ei, bravo, hai că mi-ai plăcut, se lăsă Petrică pradă entuziasmului. Venise băiatul pentru a anunța șefului său rezultatul probei de laborator luate dintr-un reactor, iar proba atesta că rășina din acel reactor ajunsese la parametrii produsului finit și deci era posibil, și trebuia numaidecît descărcată la butoaie. Față de această situație, Petrică Grasu, singurul în drept, hotărî după cum urmează : îi spui lu' Reli, laboranta, c-am spus io să nu mai treacă nimic în registru' pentru probe, că-l completez io aproape de plecare, la ora zece jumătate, și p-ormă te duci și oprești vidu' pe reactor și mai lași răcirea să meargă vreo juma' de oră după aia, și după ce oprești răcirea, ciupești numa' niiițel ventilu' de abur și te uiți pe diagramă și nu-l lași nici să urce

peste suta de grade și nici să cadă acul sub sută. Ai înțeles, n-ai înțeles. Hai, du-te, că urc io mai încolo să-ți arăt, dacă nu apuci să ne-arunci în aer, și după ce acesta plecă la îndeplinirea misiunii încredințate, Petrică conchise, epuizînd totodată întreg planul de bătaie pe ziua respectivă: îl pasăm.

Așa se face că rezultatele probelor de laborator date din oră-n oră și situația de pe teren aveau să fie astfel ajustate și răsucite, încît să reiasă că proba ultimă s-a întîmplat nu la ora nouăsprezece, cît era atunci, ci în jurul orei douăzeci și trei. Descărcarea și lupta cu butoaiele de rășină fierbinte, de două sute șaizeci de kilograme bucata, aveau să fie pasate celor din schimbul trei, ce au s-o înghită nemestecată și pe inima goală imediat ce vor începe ziua de lucru, iar dacă peste noapte s-ar mai fi întîmplat un reactor de descărcat, ei, la rîndul lor, se vor fi străduit să-l paseze celor din schimbul unu.

Nu avea Petrică Grasu nici un fel de predispoziție în seara aceea către ceva cît de cît activ, și să-i fi trimis la descărcat pe moldovean, pe Celestin și Mite, ar fi însemnat să rămînă el să aibă grijă de cele opt reactoare. Și pe urmă, să fi rămas cu etilicul doar el cu Gică Bălașa, frigotehnistul, care ăsta nu pare să aibă chef acum, n-ar fi avut nici un haz, da' ai văzut, Grasule, cum îi luceau ochii la borcan puștiului? spuse Celestin, la care Grasu că mie-mi spui de ăștia din neamu' lu' Ștefan? și că-l chem io și pe el să-i dau, mai încolo...

Gică Bălașa chiar nu mai gustă deloc după ce spuse că nu-i bun cu bomboane. Se apucă să-și aranjeze niște cutii cu vopsea în dulap, în raftul de sus și-n raftul de jos, aplecîndu-se și ridicîndu-se desfăcea capacele cutiilor cu muchia cheii lacătului și picura cîte un strop de vopsea pe fiecare capac pentru a nu le încurca mai apoi. Era înalt de aproape doi metri și avea gesturi de o stîngăcie suplă, deliberată, și părul scurt și creț, abia încărunțit, și un bot ca de maimuță, ce te făcea să te gîndești la un baschetbalist negru, și cine o fi, Grasule, la poartă, că am o comandă de vreo două mii, și Grasu, mi se pare că ăla din Manolache, care zice că ți-e văr, s-a schimbat acuma la șase, băiat bun. Aha, făcu Gică Bălașa. Clipea des și spuse că-l doare capul de la neonul ăsta și că mîine ori

chemăm un electrician să-l schimbe și să pună unul mai bun, ori îl dau dracu' și punem iarăși bec. Mite se sui pe masă, îi mai trebuia ceva să ajungă, și Celestin îi aruncă bidonul gol de vopsea pe care stătea, acuma da, zgîlțîi din lăcașurile laterale, apăsînd în același timp cu ambele palme deodată, pînă ce neonul se opri din pîlpîit, și ia de bea domnu' Gică, dacă nu puteai din cauza iluminatului. Nu. Domnu' Gică se întinsese deja pe jos cît era de lung, pe trei saci de hîrtie așternuți pe cimentul vestiarului pe lîngă dulapuri, nu beau eu destul diseară cînd vine fi-miu în permisie? Fiu-său Ninel, da, de bună seamă o așchie ce nu sare prea departe de trunchiul acestei teribile forțe a naturii recunoscute ca atare de două generații de hoți de toate felurile, deși, pînă la ora aceea binecuvîntată, Ninel era chiar curat ca o floare, fără prea mari încurcături și fără o zi de paidamos, ceea ce întocmai a avut ambiție tatăl său și era mîndru de Ninel că-i cuminte și-și văzuse cum se cuvine de meseria lui de lăcătuș și acuma de armată, ca orișicare și-n rîndu' lumii și după aia o să-l însoare, că l-a ajutat să-și facă și el un rînd de căși în Glina și va fi de fală pentru tac-su și om așezat la casa lui, la fel ca și tac-su, chiar dacă tac-su a mai călcat pe lături prin pușcării fincă așa s-a nimerit vremile la vremea lui, și pînă la urmă toți din neamu' Bălașa am fost așa, și aprigi și iuți și dați dracu', și nu s-a lăsat vreodată călcați pe coadă, indiferent de cine și-n ce împrejurări, ce mai, Ninel e bucățică ruptă, încurcăreț și cu sînge-n boașe cînd e la o adică, de nu se găsește prin oraș și prin atîtea sate în jurul Glinei cineva să-l răzbească.

Era cîndva o firmă pe acest local. Valea Mieilor scria acolo, dar îndeobște tot de Valea Dracilor îl știa lumea. Cînd firma, pictată pe un firmament lung de sticlă mată, a crăpat de ger, dacă nu cumva a fost atacată cu bucăți de gheață de cel care-l travestise în iarna aceea pe soldatul de fontă al Monumentului Eroilor Căzuți, nimeni n-a mai vorbit decît despre Valea Dracilor.

Partea cu restaurant era aproape pustie, cu doar două mese ocupate, și nu aveau bere nici la halbă și nici la sticlă, iar foamea lui Mite nu mai putea să aștepte pentru vreo porție de ficat de diavol părpălită în pripă, și oricum parcă și-ar fi dorit ceva mai ieftin și mai sățios, mai mult cu așa ceva îi sînt învățate mațele. Sau ce-ar fi să aștept ficatul, pînă am să mănînc un coș din ăsta cu chifle ? Pînă să se hotărască, se văzu în anexa cu autoservire, crescută-n coasta restaurantului.

Nu era așa lungă coada. Mergea, se urnea, nici n-ai timp s-alegi din ochi și să-ntinzi mîna la tot ce-ți rîvnește pipota pe traseu. În rafturi de inox cu capace de plexiglas, el vedea parcă pentru prima dată-n viață farfurii cu spate de pui și gîturi și gheare și aripioare firave răsărind din balegi de sosuri vișinii-întunecate și din grămăjoare de mazăre și fasolică verde cît să încapă într-o lingură, păi visam un vis frumos cu o bucățică macră, fără os, uite-le cum stau acoloșa pe tabla aia călduță să-ți înveselească măruntaiele cu ceva cald, și cine mai știe, cînd te-așteaptă acoloșa și de cînd bate soarele-n ele, și mirosul lor acru-dulceag-încins irupe prin geamul de plastic, și uite și-o umbră de ciolan pe o basculă de varză, și uite și sărmăluțe-n foi de viță, dacă nu cumva de indigo, iar borîtura aia de sos a prins crustă, s-a pietrificat de nici muștele nu se mai ating de el, bîzîie pe de-alături peste șapte lei și douășcinci farfuria cu trei chiftele, aresteaz-o numaidecît, nu mai sta pe gînduri, și-o porție de fulgi de fasole cine mai știe de cînd ninsă, strîmbă-te să-ți faci greață peste roadele pămîntului care ne țin în putere trupul ce ni l-a lăsat El și El, amîndoi împreună și fără să colaboreze, ba tocmai dimpotrivă. A mai pus pe tavă o porție de salată orientală, ceapă și cartofi și o scamă de gălbenuș de ou și trei măsline. Schimb-o ! Farfuria aialaltă are cinci. Iar la capăt îl așteptau chifle și halbe de bere și el aștepta. Aștepta și el ce-o mai fi să-l aștepte... Da' ăsta ? Ce dracului o mai vrea și ăsta ? A ! Celestin. Să nu-l mai cunosc, și mai mult nimic. Și doar săptămîna trecută parcă dăduse de el

tot pe-aici. E chiar neschimbat, cum naiba să-l uiți, cel puțin ciorapii, nu mai vorbesc...

— Cine ? Ciorapii ? Niciodată.

— M-ai lămurit, moșule. Acuma ce mai vrei ?

Celestin arătă cu degetele — patru halbe. Și banii ? Îi dă el la masă, spune apăsînd cu arătătorul pe piept.

— Da' ce-ai pățit ? Ți-a luat glasu' ?

Da, de data asta chiar i l-a luat. Celestin face o cruce mică peste nodul lui Adam — kaput.

Celestin e cu șeful lui. Celelalte două halbe sînt pentru șeful formației de pompieri din uzina Policolor. Da' ăsta știu că-i un șef în toată puterea, în costum gri deschis și cămașă galbenă, cu o lalea minusculă brodată în zona ficatului, și cravată roșie tricotată, cu un pumn mare de nod, și ochelari de soare și geantă diplomat cu încuietori nichelate. Iar Celestin al meu, neam de bulgari mîncători de ciori și-n vremuri bune pompier, e în cămașă antijeg, cu mînecile suflecate și descheiat larg la gît. E un rîndaș abia ieșit din penumbra clocită a grajdului să-și clătească beregata cu două halbe de bere, și cît de vînjoasă căutătura ochilor lui negri și atît de gălbejit în lumina asta prea puternică pentru el, și claia de păr țesălată parcă pe întuneric și trăsnind din albiturile de dedesubt. El și cu Mite sînt cam de-o seamă și s-au mai intersectat în răstimpuri pe te miri ce șantiere și fabrici, încă de pe vremea cînd erau de șaptișpe-optișpe ani, dar de-acum, văzîndu-l, te gîndești că poate de la vîrsta asta începe să se vadă că tot cîine bătrîn și singur ești, fără nevastă și fără una-alta, și uite-l, îl vezi și parcă te vezi și nu-ți vine să te recunoști.

— Ăsta, nea Albene, am lucrat cu el și-n secție la Rășini, și el m-a-nvățat pe mine zidărie cînd mi-ați făcut matale referat pentru desfacerea contractului de muncă și m-ați dat afară și din fabrică, și din Formație...

— Cînd ? Șefu' pare străin de una mare ca asta, pusă pare-se la cale chiar de Celestin, care susține că-i chiar treaz-nebăut--nemîncat, adică-n deplinătatea facultăților. Glasu-i năclăit de

răgușeală stropește ca o arteziană, e răgușit de-aseară, a băut rece, da' imediat se va drege cu berile astea două. Două numai, atît, el cu șefu' vor intra la trei, sînt schimbu' doi.

— Cînd bă? îl întrebă, la rîndu-i, Celestin pe Mite. Poate tu mai ții minte... Oaaah, lasă-l acum. Acuma lasă-l să mănînce, nea Albene, că-ți spune el cînd... Te-a lovit foamea, Mitele. Foamea aia reaua. Foamea cît capra pă noi, Mitele.

Mitel îl aprobă din priviri, printre înghițituri mari, ce abia îi încap în gură, în timp ce Celestin încearcă să ordoneze acele fapte și locuri prin nebuloasa amintirilor lui.

— Păi, nu era după cutremur? C-așa ie, Mitele, unde munceam noi acolo, îi spunea la consolidări. La Piața Rosetti, Mitele, de dădeam în Calea Moșilor și-n strada Caimatei și-n localu' ăla, Someșu'... Lucram în strada aia noi, Dimitrie Bolintineanu îi zicea, că d-aia am ținut-o minte, c-o chema ca pe tine, Dimitrie, și noi la blocurile alea vechi, făcute cică de americani, care zicea lumea că a apucat și cutremurul din patruzeci. Nu știi că-mi arătai tu, cînd decopertam, c-asta-i zidărie americană?... Adică zidu' gol pe dinăuntru, nea Albene, adică cum să-ți explic io? Cărămidă de-a lungu' pe-o parte, cărămidă de-a lungu pe-o parte, și 'năuntru gol cît o cărămidă. Și zidu' nu suferise nimica la cutremur. Noi, doar tencuiala. Cioca-boca jos cu ea, pă unde era mai șantalie, și-ncărcam cu mortal la loc și tras glet viu și dacă ne-nțelegeam cu omu' îi mai trăgeam și-o zugrăveală să moară lumea. Mortal era căcălău, din devizu' ICRAL-ului. Și dă-ți seama, nea Albene, că noi îl gospodăream și cîtă mîncare și băutură cît lucram acolo la om în casă și pe urmă zugrăveala care era în afara devizului și mutatu' mobilei de colo colo și curățenia pe care tot noi... Să-mi țin vorba, nea Albene. Voiam să spun că la consolidări, la un an după cutremuru' din '77, exact în primăvara lu' 78, atuncea mi-ați făcut matale referat pentru desfacere.

— Îmi pare rău, Celestine, da-n '78 nu eram io în Policolor... Ba nu. Eram, da' nu eram încă șef de formație pe uzină.

— Păi cînd ați venit matale șef la noi la formație?

— Nu contează... Da' referate pentru desfacere i-o n-am făcut la nimenea. Fiindcă mie-mi place ca omu' să fie om și porcu', da...

— Și porcu-n cîrnați, își ajută șeful Celestin. Și mie-mi place-n cîrnați, fir-ar al dracului dă porc cu șoricu' dă pă el...

— Da' mai încoace, Celestine, cine te-a adus înapoi în formație? se străduiește nea Albeanu să-i amintească. Cînd și din secție te-a scuipat afară și ajunseseși la tărgile cu mortar și cărămidă pe la consolidări, pe unde zici, și-n tot felu' de șantiere, cucu, să-ți rupi oasele...

— Matale m-ați adus la formație, nea Albene, nu zic. Da' 'ceam că... Cine mi-a făcut mie referat atuncea, cînd cu spirtu'?...

— Păi, dacă zici că-n '78, te rog nu fi bou. Atuncea spirtu' se otrăvise, așa că n-aveam cum.

— Ba nu, șefu', otrăvirea a fost mai încoace.

— Mai pe dracu' mai încoace, și nu mă zăpăci tu pe mine.

— Otrăvirea a fost în '71, exact, spune Mite. Exact la șaisprezece luni după ce am plecat din Policolor.

La o astfel de dată, chiar și nea Albeanu stă în cumpănă.

— Păi ăsta vorbește de altă otrăvire, nea Albene. Otrăvirea aia mare, d-aia zic, a fost mai încoace, știu bine...

— Știi pă dracu', Celestine, ori ești beat, ori faci pă prostu'. Nea Albeanu și-a ieșit din fire. Stabilește: o singură otrăvire-a fost, și-n orice caz, pînă-n șapteșopt.

În șapteșunu a fost, spune Mite. O singură otrăvire...

— Cu-atît mai bine, în șapteșunu, aprobă nea Albeanu.

— Măi oameni, îi rugă Celestin, am și-acum acasă un fluturaș d-ăla. Scrie cu roșu pe galben și capu' de mort negru deasupra la semnătura directorului. Începînd cu data de 1 aprilie 1979, Alcoolul de pe întreg teritoriul uzinei Policolor este otrăvit. Atenție. Consumarea acestui Alcool provoacă moartea și îmbolnăvirea celor care-l consumă. L-am citit pînă l-am învățat pe dinafară. Așa

că-n șapteșnouă zic. Sigur-sigur. Orice vagon de spirt care intra în triaju' uzinei, îl trăgea pă linia morții și turna în el un butoi cu toluen. Știu la fel de bine ca și tine, nea Albene, chiar dac-am fost lipsă din uzină în anu' ăla...

— În șapteșopt ai zis...

— În șapteșopt, nea Albene, ba-n șapteșnouă și lasă-mă că dau în turbare. Chiar așa greu de cap ești, nea Albene ? Știam tot ce se-ntîmplă pas cu pas... Îl trăgea pe linia aia și se lua cinci-șase butoaie pentru analiză, pentru tov director și tov secretar și pentru toți tovii din uzină, pentru vișinată, și p-ormă se turna imediat butoiul de toluen... Care-i halba mea ? Iar s-au amestecat.

Și tot vorbind ei despre Ninel, amestecat cu întîmplarea de ieri, cînd Petrică Grasu leșinase de spirt pe aleea din fața secției, să dea fun șef peste el acoloșa și mai mult nimic, și cine să-l fi luat de acolo cu cele o sută douășpe kile ale lui și să-l ascundă pînă și-o mai reveni, dacă nu tot Gică Bălașa a fost cu ideea să facă rost de-o roabă în care să-l încarce și l-au basculat sub scară, lîngă ușă, după bazinul de sodă, să-l bată aburul de caustică la nas să-l învioreze și uite-l cum nu mai are mult nici acum pînă s-ajungă ca ieri, zău, ai cam îndesit-o, Grasule, una după alta-n fiecare zi și uite-l cum o ia despre tac-su care oi multe avea și pe el copilandru fiind îl trimitea cu ciobanii care chiar de la ei a-nvățat să-nsămînțeze miaua cu sămînța lui crudă și iute de puber, și berbeacu' ce zicea cînd te prindea-n flagrant cu soția, îl stîrneau Mite și Celestin, și el că zicea beaaaaaaau!... zbiera Grasu nostalgic și excitat la culme, și tot trăncănind ei de una-alta aprinși de o veselie nebună, apăru în vestiar unu' în uniformă maron de la paza contractuală, cu o mutră mocofănoasă disperată, năvăli ca o turmă de tauri de-ai fi zis că iar a luat foc pe undeva și ei cocăiau aiurea aici, să ardă cu șobolanii șimai mult nimic,

repede, repede, repede! Ninel în bufet la Cățelu! și pe urmă întîmplarea nenorocită cu niște zlătari de la care Ninel a vrut să cumpere un cazan de țuică și dacă nu s-au înțeles la preț, acesta le-a oprit cazanul și le-a dat liber, să meargă cu Dumnezeu, și ei n-au mai avut încotro, fiindcă Ninel a dezlegat cîinii și-au văzut sărmanii zlătari că nu-i de glumă și mai apoi a plecat Ninel și el prin sat și-a ajuns în bufet la Cățelu să bea o bere, fiind în permisie, și să mai vadă și el lumea, dar ce să te faci, că zlătarii ăia patru au nimerit și ei pe urmă în bufet, unde nici una, nici alta, au dat toți țăranii afară și pe barmangiu, rămînînd ei singuri cu Ninel, pe care l-au legat de scaun și ei în jurul lui, cu cuțitele-nfipte-n mese, încît nici șefu' de post nu vrea să riște să forțeze ușa, dat fiind că indivizii-s știuți de periculoși și-n stare de orice, și mai cu seamă-ntr-o îmbîrligătură ca asta, și el nu vrea să aivă vărsare de sînge, și chiar dacă deja a întocmit procesu'-verbal cu martori, așteaptă să se mai liniștească și pe urmă.

În salturi de panteră izbind fierul gratiilor se zbătea Gică Bălașa, vînturînd ușile dulapului, dînd să se îmbrace și spumegînd, și înjurînd, și spumegînd, în timp ce Petrică Grasu i se agăța de mîneca hainei tocmai cînd s-o tragă pe el, ai grijă, Gică, să nu faci fo prostie, io ți-am spus. Îi spusese, decît numai că nu-l lăsa să se-mbrace, încît dintr-un dos de palmă întors peste număr și chiar fără să se uite unde dă, Gică îl buși de cimentul vestiarului din toate cele o sută douășpe kile ale lui, io ți-am spus, îl mai atenționează de-acolo Petrică, săltîndu-se într-un cot și întinzîndu-se după borcanul cu lichior de dropsuri în care înmuie două degete și-și frecă nasul mustind un firișor de sînge. Gică nu mai nimerea cracii pantalonilor, răscolind totodată prin partea de jos a dulapului și aruncînd în stînga și-n dreapta bluze de salopetă și cizme de cauciuc și cutii de vopsea cărora în zbor le bufneau capacele și plescăiau pictînd pe jos și pe pereți cu Roșu Inca și Roșu Mac și Albastru Metalizat pentru export și Alb Ever din seria 5001, și în sfîrșit, din toată încurcătura aia de mațe multicoloră risipind echivalentul unor comenzi de vopsea de

automobil însumînd vreo două mii de lei pe care conta cel tîrziu mîine dimineață, scoase o bijuterie de rănguță cromată, un levier gros ca pe deget și o idee mai scurt decît antebrațul său, de vreme ce-l băgă chiar pe mîneca hainei, ca într-o teacă, de la încheietura mîinii pînă la cot.

Și uite-l cum vine și uite-l cum trece ca un pîrjol și ca o furtună. Sînt patru stații de la poarta Policolorului pînă la capătul tramvaiului. De aici începe comuna Cățelu, și de aici, ce mai e pînă la Bufet : o stație lungă de autobuz ori un sfert de oră de mers pe jos. Ieșind pe poartă în bulevardul Șulea, el opri prima mașină care i se nimeri în cale, un teveu al Fabricii de Cabluri și Materiale Electroizolante, care la capătul tramvaiului ar fi făcut-o la stînga pe cracul bifurcației, da' ține-o așa și tot înainte și mai repede și nu-mi spune tu mie și cu toată viteza pînă-n bufet Cățelu, ceea ce și făcu bietul om, dat fiind ce terorist versat în deturnări pe benzina statului luase din drum, ce benzină, că vă dau foc la toți, și-n afară de asta a fost nevoit să treacă pe roșu și-n viteză stopul de la rond și să nu țină seama de radarul de la intrarea în comună, uite-l !

Astfel apăru acest tată de baladă în bufet Cățelu, zburînd ușile-n lături cu o lovitură de picior și neavînd altă armă la el decît rănguța aceea cu care-l izbi de cîteva ori în creștet pe zlătarul postat de pază la ușă, pînă ce a fost sigur că n-o să se mai ridice o vreme cel puțin, ce prea de ajuns i-a fost pentru a face întocmai cu ceilalți trei, totul petrecîndu-se de zece ori mai repede decît ar putea povesti cineva în zece cuvinte.

Sub jetul de apă fierbinte izbindu-l între omoplați, el își contempla degetele picioarelor, fierte în transpirația strînsă-n cizmele de cauciuc, smochinite, iar rosăturile de la jumătatea gambelor păreau să se fi adîncit, erau din nou proaspete, o pereche de șanțuri săpate-n carne vie de așchiile de sodă ce-i

săriseră-n cizme cînd bătea cu barosul în calupii de sodă. Odată și-odată vor avea timp să se cicatrizeze, la vreo lună după ce nu va mai fi nevoit să aibă de-a face cu porcăria asta. Peste un an, abia dacă se vor mai cunoaște, ba s-ar putea să dispară definitiv.

A trecut și azi, vine și trece, de la trei la șase doar barosul știuse de el. Calupii de sodă caustică aveau forma butoaielor în care erau ambalați, iar tabla subțire trebuia tăiată cu dalta și ciocanul pentru a dezveli calupul, și pe urmă ia de sparge-l și sfărîmă-l cu barosul în bucăți pe care să le poți manevra cu mîna și care să încapă pe gura bazinului. Uneori venea sodă fulgi, ceea ce îl ușura mult, chiar dacă butoaiele erau ceva mai mari, avînd totuși aceeași greutate: 230 de kilograme brut. El le ridica pe rînd în picioare, aproape de gura bazinului, și tăia capacul cu dalta și doar un sfert din fulgii din butoi băga cu lopata în bazin, fiind și îndeajuns de puternic pentru ca restul să-l golească răsturnînd butoiul cu gura pe gura bazinului și săltîndu-l de fund pînă-l dădea iarăși peste cap, pe măsură ce se ușura. Restul n-avea însă nici douăj' de kile sub două sute. El ridica și răsturna și iar ridica, dădea de-a dura și ducea într-o dungă, douăzeci, cincizeci de metri, kilometri întregi, precum gunoierii pubelele, atîta că pubela lui cîntărea ca la un sfert de tonă. El avea nouăsprezece ani și îl chema Mite Cafanu, el răsturna și iar ridica, scutura două sute de kile de sodă cum ai scutura o zdreanță de praf. Ca și cu ursul el se lupta cu butoaiele, într-un ritual îndelung al încordării, ceasuri în șir, se îmbrățișa și se morfolea și se tăvălea cu zece butoaie de sodă la rînd, asta-i porția pentru un bazin de leșie de sodă.

El inhala vapori de sodă caustică. Era ca și cum ar fi respirat ceva ca un balot de sîrmă ghimpată, dar în rest el era izolat, perfect etanș. Nu-și lăsa nici un centimetru de piele neacoperită. El purta cizme de cauciuc, mănuși de cauciuc și șorț de cauciuc, iar salopeta o ținea încheiată pînă la ultimul nasture și cu gulerul ridicat și n-avea cum să se lipsească de cagula măștii de gaze. Se

lipsea totuși de cartușul filtrant, care l-ar fi chinuit teribil, izbindu-l în piept cînd bătea cu barosul în calupi. Arăta astfel ca un elefant cu trompa amputată. Cînd și cînd se mai oprea să scuture sudoarea adunată-n cagulă și-n mănuși și să iasă puțin afară ca să se bucure de bucuria de a respira normal.

Păi, pur și simplu, n-aveau cum să dispară definitiv. Peste mulți ani, încă aveau să se cunoască urmele de pe pulpele gambelor, pe care nu mai creștea părul, ca niște arsuri vechi, răscoapte, îndeajuns de discrete totuși, și totuși aceste cicatrice circulare sînt urmele lanțurilor ocnașului ce a petrecut o vreme și prin ocna Policolorului. Pe atunci el stătea pe vine cu palmele băgate sub butoi și ridicîndu-se în picioare se ridica și butoiul odată cu el, într-o desprindere și o smulgere lentă, cu geamăt și încordare a viscerelor și tendoanelor gata să plesnească. Dacă nu plesnise după zece butoaie, sigur nu avea să plesnească nici după următoarele zece, și azi, ca și ieri și ca și acum o lună, el pornea cu dosul țuguiat și spatele cabrat invers decît cabrarea lui firească, de parcă cineva i-ar fi proptit pumnul între omoplați și cu cealaltă mînă l-ar trage de chică. Era într-adevăr cineva către care abia avea timp să tragă cu coada ochiului și a cărui imagine a încercat s-o deslușească de-a lungul întregii sale vieți, și poate că nu era atît de oacheș și roșu-n obraz și cu mustața-n furculiță, nu prea avusese vreme să observe, ridicîndu-se cu greutatea ce-l apăsa de-a lungul întregii coloane vertebrale, apăsînd totodată egal pe toată suprafața tălpilor și forțînd coapsele, bazinul și vintrele și cutia de viteze din pîntece și, în sfîrșit, brațele și toracele, cînd butoiul este aproape de punctul în care-și schimbă brusc centrul de greutate, tinzînd singur către poziția stînd în picioare.

El devenise un om-macara. Asta pentru orice eventualitate, dacă nu fusese în stare de ceva mai convenabil. De-acum n-avea decît să se contemple și să se admire săpunindu-se sub duș, gîndindu-se uneori la foloasele pe care le-ar putea trage de pe urma impozanței sculpturale a trupului său. El era ceva perfect,

ceva care tocmai așa trebuie să fie, ceva care nu-i făcut pentru o îndeletnicire anume, zbor sau mers prin apă sau mers pe pămînt, ceva care nu e bun la nimic de fapt, dar care trebuie să fie și este, fără să fie nici pasăre, nici cal, nici pește, nici macara, ci un mecanism delicat și extrem de sensibil și totuși capabil să reziste vicisitudinilor de tot felul, ceva în stare să semene mai mult sau mai puțin cu orice altceva, fără să fie nimic altceva. El era ceva care nu a existat și nu va mai exista niciodată și nicăieri. Adesea el era tentat să creadă că acel ceva contemplîndu-l sub duș e cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată, dar numaidecît își aducea aminte că cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată a fost o femeie pe care o chema Colivăreasa. Ea era atît de frumoasă, încît îi deștepta îngrijorarea și pe urmă spaima, și pe urmă din nou bucuria aceea cumplită care refuză să fie numită cu vreun cuvînt și pîlpîie doar în acest conglomerat de mușchi și încrucișări de tendoane și rețele de vine umflate șiroind de apă.

Se îmbrăcă. Luă peste cămașă o bluză de salopetă curată, pe care o ținea în dulap pentru astfel de împrejurări, cînd trebuie să mai stea pe aici și știe că nu va mai pune mîna pe nimic sau cînd întîrzie și nu mai are timp să se schimbe complet și trebuie să apară în ochii lor echipat de lucru. Îndeobște ei înghit, n-au încotro, deși sînt prea mîncați de transparența acestei travestiri, prin care firesc răzbate faptul că murdăria e cel dintîi semn că muncești.

El va urca la ultimul etaj al secției de Rășini, la laborator. De bună seamă că acolo s-a încropit iarăși un fel de sărbătoare sau aniversare, ceva cu spirt, desigur, care-i cel mai la-ndemînă și nu costă nimic și-i adus cel mai adesea direct de la sursă de Petrică Grasu, din laboratorul central al domnișoarei Suceveanu. Cînd se-ntîmplă că Grasu nu poate face rost, e sigur că s-au vlăguit toate sursele cunoscute de etilic din întreg Policolorul, și abia atunci se apelează la Gică Bălașa, frigotehnistul : niște spirt, nea Gică, și el se face, se face, că ie pămîntu' băligăros, și se duce peste drum, la Medicamente, de unde vine și cu spirt, și cu

sînul plin de testele de aspirine și tetracicline și toate neamurile de pastile pe care le vinde prin Policolor.

Ei s-au strîns acolo, în laboratorul secției, căruia îi mai spun și Salonul Alb. O să dea și Mite o raită prin Salonul Alb, în primul rînd să vadă dacă-i rost să plece acasă. Ba tot e bine că se duce să se intereseze, să tatoneze, fiindcă cel mai adesea el pleacă pur și simplu, iar ei s-au prea învățat cu plecările lui neanunțate, dar n-au ce să-i facă în zilele cînd prepară singur un bazin de sodă, aceasta fiind norma pe o zi întreagă a doi inși, pe care el o face în maximum patru ore. Acum, n-ar avea nici o tragere dacă ar fi s-o lungească, pînă la ora ieșirii din schimb, cu spirtul, cu ceilalți. Prea nu i-a lipsit în ultima vreme și probabil că a început să i se aplece, și bînd și văzînd cum pe măsură ce lui i se scîrbește, celorlalți li se deschide pofta tot mai mult. Ar pleca, ba totuși o să urce în laborator, ca să mănînce. Și doar a mîncat înainte de a se apuca de sodă, și se simte înfometat ca după o săptămînă de post.

— Asta-i a ta și asta-i a lui nea Albeanu. Mite împinge din halbele de pe masă spre Celestin și șeful său și bea dintr-a lui. Acum, sătul cît de cît și turnînd în sfîrșit bere peste cartofii fierți și fulgii de fasole și peste chiftelele pe care le mîncase primele, încercînd zadarnic să distingă un gust de carne, își mai amintește și el cîte ceva din zbuciumata istorie a spirtului. Păi cînd eram io în Policolor, era spirt cam îndeajuns și pe toate drumurile. Ne mai dădea cîteodată să ne mai spălăm cu el de toate mizeriile alea. Era etilic, știi doar, Celestine, că erai dat în secție în perioada aia, și pe urmă a fost nenorocirea aia cu nunta din Manolache, cu nu știu cîți morți și orbiți din țuică făcută din două vedre de metilic furate din Policolor. Atunci io tocmai plecasem din Policolor...

— Păi vezi, i se adresează nea Albeanu lui Celestin. La vreo doi ani după ancheta din Manolache a avut loc otrăvirea, așa că nu-mi spune tu mie...

— Bine, gata, am tăcut, se scutură Celestin sastisit, în timp ce șeful se străduiește să aprofundeze acele evenimente nu prea îndepărtate, dar care joacă atîtea feste memoriei lor, drept pentru care nici unul nu-și mai aduce exact aminte cînd a avut loc prima otrăvire.

— Păi d-aia, decide nea Albeanu, pentru că au fost cîteva luni cînd doar bidoanele pentru director și secretar, de partid rămîneau curate, și restu' nimic, dă-i cu toluen, ca să nu-l mai bea prostimea și să-l bage direct la lacuri și vopsele. Și p-ormă iar, nu-l otrăveau pînă nu-și luau porția șefii de secție, treptat, și maiștrii, și șefii de secție, și s-ajunsese iarăși că... ce mai, și ultimu' prostovan avea o cît de mică relație pentru basamac, ca și pentru vopsea, terosol, lac de ojă pentru unghii și tot felu' de chestii. Că era și asta o treabă, că de unde muncește omu' trebui' să și bea de-acolo. Și p-ormă, iarăși, halt. Și d-aia mai confundă unii c-a fost tot o otrăvire, chiar de se știe bine ce-a fost. Se-amestecă adică ancheta din Manolache, care-a fost nimic pe lîngă treaba cu Ștefănescu, cu sute de vagoane de spirt date pe din dos și intrate-n scăzămînt cu acte-n regulă, pentru cadouri de cecuri de treij' de mii la purtător...

— De-a priponit toată magazia centrală și un sfert din conducere, scurtează Celestin.

Mite e sigur însă că atunci cînd s-a aflat și a dat iama în ei, afacerea era de mult pusă pe roate.

— Cine știe de cînd își făcea omu' treaba cu etilic din Policolor, că deja era putred de aur și milioane...

— Așa e, acceptă în silă Celestin, da' nu mai știu cine mi-a făcut mie treaba cu referatu' pentru desfacere.

La care nea Albeanu iar dă în fiert:

— Cine ți-a făcut, cine ți-a făcut! C-aveai serviciu de nu ridicai un pai de jos, și luai cît unul din secție care se lupta să moară cu butoaiele de sodă și poliester. Ce să mai...

— Gata, șefu', s-a-ngropat, s-a dus... Și venea spirt d-ăla cum naiba-i zice, de cel mai bun și mai curat etilic de nouășcinci de grade...

— P.A.

— C-aşa-i, Mitele, pea. Care mai mult din portocale, de la italieni.

— Da' mai mult cartofu', îi atrage atenţia Mite. Cartofu-i baza la spirt. Şi pe urmă, din porumb. Da' de fapt din orice. Nu mai ştiu dacă-ţi aduci aminte că venise un vagon din Germania şi puţea de nu puteai să stai lîngă el şi nici nu mai era nevoie să-l otrăvească. Îl făcuseră nemţii din economiile lor de la canalizare. Şi l-au trimis repede înapoi. Parcă dacă mirosea, n-ar fi mers la vopsea? Da' nu era bun pentru barosani, să-l dea lu' Ştefănescu pentru vin.

Celestin se precipită, rupîndu-şi răguşeala într-o tuse ce pare să-l dea gata:

— D-äia atîta vreme nu s-a legat nici dracu', că-l dădeau cu vagoanele. Îi cumpărase Ştefănescu pe toţi, de la a la zet, şi mie mi-a făcut referat pentru...

— Pentru prostia ta şi de prost ce-ai fost. Păi nu venea Ştefănescu să-ţi ia ţie locu-n formaţie şi nici tu nu te duceai în locul lui să faci vin. Păi tu cînd înfigeai botu-n borcanu' cu basamac, acolo-nţepeneai, şi orice control se nimerea te găsea pe poziţie. Şi n-aveai decît să arzi, da' tu misiunea asta o aveai şi o ai, să stingi focuri şi să previi.

— Da' acuma pă cinstite, şefu', din cîte focuri ai apucat matale în uzină, c-am apucat şi io şi matale, şi băiatu' ăsta destule, Doamne apără-ne, că s-aprinde şi de la soare, vara, şi dacă apucă-n parcu' de rezervoare de solvenţi, arde şi-un sfert de oraş, şi ardem şi noi aicea, în Valea asta a Dracilor... da' din atîtea şi-atîtea, spuneţi-mi matale unul pe care l-a stins formaţia. Formaţia e pe post de telefonistă: alo, pompierii militari! Lu' ăla dacă-i spui, s-aruncă-n foc. E ordin, e caz de Doamne fereşte, e ca şi-n război, aşa că nu-mi spuneţi matale mie că aşa şi pe...

— Ba te-ai arunca şi tu, vezi de treabă, dacă-ţi spun io, şefu' tău.

— Direct într-un vagon de spirt s-ar arunca, înclină Mite. Ce naiba, dom'le, nu-l vezi cît e de necăjit, și matale-i faci vînt în foc.

Celestin se răsucește spre Mite, teribil de pătruns de vorbele sale ce se vor numaidecît acoperite în fapte, ca și cum focul deja a apărut lîngă peretele de sticlă al Văii Dracilor.

— Da' tu te-ai arunca?

Salonul Alb părea să-și merite numele, măcar că nu mai exista în tot Policolorul vreun alt salon, Albastru, Roz ori de altă culoare. Sterilizat de lumina diafană reflectată de pereții căptușiți cu faianță și de tavanul vopsit cu clor-cauciuc alb, înconjurat de un brîu de mese de ciment îmbrăcate în faianță albă, doar taburetele de bar îmbrăcate în vinilin negru îi maculau cît de cît atmosfera, ca niște insecte burduhănoase înecate într-un ciubăr de smîntînă. Și mai erau și ei, ei erau de-ai casei, Petrică Grasu și Celestin, în cizme de cauciuc și salopete năclăite de maglavaisuri lipicioase și întărite, și Florea, laborantul, în halat alb pătat și patinat de zemuri sidefii și părînd mai curînd un măcelar, iar într-un colț îndepărtat, un halat alb spălat și apretat din două-n două zile, dezlegînd rebus și bînd cafea și amestecînd în același timp într-un pahar berzelius cu rășină, înțepenit între bucăți de gheață într-o găletușă de plastic. Pe ea o chema Reli și era mai înaltă decît bărbații de aici. Părea tot atît de înaltă ca Mite, care tocmai intra pe ușa Salonului Alb. Tăcea în mijlocul sporovăielii din jurul ei, dar nici pomeneală să se ascundă, lipsea puțin doar și, dacă o căutai, lesne dădeai de ea, ceasuri în șir, masturbîndu-se neîncetat cu un ciot de creion peste careurile ale idioate. Cel mult o dată la două ore ea rupea o vorbă, întrebîndu-l pe Florea, de pildă, la ce temperatură trebuie răcit acest Dinox 110L pentru a i se determina vîscozitatea.

Mîncau, rătăciți într-un crîmpei de arborescență de sticlărie al Salonului Alb. Pe masă erau felii de salam și slănină și coji de

ceapă și grămăjoare de sare, întinse pe paginile de ziar din care fuseseră despachetate, printre borcănașe de iaurt pline cu o licoare roșiatică, arătînd că folosiseră zahăr ars preparat pe becurile cu gaz metan din laborator și se adăugaseră și vanilie, și coajă de lămîie. Mirosea ca într-o bucătărie unde se face prăjitura de duminică pentru o familie numeroasă. Celestin își amesteca papastroaca ajutîndu-se de lama bisturiului lui Petrică Grasu, iar privirea lui se aprindea tot mai tare de la licărul răcoros al lichidului învîrtindu-se în borcan, exacerbat de clinchetul de metal pe sticlă.

Apăruse de-acum și Dimitrie Cafanu printre ei, și de la numele acestuia, iată unde ajunseseră :

— Știi tu cine-a fost Dimitrie Cantemir, pompier mîncător de ciori ? întrebă cu un glas copleșit de tristețe Petrică Grasu.

— Știu, dom'le, de ce să nu știu ? N-am mai puține clase ca tine, se burzuluia Celestin. Care pă toate, iartă-mă, le-ai făcut la Văcărești. Degeaba plîngi.

— Tu n-ai de unde să știi cine-a fost, spunea Grasu, gata să izbucnească-n plîns. Care ăsta mai mult cuz turcii, da' nu și-a trădat neamu'... Niciodată ! se rupea Grasu într-un țipăt ascuțit. Teatraliza încontinuu pe voci diferite, fragmentînd registrul sentimentelor și firul expunerii, imprevizibil și grotesc și debordînd de ignoranță și înțelepciune, după cum și mie mi-a povestit un profesor universitar la Jilava, care într-o vreme de politici îi băga la grămadă cu hoții. A fost, cum să vă spun io, un mic experiment, după care s-a revenit. Adică i-a băgat mai întîi la dormitor separat, și pe urmă iar i-a împrăștiat prin penitenciarele lor aparte. Ca și pe cetățenii suferind de lepră. Ce va să zică adică sănătatea morală și trupească, pericolu' pe care-l prezenta ei și de care chiar și hoțu' trebuie ferit. Ba mai cu seamă hoțu' și ăla care-i în stare de orice pe lumea asta, pentru că e baza și temelia, care d-aicea vine de se leagă cu sănătatea morală care nu mai e aia de pe timpu' la Dimitrie Cantemir. Știu oameni care cu mîna lor a căsăpit, și peste cît a căsăpit cu mîna lor, are mii de vieți pă sufletu' lor, de nici salamu' asta cu etilic n-ar merita să-l aibă pe masă și ei numaidecît

vor intra în istorie cu fruntea sus. Pentru c-așa-i schema și sistemu', cum zicea profesoru' ăla de la Jilava. Oaaaahhh, tinerețe, ofta Grasu după tinerețea lui trecută, ori gîndindu-se la tinerețile lui Mite și Celestin cele trecătoare.

A fost într-o joie zbuciumată, pe seară, cînd Gică Bălașa apăru în Salonul Alb măturînd totul în jur cu o căutătură cîinoasă, injectată, ce-l arăta a nu fi în apele lui. Altminteri, el se ținea drept și țapăn pe picioare și părea grozav de aferat. Trînti ușa fără o vorbă, ce-i p-aici sau bună ziua și se repezi direct la Reli, și cum stătea ea la masă fără să-și întrerupă o clipă mîzgăleala pe rebusuri, îi vorbea în șoapte precipitate aplecat peste umărul ei și cu obrazul lipit de obrazul ei și cu palma lui mare acoperindu-i toată revista deschisă și pe urmă strîngînd-o în pumn și mototolind-o, iar ea se ferea trăgîndu-se de-a lungul mesei de faianță cu tot cu taburetul de sub ea. Se certau în șoaptă, acuma acuma acuma, se distingea din șușoteala lor, în vreme ce în colțul opus Petrică Grasu le spunea celorlalți tot în șoaptă că ăștia-s puși pe rele, el e cocă de beat și i-au venit pandaliile și ea nu vrea că-i e frică de el că-i prea beat și să n-o chinuiască și ce i-o mai năzări nebunului...

— Afară ! Toată lumea afară din Salon ! zbieră atunci nebunul, izbind și pălmuind în stînga și-n dreapta cu zbieretele lui.

Se buluciră spre ușă, Petrică, Celestin, Florea și moldoveanul, cu borcănașele cu spirt în mîini, n-are nimic, or s-o continue în vestiar. Doar Mite rămăsese, să întingă mai departe cu dumicați de pîine în farfuria cu omletă, indiferent carevasăzică la fandaxiile moșneagului ăsta în călduri, care pe cine crede el că sperie, și pentru care, totuși, întîmplarea că Mite se află încă aici ia o turnură de-a dreptul nostimă.

— Tu ? face Gică Bălașa, dintr-odată înveselit, nevenindu-i să creadă, pufnind : adică tu...

— Uite ce e, moșule. Dacă ai chef s-o fuți, n-am ce-ți face. Vezi-ți de treabă sau așteaptă pînă mănînc și vă las... Dacă te termini pe tine și nu mai ai răbdare, du-te dracu' cu ea la tine-n stația de frig și nu mă deranja pe mine de la masă...

Gică se apropia țîțîind mustrător din buze, nu s-ar fi așteptat la una ca asta chiar din partea lui Mite, păi zău nu-mi cade bine să mă deranjezi de la masă și mai ales să nu dai afară de aici unde nu-i casa mea, da' nici a ta, iar turuiala asta îl făcea să se simtă tot mai sigur pe sine și cînd va fi suficient de aproape ca să n-aibă timp să se ferească și suficient de departe ca să-ți poți lua avînt, ai să-i înfigi o căpățînă în burtă, să-l rupi în două cît e de lung, dacă tu vei fi cel mai iute, sau el, el e bătrîn și-l vede acum mai bătrîn ca oricînd și se apropie și zîmbește larg cu zîmbetul lui de fiară decrepită adulmecîndu-și prada și va mai face trei pași și va fi la trei pași de scaunul lui și el se va catapulta ca un berbec, cu toată forța, să-l facă pilaf pe dinăuntru și pînă atunci el așteaptă ținînd farfuria într-o mînă, cu marginea lipită de piept și se uită peste farfurie pîndindu-l cum mai face un pas, în vreme ce Reli, captivată poate, nu ia în seamă posibilitatea nesperată ce se ivește de a scăpa de aici, căci odată ieșită pe ușa Salonului Alb, lui Gică, chiar zăpăcit de spirt cum e, i-ar veni desigur peste mînă să întindă toată comedia asta prin împrejurimi, care comedie de bună seamă că ea a stîrnit-o, drept pentru care e dornică să asiste și poate că n-a stîrnit îndeajuns...

Mite nu apucă să lege vreun gest ori să vadă ceva pînă să recepționeze, în plin și-n toată masa de aproape optzeci de kilograme care era, lovitura ce-l scoase cu tot cu farfurie prin ușa din spatele lui. Se ridică imediat în patru labe, parcă la semnalul ușii care se trînti și care-i amortizase șocul produs de Gică, împiedicîndu-l să se ducă de-a berbeleacul pe scări, el, care nu-i deloc un slăbănog, ba tocmai dimpotrivă, da' pur și simplu parcă l-a lovit un camion în plină viteză. Nu-i nimic, și se șterse de zoaiele de ouă de pe bot. Dosul palmei îi sîngera de la un ciob de farfurie, dar în rest se simțea în bună stare de

funcționare. Un croșeu în falcă îl purtase în zbor tîrît trei metri aproape. Nici n-a avut cînd să-l vadă pe Gică ce face și lovitura a venit ca un șoc electric, cu golul pe care-l simți în stomac și arsura din falcă. Spre norocul lui, totuși, că a fost în falcă. Nici în vîrful bărbiei și nici în carotidă, ca să fi înțepenit acolo jos, cît ? Un sfert de oră pe puțin, după cît de puternică a fost lovitura și cît de iute, are cincizeci și ceva de ani spurcăciunea, acum îl vezi și pe urmă nu-l mai vezi cînd te pocnește, și nici măcar nu s-a deranjat să dea cupiciorul, spurcăciunea dracului, ceea ce ar fi fost o lovitură de trei ori mai iute și mai puternică... Dar Mite e un băiat vînos de nouăsprezece ani, uns și el cu o grămadă de alifii, și-și amintește prea bine cum a ieșit deasupra și din chestii mult mai cotoioase decît astea, și încă se întărîtă de unu' singur, păi dacă o fi moșneagu' ăsta mai dat dracului, atuncea poate să mă facă definitiv, și dacă nu, de mîna mea se nenorocește, acuma pe loc, și năvălește înapoi în Salonul Alb.

Colțul unde Reli dezlegase rebus toată ziua era tot o trîmbă de cioburi zbuciumîndu-se necontenit, și Reli cocoțată pe bordura de faianță a mesei cu mîinile încleștate pe pervazul ferestrei și strigînd că se aruncă pe geam dacă n-o lasă și zbierînd după ajutor în timp ce Gică smulgea fîșii din halatul ei și chiloții încă-i fluturară o clipă pe o gleznă, și înverșunat s-o tragă spre el, Gică o dezbrăca sfîrtecîndu-i cîrpele și ea tot îndîrjită pe pervaz și-n nechezăturile ei tocînd sticlăria în picioare și izbindu-l în frunte și-n piept cu tocurile pantofilor. Totul apărea deja ca o sfadă în familie. Se vedea limpede cît de satisfăcuți erau unul de altul și mare lucru n-ar fi fost să-i întrerupi și ar fi fost o distracție întru cîtva sadică, cum te-ai pune cu parul pe doi cîini îmbîrligați în mijlocul drumului. Nu-i venea la-ndemînă lui Mite postura de salvator al onoarei cui ? Cu vreo lună în urmă el se văzuse pus în situația limită de a o întreba pe Reli dacă moș tăgîrță ăsta de Gică o lucrează chiar așa bine, așteptînd cel mult ca ea să se scandalizeze, la această ultimă tentativă disperată a lui, după ce ostenise adulmecînd pe lîngă ea și călcînd în străchini

și acceptînd în sfîrșit că ea n-are nici o legătură cu ce gîndește el că ar trebui să se întîmple între ei doi, altminteri te-aș fi iubit în taină, iubita mea Reli, care te-ntinzi pe mesele astea ca de morgă cu moș Gicuță, dar ea nu s-a scandalizat și nici nu l-a luat peste picior și nici nu l-a privit cu milă sau îngăduință, pentru că ea nu l-a privit deloc și nici nu părea să-l audă, încît acuma să plece-n necazul lui, să-i lase pe ei doi să se descurce cum s-or pricepe mai bine, să coboare în vestiar la ceilalți...

Singurul ce nu părea împăcat era Florea.

— Dacă o aude cineva care trece pe-afară cum zbiară, zice că cine știe ce omoruri sînt în laborator, și p-ormă tot noi o tragem, care mai sîntem și plini de spirt.

El e cam de-un leat cu Gică și Petrică Grasu. Are o figură de țăran ridată și veșnic congestionată și a petrecut și el niște ani mulți printre butoaie. Lucrează în laborator de cîteva luni, după o operație de hernie de disc în urma căreia a rămas cu un mers șchiopătat.

— Ba lasă-i acolo. Lui Grasu-i pare bine de toate cîte se petrec în Salonul Alb. Să și-o lingă Gică pe buci pînă i s-o apleca, și-și toarnă în borcănaș din sticla cafenie de doi litri și bea și trage apăsat pe buze cu dosul labei mari și păroase, a dreacului știoarfă ! Ea nu vrea cu nimeni decît numai cu Gică, doar cu Gică, acuma să și-l sugă pe Gică de măduvă.

La care Florea, că mai are Relișor un locotenent-major de miliție. Florea mai mult miroase spirtul și se zgîiește la el decît să bea, și că ce-i bă ? face spre Mite, pe care pare să-l fi luat somnul cu capul sucit, cu falca odihnindu-se pe genunchiul îndoit, prins în cleștele brațelor, și că te-a lovit harmăsaru' cu copita, hă-hă-hă... Păi vezi, dacă nu-ți vezi d-ale tale...

— Sssss !... Ia tăceți nițel ! Făceți nițică liniște !

— Da' locotenentu' ăsta, după cîte-am înțeles, e și ăsta mort după ea...

— Mai taci dom'le-odată, că nu se mai aude, nu știu ce naiba fac...

— Care p-ăsta-l ține tot așa cu ochi-n soare, povestește-n șoaptă Florea, și zor-nevoie că nu mai poate fără ea și să se căpătuiască-mpreună și pă partea-ailaltă ea-l fierbe și pe moș Gicuță, dacă nu mai curînd invers. Ea-l omoară la cap să-și lase casa lui și baba lui acolo-n Glina și să se ia cu ea la ea-n apartament, care poate nu știți că tot Gică i l-a cumpărat din cîtă vopsea și spirt a furat de pe-aicea și de pe la Medicamente...

— Și mai las-o dracului și tu cu furatu' acuma, Floreo, sssss...

— Parcă nu se mai aude nimic.

— Și dacă tot nu se-ndură să lase strînsura lui din Glina care tot din furat și pă baba lui...

— E culmea și-ăsta!

— Ori cine știe ce i-a făcut de nu se mai aude, ori de data asta chiar i-a luat beregata cu un căpătîi de sticlă.

— I-a luat pe dracu', auzi-i!

— Și-atuncea ea că se mărită și că nu mai are nevoie de el în viața vieților ei și tot piese d-astea, pînă a-nceput prostu' să miroasă ceva cu locotenentu' ei. Vezi că d-aia umblă el ca turbat de-o săptămînă-ncoace și zăpăcit de spirt, și peste asta îl mai are și pe fi-su Ninel în proces, c-a omorît un zlătar din ăia cu cazanu' de țuică, care nu se știe dacă tac-su sau el l-a omorît și Ninel a luat totu' asupra lui, c-a zis că scapă ieftin după ce l-au sechestrat ăia și l–au legat în bufet la Cățelu...

— Ba nu i-a luat nici o beregată, se resemnează Grasu.

Și moldoveanul:

— Se descarcă moș Gică de nervii ăia mari...

Și deja se disting, apropiindu-se tot mai mult, gemete și țipete pulsînd tot mai amplu și amestecîndu-se într-o agonie sondînd nemărginirea.

— Poate nu știți, spune Florea. Da' Grasu și cu mine știm că Gică a crescut-o în felu' ăsta. El a învățat-o carevasăzică ce înseamnă, de cînd Relișor avea șaișpe ani și era elevă-n practică la Biofarm.

— Prost a-nvățat-o, e de părere Grasu. C-are un darab d-ăla de neam prost și Gică ăsta, pîn' la genunchi și gros ca pe mînă de te străpunge pînă-n creieri...

— Uite-l că știe, ce bine știe, îl arată Florea cu degetul pe Grasu, despre care umblă vorba că i-ar fi fost soață fidelă lui Gică prin pușcăriile tinereților lor.

Petrică, lungit pe ciment, se răsucește și-i răspunde cu o rafală de vînturi și ce să mă fac acuma c-oi fi gelos și din nou se așterne liniștea pentru o vreme și iarăși gemetele acelea lesne de recunoscut, dar totodată atît de stranii prin dezlănțuirea lor furibundă, întretăiată de gîfîielile precipitate ale unor animale uriașe și lăsînd în urmă, într-o zare fumegînd în crepuscul, uruitul monoton al agitatoarelor de la reactoare.

Se îmbrăcaseră și tocmai se pregăteau să plece. Era aproape unsprezece, cînd Gică și Reli au apărut în vestiar, rupți amîndoi și însîngerați de cioburile prin care se tăvăliseră în rutul lor demențial. Își surîdeau duși și nemaivăzînd pe nimeni în jur, de astă dată Gică nemaisomînd pe nimeni să iasă, fiindcă pentru el nu mai exista nimeni în afara ei, după cum și pentru ea în afara lui, încît descinseră aerieni și ca niște scrîntiți ce erau în cămăruța băii cu un singur duș, a cărei ușă nu stătea închisă decît proptită cu un bidon gol de vopsea și acum era proptită cu bidonul la perete și ei nici că se sinchiseau, se dezbrăcau unul pe celălalt, ajutîndu-se și rînjindu-și tîmp, descotorosindu-se el de pantalonii de salopetă și bluza făcută ferfeniță și ea de franjurii halatului ce și-l luase pe ea ca să n-o tragă curentul pe scări coborînd încoace, după care s-au pișat amîndoi deodată din picioare și nemaisăturîndu-se a se privi în ochi și devorîndu-se parcă din priviri și ținîndu-se de mîini și mîngîindu-se pe obraji, și odată ușurați au intrat împreună sub duș, lăsîndu-se biciuiți pe spinări cu jetul fierbinte, sub uităturile bulbucate ale celorlalți ce stăteau să sară ca niște ventuze pe goliciunile lor frumoase.

— Un săpun și un prosop, a rupt atunci Petrică solemnitatea dementă a momentului.

El veni de la dulap, în pas alergător, cu un săpun și un prosop. Zîmbind și încuviințînd mut, Reli luă săpunul din mîna lui, întinsă mult, pentru a nu se stropi. Rămase în ușă Grasu, cu spatele la ceilalți și cu prosopul pe brațul îndoit, înțepenit ceremonios, ca un valet sau un ospătar de local select, pînă ce la îndemnul răstit al lui Celestin eliberă imaginea dispărînd după ușorul ușii. De-acum ei îi vedeau prin aburi săpunindu-se pe spinări și pe părțile lor bărbătești și femeiești și hîrjonindu-se însuflețiți de o patimă neverosimilă pentru cei care-i știau de vreo zece ani împreună, părînd mai degrabă doi amanți cruzi și care abia aflaseră cu uimire de cîteva ceasuri unul de existența celuilalt, luminați de lumina lacomă a privirilor martorilor.

Poate că pe drumul spre poarta Policolorului ei s-au deșteptat în sfîrșit din năuceala dragostei lor avide de cataclisme, și așa se face că n-au mers împreună spre apartamentul lui Reli, cum se înțeleseseră, ca de-acum încolo gata. Ca întotdeauna, Gică a fost cel care s-a dezis, fără vreo justificare și luînd tramvaiul pînă la intrarea în comuna Cățelu, și de acolo, autobuzul de Glina. Nu trecuse totuși de miezul nopții, așa că Reli a avut timp să prindă un tramvai, în sens invers, spre oraș, coborînd ca întotdeauna la a opta stație, la Macaralei, și de aici, nici zece minute de mers pînă la Circa 13 de Miliție, lipa-lipa descentrată și deșelată și cu franjurii halatului și chiloții ei rupți înghesuiți într-o pungă de plastic și plină toată de vînătăi și cu urme proaspete de gheare și tăieturi de cioburi și știind că se potrivea cum nu se poate mai bine ca locotenentul ei major să fie de serviciu în noaptea aia și îndîrjită în hotărîrea ei de a pune capăt într-un fel acestei încurcături pline de zbuciu,m care durează, da, își făcu ea socoteala, în vara asta va avea nouă ani de cînd e cu Gică și omul ăsta o întărîtase și o făcuse să tînjească după o liniște și o împlinire în care nu mai are puterea să creadă. Nu, nu mai poate și nu mai vrea să-l aibă numai pe furate și atît de rar și mereu cu certuri și, mai cu seamă în seara asta, nu mai vrea să se întoarcă singură acasă și

așteptîndu-l pe el, doar pe el și nemaisuportînd nimic altceva și pe nimeni, și mîine, și poimîine s-o ia de la capăt cu el, încît mai bine să termine pentru totdeauna și doar într-un singur fel găsi ea că ar fi cu putință.

Așa se face că a doua zi chiar, bietul moș Gicuță a fost luat de la fabrică și deja era arestat. Toți ceilalți au fost chemați pentru declarația lor de martori, care, după cum s-a văzut în timpul procesului, nu l-au putut ajuta mai deloc. Căci pe lîngă certificatul medicului legist despre leziunile corporale și atîtea dovezi certe ale agresiunii la care a fost supusă, Reli a adus și un certificat de virginitate, antedatat cu cîteva săptămîni, pentru a fi sigură că orice declarație cum că ei ar fi împreună de mai multă vreme va fi considerată mincinoasă.

— Ba băiatu' s-ar arunca în foc, aprecie Cîrnu din Brănești, care cine mai știe cum nimerise și ăsta la masa lui Celestin, nea Albeanu și Mite. Abia acum îl observau. El cerșește pe aproape, la poarta cimitirului Izvorul Tămăduirii, din spatele Văii Dracilor.

Mite, că doar despre el era vorba, îl întrebă de unde știe, cum poate fi sigur c-ar fi în stare de una mare ca asta, și uite că nu-i chiar așa de sigur Cîrnu.

— Am zis din ochi.

Celestin pufnește:

— Bine că n-ai zis din nas...

Cîrnu din Brănești are doar găurile nărilor pe locul nasului. Acum și le poartă acoperite cu un petic de piele fixat cu șireturi petrecute pe deasupra urechilor și legate la ceafă. Cînd cerșește, cel mai adesea îl vezi cu peticul fixat pe unul din ochi, să fie și chior pe lîngă că n-are nas.

— Eu vă spun, domnilor, că el e unul din cei aleși, care s-ar arunca. Scrie pe fața lui și eu știu să citesc. Știu și cunosc întreg

acest alfabet al chinului și bejaniei neîncetate. Eu cerșesc, domnilor, sînt un om liber de orice viciu și orgoliu și nu depind de nimeni și de nimic, nici de cei care-mi dau, nici de cei care nu-mi dau, nici de inflații, furtuni, cutremure, și încă vă recomand, domnilor, lecția răbdării, căci doar cei ce vor răbda pînă la capăt vor fi mîntuiți, ei și numai ei vor salva omenirea și nu sînt departe vremurile noi, soarele libertății va răsări de la vest...

Singurul avînd răbdare să-l asculte cît de cît, era șeful formației de pompieri. Poate unde se simțea parcă agresat de răpăitul ca de motor de elicopter care era glasul Cîrnului, și auzi că soarele va răsări de la vest, uite unde am fost în stare s-ajungem plecînd de la spirt și incendii...

— ... dar înainte va veni focul, domnilor. Pîrjolul ! Cenușa, întru odihna după care tînjește pămîntul ! Spuneați de pompierul militar. Ei bine, domnilor, nici chiar el nu se va arunca în foc dacă nu-i va fi de așa ceva, doar din arbitrarul motiv că-i militar, căci cui îi e scris să se-arunce, se va arunca, militar să fie, pompier de formație civilă ori cetățean de pe stradă, țigan sau jidan sau român, pentru ca cenușa lui să îngrașe pămîntul și să-i dea răgaz să-și tragă răsuflarea...

— Nu tot matale erai șef de formație cînd a fost incendiul de la Nitro ? îl întrebă Mite pe nea Albeanu. De atunci mi se pare că te cunosc, din vedere, n-am stat prea mult în Policolor...

Albeanu pare însă mai captivat de discursul Cîrnului, melodia acelui răpăit de motor de avion sau elicopter pare să-l ducă tot mai departe. Nu, n-are cum să-l țină minte de atunci, se gîndește Mite. Între timp l-am văzut de zeci de ori în Valea asta a Dracilor. Cineva îi spusese însă, cît n-apucase el să vadă cu ochii lui, nu mai era sigur și nu mai știa cine, însă ori de cîte ori îl vedea pe acest șef de formație, își aducea aminte pas cu pas ce s-a întîmplat atunci.

Era într-o luni și la schimbul unu, ora treisprezece și treizeci și patru de minute, cum s-a anunțat mai apoi, și-n vîrf de vară,

la sfîrșitul lui iulie. Ți se scrobea salopeta în spinare în șapte rînduri de sudori, cînd te opinteai prin scăpări de condens amestecat cu tot felul de nații de gaze. Ei aveau permanent la-ndemînă epiclorhidrina, folosită ca materie primă la fabricarea rășinilor epoxidice și căreia doar să-i fi adulmecat în treacăt mirosul de femeie la ciclu și te asigurai de plîns o zi și o noapte și de nesomn, fără să poți ține ochii nici închiși și nici deschiși, și mai aveau vapori de acetat de butil, care inhalați cu sîrg opt ore în șir deșteptau stări de euforie mai ample decît cele pe care le dă alcoolul. Veneau din China lăzi de lemn cu calupuri de colofoniu, o rășină naturală secretată de un copac de pe acolo, ce trebuia dezambalată și mărunțită, cu ranga și barosul, pentru a încăpea pe gurile recipienților, dar înainte de a intra în reacție cu solvenții și leșia de sodă, colofoniul asimila calciul din dinții și părul celui care-l manevra, și mai era xilenul, un solvent gras avid de celulă hepatică, și acetona, care vînturată prin cisterne și butoaie se hrănea mai ales cu globula roșie a sîngelui, și peste toate astea ceața ridicîndu-se din bazinele cu sodă recirculată încontinuu, de care te scărpinai pînă curgea sînge și dădeai de os tot scărpinîndu-te.

Pentru vreo jumătate de oră, în lunea aceea, cineva a avut parcă grijă să-i adune pe toți la un loc, Celestin, Mite, Grasu, Gică Bălașa și încă alți cîțiva, după care zadarnic ai mai răscoli prin scrumul memoriei, dar atunci au văzut și au auzit împreună vîlvătaia crescînd din pămînt dincolo de parcul de solvenți, mai înaltă decît clădirea cu patru etaje a secției Nitro și dogoarea jupuind dogoarea amiezii și prima bubuitură a exploziei și pe urmă bubuituri mai mici și bolboroseli și trosnituri și butoaie șuierînd pe cer cu cozi de flăcări, ca trase din tun, și fugi la vestiar și fugi la poartă cu hainele-n brațe și zbughește-o încoace, spre Valea Dracilor și spre oraș, lăsînd pe drum în urmă tramvaiele oprite pe șină, fără vatmani și fără călători și lumea strînsă în fața blocurilor de pe marginea bulevardului și neștiind încotro s-o ia și tocmai apărea primul convoi de mașini de pompieri militari cu cisterne și tunuri de apă zbierînd din sirene.

Nea Albeanu se foiește în loc. Nu-i mai cade bine berea sau s-o fi făcut ora să plece la datorie. Cîrnu întinde o bancnotă de cincizeci debarasoarei, rîndul ăsta o să-l dea el, dar vrăjitoarea asta nu vrea să ia banii, nu poate, uită-te, Cîrnule, cîtă coadă, și barmangiu' ăsta ie unu' nou care n-o servește... Un rînd, adică patru halbe, femeia lu' Dumnezeu, o lămurește Cîrnu și ea ăăăă, c-a văzut șase. Păi ăilalți doi care s-au dus la veceu nu erau cu ei, femeia lu' Dumnezeu. Bine, așa mai merge, opt ori patru treișdoi și-i mai rămîn și ei de două halbe și încă doi lei, Cîrnule, să fie 'naintea la toți morții tăi.

E tot mai mohorît și mai iritat acest șef de formație de pompieri.

— Dacă-l scoatem pe Cîrnu din socoteală, Celestine, azi tot eu te-am cinstit. Și azi, și ieri, și-alaltăieri, halal șef ce mă numesc. Da' n-ai nici o grijă : te-am notat.

— Păi primele patru halbe ale noastre le-a dat băiatu' ăsta, nea Albene.

— Păi nu le-am dat, c-ai zis că-mi dai banii, spune Mite. Doar dacă nu ziceai ți le dădeam, că te știu necăjit.

— Și al doilea rînd...

— Celestine, las-o așa cum a picat.

— N-ați zis matale, șefu', hai să bem o bere pînă intrăm ? Că cine dă, las' că vedem, cică la matale, care v-am și spus de la bun început că n-am nimica pă mine, toată lumea bea, mănîncă, numai Celestin se usucă.

— Celestine, degeaba cauți să mă-ntorci..., îl sîcîie ceva ca un mîncărici pe nea Albeanu. Își freacă ochelarii de rădăcina nasului și pînă la urmă și-i dă jos.

Ei îl știu și fără ochelarii ăștia de orb, însă de fiecare dată cînd îl vezi așa, parcă-l vezi pentru prima oară. Aproape jumătate de pomet, pînă-n sprînceană, e ca ciugulit de vrăbii în carne vie. Oare cum s-o uita în oglindă, avînd mereu în față urmele de carne arsă ale focului de la Nitro ? Îl cheamă poate chipul acela,

dar s-a obișnuit, desigur, i-o fi venit mai greu o vreme, dar cu timpul s-a dus cu focul și dus a fost chipul acelui bărbat în puterea vîrstei, zvelt și cu bărbia ca o toporișcă de piatră și cu privirea adîncă și melancolică aproape, prelinsă ca un vis peste lume, și totuși nu s-a schimbat prea mult de atunci, atîta că poți să-ți închipui că-i cîrpit tot pe dedesubt cu bucăți de carne din fesele lui și ale altora. Poate că funcția lui de șef de echipă prevedea, ba nu, pompier ori cetățean de pe stradă, spunea Cîrnu' și pe urmă a spus ceva despre focul Aceluia care mocnește în sîngele fiecăruia, hrănindu-se cu spaime și plăceri pînă îi vine ziua, încît de bună seamă că Acela l-a trimis, singur prin treizeci de metri de cîmp în flăcări, într-o turmă de flăcări pe care s-o păstorească, să izoleze conducta de alimentare a parcului cu rezervoare de solvenți. Cînd au venit pompierii militari, pericolul cel mare fusese înlăturat, dar că n-au întîrziat prea mult, spre norocul lui ăla bont, azi se mai poate bucura în tihnă de o bere, cu Celestin, în Valea Dracilor. Pe sub bătăile încrucișate ale jeturilor tunurilor cu apă, ei au reușit să ajungă la el, și el, pecete peste rozeta ventilului cît un volan de autobuz, căzut în cruce peste conducta de zece țoli, și ventilul închis, desigur, strîns scrîșnit sub cel căzut la datorie și care nu și-a îngăduit să cadă pe drumul prin foc și nici la capătul drumului, pînă n-a izolat conducta.

Vorbele lui vin din adîncul scorburii săpate în privirea acelui chip de spectru, pe jumătate al lui și restul al Aceluia care l-a trimis prin foc. El spune că i-au dat drept de muncă, de la comisie, deși vroia de fapt să se pensioneze, dar poate că-i mai bine așa. Vorbele lui sînt acompaniate de ritmul sec al ciocăniturilor ramei ochelarilor în buza halbei. Știe că ori de cîte ori și-i dă jos, se găsește cineva să-l întrebe, și nu-i cade chiar rău să dea amănunte despre cum decurg treburile pe la comisiile de pensionare.

— Auzi, dom'le, nenorociții! Și-a făcut și memoriu'. Așa-i Celestin în unele momente bine alese. Vorbește despre memoriul acela ca despre o faptă în binele obștii, pe care nici salvarea întregii

platforme chimice n-ar putea-o pune în umbră. Dar adevărul acesta e, și numai din gura lui Celestin poate fi aflat în unele momente. Altminteri, pentru șeful lui, numai stimă și admirație și devotament nemărginit.

— Da', mă vait, că tot matale erați șef cînd cu referatu' meu de desfacere...

Tăcerea se prelungește în rumoarea încinsă și lipicioasă a localului, punctată de metronomul ochelarilor în buza halbei. Confirmarea lui nea Albeanu nu mai vine, încît Celestin trebuie să-și reamintească și să le reamintească.

— Da' mare jaf mai era atuncea în uzină.

— Ca și acuma, spune nea Albeanu, schimbînd imediat cu aprecierea berii: mizerabilă tare asta la halbă, aicea, clocită... Dacă mergeam la Ozana, găseam la sticlă și eram aproape-n drumul nostru la datorie.

Ridică din umeri Celestin. Șeful dispune. El gîndește și tot el se răzgîndește, de vreme ce tot el plătește. Și după ce că e mizerabilă, numai ce ridici halba-n tavan și-o trîntești goală pe masă.

— Și mai las-o, bre, nu mai e acuma ce era atuncea. Acuma-i jafu' lor, ei, numai ei s-apuce și să aivă... Atuncea era pentru toată lumea. Păi cînd îi spuneam io lu' unu' nea Gică, frigotehnist la viața lui, bă, nea Gică, ceva spirt pentru diseară. Cică se face, se face, că-i pămîntu' băligăros. Asta era vorba lui cu pămîntu' băligăros, și să-ți spună Mite cum o lua peste șosea și peste linia de tramvai direct la Medicamente și traversa nebunu' ditamai bulevardu' Șulea prin circulație de-a dura cu butoiu' de două sute de kile și cînd ajungea la gard ne striga să-l ajutăm să treacă granița și era nea Gicuță blindat pe dedesubt cu teracicline, fasconale, scobutile, orice vroiai, și le vindea ca pe semințe prin Policolor cu-n leu o mînă... Și frige-o cu toții pe spinarea lu' bietu' nea Gicuță. Scoteam șarjă după șarjă în sticle de-alea de

laborator de două kile, lichioruri pe categorii, de zahăr ars, de cacao, de cafea, de ciocolată...

După cîte-și amintește Cîrnu, nea Gică Bălașa ăla a fost om al dracului la viața lui, iar Celestin îl asigură că încă mai e.

— E tot frigotehnist. La Abatoru' ăla nou din Glina. S-a tras aproape, că el e de-acolo. Venise săptămîna trecută prin Policolor c-o geantă de salamuri după el. Vreo cinșpe bucăți. Le-a dat imediat cu cincizeci de lei pulanu'. Numai pulane d-alea groase de salam Victoria și parizer, cincizeci de frangi orișicare, nu conta la el, că doar nu din porcu' lui le făcuse. Ce mai faci, nea Gică, și cît mai ai pîn' la pensie? Cică un an mai are și se liberează.

— Da-da. Ăla a fost om al dracului la viața lui, insistă Cîrnu. Cînd îi veneau dracii așa dintr-odată, din senin, odată-l vedeai cu cuțitu' la beregata ta. Te omor, fir-ar mamicuța ta. Fiindcă așa i se făcea lui la ora aia, să te ia dupe pîine... Era un exemplar de lux, domnilor, în această societate avînd la temelie o masă de deșeuri și rebuturi, în cenușa cărora pămîntul își va găsi în sfîrșit odihna. El era un om în mijlocul acestui conglomerat de material uman uzabil, degradabil și perfect înlocuibil. Carevasăzică, curajul asumării opiniei în vîrful cuțitului...

Din nou o luase Cîrnu pe limba lui, pe care numai el singur o înțelegea, după cum el era singurul de aici care de o viață trăia numai și numai din cerșit.

— Păi după ce a ieșit el afară după prostia aia cu laboranta aia, atunci s-a angajat direct la abatorul din Glina, spune Celestin. Luase cinci ani, nea Albene, și-au trecut peste el vreo trei decrete acolo, fără să prindă vreunul. Da' tot s-a descurcat, că el ca-ntotdeauna doar pe post de șef de cameră, și-o ducea și bine și era cu fi-su acolo și-și aveau de grijă unu' de altu' și mai luau evidențieri și reduceri de pedeapsă. S-a eliberat după vreo trei ani, și Ninel a mai stat și el un an și ceva.

— A scăpat ieftin cu cinci ani, e de părere nea Albeanu. Violu-i viol.

La care Celestin că a scăpat cu atît, c-a avut martori buni. Ne-a avut pe noi martori, o grămadă, pentru care pot să zic c-ar fi putut să-l și achite. Că el, nenorocitu', de el se cheamă c-o violase, după ce trăise cu ea atîția ani și dacă i-ai fi văzut giugiulindu-se după aceea în pielea goală la duș, fără să le pese de noi... Da' aia, da femeie, nu s-a lăsat și a luptat pe toate căile. Și se mai auzea c-ar fi zis moș Gicuță c-o strînge de gît cînd se întoarce și se duce înapoi de unde a venit, amărîtu' de el, că n-o ști cît de bine-i acolo de unde a venit, c-o fi mai rău la abator unde-i acuma, de fură salam și fleici cu sacu', pe vijulia asta ce ne urlă la toți prin stomacuri, nea Gică-nea Gică...

— Eh, zicea și el că face și drege, că strînge pe mă-sa de gît, ce naiba să mai fi zis și el, explică nea Albeanu, și că la o așa chestie poa' să dea omu' și-n nebuneală...

— Păi nu, șefu', c-așa era el de felu' lui. Exemplar de lux, cum zice Cîrnu. Adică sandiló. De cîte ori nu se fripsese și parcă-l trăgea ața tot acolo, la turtoi și la muncă la stat pă degeaba, pentru nu contează ce, pentru orice-i ieșea în cale. Și-acuma pentru ce? Pentru mij, șefu'. Adică pentru aia de se numește pizdă. Care-ți aduce-n casă numa' belșug și sănătate, vai de capu' lui, să știu bine că n-aș vedea-o-n ochi cum arată sute de ani, și tot n-aș face prostia asta. Păi dacă nu eram noi, intra cu toți proștii de la șapte la zece ani, aia ie.

— De fapt io i-am fost martor, spuse Mite. Io i-am văzut cînd i-a rupt toate alea după ea și s-au tăvălit prin cioburi, și dacă spuneam asta să fii sigur că...

— Că tot așa ar fi fost, de asta să fii sigur, Cafane...

— Păi te văd străin, necăjitule...

— Necăjit tare, întărește nea Albeanu.

— Păi io..., se avîntă Mite.

— Tu. M-ai lămurit și tu. Cîrnu barem a băgat nasu-n pizdă și i l-a retezat, da' tu? Pe tine te-a uitat Dumnezeu acolo și te-ai mozolit degeaba în clăbucii lor.

— Băăăi, proasta dracului, voi ați fugit! A zbierat ăla o dată la voi și v-ați scăpat pe voi de frică.

— Și la ce să mai fi stat? Toți știam că la chestii d-astea trebui' să te ferești ca de dracu', numai tu erai cu necazurile tale, aparte, necăjitule. Să te fi-nchinat diavolului că ai scăpat, care io, și azi bogdaproste că i-a alungat gîndu' cel rău lu' Reli. Pe ea n-ar fi costat-o și n-ar fi durut-o chiar nimic să scrie-n declarație că am făcut-o toți, tot schimbu', turbați de spirt cum eram toți și ea l-avea și pe milițianu' ăla al ei, locotenentu' ei major sau colonelu', ce era, adjunct de comandant de circă, care era mort după pizda ei și să fi văzută atunci ce ne-ar fi potcovit. Norocu' mare a fost că numai cu moș Gicuță avea ce-avea. Mă rog, treaba lor, moșu' o-mbîrligase de copilă, îi cumpărase apartament și bani pentru chiuretaje din cît o fi furat la viața lui, da' asta nu înseamnă că te joci cu ea, o femeie. E rasa cea mai dată dracului și cel mai mare pericol, îți spun io.

— Nu ne-ar fi făcut nouă Reli chestia asta. Mite-i foarte sigur. În felu' ei era fată subțire. Ea pe el vroia să se răzbune. El o crescuse, o spurcase la ceea ce înseamnă și-i deschisese viitorul, și mare dragoste mare, tot așa, pînă...

— Pînă n-a mai avut lapte-n pulă să-i dea să sugă, scurtează Celestin. Nu mă frămînta pe mine de ei, înțelegi? Da' cînd e la o adică, cum a fost atuncea, din calea femeii să te ferești.

Celestin se îneacă. Răgușeala lui dă în tuse groasă, scuipă și iar scuipă și întinde flegma cu talpa pantofului pe ciment. Mai aprinde o mărășească.

— Cum oi putea să fumezi porcăriile astea? întreabă nea Albeanu. Și una de la alta le sudezi. O să te-mbolnăvești dracu', și-așa ești sănătos...

— Cine? Io? se umflă el bătîndu-se cu pumnul în piept și întețindu-și tusea.

Abia ieșit din penumbra leșioasă a Văii Dracilor, vederea-i pulsează în junghiuri mici, voalîndu-se pe măsură ce Celestin și șeful său traversează intersecția în fugă, zbughind-o pe sub botul unui tramvai urnit din stație către Policolorul lor. Celestin ciocănește sub parbriz, vatmanului, cu geanta diplomat, să întîrzie o secundă și pentru ei. El duce geanta șefului său și o plasă cu pîini, ca un scutier credincios despre care ești sigur că la o adică l-ar urma și-n foc, și uite-l cum nu urcă pînă nu-l ajută, trăgîndu-l de mînă ca pe un copil mototol și împingîndu-l prin aglomerația de pe scară.

Mite ieși în spatele pieței, pe lîngă două containere mari de tablă ruginită deversînd resturi de zarzavat și fructe intrate în fermentație... Miasme acre-dulcege zumzăiau de roiuri de muște și pale de vînt răscoleau în răstimpuri și duhoarea WC-ului public de alături, așezat în rînd cu *Biroul Pieței* și alte două firme de sticlă roșie pe care scrie *Dormitor Femei* și *Dormitor Bărbați,* deasupra tarifelor respective. Ajunsese în parcarea mirosind a grajd de han, printre cîteva Dacii și o remorcă pe două roți cu lăzi ancorate cu frînghii. O luase pe aici ca să taie prin peticul de cimitir îmbrățișat de bucla amplă formată din două blocuri cu zece etaje. O placă de beton a gardului era dislocată și căzută în bucăți în crusta de paie și balegă. Intră. Scurtează pe aici, printre morminte, iar la celălalt capăt va ieși pe poartă... Ba drumul printre morți e lung și plin de popasuri. O gospodină lăbărțată îi îndesă în mînă un pachețel cald și unsuros și zi! să fie pentru Vasile și avea o intonație vehementă și poruncitoare, rimînd perfect cu voluptatea umilinței din glasul său și parcă se rupea o vrajă, bogdaproste mamaie, să fie pentru Vasile, să-i fie primit pe-acolo pe unde-o fi el acuma, să fie pentru Vasile, pentru bietul Vasile, așa să-ți ajute Dumnezeu, băiete.

Așa cum? ajunse să se întrebe mai apoi, dar de fapt s-ar fi vrut întrebat și n-avea nici măcar pe cineva care să-l întrebe și el să-i spună că, desigur, după sufletul și inima reclamantului, care ar avea nevoie de aer curat și să mănînce pe săturate și de bani,

da, mai cu seamă de foarte mulți bani ar avea nevoie, și toate astea arătau ca venite odată cu focul Aceluia, care se hrănea cu plăcerile și spaimele din măruntaiele lui, și desfă odată pachetul, pe urmă se răcesc și nu mai sînt așa bune. Gogoși. Ba langoși. Dăduse de brînză. Pomana ține de cald și de foame și-ți dă putere, să fie pentru Vasile, să fie pentru stomacul sufletului lui Vasile. Să fie și pentru mațele lui cele veșnic îngrijorate, înspăimîntate, ba să nu-ți facă niciodată griji, uită-te la păsările cerului care nu ară și nu seamănă, și mai era scris că omul nu se hrănește numai cu aluat fiert în ulei și un strop de brînză degresată. Aceasta-i azima întristării, vezi, un pui fript sau barem un copănel să fi pus și ea acolo. Anul trecut parcă, s-a ales cu o jumătate de pui tot pe traseul ăsta. Care pui, care găină ori curcan, buturi rumene cît pumnul hartanul lui. Dar diavolul din mațe nu e niciodată mulțumit, oricît i-ai da, el cere încontinuu. Atunci s-a ospătat pe-ndelete aici, pe băncuța asta de la capul mormîntului ăsta și și-a lins toate degetele pe rînd pentru unul Gabriel. Și-a rîgîit întru tihna aceluia și a lui și nu s-a ridicat de pe bancă pînă n-a fumat două țigări și era liniște și răcoare și parcă nici nu-i mai venea să se scoale de pe bancă după ce a băut apă de la cișmeaua asta, iar acuma langoși, o fi post, de unde, la trei săptămîni după Paști, și-s și cu brînzică.

La poartă, Cîrnu din Brănești bălăngănea capul peste bascul cu monede. Pe concurenții lui îi gonise probabil canicula ce se făcea simțită la această oră sau or fi avut alt program. Își terminase oricum pauza de masă și-și mutase peticul peste ochi, era vai de soarta lui, și cîrn, și chior, atîta că nu era o zi prea norocoasă pentru el. Femeia oprită lîngă el găsea de cuviință să-l demaște, cum că nu merită nici cît negru sub unghie, la muncă, la muncă, porcule și bețivule, și cît de pornită șuieră aplecîndu-se peste bascul cu monede, șuie și șleampătă, iar fusta scămoșată aninînd crîmpeie de paie îi flutură pe oasele mari. E verde de urîtă și rînjetul ei e de sticlă, pleacă Matildo, uhu... uhuuhuuhuuhu... Cîrnu o ușuie

ca pe o răpitoare și strînge bascul cu monede la piept, pleacă Matildo cînd îți spun, scîncește disperat, ești beată chioară Matildo, iar ea mîndră și cu flegmă disprețuitoare, către el și către cei strînși în jurul lor, am băut banii mei și munca mea, nu ca tine, bețivule și cerșitorule. Bețivule și cerșitorule, bețivule și cerșetorule, bețivule și cerșitorule, și-i dădea tîrcoale croncănind către hăurile mici ale nărilor din mijlocul chipului congestionat de spaimă. El strîngea bascul la piept și clipea din ochiul descoperit. Trecătorii se opriseră într-un cerc larg să comenteze. Sări ca din pușcă printre ei, apoi nebănuit de sprinten se pierdu în fugă printre mașinile din bulevard, înghițit de viteza lor și de spațiul verde care desparte cele două sensuri de circulație, în vreme ce Matilda continua să înjure, bătînd cu pumnul în cer. Pierduse însă, era prea tîrziu ca să mai ajungă bascul cu monede. E fii-sa, spuse cineva.

Cît de cald era și cît de greu putea să fie aerul! El se străduia să adulmece adierea răcoroasă a apei. O simțea tot mai aproape și tot mai puternică pe firul aerului încins și se apropia pe străzi scurte cît țineau cele două blocuri ce le mărgineau, dînd una în alta și dînd în sfîrșit într-o zare eliberată de depresiunea ovală a parcului. Și de aici se văd blocuri, dar nu așa aproape, iar lacul de pe fundul depresiunii e destul de neadînc pentru ca apa să nu apuce vreodată să se limpezească. E verde-mîloasă cel mai adesea și vîntul împinge pînze de gunoaie plutind în derivă din mal în mal.

Dar acum era liniște și aproape pustiu și apa, aproape curată, fiind prea rece pentru bălăceală și căldura putînd fi învinsă și în casă, la umbră. Văzuse niște copii doar, bălăcindu-se lîngă mal, și două bătrîne avide de aer și soare, care păreau s-o fi luat din pripă, arătînd deja tuciurii bine cărnurile lor atîrnînde și pulpele cotropite de noduli varicoși.

I se dezvăluia tot mai sălciu gustul acesta al lui de solitudine, în timp ce vîntul ințețea viscole de ace de lumină tresăltîndu-i în vine. Se dezbrăcase. Stătu lungit în iarbă, hipnotizînd clipocitul

apei și albastrul încordat al cerului, și apoi se mută pe bordura de beton a malului. Bălăngănea piciorul prin apă și se stropea pe gît și-și umezea fruntea și piatra bordurii era încinsă de soare și apa foarte rece și iarăși se gîndea că venise aici să se ascundă, ca un animal, ori poate tocmai ca să scape de gîndul acesta venise și din nou își aduce aminte și din nou uită. I se făcea greață. Toată lumea asta îi tropăia prin ficat, veselindu-se în draci, și era tot năclăit de sudori acre. O să intre în apă și va fi mult mai bine.

Lîngă bătrînele prosternate la soare poposise un grup de elevi. Fetele nu vroiau să se dezbrace și se sfădeau gălăgios într-un jargon de mahala monocord și precipitat și parcă de dicționar, dacă ciuleai bine urechea la expresii și intonații. Ei încă învață, e singurul lucru pe care-l socot demn de învățat. Poate și el era așa, el și cîțiva încă. Acum abia își dă seama, erau foarte puțini așa, o minoritate, o infimitate, unii au reușit să fugă, și de ceilalți ce naiba s-a ales? Care s-au spînzurat de cîrlige de macara, care s-au rătăcit prin fabrici, prin pușcării și porcării și cărămidării... Da, erau foarte-foarte puțini, măcar că stînd printre ei ți se părea că-s mulți. Grosul îl formau cei care-și vedeau interesul lor și rostul lor. Acum el se uita la elevii aceștia și-și amintea de toți cei pe care-i vedea zi de zi pe străzi și-n tramvaie și toți parcă erau așa și încercau și învățau repede să fie așa, cum erau ei, cei foarte puțini de atunci, nemaivrînd să-și vadă rostul și interesul și refuzul lor e total și ca o vîlvătaie lacomă, e ca focul despre care povestea Cîrnu din Brănești, aducînd cenușa întru odihna pămîntului. Părinții i-au lăsat din mînă cu bună știință, fiindcă nu mai au ce să le dea, e din ce în ce mai greu și focul se întețește de la sine și ei sînt din ce în ce mai tineri și din ce în ce mai mulți.

O fată era dusă spre mal, pe sus, de doi băieți, cu țipete de împotrivire. O aruncară în apă îmbrăcată și ea înotă în larg, cu trena sarafanului umflată în urmă. După zece metri de craul în forță, se opri și îi apostrofă pe agresori călcînd apa, cu niște

obscenități dezlănțuite și foarte precise, care i-ar fi ridicat sîngele în obraji și unui camionagiu, în vreme ce alte sarafane erau silite să sară în apă. El se ridică în picioare pe bordură și sări cu brațele întinse, cît putu de lung. Un timp înotă la fund cu ochii închiși. Îi deschise și-și văzu brațele ca niște pete alungite în verdele opalescent ce-l strîngea ca un clește de gheață. Ieșind la suprafață, înotă în continuare spre larg, tot mai repede, pentru a se încălzi, craul clasic, eficient și elegant și scoțînd capul din apă pentru inspirație la fiecare a patra bătaie de braț. Pierdu ritmul și obosi, înainte să apuce să se încălzească. Era în mijlocul lacului și-i amorțiseră vîrfurile degetelor. Se cufundă abandonîndu-se inert, greu, ghemuindu-se pe fund cu tălpile și mîinile în mîl. Aprecie adîncimea la vreo șase metri, probabil o groapă nu prea largă. Apa ar fi mult mai curată dacă peste tot ar fi atît de adînc. Revenind la suprafață luă apă în gură și stropi în jet subțire în timp ce înota pe spate, închipuindu-se o balenă, sînt și eu o mică balenă sinucigașă, da, din nou se scufundă, fără să se lase la fund de data asta, ci doar cît să-și poată scoate chilotul pe care-l păstra răsucit pe încheietura mîinii. Plutind pe spate, înainta lent, vîslind rar din brațe. Se gîndi că spîrcîiala asta subțire vine mai mult de la răceala apei decît de la berea din Valea Dracilor și aștepta liniștit să se golească, cu icnete și bolboroseli sub apă, depărtîndu-se cu fața la dîra gălbuie.

Apa-i ajungea pînă la piept lîngă malul opus celui pe care-și lăsase hainele. Cele două bătrîne luate drept punct de reper plecaseră. Plecaseră și copiii și rămăseseră doar elevii. De haine-i era mai ales, și mai puțin de faptul că ar trebui să meargă cinci stații de tramvai pînă acasă în chiloți tetra. Într-un tîrziu reuși să distingă în iarbă cămașa lui în carouri verzi și maron, cu care-și acoperise pantofii și pantalonii. Mai știi cine s-ar bucura la hainele lui care n-arată deloc vechi ?... Se odihnea în apă, cu palmele întinse pe bordură. Cu răceala apei se obișnuise, afară

probabil că ar îngheța. Aici era o insulă, legată de mal printr-un istm firav pe care-l acoperă apa cînd plouă mult. Era o pajiște largă, cu plopi și sălcii și avînd în mijloc două cocoașe de dealuri înverzite, înconjurate de labirinturi de tufe de soc și pini pitici. Acum vacile trăseseră aici, sînt vreo șase și ai zice că n-au stăpîn. Pînă dă zăpada pasc sălbăticite prin parc, dînd ocol lacului. Odată a văzut o bătrînă mînîndu-le și cîțiva din blocurile de primprejur formînd lîngă ea o coadă de sacoșe cu sticle. E un lux la urma urmei laptele ăsta nepasteurizat, de vreme ce costă de cinci ori mai mult decît celălalt... În golfulețul lîngă care se oprise, vîntul îngrămădise un crîmpei de gunoaie cotropite de mătasea broaștei fermentînd în jurul hoitului umflat ca un burduf al unui cîine. Dincolo de golf, sub mal, văzuse ultimul înecat al verii trecute. Și-l amintea distingîndu-se sub apă, ghemuit sub bordură, cu părul răvășit de curenți și umerii încovoiați, încît ai fi zis că dibuie sub taluz după raci.

Ieși săltîndu-se pe bordură, pentru a sări din nou. Înotă fără să-și controleze direcția, abandonîndu-se amețelii create de succesiunea imaginilor retezate, apă-cer-mal-iarbă-pom-pasăre-bloc--cer-apă și doar să fugi, fără să știi vreodată încotro, să fugi, să fugi de ei, de tine, nu contează, ba contează. Rămăsese fără slujbă. Nu era mare lucru să-și găsească, să e ducă de pildă din nou în uzină, iar de la personal e puțin probabil să-l trimită din nou la Fabrica de Motoare. Nu-i cel mai bun loc, dar sînt destule mai rele. Dar și acolo sînt oameni, doar știi, peste tot unde sînt oameni e de trăit, dar mai bine să aștepte, ce anume, niciodată nu știe ce dracu' mai așteaptă. Și pe urmă a fost sigur că asta aștepta : văzuse sarafanul plutind, înaintînd zvîcnit în arcuiri de bras la vreo zece metri în stînga lui. Schimbă direcția și schimbă pe craul accelerat. Ultima bătaie de braț plescăi peste sarafan, în același timp cu întoarcerea figurii murate și ofensate, cu ochi nedeslușiți, orientali, și bărbia tremurînd de frig și indignare și buzele vinete. Păi înghețase și lasă-mă-n pace, nene, că strig, și strigă. Să mori de

n-oi striga, și el găsi o clipă răgazul de a medita: nene. Ce-ai, nene? Nu ți-e bine? și ea se răstea în timp ce el se cufunda și era izbit cu pulpele și genunchiul în falcă și făcu un popas prea scurt față de înverșunarea de obsedat și leșinat pe care-o vădise de la bun început. Era chiar bărbierită, cu țepi mici, poate pentru vreun costum special de baie, dar e și mai igienic și o fi și ea la fel de obsedată, dar uite că obsesiile lor nu se potrivesc. Ieși din zbaterea înspumată cînd simți nevoia presantă să respire. Se desprinse, împingînd totodată perechea de pulpe, și apăru la oarecare distanță de locul unde se consumase această tentativă de viol subacvatic. Ea îl înjura acuma bărbătește, disprețuindu-l totodată și porcăindu-l ca o femeie ce era, pe deplin conștientă de-acum de condiția ei. Ce ar fi putut să-i mai spună, de vreme ce ea părea că le știe pe toate, nene, ori ți-ai dat drumu-n apă ca rățoiu', hăhăhăhă... Era culmea, ce deșteaptă putea să fie! Pe toate le știi, boschetăreaso! Ea își trase sarafanul peste cap, făcînd o tumbă înainte și pentru o secundă îi văzu sînii voinicoși mulați pe tricoul alb devenit transparent de apă. Aruncă sarafanul mototol și îngreunat, ca o pasă de polo, colegului-prietenului care o aștepta în urmă și pe care el abia acum îl vedea. Așteptase probabil acolo, liniștit sau neliniștit, să-și facă nenea damblaua și să plece. Cine știe pînă unde ar fi vrut să meargă nenea ăsta, însă pentru asta ar fi trebuit să iasă pe mal sau cel puțin să nimerească un loc unde să fi stat cu picioarele pe fund.

Din nou pe mal, frigul rîzgîiat de lumina puternică a soarelui îl făcea să tremure. Se șterse cu poalele cămășii și se așeză ghemuit, încă tremurînd, cu cămașa pe umeri, așteptînd să se usuce. Pe urmă se întinse și gîndurile-i fugiră și se risipiră spre fierbințeala seninului apos al cerului.

Cine mai știe de cînd adormise? Dogoarea asfințitului se îngropa într-un nor gros de fum roșu, împroșcat de furnalele termocentralei ițindu-se în zarea cea mai îndepărtată și dominînd lanul de blocuri. Trebuia să se întoarcă acasă.

Zgomotul pașilor lui era tot mai îndepărtat, stingîndu-se prin cer mîncat de blocuri și prin vegetație prăfuită chemînd înserarea și rotirea oarbă a liliecilor. Orăcăiau broaștele, dar era încă prea devreme pentru greieri. Prin frunzișuri se destrămau hohote sardonice, o cucuvea poate, amestecîndu-și cîntecul cu alt neam de pasăre de noapte, tînguindu-se cu un guițat ca de porc. În bulevardul de la capătul parcului, întunericul era punctul șovăit de luminile blocurilor și sfîrtecat uneori de flamele mari ale pantografelor de troleibuz. Zgomotul pașilor lui și gîndurile lui coborau în noapte.

7.

Pusese pe fundul unui sertar al dormezei cele o mie cinci sute treizeci și patru de lei, ultima lichidare, împachetați într-o bucată de ziar, posedat de o grijă ritualică, ce nu-l mai încercase de multă vreme, de a trage de banii aceștia cît mai mult posibil. Era un impuls nedeslușit la început și devenind tot mai limpede, același care-l năpădise cîndva, socotind și echivalînd în norme de cărămizi plătite zile și săptămîni și anotimpuri întregi. Cel puțin pînă la toamnă n-o să-i mai trebuiască nimic, dacă nu depășea o sumă zilnică ce i se părea oricum prea generoasă. Calculase din nou pe număr de zile, cu calendarul alături, pe o perioadă ce depășea trei luni, și încă va mai avea de calculat prețuri de meniuri și alimente ieftine și sățioase. Cartoful și fasolea uscată, în primul rînd, și varza, care avea să se ieftinească, va ajunge la un preț de nimic, și totul pregătit cu untură, ceapă cît de multă și rîntaș gros, cînd va reuși să-și facă o rezervă de făină.

Nopțile de iulie gîfîiau învolburate de o dogoare pe care el abia de o mai simțea. Se trezea mereu către prînz și zăbovea în pat încă o vreme, rumegînd zgomotele mici de afară amestecate cu vînzoleala uzinei, și zgîindu-se la cenușiul din pereți fără să se-ndure să iasă din cearceaful îmbibat de sudoare. Ziua se scurgea prin crăpăturile storurilor de la fereastră ca miezul unui fruct copt irosindu-se, supt de pămînt, și cît de străine i se dezmeticeau amintirile imaginilor de peste noapte. Visele i se vlăguiau odată cu amorțirea întregului trup.

Într-un tîrziu, cobora totuși. Cumpăra un ziar și țigări, în drum spre lac, și o pîine pe care o ducea înfășurată într-un ziar. Nu lua niciodată nimic să-și aștearnă. Se dezbrăca mereu în același loc și-și continua zăcerea lungit pe cămașa întinsă pe iarbă. Uneori citea ziarul cinci minute, în timp ce ciugulea bucățele mici de pîine. Vipia îl scălda în sudori usturate și, în sfîrșit, se hotăra să intre în apă. Cel mai adesea, doar se înmuia. Uneori înota pe mijlocul lacului și de-a lungul lui. Trupul istovit de zăcere se amăgea, se dezmorțea, mecanismul încercînd să se rodeze, cu poticneli tot mai lung, căutînd epuizarea. Oricum, seara adormea devreme, în fața televizorului ce rămînea deschis toată noaptea, fără să reușească să-l trezească. Deprinsese probabil un soi de știință a somnului. Dormea cel puțin paisprezece ore pe zi. Somnul și ceasurile moarte de peste zi îl făceau să simtă belșugul hranei puține și monotone, pe care de-acum nu mai vroia s-o împartă nici cu hamsterii. Lor le erau de ajuns cîteva firimituri de pîine, dar ar fi trebuit să le cumpere mere și morcovi, căci asta obișnuiau în loc de apă. Un măr și un morcov pe săptămînă le era prea de ajuns, însă uite că el nu-și putea permite, încît într-o zi îi luă cu tot cu borcan și-i lăsă în parc, la umbra unui pin, sigur că se va găsi cine să-i înfieze. Nu mai erau, după vreo trei ceasuri cînd se întoarse prin locul acela, și zadarnic i-ar mai fi părut rău că nu i-a dat prin cap să-i vîndă ; văzuse o grămadă, în borcane, pe o tarabă, în piața din spatele Văii Dracilor, și de bună seamă că prețul lor ar fi însemnat mîncarea lui pe trei zile. Gătea de două ori pe săptămînă acum și nu mînca mai mult de o dată pe zi, oricît de foame i-ar fi fost. Cu mare zgîrcenie își drămuia foamea și poftele, la fel ca banii și proviziile de alimente. Către seară întingea cu dumicați dintr-o pîine întreagă în sosul gros al mîncării de cartofi. Ștergea cu nădejde și lăsa farfuria curată. Păi asta era temelia. Un meșteșug pe care toți l-au deprins din părinți, perpetuîndu-l prin copii și copiii copiilor. Și pentru el părea lesne de învățat, chiar dacă acasă nu pomenise așa ceva. La

părinți mîncase și icre negre, aducea tăticuțul nostru, și torturi, și felurite feluri de mezeluri și brînzeturi și, sucuri, și portocale, și cîte și mai cîte, se vede că d-aia crescuse el atît de mare și frumos. De-acuma însă, gata. Alteori, ca unică variație la mîncarea de cartofi cu sos mult, băga la cuptor o cratiță mare de varză călită cu untură, amestecată cu scrîjeie de jumări făcute de el din slănină afumată. Cumpărase o dată trei kilograme de slănină, cel mai ieftin mezel de găsit prin alimentare și, după cît văzuse, altceva nu se mai prea găsea, și el căpătase deja o chibzuială de gospodină cărpănoasă, aptă să facă față tuturor vicisitudinilor.

Într-o zi a găsit prin sertarele bufetului din bucătărie un plic de hîrtie cafenie de ambalaj, inscripționat cu ștampilă dreptunghiulară — Ceai Verde. Își amintea vag că se mai împiedicase de el cîndva, neînvrednicindu-se să-l folosească sau să-l arunce. Prinsese de-acum obiceiul să bea cîte o cană de fiertură din aceea la prînz și seara și, după ce termină zahărul, i se păru încă și mai bună neîndulcită. N-o fi fost chiar apă fiartă, chioară de-a binelea, iar culoarea verde-cafenie susținea tihna sorbiturilor însoțite de contemplarea abțibildurilor cu ciuperci în culori vii și de țigările fumate în lanț. Fuma țigări de un leu și cincisprezece bani pachetul, Naționale, despre care era sigur că-s cele mai sănătoase, conținînd tutun neprelucrat, în stare naturală, și deși adesea se pomenea aprinzînd una de la cealaltă, nu reușea să termine mai mult de un pachet pe zi, desigur, fiindcă mai mult de jumătate de zi o petrecea dormind și dormitînd.

În toamna și-n iarna aceea a mai vîndut din haine și a vîndut televizorul. În primăvară, abia, a început să treacă pe la ai lui. Nu-i vizita mai des ca altădată și nu-i cerea maică-sii mai mult decît pe vremea cînd lucra. Trecu astfel vreme multă și încă trecea, iar el continua să se perfecționeze în acest soi de știință de a te rezuma la mai puțin decît strictul necesar. Maică-sa îi dădea, așa cum altădată îi dădea lui Nicușor să-și reînnoiască viza pe pașaport, temîndu-se totodată să-i dea mai mult, ca nu cumva

să-și economisească bani de avion. Nici lui Mite nu-i dădea prea mult, tot în speranța că acesta se va hotărî să-și caute de lucru. Într-o bună zi, ea îl întrebă de fata aceea care-i era prietenă ea în urmă cu cîțiva ani, ce mai știe de ea, iar Mite tresări iritat și mai curînd curios. Nu-și dădea seama despre ce vorbește mama.

— Era la tine, în iarna aia, cînd a venit Nicușor în țară, și doar ați fost împreună și cînd l-ați condus la aeroport...

— Nu-mi amintesc, mamă, nu-mi amintesc...

Oricum, nu era un lucru de care să nu-ți amintești, încît ea nu mai insistă, înțelegînd că ar fi ceva neplăcut la mijloc, iar Mite se ferește să aducă vorba despre fata aceea, Norica parcă-i zicea el...

El se uita pe fereastra bucătăriei, sprijinit cu coatele de pervaz. De la etajul șase, unde locuiau ai lui, peste două străzi și două flancuri de blocuri cu patru etaje, se deschidea întreaga perspectivă a depresiunii parcului. Pe lîngă lac și pe meterezele de tufișuri și pîlcuri de pomi din jurul lui, încă nu se rărise pestrițeala de trupuri goale. Dogoarea de cuptor a asfințitului se simțea din plin. Aproape că-i era milă de maică-sa. Ea dintotdeauna l-a vrut în rîndul lumii, cu familie, să aibă nepoți și așa mai departe. Pînă într-atît o macină chestia asta, încît e în stare să-și inventeze o noră. Doamna profesoară Aura Cafanu avea însă un nepot, pe fiul fiului ei cel mare, Costel. Gina născuse, în sfîrșit, iar ea trebuia să-i ajute și pe ei, nici pe Mite nu putea să-l lase de izbeliște...

— Zăpușeală mare și azi, spuse. Răsturnă crăticioara cu ardei umpluți în farfuria din fața lui Mite. Taică-tu s-a dus să-și instaleze stupii...

— Mamă, tu ai cafea?

— Mai am ceva.

— Fă-mi și mie, te rog, o cafea.

Uite că ea îi vrea binele în definitiv, și nu-și prea dă seama dincotro trebuie apucat binele ăsta. Adică n-are habar cam ce fel de femeie i-ar trebui lui acum. Un fel de infirmieră poate, dacă stă el bine să se gîndească la toată experiența lui de familist de pînă acuma.

— Tu nu mănînci, mamă?

— Am mîncat adineauri, pînă s-apari tu. Spuneam de taică-tu, că s-a dus să-și instaleze stupii...

La Perțihani a fost el om însurat, el și cumnatu' Bajnorică, cine mai știe ce s-a mai ales și de capul ăluia... Dar de bună seamă că o femeie ca Amalia i-ar trebui lui acuma, o femeie care să priceapă cum devine treaba cu un soț ca și un copil, de la care să n-ai prea mari pretenții. Atîta că vremurile alea s-au dus dracului. Chiar că dracu' știe cel mai bine de vremurile alea. Păcat, avea o soacră, și mai cu seamă un socru, ce i-ar fi fost azi de mare folos, sau cine știe?...

Mama oftă:

— L-au costat o groază de bani.

— Ei, lasă. Să fie într-un ceas bun, spuse Mite, iar ceasul bun invocat pentru taică-su era ca și coborît pe pămînt și-n soartă.

Iar ea din nou ofta.

— Știi și tu, Mite, mereu i-am spus și-i spun mereu, doar-doar s-o schimba, să v-ajute, mai ales pe tine, tu ai nevoie, de cîte ori mi-aduc aminte, nu știu ce să fac...

— Mamă! aproape că strigă Mite, iar ea nu-l auzea.

— Nu știu ce să fac cu mine și cu el...

Se aburise privirea ei și bîjbîia după pachetul cu țigări și degetele îi tremurau. El îi vedea privirea ce și-o știa a lui, împăienjenită, și căutătura somnoroasă, și degetele ei erau tot ale lui, lungi și șovăitoare, și mîinile albe și frumoase părînd a se îndoi de lucrurile spre care se îndreaptă. Ea dintotdeauna se străduise și nu reușise niciodată să fie o bună gospodină. Mîncărurile îi ieșeau mereu arse sau nesărate, prăjiturile cu aluatul încruzit sau uscate ca pesmeții, nasturii îi cosea anapoda și cămășile călcate de ea aveau urme de pîrlituri pe poale și, cît ar fi șters și curățat, praful se ținea în urma ei, și ea mereu ostenită și fără să se vadă de ce, și sensibilă, și găsind la tot pasul motive de panică și plîns. Abia dacă reușea Mite să și-o amintească altfel. Poate înainte de primul accident al lui Nicu, căzătura aceea de la etajul trei, și pe urmă au fost

operațiile la cap ale lui Nicu și accidentul lui Nicu la Predeal, cu Dacia tăticuțului nostru, și pașaportul, și banii de avion, și poate că-n tot acest răstimp ea n-a mai avut cînd să-și revină cu totul. Acum ea se îndîrjea, asudînd pe rîșnița de cafea. Se pedepsea parcă, cuprinsă de un soi de voluptate masochistă. Trebuie efort, te ostenește repede piesa asta cilindrică din tablă de alamă cu luciu îndelung șlefuit. Are o sută de ani aproape. A fost a bunicii doamnei Aura.

— După ce scotea boabele de cafea din cuptor, bunica le stropea cu rom... își amintește mama.

Ea îi spusese lui Mite că ei erau greci, sînge fanariot sau negustori de coloniale, cine mai știe, dar în partea bunicului erau nemți. Păi de cîte ori nu-i spusese mama că din partea lui Poni se trăgeau ei, un neam luminat, care l-a dat pe Petru sau Petre Poni. Tot așa știa și el pe unul în uzină, îi spunea, un fel de gunoier, cară șpan cu roaba, și zicea că bunicu-său a fost frate cu Andreescu, pictorul. Are trei tablouri acasă și se laudă că i s-ar fi oferit nu știu cîte sute de mii pe ele, da' el nici mort nu se lasă de roabă și nu vrea să vîndă tablourile. În definitiv, e și el un soi de artist cu roaba lui și șpanu' lui, și totuși lui Mite i-ar fi plăcut să-l cheme Poni și Petru sau Petre, eventual, și să facă niște cercetări și descoperiri în chimie.

Mama asuda și aveai impresia că și boabele de cafea asudau înăuntru, sfărîmîndu-se pînă să iasă apa din ele.

— Va ieși pudră. La granulația zero virgulă zero zero, își dădu Mite cu părerea. O otravă subtilă, inexistentă ca formulă chimică. Pă chimie oricum am mîncat-o în Policolor. Sînt un demn urmaș al străbunului Poni...

— Asta-i ultima cafea, două săptămîni de aici încolo nu știu ce m-oi face...

— Acuma, dacă-mi faci o cafea, fă-mi-o barem din toată inima. Nu să mi-o scoți pe nas...

— Două săptămîni, da' am uitat să-ți spun, își luă ea seama. A dat frățiorul tău Nicușor telefon și a spus că-mi trimite două

sute de dolari. Trebuie să sosească în două săptămîni. Și, știi ce am zis? Iau pentru mine cafea, două kilograme, și de restul îți iei tu ce vrei, îi oprești pentru tine.

— Lasă-i pentru tine, mamă, pentru voi, să aveți acolo, că vin vremuri grele...

— De unde știi tu ce vremuri vin?

— Mi-a spus Cîrnu din Brănești.

— Cine?

— Un om... un cerșetor fără nas, care miroase schimbarea vremurilor în cîțiva ani. D-aia zic, să vedeți și voi cum v-aranjați, aveți nevoie de bani, opriți voi dolarii de la Nicușor...

Ea rîse:

— Să te-audă bietul Cafanu, l-ai unge pe suflet, cred c-ar da să te înfieze...

De mai bine de trei luni, nu căzuse un strop de ploaie. Oameni și culori răsfirate difuz unduiau ca o vegetație submarină în lumina lichidă a zilei. Uneori se distingea vagul ecou al unui anotimp în scădere, rotindu-se din ce în ce mai strîns prin amurguri meticuloase și prin peisaje de smog și asfalt topit, înecate în cer pustiu, avid de ploaie, în parcuri cu pajiști opărite și frunzișuri chircite sub respirația de foc a amiezilor.

Focul îl purta cu el pe străzi, lovindu-l de chipuri fără chip, albite de colb și sudoare, gîfîind spre o țintă în continuă mișcare în cerc, ca niște ogari de curse în urmărirea iepurelui de tablă. Plutea ceva ca o așteptare în boleșnița verde din aer. Totul era însemnat cu numele așteptării, chipurile fără chip și țintele lor nevăzute, fațadele de beton irupînd din asfalt și din tufișuri prăfuite, stolurile de vrăbii scăldîndu-se în praful dintre șinele de tramvai, a căror sfadă cheamă desigur ploaia și poate o vor aduce să spele totul cu bășici și bice de fum. Un tramvai se poticnea în stația pustie, deschidea și închidea ușile și urma un vacarm de fanfară estompat

în vedenii de praf. Toate ceasurile zilei aveau gustul nostalgic și obsedant al ploii, și același gust îl aveau visele lui cu înecați derulînd presimțirea unei erecții amestecate cu plictiseli și frustrări de tot felul și cu rătăcirea în mugetul torid al străzilor.

Pașii lui redesenau și îngroșau conturul aceluiași semn, ce rămînea în veci nedeslușit. Zi după zi și an după an și mîine o va lua negreșit de la capăt, ca stolul acela de grauri înălțîndu-se compact din tufișuri. Nu prea sînt vii pe o rază de mulți kilometri, încît el nu-și dădea seama ce or fi căutat păsările astea toată vara învîrtindu-se pe aici. Poate or mînca și altceva decît struguri și s-or simți în siguranță în parc. Nu mai știa cînd a mîncat carne de graur, dar își amintea că-i mai gustoasă decît cea de porumbel, care-i puțin ațoasă, dacă stai să faci o comparație. Carnea de graur o mîncau mai ales regii, dar el putea trece foarte repede de la preferința pentru un soi anume de carne la foamea de pîine goală, iar postul negru e plin de voluptăți pe care le întrevedea infinit mai intense decît cele ale meselor nesfîrșite, copioase, agrementate cu delicatese cum ar fi friptura de graur. Însă ei nu-și făceau cuiburile în parc, avusese grijă să cerceteze, ar fi fost prea simplu și pentru ei, și pentru el.

Era trecut de unsprezece ceasul și parcul plin de amatori de plajă. Mai degrabă profesioniști, după cum stăteau răstigniți la soare ceasuri în șir, în atmosfera saturată de zumzetul caniculei. Peste cel mult trei săptămîni nu vor mai fi pe aici, și pe urmă vor începe să tînjească după zilele astea prin birouri și hale friguroase și prin zloata sărată a străzilor, iar serile lungi și le vor petrece sub așternuturi, în casele lor friguroase, încălzindu-se la întunericul incandescent al viselor și făcînd dragoste și bînd alcooluri ieftine în așteptarea altei veri.

Își aruncă ochii pe ziarul cu schimburi de locuință, vînzări și cumpărări și oferte de serviciu. Era ziarul de alaltăieri. Cîndva va avea timp și pentru ziarul de ieri, dar atunci n-o să mai fie ieri de multă vreme... Își lăsă ziarul pe față. Pe iarbă și lîngă apă e numai bine, nu se mai simte zăpucul deloc. Numai de n-ar

ploua, măcar de-ar ploua, și soarele ăsta de septembrie e tocmai bun. Citise odată în ziar că angajează factori poștali, cartatori și mînuitori de valori, și-n aceeași zi, pînă-n ora trei, s-a dus glonț acolo, ca să afle că de mai bine de o lună se lucrează cu surplus de personal. Nu e o meserie chiar grea, deși cu multă alergătură, dar uite că nu-i de colea. Dacă lucrezi cu bani e imposibil să n-ai bani, adică ce rămîne de la pensii, abonamente, sume trimise prin poștă, d-aia-i zice mînuitor de valori, și numai a așa ceva miroși. Cum ai lucra de pildă cu motorină, și a ce altceva ai putea să miroși ? Sau citești despre o antrepriză de construcții care angajează zidari, zugravi, și dulgheri, numai din astea, ceea ce înseamnă un ban cîștigat cinstit cu sudoarea frunții și să miroși a mortar și a var, și tot așa, și ești sigur că și la un an după ce ai citit anunțul ei nu vor avea surplus de personal.

O pală de vînt îi răcorea fața și făcea să foșnească ziarul. Ba făcea cineva curent lîngă el întinzînd un prosop de plajă. Era Dorina, era vocea ei și ce poveste palpitantă cu unul care-a pus ochii pe ea și se tot mută de colo colo și nu mai scapă de el și stai și tu pe prosop să mă vadă cu tine. Mite se răsuci o dată și ajunse pe burtă pe prosopul Dorinei. După nuanța de tuciuriu a pielii, ea părea prinsă de alt soare decît ăsta de aici. A fost de bună seama la mare. Ziarul foșnea la capul lui cu un zgomot ca de flacără, în timp ce făcea din ochi niște retușuri formelor ei. Lipsea acea perfecțiune de lux a unei compoziții sexy anoste, ca un chip fără chip, șters de colb și sudoare. Ea avea un aer de indiancă, străduindu-se să fie ceva mai puțin durdulie decît este, cu păr cu luciu tăciuniu, bătînd spre roșu. Se vede că nu-i țigancă din conformația gurii și din nasul drept. Mite știa că maică-sa e grecoaică din Grecia, refugiată, într-o vreme, cu grupul ei de ilegaliști comuniști pripășiți pe aici. Și la foamea lui, sărmana Dorina cea durdulie, doar cît să se vadă cînd e ca acum, echipată de ștrand, și-s ani și ani de cînd se-nvîrtește printre chipuri fără chip și fără sex, iar ea venise să-i aducă aminte, decît numai că nu e ea cea care să aleagă calea

asta ocolită, cu stau și eu aici și mă tot mut de colo colo, ori poate s-o fi schimbat de atîta vreme de cînd n-a mai văzut-o.

— Nu te-am mai văzut de-o grămadă, Dorina. Pe unde umbli?

Ce bun e un prosop din ăsta ca al ei, își spunea. Nu te mai înțeapă iarba. Nu te mai ciupeșc furnicile. Poate la vară o să-și ia și el unul, și Dorina se pensa sau se machia sau se demachia, încovoiată deasupra unei oglinjoare fixate pe genunchi. Se ștergea cu un șervețel pe frunte, se ștergea cu grijă și pe gît, lăsîndu-și capul pe spate cu gura întredeschisă și ochii închiși.

— Am fost pe litoral, spuse într-un tîrziu, cînd el nu mai aștepta răspunsul ei. Din mai sînt plecată și am venit alaltăieri.

El alese la întîmplare o glumă veche, ce ar fi putut condimenta astfel de clipe de plictiseală toridă amestecată cu revederi întîmplătoare.

— Și cum stăteai tu acolo pe plajă și ți-o mîngîiai pe frunte și o alintai ciufulici-ciufulici, tu mi-ai dat servici, tu mă ții la mare, tu mă ții la soare, tu-mi dai de mîncare...

— Ba pardon, cocoș, mă confunzi.

— Chiar asta intenționam, să te confund.

— Am fost pe litoral să muncesc, apăsă Dorina.

— Aha.

El se făcuse că uitase. De bună seamă că Dorina străbătuse litoralul în lung și-n lat îmbarcată într-o tonetă cu crenvurști și Pepsi, și uite-o cum se-ntoarse ea să-și tragă sufletul prin fiordurile astea puturoase, grea de glorie și de trufie și de aur, cerceii, lănțugul, inelele...

— În locu' tău, mi-ar fi frică să ies pe gîrlă în halu' ăsta de blindată.

— Hm! tresări ea încruntîndu-se. De cin' să-mi fie frică?

— De fomiștii ăștia, de pildă, care pun ochii pe tine și te fac să te muți de colo colo pînă amețești...

Dorina scutură din mînă a lehamite. E prea hîrșită de fomiști d-ăștia. Precum și mîncată, ceea ce uite cum omite fără să clipească, și că fomiști d-ăștia ca tine, Mite...

— Păi știu că tu poți zice orice despre oricine. Tu poți să-l omori pe om și să-l plătești, la care ea izbucni într-un hohot de rîs neașteptat și se lăsă pe spate și se întoarse peste el mușcîndu-l de ceafă. El își frecă locul umed de salivă cu degetele, o să rămînă semn, m-ai însemnat ca pe un taur cu fierul roșu.

— Chiar așa, să te vadă nevastă-ta cu semne.

— Care nevastă? Chiar cobești aiurea.

— Aia din iarna aia. Erați sau, mă rog, vă concubinați ori vă pešteați unu' p-altu'. Știu c-ai vrut să i-o dai lu' Costel și p-ormă n-ai mai vrut, că era beat, ți-o fi fost milă de ea și d-aia am zis că-ntre timp...

— Ce povești, ce tîmpenii pot da din tine, Dorina...

— Și cînd l-am dus pe Nicu la aeroport, parcă erai...

— Păi parcă nu eram. Sau era frati-miu, unul din ei sau amîndoi. Dă-mi și mie o țigară d-aia, Dorinel.

— De care?

— Hai că ești culmea!

— Cinci lei țigara, mitofomistule! Și mai ridică-te în capul oaselor. Vreau să-ți admir trupul, apăsă ea cu ostentație.

El îi îndeplini dorința. Pufăind din Kentul Dorinei, așezat turcește, își bombă pieptul și bicepșii într-o poză de luptător la bîlci.

— Te rog să pui mîna, o îndemnă. Vezi? Admiră cît ai ocazia. Ce se vede pe firmă afară, e viu și natural înăuntru. Și-i numai o țigară intrarea.

— Băăă... îl împinse ea cu vîrful degetelor în obraz, sucindu-i capul și măturîndu-i privirea din calea privirii ei.

Adormiseră. Focul diavolului dogorea. Erau lac de sudoare, și prin umbra tălpilor lor treceau două țigănci povîrnite sub o găleată de tablă zincată din care se ivea un calup de gheață. Bere rece, băieți, bere rece, băieți, bere rece, măcăneau nazal, cu o însuflețire de spicher ce le sperie somnul. El scutură capul și-o

lovi în umăr pe Dorina. Ridicat în coate, se ștergea pe față cu amîndouă palmele. Focul diavolului îi umpluse urechile cu sudoare fierbinte. Dorina întoarse din drum țigăncile.

— Alo, bere rece!

— Da, bere rece, băieți! La chihl!

— Cum? întrebă ea adormită, căutînd portofelul în sacoșă.

— La chihl, domnișoară, doușcinci de lei sticla.

— La chihl, mai zi o dată...

— La chihl, la chihl, la chihl... repetă țiganca încontinuu cît timp i se plăti cu o sută dintr-un sul cît pumnul de astfel de bancnote, erau poate vreo zece mii acolo, la chihl, la chihl, pînă dădu restul și cele două sticle verzi din găleată, și pe urmă se amestecară prin mulțimea de trupuri goale ușurate; doar una din ele ducea acum găleata în care rămăsese numai calupul de gheață.

— La chihl... reluă Dorina, cu un fior nostalgic în glas. Îl mai ții minte pe dom' Séver, Mite?

— Eh, cum naiba?

— Mă trimitea mama la el la bodegă duminica. Începusem să mă ridic, pe la treișpe-paișpe ani, și numai ce mă vedea intrînd în bomba aia a lui de lîngă șina tramvaiului și începea să strige un chihl de pastă de mici pentru don'șoara Dorina, un chihl, un chihl, un chihl, tot așa o ținea pînă cîntărea, și eu să mor, făceam fețe-fețe lîngă tejghea și el înadins. Și cînd ieșeam, îi auzeam pe ăia așezați pe trotuar, lîngă șină, cum pomenea de chihlu' Vatalii, și tot ce nu era sau nu se găsea pe vremea aia trecea prin chihlu' glorios al Vatalii, și Vatala, mai știi cum putrezea ea de vie la ea în curte? Mama mă învăța să mă țin departe, ăla-i țigan, ăla-i ovrei, și chiar așa și era, ba mai erau și zarzavagiii bulgari, moldovenii încă nu năvăliseră încoace, și doar noi eram greci și trebuia să ne ținem cu nasu' pe sus, da' ea tot mă trimitea duminica la dom' Séver...

— Eh, erai și tu frajedă copilă fără nici o vină, stihui Mite fără să vrea. Și io la fel, eh... S-a dus naibii. Îmi vine să plîng.

Fumau și-și treceau unul altuia sticla aceea de bere speculată la de două ori și jumătate prețul scris pe etichetă. Cealaltă sticlă era în apă, îngropată în nisipul de sub bordura de beton. Amiaza părea să se depene într-un preaplin de împăcare. Erau ani de cînd uitase gustul berii. Ultima dată, parcă-n Valea Dracilor băuse două halbe de bere, cu Celestin și șeful său, și socotea cu uimire aproape că ieșise nu tocmai rău din atîtea ierni și veri cu apă și ceai verde, și cîte o cafea la trei-patru săptămîni, la maică-sa... Spuse, toastînd parcă:

— E rece. Ce mai, îți merge la casa sufletului. Ei sînt activi, romanii, o fac pă treabă cu berea. Vor aduce și fripturi pe gîrlă și să vezi atuncea trai pă' capu' nostru... Totuși, pe vremea aia de care zici tu, ei se mișcau altfel, nu se prea mișcau de fapt. Tu zici de țigani și evrei. Da' vezi că dom' Séver nu era nici una, nici alta și nici bulgar.

— Ba chiar țigan era.

— Ba era alb ca un delfin și se purta și ras în cap.

— Ba se știe că mă-sa era Vatala. Mie mama mi-a spus, și ea știa, ea se interesa de toți. Vatala avea o grămadă de copii, prin tot orașul risipiți și pînă și-n Comitetul Central avea unu'. Mama mi-a spus. O grămadă erau ieșiți din chihlu' ei și d-aia îl și tot pomeneau mereu.

— Păi n-o să-mi spui acum că și Atanasie Grigeanu, bestia aia de pietrar cît muntele, care umbla cu crucile de beton în spinare pe stradă și-și făcea veacu' zi de zi la dom' Séver...

— Ăsta era evreu, chiar de n-ai fi zis. Făcuse Belle Arte la Paris și-n Germania, și chiar de căra beton cu spinarea, e așa cum îți spun. Ei erau muncitori. Cum era Regman croitorul, tatăl lui Valentin boxerul, care doar din croitoria lui ar fi făcut alt cartier peste ăla, și știi povestea cu ilicitul.

— Da' lustragiu' ăla subțirel, cum naiba-l chema, de-l arunca mereu afară dom' Séver din bodegă, ca pe un cățel...

— Spermenzan bătrînul, da, tatăl spărgătorului Spermenzan, îi aminti Dorina, care-i avea parcă pe toți înregistrați ca la

primărie. Spermenzanii erau țigani. Colivarii erau țigani doar după mamă și tac-su era oltean. Frații Cocîrlați din Chicago sînt toți evrei țigani...

— Da' domnu' Ion, hermafroditu'?

— Ăsta era ovreu bulgar.

Mite își ridică mîna la gură.

— Tu ești nebună, Dorino. Și noi, Cafanii, ce eram?

— Voi erați ovrei greci. Așa mi-a spus mama, cînd m-am încurcat prima dată cu frati-tu.

— Cu care?

— Păi cu Costel, dac-am zis prima dată. Și lu' mama i-a părut bine, că doar voi mai aveați sînge grec în zona aia.

— Bine dar noi nu prea...

— Mama zicea că vă trageți din Poni, evreu neamț, și Cafanu, jumătate evreu oltenesc și jumătate grec.

— Mă-ta era și mai nebună ca tine.

— Ți-am mai spus. Ea scormonea prin oameni, prin neamuri, primise azil politic, fusese închisă și torturată în pușcăriile guvernului grec capitalist, cînd m-a făcut pe mine știa deja bine de tot românește... Și pînă la urmă au uitat-o și grecii, și comuniștii ăștia de aici, dar ea a rămas cu obișnuința asta, să știe despre oricine. Ei îi păsa de ăla și de ăla, și mie, amărîta de mine, doar de Costel că-i însurat îmi păsa.

— Ești culmea, Dorinel. Și berea asta, să fie 'naintea la toți morții tăi greci.

Chiar e culmea, se gîndi Mite. O femeie care a știut și știe ce vrea, în ciuda atîtor decepții, niște mici frecții la urma urmei. E de admirat pe de-a-ntregul în definitiv. El își amintea că la un moment dat Costel ar fi vrut să scape de ea și nu mai putea, idiotul de el. Dorina l-ar fi scos la lumină, deși fierturi amarnice clocoteau în capul ei pe atunci și orice i-ai fi spus lua drept literă de lege și continua să se creadă o frajedă copilă fără nici o vină. Dar dintr-odată s-a schimbat, și Gina își pierduse răbdarea

și-i făcea zile fripte lui Costel, și Costel să i-o dea lui, și pînă la urmă el chiar nu-și amintește cum a ajuns la Nicu, cînd deja ea nu mai depindea de nimeni și de nimic. Prinsese un cheag de te ustura la lingurică. Și totul numai din mîinile astea două și din mintea ei stăpînă pe cele patru operații aritmetice. Ea se juca deja cu banul, și frățiorul lor cel mic, era el cum era pe atunci, apucat pe căi lăturalnice, dar era și crud, și n-avea nici un fel de vocație de întreținut. Aia e că ce era între ei era chiar o mare iubire, deși ea a continuat să nu depindă de nimeni și de nimic, deși el a plecat și toți au știut că din tot ce a lăsat aici, cel mai rău i-a părut de Dorina și de mama...

Și tocmai că Dorina îl întrebă de Nicușor, dacă a mai dat telefon. Ea n-a mai primit nici scrisori în vremea din urmă. Pînă să vină în vizită în iarna aia, a primit o grămadă de scrisori și vederi, și Mite distingea limpede tremurul din glasul ei. Dacă nu cumva i se părea, bucățile astea nu-s genul ei, și mai cu seamă acum, în plin apogeu măreț și glorios și mănos, deși s-ar fi legat frumos, ba uite totuși că se leagă. Adică ce ar vrea să însemne asta?

— Mi-e dor de el, oh, Doamne, cît de dor îmi e de el...

— Oh, și mie mi-e dor, reluă Mite, amplificat, deznădejdea din glasul ei. Dacă ar fi fost aici, poate nu ne-ar fi fost atît de dor.

Dorina se precipită înecată de suspine.

— Ba eu mereu, mereu...

— Dacă nu plîngi, tot degeaba, o apostrofă el enervat.

Și-n secunda următoare pe el îl podidiră lacrimile, odată cu un hohot prelung. Icnea isteric, iarăși și iarăși, și pe măsură ce se liniștea continua să plîngă tăcut, mușcîndu-și buzele, poate de mila și de dorul frățiorului lui cel singur acolo, departe, ori își plîngea de milă sieși și de mila încă a unei zile petrecute aici și pe care încearcă să o mintă în vreun fel și-n același timp e mințit, și peste tot aceeași minciună din trupul său împotrivindu-se tot mai istovit minciunii.

— Bietul meu Miteluș, îl compătimi ea. Te-ai îmbătat dintr-o bere.

— O bere la chihl, preciză, ștergîndu-și nasul cu dosul palmei, înainte de a-i da veștile pe care le aștepta: le-a dat telefon bătrînilor. A spus că-i trimite două sute de dolari lui mama. Cred că a pus și pentru tine ceva. Știu că de cîte ori le trimite, îți trimite și ție...

— Ce am eu nevoie? De nimic n-am nevoie, decît de el.

Și Dorina scrîșnea. Figura ei de grecoaică tuciurie se înroșise pînă la rădăcina părului. Era rîndul ei să-l jelească pe cel plecat și singur pe pămîntul tuturor făgăduințelor. Se strîmba trăgîndu-și nasul ei fin, desenat perfect, se schimonosea, plîngea parcă de necaz, ce-am io nevoie, spune și tu, ce-am io nevoie, decît de el, și încerca să-și stăpînească tremurul, înfigîndu-și unghiile în antebrațul lui Mite. Și-ntr-un tîrziu se liniști și i se cuibări înfrigurată la piept.

— Tu semeni atît de mult cu el...

— Ca frați, n-avem încotro, trebuie să semănăm, cît de cît...

Totuși, ei nu semănau chiar deloc. Cu mare greutate ar fi observat cineva că sînt frați, poate din pricina diferenței mari de vîrstă, iar ea continua să tremure, strîngîndu-l în brațe, mi-e frig și mi-e rău și ține-mă. Întinsul de apă clătinîndu-se la picioarele lor reverbera umbre uleioase. Se răcorise. Rămăseseră pe malul acela doar cîțiva solitari ai acelui amurg retezat de meterezele blocurilor.

— Mergem și noi? întrebă Dorina.

El nu deschidea ochii. Părea să fi adormit. Îl zgîlțîi de umăr, hei, mergem?

— Unde să mergem?

— La mine mai bine, șopti strivindu-și sînii mari de spatele lui.

— Cum adică la tine mai bine?

— Adică... Atunci mergem la tine. Hai, totuși, că se face noapte. Mă ia cu frig. Îi îmbrățișă spatele tot, ce cald ești, și dorința ei bîjbîia după un răspuns care nu mai venea. Ești mare

și cald, ești... ca o sobă. Ce bine-i lîngă tine. Hai să mergem, că nu mai pot.

— N-am venit împreună, ca să plecăm împreună. Du-te Dorina. Eu mai stau.

Ea abia își stăpîni exclamația de uimire. Întoarse capul și se strîmbă ca lovită de vorbele lui, pe care încă refuza să le creadă.

— Păi atunci stau și eu, mai stau... O să mergem cînd vrei tu, Mitelus.

— Dorina, du-te acum, te rog.

— Dar ce ai tu, Miteluș? Nu te simți bine?... Arăți și slăbit, acuma văd cît de slăbit arăți. Ai nevoie de ceva? De ce nu-mi spui, ce naiba, ți-e rușine de mine? Doar ne cunoaștem de atîta vreme. Chiar dacă n-ai chef de mine, doar mă știi, nu mă supăr, da' spune-mi ce ai și o să...

— Du-te, Dorina, te rog, du-te și lasă-mă.

La cîteva zile după ce-l lăsă pe Mite acolo, pe prosopul ei de plajă, Dorina primi telefon de la Nicu. Acesta-i spuse că va face tot posibilul ca pînă-n revelion să vină în țară, și dacă le-o ajuta Dumnezeu, se vor căsători și o va lua acolo cu el... De bună seamă că lui nu-i trebuia vreo confirmare, doar c-o anunțase din timp, să se bucure o clipă mai devreme de planul lui și-al ei, însă ei deja începuse să-i sune ciudat această propunere. Așteptarea o vlăguise poate, poate prea tîrziu venise vestea că vor fi din nou împreună, ori prea repede, prea brusc, ceva se frînsese în ea parcă, și nici că ar fi vrut să afle ce anume. A doua zi dimineață, îl căută acasă pe Mite. Nu era de găsit. După ce sună îndelung, se învîrti o vreme prin complexul alimentar de la parterul blocului, o fi pe aici, după cumpărături, și pe urmă traversă prin parcare și peste șina de tramvai, spre poarta uzinei. E la lucru, desigur, trebuia să-mi dau seama. Dacă va fi întrebată la poartă, o să spună că trebuie să se ducă neapărat să-și anunțe soțul, are un caz grav în familie...

Doi portari și o portăreasă în uniforme maron discutau aprins în fața vitrinei de sticlă a gheretei, neluînd-o în seamă cînd trecu prin fața lor. Circulă pe linia Olteniței și se dă jos cîteodată la Perțihani, prinse Dorina din mers, și că n-a îmbătrînit deloc și poartă un clop verde de pădurar să-și ascundă coarnele ca de juncan de doi ani și cizme de cauciuc pentru copite... În urma Dorinei au intrat doi muncitori cu salopete, și chipurile îmbîcsite de funingine, pe care portarii i-au oprit și i-au pipăit îndelung la pîntece pînă să-i lase să intre, nici o sticlă? Nu, doar mîncare luaseră. Ai bea și matale, nea? rîse unul dintre muncitori către portar, sfătuindu-l pe urmă că dacă te arde pă beregată, du-te și stai la gard, la gaură, pe unde intră sticlele, ba nu mai intră nici o sticlă, strigă portarul în urma muncitorilor. Aceștia se depărtaseră de poartă și se apropiaseră de Dorina, iar ea îl auzi pe portar strigînd parcă dintr-un hău adînc, nu mai intră nici o sticlă, c-avem om și la gaură! Nu mai intră nici șaizeci de sticle pînă la ora trei! îi răspunse celălalt, care împreună cu tovarășul său ajunsese în dreptul Dorinei, pe aleea largă dintre șirul de hale și istmul de depozite. O măsurau cu niște căutături hămesite din dosul rețelei dese de benghiuri de funingine, nu mai intră nici o sticlă fără zece lei vamă, nu-i așa domnișoară? Ea zîmbi cu politețe stingherită, nu știe, n-are de unde să știe, iar privirile străluminînd din adîncuri de slin năclăit de sudoare intrau pe sub rochia ei albă din pînză topită, intrau în ea și ieșeau și se tîrau și-o frămîntau cu febrilitate, în timp ce unul din muncitori aprecia că de cînd cu decretul patru sute se bea în draci.

Ei sînt niște draci, se gîndi. Niște draci murați și tăvăliți prin cenușă și încerca să-și amintească unde mai văzuse figurile astea...

— Căutați pe cineva, domnișoară?

— Da, caut pe cineva.

— Aici sînt o mulțime, domnișoară. Văd că nu prea știți încotro s-o apucați. La ce fabrică, la ce secție lucrează?

— Nu știu.

Atunci abia își dădu seama că fără nici o adresă i-ar fi imposibil să-l găsească în cătunul ăsta de hale și depozite. Să întrebe la Personal, poate că cei de-acolo l-ar găsi numai după nume, dar n-avea vreun motiv prea întemeiat să se intereseze de el. Să le spună poate că a stat la mine-n gazdă ori la mama și cînd a plecat ne-a furat butelia... da, și știu doar cum îl cheamă și că lucrează în uzina asta și ei să mă-ndrume unde pot da de el... Nu sună rău, o butelie barem să-i pun în cîrcă, ar merita, dar i-aș face poate greutăți prea mari, păi altceva, că a furat, că mi-a furat... și numai de furturi mi-e capul plin, gustul coclit al vinei îți dă ocol, adică față de cine să mă simt vinovată, cînd ei toți sînt nevinovați și eu o frajedă copilă fără nici un Dumnezeu, cum zicea frumosu' ăla de pică d-aleargă femeile cu limba scoasă după el, aiurea, un drac, ba el avea un drac sau un mai știu eu ce avea de mă frecam de el și înnebunisem, cum de ani de zile nu mi s-a-ntîmplat ori poate niciodată, și figurile astea de scăpați dintr-un cataclism cu foc privindu-mă cum mă uitam eu la el, și parcă simțind la fel ca mine. Ei sînt bărbați, sînt cu totul altceva și abia acuma parcă-i văd și simt ce simt ei, porniți să reguleze tot ce le iese-n cale, tot absolut, femei și bărbați și animale și ape și păduri și întreg pămîntul. Ei cu orgasmul lor însutit.

Ei cotiseră pe o alee la stînga, într-un intrînd de cale ferată în fîșia de depozit ce mărginea aleea principală. Dispăreau pe lîngă un vagon-platformă, cu strunguri îmbrăcate în huse de polietilenă prăfuite și mînjite de vaselină. Dorina auzea glasul celui cu care vorbise adresîndu-se celuilalt, suficient de tare pentru a auzi și ea și a-și da eventual cu părerea, caută pe cineva, Nelule, eh, ce mai pizdă fute alții... Și de cîte ori nu se lovise ea de astfel de apostrofări, peste tot o însoțea rînjetul sordid și agresiv al orașului. Nu mai aveau cum s-o intimideze și nici să o revolte. Uneori, cînd se simțea în siguranță, răspundea în același fel și totul se transforma într-un fel de joc ori competiție a exhibării unui dispreț virulent și păstos. Cel mai adesea însă, se străduia să rămînă

indiferentă ori încerca să se pună în pielea lor, ceea ce n-a reușit parcă niciodată ca astăzi, cînd a văzut gorilele astea înfierbîntate ce vor să încalece absolut totul, fără vreo deosebire, și asta simte și ea acum, cît o fi să umblu nebună pe aici căutîndu-l, și dacă nu știu în care din halele astea lucrează pot să caut degeaba și la noroc pînă diseară, ori poate o lucra de noapte săptămîna asta, prea pica de somn acolo, la plajă, adormea vorbind parcă.

Ieșise în altă alee, pavată cu piatră cubică și tăiată printre două ziduri de hală. Sub un zid era o pereche de șine pe care se îngrămădea un șir lung de boghiuri, iar sub celălalt, un peron acoperit cu tablă ondulată, cu trei linii pe care se urneau două locomotive mici cu duduit apocaliptic, ah, și ce zgomot, și fumul ăsta care parcă te mănîncă de viu, ca o cameră de gazare în aer liber. Două femei înhămate cu șorțuri jegoase de piele strîngeau cabluri de sudură răsfirate peste șine, cu gesturile unor pescari adunîndu-și năvoadele. Colacii de cablu îmbrăcați în izolație albă se îngroșau povîrnind umeri și antebrațe, lucrează și femei aici, vai de soarta lor, și Dorina se întoarse brusc din drum, luînd-o grăbită în direcția porții, îi era prea de ajuns cît a văzut și nu are nici o șansă să-l găsească aici pe Mite.

Duduitul acela înghițind dintr-odată duduitul locomotivelor îi ridică inima la gît. I se înmuiară picioarele și se opri să se uite în jur. S-ar fi sprijinit cu privirea de ceva, Dorina Beloianis, pînă aicea ți-a fost! Au dat nenorociții cu ceva, să ne ia de pe pîine! Piatra cubică trepida sub ea, de unde naiba vine? Venea de departe, dar se apropia, se auzea tot mai aproape, să ne strivească, să mă strivească! Atunci apăru în fața ei, de după colțul halei, întunecînd zarea, și apariția aceea o făcu să-și revină; știa cu cine are de-a face, un tanc, coborînd spre ea pe mijlocul aleii, săltînd mătăhălos și dislocînd piatra macadamului cu șenilele și lăsînd scrijelituri albe de sfărîmătură în urmă. Din gaura turelei se ivea un bust de motorist în combinezon negru, cu o expresie aspriță de placiditate ostenită, de cotropitor sau eliberator. Asta era, jucăreaua, și picase

tocmai pe visul ei de azi-noapte cu soldați și convoaie de tancuri pe străzi, parcă treceau peste mine toate, mă striveau, doar că nu făceau zgomot nici cît un bondar, cică veste, cînd visezi soldați și război... Ah, și ce fum dă și din dihania asta scîrboasă, mi se-mpletesc mațele de fum, de vești, de vise, de tot carcaletele ăsta scîrnav mi se zvîrcolește stomacul, și veste, de la el ori de la frate-său, tot aia, și parcă tot nu-mi vine să cred cum mi-a spus acolo, lîngă lac, să-l las și să plec și mie mi se zbăteau toate în mine și mi se mutase toată viața între picioare și încă n-am crezut cît am stat acolo la soare și am băut berea aia și nici pe urmă, pînă-n ultimul moment, că nici acum nu cred și apoi m-am dus acasă și am stat o oră în cada cu apă fiartă să mă liniștesc și tot cu gîndul la el, niciodată nu m-am simțit atît de cîrpă, nici cu frate-său și nici cu frate-său celălalt. Ieșea din uzină, și portarii și portăreasa sporovăiau tot despre tipul acela cu clop de pădurar, cum circulă-n sus și-n jos pe linia Olteniței, cu escale la Perțihani, unde are pe cineva, pe una care-i cea mai pe sufletu' lui dintre toate, care asta i-a făcut o tîrlă de copii și doar două fete i-au rămas în ființă și restu' intraseră într-o turmă de bivolițe, încît Dorina mai zăbovi puțin, să-și tragă sufletul și mai mult să audă că El este Acela care ține de patru luni ploile legate și suflă pîrjolu' pă lume de s-a uscat tot cîmpu' și n-aveam nici de unele, da' să vezi la iarnă.

Se gîndea la Nicu și la telefonul lui de ieri, și poate n-o să mai prindă iarna în țara asta de slugi nemernice, care-și inventează blestemul și motivul, diavolul cu clop de pădurar și cizme de cauciuc. El mai la-ndemînă așa, poate-i mai bine, și uite cum și eu îl caut bezmetică. Înțepenise liftul, îl caut urcînd zece etaje pe scări și sună și bătu iarăși și parcă-i venea să se izbească de ușă pînă s-ar fi deschis. O fi la plajă, cum de nu mi-am dat seama? O luă repede spre lac, patru stații de tramvai, pe jos, nu mai avea răbdare să aștepte tramvaiul. E douăsprezece, l-aș găsi în același loc de luni. Probabil că a plecat cu cîteva minute înainte să sun prima dată.

Găsi dreptunghiul de iarbă strivită pe care întinsese luni prosopul, probabil de aseară sau azi-noapte rămăsese așa, ca un semn, iar aerul era pustiit de zarva copiilor ce se bălăceau și săreau în apă de pe bordura de beton. Să se adune, să-și tragă sufletul și se dezbrăcă și se întinse cu spatele pe rochia de pînză topită, cu geanta sub cap. O înțepa iarba și simțea cățărîndu-i-se furnici pe pulpe. O mînca tot trupul și obrajii. O să se-nverzească rochia, se gîndi, dar iarba era uscată și prăfuită. Am să-l aștept aici, trebuie să vină odată, azi sau mîine, la vară ori în altă vară, trebuie să vină, trebuie să-l aștept...

Țipă de durere și șută cu sete în capul jivinei. Călcase peste craniul țapului și i se sucise glezna și i se frînseseră degetele în coarne. Pielea se învîrti în loc iscînd praf și păr, cine mi te-a împins încoace prin noapte, diavol lepros ?! Se răsucise și zvîrcolise în pat toată noaptea și toată dimineața, și acum, în loc să coboare din pat pe spinarea diavolului, i se cocoță în cap. Auzise sunînd în cîteva rînduri. Nu dormea, dar nici nu era treaz. Nu era nici viu, nici muribund, auzise ori văzuse, ori o visase iarăși pe Colivăreasa. Ea fusese la ușă, dar ea n-ajunsese niciodată la ușa asta, n-avea cum. Fusese lumina, desigur, n-am bani! Să mi-o taie! N-am nevoie de lumină! N-am nevoie de nimic! Pă toate mă baleg! Pă toți! Ticăloșilor! Ticălosule! Și din nou șută cu piciorul gol în căpățîna țapului și urlă de durere.

Dimineața-i mai greu. Dimineața începe mereu după prînz. Pe măsură ce ziua înaintează încerci să restabilești un cît de cît echilibru. Puse pe foc ibricul cu apă pentru ceai. Tocănuri și dulcețuri de ciuperci, și cît de frumoase și cît de gustoase, și ceaiul cel verde, fredona în falset fără să știe ce, pînă ce vorbele se rupseră din el, albă ca zăpada ai ochi verzi ca iarba, nimeni n-o să-ți șteargă din ochi lacrimam, și-l acompaniau prin pereți, la un radio prin vecini, cotele apelor Dunării, e unu ceasul carevasăzică,

bine că s-a dus și ziua asta, și Colivăreasa, și Dorina, am crescut în ochii ei soasan-diset-santimetr, dar ea mereu purta doliu, era ori nu era decît o umbră și lucra numai de noapte, la Fabrica de Pîine. Ridicîndu-se peste chiuvetă întîlni în oglindă o figură cu barba de-o săptămînă, cu un aer de ocnaș sau nebun sau tebecist în ultima fază. Să mă bărbieresc totuși. Barem atîta lucru. Asta îți dă alt chef. Se întoarse în cameră să caute un prosop curat în șifonier. E chiar ultimul, e chiar singurul, ba-l mai am și p-al Dorinei. Sîmbătă va trebui să spăl. Dacă o fi apă. O să încălzesc apă în cazan după miezu' nopții, cînd crește presiunea gazelor, și-o să și gătească mîncărică de cartofi. Cînt la două țambale și ce sîrbă excitantă. În șifonier, i se împiedică privirea de o canadiană albastră cu dungi albe de-a lungul umerilor și mînecilor, mai trebuie să vină și iarna, și ce foc și ce amar pe capul nostru. O aruncă în pat, a cui o fi ? Încercă s-o îmbrace, era mică, și atunci își aduse aminte. Ce-o mai fi cu Norica ? A dispărut așa urît. Totuși, nu-i era în gînd să fugă, doar m-a rugat să merg cu ea la Moldova, și pînă la găzărie și înapoi tot într-o fugă o țineam și ajungeam la ea lac de transpirație și cu bidonul vărsat jumătate pe drum și gata să mi se verse și sufletul din mine, da' fugiși, băiețaș, ți-era frică să nu mă fure cineva de-aici, să nu mă hărtănească colivarii, ți-ar părea rău de mine și știu că tu mă aperi și tu mă iubești și-ai să le pui pielea-n băț odată și-odată, și atunci o să putem ieși în lume împreună. După ce bău a doua cană de ceai verde neîndulcit, tot nu reușea să se limpezească, și lăsă bidonul pe verandă și încuie ușa și ce rău ai transpirat și-ți bate inimioara și să ne băgăm sub plapumă să nu răcești și rîsul ei care rupe spaima și mîna ei conducîndu-i mîna și degetele fremătînd pe melodia rîsului eliberator. Poate că ea l-ar fi salvat, ce altceva aștepta de atîta vreme, hibernînd drogat de foame în deșertul vieții lui, Doamne, ai grijă de trupul ăsta al meu nevolnic. Fuma stînd pe masa trasă lîngă fereastră și pe blana roșcată a țapului întinsă în chip de față de masă, cu picioarele sprijinite pe unul din cele două taburete din bucătărie. Se mai uita pe geam și iarăși își lăsa

capul în palme. Nu mai mîncase poate de-alaltăieri, dar de-acum nu mai simțea foamea, iar ceaiul verde se dovedea un tovarăș de nădejde în asemenea momente. Îl dureau dinții poate, nu era prea sigur, o durere abia percepută, pe care încerca s-o asculte, atent, rădăcinile susurau în alveolele de apă și maxilarele erau și ele de apă și nu-l slăbea chinul senzației de vomă. Chiar n-are ce să vomite, astea-s grețuri de gravidă, o să dau ceva afară, ori ăsta o fi gloriosul sfîrșit al subnutriților, da' să se termine odată! Să verse tot. Să-și verse ținerea de minte peste halele și depozitele alea de acolo de jos, peste fojgăiala aia de electrocare și motostivuitoare și transbordoare și macarale și clinchete și ciocănituri și bubuituri, pîrîituri și dangăte, zi și noapte, noapte și zi fără răgaz, aici sub nasul lui și sub ochii lui, fojgăiala diavolului în agonie neîntreruptă, în care fiecare depinde de fiecare și nimeni nu se poate lipsi de nimeni. Ar fi vrut să fugă, și acum trebuie să mori. Fuga înseamnă moarte. Fuga de moarte înseamnă moarte. Nimeni nu poate ieși decît mort din Locuința Morților. Toată lumea stă pe loc. Cine mișcă nu mai mișcă. Totuși, va trebui să facă rost de niște bani, și pe urmă abia să-și găsească de lucru, după ce mănîncă și-și revine, o să se apuce să-și caute și nu mai contează ce o să găsească, important e să găsească repede, cît mai repede...

Tot ce trimitea frățiorul nostru o avea drept destinatar pe doamna Aura Poni Cafanu. Numele de fată al doamnei profesoare, de-acum pensionară, pe care amar de vreme nu-l pomenise nimeni, ar fi fost poate pe cale să deștepte mîndria apartenenței la spița acelei figuri de care te împiedicai prin manuale școlare ori pe pereți de săli de clasă transformate în laboratoare de chimie-fizică. Frățiorul nostru însă de bună seamă că n-avusese niciodată habar cine fusese și cu ce se ocupase acest Poni. Abia cînd a început să-i vadă numele pe recipise, doamna profesoară a început să povestească în familie despre înrudirea ei cu o personalitate

al cărei nume era folosit, desigur, pentru ca tot ce-i era adresat mamei să nu încapă pe mîna vreunui alt Cafanu. Intrau în socotelile frățiorului nostru și faptul că mama îi procurase bani de avion, îndatorîndu-se la ceareu, dar dolarii trimiși de el se doreau în primul rînd o dovadă palpabilă, reconfirmată o dată la cinci-șase luni, că lui nu-i merge chiar rău acolo, așa că mama să nu-și facă griji.

Ea își întîmpină fiul mijlociu precipitată de un entuziasm dezlănțuit, pe care Mite nu i-l recunoștea. Doar nu era prima dată cînd primea prin *Comturist* înștiințarea pentru două sute de dolari. Acum însă, după cum îi mai spusese lui Mite într-un rînd, dar el nu prea catadicsise să ia aminte, va recurge la soluția unei investiții extrem de sigure.

— Ce bine ai picat, Miteluș mamă! Alaltăieri a fost ziua ta și n-ai trecut și tu pe aici...

Împlinise treizeci și trei de ani și plecase la aceeași oră ca de obicei de acasă. Încercase să se rătăcească pe străzi și prin parcuri, ocolind tot orașul, pînă nu-și mai simți picioarele, și se întorsese tîrziu, mult după miezul nopții.

— Au venit, uite, bani de la frățiorul tău Nicușor. Nu le mai dau nimic lui taică-tu și lui Costel, și nici pentru mine nu mai opresc nimic. Sînt pentru tine, toți, să-ți iei ce vrei...

— Bine, mamă, vom merge să-i prăduim!

— Frățiorul tău... Cînd a dat telefon i-am spus.

— Ce i-ai spus?

— Că ți-i dau ție, că tu ești mai necăjit decît ceilalți.

— Oh, și-ncă ce necăjit!

Ce spunea ea îi suna lui Mite ca o încurajare, pe cale să-l umple de gînduri bune. Bine-nțeles că mă bucur, mamă, e foarte bine, banii ăștia or să-mi prindă foarte bine...

— Și el a spus că nu contează pentru cine. Mi-i trimite mie, să fac ce vreau cu ei, dar și lui îi pare bine că...

— Da, mamă, și lui, și mie, și ție... E bine, o să fie bine, hai că mai vorbim pe drum.

— Stai puțin să mă-mbrac și mergem.

— Hai că te îmbraci și pe drum.

Era în capot maică-sa, iar îmbrăcatul ei durează cam mult. Deja îi ardea de glumă, deși știa că ea nu prea gustă nici glume mai nevinovate decît asta. Se-nveselise, și veselia maică-sii se potrivise cu a lui. Banii, da, poate și dolarii frățiorului, însă în vremea din urmă avusese răgaz să se observe îndeajuns pentru a fi sigur că nu se putea sustrage acestei stări ce revenea periodic între perioadele negre, întunecîndu-le și mai și. Dincolo de tot ce se-ntîmpla în jurul lui, era el, singur, din ce în ce mai vesel și din ce în ce mai fără de speranță.

Ziua se înviora urmîndu-și cursul prin holul recepției hotelului *Lido*. După ce se schimbă la toaleta de lîngă tejgheaua *shop*-ului într-un costum de blugi, tricou albastru și pantofi italienești din piele împletită, Mite vîndu numaidecît cea mai mare parte din lucrurile cumpărate pe contul convertibil. Poate că nu s-ar fi priceput să scoată maximum de profit, dar se și grăbea, fără vreun motiv, mai curînd n-avea răbdare și dispoziție pentru calcule, deși mai mult de o zi nu l-ar fi întîrziat vînzarea directă a devizului cu șaizeci-șaptezeci de lei dolarul, ceea ce ar fi însemnat vreo trei mii de lei în plus, atîta pagubă din atîta cîștig și ducă-se învîrtindu-se și rostogolindu-se și s-ar fi putut și mai rău de-atît: pînă să ajungă la *Lido*, cutreierase cu maică-sa prin șapte *shop*-uri gătite cu haine și artizanat și coloniale scumpe.

— Așa o fi peste tot, se resemnă doamna Aura Poni Cafanu. Mai încercăm la *Lido*, spuse, și pe urmă cred că nu mai avem încotro. O să schimbăm la Bancă.

La Bancă ar fi schimbat pentru nouă lei dolarul. La *Lido* era poate ultimul loc unde mai puteai încropi un profit cît de cît. Peste încă o vreme, cînd frățiorul lui va mai da un semn, cine mai știe ce va mai fi. Păi o să schimbăm la Bancă, Miteluș, ori cumpărăm coniac *Drobeta,* țigări *Snagov* și rochii unicat cu zece dolari bucata, cine mai știe... Ei se gîndesc bine că străinii nu vin aici să cumpere ce au acolo de unde vin, blugi, țigări străine, cafea și

băuturi de-ale lor. E o invenție reforma asta... Toată lumea să fie mulțumită, și străinii, și statul care cumpără dolari cu nouă lei, și cetățeanul care primește devize prin *Comturist* și se poate folosi legal de acești nouă lei... Era departe totuși să-l frămînte pe Mite ce va fi cînd vor primi din nou dolari de la Nicușor. Viitorul, mamă, e o invenție mai dată dracului decît orice fel de reformă, de care se ocupă mai ales Cîrnu din Brănești. Să nu luăm pîinea de la gură unui om sărman, fără nas și fără un ochi uneori.

Cînd mama intră la coafor, se gîndi că ar trebui să se tundă. În oglinda frizeriei avu răgazul să se găsească mult schimbat în bine. O schimbare de două sute de dolari îi restituia chipul printre alte chipuri, alături și foindu-se prin spatele lui. Era o figură atinsă de boarea unei spaime care s-a risipit, o privire de apă și cenușă, care stătea să se stingă ori era gata să se aprindă. Părul i se rărise, dar nu pînă într-atît încît să poată spune că are chelie. Cicatricea dintre sprîncene și nasul turtit și strîmb îi confereau un aer de duritate străin, pe care zadarnic s-ar fi străduit să și-l recunoască. Dintotdeauna s-a știut pașnic, pînă dincolo de imbecilitate, și incapabil fizic și sufletește să facă pe cineva să sufere cît de puțin. Acesta era el, o apariție aproape agreabilă, totul pe el era nou și cădea bine pe acest piept larg, părînd puternic încă. Tricoul, geaca, pantalonii, pantofii din împletituri de piele neagră, nu-s prea mulți asemenea lui în tot orașul, iar hainele celelalte le lăsase la toaletă, nemișcate din locul unde le aruncase cînd le dăduse jos de pe el, de bună seamă că cineva va avea nevoie de ele, el era prea mulțumit cu această schimbare de două sute de dolari, n-ai la ce să te plîngi, nu mi-e foame, nu mi-e sete, ci mi-e dor de ceaiul verde, ba să fie pe țeasta țapului oacheș și roșu-n obraz toată fiertura aia cîtă am băut atîtea ierni și veri, și primăveri, și-acuma vine toamna iarăși și uite-o cum vine și uite-o cum trece.

El se vindecase de orice urmă de bătături din palme. Acestea erau chiar mîinile lui și îi plăceau foarte mult. Schimbarea părea mai mare de două sute de dolari, ar fi o chestie să-mi păstrez

mîinile așa, chiar și muncind, sînt destule munci care nu se pretează la tot felul de mutilări, după cum și destui oameni care, dacă nu cumva peste puține luni frățiorul nostru ne va avea iarăși în vedere.

O aștepta pe maică-sa să iasă de la coafor, bînd cafea la una dintre mesele scoase pe trotuar în fața restaurantului *Dunărea.* Avea un gust ciudat cafeaua, de pește parcă, ori unde el îi uitase gustul. E totuși un restaurant cu specific pescăresc. Ce crapi împăiați atîrnă-n năvoadele răsfirate-n amurgul vitrinei. Parcă începuse să-l zgîndăre foamea. Se aprindeau faruri și stopuri, clipind roșu murdar peste forfota estompînd amiaza senină și secetoasă de octombrie exalînd un abur vlăguit.

Taci că-i bine. Cu șase mii de lei, aproape că ar fi putut ieși din nou în primăvară. Dar în punga de plastic mai are o pereche de blugi pe care nu s-a hotărît încă să-i vîndă, o pungă de cafea și cinci cutii de bere. Drumul înapoi de la *Dunărea* la *Lido* l-au făcut bînd bere Tuborg din cutii. El a insistat și n-a reușit s-o convingă pe maică-sa pînă nu i-a spus de frățiorul lui Nicușor, cum în iarna aia amîndoi frățiorii, cu Norica și Dorina, au băut în cîteva rînduri din cutii, vînturîndu-se pe străzi și prin magazine, probabil un vechi obicei americănesc, pe care Nicu ținea să-l exerseze sub ochii lor... Norica, da, îi spuse maică-sa, și spuneai că nu-ți mai amintești, da, mamă, acum abia mi-am amintit, Norica a plecat la ea în Moldova să-și scoată un duplicat după certificatul de naștere și pe urmă n-am mai știut nimic de ea, probabil a rămas acolo. Uite, am ajuns la *Lido*.

— Ce bine-i, mamă, să nu fii sărac...

— Dar nimeni nu-i bogat, Miteluș. Nici chiar aici, la *Lido*...

Privirea ei se împotmolea parcă în fojgăiala și zarva din jur, de pe terasa restaurantului *Lido*, împestrițată de sclipete emancipate.

Ea nu-și dădea seama de unde-i vine neliniștea, ceea ce era pe cale să i-o sporească. Tot praful și arșița unei veri fără strop de ploaie au răbufnit parcă în acest miez de octombrie. Întunericul era greau, încins de un iz fetid, ținut parcă în loc de luminile de aici. Piscina era luminată și pustie, cu o pînză de apă pe fund. Bănuia răcoarea fără s-o simtă, la fel ca neliniștea ei. Nu-și mai amintea un astfel de octombrie, ținînd dogoarea în loc. Se îndoia poate de rostul acestei cine scumpe, pentru care insistase Mite, și care-i lăsa pe limbă un damf de înșelăciune confundîndu-se cu damful de usturoi al cîrnăciorilor oltenești. Și el a insistat din nou să ia bere, iar berea *Azuga* și cîrnăciorii oltenești sînt un lux inimaginabil pentru ea. Sînt ani și zeci de ani de cînd n-a mai intrat într-un restaurant. Cînd nu i se părea scump, n-avea timp. Timpul vieții ei a fost prea plin de Constantin, Dimitrie, de Nicolae mai cu seamă, și n-a vrut să renunțe nici la slujba ei de profesoară, și uite că bine a făcut, căci nu i-ar fi fost prea lesne acum să rămînă la mîna lui Grigore și la pensia lui. Vremea aceea nu a lăsat-o să deprindă obiceiul localurilor și al restaurantelor, și uite că și-n privința asta a făcut bine, pentru că acum ar fi din calea-afară de costisitoare pentru pensia ei din care trebuie să-i ajute și pe Constantin, și pe Dimitrie. Totuși, vremea aceea s-a dus străbătută de speranța că pe Nicușor îl va avea lîngă sufletul ei mereu, și uite că odată cu vremea aceea el s-a dus, și-atît de departe, Doamne, bine că i-au rămas Costel și Miteluș, dar și ei trec atît de rar s-o vadă. Miteluș o duce mai greu. Ar trebui să țină mai strîns de bani. Te mai gîndești și că d-aia o duce el greu, pentru că risipește parcă tot de dragul de a risipi, crezîndu-se, auzi, bogat...

— Vroiam să spun, zise ea, că aici, în țara asta, nu-i nimeni bogat. Atîta că unii sînt ceva mai puțin săraci decît ceilalți.

— Acum nu m-ar fi împiedicat chiar nimic, mamă, să nu mă simt deloc sărac. Atîta că tu ții neapărat să-mi bagi asta în cap...

— Să-ți aduci aminte. Trebuie să fii mai econom, mai grijuliu cu...

— De ce ? Oare trăiesc într-un lux nebun ?

— Oh, Miteluș... Miji ochii, iar chipul ei neridat parcă se lupta cu somnul, tocmai că nu trăiești într-un lux nebun. De aceea trebuie să fii mai precaut cu viața ta. Noi am îmbătrînit, nu te mai putem ajuta prea mult...

— În ultima vreme m-ați ajutat puțin, în rest n-am prea apelat, în sfîrșit...

Erau la mese și cîțiva străini, pe care lesne îi puteai deosebi de ceilalți, în vreme ce ea se străduia să-i explice teoretizînd, aprofundînd, extinzînd, amintindu-i vag de Cîrnu din Brănești, atîta că acela era cu totul altceva, un fel de corcitură de profet și artist ce înălța peste lume o aură apocaliptică păstoasă, în vreme ce ei nu-i rămîne decît să se lege de sărăcie, tocmai acum și tocmai aici, degeaba ai încerca s-o îndrepți pe altă cale, are o manie, o obsesie...

— Diferența asta îi pune în mișcare, faptul că unii sînt săraci, și alții extrem de săraci. Ei sînt o masă doar aparent amorfă. Sînt ca un organism în febră : pe dinafară zace și pe dinăuntru sîngele infectat se agită, e în panică...

Asta chiar nu l-a frămîntat vreodată pe Mite, ce anume îi pune pe ei în mișcare. S-a uitat poate la ei, într-o vreme, cum se mișcă, cu tot mai puțin interes, pe măsură ce înțelegea că nu există șanse ca ei să iasă afară din traseul lor prestabilit.

— Chiar și aici, Miteluș, cu atîta lux și mesele pline, nu e nimeni cu adevărat bogat.

— Ai o obsesie, zău așa. Oricum, nu-s niște sărăntoci...

Și-n definitiv, ce naiba erau ei ? O fi avînd dreptate ea, vorbind astfel despre cioporul ăsta de bișnițari și copii de ștabi, adolescenți de bună condiție, amestecați cu cetățeni respectabili și pigmentați cu tipi care nu-s nimic, dar se bagă-n orice și-i cunoști de departe, chiar dacă au o îndeletnicire care le cere să fie camuflați, anonimi și purtînd o uniformă numită civilă, însă lor le e mult mai comod așa, pentru a vedea toată lumea cine sînt ei și să se comporte în consecință în preajma lor, să nu le dea bătaie de

cap adică. Ei sînt mereu în timpul serviciului, precum cei patru de la masa din față, sporovăind și rîzînd, cu multe sticle și farfurii dinainte, și se vede bine că numai de bătăi de cap n-au nevoie.

— Nu mă-ndoiesc... mamă, că tu știi mai bine cum devine cu sărăcia și bogăția. Știu că demult de tot tăticuțu' nostru te mai lua cu el prin țările socialiste prietene, parcă ați fost și la Paris odată... Pe urmă el a plecat singur pe unde l-a trimis partidul...

— El a fost prin multe locuri, Miteluș. El a văzut și Viena, și Berlinul, și Adriatica, și Mediterana, pe unde n-a fost el... Eu n-am mai putut să-l însoțesc.

— D-aia nu-și găsește el locul și liniștea acuma, la pensie. Își cumpără stupi, aleargă-ncolo și-ncoace, vrea să fie activ. Doar activist se cheamă c-a fost.

— Pentru el a însemnat mult slujba aia din minister, spuse mama. A însemnat totul. Toată viața lui. Îi vine foarte greu acum, mai ales cînd îi vede pe unii că se prăpădesc la doi-trei ani după ce ies la pensie. N-ai ce-i face, i s-a fixat că trebuie să se miște, să se agite, să cheltuiască. Cheltuiește ca de frica morții. Cu el semeni tu așa risipitor. Eu n-am fost așa, știi bine. Mi-ar fi plăcut poate, dar n-am putut să mă țin după el în cheltuiala asta a lui și nici în deplasările lui, din pricina frățiorului vostru Nicușor. Știi bine cît am tras și cît am suferit de pe urma lui, cu atîtea accidente și operații, și apoi cu plecarea, și oricum erați trei. Nu-ți mai aduci aminte că tu nu vroiai să adormi decît citit ? Îți citeam ore-n șir, pînă mi se usca limba-n gură. Traducerea la filme ți-am citit-o pînă la nouă ani. Nici atunci nu reușeai să citești destul de repede. Dacă nu-ți făceam voia, nu mai aveam trai cu tine, urlai, te tăvăleai pe jos... Tu și Nicușor ați fost dificili de tot, m-ați chinuit, erați și greoi la școală, ori mai degrabă reticenți, nu știu ce să mai spun. După aproape treizeci de ani de profesorat, uite că nu-mi dau seama ce era de fapt în capul copiilor mei... Costel a fost altfel, mai cuminte, mai liniștit și aplecat spre studiu, da, cu totul altfel a fost Costel... Da' eu aveam răbdare cu toți, așa

cum erați, nu vă forțam, nu vă băteam... Oh, cîtă răbdare am putut să am, Doamne, tot cu nădejdea că va ieși ceva din voi...

— A ieșit, mamă, ce-a ieșit... N-a ieșit ce-ai fi vrut tu. Nu merită să te zbuciumi atît, zău că nu merită. Eu și cu Nicu n-am învățat. Te-am dezamăgit, da, acuma nu mai ai ce-i face... Da' cel mai rău l-am dezamăgit pe tăticuțu' nostru...

— Da, pe el într-adevăr l-ați dezamăgit. D-aia e și așa... Cum să spun ?

— Mai rece, mamă, puțin mai rece, o ajută Mite.

— Da, puțin mai rece. El nu s-a putut apropia de voi, el era și cu problemele lui, cu slujba lui... Dar eu am tot încercat, m-am străduit, mi-a fost greu...

— Dacă v-ați fi putut mîndri cu mine, mamă, de bună seamă că n-ar fi fost așa. S-a-ntîmplat că n-aveați cu ce vă mîndri. A fost normal să devin un fel de rudă săracă, să...

— Oh, Miteluș, de ce spui tu asta? Ați crescut și v-ați îndepărtat, asta a fost. Și știi bine că eu tot mă străduiam să v-ajut și vă ajut și acum cît pot. Din amărîta mea de pensie și din ce pot să-l mai conving pe tăticuțul vostru... Mai cu seamă după ce a plecat frățiorul vostru în America. Am început să mă mai limpezesc, să încerc să mă gîndesc numai la bine, ca să am parte de bine. Am zis că-i bine că vă am pe lîngă mine pe tine și pe Costel și-am început să mă bucur pentru Nicușor că și-a făcut un rost, că-i în stare să-și cîștige viața acolo...

Atunci irupse de undeva o înjurătură prelungă, ce făcu toate capetele de la mese să se răsucească, fiecare parcă în altă direcție și așteptînd parcă zgomot de mese răsturnate și veselă spartă. Din senin se iscase și fără a lăsa vreo urmă, în afara capetelor întoarse și a liniștii așternute pentru cîteva clipe, după care rumoarea de fond a localului își reluă curgerea egală de dinainte.

— Mă gîndeam, mamă, că ar trebui să fii cît de cît mulțumită de mine. Să nu fii atît de nemulțumită cît îmi pari uneori. E destul de tîrziu să mă schimbi la vîrsta asta, ca să... și din nou

s-au auzit nişte înjurături foarte repezi, cu vorbe încălecîndu-se şi ştergîndu-şi sensul. Unde-o fi ăsta? se întrebă Mite, întorcînd capul în toate părţile, odată cu ceilalţi. Pica parcă din cer răpăiala aceea de înjurături.

— Vreun ventriloc, presupuse maică-sa înviorîndu-se brusc. Spectacolul derizoriu şi deopotrivă fascinant al acelui glas al nimănui şi atît de puternic şi real o trezi pe moment din jelania confesiunilor ei.

— Ziua vînzătorilor de neam se apropie! se auzi apoi, foarte limpede de astă dată şi ca un răspuns la înjurături. În pofida coerenţei, se cunoştea că-i acelaşi glas.

Doamna Cafanu a fost cea care a zîmbit prima, iar cînd fiul ei îi imită zîmbetul îngăduitor, se încruntă. Nu-şi mai revenea, se posomorîse acum definitiv parcă.

— Vînzătorii de neam, încercă Mite s-o binedispună, asta-i o meserie bănoasă şi căutată.

Potopul de înjurături se împletea dezlînat şi viguros şi într-un desăvîrşit anonimat cu vînzătorii de neam şi jos dictatura comunistă şi porcii de securişti, într-o zarvă ca de manifestaţie, ce declanşă instantaneu mecanismul celor patru inşi de la masa din faţa lor. De-acum aproape că alergau, strecurîndu-se în slalom printre mese, agitaţi şi livizi, desfiguraţi de disperare, şi încă părea să se amplifice spaima uriaşă ce îi punea în mişcare. Scotoceau pe sub mese, în patru labe, şi pe sub farfurii, poate după difuzorul acela nevăzut ce le stricase toată tihna petrecerii, căutînd parcă vreo jivină scăpată de la circ, pe care numai ei ar fi fost în stare s-o anihileze, singurii înfricoşaţi. Trei circulau din ce în ce mai iute şi mai haotic printre mese, în vreme ce al patrulea scosese un pistol de sub haină şi se învîrtea năuc în loc, agonizînd ca-n urma unei lovituri experte, menită să-l chinuiască îndelung, înainte să-l înţepenească definitiv. Părea oricum că ameninţă toată lumea din local, iar vuietul dezaprobator punctat cu ţipetele cîtorva femei îl făcură în cele din urmă să-şi ascundă pistolul la

un loc sub haină și să se alăture tovarășilor săi care arau de la un capăt la altul întreaga scenă a terasei *Lido*. Era un spectacol, la urma urmei, pe care lumea de la mese și o grămadă de ospătari grupați într-un colț aproape că-l gustau, în pofida străduințelor vizibile de a nu părea implicați în vreun fel. Totuși, pe doamna Cafanu o întristă foarte tare. Nu de mult, ea văzuse ceva asemănător, Miteluș, un tînăr care striga prin aglomerație în oraș că vrea viză pentru RFG, și-atît de rău mi-a făcut, mă gîndeam la Nicușor, cît de îndîrjit era el. Dacă n-ar fi avut noroc și ar fi întîrziat numai puțin, poate că tot așa ar fi făcut. Dumnezeu parcă m-a îndemnat cînd am făcut împrumut și i-am dat bani, și după aia a fost tot mai greu cu vizele. Încetaseră protestele ventrilocului și încetase și fuga celor patru, care dispăruseră lăsîndu-și masa încărcată cu sticle și farfurii aproape neatinse. De-acum aveau de lucru, aveau bătaie de cap multă. Totuși nu se zărea nici o urmă de care să se lege cele petrecute cu cinci minute mai devreme. Prea brusc reintrase totul în normal. Parada sclipetelor emancipate nu arăta tulburată deloc și nimeni nu părea dornic să comenteze. Doar mama comenta în felul ei, răscolindu-și neîncetat amintirile, fugind de ele printre ele, știi bine, știu, de bună seamă că știu, știi ce a însemnat pentru mine plecarea lui, că n-a terminat, că mi-a mîncat jumătate de viață... Aia e, că pe mama n-ai cum s-o strămuți din ale ei și o să-l plîngem acum din nou pe frățiorul nostru și lui Mite nu-i arde chiar deloc de plîns. A plîns atunci, cu Dorina, la ea am mai auzit chestia asta, mamă, că m-a terminat și m-a mîncat... Dorina Beloianis, da, mama se gîndi mult pînă spuse că o știe de mult, de copilă, și tocmai că le știe atît de demult și pe ea și pe maică-sa, care nici ea nu i-a făcut o impresie bună. Păi o bîrfitoare și o informatoare, destui se fereau de ea și ea îi ispitea pe toți, da' la un moment dat nu-i mai ajungea nimeni la nas, se măritase cu un activist din CC-eu. Era pe atunci moda unor astfel de alianțe, cu căsătorii în numele internaționalei, care să cimenteze înfrățirea între

popoare. Ei și-au luat neveste de pe la ruși, și tot atunci au apărut și coreence, și cubaneze, și grecoaice, azilante, cum era madam Beloianis. Dar activistul ei a murit la doi ani după căsătorie și n-a mai fost nici ea în stare să se mențină de una singură. Însă pe Dorina ea a crescut-o... Păi cine altcineva, mamă, s-o fi crescut? Păi nu știai, puțină lume știe, și nici Dorina nu cred că a aflat. N-aș fi vrut oricum să se afle de la mine, Miteluș, pe Dorina a înfiat-o, cînd încă trăia activistul ei. Era și moda asta cu înfierile și la ei, dar și la familiile nevoiașe: statul plătea o indemnizație lunară aproape cît un salariu celor care înfiau copii coreeni sau greci refugiați. Însă activiștii cu funcții mai mari înfiau și copii de aici, aveau cîte opt-nouă unii... Dorina nu-i grecoaică și se pare că ea habar n-are, și poate tocmai d-aia i-a făcut maică-sa capul mare cu rasa și rosturile fiecăruia din cartier, ca să nu-și dea seama că nu-i ea maică-sa bună. Sau mai știi la ce s-o fi gîndit madam Beloianis, să-i spună mai tîrziu, și pînă să apuce să-i spună, fata ei a început să producă, s-o întrețină și să-i facă viața frumoasă pînă într-atît încît poate s-a temut că Dorina se va gîndi și la maică-sa care a făcut-o și care nu era chiar așa departe, era tot acolo în cartier... Cine era, mamă, mama Dorinei? Nu-ți spun, Miteluș... De ce, mamă?

— Uite, m-a luat gura pe dinainte... Nu ți-aș spune. Poate că nici tu n-ar trebui să știi, așa cum nu știe nici Dorina.

A luat-o gura pe dinainte, și Mite s-a cam plictisit ascultînd-o despre atîtea alianțe și încrucișări ducînd la un mare mister, uite, inaccesibil lui. Din te miri ce ea se ambalează, se înfricoșează, iar el n-are de lucru să insiste...

— Bine, mamă, nu-mi spui, nu-mi spui. Sînt niște chestii delicate astea. Oi fi tu mama Dorinei, cea care a trăit și cu Costel, și cu Nicușor. Ai tu oroare și noroc de chestii d-astea incestuoase, de mult te știu, de cînd erai gravidă cu Nicușor, care trebuia să fie Nicole...

— Faci niște glume, Miteluș, nici nu știu cum să le spun... Astea nu-s glume. Și-atunci m-ai dat peste cap, de-am zis că lepăd.

— Atunci n-am glumit, sau naiba știe ce a fost atunci. Nu mai e chiar nimic din ce a fost, da' bine că mi-am dat seama de timpuriu că te dau peste cap și am început să mă țin departe de voi, și uite că nici acum nu sîntem prea apropiați. Ție tot ți se pare că lepezi dacă-mi spui că tu ești mama Dorinei sau mama ta, sau mama lu' tăticuțu' nostru, sau cine știe care rudă...

— Și nici măcar nu știu de ce nu ți-aș spune... Nu trebuie să-ți spun totuși...

— Păi nu-mi spune. M-ai cam amețit, da-mi face mare plăcere... Mai vorbim și noi de una-alta, o să mai luăm cîte o jumătate de bere și pe urmă economisim banii. E bine așa, mamă?

— E bine... Mama Dorinei e aceea căreia i se spunea Colivăreasa.

— Mă rog, Colivăreasa. Și pe chestia asta cine ar fi trebuit să se dea peste cap ori să lepede?

— Mă gîndeam că tu...

— Io, da, o să le dau foc Dorinei și Colivăresei și numai din cauza ta, sau ce?

— Mă gîndeam că tu ai ținut mult la femeia aceea... Nu la asta mă gîndeam. Nu știu la ce mă gîndeam de fapt, de ce nu trebuia să-ți spun... Cînd a adus-o Vasile Terente, dascălul, atunci, demult, de la țară, ea o avea pe Dorina de cîteva luni. N-o fi avut poate cu cine s-o lase acolo și poate n-o fi vrut dascălul copilul ei, fiind prea dezamăgit de ai lui. Pînă la urmă, a dat-o la un leagăn de copii în București. De-acolo a luat-o madam Beloianis. De la taică-tu știu povestea asta, trebuiau s-o publice în *Zori Noi,* dar nu s-a putut, tocmai fiindcă ea era azilantă. Adică în timp ce românii înfiau copii coreeni, ca victime ale războiului, nu se făcea ca refugiații greci să înfieze copii români, pentru că la noi comunismul era la putere deja și nu-și mai abandona nimeni copiii... Dar, nu știu, n-am schimbat nici o vorbă cu femeia aceea, Colivăreasa, și abia dacă am zărit-o o dată sau de două ori, deși locuiam atunci foarte aproape de ea...

— Păi așa era ea, mai retrasă, și nici tu nu te prea amestecai cu vecinii. Ți-aș fi prezentat-o poate. Dar îți dai seama că nu-i cădea bine ca eu, un copil de doișpe-treișpe-paișpe-cinșpe-șaișpe ani, să ți-o prezint pe ea, o femeie în toată firea și pe deasupra avînd și un copil, și încă un altul, dat de suflet, cum zici. Și-n afară de asta, știam prea bine că tu te dai peste cap foarte repede și din lucruri mult mai nevinovate, așa că trebuia să te scutesc, să te protejez...

— Mă gîndeam că poate ea a fost atunci la tine, cînd erai militar și nu mai vroiai să știi de noi, mi-a spus Costel mai tîrziu... Eu n-am apucat să știu nimic din viața ta, și parcă-mi era interzis, mie, mama ta...

— Ți-am spus doar că trebuia să te protejez. N-avea rost, tu dintotdeauna ai fost foarte sensibilă.

Se făcuse tîrziu. El terminase a treia porție de cîrnăciori și băuse multă bere, iar mama desfăcea al doilea pachet de țigări și încă avea o grămadă de lucruri să-i spună. Era o ocazie nesperată, fiindcă ei se văd rar. El vrea, vezi, s-o scutească, s-o protejeze, iar ea n-o să termine vreodată ce are să-i spună fiului ei mijlociu. Îi spunea acum de Dorina, care s-a tot ținut de capul lui Costel, pînă n-ar mai fi avut mult ca să-l despartă de Gina, și pe urmă s-a agățat de Nicușor, și ei, una, nu i-a plăcut deloc fata asta și plină de bani, și plină de ifose, și incultă, ce mai, o vînzătoare, la care Mite îi spune că barem e o vînzătoare de neam să fi fost, mamă, ba și-o vînzătoare de crenvurști, Miteluș, da-n iarna aceea cînd a venit frățiorul vostru în țară, ținea parcă și mai tare la ea și mi s-a părut atît de înstrăinat de noi, de ai lui, se agăța de aia, o... O vînzătoare, mamă, am spus, las-o-ncolo pe Dorina. Povestește-mi mai bine despre ăla de care-mi spuneai, mai devreme, care striga că vrea viză în RFG... Da, Miteluș, vizavi de Banca Națională era o clădire plină de schele pentru renovare și el striga și-l alergau prin mulțime niște securiști ca ăștia care au fost la masa aia. Pe urmă l-am văzut cățărîndu-se pe schelele alea ca o pisică și strigînd neîncetat, vreau

viză și vreau viză și-l urmăreau doi, și apoi mai mulți, vreo cinci-șase, dar față de el, ei umblau ca împiedicați pe schele.

La masa din spatele lor, cineva se plîngea de recolta compromisă de secetă, de luni de zile n-a picat un strop de ploaie și tot așa, iar Mite încă se îndoia dacă o fi ăsta locul în care să-ți pese de ploaie și-i dădea încă o dată dreptate maică-sii, care spusese că nici măcar aici, într-un local de lux din buricul Capitalei, nu-i nimeni cu adevărat bogat...

Se strînsese lumea ca la circ sub schele, spuse ea cînd Mite întoarse capul și-L recunoscu pe cel frămîntat de soarta recoltei, o figură cu pomeți de culoarea aramei încălzite și trăsături colțuroase și suple totodată, și mustăcioara subțire, ca trasă cu cărbunele, și privire întunecată și aprinsă de un licăr de batjocură și părul negru învîrtejat sălbatic pe frunte și pe ceafă, avînd luciul și prospețimea blănii unui animal tînăr, iar Mite știu dintr-odată mai mult decît ar fi fost în stare să-și închipuie despre puterea strălucitoare și înfricoșătoare, asemenea soarelui, a acelui trup înveșmîntat în cămașă de mătase neagră. Dar se oprise, cred, pe o cornișă, aproape de acoperiș și crucificat parcă, avînd brațele întinse între două ferestre de la ultimul etaj, și nu înțelegeam pe ce stă cu picioarele și striga de acolo și ciricăia ca un pițigoi gata să-și verse și sufletelul din el și parcă n-ar mai fi avut mult pînă să cadă și îmi făcea atît de rău văzîndu-l căzînd sau aruncîndu-se de acolo, de sus, de la etajul cinci sau șase, și făcîndu-se zob de caldarîm și uite-L hrănindu-se cu focul întreg al spaimelor și al urii și al dorințelor, acum lăsîndu-se și dorindu-se văzut și focul e-n trupul Lui și-n carnea Lui și tot ce-i verde rămîne veșted pe unde trece El. Într-un ritual al atotputerniciei, El rîdea mestecînd sclipătul ucigaș al danturii, retorizînd cu un soi de afectare perversă, că ce ne facem, pîinica, păpica, maimuțărind parcă un lan nesfîrșit de voci disperate care spun aceleași vorbe. Pe jumătate se adresează femeii cu care stă la masă și căreia Mite îi vede doar spatele, umerii frumoși și brațele pline, de un arămiu

aprins, puternice și croite pe măsura biciului și hățurilor, și pe urmă El i se adresează numai lui Mite, săgetîndu-l și paralizîndu-l cu rîsul ca un val înalt ce mătură totul în cale, în timp ce mîna lui Mite se ridică să lovească, închinîndu-se de nenumărate ori, și totuși sînt foarte sigură că n-a căzut, fiindcă am auzit zgomote de geam spart după ce m-am întors să plec, el a spart fereastra și a intrat în clădire, a scăpat, Mitelus, n-auzi că a scăpat ?, și rîsul lui ca un tunet și ca un suflu otrăvitor și Mite se vede închinîndu-se și apărîndu-se astfel cu o iuțeală netrebnică pe care și-o amintește a altcuiva și e mai mult decît o amintire deformată sau împlinită de memorie, spălată de timp, e însuși prezentul viu împresurîndu-te din toate părțile, uite-L cum vine și uite-L cum trece, e oacheș e oacheș e oacheș. Omul acela i-L arătase, dar el nu văzuse decît spaima și colbul și sudoarea lăsate de trecerea lui pe chipuri și pe așezările oamenilor, văzuse mîna închinîndu-se și iuțeala netrebnică înainte de a se ridica streașină la ochi și văzuse gropile pline de cenușa duhorii Lui pe care o împrăștie vîntul pe vii și pe cîmpuri, văzuse toate acestea fără să țină cont vreodată de El, și acuma uite-L, e chiar El, vine și trece jelindu-se și veselindu-se de seceta Lui și hohotind năprasnic din toate puterile ce I s-au dat, căci El e veșnic tînăr și mai gîndește-te că-i o copilărie să crezi că ai reușit să fugi în ultimul moment, cînd El dintotdeauna a fost în preajma ta, și doar ți-am spus că a scăpat și a fugit după ce a spart geamul și a intrat pe fereastră și pe urmă a ieșit pe altă fereastră în strada Zece Mese și pe Covaci și apoi pe Lipscani și i-au pierdut urma, mamă, fereastra avea drugi de fier și-n fața ei era un zid, cu ochii mei am văzut și a văzut și Bajnorică.

Cheltuise destul și avea încă destui bani la el. Cînd a vrut să plătească taxiul în fața blocului, pe moment, a fost sigur că i-a pierdut, în care dracu' buzunar ? Erau în pungă, uitasem, ce spaimă

am tras. Douășcinci de bani barem nu pierduse în toată viața lui, și tocmai acum cînd m-a lovit și pe mine cu copita harmăsaru' soacră-mii, Ru-diiii-ho-țiiii-neiaaaa-baniiii-Rudieee! zbiera în noapte, învîrtind deasupra capului ca un bici punga de plastic cu blugi și cafea și cutii de bere. Mamă Grazielaaaa! nu sînt beat sub nici o formă. Nu mă supără mirosu' de balegă și nici fumu', mamă Graziela, nici că ne regulăm în familie să nu se-nstrăineze și să nu se subțieze sîngele frățiorilor și surioarelor noastre și să nu se piardă-n veci. Atîta că nu-mi mărește leafa, mamă Graziela, și cumnatu' Bajnorică se face că habar n-are, de parc-a intrat Satana-n el, n-aude, n-a vede, decît numa' banu' din el vorbește.

De bună seamă că Satana. Acesta-i numele Lui, și-n fața intrării în scară zbieră scurt: frățioru' mieu! Se străduia să nu se lase în voia amețelii, plutind în derivă prin beznă. Se împiedică, se agăță în cădere cu amîndouă mîinile de balustrada scării și lunecă lent pe cimentul primei trepte, frățioru' mieu frățioru' mieu, asta-i ultima bere din cenții tăi și dolarii tăi, lălăia scotocind prin pungă și bîjbîind după inelul capacului, pe care-l smulse violent și teatral, ca și cum ar fi ținut în mînă o grenadă, acolo, în întuneric. O goli dintr-o gîlgîitură lungă și n-avea un gust anume, era ceva ca un scuipat care vrea să stingă un foc mare și fără lumină și azvîrli cutia cît putu de tare în geamul ușii pîlpîit de cețuri lunare, frățioru' mieu frățioru' mieu, și cutia ricoșă din geam strîmbată, rostogolindu-se pe ciment cu susurul anemic al unei pietre de fum, hei, nu e nimeni aici?! Ușile de la parter își iveau din întuneric boturile încleștate și surde ca pămîntul, milioane de tone de pămînt înspăimîntat îl striveau, nu-i nimeni nu-i nimeni nu-i nimeni, nici mama Graziela, nici iubitul ei de foc, cu mustața-n furculiță. Se înecă de răgușeală și cădea moale din nou pe prima treaptă, cu capul între genunchi și strîngînd punga la piept, năpădit de frig și greață.

Cîndva, se trezi acolo plîngînd. Nu mai lumina luna prin geamul ușii. Se înnorase poate. Poate o să plouă, dar al cui întuneric

o fi ăsta ? Vomită, icnind sugrumat și gemînd. Plîngea și vărsa. O luminiță roșie licărea în aureola-i de beznă. Cobora cineva cu liftul.

De lumina din lift avea să-și amintească mai apoi ca de o menghină strîngîndu-i și pîrîindu-i oasele frunții, în timp ce-și ferea ochii în pieptul ei. Doar după ce au ajuns în casă a recunoscut-o pe Dorina, și tot atunci a văzut cinci flori galbene cu tijele lungi, chircite și opărite de așteptare. Poate că mireasma lor pătrunzătoare l-a dezmeticit, cînd au fost puse într-o sticlă de lapte cu apă și dintr-odată au înviat și atunci a văzut că-s garoafe asudînd picături mari, ca de rouă. Ieșeau din petale ori poate le stropise. Nu-și amintea să fi văzut vreodată flori în casa asta. Au mai fost femei cîteodată și ar fi fost chiar aiurea să aducă și flori. Ele stau cît stau, pleacă și vin, vin și pleacă, nimeni nu le ține și nu le gonește nimeni, își fac de lucru pe aici, nu aduc nimic și nici n-au ce lua de aici și n-ar avea ce să le facă să întîrzie în acest loc al nimănui, al numitului Cafanu Dimitrie, în care poți înnopta uneori și se-ntîmplă că și găsești de mîncare, dar totdeauna ele vin fără flori și îndeobște vin pentru un lucru anume.

Cum stătea pe marginea patului și ea în fața lui, în picioare pe blana țapului, el îi trase peste cap fusta și bluza cu un singur gest de o secundă, înainte ca vreunul din ei să spună ceva ori să însăileze vreo intenție. Doar la ce i se întîmpla acum se gîndise ea în vremea din urmă, căutîndu-l acasă și prin uzină și așteptîndu-l și urcînd și coborînd cu liftul, pînă ce mai curînd de milă și dezgustată aproape l-a adus acum în casa lui în starea de plîns în care l-a aflat pînă în urmă cu o secundă, și tot nu-și dădea seama cum a ajuns complet goală peste creștetul lui și imediat rostogolindu-se înlănțuiți peste pielea țapului și dintr-un capăt în celălalt al camerei, stîrnind praful din covorul de iută ros și grunjuros, zgîria ca asfaltul de cît era de uzat și nemăturat probabil de ani de zile și mi-a făcut o mulțime de zgîrieturi pe genunchi și pe pulpe, dar imediat n-am simțit nimic altceva decît focul răcoros al buzelor și dinților lui eliberîndu-mă din propriu-mi trup și

peste tot era doar el, străbătîndu-mă din creștet pînă-n tălpi și căutîndu-mă neîncetat și găsindu-mă încontinuu, pînă ce eu să fi apucat să-i arăt drumul. A fost exact cum mi-am închipuit, deși îmi închipuisem ceva care nu mi se întîmplase niciodată și cu neputință de închipuit, dar de care eram foarte sigură că mi se va întîmpla cu el, și după al treilea sau al patrulea orgasm n-am mai putut ține minte nimic din ce se petrece cu mine, pentru că nu a existat într-adevăr un sfîrșit și după aceea mereu l-am simțit în mine și l-am purtat în mine peste tot, încontinuu. El era într-adevăr un băiat zdravăn, în pofida aparențelor din vremea din urmă, ce-i dădeau un aer de prigonit, fiind totodată unul ca atîția alții, la fel ca și frații lui, pe care soarta mea a vrut să-i cunosc în aceeași împrejurare în care l-am cunoscut pe el, și totuși el a însemnat pentru mine mult mai mult decît un băiat zdravăn pur și simplu, fiind așa cum bănuisem și pe urmă fusesem sigură cînd am început să-l caut pentru a fi împreună acum, dar tot ce a fost înainte de asta și tot ce va fi pe urmă mi-e cu totul și cu totul străin. Copilărisem cîțiva ani împreună și asta n-avea nici o legătură cu ce se întîmpla acum, fiindcă eram cu totul alții decît cei de atunci sau de oricînd, și ceea ce ni se întîmpla acum era singurul lucru cu adevărat important din toată viața noastră, care avea să mă însoțească peste tot și mă și însoțise, fără să știu, dar acum în sfîrșit știam și-mi promiteam să nu uit trupul lui deșteptîndu-mi amintirea propriului meu trup și a trupului din care ieșise trupul meu, o spaimă și o bucurie îndoită și întreită în trupul animalului care eram și altceva nici că eram, cutremurîndu-mă de uimire.

Cînd s-au trezit au luat-o de la capăt, la început fiindcă n-aveau altceva mai bun de făcut și pe urmă înțelegînd treptat, din nou, că acesta-i într-adevăr cel mai important lucru. Nu era nimic de mîncare în casa aceea și el părea că n-are nici un chef să se ducă să cumpere. El mănîncă o dată pe zi, cel mult o dată pe zi, extrem de puțin, și-i priește și o sfătuiește și pe ea să facă la fel. Ei totuși îi era foame, ar trebui să mă-nvăț treptat cu regimul tău, pînă să-i constat

binefacerile, și deja nu mă mai simt prea sigură pe picioarele mele. Probabil că nu doar din pricina foamei, și l-a rugat s-o ajute să meargă pînă la baie. Se ținea de el pe drumul de trei metri de la pat pînă la baie, șchiopătînd, ca rănită, am o rană aici, pune mîna, și eu am aici o rană, și amîndouă rănile atinse zvîcneau.

Eram sigură că aseară sau alaltăseară îmi rupsese bluza și fusta, și tocmai vroiam să i-o spun cînd mi-am văzut hainele strînse ordonat pe spătarul singurului scaun din cameră. M-am îmbrăcat și am coborît să cumpăr ceva de mîncare. Era spre seară, a doua sau a treia zi, după cît îmi era de foame. Singurul lucru pe care-l avusesem în cap fusese el, dar acum trebuia să mănînc. Am mîncat, în pat, salam cu pîine,vorbind de una și de alta, în sfîrșit nemailuîndu-ne în seamă goliciunile și aproape împăcați, în timp ce el îmi spunea că ar vrea să schimbe vechitura asta de covor de iută, să-și cumpere zilele astea o mochetă, la care eu am fost de părere că un persan s-ar potrivi cel mai bine aici, la spațiul ăsta mare și cu mobilă puțină, se găsesc acum, și la patru mii chiar, ba nu, el ar vrea o mochetă, ceva mai ieftin, dar eu am rămas la părerea că mai rău se rupe dacă se cîrpește în felul ăsta și aș putea să-l împrumut dacă n-are bani de ajuns și va trebui neapărat să zugrăvească și de asta a pornit să-mi spună că nu mai lucrează de mult și dacă i-aș putea găsi ceva convenabil pe la mine prin alimentația publică, vreun loc de ajutor de ospătar sau vînzător de răcoritoare, păi cum naiba, chiar n-are de lucru, păi într-adevăr n-are, da' vreau să zic de ce să se lege la cap și pentru ce, să-i spun eu ce înseamnă să tremuri cu sufletu' la gură cu miliția economică în spinare și să le dai la toți și să-i saturi și să nu știi cum să te mai împarți ca să-i mulțumești și tot cu frica-n sîn, că se răzgîndesc și de data asta chiar ți-o fac, mai bine-n fabrică de o mie de ori, cît oi lua acolo, puțin sau nimic, cît să-ți ții zilele, da' după opt ore știi că dormi liniștit pe perna ta, după care mi-a spus că deocamdată nu-și face probleme, fiindcă a primit niște bani de la frățiorul lui Nicușor, și dacă

vreau o pereche de blugi, vrea să-i vîndă, să-i probez, nu-mi trebuie Miteluș, doar știi că am destule perechi, oprește-i pentru tine, și dacă ai nevoie de bani îți dau eu oricîți ai nevoie, iar el tăcea și mi-ar fi dat de înțeles și eu înțelegeam că i-ar fi picat oarecum să profite de pe urma mea, mă rog, de cînd îl știu el e delicat în unele privințe, ce naiba să mai zic, așa bărbat mai rar, da' cu atît mai rău pentru el, fiindcă în ziua de azi, ce mai, nu prea trăiește el în ziua de azi, chiar dacă la prima vedere pare tocmai invers, ca să zic așa, o secătură simpatică, care pot spune că pentru mine a însemnat infinit mai mult în zilele acelea și cu toate astea parcă mă umilisem îndeajuns așteptîndu-l și căutîndu-l, încît îmi venea foarte greu să mă mai umilesc spunîndu-i și altele care-mi stăteau pe limbă, să se mute la mine de pildă, însă ce m-a reținut e că el nu prea arăta că ar gîndi ce gîndeam eu, adică să lase naibii mizeria asta de aici în care stă și să vină la mine și să vadă ce bine o să fie, cu toate că maică-sa și toată familia lui mă știe cum mă știe, că i-am înșirat și pe Costel, și pe Nicu, și acum mi-a căzut zor-nevoie pe el, dar ce-avem noi, în definitiv, cu părinții lui, ditamai intelectualii cu funcții și pretenții, și el tot de azi pe mîine, trage targa pe uscat pe unde se nimerește, fiindcă uite că n-au fost în stare nici să-l îndrume și nici să-l ajute, dar de-acum, dacă el mai mult tăcea, poate n-aștepta altceva decît să plec, mă-nșelam poate, pentru că apoi iar m-a dorit și-mi era imposibil să-mi amintesc pentru a cîta oară în acele trei sau patru zile, și asta a însemnat din nou totul pentru mine și n-am putut și i-am spus-o, s-o luăm de la un capăt amîndoi, acuma, cît o mai fi timp s-alegem ce-o mai fi de-ales din jafu' ăsta de viață, iar atunci l-am descoperit iarăși așa cum mi se părea că-l știu de mult, mai laș adică decît îi stă bine unui bărbat să fie și neavînd nimic să-mi ofere și necatadicsind să miște un deget pentru a fi în stare să-mi ofere ceva cît de cît, deși eu chiar n-aș fi avut nevoie, știam și i-am spus-o că n-am nevoie decît de el, pentru că-n rest am de toate, și el cică să nu

ne gîndim acuma și om mai vedea noi, deocamdată să-și caute slujbă și pe urmă, și tot felul de chestii din astea care-mi întorceau stomacul pe dos, om vedea noi și om făcea, om dregea, și se zbătea carnea pe mine, să-l scuip și să plec și ce dracului m-ar mai fi ținut acolo, atît de străină și umilită, nu știu ce urmărești, poate să-ți cad în genunchi, să te rog, c-oi fi tu cine-oi fi, ca tine pe toate drumurile și mai du-te-n de putoare nemernică și de jegos și trebuie că i-am spus destule sau poate doar am vrut, pur și simplu, nu mai avea vreo importanță, iar el continua să tacă, privind ochii în tavan.

Aerul din cameră era încins și dospit de mirosul trupurilor lor. Stătuseră numai cu lumina aprinsă, cu fereastra închisă și storurile trase. Cînd au deschis să aerisească, afară era din nou noapte și începuse să plouă.

8.

În sfîrșit, ne-am apucat să decojim tabla de pe ultimele acoperișuri, tot cu răngile, coborînd dinspre vîrfuri către streșini într-un echilibru sfiit, cînd pe vine, cînd în picioare și frînți de mijloc și sprijinindu-ne mai mult cu tînjetul privirilor de văile abrupte ale foișoarelor. Chiar dacă prea puțini dintre noi mai făcuseră pînă atunci o astfel de treabă, după numai cîteva zile ajunseserăm să ne plimbăm ca niște pisici pe coamele lunecoase linse de cețuri, trăgeam de răngi fluierînd în urma sulurilor de tablă și doar trei săptămîni a durat. Tabla cădea ca șuvițele de păr în urma mașinii de tuns, în timp ce altă echipă o aștepta la poalele clădirii s-o încarce în basculante, și imediat după aceea am desprins o parte din scîndurile tavanelor, căpriorii și grinzile podurilor, pe care le-am aruncat în curte, lemn de stejar fasonat în urmă cu cincizeci de ani, cînd s-a făcut ultima restaurare, neputrezit un milimetru și parcă jilav încă de sevă, încît ai fi zis că astă-vară fusese ales din pădure și băgat în gater și putea fi întrebuințat ca nou, și doar grinzile tavanelor au rămas la locul lor, fiindcă pentru ele n-a fost vreme, aveam să le alegem mai tîrziu din moloz, dar deocamdată terminasem cu ultimele acoperișuri, cum nu se poate mai bine terminasem, căci a doua zi s-a pus pe ninsoare și s-a lăsat un ger cum nici unul dintre noi nu-și amintea să fi apucat vreodată. Scuipam și vedeam cum ies din noi gloanțe de gheață și tocmai se anunțaseră minus treizeci și cinci de grade, focuri de grinzi trosneau prin cabinete și prin saloanele de fizioterapie și pufoaicele ne miroseau a fum și ger și

cărămidă mucedă și sticlele treceau din mînă-n mînă în timp ce se descopereau cunoștințe comune, parcă-n iarna lu' '76 a venit Spermenzan la Rahova, își forța Dolîngă memoria, păi sigur că da, fincă țiu minte că-n anu' următor, în martie, la cutremur, în seara aia ne-a lăsat spurcații-nchiși în dormitor și-a fugit să-și scape pielea. După ce s-a liniștit, la un minut, Spermenzan a deschis și zăvoru', și lacătu' pus pe-afară c-o bucată de sîrmă și două bețe de chibrit... Da, în iarna lu' '76. Cine mai era Doamne, în perioada aia acolo ?... Gică Bălașa parcă, ăla de-a lucrat el mai mult pe la Policolor frigotehnist, de e el de fel din Glina... Și mai era și ăla, zi să-i zic, matahala aia, de trăia el cu Gică și-n civilie, de-au lucrat ei, într-o vreme, amîndoi în Policolor... așa bre, Petrică Grasu, ăla de se-ncărcase într-o vreme de peste zece coți pentru furăciuni cu acte-n regulă din gestiune, de era el contabil la viața lui... așa, și mai era și unu' din frații Colivaru din Dudești, și tot din Dudești mai era și unu' din frații Cocîrlați, care-s acum toți în Chicago... N-aveam altceva de făcut decît să stăm de povești, așteptînd să se potolească prăpădul. Nu mai deslușeai nimic la trei metri în față, iar pe cîmpul dintre ruinele proaspete ale Așezămintelor Brâncovenești și Dealul Mitropoliei intrai în zăpadă pînă la brîu, de unde numai cu trei zile înainte îl vedeai siluit de vînturi de secetă încrucișate și vărgat de rînjetul prafului de cărămidă și zorile încă mai scuturau din ceață stoluri de ciori, dar de-acum și ciorile pieriseră, s-a ales bules de ciori, spunea unul, Celestin îl chema și era pompier la viața lui și neam de bulgari din Dudești zicea el că este, dar să-l ia dracu', ce nație de om o mai fi fost și ăla, a tot întins capcane pentru ciori cît a fost vremea bună, pe cîmp, prin locurile unde se zăreau brazdele de moloz, numai ce-l vedeai cum o zbughește dintre noi în direcția Mitropoliei și cum îngenunchează să scormone pămîntul, întorcîndu-se agale, în pas glorios, cu-n porumbel d-ăla tăciuniu fîlfîindu-i la piept, ca o inimă zbătîndu-se să-l ridice la cer, încît prima dată așa am crezut toți, fiindcă altceva n-ar fi fost de crezut decît că

vrea să se joace cu ea, s-o chinuiască și să-i dea drumul sau s-o omoare, însă distracția n-ar fi făcut poate cît efortul și cheltuiala, căci capcanele acelea de sîrmă le ungea în fiecare zi cu un litru de ulei de motor de la buldozere, ca să nu le atace umezeala și pentru a lucra fără greș, cu multă delicatețe și neîndurare în aceeași măsură, și pe lîngă bobul de porumb ce-l punea înăuntru mai risipea de jur-împrejur cîțiva știuleți, astfel încît l-am privit mai degrabă stupefiați decît chiorîș cînd i-a retezat gîtul cu un gest sumar și firesc în cleștele unghiilor arătătorului și degetului mare, nu fără o anume tandrețe, și pe urmă a jumulit-o și i-a dat afară mațele aburinde ca un pumn de lavă incandescentă, a înfipt-o în țepușă și a început s-o răsucească prin flăcări, sfîrîia și picura untura din ea, e dolofană, e și frajedă, nu poa' să aivă mai mult de șaij' de ani, și poate c-ați vrea, dă poftă, da' mai mult de-o aripă nu vă dau, să vă văd leșinați și nu vă dau, și pînă la urmă a mîncat-o singur, și chiar dacă nici unul dintre noi n-a vrut să guste din prima cioară prinsă printre ruinele Așezămintelor Brâncovenești, și deși mai apoi s-au găsit destui care să poftească și să-și astîmpere poftele, doar ăstuia, lui Celestin, i-a rămas firma de mîncător de ciori. Acuma însă, de cînd cu vijelia ce-i speriase și-i alungase vînatul, își cumpăra și el salam și-l frigea, mesteca felioare subțiri, gîndindu-se parcă din carnea cărui frate e făcut salamul acela, definitiv parcă amuțit într-o melancolie inertă, deși se mai găsea cîte unul să-l consoleze că doar n-o să țină cît lumea prăpădul ăsta ori să-i zgîndăre speranța, arătîndu-i vulturul acela uriaș de fontă de pe una din cupolele Mitropoliei, dac-o prinzi pă cioara aia, moșule, face cît tot ce-ai căsăpit la viața ta și nu mai ai nevoie nici de porc și nici de curcan de Crăciun.

Curgea apele dă pă el de z'ceai ce-i aia și io atuncea am zis că de frică, și el ca și noi, cam la cinzeci de hoți care ne vedeam făcuți terci sub zid de pușcărie. Da' nu. Ce făcea el atuncea cu lacătu' și zăvoru' puse pe-afara ușii dormitorului era ca și cum ai fi speriat fieru' răstindu-te la el. Atuncea l-am văzut și io ce-i

poate pielea lu' Spermenzan. Cică cel mai mare spărgător din Europa. Pîn' la ora aia, adunase șaizeci și ceva de ani pedeapsă... Între timp, buldozerele reușiseră să curețe zăpada din jurul ruinelor, deschizînd crîmpeie de front de lucru, și viscolul se mai liniștise, așa că am început să petrecem cabluri prin găvanele ferestrelor scobite de tocuri și pervaze, pe care le ancoram de buldozere ce patinau și morfoleau zăpada amestecată cu ciozvîrte și măruntaie de zid și accelerau gata să-și scuipe sufletul sub ziduri trainice, neclintite de trei cutremure mari, armate temeinic și-n tihnă cu belșug de lemn și fier și plasă de sîrmă, încît cablurile groase ca pe mînă zbîrnîiau surd și se mai și rupeau, frecînd opt straturi de cărămidă și vibrînd cu cîte un buldozer la ambele capete, pentru a pătrunde adînc în carnea palpitîndă a fortificației, pînă ce tendoanele și arterele erau retezate pe rînd și se surpau într-un nor de moloz care imediat începea să crească în toate părțile ca un întuneric roșu împroșcat de o haită de sepii și care nu se risipea definitiv nici ziua și nici noaptea, căci toată ruina aceea era pritocită și nivelată continuu de fadrome și excavatoare al căror fum se amesteca cu praful și gazele basculantelor aflate într-un du-te-vino neîncetat, în vreme ce noi mai alegeam cărămida și cu mîna, alegeam din moloz și grinzile, și tot ce era lemn, cu multă tragere, fiindcă nu toate basculantele luau drumul depozitelor, cel puțin una din cinci o pregăteam pentru vreun client rămas pe drojdie cu lemnele în iarna aia, amarnică vreme ne-a fost dată, da' uite c-avem de toate iarna asta, în afară de foc și d-ale gurii, da, în afară de foc și d-ale gurii nu ne lipsește nimica... Nimica nimicuța, după cum vă spui, spune Dolîngă, și c-a ieșit Spermenzan al meu curat ca floarea și fără cazier și s-auzea că i s-a dat ceva, un fel de post pe la Miliție ori Securitate... Giani Bajnorică știe mai bine : l-a făcut consilier tehnic. Pe urmă cică ar fi vrut să-l cumpere americanii și ăștia ar fi vrut să-l facă scăpat cu pașaport în regulă, că lua valută multă pe el, da' n-a vrut el idiotu' de el. În '80, Spermenzan al meu era

tot la paidamos, cu nouăjdoi de coți, tot la Rahova, că dacă-l ducea prin alte părți, nu era mare lucru s-auzi c-a evadat și se prezenta singur la Rahova la poartă dac-ar fi vrut să se odihnească, iar dac-ar fi avut poftă de lucru ieșea pe teren și făcea ravagii... Acuma intrase cu șase luni înaintea mea. Chiar în ajun de Crăciun, pe douăjpatru decembrie '79 m-a arestat pe mine. Ehhhh... Pe-ntîi februarie am ajuns la Rahova cu pericol social pe dosar... Prin munții proaspeți de moloz, aburinzi sub ninsoare, cutreierau cîrduri de țigănci cu saci năclăiți de jeg rînced, altădată folosiți pentru sticle goale. Multe veneau direct de la curățatul zăpezii de pe străzi, înhămate peste canadiene și pufoaice cu ilice portocalii și opintindu-se la tomberoane umplute cu chituci și căpătîie de scîndură, la sănii și cărucioare de butelie, și apăruseră și cîțiva milițieni să le alunge și să le răstoarne sacii și tomberoanele, fără convingere și osteniți și scîrbiți de ger și de cățăratul pe mormanele de moloz, dar mult nu mai avea să dureze, cît de curînd aveam să lăsăm cîmpul ca-n palmă și aveau să vină alții să sape altă fundație.

Mulți o uitaseră poate pe maică-sa, Vatala, dar pe taică-su destui și-l aminteau, de vreme ce pînă vara trecută l-ai fi putut vedea pe Spermenzan cel bătrîn în intersecția aceea, a treia pe linia tramvaiului nouăsprezece, cum treci de Crucea de Piatră. El își chema clienții cîntînd și pocnind din două cutii de cremă, cu atîta inimă încît erai sigur că-i țin și de foame, și de sete cîntecele acelea, căci prea rar vedeai pe cineva oprindu-se să-și lustruiască pantofii la el. La ora două punct, lua lada cu perii sub braț și o pornea cu pas deșelat și deopotrivă bățos, hotărît și aureolat de un soi de osteneală împăcată, cu figura subțire și tuciurie luminată de ceea ce s-ar putea numi sentimentul datoriei împlinite. Îl vedeai traversînd linia de tramvai și intrînd în

birtul de peste stradă și așezîndu-se la o masă și, tot așa, cîntînd și acompaniindu-se frenetic din cutiile de cremă, își depăna răbdător prezența, așteptînd să-i dea unul și altul cîte o halbă de bere de pomană, căci dom' Séver, barmangiul, căruia Spermenzan cel bătrîn i-ar fi putut veni tată vitreg, de vreme ce o ținuse cîțiva ani pe maică-sa, Vatala, arareori îl băga în seamă și îndeobște cînd se hotăra să-i înfigă gheara în ceafă pentru a-l conduce afară, ținîndu-l la oarecare distanță și mai mult pe sus pînă la ușă, ca pe un animal mic și murdar, că mi-ajunge cu-atîta balamuc și-mi țăcăne creierii-n cap de cutiile alea ale tale. Era uriaș dom' Séver și încins peste pîntecul revărsat cu o față de masă scrorțită de sosuri vechi și zemuri verzui de carne și cu figură rubicondă și ras în cap și cu sprîncene stufoase și răsucite ca niște mustăți, și numai ce-l auzeai smiorcăindu-se pe la mese că-i singur în toată prăvălia, el ia comenzile, el la bar să umple halbele și tot el la grătar să întoarcă micii și tot el la ușă să le taie calea ălora care pleacă neplătiți, și mulți pleacă neplătiți dacă mă vede singurel cu atîtea pe cap de nu-mi văd capu' de-atîta alergătură și-am și tensiune și-ntr-o bună zi am să cad să nu mă mai ridic, o să fac ditamai gaura în dușumeaua asta putredă, care auzi cum se vaită sub mine din toate scîndurelele, auziți-o, o să cad în pivniță să mă mănînce șobolanii acoloșa, asuda dom' Séver smiorcăindu-se, asuda neîncetat și iarna, și vara, și cînd servea, și cînd se așeza să-și tragă sufletul, și vedeai cum îi țîșnește sudoarea din rădăcinile țepilor scăfîrliei abia încolțiți, curgîndu-i în pîraie groase peste chip, într-un voal ca de sticlă topită, oh, bietu' nostru dom' Séver, te vom scoate cu macaraua din pivniță, nu te vom lăsa șobolanilor...

Pe data de 12 martie 1985 am plecat, și era ca și cum nimic nu fusese vreodată pe locul acela. Speriasem deja ultima piatră din Așezămintele Brâncovenești, lăsînd în urmă o arătură de

moloz veştedă-cretoasă şi mutîndu-ne în Titan, unde pînă-n mai am rupt zece kilometri de cablu, demolînd Moara de Ciment pe locul căreia avea să se extindă Fabrica de Maşini-Unelte şi Agregate. Pe urmă am intrat în Institutul Medico-Legal. Noi dărîmam şi ei lucrau de zor, pentru că nimeni nu le dăduse încă de veste unde se vor duce cu tot cu morţii lor. Devenisem foarte buni prieteni cu morghiştii, droghiştii de fapt, aşa îşi ziceau ei, fiindcă toţi se ţineau că-s farmacişti de formaţie, specialişti şi crema cremelor acestei branşe, şi oricum erau nişte oameni de excepţie, în ceea ce ne privea pe noi, oameni de vreo mie de lei pe zi, chiar dacă nu prea ţi-ar fi dat mîna să-i invidiezi şi am căzut de acord că aici nu-i de stat nici pentru de zece ori mai mult, adică să dai borhotul afară din morţi şi pe lîngă asta cîte nu făceau robotind toată ziulica ca nişte furnici, spălînd morţii, şi cărîndu-i de colo colo, unde era nevoie şi bărbierindu-i şi îmbrăcîndu-i şi pregătind totul de la a la zet pentru drumul cel de pe urmă, o sumedenie de munci necalificate adică, pentru care nu se-nduplecau să ţină pe lîngă ei alţi oameni, numai pentru a nu le ştirbi dintr-un cîştig pe care-l sporeau şi prin înmulţirea substanţelor de îmbălsămare care se ştie cît de scumpe sînt, şi pe urmă gîndeşte-te că morţii aduc noroc la orice pe lumea asta, dacă te-nvîrteşti zi de zi prin preajma lor, drept pentru care nici rudele nu se prea uită la bani, dorinţa lor fiind aceeaşi cu ultima lor dorinţă, şi chiar şi cel mai nevoiaş visează la o moarte proprie, aşa cum altădată a visat la o viaţă proprie, adunînd zile neasemănătoare cu alte zile ale altor vieţi. La Morga mîncaseră o pîine şi cei trei care, cu un an în urmă, aprovizionaseră cu ficat vreme de cîteva luni restaurantul Budapesta, şi pe care colegii lor îi socoteau pe bună dreptate cretini cu acte-n regulă, căci o bucată din aceea de ficat de mort putea oricînd să ajungă într-un laborator, ceea ce s-a şi întîmplat şi se ştie că asta-i mai ceva decît orice altceva şi de aceea îi şi zice atentat la sănătatea sau viaţa nu mai ştiu cui, păi de bună seamă că a cui s-o hrăni

cu măruntaiele frățiorilor și surioarelor sale, păi tot atîta pedeapsă au luat ei cît inginerele alea de la Fabrica de Lapte, e imposibil să nu fi auzit, care rămînea ele singure după program, cînd pleca și tot schimbu' doi, și se scălda în recipientele cu lapte să li se frăjezească carnea și să se-ndulcească dracu' să le ia, cum îți spun, că cine-a dat peste ele e tocmai un consătean de-al meu paznic acolo care era schimbu' trei la poartă, și dacă n-avea somn, hai să facă și el o tură prin secții, să-și ia pîn' la ziuă dreptu' de unt și cașcaval, și-acuma dacă le-a găsit bălăcindu-se-n lapte ca la ștrand, decît numai că era-n pieile goale, ștoarfele, nu, că le spune dacă nu stă și ele o dată, că doar nu le-o face altă gaură, cică doar o dată fiecare pîn' la ziuă, că ele era patru, stajiare, și el un ditamai mocofanu' cît muntele și mai vînos decît un măgar, fincă se știe că doar ăștia are parte de lucru pe la poartă, la Lactate ori la Antrefrig, la Abator ori la Vinalcool ori la Fabrica de Bomboane, doar n-o să vină aicea să-și verse sufletu' pe mațele morților și cică la mine-n gheretă că-i cald sau mai bine-n căzile astea să ne zbenguim și să ne bălăcim ca niște boboci de rață, ui mamăle-tatăle cîta foamea-n gîtu' țăranului, da' vezi că ele a zis că-i vorbă-n vînt, că cine ce poa' să le facă, și n-au vrut să-și spurce carnea lor frăjezită și-ndulcită cu mocofanu' ăla, c-altminteri ar fi scăpat, vai de tinerețele lor. Aia e, vezi, fiecare după cum îl frămînta priceperea, și mai ciumeți, și mai făcuți grămadă, cu ficat de mort ori cu băi de lapte, da' ce să mai zici de nea Silvan al nostru, care nici în afara legii nu calcă cu vila lui pe lîngă care și-a-njghebat o crescătorie de dobermani hrăniți împărătește cu măruntaie de cadavre și spune că n-are nevoie să țină mai mult de cinci femele și un mascul și n-are la ce să se omoare de vreme ce vinde doar cățeii numaidecît ce-i înțarcă cu cinci mii bucata, bravo nea Silviene.

Iar luna iulie părea doar că trece. Atunci a fost cînd n-am mai mișcat nimic din Morga. Zilele înțepeniseră fixate-n piroane de dogoreală, frigea aerul împletindu-se și despletindu-se în efluvii

de formol și-n damfurile măruntaielor frățiorilor și surioarelor noastre pe care le mîncau cîinii. Nici unul din noi nu catadicseam să adulmecăm vreo împotrivire prin delirul caniculei, nemaiamintindu-ne cum munceam altădată și nu scăpam ocazia de a fura orice ne-ar fi căzut la-ndemînă, munceam și furam azi, numai pentru ziua de azi și ca să avem ce mînca azi, pentru că nu exista nici un mîine, și cu atît mai puțin un ieri, și de-acum dispăruse și azi ori rămăsese doar pentru leșinații de morghiști trăgînd de morți în disperare la gîndul că le vom strica rostul cît de curînd, făcîndu-le zob șandramaua de buncăr de beton ce ne amăra viața tocînd cabluri de oțel ca pe mînă și gripînd motoarele buldozerelor. Îi vedeai în șorțuri și-n șlapi apărînd în capetele culoarelor cu morții în spinare, ca niște gladiatori, umblînd tot scăldați în sudori și-ntr-o veșnică stare de semitrezie, și pe măsură ce înaintau în ceasurile amiezii arătau ca purtați de un al șaselea și al șaptelea simț, din ce în ce mai năuci și din ce în ce mai lucizi și spălîndu-se din creștet pînă-n tălpi cu vodcă poloneză și trimițînd după bere Randenberg și calupuri de gheață, în vreme ce noi degeaba ne-am fi îmbătat acolo și-n definitiv noi nu ne puteam compara cu ei, iar bere la halbă se-ntîmpla că se găsea în vara aceea prin toate bodegile orașului, trezită și caldă, clocită și cu gust de borș sau Dero, asta nu conta chiar deloc pentru măruntaiele noastre ce vor hrăni cîinii lui nea Silvian, fiindcă băutura-i din belșug mai cu seamă atuncea cînd este ieftină, ca și mîncarea și toate celelalte, și dacă nici belșugul nu ne-ar fi priit, atuncea ce dracu' altceva să ne priască prin focul Aceluia suflînd peste lume pustiitor și lăsînd brazde de cîmp veșted-cretos pe unde trece și toată cenușa duhorii Lui întru odihna pămîntului, încît primele cinci halbe le beai de sete și următoarele cinci ca să te binedispui, și pe urmă tot așa, pînă ai fi reușit să te-mbeți, de pompierul ăla mîncător de ciori vroiam să spunem, care ăsta s-a îndeletnicit într-o bună zi cu treizeci și ceva de halbe de la zece dimineața pînă la cinci și n-ar

fi fost mare lucru c-a luat-o printre dărîmături, pe calea Căuzași, pînă a căzut secerat de vipie în fața ruinelor cinematografului Tomis, sub botul tramvaiului 19, da' ai fi putut să dai în comă alcoolică, Celestine tată, l-a mustrat părintește un morghist a doua zi, și cîte necazuri și cîte nenorociri și s-am io d-ăia de cîte un leu în buzunar acuma din cîți am scos borhot de tescovină, decît numai că nu prea avea habar Celestin cum arăta aia o comă alcoolică, deși poate trecuse de sute de ori pe lîngă ea pe stradă și de cîte ori nu dăduseră nas în nas, da' uite că nu luase aminte să-i rețină chipul, pentru ca la un caz de Doamne ferește să se ferească din calea ei.

Într-o vreme, lui Bajnorică mai mult Pericol Social ajunsesem să-i spunem, și drept e că-și simțea orgoliul alintat, oricît de rînjit ar fi fost tonul nostru. Altminteri, el era o stîrpitură blondă încărunțită, unu' din ăia doi la metru și lat în spate cît un bilet de tramvai. Era cică șofer pe o Autoutilitară în ajunul acela de Crăciun cînd l-a oprit un ofițer de circulație să-i arate ce are sub banchetă, direct la banchetă a pus botu' spurcatu' și fără să-l mai încurce altcum, încît de bună seamă că fusese dat în primire. Avea sub banchetă două pungi cu ceasuri electronice, care nici măcar nu erau ale lui, doar le ducea la cineva în București, ca să vezi de unde ți se poate trage cînd e să se-aleagă praful. Și tot tînguindu-se cu gaboru' ăla, cică din vorbă-n vorbă i-ar fi tras peste gură de cîteva ori cu o bucată de fier și i-a dat afară toată dantura... Ba mai degrabă s-o fi-ntîmplat invers, ai crede, cînd vezi ce orgă devastată de vijelii amarnice deapănă pătimirile lui Bajnorică, dar fie și așa, Pericol Social. El clipea des cînd înfigea ranga în pervaze și-n ușori, și cînd se prăbușeau grinzile, îl vedeai gata s-o ia la fugă. Era în schimb un excelent comisionar. În fiecare dimineață îl trimiteam să vadă ce a mai băgat în hală la Unirea, fiindcă pentru el nu existau cozi mai lungi de cinci

minute și-n afară de asta dobîndise pe atunci o dexteritate rară de a se aproviziona de prin autoserviri. Ciordea privind drept în ochii femeilor ce patrulau printre rafturi, zîmbindu-le și dezvelindu-și gingiile vinete peste sufletele lor, și tocmai cînd se strîngeau ele de dezgust, cărăbănea sub pufoaică sticle și cutii de conservă. Se mai întîmpla că-l prindeau, mai lua omor de la vînzători, și-n drum spre miliție i se făcea rău și se zvîrcolea pe jos ca o găină tăiată, scuturat de boala aia reaua, să fie acolo la el, și vai de steaua lui de nenorocit și nu pare să aivă mai mult de patruzeci și ceva de ani, încît orice specialist în boala aia reaua ar fi lăcrimat peste spasmele lui, căci în această direcție avea un geniu de necuprins în vorbe și numai să-l fi văzut cum devenea pe rînd surdo-mut, orb, cretin, paralitic și cum îi curgea sînge din nas la comandă și cum i se-ntindeau balele și mucii pînă la genunchi și i se prăvălea vederea în fundul capului și-i dispăreau pupilele și i se umfla limba cît o cărămidă, cum i se-nmuiau și i se-mpleteau picioarele și cum i se rupeau încheieturile, apropiind vîrful degetelor picioarelor către genunchi, și-i înfloreau sub fălci noduli cît oul de porumbel, iar uneori cînd povestea, glasu-i era străbătut de o gîtuire smiorcăită, nici nu vrea să-și aducă aminte, da' nu pot, e un fel de spurcăciune-n mine care nu mă lasă și nu mă lasă și iar nu mă lasă să uit. Am stat la Rahova nici o săptămînă, că m-au trimis pachet la stuf. Cînd am ajuns acolo, era ca-n filme: de la autobuz la dormitoare am mers prin culoar de caralii, din cinci în cinci metri caraliu' cu cîinele lup și cu pistolu'-mitralieră de gît, și noi zdranga-zdranga cu lanțuri la picioare și cîinii lătra ca la balamuc, să sară pe noi să ne halească și mai mult nimic. Era unu' care zbiera, băăăăă, la stînă bă, cu cîinii, băăăăă! La oi, ciobanilor, ghelbanilor, tu-vă-n gură de jigodii împuțite, băăăăă!... Și gaborii făcea spume la gură cotrobăind printre noi și nu dădea de el deloc. Era unu' care vorbea din burtă și tot așa și urla cînd l-apuca pandaliile alea amare. Fusese cică tehnician veterinar și unii spunea c-a intrat politic fincă zbiera din burtă lozinci contra partidului

prin localuri. Da' vezi că asta n-ai fi avut cum să știi din dosar. Alții spunea că după dosar ar fi intrat pentru viol zootehnic, chiar așa îi zice, auzi nenorocire care să te țină ani grei la ocnă, care pentru noi oricum era mai la-ndemînă decît că se bate-n parte cu comuniștii și cu Ceaușescu, cu lozincile lui strigate din burtă, de care hoții, și nu mai zic gaborii, se fereau la fel ca și cei de-afară, și mai bine spune cîte turme de vaci ai împulat, moșule? și el te fixa fără să deschidă gura, am împulat-o pă mă-ta, pă vaca dă mă-ta, pă măta, pă mă-ta, de făceai pe tine de rîs cînd îl vedeai cum vorbește...

Pe 7 mai 1984 am intrat în Așezămintele Brâncovenești cu răngi și furnicați de frenezia distrugerii. Am scos mai întîi ușile din balamale și tocurile ferestrelor, după ce am spart geamurile, am smuls din ziduri pervazele și ușorii și pe urmă am jupuit de pe pereții laboratoarelor, băilor și culoarelor pogoane de faianță ce putea fi folosită, ca și nouă, din care o parte am reușit s-o vindem, pe fugă și tocmită-n grabă, la nici un sfert din prețul ei din magazin, ferindu-ne unul de altul, dar mai ales ferindu-ne de cei care-și luau dreptul la lumina zilei și cu acte-n regulă, dat fiind că sarcina lor era să vegheze ca tot ce iese pe poarta spitalului să ia drumul depozitelor ICRAL-ului... Mă tot gîndeam io, Giani-Giani, ce dracu' caut io aicea cu șerpii și lipitorile călare pe mine și cu norma aia de-ți venea să-ți iei gîtu', și pînă la urmă am mîncat doi pumni de var de pe zidu' dormitorului și-am ieșit la raport într-o dimineață, cu febră mare, că cer să fiu trimis la Rahova de unde-am venit ori oriunde altundeva, numai să mă dea de aicea de la stuf... Cică bine, cetățene, face gaboru'. Hai la pedagog. Ce nu-ți convine, cetățene? face pedagogu'. Permiteți să raportez, cetățene pedagog, io am febră mare, de-abia mă țin pe picioare, și nu mai rezist aicea. Cetățene Bajnorică Giani, face spurcatu', de-aici n-avem unde să te dăm. Dacă ți-e peste

poate, ia cuțitu' ăsta și taie-te, și-mi dă un ditamai șișu', d-ăla de vînătoare cu care se belește urși și mistreți. Vezi că mă citise spurcăciunea, știa că nu sînt din ăia care și c-o juma' de lamă se taie de face să zboare sîngele din ei în toate părțile, care nu și-ar fi băgat în cîrd cu ei în felu' ăsta. Mie doar că mi-a venit dracii și i-am trîntit cuțitu' pe masă să-i sară-n ochi, ia-l tu și tai-o pe mă-ta, că dacă era ceva de capu' tău nu stăteai aicea să dai educație la hoți și la pizdari! Și el, zece zile d-arest de gradu' zero pentru cetățeanu' Bajnorică Giani. Și iar mi-au pus lanțuri la picioare, și de la zece la cinci dormeam pe pat de scîndură, care-n restu' zilei se-ncuia cu lacăt pe perete și zăceam pe ciment și o zi trecea acceleratu' și o zi personalu', adică o zi trecea mai repejor, cu două sute de grame de pîine și apă, și a doua zi trecea mai greu cu apă numai... Ce să mai, că m-au făcut spurcăciunile. M-au scos de-acolo înainte de termen. M-au scos tîrîș. Mort m-au scos. Decedat la Poarta Albă, în arest de gradu' zero... Și pe urmă am dislocat bucată cu bucată plăcile de marmură ale treptelor holurilor principale și le-am încărcat în basculante împreună cu balustradele din popici de gresie alungiți și de forma unor amfore zvelte, iar primele calorifere, căzi, bideuri și vase de closet le-am coborît pe scări și cu frînghia pe ferestre, însă celor mai multe, presați de timp, le-am făcut vînt de la etaje direct în curte. Din zidurile holurilor principale am scos zece plăci de marmură înalte de doi metri și late de unu, inscripționate cu texte chirilice, folosindu-ne de daltă și ciocan, și unde nu s-a putut altfel am băgat picamerele, dar pînă să ne apucăm de lucru a venit o echipă de filmare de la nu știu ce studio și și-a făcut de lucru pe lîngă ele cîteva zile, ceea ce iarăși ne-a întîrziat și a trebuit să intrăm în viteză, încît pe toate le-am încărcat în basculante știrbite pe margini și patru din ele făcute bucăți, da' să zic acuma că nu se făcea s-o mierlesc în felu' ăsta, c-aveam și pedeapsă mică și nici politic nu eram, și poate că de frică ori cu a nu știu cui aprobare m-au dus nu la spital la Jilava, ci direct la Spitalu' de Urgență, în oraș, și p-ormă la Caritas.

Ori că m-au confundat cu altu', fincă nu se prea știau unu' de altu', care cu ce e, nici chiar din dosar, și fiecare era cu soarta lui scrisă sus de tot, care pînă s-ajungă la respectivu' se mai întîmpla să cadă pe altu', adică așa a vrut Dumnezeu, pînă la urmă, să stau o lună și mai bine la Caritas, la păpică bună și la căldurică și vizite și pachete ca și-n civilie și nevastă-mea aia cu care eram atuncea putea să vină oricînd și-o băgam în toaletă și-i trăgeam la buci în picioare, ca cîinii, și trai pe capu' meu, și cînd m-am întors la Rahova pentru ce mai aveam, Spermenzan era tot acolo, acolo o să putrezească dacă n-o fi și putrezit deja. Tot acolo era și-n '83, își amintea Dimitrie Cafanu, care ăsta nimerise acolo dintr-o razie a miliției, aflîndu-l de ani de zile neîncadrat în cîmpul muncii și corespunzînd decretului respectiv cu pedeapsă de la trei la șase luni, și Spermenzan ăsta, îl băga seara la arest cu lanțuri la picioare și dimineața îl vedeai cum se plimbă prin curte ca pe moșia lu' tac-su. Tăia amărîtu' de el tot ce-i ieșea în cale, și lanțuri, și gratii, și lacăte, c-o jumătate de lamă de ras, hîr-hîr-hîr toată noaptea dacă n-o fi avut somn și altceva n-avea de făcut. Ținea bucata aia de lamă ascunsă sub limbă, dar toți gaborii știau de ea și zbiera mereu la ei cînd i se părea că se-apropie să i-o ia, nu v-apropiați că-nghit lama! nu v-apropiați că-nghit lama!... Da' mai înghite-o odată dracului, moșule, că ni s-a găgănit de cînd o tot înghiți și n-o mai înghiți! Cel mai mare spărgător... Îi căzuse tot păru' și-avea bibilica opărită și buburoasă, ca la scalpați. Avea găozu' făcut ferfeniță în ultimu' hal. Era fetița oricui, pentru-o țigară stătea cum îl puneai, oh, cel mai mare spărgător din Europa, la care Dolîngă meditează, păi ceva-ceva tot a fost de capu' lui.

Căutătura lui și mersul lui de elefant suferind printre mese emanau o duhoare dulceagă, domestică, dominînd rumoarea anemică din localul în care n-ar fi încăput mai mult de zece

clienți, încît după prînz pe mulți îi vedeai aciuindu-se pe afară, așezați pe bordura trotuarului cu halbele între picioare, la o jumătate de pas de șină, iar cînd trecea tramvaiul 19, halbele pline clipoceau debordînd pe caldarîm, dar oricît de aglomerat ar fi fost, la cinci fără un sfert se elibera un scaun și jumătate din masa de la geam, pe care apărea un platou cu treizeci de mici și cinci halbe, una cu vodcă și restul cu bere asta pentru o primă repriză, de încălzire și intrare în mînă, căci la ora cinci punct, cînd piuia ora exactă la difuzorul agățat deasupra afișului cu Nu servim persoanele aflate în stare de ebrietate, descindea acolo unul cît doi dom' Séver puși cap la cap, dacă ați putea să vă închipuiți pe acel Atanasie Grigeanu, liber-profesionist și proprietarul unui minuscul atelier de ipsosărie și monumente funerare, unicul proprietar și lucrător al acestui atelier, căruia i se mai spunea și domnul Tonă, și domnul Roman Diesel, deoarece adesea era văzut în drum spre domiciliul clienților săi ducînd cîte o cruce de marmură pe fiecare umăr, cu pîrghiile antebrațelor frînte pe stîlpii paralelipipedici îngropați adînc în grămezile de mușchi ale umerilor săi și ținînd pumnii încleștați la nivelul privirii, într-o prea afectuoasă și interminabilă strîngere de mînă, în timp ce deasupra capului ivit din jugul de piatră mult deasupra capetelor din jur, brațele crucilor se loveau încălecîndu-și ecourile în văzduh și se legănau și se zbăteau învolburînd înălțimile, încît cineva a fost curios odată, reușind după multe stăruințe să-i înduplece și lui curiozitatea însoțindu-l de-a lungul a patru stații pe linia lui 19, gîfîind cică în așa hal că domnul Tonă i-ar fi spus să-și întindă un hamac acolo, între brațele crucilor, iar în piața Decebal au făcut o haltă la un cîntar pentru lăzi de fructe, o sută optzeci și două de kilograme cîntăreau cele două cruci, iar domnul Tonă doar 0,14 tone, gîndiți-vă numai, strănepot, nepot și fiu de pietrar, el purta cu un orgoliu ostentativ șorțul acela de piele argăsită grosolan și cît un așternut fără sfîrșit, încropit din nenumărate bucăți de șorici poros și țapăn și pudrat

din belşug cu sfărîmătură de piatră, nici duminica nu-l dădea jos şi se spunea că nici duminica nu lasă lucrul şi ciocăneşte păcătosul de el ca un apucat, zi de zi fără răgaz, din viul nopţii pînă cînd poposeşte la dom' Séver să-şi facă plinul, neînvrednicindu-se nici măcar atunci să se schimbe, încît nimeni n-ar fi crezut că mai are şi alte haine în afară de hărtănitura aia cusută din pieile unei turme de porci care-l înhăma peste carura de mister univers năpădită pe alocuri de grăsimea întreruperii antrenamentelor, dar nu e mai puţin adevărat că nu era prea uşoară nici povara celor cincizeci şi ceva de ani pe care o ducea odată cu crucile sale, şi totuşi el nu-şi îngăduise vreodată clipe de răgaz mai lungi, tocmai pentru că dintotdeauna se înverşunase de unul singur şi n-avusese nicicînd vreun asociat şi nici nu-şi dorea, şi nici vreun suflet pe lîngă el, un căţel sau o pisică barem, astfel că din capul locului crucile lui le deosebeai de oricare altele făcute în acest oraş prin aceea că erau foarte lungi, partea care intra în pămînt fiind încă şi mai lungă decît cea care se vede, şi sprijinindu-se aproape pe fruntea odihnitului, dacă aţi mai pomenit aşa ceva, şi tocmai de aceea ar fi fost şi greu de transportat cu roaba, iar un căruţ pe măsura acelor cruci, fără îndoială că ar fi încurcat traficul, în vreme ce un camion de bună seamă că ar fi întinat firma domnului Roman Diesel, care defilînd cu crucile sale prin lume îşi făcea reclamă, economisind totodată şi preţul transportului, şi totuşi dincolo de ce-ar fi fost de văzut şi de cumpănit, tot ce ieşea din mîna lui îi purta marca şi renumele.

În acelaşi timp se dărîma pe Căuzaşi. Acolo mergea mult mai repede şi nu era nevoie de cabluri, şi buldozerele lucrau doar la nivelat în urma excavatoarelor ce întindeau braţele prin coşmaruri de pîclă purpurie, bătînd în zid cu pumnul cupei, cioc, cioc, e cineva acasă ?, şi la următoarea ciocănitură nu mai era nici casa şi nu mai era nimic. Noi însă aveam viaţă grea cu

buncărul de marmură și beton care era Morga. Plesneau cablurile de parcă ar fi fost din cînepă putredă și n-aveam decît să împletim cîte două și cîte trei și să punem cîte două buldozere la capetele împletiturii. Scurmau șenilele în neștire, și eșapamenții și carterele motoarelor se încingeau pînă la a deveni transparente, încît vedeai ca într-o radioscopie în măruntaiele diavolului bielele zbătîndu-se în capul pistoanelor prin limfă de ulei.

Spre sfîrșitul lui septembrie, abia, am terminat și noi cu Morga. La vremea aceea, între cheiul Dîmboviței pînă dincolo de Calea Dudești și de-a lungul Căuzașilor pînă spre Podul Mărășești, pămîntul scurmat de șenile fumega prin craterele fundațiilor și pivnițelor și peste văile de cenușă și moloz risipite în dîre de tocătură de grinzi de lemn și fier pritocită cu cioburi și garduri din plasă de sîrmă și fier forjat și cu vrafuri de tablă de acoperiș terciuite sub roțile basculantelor și copaci smulși din rădăcină, cu trupurile scobite de răni mari ce se cicatrizau instantaneu în atmosfera saturată de praf, înfășurați cu fire electrice peste frunzișuri laolaltă cu fragmente de stîlpi de beton, iar pe cioturile pitice de ziduri rămase în picioare se vedeau culoarea intimă a zugrăvelii și urmele tablourilor și afumătura de pe pereții bucătăriilor, și pe dușumele se distingeau urmele mobilelor și a covoarelor și totul se străduia să amintească despre un trecut de mult lăsat în urmă, atît de îndepărtat și atît de incert încît nu mai avea cum să aparțină cuiva și uite-l cum vine și uite-l cum trece stîrnind viermuiala celor care căutau și scurmau solitari, alegînd tot ce ar mai fi fost bun de ceva și ducînd cu sacul, cu spinarea și cu toate neamurile de camioane trase de cai, în vreme ce basculantele erau încărcate de-a valma cu tot ce apucau cupele excavatoarelor, zi și noapte într-un du-te-vino furibund, cărînd orașul la gropile de gunoi de la marginea orașului.

În ultimele zile ale lunii noiembrie evacuaserăm molozul din zonă. Rămăsese un pîlc de clădiri, pe o fîșie lățindu-se treptat, în formă de pîlnie, de la Biserica Sfînta Vineri pînă la

magazinul Unirea, în care am intrat în prima zi a lunii decembrie, începînd prin a dărîma proprietăți ale comunității evreiești, o bibliotecă și un depozit de alimente și de materiale de construcții, o crescătorie de păsări și abatorul ei, clădiri joase și cenușii smerite la poalele sinagogii de un alb de gheață inflamat de inscripțiile roșii săpate-n tencuiala fațadei, după care am desființat adăposturile pionierilor speculei cu țigări, căci acolo crescuseră prețurile într-un tempo de tot leșinat, cu nici o sută de lei de-a lungul a vreo douăzeci de ani, acolo agonizase pulsul bursei, în casele acelea de periferie meridională înghesuite și străbătute de scuare scorburoase, întortocheate, cu terase lungi, legate prin frînghii de rufe, încît doar mergînd din apartament în apartament și din gang în gang, fără să vezi cerul, puteai ajunge în strada Mămulari și-n strada Sfîntul Ion Nou. Noi am ajuns în Mămulari în zece zile, lăsînd în urmă o jumătate de pogon de cîmp arat de buldozere și intrînd în case negustorești cu balcoane și garduri de fier forjat irupînd gheare și ciocuri, căngi și profile de halebardă și deasupra intrărilor felinare ornamentate cu cîrcei spiralați migălos, și pe copertinele din vitralii în culori crepusculare străjuiau cîini cu capete de diavol și aripi de liliac și-n tencuiala fațadelor erau dăltuite blazoane cu Bucuresci 1896, sub numele arhitectului și al primului proprietar.

Unii dintre ultimii proprietari locuiau acolo de patruzeci și ceva de ani. Bîjbîiam turmentați printre îngeri avîntîndu-se către cerul tavanelor în fîlfîit de aripi iscînd degradeuri azurii-purpurii și printre nimfe grăsălane despletite, hîrjonindu-se la scaldă, și brîie împletite de ipsos suflat cu bronz și sobe suple de teracotă cu luciu opalescent, iar tavanele holurilor închipuiau ceruri împăienjenite de frunziș și rîndunele planînd spre cuiburi cu pui căscînd ciocurile, uite, nu s-a clintit nimic la nici un cutremur. Dumnezeu a avut grijă de noi și-am fotografiat casa colțișor cu colțișor, totul am fotografiat, mai spunea proprietara, alungîndu-și parcă unele mustrări de conștiință, nimic-nimic nu mi-a scăpat,

e toată agoniseala mea de-o viață aici, de cînd m-am măritat, din ’40, și mobila am mai dus-o la consignația, că n-a încăput toată la neamuri, și geamurile ușilor de la livinguri sînt cristale sculptate și șlefuite, uite, cristale unicat, fiecare are pe el semnătura artistului, le las aici, n-am ce face cu ele acolo, oh, două camere-n Baba Novac, cu paliere lungi ca la spital și ciment și linoleum pe jos și pereți din prefabricate de beton, cum zicea bărbătă-miu, Dumnezeu să-l odihnească, care a fost conferențiar la Medicină Veterinară, că blocurile astea noi nu-s ca grajdurile, făcute ori din cărămidă arsă, ori din paiantă, dar niciodată din beton, că se-mbolnăvesc animalele, și nici nu dăduseră drumul la gaze și la căldură cînd am trecut pe-acolo săptămîna trecută și bine că n-am vîndut butelia, mai spunea bătrîna, și aici mereu am făcut focul cu lemne, cu multe lemne, fiindcă se-ncălzesc greu camerele astea mari și picturile de pe pereți țin rece și nu ne-am îndurat să le-acoperim cu humă, n-a vrut bărbătă-miu, Dumnezeu să-l odihnească.

Mda, au stat bine jigodiile aici, murmura cître un tovarăș prim de la sector, măturînd pereții cu priviri mari, mda, au dus-o ca-n filme jigodiile. Mereu apăreau de la sectoare și de la municipiu tovarăși primi și tovarăși vice, haite de tot felul de neamuri de tovarăși, echipați ca pentru expediții lungi pe vreme vitregă, în bocanci de alpiniști, în canadiene și combinezoane matlasate și pelerine cauciucate, și doar gențile diplomat aminteau de apartenența lor la ultima generație de tovarăși care veneau să pipăie pulsul lucrării și să impulsioneze, căci pînă la revelion trebuia păpată și felia asta de oraș, și tocmai trecuse și tovarășul care purta în geanta sa diplomat o pereche de cătușe, și toată lumea știa despre el că are dreptul să aresteze pe oricine crede de cuviință, în cazul cînd constată că sabotează ori întîrzie lucrarea o secundă.

Ei își scoteau ultimele bagaje din saloanele lor pictate în ulei cu cîteva ceasuri pînă să apară excavatorul să bată cu pumnul în perete, deși fuseseră anunțași și presați cu multe săptămîni înainte, și parcă tot nu le venea să creadă, și parcă tot așteptau o minune care nu se mai arăta, și rămîneau în urma lor borcane cu murături și farfurii cu restul mîncării de aseară, borcane și cutii cu tot ce e nevoie la bucătărie, și bocancii noștri fojgăiau prin dîre de griș și cacao și se-nnoroiau prin băligi rubinii de dulcețuri, dar nu ne mai îmbia nimic, ciori mîncasem la Brâncovenesc și totuși nu eram chiar atît de leșinați pe cît am fi părut, iar meseria noastră fusese dintotdeauna căutată, fiindcă vezi bine că ranga nu-i pe potriva oricui, și reverberau în hohote reci cristalele livingurilor cu dragoni împletiți printre tije de crini nesfîrșite, pocnind cu numele artistului și cu tot cu artist și teancuri de ziare și reviste și romane franțuzești bășicate de umezeală și terfelite sub bocanci și două reviste pornografice pe care ne-am încăierat cinci inși smulgîndu-le paginile, în timp ce nimfele conteneau pentru o clipă fără sfîrșit zbenguiala lor pe malul lacului pentru a coborî priviri melancolice spre pubisurile scobite de ciocuri de rangă și supurînd de praf de tencuială peste pînda virilităților îmboboșate desenate cu colțuri de cărămidă, și încă scoteam parchetul de esență tare pentru depozite o parte, iar ce puteam doseam pentru vîndut și pentru focurile noastre de acasă și dărîmam cu ranga sobele care luau drumul depozitelor și le dislocam placă cu placă pe cele pentru care găsisem clienți, răzuind de pe fiecare placă stratul de funingine gros de-o palmă, zile-n șir orbecăind plini de zel prin nori de funingine, și praful și pulberea ni se zbăteau în priviri însetate și înfometate dibuind clanțe de bronz butucănoase terminate-n capete de leu, vezi că umblă unu' pe jos care cumpără bronz și aramă, cinci lei kilu' de aramă și cinșpe lei bronzu' a zis, și zi-i să aducă un kil de coniac și să vină să și le scoată singur pe toate, și zice că-i e frică, că umblă presa pe jos și-i caută-n genți pă toți

care trece pe stradă și mai zice că să i le duci în față la Unirea și să mergeți să le cîntăriți și atunci s-o futā pe mă-sa și tot Dolîngă-i tatăl lor, al clanțelor, și Dolîngă aduna clanțele și aveau toate cinci kilograme, căci Dolîngă aduna și plumbul izolațiilor electrice și toată țevăraia de plumb a instalațiilor sanitare, fiindcă-i doi lei kilogramul de plumb, el rupea sau ardea izolația cablurilor de cupru, la Morga jupuise cositorul de pe tabla căzilor unde se spălau morții, la Brâncovenesc arestase toate vergelele de alamă care țineau covoarele pe trepte și adunase mercurul din termometre și scormonise prin gunoaie după clești și chiurete de nichel, pentru că el a lucrat în toată viața lui, de ani patruzeci și trei, în douăzeci și patru de întreprinderi, ajungînd să stăpînească la perfecție nu mai puțin de șaptisprezece meserii, și din pricina faptului că a făcut cinci ani de țuhaus pentru furt de argint industrial, a ajuns să se descurce prin hățișurile dreptului penal mai bine decît orice licențiat în drept, și nu-i mai puțin adevărat că și la medicină se pricepe, fiindcă a fost într-o vreme supus la cure de șocuri electrice la Spitalul Central, drept pentru care el nu fumează și nu pune pe limba lui nici un fel de alcool și mănîncă doar o jumătate de pîine într-o zi întreagă, viciul lui fiind metalele, să scormonească după ele oriunde, să le aibă, să le cumpere, însă peste această nenorocire, Dolîngă se pricepe să repare absolut orice, are înclinații spre limbi străine și a făcut cincizeci și două de invenții în curs de brevetare, cîndva a avut un strung făcut de el din pinioane de mașini de scris și diferite subansamble culese de prin gunoaie și din sonetele de fier vechi și a avut și o casă a lui, meticulos antifonată și terasonată și cu tabla acoperișului izolată împotriva ploilor cu vopsea de dat pe cala vapoarelor și armată cu patru tone de metale împotriva oricărui fel de calamitate a naturii, dar a fost și el demolat cîndva, de bună seamă că odată cu casa, și în prezent e chiriaș într-o cameră de trei pe trei în Bariera Vergului, unde stă o femeie mai vîrstnică cu doisprezece ani decît el, pensionată pe

caz de boală, spune uneori, iar alteori că n-a început încă să-i vină pensia și el trebuie să umble cu ea pe la comisii de medici și alergătură după fără de număr adeverințe și dovezi de prin fabricile în care a lucrat nevastă-sa...

Nicăieri în tot orașul nu se făceau cruci din acelea. Peste tot aveai parte de zeama aia de ciment sporită cu lapte de var și nisip din belșug, vărsată în forma de fier în care se aranjau cîțiva bolovani drept armătură și totul garnisit pe deasupra cu trei canciocuri de pietriș de mozaic, cu multă economie, încît dintr-un sac să-ți ajungă pentru vreo zece cruci care încep să se destrame în ploile primei toamne, înainte să putrezească mortul bine. Atanasie Grigeanu nu avea însă habar că și așa se poate mînca o pîine, și pînă la urmă nici nu-l interesa, pentru că el așa învățase de la tatăl său, și mai apoi se perfecționase de unul singur ca stîlpii crucilor să-i conceapă ca grinzile de rezistență a unei clădiri, punînd în forme armături stas de fier-beton, din care avea permanent la-ndemînă un stoc de cîteva duzini, iar înainte de a turna cimentul asambla o căptușeală din plăcuțe de marmură îmbucate trainic cu ciment alb și lapte de var, și pentru cine-i procura materiale și-i dădea mîna să-i onoreze manopera făcea și cruci din marmură masivă și busturi și orice fel de grup statuar, la prețuri neclintite și oricînd de găsit pe afișele de pe pereții prăvăliei sale, asupra cărora nu se tocmea niciodată, fiind de felul lui foarte scump la vorbă, pînă și acolo în birtul lui dom' Séver, deoarece era absolvent al Școlii de Arte Frumoase din Pomerania și se cuvenea să-și facă plinul în tăcere și tot cu gîndul la lucrul său.

De-acum se stricase și vremea, și nouă mai mult de bîrfă și povești ne ardea. Adevărul este că dacă ne-am fi mișcat cît de cît mai vioi, am fi scos pe puțin două sute de căciulă pe zi din plăci

de teracotă și parchet. Ninsese mult, și abia de se mai cunoștea. Se topise și o săptămînă încheiată a plouat și ziua, și noaptea, în bătaie de joc. Uneori ți se părea că încetează, burnița preț de un ceas și iar o lua de la capăt. Cu sufletele murate de o umezeală acră, ne tîram ca niște umbre prin ruine. Înotam pîn' la boașe prin noroaie și moloz, tușeam pe lîngă focuri întețite în mijlocul camerelor în butoaie de tablă tăiate la gură, Giani Bajnorică se zgribulea frisonat, cu privirea tulburîndu-i-se roșu de febră, brrrrr, odată și-odată tot o să treacă, și n-o veni ea vara și să stau cu burta la soare, la mare și la mamicuța mea la Techirghiol și-și sugea gingiile îndîrjit și scuipa, mamicuța mea, mamicuța mea, ce de sînge-mi curge din gingii. Dolîngă îi dădea o consultație sumară, gingivită, cică, ba poa' să fie și paradentoză și anemie și să nu mai fumezi și de băutură să nu te mai atingi și să freci pă gingii cu sare și să te cam ferești de soare și să te speli pe dinți cu săpun Cheia. Să nu mai fumez, brrrr, mamicuța mea, mamicuța mea, am pufoaica udă-n spinare și nici focu' ăsta nu mai arde ca lumea. Uite-l cum vine, parc-a intrat un drac în mine, ba nu te gîndi că era ditamai diavolul cît casa de mare și cum se mai zbenguia în flăcări îndrăcitul. Dolîngă parcă-l ucidea și boala focului pe loc o dibuia : n-are tiraju' reglat ca lumea, și numaidecît îi găsea și leacul : izbea cu ciocul răngii în butoi, împestrițîndu-l cu găuri de jur-împrejur, și vîlvătaia se repezea eliberată spre tavan. Ei, nici chiar așa, Dolîngă tată, dă-o-n pișu' mă-sii dă treabă c-ardem aici ca șobolanii. Dar nici că-i păsa lui Celestin, așezat pe două cărămizi și răsfoind un fascicul smuls dintr-o revistă pornografică, viersuind și el la rîndu-i grav, încolțit de o muză plîngăreață, doar tu și numai tu și iarăși tu cu rînjita ta, rînjită cu ăi trei floci care ține cîrma pișatului... Da' nu-l mai întreba de-așa ceva p-ăsta care nu mai știe cîte ciori a mîncat la viața lui și mai zice c-a fost pompier la Policolor, iar gîndul și vederea lui se îngreunau învinse de un crîmpei de iluzie și dintr-odată se dorea mai tandru și mai pudic și făcea inventarul

fotografiilor și recapitula și uite-l că nu mai termina. Ba asta da, și-i ca și trucată și nu mai înțelegi nimic din această îmbîrligătură de craci și te rog să mă crezi, moșule, c-am avut într-o iarnă una exact cum se vede aicea și ea era studentă și bătrîna mă tot pisa că vezi de treabă, băiete, că nu stă asta cu tine, și frumoasă, frumoasă cu draci pă ea, și la o adică de ce să nu fi stat, care ea ar fi mîncat ciorile cu tot cu pene de cîtă foame făcea ea prin căminuri, iar la mine era și mîncare la discreție în iarna aia, și căldură de dormeai la pielea goală. Și crezi că-i mare lucru cincizeci de bascule de moloz. Nu mîine, poimîine-i Crăciunul. Da' să fie ea a dracului dacă ar fi plecat cînd ar fi vrut ea. Le-au cărat în două nopți de-aici și-am terminat așa cum au zis ei pînă-n revelion, adică pîn' la coadă io am gonit-o și unii zice c-ar fi gaboru' ăla sau ăla, poate unde și-a dat prea tare-n petec cînd a-nceput să mă pupe pe toate părțile, cică atîta de drag am ajuns să-i fiu. Biserica Sfînta Vineri s-aude c-au s-o lase la urmă, iar sinagoga s-aude că nu, da-ți spun io cumnate că altcineva s-ascundea sub Numele Lui de vreme ce-i puțeau picioarele și gura și nu era-n stare să lege trei vorbe ca lumea, și nici magazinul Unirea c-ăsta-i nou și tot ei l-au făcut, da' și-n ziua de azi, dacă vrei să mă crezi, aș fi fost cu ea, sau alții L-aseamănă cu-n șofer de taxi sau c-o babornița smochinită sau cu una din alea de mestecă din buci de te ia amețeala, ba trăsnea a balegă și a fum de te lua amețeala. Nu contează. Măcar de-aș fi ținut-o legată, dar cînd se-ntîmpla să-și depășească rația zilnică de douăzeci de halbe de bere împănate la fiecare a cincea cu una de votcă, el deborda instantaneu într-un torent dezlînat de idei și concepte, din antichitate pînă-n Michelangelo și pînă-n Rodin, ajungînd pînă la Paciurea și nescăpîndu-i nimic pe traseu, pornea să-l rumege pe Brâncuși cu fervoare dezgustată, și pentru că era anevoie de înțeles ei îl respectau, dar de o vreme nu-l mai lua puțin în seamă, în afară de dom' Séver, desigur, pentru care era un client solid și foarte stabil și se mai spunea despre el că într-o

bună zi, după mai bine de patruzeci de halbe însoțite de prelegeri epuizante, și-a scos diploma de Arte Frumoase din Pomerania împreună cu un vraf de tot felul de atestate de care era nedespărțit și le-a mototolit în pumni și mare noroc cu dom' Sèver care a adunat toată salata aia de hîrtii din birt și de pe stradă și i-a înapoiat-o a doua zi în bună stare, și tocmai apărea, da, după șase și jumătate apărea și domnul Ion, în pardesiul lui bălțat de rosături prin care curgea căptușeala, în pardesiul lui de toate anotimpurile și cu sacoșa aia de mușama cu toartele cusute cu ață de cizmărie, cu ceva pîine în ea, ceva pește sărat ori oase afumate și o jumătate de tărie din cea mai ieftină, hohoho, altă lume la dom' Sèver, căci domnul Ion apărea cam la săptămînă, să ne trăiți domnu' Ion și i se onora îndelung apariția și cei de pe scaune se ridicau în picioare pentru a-l saluta, iar el răspundea fiecăruia în parte, înclinînd figura prelungă de înger ascet, conturată de păr argintiu cu luciu șoricesc, umil și zîmbind stingherit și emoționat de atîta popularitate, păi femeia s-o știi s-o strunești, s-o dresezi, ca pe orice animal, ca și pe o cioară. Într-o iarnă, altă iarnă, prinsesem una și zic s-o țin, și nu o femeie, moșule, ești nebun, io zic de-o cioară, da' ce-ați mai găsit domnu' Ion? Iaca, nește d-astea și desfăcea pachetul pe masă și răscolea prin bucățelele sîngerînde, avea degete foarte lungi, cum au cei infirmi din naștere, doar c-ar fi trebuit să-și taie unghiile, iar mîinile îi erau niște mîini de țăran, de culoarea pămîntului și crăpate și cu pămînt în crăpături și pătate de zemuri de buruieni, da' ce naiba mai ie și astea, domnu' Ion? Aia este c-am ținut-o vreo jumătate de an la mine-n cameră și dormea pe capul patului și ce mîncam io mînca și ea, și tocăniță de cartofi și biscuiți și compoturi și gemuri și salam și orez cu lapte, decît numai la coniac n-am putut s-o învăț sub nici o formă. Iaca... zi-i să-i zic. Beregăți, ghicea cineva. C-așa-i bre, beregușuri, am mai luat o dată anu' trecut și-am făcut un borș cu morcov mult și orez, îngroșat de z'ceai că-i terci și-l haleai cu

furculița de vîrtos ce era, da' acuma avea și fudulii, oh, Dumnezeule, o fudulie barem aș fi luat, da' nu mi-ajunseră banii, vai-vai-vai, domnu' Ion, tocmai dumneavoastră vă văitați de bani, care bani are toți țiganii, domnu' Ion, ce dracului, aia ie, că cu nici un chip n-am putut s-o învăț la băutură și cînd mă matoleam fugea la geam, vezi că mă certa ca și-o femeie de cum mă mirosea, la care domnu' Ion se rățoia atins în mîndrie că io nu-s țigan și că ai mei au fost bulgari din tată-n fiu get-beget și nu din ăia mîncători de ciori și-a avutără pogoane de zarzavate, pogoane peste pogoane, uite-l pe domnu' Ion, Fulg de Nea îi ziceam de frumoasă ce era și pînă la urmă s-a învățat să zică și ea și toată ziua crăunea, Fulg de Nea Fulg de Nea, uite-l, i se explica vreunui client nimerit ocazional la dom' Séver, domnu' Ion e o lună femeie și luna următoare este bărbat și pentru o sumă de nimic el putea arăta cum devine aceasta pe viu, dezbrăcîndu-se, și așteaptă numai să-l prinzi în toane bune și care mai de care se îngrămădea să-l cinstească pe domnu' Ion și să-i asculte povestea teribilă și incredibilă ca însuși adevărul, căci Anca Ion îl chema în buletin, dar pînă să se mărite fusese domnișoara Anca, iar după aceea a născut un băiat care a trăit șase ani, pentru ca apoi toată lumea să-l știe tatăl altui băiat, care-i seamănă mult, fără însă a-i moșteni indecizia sexului, și stai să vezi cum crăunea toată ziua prin casă și prin curte Fulg de Nea și tot așa, era ceva de toată frumusețea. Era ca-n desene animate cînd o vedeai și-o auzeai... Pînă ce-ntr-o zi, a fugit. Sălbăticiunea dracului! Prinsesem drag de ea, sălbăticiunea dracului! Și ea a fugit. O auzeam pe-afară pe cîmpuri crăunind prin stoluri. Fulg de Nea, Fulg de Nea, Fulg de Nea. Eram ca bolnav cînd o auzeam. N-a mai rămas nimic întreg pe aici. N-a mai rămas mai nimic în picioare. E a treia zi de Crăciun. Sălbăticiunea dracului, d-aia zic, să nu-ți lași niciodată sufletu' pe mîna lor. Au avut ei dreptate că pînă-n revelion să fie ca-n palmă. La vreo șase luni am prins-o iar, tot cu-n bob de porumb. Excavatoarele mai cădeau prin

pivnițe, se surpau într-o rînă, cu brațul frînt în noroaie ca un grumaz de cal căzut sub oiște. Poate a și trecut, n-ai de unde să știi, dacă habar n-ai cum arată. El vine și trece și doar vezi cîmpu' gol în urma lui. Eram ca bolnav. Eram bolnav, eram pă moarte. Le ancoram cu cabluri de buldozere să le trăgeam afară din pivnițe. Da' de data asta n-am mai iertat-o pe Fulg de Nea. D-aia zic. Au avut ei dreptate. Am făcut-o ostropel într-o duminică. D-aia zic. Cu două zile pînă-n Anul Nou n-a mai fost decît cîmp, de la Biserica Sfînta Vineri, rămasă-n picioare pentru cîteva luni, pînă spre Poșta Vitan, de la Poșta Vitan pînă dincolo de Podul Mărășești, din cheiul Dîmboviței pînă dincolo de Căuzași și toată Calea Dudești și toată Calea Văcărești, cîmp, cîmp, cîmp cît vezi cu ochii, o gură căscată să înghită cerul, rînjită nămolos cu cioturile cîtorva ziduri.

Din primăvară pînă-n toamnă, întreg personalul spitalului s-a înghesuit cu tot cu bolnavi către corpurile mari ale Așezămintelor, cele dintîi construite și aruncîndu-și umbrele scuarurilor peste biserica Domnița Bălașa într-un amurg stingher de-acum și nedrept.

Mai greu și decît înăuntru este la arestu' miliției, spunea Mite. Acolo dacă nu ești tare de pizdă, te-ncarcă de te cocoșează, spunea Bajnorică, la care Celestin că te-ncarcă cu mortul și trage glet viu peste tine ca la consolidări, da' mulțumesc lu' Dumnezeu că m-a ferit de treburi d-astea. Bajnorică era tare, chiar dacă nu arăta, fincă asta n-are cum să se vadă pe om: oricare-și dă arama pe față cînd te-aștepți mai puțin. Am văzut om cît muntele, care cînd a luat o palmă s-a pus pe smiorcăit și tremurat și-a spus și pe mă-sa și pe tac-su și tot ce-a vrut anchetatoru'. Fincă de ce, explică Dolîngă, fincă ei are interes să rezolve cît mai multe cazuri pe spinarea cui le-o duce, să le iasă lor primele. Păi cînd m-a pus să scriu declarația, spunea Bajnorică,

mi-a dictat anchetatoru', c-am spart în hală la *Obor*, c-am spart magazinu' *Galeria Modei* care nici nu știam bine pe unde venea, c-am spart un complex în Drumul Sării... Zic, stai că nu-i chiar așa. Zice, tu scrie acolo că-ți spunem noi p-ormă. Ce să-mi mai spui, după ce? Și scrii? Nu scriu. Nu? Nu. Și-a chemat doi specialiști și dăi și dăi și dăi, de suflau ca niște locomotive și curgea toate apele de pe ei și p-ormă ia de-ncinge-mă cu bulanele pe spate. După primele zece bulane nu mai simți nimic, îi amintea cumnatu-său Mite. Amorțește carnea cînd iese sîngele-n piele și poa' să dea ca-n lemn. Doar prima dată te doare, ca și pe-o femeie, și p-ormă ai zice că-ți place... Pe Bajnorică l-au lăsat o zi, și-atuncea începi să simți usturimea, cînd încep să coacă beliturile. Ți se pune la inimă din ce în ce, faci pe tine de-atîta usturime, și-ntre timp anchetatoru' scrisese el declarația: Subsemnatu' Bajnorică Giani, am spart în data de, și-n data de, am furat, am vîndut, am regulat-o pe mă-sa-n gură. În sfîrșit. Mă pune să semnez. Uite-mă unde-am intrat pentru două pungi de ceasuri și-un spurcat de la circulație. În sfîrșit. Iar l-am luat pe nu. Zdrang! Îmi bagă un pumn în ficat de mă retează. Am zis c-a dat cu cuțitu', așa de tare ce-a dat. De ce dai bă?!' Tea-o-ai pă mă-ta de jeg, și-am luat mașina aia de scris de pe birou și, zvîrrr, după el. S-a ferit, și-a sărit mașina țăndări de perete și iar a chemat specialiștii. Asudau de 'ceai că bate la baroase-n fierărie. P-ormă au luat o bucată de pefeleu și-au pus-o pe mine și s-au suit cu picioarele pe ea să mă facă terci dedesubt ca pe-o broască... Și medicii, și infirmierii se grăbeau, dar nimeni nu aflase încă încotro. Semnează! Semnează! Semnează, 'tu-ți pămîntu' mă-tii de hoț! Ei au plecat în ultimul moment, luînd cu ei paturile și numai o parte din mobilier și aparatură. Mama mea moartă de pe data de trei marte șaijdoi, care numai pe ea, numai și numai pe ea și semnează, semnează și lasă-l că-i mort, n-o să mai dea cu țeava cîte zile o avea. Am trecut-o și p-asta. M-am ales cu trei coți. Dacă era după ei luam pe puțin

zece, iar hîrtiile mai importante le-au pus în saci și le-au dus într-un depozit unde aveau să zacă multă vreme de atunci încolo. Cinci luni după aia am rămas cu-n fel de șoc din atîta bătaie. Vreo tonă de hîrtie a ieșit pe poarta spitalului și tot o tonă a rămas înșirată în dîre discontinue pe culoare, prin saloane, prin încăperile birourilor, era ca un fel de legănătură, mă legănam de mijloc toată ziua, și cînd stăteam jos și-n picioare și-n somn, mă visam ca o beldie beată bătută de vînt și uite-l cum vine și cum trece, vrafuri de fișe ale pacienților, cursuri xeroxate, broșuri și colecții de reviste, mormane de suluri de hîrtie de calc mîzgălite de electrocardiograme, cumnate, bine c-a trecut și mi-am revenit, și încă trecea și încă venea cu teancuri de clișee radiografice și sute de registre cu nume și adrese, cu diagnostice și procese-verbale de ședințe și dări de seamă, eram bolnav, eram pă moarte cînd o auzeam și tot felul de afișe și calendare și pliante, da' nu te gîndi, cumnate, că cele mai mari reduceri le ia ăia care intră la morți. Fulg de Nea, Fulg de Nea zbiera pe cîmp și prin pomi, fincă de ce. Îi bagă la morți și li se reduce mult că riscă trăgîndu-i pe morți de limbă da' nici acuma nu știu cine mi-a făcut mie treaba cu referatu'. Azi așa și mîine-așa și pîn' la coadă nu-i mare lucru ca morții să te citească și să te miroase că nu puți a mort, însă nici de scrisorile tale n-aveam nevoie, poate doar de tine, vie, de tine în carne și oase, și chiar dacă nu-și dă seama, ei și așa-s înrăiți și nici nu ie-ntregi la bibilică, fincă stă acolo și nu iese nici la muncă și nici la plimbare, unii și trei-patru ani pînă le vine sorocu' și-i auzi cum se bate-ntre ei și zbiară mortule, mortule, te-n naștere de mortăciune-mpuțită și tu să intri la ei și să-i tragi de limbă să afli ce-a mai făcut în afară de ce are în condamnare. Prinsesem drag de ea, sălbăticiunea dracului! Ba li se-mplinește și lor, ca și la orișicare, da' mai întîi îi pregătește cîteva săptămîni, pentru că ei știe că li s-a dat grăuntele, glonțu' adică, da' nu și cînd, asta n-are de unde s-o știe. Mai bine să regreți decît să-ți pară rău și ai procedat înțelept ca-ntotdeauna,

așa că-l cheamă azi să dea o declarație și cînd îl trimite înapoi îl bagă în altă celulă și-n același timp îi bagă și pe alții în altă parte și după cîteva zile îl cheamă din nou și iar îi schimbă locul. Știi bine cît te doresc. Și tot așa îl pritocește de-l zăpăcește vreo trei-patru săptămîni, pînă cînd e chemat pentru ultima dată, din nou, pentru contrainterogatoriu și pentru comutarea pedepsei, așa i se spune. Taci. Și-l duce la specialist. Nimeni nu-l știe cine face treaba asta, doar zvonuri care se mănîncă-ntre ele, c-ar fi gaboru' ăla sau ăla ori o fi cineva care doar de așa ceva se ocupă, asta-i singura lui muncă, morții, așa, răsucește cheia de două ori, și care zice că l-a văzut zice c-apare-n penitenciar cu puțin după miezu-nopții și vrafuri de tabele cu programări în concediu ale personalului spitalului și fotografii ce stătuseră sub geamurile de pe birouri, da' apare de fiecare dată altfel costumat și cu altă figură, da' care l-a văzut zice că-i mereu unu' și-același, doar ambalajele ie altele și cutii cu zahăr și cafea și borcane de iaurt și crătiți în care ultimul sos se pietrificase dimpreună cu praful de moloz și d-aia încearcă mereu să-l asemene cu un gabor d-acolo ori din altă parte, fincă apare uneori ca o babornița smochinită plină de negi păroși, molfăind și șonticăind din baston, ori n-ai decît să vezi un șofer de taximetru în costumația lui de pe traseu sau o bagaboantă machiată-nrujată-nșpreiată și mestecînd din buci de te ia amețeala, aia e, cumnate, că altcineva se ascunde sub numele Lui și ploști de tot felul și vase de sticlă și porțelan și fragmente de scuipători ce reverberau prin culoare chelălăieli lungi din șuturile bocancilor, știu că tu mă iubești și mă aperi și-o să ieșim împreună în lume, da' nici măcar asta să nu te-nșele fincă el e tot ăla, plin peste tot de cutii și fiole și tablete și pachete cu fețe noi și pungi cu perfuzii și termometre și seringi și seturi de ace nefolosite ruginite în ambalajul lor de polietilenă, pentru că tot el este de fiecare dată, iar apare, de cum s-a dat deșteptarea numaidecît se răspîndește vestea în toată pușcăria, azi a venit să ia un mort. Știi bine că te doresc și

plin peste tot de recipienți pîntecoși și eprubete boite de sînge închegat și cioburi, cioburi, grămezi de cioburi amestecate cu stative de placaj tocate-n picioare în vînzoleala plecării, toți știe în afară de mortu' ăla, știu și-am să profit din plin de asta, iar ei plecaseră definitiv cînd patru cincimi din pavilioane fuseseră dărîmate și locul curățat de moloz, da' abia acolo-și dă el seama cu cine are de-a face și se pune pe zbierat de se cutremură toată pușcăria auauauaua-mă omorîți-mă omorîți-mă-tu-vă-n-gură-bă-ga-mi-aș-făcea-v-aș... Așa-i mereu, guiță ca un porc cînd îl tai și ăla doar atunci se lasă cum e el cu-adevărat, se demachiază în fața mortului cînd ie să-i dea grăuntele, da' ce folos... Așa-i, vine și trece. Era pe-ntîi noiembrie '84. Ai s-o conduci pe Colivăreasa ta. Pe douăzeci și cinci noiembrie terminam cu acoperișurile ultimelor corpuri de clădire. Adică el știe în sfîrșit cu cine are de-a face, da' ce folos... Dreapta, Mite ! El se machiază la loc și dispare așa cum a apărut, la o oră cînd toată pușcăria doarme. Pe doisprezece martie '85 lăsam cîmpul gol în urmă și ne mutam la o fabrică de ciment. Am o rană aici, pune mîna, și amîndouă rănile zvîcneau. Și totuși se găsesc mereu cîțiva care să-l vadă și să povestească, fără să se poată pune de acord între ei, pentru că fiecare spune că-i altcineva. Eram bolnav. Rîsul ei ostenise, iar el tăcea privind în tavan. Eram bolnav, eram pă moarte ! Fiecare are altă bănuială și-n același timp toți sînt siguri că-i unul și-același și fugi de-acolo Mugur și dreapta tot acolo Mite, mereu unul și-același, da' de fiecare dată altu', nu știi de unde să-l iei și el îți stă mereu în față și degetele lor fremătau pe melodia rîsului eliberator.